

ขบวนการต่อสู้ของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง: กรณีศึกษา กลุ่มแนวร่วม
ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

ปรีดา เพ็ชราวรรณ

คุษณินพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (การเมือง)
ปีการศึกษา 2560
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

THE PROCESS OF STRUGGLE IN POLITICAL MOVEMENTS: A CASE
STUDY OF THE UNITED FRONT OF DEMOCRACY AGAINST
DICTATORSHIP

PREEDA PETCHARAWAN

A DISSERTATION PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF PHILOSOPHY
(POLITICS)

2017

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

ชื่อโรงเรียนคุณูปน์พนธ์ หน่วยงานต่อสู้องค์กลุ่มเอกลีโอนไฮมาณการเมือง กรณีสืบหา
กลุ่มแนว เริ่มประชาติไปตอ์อ์ด้นยตต์การบงชด (เอ เอช)
ชื่อผู้เขียน นายปริตบพิ์ชารบรณ
สาขาวิชา การเมือง
คณะกรรมการที่วิทยาลัยคุณูปน์พนธ์

..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัฏทหารักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารง สุทธเสาสัน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล)

มหาวิทยาลัยรามคำแหงอนุมัติให้คุณูปน์พนธ์ตั้งเป็นส่วนหนึ่งของกองการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาตรีคุณูปน์พนธ์ สาขาวิชาการเมือง

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญญา ศิริโรจน์)

..... ประธานกรรมการบริหารโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัฏทหารักษ์)

หลักสูตรปริญญาตรีคุณูปน์พนธ์

สาขาวิชาการเมือง

คณะกรรมการส่งเสริมคุณูปน์พนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. เกนณ อด์ชารมทส์ย)

..... กรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. มณีนทร์ งามไกรลักษณ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัฏทหารักษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารง (สุทธเสาสัน)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: คุญฉัณณพณั ฃบวณการต่อสู้ของกลุ่มเคลือนนโหวทงการเมือง: กรณัศึทกษา
กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

ชื่อผู้เขียน นายปริดา เพ็ชราวรรณ

ชื่อปริญญา ปรัชญาคุญฉัณณพณั

สาขาวิชา การเมือง

ปีการศึกษา 2560

คณะกรรมการที่ปรึกษาคุญฉัณณพณั

1. รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัณฑารักษ์	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อารง สุทธาสาสน์	
3. รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล	

คุญฉัณณพณัฉบับนี้มุ่งศึกษาเพื่ออธิบายถึง การเคลือนนโหวทงการเมืองของ
กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) ที่การเคลือนนโหวท
ในครั้งนี มีชั้นชนกลางและคนในระดับรากหญ้าในต่างจังหวัดมีบทบาทอย่างสูงในการร่วมกัน
เคลือนนโหวทกับชนชั้นกลางและรากหญ้าในกรุงเทพฯ เพื่อต่อต้านการแย่งชิงอำนาจจาก
ฝ่ายอำมาตย์ที่ใช้แผนบันได 4 ขั้นในการกำจัฉับบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540
ที่รัฐบาลทักษิณมีอำนาจในการชี้นำด้าน การเมือง เศรษฐกิจ และสังคมอยู่การแย่งชิงอำนาจ
ของฝ่ายอำมาตย์ที่ต้องการอำนาจการชี้นำด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคมกลับมากอยู่ในมือ
อีกครั้งโดยใช้แผนบันได 4 นั้น ได้ใช้กลไกต่างๆที่ฝ่ายอำมาตย์สร้างและแต่งตั้งขึ้นมา
โดยเริ่มจากบันไดขั้นที่ 1 การทำรัฐประหาร บันไดขั้นที่ 2 การยึดทรัพย์อดีตนายกทักษิณ
บันไดขั้นที่ 3 การยุบพรรคและทำลายเครือข่ายของอดีตนายกทักษิณ และบันไดขั้นที่ 4
การร่างรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอ ผู้การจัดตั้งรัฐบาลที่ฝ่ายอำมาตย์
สนับสนุน เป็นแผนบันได 4 ขั้นที่ฝ่ายอำมาตย์ใช้เพื่อทำลายบริบทการเมืองที่ฝ่ายตนเอง
ถูกลดอำนาจการชี้นำ ได้ไปทำลายบริบท “การเมืองที่เป็นเรื่องของความหวัง” ของ

ประชาชนชนชั้นกลาง และในระดับรากหญ้าที่มีความชื่นชอบและรับรู้ได้ถึงความแตกต่างอย่างชัดเจนจากบริบทการเมืองรูปแบบเก่ากับบริบทการเมืองยุครัฐบาลทักษิณ ภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ที่ทำให้รัฐบาลที่มีเสถียรภาพนานโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ในการแก้ปัญหาของประเทศชาติ ที่บริบททางการเมืองและพรรคการเมืองในอดีตไม่สามารถทำให้ประชาชนรับรู้ได้เท่ารัฐบาลทักษิณ เมื่อรัฐธรรมนูญปี 40 ที่ต้องการปฏิรูปองค์กรทางการเมืองให้เข้มแข็ง และพรรคไทยรักไทยได้ทำการเมืองรูปแบบใหม่ที่สร้างความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านการแข่งขันกันในการนำเสนอ นโยบายในสนามเลือกตั้ง นำมาสู่ประชาธิปไตยที่กินได้ เปลี่ยนความคิดจากการเมืองเป็นเรื่องที่ไกลตัว มาสู่การเมืองที่เป็นเรื่องของความหวัง ทำให้ประชาชนคนตัวเล็ก ๆ ได้มีโอกาสใช้ระบบและองค์กรทางการเมืองมาเป็นกลไกในการกระจายทรัพยากร สาธารณะหรืองบประมาณแผ่นดินเพื่อแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำของคนในสังคมผ่านกระบวนการเลือกตั้งรัฐบาลทักษิณและบริบททางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ได้หล่อหลอมความเป็นปัจเจกชนที่ เฉลยเมยทางการเมือง มาเป็นพลังแห่งอุดมการณ์ประชาธิปไตยสร้างพลังทางสังคมในการร่วมกันเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านฝ่ายอำมาตย์ ที่เข้ามาทำลายบริบทการเมืองที่พวกเขานั้นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่อความเป็นไปของบ้านเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า อุดมการณ์ทางการเมือง เป็นปัจจัยหนึ่งในการก่อกำเนิด และพัฒนาการของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติที่สามารถสร้างมวลชนและปลุกเร้าการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ ที่พลังการต่อสู้ นั้นถูกหล่อหลอมมาจากบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ที่ประชาชนตัดสินใจเลือกรัฐบาลโดยมีปัจจัยด้านนโยบายของพรรคการเมืองนั้นเป็นปัจจัยสำคัญ และรัฐธรรมนูญปี 2540 สร้างความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐได้ดีกว่าระบบการเมืองในอดีต รัฐบาลทักษิณ ได้ใช้ประโยชน์จากรัฐธรรมนูญปี 2540 ที่ให้อำนาจการต่อรองอยู่ในมือนายกนั้นได้สร้างความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านพรรคไทยรักไทยตั้งแต่สนามเลือกตั้งมาสู่การจัดตั้งรัฐบาลและการดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้อย่างรวดเร็ว บริบททางการเมืองเหล่านี้ได้สร้างการเรียนรู้และสร้างความเข้าใจให้กับสังคมว่าระบบประชาธิปไตยที่นั่น

ส่งผลต่อการกินคือยู่ติงของประชาชนได้อย่างที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยได้ทำให้ประชาชนนั้นรับรู้ได้ ก่อให้เกิดความรักและศรัทธาบริบทการเมืองและรัฐบาลทักษิณ เป็นอย่างมาก ส่งผลไปถึงการเลือกตั้งทุกครั้งที่พรรคการเมืองฝ่ายที่นายทักษิณและคนเสื้อแดงให้การสนับสนุนจะเป็นฝ่ายชนะในสนามการเลือกตั้ง แต่ก็ถูกแย้งชิงอำนาจด้วยวิธีการต่าง ๆ จากฝ่ายอำมาตย์ ที่กระทำซ้ำแล้วซ้ำอีก ทำให้คนเสื้อแดงเห็นถึงความยุติธรรมที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นกระทำ เป็นปัจจัยการก่อกำเนิด และพัฒนาการต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ มาสู่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลพรรคไทยรักไทย ได้ใช้แนวทางเศรษฐกิจแบบคู่ขนานมาแก้ปัญหาเศรษฐกิจหลังจากที่ได้รับผลจากวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง ที่ให้ความสำคัญกับระบบเศรษฐกิจโครงสร้างส่วนบนและโครงสร้างส่วนล่างไปพร้อมๆกัน โดยให้ความสำคัญกับโครงสร้างส่วนล่างที่เป็นรูปธรรมชัดเจนกว่าทุกรัฐบาลที่ผ่านมาซึ่งพรรคไทยรักไทยได้ทำการวิจัยและตกผลึกมาเป็นนโยบาย 3 คำ คือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส โดยมีนโยบายต่าง ๆ มารองรับ เช่น พักชำระหนี้ 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน แพลงสินทรัพย์เป็นทุน หนึ่งหมู่บ้านหนึ่งผลิตภัณฑ์ นโยบายเหล่านี้ได้ทำอย่างรวดเร็วตามที่ได้หาเสียงไว้ ทำให้ประชาชนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่พรรคไทยรักไทยได้จัดเป็นกลุ่มเอไวนั้นได้ประโยชน์จากโครงการต่าง ๆ ที่รัฐบาลทักษิณดำเนินนโยบาย ทำให้ประชาชนรับรู้ได้ถึงสภาพคล่องที่เกิดขึ้นภายในสังคม ทำให้ความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นจากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้งนั้นได้ผ่อนคลายเป็นอย่างรวดเร็ว ด้วยความที่รัฐบาลมีเสถียรภาพทำให้การดำเนินนโยบายได้อย่างต่อเนื่อง เป็นเวลาหลายปี ได้ยกระดับความเป็นอยู่ของคนในโครงสร้างส่วนล่างให้หลุดพ้นจากความยากจน ก้าวเข้าสู่ชนชั้นกลางเป็นจำนวนมาก ทำให้ความรู้สึกของประชาชนนั้นมีความรักและความผูกพันกับนายทักษิณและพรรคไทยรักไทย ที่ทำให้การเมืองเป็นเรื่องของความหวัง สร้างระบบประชาธิปไตยที่กินได้ เป็นปัจจัยนำพาพวกเขามาร่วมการเคลื่อนไหวกับขบวนการคนเสื้อแดงภายใต้ชื่อ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

ABSTRACT

Dissertation Title The Process of Struggle in Political Movements:
A Case Study of the United Front of Democracy
Against Dictatorship

Student's Name Mr. Preeda Petcharawan

Degree Sought Doctor of Philosophy

Field of Study Politics

Academic Year 2017

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Dr. Surapol Rajbhandaraks	Chairperson
2. Assoc. Prof. Dr. Arong Suthasasna	
3. Assoc. Prof. Dr. Nithet Tinnakul	

In this dissertation, the researcher focuses on explaining the United Front of Democracy Against Dictatorship (UDD) political movement.

In this movement, middle class people and people at the grassroots level in rural areas played a major role in mobilizing the UDD movement in conjunction with their middle class and grass roots level counterparts in Bangkok Metropolis. They engaged in a power struggle in which they (the so-called prai) resisted élite bureaucrats (high-ranking civil servants) as part of a quasi-aristocratic oligarchy known as the *ammat*.

The *ammāt* élite developed a four-step plan for eliminating the Thaksin government set up under the Constitution of the Kingdom of Thailand, B. E., 2540 (1997). Under this Constitution the Thaksin government had controlling power in the aspects of politics, economics, and society. The *ammāt* élite applied a four-step plan in order to seize political, economic, and social power using a variety of mechanisms, including exercising the power of making appointments.

In Step One, they executed a *coup d'état*. In Step Two, they confiscated the property and holdings of Prime Minister Thaksin Shinawatra. In Step Three, they instigated the dissolution of Thaksin's party, the Thai Rak Thai Party (TRT or "Thais Love Thais") and destroyed Thaksin's networks. In Step Four, they drafted a Constitution designed to weaken the context in which the political sector operated, thereby leading to the establishment of a government supported by the élite *ammāt* headed by the leading bureaucrats.

This four-step plan destroyed the context in which the political sector had operated, since the power of its political leadership was destroyed. Eliminated was the affirmation of "politics as hope" by middle class and grassroots level citizens who had shown their preferences and had become starkly aware of the obvious differences between old style politics and politics during the Thaksin administration.

The Constitution of the Kingdom of Thailand, B.E. 2540 (1997) ensured government stability and allowed carrying out politics governing efficient and effective electioneering conducive to solving national problems.

Previous political sector activities and political parties in an earlier political context did not stimulate political awareness on the part of ordinary citizens in contradistinction to the period under the control of the Thaksin administration. The Constitution, B.E. 2540 (1997) provided the means whereby attention could be directed to strengthening political organizations. At the same time TRT took on a political configuration in which society and the state would compete. Electoral policies led to a kind of democracy in which “bread and butter” issues became paramount. Political ideas were no longer transcendental abstractions but direct and concrete conduits for providing hope for a better life. The common people now had the opportunity to use the political system and political organizations as mechanisms of redistributing public resources or allocating budgets for solving problems of poverty and for decreasing social inequality.

The electoral process under the Thaksin government and the context of the political sector under the Constitution, B.E. 2540 (1997) molded individuals who had hitherto been politically indifferent. They became energized through absorbing democratic ideology, thereby allowing them to mobilize so as to resist the *ammatt* élite, viz., those who had destroyed the context in which the political sector operated. As such, these ordinary citizens could now participate in making decisions in regard to national programs.

Findings showed that political ideology is the one paramount factor contributing to the commencement and development of the UDD which allowed the creation of a mass movement and stimulated the development of a

political movement of struggle against the *ammat* élite. The struggle for power took its form from the political context provided by the Constitution, B.E. 2540 (1997) in accordance in which citizens could elect representatives through the medium of political parties. This was the single most important factor. The Constitution B.E. 2540 (1997) created a nexus between society and the state which was better than had hitherto been the case.

Thaksin's government benefited from the Constitution, B.E. 2540 (1997), inasmuch as it placed bargaining power in the hands of the prime minister. TRP provided the nexus between society and the state through elections leading to the establishment of a government. This was the result of electioneering policies allowing speedy resolution. The context of the political sector fostered learning and understanding by means of which ordinary citizens became aware that their wellbeing was affected by an efficacious democratic system. TRT and the support of the Red Shirts instilled love and faith in ordinary citizen vis-à-vis Thaksin, thereby leading to victories in all elections. However, the power they held would be snatched away time and time again by the *ammat* élite. As said above, this factor was paramount at the commencement and during the developing struggle against the *ammat* élite, which in turn lead to the formation of the UDD.

Insofar as concerns the economic factor, it was found that TRT used guidelines involving parallel economies for solving economic problems following in the wake of the Tom Yam Goong crisis. Attention was more concretely paid to the lower structures of the economy in contradistinction to

the previous government. TRT carried out research and adopted a threefold policy wherein expenditures were reduced, income was increased, and economic opportunities were expanded. Various policies were adopted so as to accommodate these ideas. These were stopping payments on debts, the 30-baht hospital scheme, providing funds to villages, converting assets into capital funds, and adopting the one tambon one product (OTOP) scheme.

These policies were carried out as quickly as had TRT electioneering been carried out. TRT target groups benefited from various projects conducted under the aegis of the Thaksin government. Citizens were aware of the liquidity of available funds that could be sourced for the benefit of society at large. The suffering caused by the Tom Yam Goong economic crisis was soon to abate. The fact that the government was stable allowed the continuous carrying out of the policy for some years. The wellbeing of people in the lower strata of society was such that they were delivered from penury. They had become middle class people. Thus, ordinary citizens came to love and to be committed to Thaksin and TRT. As said several times above, politics became a matter of hope and a function of bread-and-butter concerns. This factor led ordinary citizens to participate in the Red Shirts movement controlled by the UDD.

The people sector movement was directed by the UDD as a result of a power struggle with the *ammāt* élite. As seen above, the struggle for power was carried out in accordance with the aforementioned four-step plan. Step One involved a coup d'état against the Thaksin government. In Step Two,

came the dissolution of TRP and the destruction of the Thaksin networks. In Step Three, legal proceedings were carried out against Thaksin, thereby excluding him from returning to politics in Thailand itself. In Step Four, a new Constitution was drafted with the aim of providing the mechanisms whereby those leaders who supported the draft Constitution would form the leadership of the government.

After Step One, the success of the *coup d'état* resulted in the mobilizing movement of the people sector. Many small groups were formed which carried out political activities resisting the *coup d'état*. With the second step, the dissolution of TRT led to the formation of resistance groups which garnered the support of movement politicians. Rural groups developed apace. With the third step in which Thaksin's property and holdings were confiscated, Thaksin at first came out in support of the resisters. This added numbers to the mass movement. Small groups combined and adopted struggle strategies of overturning, felling, and overthrowing the government in power as goals for the struggle.

The mass movement absorbed the political ideology developed in the political context in the period of Thaksin's government. As mentioned above, this energized the movement. This resulted in the formation of UDD. With the fourth step, the *ammal* élite obtained the Constitution they needed. Even though the party supported by Thaksin won elections, judicial activism successfully nullified the elections of two prime ministers in succession who were followers or allies of Thaksin. This led to the establishment of the

Abhisit Vejjajiva government installed by the military and supported by the *ammāt* élite. This created great dissatisfaction among the Red Shirts. The *ammāt* élite bureaucrats fought for power using all methods with resistance following as a consequence. The dissolution of the House of the Representatives was proposed along with a new election. The Red Shirt struggle resulted in a large number of lives being lost in view of the insistence of the Abhisit government to reclaim areas under the control of the Red Shirts in order to maintain the power of the *ammāt* élite.

กิตติกรรมประกาศ

คุษณินิพนธ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีขอกราบขอพระคุณที่ได้รับความกรุณาและเมตตาให้คำแนะนำแก้ไขคุษณินิพนธ์จาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุรพล ราชภัฏจันทร์ ประธานงานวิจัย รองศาสตราจารย์ ดร. อารง สุทธาสาสน์ และรองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ดินณะกุล อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ขอขอบพระคุณ พ.อ. (พิเศษ) ดร. วัลลภ พิริยวรรณะ พี่ที่เคารพรักและเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนที่ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจตั้งแต่ในชั้นเรียน ตลอดจนงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณผู้เขียนทุกท่าน ที่ผู้วิจัยได้อ้างอิงงานวิชาการเพื่อประกอบการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาอันทรงคุณค่าให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล และขอแสดงความเสียใจกับครอบครัวที่สูญเสียบุคคลที่รักจากเหตุการณ์ในการเคลื่อนไหว ขอระลึกถึงวีรชนในการเคลื่อนไหว ขอเชิดชู ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่เป็นพลังอันทรงคุณค่าที่ยิ่งใหญ่ในการผลักดันให้ลูก ก้าวผ่านเรื่องราวต่าง ๆ มาด้วยพลังแห่งคุณธรรมและความดี

ปรีดา เพ็ชราวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(7)
กิตติกรรมประกาศ.....	(14)
สารบัญภาพประกอบ.....	(17)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย	8
คำถามในการวิจัย.....	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 แนวคิดและทฤษฎี	10
แนวคิดการรัฐประหารกับการเมืองไทย.....	10
แนวคิดประชาธิปไตยกับการเมืองไทย	14
แนวคิดอำมาตย์กับการเมืองไทย.....	20
แนวคิดทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง.....	22
แนวคิดทรัพยากรทางการเมือง	23
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	25
วิธีการวิจัย	25
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26
4 ปัจจัยด้านการเมืองและเศรษฐกิจ	28
ปัจจัยด้านการเมือง.....	29
พรรคไทยรักไทย	38
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ.....	70

บทที่	หน้า
5 การเคลื่อนไหวภาคประชาชน	101
ช่วงที่ 1 ระยะการก่อตัว	107
ช่วงที่ 2 ช่วงพัฒนาการเพื่อต่อสู้	136
ช่วงที่ 3 ช่วงพัฒนาการร่วมกลุ่ม นียุทธศาสตร์ เพื่อ คำว่า ล้ม โคน	155
ช่วงที่ 4 ช่วงจลาจล	165
6 การอภิปรายผล	220
ปัจจัยด้านการเมือง	220
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	228
7 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	238
ภาคผนวก	242
บรรณานุกรม	290
ประวัติผู้เขียน	295

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
I กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนในสังคมไทยนั้นได้เกิดขึ้นมาหลายครั้ง แต่จะเป็นการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่นักศึกษาและคนชั้นกลางในเมืองจะมีบทบาทและเป็นกำลังสำคัญในการเคลื่อนไหว แต่การเคลื่อนไหวนั้นหลังจากที่มีการรัฐประหารรัฐบาลทักษิณ การเคลื่อนไหวนั้นเกิดจากพลังทางสังคมที่ผสมกันอย่างกันระหว่างชนชั้นกลางในเมืองกับชนชั้นกลางในต่างจังหวัด เสริมด้วยพลังการเคลื่อนไหวของคนในระดับรากหญ้าที่เป็นพลังที่เข้มแข็ง สังคมไทยได้เรียนรู้ด้านประชาธิปไตยมาเป็นเวลาที่ยาวนานพอสมควร ในรูปแบบที่ต่างกันไปตาม กลไกของรัฐธรรมาณูที่มาใช้ในช่วงเวลานั้น ๆ ทำให้สังคมได้รับรู้ได้ถึงความแตกต่างที่ได้จากบริบททางการเมือง ในช่วงนั้น ๆ ทำให้สังคมเกิดการเปรียบเทียบกันได้ว่า บริบทการเมืองแบบไหนดีและไม่ดีอย่างไร บริบทการเมืองแบบไหนที่เอื้อให้ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ นั้นก่อให้เกิดประโยชน์กับสังคมได้ดีกว่ากัน บริบทการเมืองยุครัฐบาลทักษิณภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 เป็นอีกหนึ่งบริบททางการเมืองทำให้ประชาชนนั้นได้เรียนรู้และสัมผัสได้ถึงบริบทการเมืองนั้นแตกต่างจากที่ผ่านมาที่ประชาชนใช้ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ส่งผลต่อการกินคืออยู่ดี จากการดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ การเรียนรู้ในบริบทการเมืองเหล่านี้เป็นปัจจัยที่สำคัญส่งผลให้พลังทางสังคมของคนในต่างจังหวัดและคนในชนบท เป็นพลังทางการเมืองทั้งในสนามเลือกตั้ง และพลังทางการเมืองที่เคลื่อนไหวนอกสภา เพื่อต่อต้านการทำลายบริบททางการเมืองโดยใช้แผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์ ทำให้การเคลื่อนไหวนั้นก่อกำเนิดและพัฒนาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ เป็นพลังที่เกิดขึ้นจากบริบททางการเมืองปี พ.ศ. 2540 เป็นตัวร้อยรัดพลังแห่งการเคลื่อนไหวในครั้งนี้

พระราชหัตถเลขาพระราชสมบัติ ของรัชกาลที่ 7 “. . . ข้าพเจ้ามีความเต็มใจที่จะ
สละอำนาจอันเป็นของข้าพเจ้าอยู่แต่เดิมให้แก่ราษฎร โดยทั่วไป แต่ข้าพเจ้าไม่ยินยอมยก
อำนาจทั้งหลายของข้าพเจ้าให้แก่ผู้ใด คณะใดโดยเฉพาะเพื่อใช้อำนาจนั้นโดยสิทธิขาด
และโดยไม่ฟังเสียงอันแท้จริงของประชาราษฎร . . .” (เทพมนตรี ลิมปพยอม, 2555)

ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช
ในปี พ.ศ. 2475 มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็น
ประมุขภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นมีปัญหาอันเกิด
จากการทุจริตและใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบของฝ่ายมีอำนาจเพื่อแสวงหาผลประโยชน์
จึงเป็นสาเหตุหนึ่งก่อให้เกิดการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำตลอดมา ปรีดี พนมยงค์
หนึ่งในคณะราษฎร ได้กล่าวว่า “. . . การบำรุงความสุขสมบูรณ์ของราษฎรนี้เป็นจุดประสงค์
อันยิ่งใหญ่ของข้าพเจ้าในการทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองข้าพเจ้ามิได้ต้องการเปลี่ยนแปลง
เจ้าแผ่นดินองค์เดียวมาเป็นหลายองค์ ซึ่งเป็นประชาธิปไตยแก่เปลือกนอกเท่านั้น ข้าพเจ้า
มุ่งต่อสาระสำคัญ คือ บำรุงความสุขของราษฎร และถือว่ารัฐธรรมนูญเปรียบประดุจกุญแจ
ที่จะไขประตูเปิดช่องทางให้ราษฎรมีส่วนร่วมในการปกครอง โดยจัดให้ถูกต้องตาม
ความต้องการของราษฎร และเมื่อประตูกีดกันอยู่ได้เปิดออกแล้วรัฐบาลก็ต้องนำราษฎร
ผ่านประตูนั้นเข้าไปสู่ชัยภูมิแห่งความสุขสมบูรณ์ มิใช่้นำราษฎรเดินถอยหลังเข้าคลอง . . .”
(เกษียร เตชะพีระ, 2553, หน้า 31)

หลังจากมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมา มีการทำรัฐประหารหลายครั้ง มีการสูญเสีย
ชีวิตของพี่น้องคนไทยด้วยกัน เช่น เหตุการณ์วันมหาวิปโยค 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516
ทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ปฏิบัติหน้าที่ตามคำสั่งเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้มีอำนาจสั่งการ
และการสูญเสียชีวิตของเหล่าวีรชนจำนวนมากที่ยอมสละชีวิตเพื่อรักษาและปกป้อง
อุดมการณ์ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ท่ามกลางการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำนั้น
แต่ผลแห่งการชนะผู้ชนะก็จะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์และต้องการการสืบทอดอำนาจ
โดยที่ไม่ได้สร้างโอกาสให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าถึงการมีส่วนร่วมในการปกครอง
หลังการสิ้นสุดสงครามเย็น ทำให้กระแสของการปกครองในรูปแบบประชาธิปไตย
มีความเด่นชัดขึ้นและได้ส่งผลถึงประเทศไทย และความขัดแย้งด้านอุดมการณ์การปกครอง
กับประเทศเพื่อนบ้านก็ได้ลดลง ทำให้กระแสแห่งประชาธิปไตยเบ่งบานขึ้น และได้

นายกรัฐมนตรีที่ผ่านขบวนการการเลือกตั้ง ในยุคของ พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ ถือได้ว่ามีประชาธิปไตยที่ดีกว่าเก่าแต่รัฐบาลชาตินิยมก็สิ้นสุดโดยการทำรัฐประหารและเกิดแห่งการณพฤษภาทมิฬขึ้นทำให้กระแสเรียกร้องการปฏิรูปด้านการเมืองในระบอบประชาธิปไตยให้ดีขึ้นนำมาสู่การได้มาซึ่งรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ที่มีเจตจำนงให้ฝ่ายการเมืองมีความเข้มแข็งและมีฝ่ายบริหารที่มีเสถียรภาพ มาแก้ปัญหาที่ประเทศไทยกำลังเผชิญกับสถานการณ์ตกต่ำทางด้านเศรษฐกิจ (วิกฤตต้มยำกุ้ง) รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ได้ถูกใช้โดย นายชวน หลีกภัย เป็นคนแรก แต่ถูกใช้อย่างเต็มที่ในมือของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็ง ทำให้ทักษิณใช้อำนาจหลังจากได้อำนาจมาจากขบวนการเลือกตั้งมาบริหารจัดการนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ตอบสนอง ผลการเลือกตั้งทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์และสร้างบริบททางการเมืองมิติใหม่ถึงความเชื่อมโยงระหว่างอำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐผ่านขบวนการเลือกตั้ง และรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ได้สร้างมิติการแข่งขันกันของพรรคการเมืองนำเสนอ นโยบายของพรรคการเมืองแก่ประชาชน ซึ่งประชาชนส่วนหนึ่งในพหุสังคมของประเทศไทย มีความชื่นชอบในรูปแบบการเมืองในมิตินี้โดยหวังการแข่งขันกันของพรรคการเมือง จะสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวางยุทธศาสตร์ในการนำพาประเทศก้าวไปสู่ประเทศพัฒนา ท่ามกลางการแข่งขันในระบบทุนนิยม ที่กระแสโลกาภิวัตน์กำลังเขี่ยกรากนำพาบรรษัทข้ามชาติเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ และประชาชนมีความต้องการระบบการเมืองและพรรคการเมืองและฝ่ายบริหารที่มีความรู้ความสามารถในการที่จะนำพาประเทศแสวงหาผลประโยชน์จากระบบทุนนิยมและเป็นมือเป็นไม้ในการที่จะเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากระบบ มาเป็นงบประมาณแผ่นดินในการบริหารประเทศ โดยมีพรรคการเมืองแข่งขันกันในการวางยุทธศาสตร์การใช้งบประมาณแผ่นดินให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยผ่านนโยบายของพรรคการเมืองเป็นเครื่องมือในการลดความเหลื่อมล้ำ และการกระจายทรัพยากรของรัฐให้ทุกมิติของสังคมให้ได้รับประโยชน์โดยใช้ขบวนการเลือกตั้งเป็นกลไกในการสร้างให้พรรคการเมืองเกิดการแข่งขันในการนำเสนอนโยบายเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชน แต่แล้วความคาดหวังของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยที่ประชาชนคาดหวังจะใช้เป็นเครื่องมือในการสร้างคุณภาพให้พรรคการเมืองให้เกิดการแข่งขันในสนามเลือกตั้งในการนำเสนอนโยบายให้ประชาชนผ่านกระบวนการเลือกตั้งและเป็น

ตัวแทนประชาชนมาทำงานฝ่ายบริหารที่มีเสถียรภาพเพื่อที่จะผลักดันนโยบายที่ได้หาเสียงไว้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลก็ได้ถูกวงจรอุบาทว์ “... การเปลี่ยนแปลงทางสังคมจะพบได้ว่า ความเป็นไปในอดีตมีความคล้ายคลึงกันอยู่ จนอาจเรียกได้ว่าเป็นวัฏจักร(cycle) เหตุการณ์ต่าง ๆ ในประวัติศาสตร์มักจะเกิดขึ้นซ้ำ ๆ เมื่อนำวัฏจักรเหล่านี้ มาเปรียบเทียบกับ ก็มีความเป็นไปได้ที่เราสามารถจะค้นพบสาเหตุคร่าว ๆ ของการเปลี่ยนแปลง...” (นิเทศ ดินณะกุล, 2547, หน้า 91) ทำลายลงในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 โดยการรัฐประหาร หลังจากรัฐประหารได้มีรัฐธรรมนูญ ฉบับ 2550 ประกาศใช้ แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ต้องการให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอ และต้องการทำลายฝ่ายทักษิณ ต่อมามีการเลือกตั้งหลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 พรรคการเมืองฝ่ายทักษิณก็สามารถชนะเลือกตั้งเข้ามาและได้ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารแต่ก็ถูก ระบบตุลาการภิวัตน์จำกัด และสุดท้ายก็มีการตั้งรัฐบาลอภิสิทธิ์ขึ้นมาได้เพราะมี ภูเห่าจากกลุ่มเนวินเข้าร่วม ท่ามกลางข้อครหา จัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร ทำให้ประชาชนในฝั่งที่สนับสนุนฝั่งทักษิณมีความไม่พอใจมากขึ้น และเห็นข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 เป็นเชื้อไฟอย่างดีที่ก่อให้เกิดการรวมตัวกันเพื่อคัดค้าน และต่อต้านรัฐบาลอภิสิทธิ์และรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 และมีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 กลับมาใช้ และมีคำถามเกิดขึ้นมากมายท่ามกลางข้อสงสัยของคนเสื้อแดงเป็นแรงผลักดันความเป็นปัจเจกชนในสังคมที่ตกผลึกจากเชิงประจักษ์ให้มารวมตัวกันท่ามกลางความไม่พอใจมากมาย เช่น ไม่ต้องการรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2550 มีการเรียกร้องรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กลับมาใช้ ความยุติธรรม 2 มาตราฐาน โดยการเข้ามาชี้นำทางการเมืองของฝ่ายพวกอำมาตย์ในระบบตุลาการภิวัตน์ ใช้มาทำลายอำนาจประชาชนจากปลายปากกาในคูหาเลือกตั้ง จึงเป็นคำถามว่าทำไม ทำไมจึงเป็นเช่นนั้นและก็คงเป็นคำถามที่อยู่ในสังคมไทยอีกนานแสนนาน Wilson (อ้างถึงใน จรัส สุวรรณมาลา, 2558, หน้า 28) กล่าวว่า รัฐบาลในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมีแรงจูงใจที่จะเข้าไปจัดการด้านเศรษฐกิจให้เป็นที่ถูกใจของประชาชนเพื่อให้ได้คะแนนนิยมจากประชาชน และสามารถครองอำนาจการเมืองได้อย่างต่อเนื่องประวัติศาสตร์แสดงอย่างกระจ่างชัดแล้วว่า รัฐบาลจะยืนหยัดอยู่ได้และได้รับความไว้วางใจมาจากความสำเร็จในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเป็นสำคัญ...” จากคำกล่าวของทักษิณ ชินวัตร ที่ว่า “...เวลานี้ เรา กำลังอยากเห็นจะเห็นอะไรในประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในชนบท ซึ่งคนส่วนใหญ่ของ

ประเทศ วันนี้เรามีคนจนอยู่ 990, 0000 คน คนจนที่เขายกบอกว่า จนเพราะมีรายได้ต่ำกว่า 888 ต่อเดือน คือ รายได้ไม่ถึง 30 บาทต่อวัน . . .” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 14)

ด้านเศรษฐกิจการพัฒนาสนามรบเป็นสนามการค้าหลังจากที่กระแสของความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วงสงครามเย็นสิ้นสุด กระแสด้านการปกครองที่บทบาทของประชาธิปไตยเป็นกระแสที่ประชาชนตื่นตัว และต้องการได้มีส่วนร่วมมากขึ้น และถูกพัฒนาควบคู่ไปกับระบบเป็นเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่มีอิทธิพลมากขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ การดำเนินนโยบาย มีการพัฒนาเศรษฐกิจกันหลายมิติ และคาดหวังว่าไทยจะเป็นเสี้ยวที่ 5 แห่งเอเชีย ในยุค พล.อ.ชาติชาย ชุณหะวัณ และในโอกาสนี้ก็มีวิกฤตแห่งฟองสบู่ได้เริ่มก่อตัวขึ้นและแผ่ตัวอยู่ในระบบเศรษฐกิจ และในหลายรัฐบาลต่อมากระแสการพัฒนามิติด้านเศรษฐกิจโดยพึ่งพาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกและการลงทุนจากต่างประเทศเป็นเสาหลักด้านเศรษฐกิจแทนภาคเกษตร โดยขาดความสนใจในการส่งเสริมความเข้มแข็งภาคเกษตรซึ่งเป็นรากฐานของประเทศและเป็นเศรษฐกิจฐานหลักของคนจำนวนมากในชนบทและต่างจังหวัด โดยให้ความสำคัญกับชนชั้นกลางและชั้นสูง

ในภาคอุตสาหกรรมจะนำพาประเทศไปสู่การเป็นประเทศพัฒนา และช่วยให้คนในประเทศพ้นจากความยากจนได้ แต่การดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดของหลายรัฐบาลส่งผลให้การแผ่ตัวของฟองสบู่ค่อย ๆ ใหญ่ขึ้น และแตกในรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ ที่เรียกว่า วิกฤตต้มยำกุ้ง ส่งผลให้ “... การล่มสลายทางด้านเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อันเนื่องมาจากฟองสบู่แตก ไม่เพียงแต่สถาบันหลัก ๆ ในสังคมไทยจะเสื่อมทรุดล่มสลายตามลงไปด้วยเท่านั้น ไม่ว่าจะเป็นสถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด องค์กรเอกชน ธนาคาร ระบบราชการ อยู่ในสภาวะล่มสลายแทบทุกด้าน ในสังคมไทยในยุคนั้น ได้ก่อให้เกิดฝูงชนจำนวนมากที่โดดเดี่ยว เดียวดาย โหยหาความอบอุ่นเอื้ออาทรอย่างรุนแรงกว่ายุคใดสมัยใด...” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 9)

หลังวิกฤตต้มยำกุ้ง รัฐบาลชวน หลีกภัยได้เข้ามาบริหารประเทศ เป็นรัฐบาลผสมที่อ่อนแอมีพรรครวมรัฐบาลถึง 6 พรรค มีเสียงเกินกว่าฝ่ายค้านเพียงเล็กน้อย เข้าบริหารภายใต้การชี้นำด้านเศรษฐกิจโดย IMF ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่เข้ามาช่วยแก้ปัญหาจากวิกฤตต้มยำกุ้ง แต่ก็ไม่สามารถแก้ปัญหาให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต้มยำกุ้งอย่างเป็นรูปธรรม “... แม้ว่ารัฐบาลชวนในปี พ.ศ. 2540 จะมีต้นทุนทางการเมืองสูงกว่ารัฐบาล

พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ แต่ก็ถูกใช้หมดไปในปลายปี พ.ศ. 2541 จากข้อกล่าวหาทุจริตในหลายกรณี เช่น กรณี ประส. กฎหมายขายชาติ 11 ฉบับที่เอื้อประโยชน์ให้เจ้าหน้าที่ . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556) สภาวะวิกฤตต้มยำกุ้งยังคงเป็นปัญหาที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ในรัฐบาลนายชวนทำให้คนสังคมที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤต ต้องแก้ปัญหาอย่างโดดเดี่ยว และไม่มีแสงสว่างในวงกว้างความมืดมนที่ปกคลุมบรรยากาศในสังคมไทยในเวลานั้น

“... ก่อนอื่นพวกเราต้องตระหนักความจริงประการหนึ่งก่อนว่าถ้าไม่มีฝูงชนจำนวนมากที่โดดเดี่ยว เดียวดาย โหยหา ความเอื้ออาทร ความหมายในชีวิตอย่างแรงกล้า อันเป็นผลพวงการล่มสลายทางเศรษฐกิจ ในปี พ.ศ. 2540 มารองรับแล้ว ก็จะไม่เกิดระบบทักษิณ ที่ทรงอำนาจขนาดนี้ . . .” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 10) และเมื่อถึงเวลาการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 สีสันของการแข่งขันเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้เปิดมิติแห่งการแข่งขันกันในการการเมืองโดยการนำเสนอนโยบายของพรรคให้กับประชาชนทำให้แสงสว่างแห่งความหวังของสังคมที่จะใช้โอกาสนี้ในการใช้พรรคการเมืองมาเชื่อมโยงกับอำนาจรัฐในการจัดการปัญหาด้านเศรษฐกิจเพื่อแก้ปัญหาของสังคมจากวิกฤตต้มยำกุ้ง การเปิดตัวของพรรคไทยรักไทยภายใต้ร่มเงาของทักษิณได้สร้างความตื่นตัวทางการเมืองอย่างมากให้กับประชาชน ภายใต้สโลแกน คิดใหม่ ทำใหม่ โดยใช้หลักการตลาดมาทำงานการเมือง ทำให้รูปแบบการหาเสียงสามารถสื่อสารกับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ และการนำเสนอโยบายสนองความต้องการของประชาชนอย่างดียิ่งทำให้ผลการเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยพรรคการเมืองหน้าใหม่ชนะการเลือกตั้ง และได้จัดตั้งรัฐบาลขึ้น โดยมี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร ทักษิณได้ใช้ความสามารถในเชิงธุรกิจ ที่เป็นหัวใจ แห่งชัยชนะ คือ การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มาทำงานการเมือง และสามารถทำให้ตัวเองเข้าถึงอำนาจ ครอบครองอำนาจ และการใช้อำนาจ อย่างมีประสิทธิภาพในการผลักดันนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้อย่างรวดเร็วและเป็นรูปธรรม “... นโยบายต่างประเทศของทักษิณเปรียบเสมือนส่วนเสริมของนโยบายในประเทศซึ่งมีจุดเน้นที่การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในระดับรากหญ้า เพื่อสามารถอยู่รอดและใช้ประโยชน์จากโลกาภิวัตน์ได้ โดยผ่านนโยบายคู่ขนาน (dual-track policy) เพื่อช่วยผลักดันการเติบโตของเศรษฐกิจ ที่ไม่ได้ฝากไว้กับ

การส่งออกเพียงอย่างเดียว และความมั่นคงของประเทศที่แท้จริงคือความเข้มแข็งของคนในระดับรากหญ้าเป็นฐานทางเศรษฐกิจอีกเสาหนึ่ง . . .” (ปวิน ชัชวาลพงศ์พันธุ์, 2559, หน้า 27) ด้านเศรษฐกิจการเข้ามาบริหารประเทศของพรรคไทยรักไทยของทักษิณนั้น ทักษิณได้ใช้อำนาจในการจัดการงบประมาณโดยลงงบประมาณที่ไม่จำเป็นออก เช่น การลงงบประมาณของกระทรวงกลาโหม จำนวนมากตลอดในช่วงที่ดำรงตำแหน่งนายก ได้นำงบประมาณนั้นมาใช้ในการสร้างความเข้มแข็งประชาชนในระดับรากหญ้าทำให้ฐานเศรษฐกิจในชนบทเข้มแข็งส่งผลให้เศรษฐกิจระดับมหภาคได้รับผลดีตามไปด้วย การบริหารประเทศของทักษิณภายใต้รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 เป็นที่ประจักษ์ให้ประชาชนได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงความเชื่อมโยงระหว่างอำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐได้อย่างชัดเจนผ่านกระบวนการเลือกตั้ง จากการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้นำไปปฏิบัติอย่างรวดเร็วตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน หลังจากการทำรัฐประหารทักษิณแล้วจะเห็นได้ว่า เมื่อมีการเลือกตั้งฝ่ายทักษิณจะเป็นฝ่ายชนะตลอด 2 ทศวรรษที่ผ่านมาบนกติกาที่ฝ่ายตรงกันข้ามเป็นคนตั้งกติกา และถ้าฝั่งทักษิณชนะในสนามเลือกตั้ง และต้องจบลงในการทำรัฐประหารอย่างนี้ทุกครั้งและมีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่นั้นฝ่ายที่ทำรัฐประหารก็ต้องร่างรัฐธรรมนูญที่จะต้องทำให้พรรคการเมืองและฝ่ายการเมืองอ่อนแอลง จนสุดท้ายประชาชนไม่เหลืออำนาจในการเชื่อมโยงกับฝ่ายบริหารโดยตรงผ่านขบวนการเลือกตั้ง ความน่ากลัวของการแย่งชิงอำนาจที่ความรุนแรงและมีมวลชนแต่ละฝ่ายเข้าร่วมจำนวนมาก และหลายครั้งก็เกิดปัญหาความรุนแรงขึ้นจากการควบคุมไม่อยู่ของผู้นำมีอบก่อกำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ในวันนี้ผู้คนสังคมไทยควรที่จะเรียนรู้และมาทำความเข้าใจในความแตกต่างทางความคิดทางด้านการเมือง และศึกษาข้อดีที่ฝ่ายการเมืองสามารถสร้างความรัก ความศรัทธาให้กับประชาชนจำนวนมาก เพื่อที่จะใช้โอกาสในการต่อยอดที่จะสร้างเครื่องมือทางการปกครอง เพื่อที่จะให้ฝ่ายการเมืองเชื่อมโยงกับอำนาจประชาชนมากยิ่งขึ้นและก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติ และหวังว่างานวิจัยนี้จะช่วยลดความเกลียดชังผู้ที่คิดต่างลง เพราะการเกลียดชังนำไปสู่ความรุนแรง การทำวิจัยเล่มนี้ผู้เขียนต้องการศึกษาและทำความเข้าใจถึงกิจกรรมทางการเมืองของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) ว่าที่แดงนั้นแดงทำไมแดงอย่างไรและแดงเพื่ออะไร เพื่อผลของ

การศึกษาคนเสื้อแดงจะสร้างความเข้าใจ ถึงสถานะของพหุสังคมของไทยที่มีความแตกต่าง ทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลต่อด้านความคิดทางการเมืองที่แตกต่างกัน เพื่อลด การเกลียดชังและลดความรุนแรงของสงครามเสื้อในคนไทยด้วยกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดการจัดตั้งและบทบาท ของแกนนำ ต่อการพัฒนาก่อให้เกิดมวลชนและการเคลื่อนไหวอย่างเป็นระบบและมี มวลชนจำนวนมากของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยทางการเมืองก่อให้เกิดการก่อตั้งกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย-ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
2. เพื่อศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจก่อให้เกิดกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน-เผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
3. เพื่อศึกษาบทบาทและการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้าน-เผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้เน้นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (qualitative research) มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยทางการเมืองและเศรษฐกิจการเกิดและการพัฒนาของ กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) โดยผู้ทำการวิจัยได้ กำหนดขอบเขตการวิจัยในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาได้แบ่งขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านระยะเวลา ช่วงเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2549 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553
2. ขอบเขตด้านเนื้อหา ค้นคว้าเอกสาร ตำรา วารสาร สื่อต่าง ๆ

3. ขอบเขตด้านประชากร การสัมภาษณ์เจาะลึกแกนนำ มวลชน และนักวิชาการ
4. ขอบเขตด้านพื้นที่ กรุงเทพมหานคร

คำถามในการวิจัย

1. ทักษิณ ชินวัตร และพรรคไทยรักไทย รัฐธรรมนูญ มีบทบาทอย่างไร
ต่อกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
2. การดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจ ของรัฐบาลทักษิณ เป็นปัจจัยในการสร้าง
มวลชนในกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) อย่างไร
3. การเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ
(น.ป.ช.) มีการเคลื่อนไหวอย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยทางการเมือง มีบทบาทอย่างไร ต่อการจัดตั้งกลุ่มแนวร่วม-
ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
2. เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเศรษฐกิจมีบทบาทอย่างไร ต่อการจัดตั้งกลุ่มแนวร่วม-
ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
3. เพื่อให้ทราบบทบาทและการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย-
ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ขบวนการต่อสู้ของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง กรณีศึกษา กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) มีวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการรัฐประหารกับการเมืองไทย
2. แนวคิดประชาธิปไตยกับการเมืองไทย
3. แนวคิดอำมาตย์กับการเมืองไทย
4. แนวคิดทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง
5. แนวคิดทรัพยากรทางการเมือง

แนวคิดการรัฐประหารกับการเมืองไทย

“... อำนาจป็น อำนาจรัฐ ท่านประธาน เหมมา ได้กล่าวว่า กระบวนการตัดสินใจ การชี้ขาดการยึดกุมอำนาจรัฐผู้ชี้ขาดในกระบวนการนี้ เป็นเรื่องไม่ใช่เรื่องหาเสียง แต่กระบวนการเช่นนี้ ย่อมมีค่าใช้จ่ายในทางการเมืองสูงและมีมูลค่าของความชอบธรรมที่ต้องแสวงหา...” (สุรชาติ บำรุงสุข, 2558, หน้า 70) เมื่อประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ. 2475 จากสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตย หลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง มีการทำรัฐประหารเพื่อแย่งชิงอำนาจและผลประโยชน์กันของชนชั้นนำ เมื่อรัฐประหารสำเร็จรัฐธรรมนูญจะถูกร่างขึ้นเพื่อสืบทอดอำนาจของกลุ่มที่ก่อการรัฐประหาร “... กบฏ ปฏิวัติ รัฐประหารโดยสาระสำคัญแล้ว การทำรัฐประหาร คือ การใช้กำลังอำนาจเข้าเปลี่ยนแปลงอำนาจของรัฐ โดยมากหาก รัฐประหารครั้งนั้นสำเร็จจะเรียกว่า “ปฏิวัติ” แต่หากไม่สำเร็จจะเรียกว่า “กบฏ” จาก พ.ศ. 2475 จนถึงปัจจุบัน มีการก่อรัฐประหารหลายครั้ง ทั้งที่เป็นการปฏิวัติและเป็นกบฏ...” (ลิขิต ชีรเวทิน, 2543, หน้า 15)

ครั้งที่ 12 รัฐประหารวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นำโดย พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน ยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร “. . . ความถูกต้อง คือ อำนาจ แต่ว่า อำนาจใช้ความถูกต้อง รถถัง ปลายกระบอกลูกปืนของทหารที่ถูกประชาชนไปผูกไว้ โดย รัฐบาลสี่เหลืองผู้คนส่วนหนึ่งเข้ามาแสดงความยินดีกับทหาร บางคนก็ได้แต่มองด้วยความสนใจแล้วก็ผ่านไป แม้จะมีรอยยิ้มและเสียง หัวเราะ แต่ลึก ๆ ในใจและห้วงแห่งความคิดของผู้คนในสังคม ต่างมีความกังวลกับเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นและดำเนินสืบต่อไป . . .” (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2550, หน้า 31-32) รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ปี พ.ศ. 2540 ซึ่งประชาชนมีส่วนร่วมมากขึ้นเป็นที่รู้จักกันในนาม “รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน” มีการรับรองสิทธิมนุษยชนและเสรีภาพของพลเมืองอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ได้สร้างเสถียรภาพทางการเมืองอย่างมาก และมีความยืดหยุ่นระหว่างอำนาจประชาชนกับอำนาจทางการเมือง ผู้กำหนดอำนาจรัฐเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารประเทศและบริหารงบประมาณแผ่นดิน และรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ก็ได้สร้างความเข้มแข็งให้ฝ่ายบริหารสามารถบริหารประเทศไปตามที่ได้หาเสียงไว้ในช่วงก่อนการเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้สร้างให้นายกมีความเข้มแข็ง และส่งผลให้พรรคการเมืองมีการแข่งขันกัน การสร้างฐานคะแนนนิยม จากนโยบายของพรรคการเมืองต่าง ๆ โดยใช้นโยบายของพรรคมาดึงดูดคะแนนเสียงจากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั่วประเทศ และการเข้าเสนอตัวของ ทักษิณ ชินวัตร ภายใต้พรรคไทยรักไทย เข้าสู่การแข่งขันในสนามเลือกตั้งและได้นำพรรคไปสู่ความสำเร็จในการเลือกตั้งทั้งสองครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 และครั้งที่สอง ปี พ.ศ. 2548 และทั้งสองครั้งได้ ส.ส. ของพรรคเข้ามาจำนวนมาก และสามารถเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลที่เข้มแข็ง ทักษิณภายใต้รัฐธรรมนูญ ปี พ.ศ. 2540 ที่ส่งผลให้ฝ่ายการเมืองเข้มแข็งและได้เป็นภัยคุกคามร้ายแรงต่อผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เช่น การสนับสนุนการค้าเสรีกระทบต่อกลุ่มธุรกิจการเงินและอำนาจทางการเมืองของกลุ่มอำนาจเก่าทำให้รัฐบาลทักษิณถูกทำการรัฐประหาร โดยการเข้ายึดอำนาจนำโดย พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ซึ่งในขณะนั้น พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ซึ่งอยู่ระหว่างร่วมการประชุมสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติ ที่นครนิวยอร์ก ในช่วงหัวค่ำมีการเคลื่อนกำลังทหารและรถถังเข้ามาในกรุงเทพมหานคร จำนวนมากและทำการยึดอำนาจได้สำเร็จ โดยทหารเหล่านี้ผูกมัดสี่เหลืองเอาไว้ที่

แผนเสื้อและปลายปืนเป็นสัญลักษณ์และมีประกาศของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย (คปค.) ฉบับที่ 1 ซึ่งแจ้งเหตุผลยึดอำนาจว่า “การบริหารราชการแผ่นดินโดยรักษาการรัฐบาลปัจจุบันได้ก่อให้เกิดปัญหาความขัดแย้ง แบ่งฝ่าย สลายความรู้สึกสามัคคีของคนในชาติอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ประชาชนเคลือบแคลงสงสัยการบริหารราชการแผ่นดินอันส่อไปในทางทุจริตประพฤติดีชอบอย่างกว้างขวาง หน่วยงาน องค์การอิสระถูกรวบงำทางการเมือง ไม่สามารถสนองตอบเจตนารมณ์ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ตลอดจนหมิ่นเหม่ต่อการหมิ่นพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริย์ ดังนั้น คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข (คปค.) ซึ่งประกอบด้วยผู้บัญชาการเหล่าทัพ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ จึงมีความจำเป็นต้องยึดอำนาจการปกครองแผ่นดินตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยคณะปฏิรูปการปกครองฯ ขอยืนยันว่าไม่มีเจตนาที่จะเข้ามาเป็นผู้บริหารราชการแผ่นดินเสียเอง แต่ได้คืนอำนาจปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขกลับคืนสู่ปวงชนชาวไทยโดยเร็วที่สุด ทั้งนี้เพื่อธำรงรักษาไว้ซึ่งความสงบสุขและความมั่นคงของชาติ รวมทั้งเทิดทูนไว้ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์อันเป็นที่เคารพยิ่งของปวงชนชาวไทยทุกคน นอกจากนี้ยังประกาศกฎอัยการศึกทั่วราชอาณาจักร (วิรพา อังกฤษทัศนียรัตน์, 2549, หน้า 124)

แนวคิด การรัฐประหาร (coup d' état) หมายถึง การล้มล้างรัฐบาลผู้บริหารปกครองรัฐในขณะนั้น แต่มิใช่การล้มล้างระบอบการปกครองหรือทั้งรัฐและไม่จำเป็นต้องใช้ความรุนแรงหรือเกิดเหตุนองเลือด และบังคับให้รัฐบาลพ้นจากอำนาจ โดยประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญและประกาศใช้รัฐธรรมนูญชั่วคราวที่ผู้ทำการรัฐประหารนำมาประกาศใช้ ซึ่งเป็นสาขาวิชาทางรัฐศาสตร์จะถือว่าการรัฐประหารมิใช่วิถีทางของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เป็นการถอยหลังทางการเมือง การยุบเลิกรัฐโดยฉับพลัน (stroke of state) การเข้ามาครอบงำอำนาจโดยเฉียบพลันมักจะเกิดด้วยความรุนแรง การกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นโดยมีทหารเป็นแกนนำในการทำรัฐประหาร (a group of conspirators) มักจะเกิดกับประเทศที่ไม่มีเสถียรภาพทางการเมือง ประเทศที่เป็นประชาธิปไตยเข้มแข็ง การรัฐประหารมักไม่ประสบความสำเร็จ (Britannica Concise Encyclopedia, 2006, p. 1) ปัจจัยและสาเหตุที่ทำให้ทหารเข้ามาแทรกแซงทางการเมือง ดังนี้ (1) ทหารเป็นองค์กร

ที่มีการจัดตั้งอย่างดี มีเอกภาพ และมีความเข้มแข็ง มีความพร้อม มากกว่าองค์กรทางสังคมอื่น ๆ และมีอาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงในขณะที่องค์กรอื่นไม่มี (2) โครงสร้างของสังคมเอื้อต่อการมีบทบาททางการเมืองของทหาร เพราะทหารเป็นส่วนหนึ่งของสังคมร่วมกับสถาบันอื่น (3) คณะทหารเป็นกลุ่มผลประโยชน์หนึ่ง เมื่อกลุ่มผลประโยชน์ของตนได้รับผลกระทบ เช่น การลดงบประมาณทางทหารลง การตัดทอนงบประมาณทางทหาร ทหารจะทำการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มตน (4) ทหารเข้าแทรกแซงทางการเมืองด้วยความต้องการของกลุ่มคณะทหารบางกลุ่มทั้งนี้เพราะความไม่พอใจกลุ่มบุคคลอื่นหรือเป็นความต้องการ หรือความทะเยอทะยานของตนจึงเข้าทำการรัฐประหารเพื่อผลประโยชน์แก่ตนและกลุ่มคณะของตน และ (5) ทหารเห็นว่า รัฐบาลที่บริหารประเทศไร้สมรรถภาพหรือก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ทางสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองจนเกิดความแตกแยกทางความคิด ทหารมีความเป็นชาตินิยมสูง (nationalism) จึงเกรงว่าประเทศชาติจะประสบปัญหาที่ร้ายแรงไปกว่านี้ และส่งผลกระทบไปถึงความมั่นคงและความอยู่รอดของชาติ บุคลิกภาพแบบเผด็จการ มีดังนี้ (1) การครอบงำหรือใช้อำนาจกดขี่ต่อผู้ที่อยู่ในฐานะต่ำกว่า (2) ขอมติตนจากผู้ที่อยู่ในฐานะสูงกว่า (3) เห็นอำนาจเป็นใหญ่หรือบูชาอำนาจ (4) ความคิดเก่า ๆ ล้าสมัย (5) เชื่อถือมงายโดยไม่ยึดหลักวิทยาศาสตร์ (6) ชอบทำตนเป็นผู้โอ้อวดในอำนาจ และชอบข่มเหงรังแก (7) มองคนในแง่ร้ายเสมอ ถูกดูถูกแคลนผู้อื่นและความสามารถของผู้อื่น (8) มีจิตใจหยาบกระด้าง ไม่มีสุนทรียภาพ (9) มีความรู้สึกว่าตัวเองอ่อนแอ แต่พยายามปิดบังโดยสร้างความแข็งแกร่งขึ้นมาแทน (10) ไม่อาจทนการวิพากษ์วิจารณ์โดยผู้อื่นได้ และ (11) ชอบการกดขี่ทางเพศ (วิสุทธ์ โภธิแทน, 2534, หน้า 161-162) วาทกรรมของจอมพลสฤษดิ์ฯ ก็คือ “... ข้าพเจ้าขอรับผิดชอบแต่เพียงผู้เดียว...” ภายใต้วาทกรรมของ จอมพล สฤษดิ์ ธนะรัชต์ จึงทำให้มรดกทางความคิดและระบอบแห่งอำนาจในยุคท่านสฤษดิ์ อาจทำให้ผู้นำทหารในยุคต่อมานั้นหลงใหลและเคลิบเคลิ้ม เรื่องราวเหล่านี้ การเป็นความฝันว่าสักวันเขาอาจจะเป็นสฤษดิ์สองบนเวทีการเมืองไทยในเวลาต่อมาก็เป็นไปได้

สรุป แนวคิดด้านการรัฐประหารกับการเมืองไทยมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัย เพราะการรัฐประหารนั้นเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการแย่งชิงอำนาจจากประชาชนที่มีความขึ้นชอบบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 โดยที่รัฐบาลพลเรือน

ไม่อาจต้านทานการก่อรัฐประหารได้ โดยมีกลุ่มทหารที่มีแนวคิดที่เป็นปรปักษ์กับบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 นั้นเป็นกำลังหลักในการทำรัฐประหาร เพื่อต้องการทำลายบริบทการเมืองนี้ลง เนื่องจากเป็นภัยที่คุกคามเข้ามาและบริบทการเมืองแบบนี้ที่ฝ่ายการเมืองนั้นเข้มแข็งนั้นทำให้ฝ่ายอำมาตย์ถูกลดบทบาทในการชี้นำการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม และถูกคุกคามอย่างไม่เคยมีมา เมื่อเห็นภัยนั้นเข้ามาใกล้ตัว การทำรัฐประหารเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดในการกำจัดภัยร้ายนี้ทิ้งไป

แนวคิดประชาธิปไตยกับการเมืองไทย

ประเทศไทยแม้จะมีการเปลี่ยนการปกครองมาเป็นระบบประชาธิปไตยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 แต่การพัฒนาประชาธิปไตยก้าวไปแบบเดินหน้าสามก้าวถอยหลังสองก้าว วนเวียนกับวงจรอุบาท्वะการทำรัฐประหารมาตลอดหลังจากที่รัฐบาลพลเรือนขึ้นปกครอง ก็จะมีเรื่องราวเกี่ยวกับการทุจริต บริหารประเทศชาติไร้ประสิทธิภาพหมิ่นสถาบัน ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะถูกใช้มาเป็นข้ออ้างในการล้มรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและมีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่เพื่อที่จะรักษาผลประโยชน์ของฝ่ายตนไว้อย่างการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2550 ต้องการให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอลง หลังจากที่ฝ่ายนายกทักษิณได้ใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ที่ออกแบบให้ฝ่ายการเมืองเข้มแข็งจากปัญหาความไร้ประสิทธิภาพของฝ่ายการเมืองและสังคมต้องการให้ปฏิรูปการเมืองส่งผลให้ได้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้ฝ่ายการเมืองเข้มแข็งและนายกทักษิณได้ใช้รัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือในการบริหารประเทศมีการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้นำมาปฏิบัติอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพส่งผลในการแก้ปัญหาที่สะสมจากหลายรัฐบาลที่ผ่าน ทำให้ตัวนายกทักษิณได้รับความนิยมอย่างสูง แต่ท่ามกลางความนิยมก็มีความไม่พอใจการบริหารงานของรัฐบาลทักษิณจากคนอีกกลุ่ม ที่มองว่าทักษิณใช้งบประมาณไปใช้ดำเนินนโยบายประชานิยมนั้น เพราะหวังผลการเลือกตั้ง และมีความเกี่ยวข้องกับการทุจริตภายใต้การบริหารงานของรัฐบาลทักษิณนั้นก็มีหลายประเด็นให้ประชาชนตั้งข้อสงสัย ทำให้ประชาชนส่วนหนึ่งตั้งคำถามในใจว่าและระบบการปกครองอะไรที่มันจะดีกว่านี้มีไหมในสังคมยังคงมีการตั้งคำถามเกี่ยวกับระบบการปกครอง ที่จะมาทำให้ประเทศไทยนั้นหลุดพ้นจาก

ระบบศักดินาที่ล้มล้างกับระบบประชาธิปไตยภายใต้ทุนสามัญ ที่ยังคงหาผลประโยชน์จากคนไทย คนในสังคมอาจจะมองหาระบบการปกครองอะไรที่จะมาใช้และรองรับการแก้ปัญหาสังคมในอนาคตที่มันมีมากขึ้นซับซ้อนมากขึ้นท่ามกลางระบบโลกในยุคโลกาภิวัตน์จริง ๆ แล้วในโลกใบนี้ระบบการปกครอง ระบบอะไรเป็นระบบปกครองที่ดีที่สุดคงยังไม่มีข้อสรุปได้

จากคำกล่าวที่ว่า ประชาธิปไตยไม่ใช่รูปแบบการปกครองที่ดีที่สุด แต่เป็นรูปแบบการปกครองที่เลวร้ายที่สุด และคำกล่าวของ เซอร์ชิลล์ ที่กล่าวมานี้ ทำให้เกิดคำถาม และต้องแสวงหาคำตอบเพื่อให้ได้คำตอบนี้ว่า "... Democracy is good. I say this because other systems are worse" "ระบอบประชาธิปไตยนั้นประเสริฐที่กล่าวเช่นนั้น เพราะวาระบบอื่น ๆ ล้วนแต่แย่กว่าทั้งสิ้น . . ." (Nehru อ้างถึงใน เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 59) หลักเสรีภาพ หลายสิบปีให้ประชาชนเรียนรู้ได้ว่าระบบประชาธิปไตยของไถยนั้น มีองค์ประกอบของสังคมในวิถีของประชาธิปไตยให้ได้สัมผัสและได้มีส่วนร่วมกับการปกครอง เช่นอำนาจอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน (popular sovereignty) ประชาชนมีและเสรีภาพในการเลือกพรรคการเมืองและนักการเมืองที่ตัวเองชื่นชอบเพื่อที่จะเข้าไปบริหารประเทศ อำนาจในการปกครองประเทศต้องได้รับมอบอำนาจจากประชาชน โดยผ่านขบวนการเลือกตั้งไม่ใช่ของตนใดคนหนึ่ง "... Charles Bukowski กล่าวว่า "The difference between a democracy and a dictatorship is that in a democracy you vote first and take orders later ; in a dictatorship you don't have to waste your time voting" ความแตกต่างระหว่างประชาธิปไตยกับเผด็จการอยู่ที่ว่าในระบบประชาธิปไตยต้องการออกเสียงเลือกตั้งก่อนแล้วถึงได้เผด็จการแต่ในระบอบเผด็จการนั้นไม่ต้องเสียเวลาในการเลือกตั้งซ้ำ..." (เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 35) Abraham Lincoln ผู้จุดประกายแนวคิดเรื่องประชาธิปไตยของอเมริกาที่กล่าวว่า ของประชาชน โดยประชาชน เพื่อประชาชน หมายถึง รัฐบาลที่ต้องมาจากการเลือกตั้งของประชาชน และประชาชนสามารถเปลี่ยนแปลงผู้ปกครองได้ด้วยการลงคะแนนเสียงจากการเลือกตั้ง นั่นคือ ประชาชนอยู่ในฐานะเป็นเจ้าของรัฐบาล โดยประชาชน หมายถึง ประชาชนหรือพลเมืองทุกคนมีสิทธิที่จะเป็นผู้ปกครอง ถ้ารับการสนับสนุนจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ โดยผ่านขบวนการเลือกตั้งเพื่อประชาชน หมายถึง รัฐบาลจะต้องมีจุดประสงค์เพื่อความสุขของประชาชน และมี

วาระการดำรงตำแหน่งที่ชัดเจน เพื่อที่จะให้ประชาชนเปลี่ยนผู้ปกครองที่ไม่ดีออกไป
จากกระบวนการเลือกตั้ง หรือกล่าวกันว่า “... Freedom is not the right to do what we
want, but what we ought. Yet us have faith that right makes might and in that faith let
us; to the end, dare to do our duty as we understand it ...” คือ “... เสรีภาพ ไม่ใช่สิทธิ
ในการทำอะไรก็ได้ตามใจชอบแต่เป็น การกระทำในสิ่งที่ควรทำจึงมีศรัทธาและปล่อยให้
ศรัทธานั้นนำเราถึงวาระสุดท้าย จงกล้าหาญที่จะทำหน้าที่ของเราด้วยความเข้าใจถ่องแท้
ในที่สุด ...” (เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 155) Franklin Delano Roosevelt
ประธานาธิบดีคนที่ 32 ของสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า “... Let us never forget that
government is ourselves and not an alien power over us. The ultimate rulers of our
democracy are not a President and senators and congressmen and government officials,
but the voters of this country ...” พึงระลึกเสมอว่า รัฐบาล คือ พวกเราไม่ใช่อำนาจ
ที่อยู่เหนือเรา ผู้ปกครองสูงสุดของระบอบประชาธิปไตยไม่ใช่ประธานาธิบดี วุฒิสมาชิก
สมาชิกรัฐสภาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายรัฐ แต่อย่างใดหากแต่ผู้ปกครองสูงสุด คือ ประชาชน
ในประเทศ” (เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 46-47)

หลักความเสมอภาค จะเห็นได้ว่า หลักความเสมอภาค นั้นมีความสำคัญอย่างมาก
ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ดังจะเห็นได้จากประกาศของคณะราษฎรในหลัก
6 ประการ นั้นมีเรื่องความเสมอภาคอยู่ในข้อ 4 ที่ระบุไว้ในหลักประการ จะต้องให้ราษฎร
มีหลักความเสมอภาคกัน ไม่ใช่พวกเจ้ามีสิทธิเหนือราษฎรที่เป็นอยู่ (นรนิติ เศรษฐบุตร,
2553, หน้า 35)

หลักสิทธิมนุษยชน (human right) คือ การยอมรับในคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็น
มนุษย์ ยอมรับในความเสมอภาคของบุคคล และเคารพในสิทธิและเสรีภาพส่วนบุคคล
อันเป็นสิทธิตามธรรมชาติของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมา เช่น สิทธิในร่างกายและเสรีภาพ
ในการดำรงชีวิต ชัยอนันต์ สมุทวานิช (ม.ป.ป., หน้า 25) กล่าวว่า “... ความต้องการที่จะ
อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีของมนุษย์เพราะมนุษย์เป็นสัตว์ที่มีศักดิ์ศรี มีทั้งภาษา เพลง การละเล่น
กีฬา และมีการสร้างสรรค์ ต่างใช้กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเวทีการแสดงการมีส่วนร่วม
...”

หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน (popular participation) คือ ประชาชนเจ้าของอำนาจอธิปไตย ควรมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสาธารณะ ของรัฐเพื่อให้เกิดประโยชน์กับประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจผ่านระบบการเลือกตั้งเพื่อเลือกตั้งแทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ในฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ ซึ่งยังให้ประชาชนมีโอกาสตัดสินใจเรื่องที่สำคัญ ๆ ของรัฐ โดยการออกเสียงประชามติการพิจารณาพิจารณา

“...การมีส่วนร่วมในระบบประชาธิปไตย หมายถึง การที่อำนาจในการตัดสินใจไม่ควรเป็นของกลุ่มคนจำนวนน้อย แต่อำนาจควรจัดสรรในระหว่างประชาชน เพื่อทุก ๆ คนได้มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลต่อกิจกรรมส่วนร่วม (บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล, 2548, หน้า 15)

หลักการของเสียงข้างมากและเสียงข้างน้อย (majority rule and majority right) คือ หลักการปกครองโดยเสียงข้างมากแต่มีการเคารพและการรับฟังและรักษาสิทธิของเสียงข้างน้อยด้วย เช่น ในระบบรัฐสภาที่พรรคการเมืองเสียงข้างมากจะมีสิทธิที่จะเป็นฝ่ายบริหาร และฝ่ายที่เป็นเสียงข้างน้อยก็จะทำหน้าที่เป็นฝ่ายค้าน และคอยตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล Bukowski (อ้างถึงใน เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 35) กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างประชาธิปไตย กับเผด็จการ อยู่ที่ว่าในระบบประชาธิปไตยต้องการออกเสียงเลือกตั้งก่อนแล้วถึงได้เผด็จการแต่ในระบบเผด็จการนั้นไม่ต้องเสียเวลาในการเลือกด้วยซ้ำ

หลักการแก้ปัญหาโดยสันติวิธี (peaceful resolution to conflict) การแก้ปัญหาต่าง ๆ ยึดหลักการสันติวิธีไม่ใช่ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เช่น ใช้การเจรจา ตลอดจนใช้กลไกการเลือกตั้ง Margaret Thatcher อดีตนายกรัฐมนตรีของอังกฤษได้ กล่าวว่า “... Where there is discord, may we bring harmony, where there is error, may we bring truth, where there is doubt, may we bring faith, and where there is despair, may we bring hope ...” แปลว่าที่ไหนมีความขัดแย้ง ขอให้เราใช้ความปรองดอง ที่ไหนมีความผิดพลาด ขอให้เราใช้ความจริง ที่ไหนมีความคลางแคลง ขอให้เราใช้ความเชื่อมั่น ที่ไหนมีความสิ้นหวัง ขอให้เราใช้ความหวัง (เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 99)

หลักกฏนิติธรรม (rule of law) หมายถึง การปกครองโดยกฎหมายไม่ใช่โดยมนุษย์ คือ ทุกคนต้องอยู่ภายใต้กฎหมายไม่มีอภิสิทธิ์กับบุคคลใด โดยกฎหมายบังคับใช้แบบ

เท่าเทียมกันในปกครอง เจ้าหน้าที่รัฐจะละเมิดกฎหมายไม่ได้มีกระบวนการยุติธรรม
ต้องมีอิสระและต้องมีความเสมอภาคและเป็นธรรม Thomas Jefferson กล่าวว่า “. . .

Being democratic is not enough, to a majority cannot turn what is wrong into right. In
order to be considered truly free, countries must also have a deep love of liberty and an
abiding respect for the rule of law . . .” แปลว่า “. . . การเป็นประชาธิปไตยอย่างเดียวนั้น
นั้นไม่เพียงพอ และไม่ควรปล่อยให้เสียงข้างมากเปลี่ยนผิดเป็นถูกในการพิจารณาว่า
เรามีเสรีภาพที่แท้จริงหรือไม่ นั่นประชาชนในประเทศต้องมีความรักอย่างแท้จริงต่อ
เสรีภาพและการเคารพในกฎหมาย . . .” (เจริญขวัญ แพรทอง, ม.ป.ป., หน้า 143)

วรเจตน์ ภาคีรัตน์ (2558, หน้า 103) กล่าวว่า นิติรัฐ คือ การปกครองด้วยกฎหมายและ
ความยุติธรรม เพราะว่าการออกกฎหมายจากผู้ปกครองที่เป็นเผด็จการ ที่ใช้กฎหมายเป็น
เครื่องมือในการปกครองนั้นจะถือได้ว่าเป็น หลักนิติรัฐที่สมบูรณ์ไม่ได้ถ้าขาดความยุติธรรม
คาดหวังว่า หลักนิติรัฐ ที่ดีควรมีความยุติธรรมในการบังคับใช้ อย่างยุติธรรมถึงจะถือได้ว่าเป็น
หลักนิติธรรมที่ใช้ในการปกครอง การเลือกปฏิบัติ ตามอำเภอใจ ระบบสองมาตรฐาน
ในกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย คือ การเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม
สองมาตรฐานในกระบวนการยุติธรรมจะเห็นได้จากฝ่ายเสื้อแดงทำอะไรก็ผิด แต่อีกฝ่าย
ทำอะไรก็ไม่ผิด ระบบสองมาตรฐานในกระบวนการยุติธรรมนี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้
สังคมไทยขัดแย้งและแตกแยกและเกิดความไม่สงบสุข ดังคำที่ว่า ยุติธรรมไม่มีความสามัคคี
ไม่เกิด และยังส่งผลให้การเมืองไร้เสถียรภาพมาตลอด การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
ต่อบุคคลที่เป็นศัตรูทางการเมือง และผู้ที่เห็นต่างเริ่มตั้งแต่กระบวนการออกกฎหมายที่มี
จุดมุ่งหมายที่เป็นคุณต่อตัวเองและพวกพ้อง แต่เจาะจงให้เป็นโทษศัตรูทางการเมืองและ
ฝ่ายตรงข้ามที่มีความคิดเห็นต่าง และเลวร้ายที่สุด คือ การออกกฎหมายย้อนหลัง เพื่อที่
ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองแต่เป็นโทษแก่ฝ่ายตรงข้าม ซึ่งขัดต่อหลักนิติธรรมแล้วยัง
ขัดต่อปณิญาสากด้วยหลักสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ . . .” (กณิน บุญสุวรรณ,
2556, หน้า 341-342) งานที่สำคัญของรัฐบาล คือ จะต้องทำให้มีเสถียรภาพทางการเมือง
และสร้างไว้ซึ่งความเป็นปึกแผ่นของชาติ ในขณะที่ระบบราชการจะต้องถูกทำให้กลาย
มาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองในระบบประชาธิปไตยแบบไทย เพราะ
ระบบราชการถือว่ามีการเมืองภาคประชาชนหน้าที่เป็นตัวแทนและปฏิบัติตามคำบัญชา

ของผู้ปกครองโดยตรง จึงมีนักรัฐศาสตร์ไทยให้คำจำกัดความว่า “พรรคข้าราชการ” เป็นพรรคที่เก่าแก่และใหญ่ที่สุดในระบอบประชาธิปไตยไทย...” (ทักษ์ เฉลิมเตียรณ, 2548, หน้า 234) วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น (2534, หน้า 156) กล่าวว่า ในประเทศที่ใช้ระบอบการเมืองแบบประชาธิปไตยในการปกครองประเทศนั้น นอกจากจะยึดอุดมการณ์อันเป็นหลักเกณฑ์ประชาธิปไตยแล้ว ปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือคนส่วนใหญ่หรือคนทั้งหมดของประเทศ ต้องมีความคิด ความเชื่อ รวมทั้งทัศนคติทางการเมือง และการดำเนินชีวิตแบบประชาธิปไตย ด้วย ทัศนคติทางการเมืองโดยทั่วไปแล้วเมื่อแบ่งแยก หมายถึง ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตยและเผด็จการหรือ อำนาจนิยม ผู้ที่มีทัศนคติแบบเสรีนิยมหรือประชาธิปไตย มักจะเป็นผู้ที่แสดงความรู้สึกนิยม สาระสำคัญ คือ การเปลี่ยนแปลง ความเสมอภาค และความอดกลั้น ในทางตรงกันข้ามผู้ที่มีทัศนคติแบบอำนาจนิยมหรืออนุรักษนิยมจะเป็นผู้ที่แสดงความรู้สึกในเชิงไม่เห็นด้วยต่อสาระสำคัญทั้ง 3 ประการ (Dhiravegin, 1973, p. 36) บุคคลที่มีทัศนคติแบบประชาธิปไตยนั้นจะต้องมีวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับประชาธิปไตย (civil culture) โดยเชื่อว่า ตนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างเต็มที่ วัฒนธรรมทางการเมืองดังกล่าวมีลักษณะ ดังนี้ (1) ความมีเหตุผล (2) การเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างกระตือรือร้น (3) การมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการเมือง (4) การมีสำนึกในความสามารถทางการเมือง และ (5) การตัดสินใจปัญหาทางการเมืองจะต้องประเมินจากหลักฐาน ความเห็นส่วนใหญ่มากกว่าส่วนตัว

ดังนั้น จึงจะเห็นได้ว่าแนวคิดด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตยของไทยนั้น ในพหุสังคมของไทยที่มีความคิดเห็นและทัศนคติต่อระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันเป็นเรื่องปกติของสังคมประชาธิปไตย แต่ประชาธิปไตยของประเทศไทยนั้นยังถูกกำหนดบทบาทในการเข้ามีส่วนร่วมของภาคประชาชนเป็นไปตามความต้องการของกลุ่ม อำมาตย์ ที่จะกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนอย่างน้อยแค่ไหนอยู่ที่ระบบการเมืองนั้น(รัฐธรรมนูญเป็นคุณหรือเป็นโทษกับกลุ่มของตน แต่ถ้าเป็นโทษก็จะมีกรกล่าวหาและโจมตีและสุดท้ายก็ใช้ ทหาร เข้าล้มล้างระบบการเมืองนั้นแล้วสร้างระบบใหม่ที่เป็นคุณกับฝ่ายตน โดยที่ระบบใหม่นั้นอาจจะสวนกลับแนวทางประชาธิปไตยแต่ฝ่ายอำมาตย์ ก็ไม่คำนึงถึง ทำให้เกิดระบบการเมืองที่เรียกว่า

ประชาธิปไตยแบบไทย ๆ ส่งผลให้มีภาคประชาชนคนเสื้อแดงออกมาเคลื่อนไหว เพื่อที่จะให้ประเทศไทยนั้นมีระบบการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยเต็มใบนั้นกับคืนมา

แนวคิดอำมาตย์กับการเมืองไทย

อำมาตย์ คือ ข้าราชการ ข้าเฝ้า ขุนนาง (มาจาก คำว่า อมาตย์) ที่ปรึกษาชั้นผู้ใหญ่ที่มีความสำคัญและมีความใกล้ชิดพระราชฯ เคยใช้ศพลเรือนจัดได้ 3 ระดับชั้น คือ รองอำมาตย์ อำมาตย์ มหาอำมาตย์ ชั้นหนึ่งมี 3 ระดับ คือ เอก โท ตริ โดยมี สมุหพระกลาโหม ควบคุมทหารทั่วประเทศ สมุหนายก มีหน้าที่ ผู้ว่าราชการแทนพระมหากษัตริย์ บริหารราชการแผ่นดิน ๒๕๓๕กล่าวมีการเลิกใช้หลังที่มีเปลี่ยนแปลงการปกครองปี พ.ศ. ๒๔๗๕ วันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นความพยายามที่กลุ่มอำมาตย์ หวังจะให้กงล้อประวัติศาสตร์กลับไปสู่จุดเดิม คือ การกลับไปสู่รัฐราชการและระบอบอำมาตยาธิปไตย แต่สภาพของสังคมไทยได้พัฒนาและสภาพแวดล้อม จากภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้พลังทางสังคมที่เกิดขึ้นในสังคมไทย ที่มีผลจากการพัฒนาทางการศึกษาด้านเศรษฐกิจและด้านการเมือง ทำให้เกิดบทบาทของชนชั้นกลางจำนวนมากและพลังทางสังคมเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น จนผลักดันให้เกิดผลรูปแบบประชาธิปไตยครึ่งใบ เพื่อที่ประสานผลประโยชน์ของกลุ่มพลังทางสังคม (ลิขิต ชีรเวคิน, ๒๕๔๓, หน้า ๒๒๐)

กลุ่มอำมาตยาธิปไตยนี้เป็นกลุ่มการเมืองที่มีผลประโยชน์เป็นข้าราชการและอดีตข้าราชการระดับสูงที่มีบทบาทขับเคลื่อนรัฐไทย และเป็นกลุ่มการเมืองที่มีผลประโยชน์ธุรกิจและกลุ่มธุรกิจที่ดูแล อาทิ กลุ่มธนาคาร กลุ่มรับเหมาสัมปทาน กลุ่มสื่อสาร กลุ่มการค้าอาวุธ ซึ่งกลุ่มทุนเหล่านี้มีความสัมพันธ์เชิงระบบอุปถัมภ์กับกลุ่มข้าราชการเหล่านี้ครั้งมีอำนาจกับสมาชิกในระบบราชการที่อยู่ในกลุ่ม (วิชัย ใจภักดี, ๒๕๕๐, หน้า ๑๒)

ในสภาวะปัจจุบันถ้าสังคมไทยอยู่ได้ระบบ อำมาตยาธิปไตย ก็จะกลายเป็นการผสมผสานกันของ ประชาธิปไตย + ธนาธิปไตย + อำมาตยาธิปไตย ถ้าพิสูจน์ได้ว่าสภาวะดังกล่าวสะท้อนความเป็นจริงทางการเมืองก็อาจจะถือได้ว่า ระบบการปกครองของไทยเป็นการปกครองที่มีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว (ลิขิต ชีรเวคิน, ๒๕๕๒) ระบบ

อำมาตยาธิปไตยใหม่เป็นปฏิริยาการตอบโต้รัฐบาลประชานิยมระบบอำมาตยาธิปไตย มีฐานที่มั่นสำคัญจากบุคลากรในระบบราชการและเคยเป็นพลังของสังคมไทยมาอย่างยาวนาน จนกระทั่งมาเกิดการขยายตัวของระบบรัฐสภาและการเลือกตั้งภายในสังคมไทย เมื่อทศวรรษ 2530 ก่อนจะเจอวิกฤตการณ์อย่างรุนแรงในยุครัฐบาลทักษิณความล้มเหลวในการสถาปนาอำนาจของรัฐบาลประชานิยมเพื่อที่จะให้เหนือกว่ากลุ่มสถาบันดั้งเดิม ทำให้เกิดการไต่กลับจากระบบ อำมาตยาธิปไตยในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 นี้ กลายเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างระบบ อำมาตยาธิปไตยขึ้นมาใหม่อีกครั้ง (สมชาย ปรีชาศิลปกุล, 2552)

ทัศนคติทางการเมืองแบบเผด็จการ คือ บุคลิกภาพเผด็จการมี 9 ประการ ได้แก่ (1) ลักษณะค่านิยมที่อยู่กับวัฒนธรรมและประเพณีเดิมของสังคม (2) ลักษณะการยอมรับอำนาจปราศจากการไตร่ตรอง (3) ลักษณะและความก้าวร้าวสูง (4) ลักษณะต่อต้านความคิดเห็น การจินตนาการและการมีจิตใจอ่อนโยน (5) ลักษณะความเชื่อแบบดั้งเดิมในอำนาจอันลึกลับและความยินดีในกฎเกณฑ์เก่า ๆ (6) ลักษณะการนิยมการใช้อำนาจและความดุฉินแบบแข็งกร้าว (7) ลักษณะเป็นศัตรูและการเหยียดดูถูกมนุษย์ (8) ลักษณะการมองโลกในแง่ร้าย และ (9) ใส่ใจกับเรื่องทางเพศของผู้อื่นมากเกินไป (Fromm, 1941, pp. 160-164)

สรุปได้ว่า แนวคิดด้านอำมาตยาธิปไตยมีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง (น.ป.ช.) เพราะการเคลื่อนไหวนั้นมีเป้าหมายที่ต้องการโค่นล้มระบบอำมาตยาธิปไตยที่ต้องการกับมามีบทบาทและครอบงำและชี้นำสังคมไทย ประเทศไทยในช่วงหลายทศวรรษที่ผ่านมาได้มีการพัฒนาในด้าน เศรษฐกิจ สังคม แต่ในระบบการเมืองของไทยนั้นมีการปรับเปลี่ยนอยู่ต่อเนื่องในรูปแบบวงกลม ที่สุดท้ายแล้วกระบวนการพัฒนาของระบบประชาธิปไตยของไทยก็จะถูกวงจรอุบาทว์เข้ามาทำลายการพัฒนาของระบบประชาธิปไตยที่ประชาชนนั้นมีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกำหนดทิศทางเป็นไปของประเทศไทย ที่ผ่านการแข่งขันของพรรคการเมืองและนักการเมือง โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ที่ประชาชนมีการคาดหวังจะใช้องค์กรทางการเมืองในการเป็นตัวเชื่อมโยงอำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐ ในบริบทของสังคมไทยหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย

นั้น บทบาทของกลุ่มอำนาจยังมีความเข้มแข็งและสามารถที่ชี้นำสังคมไทยมาได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้กระแสโลกาภิวัตน์ที่นำพาระบบประชาธิปไตยที่เป็นกระแสหลักในระบบการปกครอง ได้แพร่ขยายเข้าสู่สังคมไทยให้ได้เรียนรู้ก็ตาม แต่ก็ไมอาจต้านทานอำนาจของระบบอำนาจประชาธิปไตยที่เข้มแข็งได้ เนื่องจากมีปัจจัยการสืบทอดอำนาจผ่านสถาบันประเพณีและระบบราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กองทัพ มาเป็นเครื่องมือในการที่จะคงไว้ในบทบาทการชี้นำสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เหนือองค์กรอื่น ๆ ท่ามกลางปัญหาที่ซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของระบบเศรษฐกิจ และสังคมจากระบบโลกาภิวัตน์ ซึ่งการพยายามรักษาอำนาจของกลุ่มอำนาจที่ขาดความรู้ที่รอบด้านเพื่อชี้นำเศรษฐกิจสังคม และการเมืองนั้น อาจจะกลายเป็นกับดักให้ประเทศไทยนั้นต้องพบกับวิกฤติที่ใหญ่หลวงหรืออยู่ในอนาคต

แนวคิดทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง

กระบวนการทางการเมือง (political process) เป็นการการวิเคราะห์เงื่อนไขและปัจจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับการกำเนิด การพัฒนา การเติบโต รวมถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายของขบวนการทางสังคม จากฐานการอธิบายของทฤษฎีการระดมทรัพยากรดั้งเดิม (resource mobilization theory) โดยขยายการอธิบายจากปัจจัยภายในองค์กร ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร และปัจจัยด้านองค์กรการเคลื่อนไหวมาสู่ปัจจัยภายนอก องค์กรการเคลื่อนไหว ได้แก่ โครงสร้างโอกาสทางการเมือง (political opportunity structure) ฝ่ายต่อต้านขบวนการทางสังคม (counter-movement)

กระบวนการทางการเมืองพัฒนาจากฐานการวิเคราะห์ของทฤษฎีการระดมทรัพยากรดั้งเดิม และเอาองค์กรเคลื่อนไหวทางสังคม เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ ซึ่งประชาชนต้องการอยู่ในกระบวนการการตัดสินใจในอำนาจรัฐที่ผ่านกระบวนการทางการเมือง และถูกกีดกันออกไปจากช่องทางโดยใช้กลไกของรัฐธรรมนูญ จึงได้มารวมตัวกันกระทำเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ความต้องการที่ร่วมกัน โดยกระทำการผ่านช่องทางกลไกภายนอกสถาบันทางการเมือง จากฐานคตินี้เองทำให้ตัวแบบการวิเคราะห์ของทฤษฎีกระบวนการทางการเมือง เน้นวิเคราะห์ไปที่ปัจจัยสำคัญที่นำมาซึ่งการก่อกำเนิด พัฒนาการ

ความเข้มแข็ง-อ่อนแอ ความก้าวหน้า-ถดถอย ความสำเร็จ-ความล้มเหลว ตลอดจน
การสร้างผลสะท้อนของขบวนการทางสังคม 3 ประการ ได้แก่ (McAdam, 1982, p. 44)

1. ระดับความพร้อมขององค์กร (the degree of organizational readiness)
2. ระดับความพร้อมทางด้านจิตสำนึกของการต่อสู้ (the level of insurgent consciousness)
3. โครงสร้างโอกาสทางการเมือง (political opportunity structure)

แนวคิดทรัพยากรทางการเมือง

ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในครั้งนี้ นักการเมืองสามารถใช้ทรัพยากรทางการเมืองได้หลายอย่างทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองถ่ามี นักการเมืองหนุนหลังอยู่ จะทำให้การเคลื่อนไหวนั้นมีพลังมากขึ้น เนื่องจาก ทรัพยากรทางการเมืองนั้น เป็นปัจจัยที่สำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมือง สิ่งที่เป็นทรัพยากรทางการเมือง ได้แก่ (1) อิทธิพล (2) อำนาจ (3) บารมี (4) ชื่อเสียง (5) เงิน (6) ความคิด (7) ความรู้ (8) เทคโนโลยี (9) อาวุธ (10) ความรุนแรง (11) จำนวนคน (12) การจัดตั้ง (13) การได้รับความสนับสนุน (14) ความชอบธรรม (15) ข้อมูลข่าวสาร-สื่อมวลชน (16) ตำแหน่ง (17) นโยบาย (18) กฎ-ระเบียบ (19) ความสามัคคี (20) วาทศิลป์ เป็นต้น (ชัยอนันต์ สมุทรวณิช, 2555) จะเห็นได้ว่า การชุมนุมเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยนั้น จะมีปัจจัยของทรัพยากรทางการเมือง เป็นตัวหนุนนำให้การเคลื่อนไหวนั้นมีพลัง

สรุป ทฤษฎีกระบวนการทางการเมืองนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง (น.ป.ช.) เนื่องจากการเคลื่อนไหวของ กลุ่ม น.ป.ช. นั้นเป็นการเคลื่อนไหวที่มาจากวิกฤติทางการเมือง จากผลของการทำรัฐประหาร การเคลื่อนไหวของกลุ่ม น.ป.ช. นั้นมีการกำเนิด การพัฒนา การเติบโต รวมถึงความสำเร็จและความล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายของขบวนการทางสังคม ได้มีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของทฤษฎี เช่น (1) ระดับความพร้อมขององค์กร เช่น การมีแกนนำ มีสมาชิก มีแรงจูงใจความเป็นเอกภาพ (2) ระดับความพร้อมทางด้านจิตสำนึกของการต่อสู้ ที่ต่อสู้อย่างยาวนานและเสียเวลา เงินทอง ตลอดจนชีวิต (3) โครงสร้างโอกาสทางการเมืองตลอดจน การระดมทรัพยากร

ต่าง ๆ มาใช้ เช่น เงิน อาหาร อิทธิพล อำนาจ บารมี ชื่อเสียง ความคิด ความรู้ เทคโนโลยี
 จำนวนคน การจัดตั้ง การได้รับความสนับสนุน ความชอบธรรม ข้อมูลข่าวสาร-สื่อมวลชน
 ตำแหน่ง นโยบาย กฎ-ระเบียบ ความสามัคคี วาทศิลป์ อาวุธ ความรุนแรง เป็นต้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง ขบวนการต่อสู้ของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง ศึกษากรณีกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) ครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (quality research) โดยเป็นการวิจัยที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารจากเอกสารต่าง ๆ และการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลผู้ที่เกี่ยวข้อง เป็นการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลแบบเจาะลึก (in-depth interview) โดยจะเน้นในเรื่องการศึกษาถึงเศรษฐกิจ สังคม อุดมการณ์ทางการเมืองมีบทบาทต่อการเกิดและการจัดตั้งของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติเพื่อศึกษาบทบาทและการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

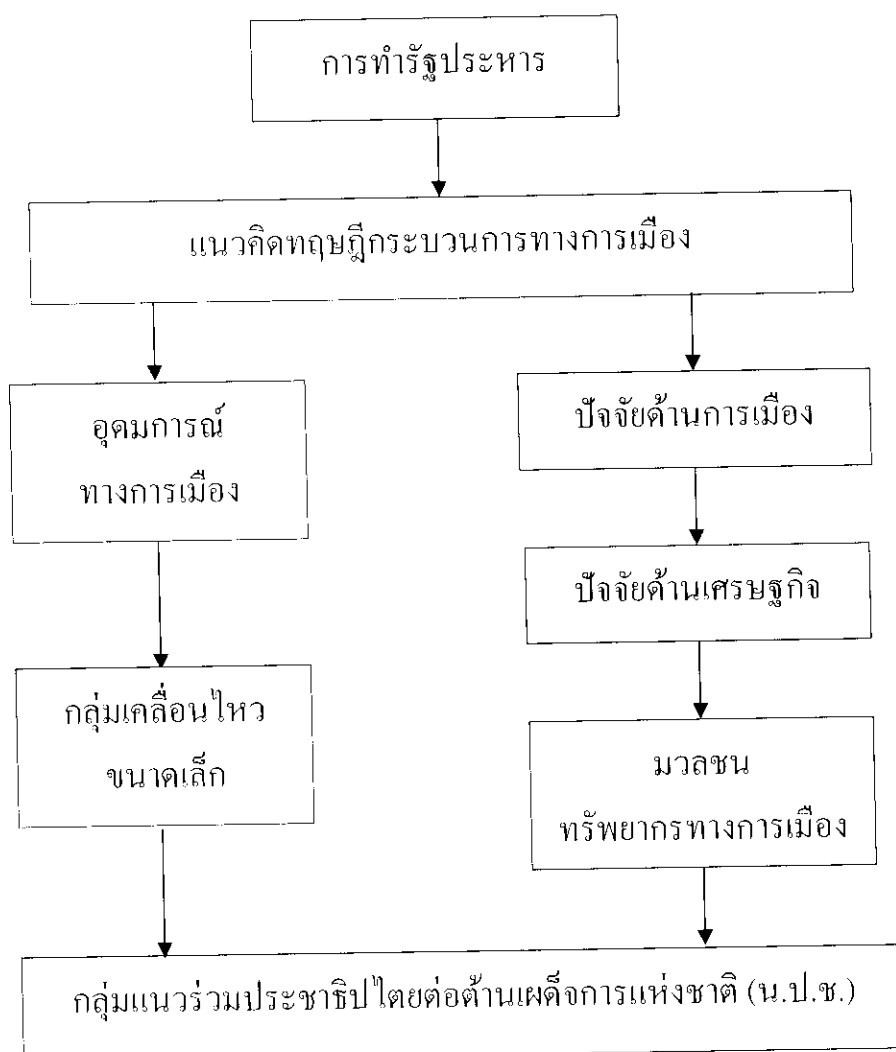
วิธีการวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 7 ส่วน ดังต่อไปนี้

1. บทนำ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษาขอบเขตการศึกษาวิจัย คำถามในการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ
2. ทบทวนวรรณกรรมจากแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. ศึกษาปัจจัยด้าน เศรษฐกิจ การเมืองที่มีบทบาทต่อการก่อจัดตั้งกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
5. ศึกษาบทบาทและการเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.)
6. การวิเคราะห์ อภิปรายผล และสรุปผล
7. ภาคผนวก เป็นเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ขบวนการต่อสู้ของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง ศึกษากรณี กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) เป็นการศึกษาถึงปัจจัย ด้านเศรษฐกิจ ก่อนรัฐบาลทักษิณและการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร และปัจจัยด้านการเมือง นักการเมือง พรรคการเมือง รัฐธรรมนูญ เป็นปัจจัยในการจัดตั้ง และพัฒนากลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง จนกลายมาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตย-ต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และครอบคลุมประเด็น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกรอบแนวคิดที่จะศึกษา ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. วิธีการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย

1.1 เอกสารชั้นปฐมภูมิและชั้นทุติยภูมิ

1.2 การสัมภาษณ์ส่วนบุคคลแบบเจาะลึก (in-depth interviews)

2. วิธีการเก็บข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ 3 วิธี ดังนี้

2.1 การสำรวจเอกสาร (document surveys) เป็นการสำรวจและศึกษาค้นคว้าจากเอกสารด้านตำราวิชาการ งานเขียนและสื่อสิ่งพิมพ์ งานวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ วารสารและจุลสาร ทั้งที่เป็นของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน บทความในหนังสือพิมพ์ ทั้งรายวันรายสัปดาห์ ข้อมูลจากเว็บไซต์ (web site) ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย

2.2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม (field research) ผู้วิจัยได้ใช้วิธีสัมภาษณ์ส่วนบุคคลเชิงลึก (in-depth Inter views) แบบเจาะลึกเพื่อให้ได้ข้อมูลอย่างละเอียดและลึกครบถ้วนและใช้หลักการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลแบบลูกโซ่ (snow ball) โดยการแนะนำบุคคลที่ให้สัมภาษณ์ส่วนบุคคลต่อจากบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคล ประกอบด้วย หัวข้อสัมภาษณ์ส่วนบุคคลแบบปลายเปิดพร้อมด้วยเครื่องบันทึกภาพและบันทึกเสียง สมุดปากกา เพื่อใช้จดบันทึกข้อมูล ทั้งนี้ การเก็บข้อมูลจะมีบุคลากรผู้ช่วยวิจัยทำการเก็บภาพและเสียง และทำการจดบันทึกในการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลทุกครั้ง

บทที่ 4

ปัจจัยด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

การเคลื่อนไหวของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) ที่มีประชาชนเข้าร่วมในการเคลื่อนไหวเป็นจำนวนมากและมีมวลชนจากต่างจังหวัดและคนในระดับรากหญ้าร่วมการเคลื่อนไหว เป็นปรากฏการณ์ทางการเมืองใหม่ และระยะเวลาที่ยาวนาน มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบในการเคลื่อนไหว และเป้าหมายที่แตกต่างกันไป ในช่วงเวลาและสถานการณ์ หลังจากที่ได้มีการทำรัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 จนถึงการสลายการชุมนุมและแกนนำประกาศสลายการชุมนุมในวันที่ 19 พฤษภาคม 2553 ทำให้มีมวลชนคนเสื้อแดงตายและบาดเจ็บจำนวนมาก ปัจจัยอะไรที่ทำให้เขาเหล่านั้นเข้าร่วมการเคลื่อนไหวเขาเหล่านั้นเป็นมวลชนคนเสื้อแดงทำไม ทำไมเขาต้องเป็นมวลชนคนเสื้อแดง เขาเป็นเสื้อแดงเพื่อใคร แล้วใครเพื่อคนเสื้อแดง ขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม น.ป.ช. ได้เป็นอีกหนึ่งหน้าประวัติศาสตร์ในการต่อสู้ทางการเมืองของภาคประชาชนที่จารึกเอาไว้ในการเมืองไทย ที่มีฐานมวลชนเป็นคนชนบทจำนวนมากที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการต่อสู้อย่างยาวนาน อะไรเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดมวลชนจากต่างจังหวัดและชาวชนบทจำนวนมากเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อสู้และเคลื่อนไหวทางการเมืองต่อสู้กับอำนาจรัฐอย่างไม่เคยมีก่อนในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่ผ่านมายอมเสียสละเวลา ทรัพย์สินเงินทอง และมีมวลชนบางส่วนยอมสละชีวิตบริบททางการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 สามารถสร้างความตื่นตัวทางการเมืองให้กับประชาชนในต่างจังหวัดและในระดับรากหญ้านั้นตื่นตัวและเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้นบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ได้เปลี่ยนทัศนคติทางการเมืองที่เห็นเป็นเรื่องไกลตัวมีแต่ความหลงกลวง เปลี่ยนจากลบเป็นบวกและมองเห็นการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัวหลังจากที่ได้สัมผัสการเข้ามาบริหารงานของรัฐบาลทักษิณ ที่มีความแตกต่างจากระบบการเมืองที่ผ่านมา ทำให้เกิดความรักความศรัทธาต่อตัวนักการเมือง พรรคการเมืองและระบบการเมืองนี้ ผู้วิจัยทำการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ด้านการเมือง ผู้วิจัยจะทำการวิจัยโดยแบ่งการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้
 - 1.1 นักการเมือง นายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร โดยที่ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาวิจัย ดังต่อไปนี้
 - 1.1.1 ประวัติ ทักษิณ ชินวัตร ก่อนเข้าสู่เวทีการเมือง
 - 1.1.2 การทำงานในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี
 - 1.2 พรรคไทยรักไทย ผู้วิจัยทำการการศึกษาวิจัย โดยแบ่งการศึกษาวิจัยเป็น 3 หัวข้อใหญ่ ดังต่อไปนี้
 - 1.2.1 การทำหน้าที่การนำเสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กับ สักคม
 - 1.2.2 การทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างสังคมกับรัฐ
 - 1.2.3 การทำหน้าที่จัดตั้งรัฐบาลและทำหน้าที่บริหารประเทศ
2. ด้านเศรษฐกิจ ผู้ทำการวิจัยทำการวิจัยโดยแบ่งการวิจัย ดังต่อไปนี้
 - 2.1 สภาพเศรษฐกิจก่อน รัฐบาลทักษิณ
 - 2.2 การดำเนินนโยบายเพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณ

ปัจจัยด้านการเมือง

ประวัติ ทักษิณ ชินวัตร ก่อนเข้าสู่เวทีการเมือง

ประวัติศาสตร์การเมืองไทยได้บันทึกชื่อของทักษิณ ชินวัตร ซึ่งเป็นนักการเมืองที่มีบทบาทเด่นชัดที่สุดคนหนึ่งในระบบการเมืองไทยหลายทศวรรษที่ผ่านมา ดังนั้นความสำเร็จทางด้านการศึกษความสำเร็จด้านอาชีพส่วนตัวตลอดจนถึงความสำเร็จในการเมืองของผู้ชายที่ชื่อ ทักษิณ ชินวัตร เป็นความสำเร็จที่ต้องศึกษาถึง ปรัชญาและวิธีการทำงานตลอดจนอุปนิสัยส่วนตัวและคิดในการต่อสู้และการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้สะสมมาตั้งแต่ในวัยเด็กมาศึกษาเพื่อค้นหาปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้ชายที่ชื่อ ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีที่มีบทบาทเด่นชัดคนหนึ่งในระบบการเมืองไทย (สำนักบุญคุณแผ่นดิน, 2557, หน้า 25)

ชาติกำเนิดของทักษิณชินวัตร นายเลิศ ชินวัตร คุณพ่ออดีตนายกทักษิณ มีธุรกิจหลายอย่าง เช่น รับเหมาก่อสร้างโรงไฟฟ้าต่างจังหวัด โรงงานทอผ้า ตลาดสด เปิดร้านกาแฟที่ห้องแถวไม้หน้าตลาดสันกำแพง ทดลองทำสวนส้มเขียวหวานสวนฝรั่งและผลไม้เมืองหนาว จากนั้นทำงานที่ธนาคารนครหลวงไทย สาขาเชียงใหม่ ในตำแหน่งหัวหน้าสินเชื่อ ต่อมาร่วมหุ้นทำโรงภาพยนตร์ศรีวิศาล หลังจากนั้นได้สร้างภาพยนตร์ชินทัศน์ และซื้อกิจการรถเมล์วิ่งในตัวเมืองเชียงใหม่ ทักษิณ ชินวัตร เกิดเมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2492 ที่อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 10 คนของนายเลิศ และนางยินดี ชินวัตร ซึ่งธิดาในเจ้าจันทร์ทิพย์ (ณ เชียงใหม่) ะมิงคังส์ ทักษิณ สำเร็จมัธยมศึกษาจากโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย และระดับอุดมศึกษาจากโรงเรียนเตรียมทหารรุ่นที่ 10 (พ.ศ. 2514) และโรงเรียนนายร้อยตำรวจ สามพรานรุ่นที่ 26 (พ.ศ. 2516) ศึกษาต่อปริญญาโท ด้วยทุนของ ก.พ. ในสาขากระบวนการยุติธรรม ที่มหาวิทยาลัยอีสเทิร์น-เคนทักกี สหรัฐอเมริกาสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2518 ปี พ.ศ. 2519 เรียนต่อและจบปริญญาเอก ในสาขาเดียวกัน ที่มหาวิทยาลัยแฮมฮิวตันสเตต เมื่อ พ.ศ. 2521 ทักษิณมีชื่อเล่นว่า “แมว” จากการตั้งชื่อของเพื่อนเตรียมทหารรุ่น 10 ทักษิณ สมรสกับ พงมาน คามาพงศ์ ในปี พ.ศ. 2523 และมีบุตรด้วยกันสามคน ได้แก่ พานทองแท้ ชินวัตร (ไอ้ค) พินทองทา ชินวัตร (เอม) สมรสกับณัฐพงศ์ คุณากรวงศ์แพทองธาร ชินวัตร (อึ้ง) (สำเนาบัญชีคุณแผ่นดิน, 2557, หน้า 25-28)

ความรู้เชิงธุรกิจกับการลงทุนของรัฐวิสาหกิจ การที่ทักษิณได้ผ่านการบริหารในภาคเอกชนขนาดใหญ่ที่เป็นธุรกิจส่วนตัวในอุตสาหกรรมบริการ เช่น จำหน่ายคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์มือถือ เครื่องขายโทรศัพท์เคลื่อนที่ ธุรกิจดาวเทียม เป็นต้น การเรียนรู้ทางด้านธุรกิจทำให้ทักษิณนำความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการบริหารประเทศ ในการตัดสินใจลงทุนของรัฐบาลว่ามีความคุ้มค่าในการลงทุนหรือไม่

“... เช่น ผู้บริหารรัฐวิสาหกิจใหญ่แห่งหนึ่งเข้าไปชี้แจงต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีเพื่อขออนุมัติเปิดโครงการร่วมทุนกับเอกชนมูลค่ามหาศาล รัฐมนตรีต่างประเทศทักษิณถามขึ้นว่า Abita ของคุณเท่าไรเกือบทุกคนใน ครม. เงียบฟังในใจนี้คิดว่า “อะไรนะ” อะไรก็ไม่เท่ากับผู้บริหารรัฐวิสาหกิจนั้นก็ไม่ว่า Abita ท่านรัฐมนตรีต่างประเทศจึงอธิบายว่า Ebitda คือ รายได้ก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี และอื่น ๆ ต่อจากนั้นจึงอธิบายรายได้ของ

รัฐวิสาหกิจของตน พอฟังจบทุกคนก็รู้สึกตรงกันว่าด้วยรายได้เท่านี้ Abita ขนาดนี้ จะลงทุนอย่างนี้ น่าจะไปไม่รอด ที่ประชุมจึงไม่อนุมัติตามที่รัฐมนตรีทักษิณเปิดประเด็นไว้ ...” (วิษณุ เครืองาม, 2554, หน้า 239-241)

การทำงานในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี

การชนะการเลือกตั้งของทักษิณ ชินวัตร ในนามหัวหน้าพรรคไทยรักไทยใน สนามเลือกตั้งครั้งแรกของพรรคการเมืองหน้าใหม่ ที่เข้าสู่สนามการแข่งขันการเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2544 ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 “... ผู้บริหารรัฐบาลต้องทำการบ้าน ต้องทำการเมืองบนข้อมูลบนองค์ความรู้ และสามารถแข่งขันในเวทีโลกได้ เพราะฉะนั้น หลักก็คือ คุณทักษิณเป็นอย่างนี้จริง แต่ถ้าคุณทักษิณไม่ผลิตนโยบายที่โดดเด่นออกมา ก็ไม่มีทางถ้าทำแบบเดิม ๆ ...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) ท่ามกลางบรรยากาศการแข่งขันกันนำเสนอนโยบายพรรคผ่านการสื่อสารในรูปแบบ ต่าง ๆ และมีการโฆษณาผ่านสื่อโทรทัศน์เป็นครั้งแรกในรูปแบบโฆษณาเป็นระยะ และ หลายช่อง เพื่อที่จะสื่อสารกับประชาชนให้ได้มากที่สุดทำให้ประชาชนรับรู้ถึงการแข่งขัน กันของพรรคการเมืองด้านนโยบายและตัวบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งทางการเมืองทำให้ การเสนอตัวเข้าแข่งขันในสนามเลือกตั้งของทักษิณ ชินวัตร ได้รับการตอบรับและให้ ความสนใจอย่างมากจากประชาชน ส่งผลให้ประชาชนมีความตื่นตัวกันอย่างมาก เป็นปรากฏการณ์การแข่งขันกันในสนามเลือกตั้งที่มีสีสันและเข้มข้นเป็นครั้งแรกในหน้า ประวัติศาสตร์การเลือกตั้งที่เคยมีมา การแข่งขันกันในสนามเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญ ปี 2540 หลังจากสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของนายชวน หลีกภัย ที่ถือได้ว่าเป็นนายกคนแรกที่ได้บริหารประเทศภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 จบลงท่ามกลางปัญหา วิกฤตมากมาย เช่น ผลจากวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำจากวิกฤตต้มยำกุ้งที่มีปัญหามากมาย และไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรมในการนำพาประเทศให้พ้นจากวิกฤต และ ประชาชนยังต้องรับภาระจากวิกฤตส่งผลให้ขาดสภาพคล่อง ทั้งธุรกิจขนาดกลางขนาดเล็ก และธุรกิจครอบครัวอยู่ในสภาพที่ยากลำบากกันทุกข้อมหยู่ ประชาชนมีความคาดหวัง จากรัฐบาลนายชวน หลีกภัย ที่จะช่วยแก้ปัญหาวิกฤตให้ทุกภาคส่วนได้รับความช่วยเหลือ ให้เสมอภาคกัน แต่นายชวนก็ใช้เงินจำนวนมากไปกับการแก้ปัญหาให้อุตสาหกรรม

ขนาดใหญ่ ภาคการธนาคารเป็นหลัก ทำให้ประชาชนที่ได้รับผลกระทบไม่ได้รับความช่วยเหลือเท่าที่ควร และยังมีปัญหาที่เกี่ยวข้องกับทุจริตเรื่องการขายทรัพย์สินให้บริษัทต่างชาติต่ำกว่าราคาเป็นจริง ทำให้ประเทศชาติเสียหายหลายแสนล้านบาท และมีปัญหามากมาย ส่งผลให้นายกชนวน ประกาศยุบสภา และได้มีการประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรไทยเป็นการทั่วไป พ.ศ. 2544 ในวันที่ 6 มกราคม พ.ศ. 2544 นับว่าเป็นการเลือกตั้งครั้งแรกในระบบการเมืองใหม่ โดยแบ่งเป็นระบบบัญชีรายชื่อ 100 คน และแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 400 คน ภายใต้การกำกับดูแลการเลือกตั้งของ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เมื่อระงับแห่งการแข่งขันดั่งขึ้น แต่ละพรรคได้ใช้กลยุทธ์กันอย่างเต็มที่ในการนำเสนอ นโยบายในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อที่จะโน้มน้าวให้ประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งลงคะแนนเสียงให้การสนับสนุนพรรคการเมืองของตนเองให้ได้รับคะแนนเสียงมาก ๆ เพื่อที่ได้เข้าไปทำงานฝ่ายบริหาร ผลการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2544 ปรากฏว่า พรรคไทยรักไทย ภายใต้การนำของ ทักษิณ ชินวัตร ได้รับความนิยมอย่างมาก ส่งผลให้ผู้สมัครพรรคไทยรักไทย ได้รับเลือกตั้งเข้ามาแบ่งเป็น ส.ส. บัญชีรายชื่อ 48 คน และแบบแบ่งเขต 200 คน ทำให้ ทักษิณ ชินวัตร ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี “... นายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของไทยชื่อ พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร หัวหน้าพรรคไทยรักไทย ได้รับพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 เมื่อเข้ารับตำแหน่งหน้าที่ ก็นับว่ามีอะไรเป็นประวัติศาสตร์หลายอย่าง นายฯ เป็นรัฐมนตรีคนแรกที่สามารถศึกษาในระดับปริญญาเอกจากสหรัฐอเมริกา ความจริงเป็นนายฯ ปริญญาเอกคนแรก ในระยะเวลากว่า 50 ปี นับแต่ ดร. ปรีดี พนมยงค์ เมื่อ พ.ศ. 2489 (วิษณุ เครืองาม, 2554, หน้า 263)

มิติใหม่ทางการบริหาร การบรรยายเรื่อง มิติใหม่ทางการบริหารที่ท่านนายกทักษิณ ชินวัตร ได้มาบรรยายสถาบันพระปกเกล้า ด้านเศรษฐกิจต้องมีการบริหารจัดการ เศรษฐกิจไม่ใช่ให้มันพยามเป็นไปตามกลไกตลาด หรือเป็นทฤษฎีทางด้านเศรษฐกิจที่ปล่อยให้มันเป็นไปตามภาวะหรือเรียกว่าวงจรขึ้นลง นั่นคือความเชื่อในเศรษฐศาสตร์เดิม ๆ แต่ผมไม่ใช่เพราะผมถือว่าผมไม่ใช่คนเศรษฐศาสตร์ ผมเป็นนักบริหารผมเชื่อว่า ทุกอย่างต้องบริหารจัดการอย่าไปคิดว่าเป็นปัจจัยภายนอกจะกำหนดชีวิตเราล้วน ๆ ปัจจัยภายนอกเป็นสิ่งสำคัญเป็นสิ่งที่กระทบต่อชีวิตเราแน่นอน และเราสามารถลดความเสี่ยงจากปัจจัย

ภายนอกด้วยปัจจัยของเราเองปัจจัยภายในได้ ถ้าเราบริหารจัดการเอง การบริหารจัดการ
 จึงเป็นหัวใจของทุกเรื่อง ไม่มีอะไรที่ไม่ต้องจัดการ แต่ว่าหลายครั้ง หลายจุด หลายสมัย
 ที่ประเทศไทยถูกบริหารโดยไม่บริหาร การบริหารโดยไม่บริหารนั้น เราก็คิดว่าตื่นเช้ามา
 วันหนึ่งก็มีแฟ้มบนโต๊ะให้เซ็นอย่างนี้ใคร ๆ ก็ทำได้ “... ทักษิณ ชินวัตร กล่าวว่าคุณต้องกล้า
 และต้องเปลี่ยนแปลง และต้องการเสียงตราบไคที่เราต้องการทำดี ตราบไคที่เรามีความมุ่งมั่น
 ที่ดี ความผิดพลาดอาจเกิดขึ้นได้ แต่เป็นความผิดพลาดบนพื้นฐานที่ได้ทำดีที่สุด ผู้นำ
 ต้องกล้าเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่ไม่ดีขึ้น และต้องกล้าเสี่ยง ที่สำคัญคือ ต้องกล้าคิดนอกกรอบ
 ต้องกล้าคิดออกจากรอบเดิม ๆ ถ้ายังจำเจอยู่กับกรอบเดิม ๆ ก็เป็นผู้นำได้ยาก...” (สมลักษณ์
 ส่งสัมพันธ์, 2551, หน้า 179) เพราะฉะนั้นการบริหารองค์กรไม่ใช่ว่าจะบริหารอย่างไรก็ได้
 การบริหารทุกอย่างต้องมีทฤษฎีการจัดการต้องมีระบบการบริหาร เศรษฐกิจก็เช่นเดียวกัน
 ถ้าไม่บริหารแน่นอนมันเดินได้แต่มันเดินที่ถอยหลัง ดูเหมือนเดินหน้าถ้าเราคิดถึงตัวคนเดียว
 จะดูเหมือนเดินหน้า ถ้าเราคิดว่าเราคือส่วนหนึ่งของโลกและโลกเต็มไปด้วยการแข่งขัน
 ตรงนี้ถึงจะรู้ว่าถอยหลังไว้รีเปลา เมื่อปี 2518 ผมพูดหลายครั้งแล้วมันเป็นเรื่องตัวอย่าง
 ที่ดีมาก ผมได้ทุนไปเรียนปี พ.ศ. 2516 ผมจบโรงเรียนนายร้อยตำรวจผมได้ทุนไปเรียน
 ปริญญาโทต่างประเทศ ขาไปผมแวะญี่ปุ่น วันนั้น 100 เยน เท่ากับ 7 บาท วันนี้ 37 บาท
 ผมไปอเมริกา 18 บาท เท่ากับ 1 ดอลลาร์ วันนี้ขึ้นไปถึง 50 กว่าแล้ว มันบอกให้รู้ว่า
 เราก้าวหน้า เราจะคิดเข้าข้างตัวเองจะช่วยตัวเองได้อย่างไรก็ได้ แต่ความเป็นจริงคือ สิ่ง
 ที่ประชาชนทั้งหมดต้องเป็นผู้รับเพราะฉะนั้นเราต้องลิขิตหรือบริหารตัวเอง ประเทศไทย
 จะต้องมีการบริหารจัดการแน่นอน ประเทศไทยไม่สามารถปล่อยไว้โดยไม่มีการบริหาร
 จัดการอีกแล้ว ผมจะบรรยายจะพูดเป็น 3 ส่วน ตามหัวข้อ (1) มิติใหม่ของการบริหาร
 จัดการ (2) การบริหารเศรษฐกิจทั้งใน อดีต ปัจจุบัน และอนาคต (3) ความยั่งยืนเรื่อง
 การบริหารนั้นถามว่าผมบริหารอย่างไรคือเราต้องย้อนกลับมาดูในประเทศไทยระบบ
 การบริหารราชการ ในอดีตระบบราชการไทยเป็นระบบที่หาเจ้าภาพไม่เจอ เป็นระบบ
 ที่ไม่มียุทธศาสตร์ เป็นระบบที่ไม่มีเป้าหมายแล้วก็การวัดผลสำเร็จ คือจุดอ่อนของระบบ
 ราชการ “... คุณทักษิณไม่คิดในกรอบของระบบราชการเลยเพราะคุณทักษิณมาจากภาคธุรกิจ
 แล้วภาคธุรกิจวิธีการใดก็ได้ที่ไปสูงสุดแต่ระบบราชการเขาไม่ได้คิดตรงนั้น คือ คิดหา
 วิธีการแก้ปัญหา เช่นเรื่องสุวรรณภูมิมันค้างหลายรัฐบาลแล้วนานมากแล้วทำไมเสร็จสักที

เพราะว่าทุกคนรู้ว่าปัญหาเยอะเพราะฉะนั้นถ้าคิดแบบระบบราชการถ้าปัญหาเยอะก็จะไม่ทำเดี๋ยวมีปัญหา คุณทักษิณบอกว่าทำไปก่อนเพราะอย่างไรก็มีปัญหาดอนนั้นแล้วไปแก้เอาข้างหน้า เพราะปัญหานั้นมีอยู่แล้ว ปัญหา 30 บาท ทักษิณบอกทำก่อนแล้วมีปัญหาค่อยไปแก้ เพราะฉะนั้นคิดแบบนี้มันคิดแบบนอกระบบ คือต้องทำก่อนแล้วมีปัญหา คือ แก่ . . .” (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) แล้วเราต้องตกไปตามทฤษฎีของผู้จัดการที่ไม่มีความสามารถ เป็นระบบที่ไม่มียุทธศาสตร์ เป็นระบบที่ไม่มีเป้าหมาย ผมจึงได้นำระบบ CEO “... ผู้ว่า CEO แปลว่าคุณต้องรู้ว่าจังหวัดคุณมีพื้นที่เท่าไร มีกี่หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ แล้วแต่ละหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ มีผลิตภัณฑ์อะไรบ้าง ชาวบ้านทำอะไรบ้าง และชาวบ้านมีปัญหาอะไรบ้าง ลงไปถึงระดับอำเภอ ผู้ว่าก็ต้องมีหน้าที่ควบคุมนายอำเภอ นายอำเภอคุมกำนัน คุมผู้ใหญ่บ้านลงไปถึงคณะกรรมการหมู่บ้านอีกที เช่นการพัฒนาข้าวหอมมะลิ เสนอมาจะพัฒนาอย่างไร แล้วแปรออกมาเป็นงบประมาณ . . .” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

หลักของมัน คือ บังคับให้คนใดคนหนึ่งเป็นเจ้าภาพในการระดมทุนหรือในพื้นที่ ๆ มอบหมายหรือในสาขาที่มอบหมาย แล้วเจ้าภาพจะต้องทำหน้าที่เป็นทีม คนที่เกี่ยวข้องมาสร้างทีมแล้วก็กำหนดยุทธศาสตร์ร่วมกัน เมื่อได้ยุทธศาสตร์ร่วมกัน มีระบบประเมินผลสำเร็จร่วมกัน ตรงนี้มันจะทำให้ทุกอย่างเดินไปโดยมีประสิทธิภาพ “... นายกฯ พ.ต.ท. ทักษิณ ได้รับเปลี่ยนระบบราชการไปสู่ระบบเอกอัครราชทูต CEO ผู้ว่าการจังหวัดราชการ CEO ซึ่งเป็นการบริหารเชิงบูรณาการเอกอัครราชทูต CEO โดยเริ่มจาก 5 ประเทศ และ 1 กลุ่ม ประเทศ ได้แก่ ลาว จีน อินเดีย ญี่ปุ่น สหรัฐฯ และสหภาพยุโรป จากนั้นได้ขยายผลไปใช้ระบบ CEO ในสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ทั่วโลก ในส่วนของผู้ว่าราชการจังหวัดนั้น ท่านพูดถึงผู้ว่าฯ CEOว่าจะให้ผู้ว่าฯ เป็นประธานคณะผู้บริหารจังหวัด เราเรียกว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเสียแต่ แต่ไม่มีอำนาจ ไม่ได้รับภารกิจที่ชัดเจน ผลสุดท้ายผู้ว่าฯ ทำงานแบบ Ceremonial เปิดแพรวพราวเป็นเจ้าภาพงานศพ งานแต่งงานต่อไปจะให้ผู้ว่าฯ เป็นประธานคณะบริหารจังหวัด (สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์, 2551, หน้า 180) พอวันที่ไรก็ไม่มีใครรับผิดชอบ เรื่องหน้าที่ใครบ้างไม่รู้ แล้วตกลงต้องแก้อย่างไร เพิ่มกำลังพล เพิ่มเงิน มันมีแบบนี้ตลอด

แนวคิดเรื่อง 4 M ดังนั้น ไม่ว่าท่านจะไปกล่าวสุนทรพจน์ที่ไหน ก็มักจะพูดถึงหลักบริหารพร้อมทั้งแนะนำหนังสือที่เกี่ยวกับผู้นำ การบริหาร แบบ 4 M ได้แก่ Management หมายถึง การบริหารจัดการ Men คือ คน Material หมายถึง วัสดุอุปกรณ์ และ Money ก็คือเงิน นายกฯ พ.ต.ท. ทักษิณ บอกว่า คนมักจะขอ 3 M แต่ Management ซึ่งถูกที่สุด ไม่มีใครพูดถึง เหมือนผู้จัดการที่ไม่มีประสิทธิภาพ มักจ้างคนเพิ่มตลอดเวลา แทนที่จะจัดการกับคนที่มืออยู่ให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ กลับไปคิดเพิ่มคนลูกเดียว ทำให้ระบบราชการเลวใหญ่ แต่อ่อนแอที่สุด” ซึ่งในเรื่องนี้ผู้เขียนในฐานะที่รับราชการมานานก็เห็นด้วยว่าถูกต้องตรงตามที่ท่านพูดไว้จริง ๆ (สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์, 2001, หน้า 182) ทักษิณกล่าวว่า “. . . ทำให้ผมหงุดหงิดมากเพราะผมเป็นคนที่ยังจริงจังเรื่องประสิทธิภาพ ถ้าที่ไหนไม่มีประสิทธิภาพผมเกิดความรำคาญเพราะผมชอบเรื่องของประสิทธิภาพ จึงได้มีการนำระบบ CEO ซึ่งหัวใจของมัน คือ หาตัวคนเป็นเจ้าภาพ กำหนดเจ้าภาพ การทำงานเป็นทีม การกำหนดยุทธศาสตร์ การกำหนดเป้าหมายและการวัดผลของผลสำเร็จของเป้าหมายก็แค่นั้นเอง ไม่ได้มีอะไรพิสดารหลายคนไปคิดมาก ไปคิดเยอะไปพูดเยอะ เลอะเทอะจริง ๆ ทั้งหมดคนจะวิเคราะห์ผมอยากรู้ว่าอะไรคือตัวคนที่แท้จริงไม่ต้องไปวิเคราะห์เยอะเลย วิเคราะห์หลักการบริหารจัดการเท่านั้นเอง ของผมไม่ใช่เรื่องอื่น การบริหารและการจัดการมีเป้าหมาย การมียุทธศาสตร์ การมีการวัดผล การมีความรับผิดชอบและการทำงานเป็นทีม มันก็มีแค่นี้ไม่มีอย่างอื่น และขั้นตอนต่อไปคือให้เจ้าภาพนั้น หรือภาวะผู้นำนั้นถูกสร้างลงไปในทุกระดับ ถ้าไม่มีภาวะผู้นำนั้นอะไรไม่ได้อย่างน้อยก็คือคนที่เป็นหัวหน้า คนที่เป็นลูกพี่ต้องเสียสละต้องใจกว้างนึกถึงองค์กรเป็นหลัก ไม่ใช่มาถึงเริ่มต้นก็เห็นแก่ตัว ออมเงินลูกน้อง คือหลักไม่มีอะไรเลย คือ การบริหารแบบเบสิกก่อนที่สำคัญต่อไปก็คือ การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรสำคัญ การทำงานร่วมกันคือวัฒนธรรม ถ้าวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันขององค์กรนั้นเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของงานเสร็จเลย เพราะฉะนั้นมันต้องเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรวัฒนธรรมของระบบราชการ ที่สำคัญคือเราต้องเข้าใจจุดอ่อน แล้วเสริมจุดแข็งเข้าไปอย่างไร และลดจุดอ่อนอย่างไร ของวัฒนธรรมนั้น เรื่องของการบริหารราชการจึงต้องถูกให้พัฒนาจนถึงทำ อย่างพรรคไทยรักไทยเป็นพรรคสร้างขึ้นใหม่ ก็สามารถทำวัฒนธรรมองค์กรได้ วัฒนธรรมองค์กรวิธีการสร้างกำหนดหรือเปลี่ยน แล้ว Strong ไม่นับเปลี่ยนไม่ได้

พอเปลี่ยนไม่ได้คืออะไรคนก็คนเข้าไปในองค์กรนั้นถูกวัฒนธรรมกลืนแกเล้ง ระบบราชการไทยคนเก่ง ๆ เข้ามาเยอะแยะเลย แต่อยู่ไปสักพักก็จะเริ่มไม่เก่ง เพราะระบบมันกลืน วัฒนธรรมที่มันอ่อนแอมันกลืนหมด นี่คือสิ่งที่กำลังจะเปลี่ยน แล้วอีกอันที่น่าสนใจก็คือ ต้องให้รู้จักเข้าใจคืออย่าไปมองว่าอยู่คนเดียว กรมใดก็นึกว่าทำงานเข้าไปเรื่อย ๆ ตามหน้าที่ก็จบแต่ไม่คิดว่ามันเป็นผลกระทบต่อการแข่งขังหรือกระทรวง ข้างเคียงด้วย นักบริหารต้องสนใจตัวเลขถ้าไม่สนใจตัวเลขไม่ได้หมายความว่า คุณต้องท่องสูตรคณิตศาสตร์ให้ได้ต้องสนใจตัวเลขให้รู้ว่าตัวเลขบอกอะไรเรา ที่ผมจดทะเบียนคนจน เพราะมันมีแค่คนพูดว่ามีคนจนเท่าไร มีคนไม่มีที่ดินทำกินเท่านั้น พูดสารพัดหนี้สินเป็นแบบนี้ แต่ถามว่าแล้วเอาตรงไหนมาบอกผมว่าเป็นเรื่องจริงมันเป็นผลการสุ่มตัวอย่างศึกษา เรื่องจริง ๆ คืออะไรไม่รู้ นี่แหละคือการต้องการเชิญออกมาลงทะเบียนให้รู้แล้วเราจะอยู่กับตัวเลขที่แน่นอน แล้วเราจะวางแผนแม่นยำถูกต้อง ผมจะใช้ทั้งที่จะใช้ให้มีประสิทธิภาพต้องใช้ให้แม่นเหมือนคนยิงปืนใหญ่ ยิงปืนลูกซองยิงถูกยิงผิดไม่เป็นไร ไม่ที่ดัง แต่ถ้ายิงปืนใหญ่แต่ละนัดเราต้องมีการคำนวณ เราเป็นประเทศประชาธิปไตย ซึ่งมีเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นหลัก ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจทุนนิยมทั้งนั้น ทุนเป็นปัจจัยสำคัญแล้วยังไม่เข้าใจเรื่องระบบการเงิน สมัยก่อนคนเข้ามาเป็น CEO บริษัทบอกไม่จำเป็นต้องรู้เรื่องเงิน พังมาเยอะแล้ว เพราะว่าจะไปอาศัย CEO เป็นคนตัดสินใจ เรื่องการเงินแทนเราทุกอย่าง มันได้ระดับหนึ่ง เพราะ CEO ไม่เห็นโลกทั้งใบ CEO เห็นโลกทั้งใบ ใครคนที่ไม่เห็นโลกทั้งใบมาตัดสินใจไม่ได้ เพราะฉะนั้นต้องให้คนเห็นภาพทั้งหมดมีความรู้พอสมควร ผู้มีความรู้ในที่นี้คือผู้นำต้องเข้าใจทุกเรื่อง แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญ การเงินจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเข้าใจ ในเรื่องการบริหารเศรษฐกิจของไทย ทักษิณได้ย่ำว่าในอดีตอย่างที่ผมบอกเราคิดว่าเศรษฐศาสตร์มันเป็นเรื่องของกลไกตลาดเราก็ปล่อยแล้วเราก็ใช้ทฤษฎีที่เรียกว่าคือทุกอย่าง เอกพจน์ อย่างเดียว เพราะฉะนั้นจะเชิญทุกคนที่จะเข้ามาลงทุนในประเทศไทยลงทุนแล้วจะใช้ทรัพยากรไทยอย่างเฉาผลาญอย่างไรก็ไม่ว่ากัน เอาคนชนบทย้ายมาเป็นคนเมือง เพื่อสร้างคนเมืองขึ้นมา มิติมีมิติเดียว มิติต้องการทรัพยากรถูก ๆ มิติเดียว “... ทักษิณค้นพบสิ่งสำคัญ แล้วตกผลึกตลอดมาเป็นนโยบาย เช่น สงครามต่อต้านความยากจน ทักษิณก็ตลอดผลึกของการแก้ปัญหาความยากจนออกมา 3 คำคือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ส่งผลต่อการนำของผิถกกฎหมายที่อยู่

ที่ดินขึ้นมาบนดินทำให้สามารถเก็บภาษีได้จากธุรกิจเหล่านี้ ทำให้นำเงินเหล่านี้ไปขยายโอกาสทางการศึกษาของเยาวชนในต่างจังหวัดไปศึกษาต่อต่างประเทศ ทำให้คนจนมีโอกาสคนจนไม่ได้บ้ำทักษิณนะแต่รักทักษิณเพราะว่าทักษิณทำให้ชีวิตเขาเปลี่ยนไปทางที่ดีขึ้น . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) รัฐบาลนี้เข้ามาดูตัวเลขทั้งหมดวิเคราะห์ปัญหาทั้งหมดเปรียบเทียบดู ดูเขาดูเราดูคนนั้นดูคนนี้ แล้วหันกลับมาดูตัวเรา ผมจำได้ว่าผมพูดปีที่แล้ว ออสเตรเลียมี GDP โตกว่าเรา 3 เท่า แต่ส่งออกพอ ๆ กับเรา ปีนี้น้อยกว่าเราแต่ GDP โตกว่าเรา แสดงให้เห็นว่า ยังไม่พอมันยังมีอย่างอื่นอีก เพราะฉะนั้นต้องมาสร้างเศรษฐกิจให้เข้มแข็ง เราเลยต้องหันมามองกลับไปดูอีกว่า อดีตคืออะไร อดีตเราบริหารเศรษฐกิจแบบทุนน้อย แต่เราไม่ทิ้งทุนให้ชนบท เราอุดหนุนของชนบท มาสร้างความมั่นคงในเมืองและในที่สุดชาวชนบทต้องทิ้งบ้านถิ่นฐานเพราะไม่มีทุนที่จะสร้างโอกาสให้เขา เพราะฉะนั้นคนเก่า ๆ ทั้งหลายจากชนบทหนีเข้าเมืองหมด นี่ก็จุดอ่อนที่เกิดขึ้นแล้วบอกว่าจะกระจายความเจริญสู่ชนบทมันกระจายไม่ได้หรอก เพราะอุดหนุนเขามาหมด วันนี้ที่รัฐบาลจะทำ คือ สร้างความสมดุล คืนทุนกลับไปสู่ชนบท เมื่อถึงทุนเสร็จให้ทุนสร้างโอกาสแล้วโอกาสจะมาเป็นตัว Talent แล้ว Talent ก็ไม่อยู่หลังชนบทจะเจริญได้ไง ผู้ว่า CEO จำเป็นต้องสอครับผู้บริหาร ผู้ดูแลยุทธศาสตร์ และรวมพลังยุทธศาสตร์ สร้างโอกาส เมื่อมีโอกาส Talent จะเกิด Talent จะกลับไปนี่คือสิ่งที่ยุทธศาสตร์ของรัฐบาล “...แบบ CEO เอาแบบเอกชนมาเราต้องมองว่าขณะนี้ทุกอย่างมันต้องขับเคลื่อนไปข้างหน้า และด้วยอัตราเร่ง หมายถึง ความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองต่าง ๆ แต่ถ้าเราไม่สามารถทำให้ประเทศนั้นก้าวไปข้างหน้าได้ให้ทันกว่าคนอื่นเขา เราจะไปก้าวหน้ากว่าคนอื่นเขาต้องเปลี่ยนระบบ ถามว่าทำไมเราห่างจากสิงคโปร์มาก เพราะสิงคโปร์เขามีวิสัยทัศน์และการปรับเปลี่ยนคือทำให้รัฐเป็นเอกชนที่เข้มแข็งและว่องไวและเติบโตใหญ่ถามว่าดีไหมที่ทำให้รัฐเป็นหนึ่งภาคเอกชนที่เข้มแข็ง . . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559)

พรรคไทยรักไทย

บทบาทและหน้าที่ของพรรคไทยรักไทยซึ่งเป็นพรรคการเมืองพรรคการเมืองหนึ่งที่กำลังดำเนินกิจกรรม “ทางการเมือง” นั้นเป้าหมายทางการเมืองก็ไม่ต่างจากพรรคการเมืองอื่น ๆ “... ปัจจุบัน พรรคการเมืองได้ถูกยอมรับกันว่าเป็นสถาบันที่คู่กับการเมืองสมัยใหม่ พิจารณาแล้วก็จะเห็นว่าประเทศต่าง ๆ ในระบอบประชาธิปไตยส่วนมากมีพรรคการเมืองที่เป็นสถาบันทางการเมืองในฐานะที่เป็นตัวแทนของประชาชน และการที่ประเทศต่าง ๆ ยอมรับเอาพรรคการเมืองไว้ในระบบการเมือง ก็เนื่องมาจากการเห็นคุณค่าของพรรคการเมืองในฐานะเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ต่าง ๆ ในขั้นตอนกระบวนการทางการเมือง เช่น หน้าที่เลือกสรรบุคคลเข้าสมัครรับเลือกตั้ง หน้าที่เสนอนโยบายชี้ประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไข หน้าที่สื่อกลางระหว่างประชาชนกับองค์กรของรัฐ หน้าที่จัดตั้งรัฐบาล หน้าที่ในฐานะฝ่ายค้าน หน้าที่ในการปลุกกระดมมวลชนให้เข้ามีส่วนร่วมในทางการเมือง...” (สุรพล ราชภัณฑารักษ์ และวิทยา นาศิริกุลกิจ, 2520, หน้า 17-18) พรรคการเมืองต้องการอำนาจทางการเมืองเพื่อที่จะเข้าไปครอบครองอำนาจรัฐและดำเนินนโยบายในการแก้ไขปัญหาของประชาชนและประเทศชาติ แต่การให้ได้มาซึ่งอำนาจนั้นจะต้องผ่านความเชื่อมโยงกับประชาชนตามบทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมืองที่ดี พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคการเมืองหน้าใหม่ที่ทำหน้าที่ของพรรคการเมืองได้อย่างดี ที่สามารถเชื่อมโยงกับประชาชน ตั้งแต่ การนำเสนอประเด็นการแก้ปัญหา การแข่งขันการเลือกตั้ง การจัดตั้งรัฐบาลขึ้นมาบริหารประเทศ ก่อให้เกิดประโยชน์และแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ให้ประชาชนและสังคม บทบาทและหน้าที่ของพรรคไทยรักไทยกระทำมียุหลายมิติ โดยผู้วิจัยจะทำการค้นหาปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับความนิยมของประชาชนและสามารถชนะการเลือกตั้งติดต่อกัน 2 สมัยและได้สร้างความไว้วางใจในทางการเมืองจนสามารถสร้างฐานเสียงให้เกิดความรักและหวงแหนพรรคไทยรักไทยที่สร้างบริบท การเมืองเป็นเรื่องของความหวัง หรือประชาธิปไตยกันได้ เหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างฐานมวลชนในเคลื่อนไหวทางการเมืองในนาม กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

การวิจัยนี้มีการศึกษามิติที่สำคัญ มี 4 มิติดังต่อไปนี้

1. มิติการนำเสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขแก่สังคม
2. มิติการทำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ
3. มิติการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นทำหน้าที่บริหารประเทศ

มิติที่ 1 มิติการนำเสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขแก่สังคม

ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นข้อดีที่ประชาชนได้รับอย่างแรกก็คือการแข่งขันกันของพรรคการเมืองในการนำเสนอนโยบายเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ประชาชนของพรรคการเมืองและพรรคไทยรักไทยที่เป็นส่วนหนึ่งของพรรคการเมือง ในระบอบประชาธิปไตยจะมีโอกาสจัดตั้งรัฐบาลทำหน้าที่บริหารประเทศหรือไม่ขึ้นอยู่กับที่การชี้ขาดจากชัยชนะของพรรคในการเลือกตั้งแต่ละครั้งว่ามากพอที่จะเป็นแกนนำการจัดตั้งรัฐบาลได้หรือไม่ แนวนโยบายของพรรคไทยรักไทยนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมากเพื่อใช้ในการแข่งขันในสนามเลือกตั้งจะต้องสนองความต้องการของฐานคะแนนที่มีความหลากหลายในสังคมให้ครอบคลุมมากที่สุด ในสนามการแข่งขันกันเลือกตั้งการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปัจจุบัน การเลือกแนวนโยบายของพรรคผู้มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงให้สำคัญเป็นอย่างมากในการแข่งขันในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 การเข้ามาของพรรคไทยรักไทยนั้นเข้ามาหลังจากหลังจากวิกฤตทางการเมืองเมื่อปี พ.ศ. 2535 นำมาซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 และต่อมาประเทศไทยได้เจอวิกฤตเศรษฐกิจ ดั้มยำกุ้งในปี พ.ศ. 2540 ทำให้ประชาชนในประเทศไทยได้รับความยากลำบากเป็นจำนวนมาก

วิกฤตเศรษฐกิจ “ดั้มยำกุ้ง” กับพรรคไทยรักไทย พรรคเพื่อไทยก่อตั้งขึ้นหลังวิกฤตการณ์ ดั้มยำกุ้ง และพรรคไทยรักไทยได้อาสาตัวเข้ามาเพื่อแก้ปัญหาให้กับประเทศให้หลุดพ้นจากสภาวะวิกฤต ดั้มยำกุ้ง และวิกฤตดั้มยำกุ้งส่งผลให้โรงงานต้องปิดตัวลงจำนวนมากคนตกงานก็จำนวนมาก แรงงานในภาคอุตสาหกรรมนั้นหางานทำไม่ได้ก็กลับต่างจังหวัดเข้าสู่แรงงานภาคเกษตรที่เป็น อาชีพดั้งเดิม จากปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ “ดั้มยำกุ้ง” ทำให้สังคมต้องการคนที่เข้ามาแก้ปัญหาให้ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ ตลอดจนคนใช้แรงงาน รวมถึงคนในภาคเกษตร ที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำมาเป็นเวลานาน ทำให้คนในสังคมต้องการพรรคการเมืองที่มีความคิด

และวิธีการทำงานที่แตกต่างจากเก่าที่เคยมีมา ที่จะต้องเข้ามาแก้ปัญหาในระดับมหภาค และการแก้ปัญหาในระดับจุลภาคเพื่อเป็นฐานให้เศรษฐกิจระดับมหภาคพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงที่จะสามารถส่งผลบวกในระบบเศรษฐกิจของไทยที่ได้รับผลกระทบอยู่ให้หลุดพ้นจากวิกฤติต้มยำกุ้ง และจากปัญหา วิกฤต เศรษฐกิจและปัญหาด้านคอร์ปชั่น (ที่ประชาชนมีข้อสงสัยจากการล้อมวลชนเปิดประเด็น) ของรัฐบาลที่มีซ้ำเติมประเทศหลังจากได้รับผลกระทบจากวิกฤต เช่น การนำเอาทรัพย์สินกองทุนฟื้นฟูมาขายให้บริษัทต่างชาติ ในราคาที่ถูกลงมากส่งผลให้ส่วนต่างที่ขาดทุนตกเป็นภาระของภาครัฐจากการบริหารของรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์แทนที่จะขายคืนให้กับประชาชนที่เป็นคู่สัญญากับเจ้าหนี้เดิม ในราคาที่ถูกลงเพื่อลดปัญหาให้กับประชาชนที่กำลังเผชิญอยู่ และเม็ดเงินก็ถูกใช้ไปกับ การอุดหนุนชนชั้นกลางระดับบนและชนชั้นนำในภาคธุรกิจ “. . . นโยบายของพรรคประชาธิปัตย์เป็นตัวอย่างที่ดี การอุ้มคนชั้นกลางและลองนึกถึงว่าการที่ปล่อยให้วิกฤต เศรษฐกิจการแก้ปัญหาเศรษฐกิจแบบประชาธิปัตย์ก็คือเอางบจำนวนมากไปอุดการล้มละลายของธนาคาร บริษัทเงินทุน แล้วไปแก้ไขปัญหาระบบการเงินที่ชนชั้นกลางมีส่วนร่วม แต่ถ้ามันมาจากประชาชนชนชั้นล่าง ถ้าแปลอีกอย่างหนึ่งแบบพรรคประชาธิปัตย์ก็คือเอาเงินของทั้งประเทศไปช่วยชนชั้นกลาง . . .” (สุราชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) ทำให้เม็ดเงินเหลือน้อยมากที่ถูกใช้มาแก้ปัญหาเศรษฐกิจทั้งระบบ ประชาชนในระดับรากหญ้าและสังคมชนชั้นกลางระดับล่างต้องเผชิญปัญหาจากวิกฤตที่ต้องช่วยเหลือตัวเองจากวิกฤต และถูกซ้ำด้วยอัตราดอกเบี้ยที่แพงจากนโยบายการแก้ปัญหาเงินไหลออกท่ามกลางความมั่งคั่งประชาชนต้องการอยากได้ผู้นำที่มีคุณลักษณะที่มีคุณธรรม และจริยธรรม และยังต้องการผู้นำและองค์กรทางการเมือง (พรรคการเมือง) และระบบการปกครองที่มีลักษณะเด่นเพื่อประสิทธิภาพในการบริหารประเทศเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจอย่างมีประสิทธิภาพ “. . . พอรัฐธรรมนูญ 40 เกิดขึ้นแล้ว พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคแรกที่จดทะเบียนพรรคการเมือง ฉะนั้นพื้นฐานเหล่านี้ ทักษิณเกิดจากการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรของทุกส่วนได้ดีพอสมควร ดึงนักวิชาการได้ดีพอสมควร ปัญญาชน นักเรียนนักศึกษา นักกิจกรรมคนมีประสบการณ์ อดีตข้าราชการ รวมนักธุรกิจ มาคิดกันว่าทางออกของประเทศมันต้องการการร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย ฉะนั้นบนพื้นฐานที่มีสภาพเศรษฐกิจทางความคิดมีปรัชญาทางสังคม พรรคไทยรักไทย

จึงเกิดมาบนพื้นฐานที่ใช้ระบบความคิดแบบใหม่ ใช้ระบบการจัดการสมัยใหม่ และก็เนื่องจากคุณทักษิณเป็นนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จด้วย และก็ใช้กระบวนการทางสังคมที่ดึงการมีส่วนร่วมของประชาชนมามีส่วนร่วม มันถึงได้พรรคการเมืองที่เข้มแข็งขึ้นมาพรรคหนึ่ง...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ในสถานะที่ประเทศได้รับผลกระทบจากวิกฤตต้มยำกุ้ง ลักษณะเด่นผู้นำประเทศที่ประชาชนต้องการเพื่อเข้ามานำพาประเทศในช่วงหลังวิกฤตนั้น สังคมต้องการหัวหน้าพรรคการเมืองที่มีคุณลักษณะเด่นกว่านักการเมืองที่มีอยู่ในระบบการเมืองแบบเดิม “. . . วงจรของพรรคการเมืองปี 44 มันจะเป็นอย่างนี้ คือเมื่อบริหารไปก็เสื่อมความนิยมลง รัฐบาลเปรมก็เป็นใหม่ ๆ ก็ดูสุดแต่พอบริหารปี 7-8 ปี จะเริ่มเสื่อม รัฐบาลชาติชายก็เป็นอย่างนี้พอทำไป 2 ปีก็จะเสื่อม เพราะฉะนั้นก่อน ปี 44 มันจะมีแนวโน้มแบบนี้ ชวนที่จะตกในที่นั่งเดียวกันคือบริหารไป 3 ปีคนก็เบื่อ เพราะคนไม่เห็นอะไรใหม่ ๆ ก็เลยมีความผิดพลาดหลาย ๆ เรื่องในรัฐบาลชวน . . .” (สุรชัย ชัยประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) ต้องการคนที่มีแนวคิดและหลักการบริหารที่มีองค์ความรู้มากกว่าเดิมที่เข้ามาทำงานในระบบพรรคการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ลักษณะเด่นของผู้นำที่ประชาชนต้องการ

“... (1) มีความรู้มีความเข้าใจเรื่องการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย (2) มีความรู้ความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกเพื่อพยากรณ์และศึกษาวิเคราะห์ผลกระทบ ผลดีผลเสีย และวิธีการบริหารจัดการกับสถานการณ์ต่าง ๆ (3) มีความรู้ความเข้าใจสหวิทยาการ เช่น เศรษฐศาสตร์ การเปลี่ยนแปลงและการก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีชีวภาพ เศรษฐกิจระหว่างประเทศ และความมั่นคงในประเทศและต่างประเทศ (4) มีวิสัยทัศน์ในการวางแผนทั้งระยะสั้นและระยะยาว การจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์ รวมทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการ (5) มีความรู้ความสามารถในเรื่องของภาษาสากล 2 ภาษา คือ ภาษาอังกฤษ และภาษาทางเทคโนโลยี . . .” (กิริศักดิ์ จันทจรวิวัฒน์, 2546, หน้า ก)

การนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาในการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 วาระแห่งชาติ

11 ประการ ถือนโยบายเร่งด่วนจากการทำวิจัยของพรรคไทยรักไทย ในการที่จะใช้มาแก้ปัญหาของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งนำมาใช้ในการหาเสียงของพรรคไทยรักไทย ที่จะมาใช้แก้ปัญหาที่เกิดจากหลายรัฐบาลที่บริหารผิดพลาด

และมีปัญหาสะสมจากวิกฤตต้มยำกุ้งที่ประชาชนต้องเผชิญปัญหาต่าง ๆ มากมาย “... ชัยชนะของพรรคไทยรักไทยมาจากปัจจัย 2 อย่าง คือ หนึ่งการเอื้อมระอาในรัฐบาลชวน เพราะผมคิดว่ารัฐบาลชวนมีปัญหาหลายอย่าง อย่างเช่นการบริหารที่ค่อนข้างล่าช้าแล้วก็ การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นระบบมากเกินไปทำให้โน้มนำไปในทางขาดความคิรริเริ่ม...” (สุราชัย ยัมประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) และต้องการ ความช่วยเหลือจากรัฐบาลโดยด่วน เป็นยุทธศาสตร์สำคัญของพรรคไทยรักไทย ที่นำเสนอ ประชาชน ที่แสดงให้เห็นความพร้อมของบุคลากรของพรรคในการทำการเมืองอย่างมือ อาชีพที่การนำเสนอโนบายบายในการหาเสียงนั้นได้มีการทำการวิจัยและสังเคราะห์จน มาเป็นนโยบายที่ใช้นำเสนอกับประชาชน เป็น 11 วาระเร่งด่วน ถ้าสามารถ ชนะเลือกตั้ง และสามารถจัดตั้ง รัฐบาลได้ ทางพรรคมีความพร้อมในการทำงานทันทีในการผลักดัน วาระเร่งด่วน การเตรียมความพร้อมในเชิงนโยบายของพรรคที่พร้อมจะเปลี่ยนไปสู่ นโยบายแห่งชาติ ทำให้เกิดคะแนนความนิยมในพรรคและหัวหน้าพรรคไทยรักไทย เป็นอย่างมาก นอกจากนั้นนโยบายที่ใช้หาเสียงกับนโยบาย วาระเร่งด่วนยังสร้างความแตกต่าง กับพรรคการเมืองอื่นที่เป็นคู่แข่งทางการเมือง “... วิถีคิดของพรรคอนุรักษนิยมก็เขียน ว่าอยากจะให้ประเทศไปทางไหนแล้วก็มีข้าราชการเป็นคนทำ แล้วก็ทำตามสภาพณ์ แล้วก็ตามสิ่งที่ข้าราชการเสนอมานะ ไม่มีการผลิตนโยบายของตัวเอง เพราะฉะนั้นใน เมื่อเราเป็นข้าราชการที่ค่อนข้างล่าช้าแล้ว ความล่าช้าของราชการและระบบราชการของ ประเทศไทยนั้น มันจึงเป็นอุปสรรคอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศที่จะแข่งขันเวทีโลกได้ ...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) นโยบายต่าง ๆ ที่พรรคไทยรักไทยนำเสนอ นั้นถูกคาดหวังจากประชาชนจำนวนมากเพื่อหวังว่า การลงคะแนน-เสียงในการเลือกพรรคไทยรักไทยที่ตัวเองชื่นชอบในนโยบาย จะถูกนำมาทำจริงหลังจาก ที่พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งและจัดตั้ง เป็นรัฐบาลทักษิณ ได้นำนโยบายที่ได้หา เสียงไว้และวาระเร่งด่วน 11 ประการมาทำอย่างรวดเร็วเพื่อแก้ปัญหาให้กับประชาชน โดยการแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจให้ประชาชน ที่มีเป้าหมายหลัก คือ การลดรายจ่าย การเพิ่ม รายได้ และการขยายโอกาส ที่พรรคไทยรักไทยเปิดประเด็นและแนวทางการแก้ปัญหา ไว้กับสังคม “... สงครามต่อต้านความยากจนทักษิณก็คลอเคลื่นออกมา 3 คำ คือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส และคนจนที่เขา

รักทักษิณเพราะทักษิณทำให้ชีวิตเขาดีขึ้นและไม่เคยมีรัฐบาลชุดไหนที่ทำแบบนี้...” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล 29 กันยายน 2559) การชนะการเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 มีเจตนารมณ์ ให้พรรคการเมืองเข้มแข็งขึ้นเพื่อการแก้ปัญหาให้กับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพนั้นพรรคการเมืองจะต้องมีความเชื่อมโยงกับสังคมอย่างใกล้ชิดกว่าที่เคยเป็นมาเพื่อที่จะรับรู้ถึงปัญหาและความต้องการของประชาชน และนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา การทำการเมืองของพรรคไทยรักไทยนั้นมาในรูปแบบใหม่ แบบที่เรียกว่า คิดใหม่ ทำใหม่ นั้นเป็นที่ประจักษ์ของประชาชนทั้งจากสนามเลือกตั้งและสัมผัสได้จากการบริหารงานของพรรคไทยรักไทย ที่ทำงานอย่างเป็นระบบมากกว่าที่เคยมีมา “. . . เพราะฉะนั้นสิ่งที่เขาผลิตขึ้นมาจึงเป็นการผลิตนโยบายและนโยบายของคุณทักษิณที่เกิดขึ้นมานั้นมันไม่ใช่่นโยบายที่ไปลอกของใครมา แต่เป็นนโยบายที่อยู่บนพื้นฐานของการทำงานวิจัย มีผู้ลงไปทำงานด้านข้อมูลเอง ด้านหนึ่งก็เอาข้อมูลเก่ามาสังเคราะห์ อีกด้านก็ด้านความคิด เช่น 30 บาทรักษาทุกโรค คุณทักษิณก็เอามาทำจากความคิดเก่า เพราะหมอสงวนกับคณะเขาคิดไว้ก่อนแล้ว...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) รัฐบาลทักษิณหลังจากที่มีการชนะเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลได้การทำงานของรัฐบาลทักษิณได้หยิบนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำ อย่างวาระเร่งด่วน วาระแห่งชาติ 11 ประการ ที่มีส่วนอย่างมากที่ประชาชนได้ประโยชน์และทำให้พรรคไทยรักไทยได้รับคะแนนนิยมอย่างมาส่งผลให้ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งที่สองอย่างทะลุทะลวง “. . . นโยบายอยู่บนพื้นฐานขององค์ความรู้ เพราะฉะนั้นในทัศนะของอาจารย์คุณทักษิณได้เริ่มมิติใหม่ของพรรคการเมืองที่มีการผลิตนโยบายขึ้นมา แล้วก็ขนนโยบายอันนั้น นี่เป็นภาษานะแต่ไม่ใช่การขายจริง เป็นภาษาที่เราพูดกันแต่ไม่ใช่ซื้อขายด้วยเงิน ก็เพื่อนำเสนอสู่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนได้เลือกและนี่เป็นสิ่งใหม่...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559)

วาระแห่งชาติที่ 1 พัฒนาตลาดเงิน ตลาดทุน และตลาดตราสารหนี้ การลดภาษีเงินได้ให้บริษัทเอกชนเข้าจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ โดยใน 5 ปีแรกจะลดภาษีเงินได้นิติบุคคล เหลือร้อยละ 25 จากร้อยละ 30 เพิ่มความหลากหลายในตลาดทุน เพื่อนำรัฐวิสาหกิจเข้าจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์ฯ ทดแทนการขายราคาดู๊กให้กับชาวต่างชาติ

สนับสนุนกิจกรรมขนาดเล็ก ที่ใช้ความรู้และไอทีเป็นพื้นฐาน ให้มีโอกาสดมทุนในตลาดทรัพย์สิน ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตลาดตราสาร เพื่อรองรับการขยายตัวของตราสารหนี้ โดยจัดให้มีระบบประเมินความน่าเชื่อถือที่มีประสิทธิภาพ

วาระแห่งชาติที่ 2 ปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจควบคู่กับการปรับโครงสร้างหนี้ ตั้งสถาบันบริหารสินทรัพย์แห่งชาติเพื่อซื้อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ หรือ NPL จากธนาคาร เพื่อให้ธนาคารพาณิชย์กลับสู่ภาวะปกติ สามารถปล่อยกู้ เพื่อสนับสนุนภาคการผลิตที่เข้มแข็งของประเทศได้อย่างต่อเนื่องแบ่งกลุ่มธุรกิจที่เป็น NPL ตามประเภท และศักยภาพของการสร้างรายได้ให้ประเทศชาติในอนาคต อาทิ กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง (dog) กลุ่มที่เป็นพื้นฐานการสร้างงาน สร้างรายได้ปัจจุบัน (cash cow) กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง (star) และกลุ่มอุตสาหกรรมในเศรษฐกิจใหม่ (new economy) เพื่อจัดวางนโยบายการปรับโครงสร้างหนี้และการปรับโครงสร้างธุรกิจ (corporate restructuring) ให้สอดคล้องกับศักยภาพของแต่ละกลุ่มบริหาร จัดการ เพื่อฟื้นฟูหนี้ ตรงศักยภาพของแต่ละธุรกิจแต่ละกลุ่มอุตสาหกรรม พร้อมทั้งป้องกันให้คนที่ทำผิดได้ประโยชน์ และคนทำดีได้รับโทษ (moral hazard)

วาระแห่งชาติที่ 3 สร้างรายได้แก้ปัญหาการตกงาน ปรับทิศทางของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนหรือบีโอไอ ให้เน้นการสนับสนุนธุรกิจขนาดเล็ก ปรับปรุงกฎหมายล้มละลาย เพื่อให้โอกาสผู้ประกอบการที่ล้ม สามารถฟื้นฟูกิจการโดยเริ่มต้นธุรกิจใหม่ได้เร็วขึ้นเก็บภาษีธุรกิจขนาดเล็กในช่วงเริ่มแรกในอัตราพิเศษ เพื่อให้โอกาสผู้ประกอบการรายใหม่เติบโตตั้งกองทุนร่วมทุนแห่งชาติ และตั้งธนาคาร SME Bank เพื่อสนับสนุนการเติบโตของผู้ประกอบการใหม่ตั้งธนาคารเพื่อธุรกิจรายย่อย หรือ people bank “. . . กองทุนหมู่บ้าน การพักหนี้เกษตรกร นโยบายประเภทที่ลงทุนไปยังชุมชนไปยังหมู่บ้าน ตำบล ไม่ได้เอาไปแจกเพื่อให้ใช้บริโภคส่วนใหญ่แล้วเป็นการเอาไปใช้เกิดการผลิตเกิดการลงทุน ซึ่งคนจนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าถึงแหล่งทุน ซึ่งมันเป็นการแก้ปัญหาสำคัญมาอย่างหนึ่งของสังคมไทย แต่่นโยบายพรรคไทยรักไทยกระจายทุนไปยังผู้ที่ไม่เคยมีสิทธิ์มาก่อนแบบนี้ เป็นต้น . . .” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) เพื่อสนับสนุนทุนก้อนแรกในการเริ่มธุรกิจ โดยไม่ต้องใช้หลักทรัพย์ค้ำประกันพัฒนาทักษะวิชาชีพให้แก่คนตกงาน และยกระดับความสามารถ

ของผู้ประกอบการไทยตั้งกระทรวงพัฒนาผู้ประกอบการ เพื่อขยายบทบาทของรัฐบาล ในการส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการอย่างจริงจัง “... คุณทักษิณเขาเล็งเห็นว่าคนจน ไม่ใช่โง่ คนจนไม่ใช่ไม่มีความสามารถนะ คนจนมีความคิดเฉลียวฉลาดมีประสบการณ์ เยอะแยะ แต่เขาไม่มีทุนในการลงทุน ก็เลยเสนอธนาคารคนจน จากนั้นพรรคประชาธิปัตย์ โจมตี บอกเป็นการผลาญเงิน เจ็ดหมื่น ซึ่งมันคนละเรื่องเลย เมื่อเปรียบเทียบกับ “ต้มยำกุ้ง” คนรวยเป็น NPL 70%...” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

วาระแห่งชาติที่ 4 พื้นฟูชีวิตเกษตรกรไทยพักการชำระหนี้ให้กับการเกษตรกร รายย่อยเป็นเวลา 3 ปี เพื่อใช้เวลาดังกล่าวฟื้นฟูและปรับโครงสร้างการผลิตเร่งรัดการแก้ปัญหา ที่ดินทำกินของประชาชน โดยนำเทคโนโลยีภาพถ่ายดาวเทียมมาใช้ในการสำรวจพื้นที่ จัดมาตรการสนับสนุนการแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลผลิตของเกษตรกร ณ แหล่งผลิต ในชุมชน ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับของตลาดไทยขยายโอกาสเพิ่มรายได้ คราวเรือน สร้างความเข้มแข็งชุมชนโดยส่งเสริมให้เกิด “วิสาหกิจชุมชน” โดยจัดให้มี กองทุนให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและหมู่บ้าน เพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็งจัดโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งสินค้า” “One Tambol One Product = OTOP” พร้อมทั้งพัฒนาทักษะ ในการผลิต เพื่อให้ชุมชนสามารถสร้างรายได้และพึ่งตนเอง เป็นชุมชนที่เข้มแข็งอย่าง แท้จริง ปรับทิศทางการผลิตในภาคเกษตรใหม่ ให้สอดคล้องสถานการณ์โลกโดยมุ่งส่งเสริม การเกษตรอินทรีย์ (organic farming) การผลิตแปรรูปอาหาร คุณภาพสูง ปลอดภัยลดแต่ง พันธุกรรม หรือ GMO ให้ BOI แก่เอกชนที่ลงทุนวิจัยและพัฒนา เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ใหม่ โดยใช้วิธีทางชีวภาพมาใช้อย่างจริงจังดึงดูดชุมชนร่วมฟื้นฟูและปรับปรุงพื้นที่ 25 ลุ่มน้ำหลัก พร้อมทั้งพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก เพื่อเก็บไว้ในชุมชนฟื้นฟูทรัพยากรและระบบนิเวศ ทางทะเลไทยจัดระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ เพื่อการเกษตร e-agriculture พร้อมทั้ง ติดตั้งคอมพิวเตอร์ และอินเทอร์เน็ต เชื่อมเครือข่ายในทุกตำบล ปฏิรูปการทำงานของ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสู่การเกษตร เพื่อการพาณิชย์

วาระแห่งชาติที่ 5 การศึกษาสร้างคนสร้างชาติวางแผนในการ “สร้างคน”

ให้สอดคล้องกับความต้องการทางสังคมและเศรษฐกิจส่งเสริมให้มีการ ปฏิรูปการเรียนรู้ อย่างจริงจัง เพื่อ “สร้างคน” ให้มีความพร้อมทั้งทักษะ ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ และ จริยธรรมให้สังคมไทย มีความสมดุล มีคุณภาพและมีความสุขสร้างปัจจัยเพื่อความเป็นเลิศ

ในสถานศึกษาทุกระดับ คือสภาพแวดล้อมปลอดภัย ปลอดภัยเสพติด อุปกรณ์ทันสมัย การบริหารจัดการเข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และครูดีมีคุณภาพรวมพลังครอบครัว ชุมชน องค์กรศาสนา และองค์กรอื่น ๆ ให้ร่วมสนับสนุนการศึกษา เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ตลอดชีวิตนักเรียนที่จบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ม. 6) ทุกคนจะต้องมีความสามารถพื้นฐาน ในการใช้ภาษาอังกฤษ และใช้อินเตอร์เน็ตเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง

ผลักดัน “พ.ร.บ. การอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมแห่งชาติ” ให้เกิด “การศึกษาอาชีพ ภาคประชาชน” ที่เป็นระบบต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อให้เด็กและเยาวชนทำงานเป็นและมี อาชีพ เพิ่มทักษะแก่ผู้อยู่ในวัยแรงงาน และให้โอกาสผู้กระเถิบงานแล้วหาความรู้และ ทักษะใหม่ส่งเสริมให้อุดมศึกษาทั้งรัฐและเอกชนพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ เพื่อสร้าง ผลงานวิจัยสร้างบัณฑิตคุณภาพ และเป็นแกนนำในการพัฒนาประเทศสร้างการลงทุน เพื่อการศึกษา ปรับปรุงระเบียบราชการ และเพิ่มแรงจูงใจให้เอกชนมีส่วนร่วมในการจัด การศึกษาและฝึกอบรมอย่างเต็มที่“...ประชาชนมีเงินเล่นหวยได้ดินหมุนเวียนกันอยู่แล้ว ต้องวัด สมมุติสองพันล้านต้องวัดรัฐบาลไม่ได้ภาษีอะไรเลยไม่ได้เอามาใช้อะไรเลย ถ้ามัน มาอยู่บนดินรัฐบาลเก็บภาษีเอามาใช้ได้ โครงการหนึ่งอำเภอที่จะส่งเด็กไปนอกหนึ่ง คนไม่ได้ใช้งบประมาณหรือหักงบประมาณแผ่นดินเลยเอามาจากตรงนี้...” (สุทธชัย บั้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559)

วาระแห่งชาติที่ 6 ต่อสู้ ขจัดภัยยาเสพติดร่วมมือหน่วยทหารเสนารักษ์ เพื่อจัด ถ่ายบำบัดผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดให้มืออย่างกว้างขวางร่วมมือกับบีโอไอ ส่งเสริมการนำเข้า เครื่องมือและลดหย่อนภาษีให้กับโรงพยาบาลเอกชนที่ตั้งศูนย์ฟื้นฟูเด็กที่เสพติดส่งเสริม การลงทุนในโครงการพื้นที่ สร้างกิจกรรมสำหรับเด็ก อาทิ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์กีฬา และ ศูนย์เยาวชน เพื่อให้เด็กมรกิจกรรมพัฒนาสุขภาพการใจ และห่างไกลยาเสพติด ให้มี การร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อร่วมมือปราบปรามยาเสพติดบริเวณชายแดนอย่าง ต่อเนื่องให้มีการกำหนดบทลงโทษอย่างรุนแรง รวมทั้งดำเนินการจัดตั้งศาลพิเศษ เพื่อ เร่งรัดการพิจารณาคดียาเสพติด

วาระแห่งชาติ 8 พลิกโฉมบริการสาธารณสุขจัดให้มีการประกันสุขภาพสำหรับ คนไทยทั้ง 62 ล้านคน โดยให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบสุขภาพของตนเองและครอบครัว ตามศักยภาพของทุกครัวเรือนประชาชนสามารถเลือกลงทะเบียนใช้บริการสถานพยาบาล

ทั้งของรัฐและเอกชนได้ตามที่ตนเองพอใจ โดยระบบประกันสุขภาพที่สร้างขึ้นจะจัดสรรเงินงบประมาณจากกองทุนให้กับสถานพยาบาลเหล่านั้นอย่างเพียงพอ ตามสัดส่วนของประชาชนที่ลงทะเบียน ซึ่งหมายถึงการคืนอำนาจในการจัดการบริการสุขภาพกลับสู่ประชาชนให้ประชาชนได้มีโอกาสรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลที่มีคุณภาพและใกล้บ้าน ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพสำหรับเด็ก เยาวชน ผู้ใหญ่และผู้สูงอายุจัดระบบป้องกันโรค โดยการให้ความรู้ด้านสุขภาพและการฉีดวัคซีนป้องกันโรคอย่างทั่วถึงเสริมมาตรการทางแพทย์ มาตรการทางสังคม และมาตรการทางศีลธรรม เพื่อลดจำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์จัดให้มีแผนอุบัติเหตุและอุบัติภัยแห่งชาติ เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชนเสริมความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน ให้การป้องกันและการจัดการ เมื่อเกิดอุบัติเหตุและอุบัติภัยระดมเครื่องมือทางสื่อสารมวลชนทุกรูปแบบ เพื่อให้ความรู้และทักษะแก่ประชาชนด้านสุขภาพและด้านโรคภัยไข้เจ็บ “... พรรคไทยรักไทยมีนโยบายหลายอย่างที่ไม่ได้เป็นเรื่องของการหวังแต่เพียงจะเอาอกเอาใจประชาชน หวังให้คะแนนเสียงโดยไม่คำนึงถึงผลที่จะเกิดกับเศรษฐกิจแต่ว่าต้องการจะแก้ปัญหาที่มีลักษณะเป็นโครงสร้างเป็นพื้นฐานของเศรษฐกิจ โครงการประกันสุขภาพ 30 บาทรักษาทุกโรค เป็นการเปลี่ยนโครงสร้างระบบสาธารณสุขของประเทศ...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560)

การที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นได้เอา 11 วาระแห่งชาติมาทำอย่างรวดเร็วขึ้นเพื่อแก้ปัญหาที่ประชาชนได้รับผลกระทบจากวิกฤติต้มยำกุ้ง ที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นการบริหารงบประมาณนั้นได้ใช้หลัก เพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ แบบถ่วงน้ำหนักเน้นนโยบายที่เป็นประโยชน์สำหรับคนรากหญ้าและชนชั้นกรรมาชีพในเมืองได้ประโยชน์ร่วมกันในสังคมหลังจากที่ไม่ได้รับการดูแลหลังจากเผชิญภาวะวิกฤติต้มยำกุ้ง

การนำเสนอการแก้ปัญหาของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2548

ในการสร้างแนวคิดใหม่ทักษิณในฐานะนักธุรกิจที่เข้าใจถึงกลไกทางตลาด กล่าวคือการเข้าถึงสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ทางเศรษฐกิจ ทักษิณจึงได้นำเสนอแนวคิดในการหาเสียงเพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นความต่อเนื่องของนโยบาย หาเสียงในปี 2548 จึงได้เสนอแนวคิด 4 ปี ช่อม 4 ปีสร้าง (1) ช่อมเศรษฐกิจให้แข็งแกร่งผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (จีดีพี) เพิ่มขึ้น 1.7 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้น 34.7% คืบหน้า IMF ก่อนกำหนด 2 ปี คืบหน้าจีดีพี

ให้ประเทศชาติและประชาชน เงินทุนสำรองระหว่างประเทศ เพิ่มขึ้นกว่า 12,602 ล้านดอลลาร์ประเทศชาติมีเสถียรภาพมั่นคง เงินคงคลังในประเทศเพิ่มขึ้น 3 เท่า ดัชนีตลาดหุ้นเพิ่มขึ้น 357 จุด มูลค่าตลาดรวม 4 ล้านล้านบาท ส่งออกเพิ่มขึ้น 1.1 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 40.7% (2) ช่อมรายได้ภาคประชาชนให้เพิ่มขึ้น เศรษฐกิจขยายตัวประชาชนมีรายได้เฉลี่ยเพิ่มขึ้น 24,102 บาทต่อปี เพิ่มขึ้น 30% ประชาชนมีงานทำเพิ่มขึ้น 4.8 ล้านตำแหน่งใน 4 ปี (3) ช่อมราคาสินค้าเกษตรให้ติดตัวสูงขึ้น ข้าวหอมมะลิขายได้ราคาสูงสุดถึง 9,315 บาทต่อตัน ยางพาราขายได้ราคาสูง 47 บาทขึ้น 25 บาทต่อกิโลกรัม จาก 21 บาท/ก.ก. ปาล์มราคาสูงขึ้น จาก 1.83 บาท ต่อ ก.ก. เป็น 3.37 บาท ต่อ ก.ก. ในปี พ.ศ. 2547 (4) ช่อมคุณภาพชีวิตคนไทยให้ดีขึ้น โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค สร้างสุขภาพดีให้คนไทย 46 ล้านคน กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท “... นโยบายหมู่บ้านละล้าน พวกคิดแบบเก่า นี่คุณเอาเงินไปให้ชาวนาหรือหมู่บ้านละล้าน เพราะชาวนาจนชาวนาเป็นหนี้จะมีเงินมาใช้หนี้เนี้ยมันเงินใช้ใหม่ ถ้าเขามองในระบบเรื่องที่ผมคุยกับพรหมินทร์บอกไม่มีทางสูญ พรหมินทร์บอกผมโยนไปหนึ่งร้อยกำไร 10% ก็โอเคแล้ว เพราะว่าเงินเหล่านี้มันโยนมาในชนบทมันจะก่อให้เกิดการหมุนเวียน ปริมาณ M1 M2 หมายถึงว่าคุณเอาเงินโยนไปสู่ชนบทหมู่บ้านละล้านชาวบ้านก็เอาเงินไปซื้อของอะไรก็ตามมันก็ก่อให้เกิดการซื้อขายก่อให้เกิดการหมุนเวียนของเงิน...” (สุราชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) โครงการพักหนี้เกษตรกรรายย่อย โครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (Otop) สร้างรายได้ปีละกว่า 40,000 ล้านบาท เอาชนะยาเสพติด ค้นลูกหลานสู่อ้อมอกพ่อแม่ ค้นเยาวชน 470,000 คน สู่อ้อมอกไทย เงินกู้ยืมระบบลดลง จากเดิมร้อยละ 240 ต่อปี เหลือร้อยละ 7 ต่อปีจากธนาคารประชาชน “... พรหมินทร์ เลิศสุริย์เดช บอกได้คันทมา 10% ก็คุ้ม 10% ก็คือกำไรล้วน ๆ และปรากฏว่าหมู่บ้านละหนึ่งล้านประสบความสำเร็จมากมันได้คืนถึง 90% เพราะในที่สุดพอชาวนามาดูแลกันเองเขาจะรู้ว่าคนนี่เครดิตดีหรือไม่ดีจะให้กู้หรือไม่ให้กู้เขาจัดการกลั่นกรองว่าใครควรที่จะได้เงินกู้ เพราะฉะนั้นเมื่อกู้มาแล้วคนที่แย่ ๆ ก็ไม่ให้กู้ ในที่สุดหมู่บ้านเงินล้านประสบความสำเร็จมาก ได้เงินคืนมากกว่า 90% พรหมินทร์บอกว่ากำไรพอแล้ว เพราะว่าพรหมินทร์มองว่าการ โยนเงินไปสู่ชนบทแล้วทำให้ชาวบ้านมีเงินหมุนเวียนบ้านเอื้ออาทรและบ้านมั่นคง จัดสรรงบ

เอส เอ็ม แอล ทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ...” (สุทธชัย อัมประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559)

4 ปี สร้างชาติให้แข็งแกร่งและยั่งยืน การเสนอแนวคิดของทักษิณเป็นอย่างต่อเนื่อง นับเป็นนวัตกรรมใหม่ทางการเมืองของไทยที่ทำให้ประชาชนมองเห็นว่า “ประชาธิปไตย กินได้” คือ การเลือกรับนโยบายสาธารณะที่ตนเองได้รับผลประโยชน์โดยตรง ทักษิณ จึงได้เสนอแนวทางเพื่อสืบทอดอำนาจให้ประชาชนได้ตัดสินใจในนโยบายของตน คือ (1) การรื้อฟื้นให้ความรู้ให้ทักษะให้งานทำ นำลูกหลานไปเข้าโรงเรียน (2) การรื้อฟื้นเสริมสร้างเด็ก ให้ความรู้ในการเลี้ยงลูกเพื่อเติบโตอย่างมีคุณภาพ (3) โครงการเอส พี วี เกษตรกรกู้สร้างอาชีพ ใช้หนี้คืนด้วยผลผลิต แต่ได้กำไรเป็นเงิน (4) แปลงกองทุน หมู่บ้านที่มีความพร้อมให้เป็นธนาคารหมู่บ้าน “. . . นโยบายกองทุนหมู่บ้านละหนึ่งล้าน ทำให้ชาวบ้านจำนวนหนึ่งอ้าปากแล้วเนื่องจากเขาเป็นชาวนาเขาไม่ใช่นักธุรกิจแบบชนชั้นกลาง เขาไม่สามารถเดินเข้าไปแบงก์สิริก แบงก์กรุงไทยแล้วบอกจะขอกู้ไปทำธุรกิจ กู้ไปปลูกข้าว ปลูกมันสำปะหลัง มันทำไม่ได้ แต่พอมีกองทุนแล้วพวกนี้เขาได้รับประโยชน์ . . .” (สุทธชัย อัมประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) (5) จัดสรรโครงการประปาหมู่บ้าน มีน้ำไฟครบทุกครัวเรือน (6) จัดสรรงบ S M L ให้ทุกหมู่บ้าน และชุมชน เพื่อให้ประชาชนมีงบประมาณแก้ปัญหาของท้องถิ่นด้วยตนเอง (7) จัดสรรราว 2 ล้านตัว (8) ขุดบ่อเก็บน้ำ 1,260 คิวบิกเมตร ให้เกษตรกรจ่ายบ่อละ 2,500 บาท (9) ลูกหลานไทยเรียนไม่ต้องจ่ายจนถึงมหาวิทยาลัย กองทุนกู้ยืมเรียน (10) ติดคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตทุกโรงเรียนทั่วประเทศ (11) ประชาชนที่มีรายได้จะต้องมีบ้านเป็นของตนเอง และบ้านในชุมชนแออัด จะเปลี่ยนเป็นบ้านมั่นคง (12) จัดสรรงบ 1 ล้านล้านบาท สร้างระบบรถไฟฟ้า ทั้งใต้ดินบนดิน ระยะทาง 291 กิโลเมตรเพื่อเชื่อมกรุงเทพฯ และปริมณฑล

มิติที่ 2 การทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างสังคมกับรัฐ

พรรคการเมืองหน้าที่สำคัญอีกอย่างที่สำคัญคือการจากพรรคการเมืองหรือนักการเมือง คือ การเชื่อมต่อกับรัฐ พรรคไทยรักไทยแสดงบทบาทคนกลางระหว่างประชาชน หรือกลุ่มคนในสังคมกับรัฐกล่าวคือพรรคไทยรักไทยได้นำปัญหาของประเทศมาวิเคราะห์เพื่อนำเสนอ นโยบายที่ประชาชนมีความต้องการ ด้านหนึ่งนักการเมืองของ

พรรคไทยรักไทยจะรับเอาปัญหาต่าง ๆ ของประชาชน มาแจ้งให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบเพื่อดำเนินการตอบสนองต่อข้อเรียกร้องนั้น หรือแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยตรง และการที่พรรคการเมืองพรรคใดจะเข้ามาเป็นฝ่ายบริหารประเทศในต้องได้รับจันทามติจากประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้ง จากสนามเลือกตั้ง พรรคไทยรักไทย ก็เป็นพรรคที่มีแนวคิดทางการเมืองไม่แตกต่างจากพรรคการเมืองอื่นที่อยากเป็นฝ่ายบริหาร แต่การที่พรรคไทยรักไทยนั้นจะได้เป็นหรือไม่ ลำดับแรกก็คือจากกระบวนการเลือกตั้งเป็นอันดับแรก และถ้าได้รับการยอมรับในสนามเลือกตั้งได้สำเร็จและสามารถชนะเลือกตั้งได้ ก็จะมีโอกาสในการจัดตั้งรัฐบาล หรือเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาล

ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านกระบวนการเลือกตั้ง “พรรคไทยรักไทยกับการเลือกตั้งสมัยแรก (2544) คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อคนไทยทุกคน เป็นคำสั้น ๆ ที่ใช้ในการหาเสียงในการเลือกตั้งนำมาใช้สื่อแขนงต่าง ๆ “. . .วิธีการรณรงค์หาเสียงแบบใหม่นั้นคือการจัดปราศรัยครอบคลุมทั่วประเทศและมีการนำสื่อเทคโนโลยีปราศรัยผ่านทางช่องทางการสื่อสาร ทำให้ประชาชนตื่นตัวและนี่เป็นประเด็นที่สำคัญ. . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) เพื่อการส่งสารในการเลือกตั้ง พ.ศ. 2544 พรรคไทยรักไทยได้ใช้แนวคิดจากการทำธุรกิจของภาคเอกชนมาเป็นแบบอย่างในการทำงานการเมือง เช่น การกำหนดเป้าหมาย การกำหนดยุทธศาสตร์ในการทำงาน วางกลยุทธ์เพื่อผู้ชัยชนะ ดังนั้น การนำประสบการณ์ที่เคยทำงานในฝ่ายบริหารองค์กรภาคเอกชนขนาดใหญ่ที่ประสบความสำเร็จอย่างสูง มาประยุกต์ใช้ในสนามการเมืองที่มีการแข่งขันกันของพรรคการเมืองต่าง ๆ ในเกมการเมืองในช่วงเลือกตั้งปี 2544 กลยุทธ์ที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของพรรคไทยรักไทยคือการใช้ประโยชน์จากการสื่อสารเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญโดยการเลือกสื่อหลายรูปแบบและสารที่จะส่งผ่านสื่อต่าง ๆ นั่นก็เป็นการนำเสนอนโยบายของพรรคในการสร้างความเข้าใจง่าย ๆ ให้กับประชาชนที่จะใช้สิทธิการเลือกตั้ง นั้นตัดสินใจมาให้ความสนับสนุนพรรคไทยรักไทยทำให้บริบทของการเลือกตั้งเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดจากที่มีพรรคไทยรักไทย ที่เป็นผู้เล่นรายใหม่เข้าสู่สนามเลือกตั้ง แต่การสื่อสารที่ส่งถึงประชาชนแบบเข้าใจง่าย ๆ มีตัวเลขเป็นตัวแสดงผลอย่างชัดเจน โดยพรรคไทยรักไทยได้ใช้กลยุทธ์ในการรณรงค์หาเสียงพรรคไทยรักไทยได้ ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์พรรค ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ด้วยมูลค่ากว่า 50 ล้านบาท พรรคไทยรักไทย

ได้ใช้ยุทธศาสตร์ ด้านการสื่อสารเพื่อนำเสนอด้านนโยบาย ด้านวิธีการทำงาน ด้านบุคลากรของพรรคต่อประชาชนเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจในการกาบัตรเลือกตั้งได้อย่างมีประสิทธิภาพเหนือคู่แข่ง ทั้งทั้งที่พรรคการเมืองคู่แข่งจะปรับตัวมาต่อสู้ในเกมการเมืองโดยมีการนำเสนอนโยบายแบบประชานิยมแข่งขันกันกับพรรคไทยรักไทยใช้วิธีการตลาดนำการเมืองเหมือนกันแต่ไม่สามารถสร้างความพึงพอใจและความไว้วางใจได้อันเนื่องมาจากประสบการณ์ของประชาชนที่ได้รับจากการบริหารงานที่ผ่านมา กับวลี “ชวนเชื่องช้า” ของพรรคประชาธิปัตย์ที่ประชาชนให้นิยามการทำงานไว้ ทำให้การเลือกตั้งในสนามเลือกตั้งครั้งนี้พรรคการเมืองได้ใช้กลยุทธ์ในการหาเสียงกันอย่างเต็มที่ พรรคการเมืองต่าง ๆ ต่างใช้ทั้งตัวบุคคล นโยบายของพรรคมาแข่งขันกัน ส่งผลให้ประชาชนได้ประโยชน์จากกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านพรรคการเมืองโดยมีสนามเลือกตั้งเป็นเครื่องมือวัดความสำเร็จของพรรคการเมืองในการเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ ว่าพรรคการเมืองไหนได้เข้าถึง เข้าใจ ประเด็นปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขปัญหให้กับประชาชนได้ถูกใจประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งมากกว่ากัน ผลการเลือกตั้งในปี 2544 พรรคไทยรักไทยชนะเลือกตั้งนั้นแสดงให้เห็นว่าพรรคไทยรักไทยนั้นสามารถเชื่อมโยงกับประชาชนได้ดีกว่าพรรคการเมืองอื่น ๆ ทั้ง ๆ ที่เป็นพรรคการเมืองใหม่และเพิ่งลงสนามเลือกตั้งเป็นครั้งแรก และความเชื่อมโยงจากผลการเลือกตั้งนั้นนำมาซึ่งความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐหลังจากที่พรรคไทยรักไทยนั้นจัดตั้งรัฐบาลบริหารประเทศ และนำนโยบายที่หาเสียงมาทำ “. . . เมื่อมาทำงานการเมือง แบบใหม่ถึงได้เปิดพื้นที่ทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ เปิดพื้นที่ทางสังคมให้ประชาชนในประเทศความตื่นตัวทางการเมืองได้เกิดขึ้น สิ่งหนึ่งที่เรากำลังควบคู่ไปกับการทำงานของรัฐบาลคือ เราทำงานตอบสนองนโยบายขณะเดียวกันเราทำงานการเมืองของพรรค ขยายสมาชิกพรรคไทยรักไทย ถ้าคุณเห็นการทำงานในอดีตในช่วงเวลาเกือบ 5-6 ปี เราเป็นพรรคการเมืองที่มีสมาชิกมากที่สุดเกือบ 19 ล้านคน ในขณะที่พรรคเก่าแก่อย่างพรรคบางพรรคมีสมาชิกแค่ 3-4 ล้านคน พรรคไทยรักไทยเกิดขึ้นมาแค่ห้าถึงหกปี มีสมาชิก 14 ล้านเลือกตั้งมา มีผู้สนับสนุนยอมรับและชื่นชมในนโยบายของเรา 19 ล้านคนใน 60 ล้านคน เป็นคนที่มีสิทธิเลือกตั้งประมาณ 40 ล้าน . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) พรรคไทยรักไทยในการนำเสนอนโยบายในสนามการเลือกตั้ง

พรรคไทยรักไทยได้นำปัญหาที่ได้ทำการวิจัยมาเกือบ 2 ปีมาตกผลึกเป็นนโยบายต่าง ๆ ที่ประชาชนต้องการและสามารถแปรนโยบายต่างเหล่านั้นเป็น ตัวเลขสามารถสื่อสารกับประชาชนแบบสั้น ๆ และให้เข้าใจง่ายโดยใช้การสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ เผยแพร่ความคิดให้ประชาชนเข้าใจอย่างมีประสิทธิภาพตามที่พรรคได้วางเป้าหมายเอาไว้

การเชื่อมโยงสังคมกับรัฐโดยการเพิ่มสมาชิกพรรคไทยรักไทย การชนะการเลือกตั้งในครั้งแรกทำให้พรรคไทยรักไทยมองเห็นปัจจัยของความสำเร็จที่ส่งผลมาซึ่งชัยชนะ เช่น การบริหารพรรค การกำหนดนโยบายพรรค การวางยุทธศาสตร์ในการหาเสียง การทำงานบริหารประเทศหลังจากชนะการเลือกตั้ง ของพรรคไทยรักไทยนั้นส่งผลต่อการแข่งขันของพรรคการเมืองคู่แข่งในการทำการเมืองเพื่อเป้าหมายการชนะการเลือกตั้ง ทำให้พรรคการเมืองคู่แข่งต้องวางยุทธศาสตร์ด้านต่างเพื่อที่จะชนะการเลือกตั้ง นำมาสู่ขบวนการทำการวิจัยโครงสร้างของกลุ่มผลประโยชน์ในประเทศอย่างเป็นรูปธรรมในการกำหนดนโยบายของพรรค “. . . ผมว่าการต้นตัวของพรรคการเมืองในช่วงรัฐธรรมนูญ ปี 40 จากปี 44-48-49 ผมคิดว่าเป็นยุคเฟื่องฟูของพรรคการเมืองต่าง ๆ เพียงแต่ว่าแต่ละพรรคก็ได้รับผลสำเร็จและการยอมรับจากประชาชนต่างกันเท่านั้นเอง ตอนนั้นพรรคไทยรักไทยก็เตรียมการที่จะยกสถานะเป็นสถาบันเพื่อให้พ้นการโจมตีว่าเป็นพรรคครอบครัวยุทธพยายามที่จะสละเรื่องนี้ออกและให้เป็นสถาบัน . . .” (นิสิต สันธูไพร, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) ตลอดจนการแสวงหาบุคลากรทางการเมืองที่มีบทบาทเด่นเป็นที่รู้จักของประชาชนเข้าสู่พรรค และปัจจัยที่สำคัญที่จะเป็นปัจจัยขาดในสนามเลือกตั้งนั้นต่าง ๆ คงหนีไม่พ้นประชาชนที่มีสิทธิในการเลือกตั้งดังนั้นการทำงานการเมืองที่มีการแข่งขันกันสูงของพรรคการเมืองขนาดใหญ่คือพรรคประชาธิปัตย์ต่างมียุทธวิธีในการที่จะทำให้พรรคของตัวเองได้รับชัยชนะในการเลือกตั้ง ทำให้พรรคการเมืองต่างมีการแย่งชิงฐานคะแนนกันก่อนที่จะมีการเลือกตั้ง และพรรคไทยรักไทยก็เป็นพรรคการเมืองหนึ่งที่มีมองเห็นความสำคัญของการเพิ่มสมาชิกของพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองเกิดใหม่ “. . . เพราะมีปัญหาว่ากระแสพรรคมันสูง กระแสพรรคดีมาก ส.ส. บางคนไม่ลงพื้นที่เพราะว่าอาศัยกระแสพรรค เพราะฉะนั้นกระแสที่แรงมากก็จะมีโอกาสและทำการสำรวจความนิยม ส.ส. ในเขตของตัวเองและเสนอในที่ประชุมด้วยว่ารอบปีนี้เขตไหนได้ก็เปอร์เซ็นต์เขตไหนอ่อนมีหมดเลย เพราะฉะนั้น ส.ส. ขึ้นเต็นท์มาก ตกใจมาก

ถ้าเปอร์เซ็นต์น้อยก็จะอายเพื่อน ทำให้ ส.ส. หาสมาชิกกันหนักเลยหากันเยอะมาก ๆ . . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) การที่พรรคไทยรักไทย มีการให้ ส.ส. เขตนั้นหาสมาชิกเพิ่มให้ได้มากที่สุด ก็เพื่อเพิ่มความมั่นใจในการรักษาฐานเสียงและหาฐานเสียงเพิ่มขึ้น ที่มีความคล้ายการทำการตลาดแบบขายตรงที่ต้องหาสมาชิกให้มาก โดยที่พรรคไทยรักไทยนั้นต้องการที่จะใช้ความเชื่อมโยงกับกิจกรรมต่าง ๆ ของพรรคไทยรักไทยและแสวงหาความต้องการและปัญหาของประชาชนและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้ฐานข้อมูลจากสมาชิกพรรคเป็นฐานข้อมูลเพื่อที่จะนำมาวิเคราะห์ในการ นำเสนอนโยบายของพรรคไทยรักไทย และพรรคยังสามารถสื่อสารโดยตรงการฐานเสียงที่เป็นทั้งสมาชิกเก่าและสมาชิกใหม่ การเพิ่มสมาชิกของพรรคไทยรักไทยนั้นก็หวังว่าทำให้ประชาชนนั้นเข้ามาเป็นสมาชิกของพรรคได้มากเท่าไร ก็จะเป็นฐานเสียงที่มีผลต่อการชนะการเลือกตั้งในสนามเลือกตั้ง และมีโอกาสกลับเข้ามาเป็นรัฐบาลอีกสมัย การเพิ่มสมาชิกของพรรคไทยรักไทย ในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้น 3,969,914 คน ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 10,173,386 คน ในปี พ.ศ. 2544 และยังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอีกเรื่อย ๆ จนกระทั่งมีจำนวนถึง 14,770,425 คน ก่อนการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในปี พ.ศ. 2548 ซึ่งเป็นความสำเร็จของพรรคไทยรักไทยมีจำนวนสมาชิกพรรคเพิ่มขึ้น และมากที่สุดเมื่อเทียบกับพรรคการเมืองอื่น การเพิ่มของจำนวนสมาชิกพรรคการเมืองเท่ากับเป็นเครื่องยืนยันได้อีกทางหนึ่งว่าพรรคไทยรักไทยจะได้รับคะแนนเสียงจากสมาชิกพรรคเหล่านี้ในการเลือกตั้งที่เพิ่มขึ้นตามจำนวนสมาชิกอีกด้วย การเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐกับการเลือกตั้งครั้งที่ 2 (2548) ของพรรคไทยรักไทยการบริหารประเทศ หลังจากชนะการเลือกตั้งในปี 2544 พรรคไทยรักไทยได้เข้าบริหารประเทศจนเข้าตาประชาชนจำนวนมากและยังได้ใช้ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐโดยผ่านพรรคไทยรักไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอด 4 ปีที่พรรคไทยรักไทยได้อยู่กับฝ่ายบริหาร โดยมีหัวหน้าพรรค ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีหัวหน้าฝ่ายบริหารได้ดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำงานนำมาสู่ชัยชนะในการเลือกตั้งครั้งที่สอง แบบแบบเบอร์มานั้น แต่การเลือกตั้ง พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยได้เตรียมการในการแข่งขันการเลือกตั้งเพื่อที่จะรักษาแชมป์และต้องการ ให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งของพรรคได้ผ่านการคัดเลือกเข้ามาให้มากที่สุด การเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 6 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2548 นับเป็นการเลือกตั้ง

ทั่วไปครั้งที่ 2 ของการใช้รัฐธรรมนูญปี พ.ศ. 2548 ได้มีพรรคการเมืองลงสู่สนามเลือกตั้งหลายพรรค ทั้งพรรคการเมืองน้อยใหญ่ต่างเข้าสู่สนามเลือกตั้ง แต่มีพรรคการเมืองที่น่าจับตา มีเพียงแค่มิเล็กพรรค เช่น พรรคไทยรักไทย และพรรคประชาธิปัตย์ที่มี นายบัญญัติ บรรทัดฐาน เป็นหัวหน้าพรรคเป็นคู่แข่งคนสำคัญของนายทักษิณ ในศึกการเลือกตั้งครั้งนี้ มีพรรคที่ดั่งขึ้นใหม่เข้าสู่สนามเลือกตั้งกันจำนวนมาก เช่น พรรคมหาชน พล.ต. สนั่น ขจรประศาสน์ อดีตเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ เป็นหัวหน้าพรรคสำคัญ และมี ดร. อเนก เหล่าธรรมทัศน์ เป็นหัวหน้าพรรค “... พรรคเพื่อไทยตอนนั้นถึงขนาดจะนำวิธีการโหวตมาใช้ในการเลือกตั้ง ในครั้งที่สาม คือ หลังจากปี 48 แล้วก็มีการเตรียมการในพรรคว่าแต่ละเขตเลือกตั้งให้มีการสมาชิกโหวตก่อนว่าใครจะเป็นตัวแทนพรรค ก็มีการประชุมเตรียมการคณะวิชาการพรรค ว่าต่อไปพรรคจะนำวิธีการโหวตมาใช้ภายในพรรคในระบบ ส.ส. เขต...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) และการเลือกตั้งปี 2548 พรรคคู่แข่งก็เข้าใจบริบทการเมืองไทยและปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของฝ่ายการเมือง และฝ่ายประชาชนที่มีความเข้าใจและเรียนรู้ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยมากขึ้น และมีเปรียบเทียบว่า “ประชาธิปัตย์กินได้” ทำให้เกิดความตื่นตัวอย่างมากของประชาชนในการมีส่วนร่วมในทางการเมือง ทำให้พรรคการเมืองคู่แข่งพยายามในการนำเสนอ นโยบายเพื่อแข่งขันกันกับพรรคไทยรักไทยและวิธีการนำเสนอเพื่อสื่อสารกับประชาชน และทำให้พรรคไทยรักไทยที่ต้องการชนะการเลือกตั้งจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ทั้งการ ดึงผู้สมัครจากพรรคอื่นและการควมรวมพรรคการเมืองเข้ามาเสริมทัพเพื่อความมั่นใจในชัยชนะ และยังมีการวางกลยุทธ์ด้านการรณรงค์หาเสียงอย่างเป็นระบบโดยมีปัญหาในการแข่งขันในสมัยแรกมาเป็นมาเป็นบทเรียนให้แก้ไข และมีการเตรียมตัวก่อนการเลือกตั้ง ตั้งแต่ วันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ. 2546 โดยการกำหนดการประชุมเร่งด่วนภายใต้ยุทธการที่เรียกกันว่า “AIRWAR” โดยมีภารกิจที่พรรคมีเป้าหมายให้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนรับรู้มากที่สุดทุกช่องทาง เราจะเห็นได้ว่าการเตรียมความพร้อมของพรรคไทยรักไทยที่จะเข้าสู่สนามเลือกตั้งในครั้งนี้ 2 นั้นมีการเตรียมตัวก่อนเลือกตั้งครั้งที่ 2 ถึงเกือบ 2 ปีจะเห็นได้ว่าพรรคไทยรักไทยนั้นเน้นมากในมิตินโยบายระหว่างพรรคการเมืองกับสังคมเป็นอย่างมาก การทำการเมืองเชิงรุกที่เป็นระบบแบบนี้ทำให้พรรคการเมืองคู่แข่งนั้น ยากที่จะชนะเพราะพรรคไทยรักไทยและพรรคไทยรักไทย

เดิมเต็มในความเชื่อมโยงสังคมกับพรรคและกับรัฐโดยมีนโยบายให้ประโยชน์กับประชาชนอย่างต่อเนื่องในช่วงที่พรรคไทยรักไทยนั่งเป็นฝ่ายบริหารอยู่ตลอด 4 ปี “... ผมว่าไม่มีประเทศไหนที่สลายความคิดที่เหมือนกันได้ แต่ว่าภายใต้แนวความคิดที่มันแตกต่างกันเรามาพูดถึงกันว่าทำอะไรแนวความคิดที่แตกต่างมันจะอยู่ด้วยกันได้ เพราะเป็นไปไม่ได้ที่ให้คนในสังคมมีความคิดเหมือนกันบังคับไม่ได้ เราควรจะพัฒนาให้ถึงจุดว่าแตกต่างทางความคิดมันแล้วอยู่ร่วมกันได้...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) การเลือกตั้งในครั้งที่สองพรรคไทยรักไทยยังคงชูผู้นำทางการเมืองเป็น จุฑาชาย และขายนโยบายที่เอื้อต่อประชาชนทุกกลุ่มโดยทำการวิจัยและเก็บข้อมูลเพื่อเพิ่มและปรับนโยบายให้นโยบายครอบคลุมกลุ่มผลประโยชน์ที่เป็นฐานคะแนนตามความต้องการของประชาชนให้มากที่สุดโดยการเลือกตั้งครั้งนี้ได้แบ่งกลยุทธ์ กลยุทธ์ชูผู้นำทางการเมืองเป็น จุฑาชาย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร การชูผู้นำอย่างนายกทักษิณ ชินวัตร ก็ยังเป็น จุฑาชาย ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยในปี พ.ศ. 2548 เหมือนกับการแข่งขันในปี พ.ศ. 2544 นายกทักษิณยังคงเป็น จุฑาชาย ได้อย่างดีสำหรับเกมการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ที่มีเจตนารมณ์ให้พรรคการเมืองเข้มแข็ง การส่งผู้สมัครของพรรคการเมืองในการแข่งขันการเลือกตั้ง การชูตัวบุคคลของพรรคคู่แข่งในครั้งนั้นถ้าเป็นเรื่องตัวบุคคลนั้นมีข้อดีกว่า ทักษิณ ในหลายเรื่อง ทั้งด้านภาษา ประสบการณ์ด้านการบริหารงานทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้นำที่เป็นของพรรคคู่แข่งในครั้งนี้มี นายบัญญัติ บรรทัดฐาน จากพรรคประชาธิปัตย์ นายบรรหาร ศิลปอาชา พรรคชาติไทย ถ้าในเรื่องการชูตัวบุคคลเพื่อใช้เป็นกลยุทธ์ในการเลือกตั้งตัวบุคคล ทักษิณ ของพรรคไทยรักไทยนั้นจะได้เปรียบเนื่องจากสี่ปีที่ผ่านมาได้ทำงานในตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ทำให้ประชาชนได้เห็นผลงานและวิธีการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ ทักษิณ นับเป็น จุฑาชายหนึ่งด้านการชูการเป็นผู้นำให้แก่พรรคไทยรักไทยได้อย่างดี โดยพรรคไทยรักไทยและตัวของผู้นำพรรคอย่าง พ.ต.ท. ทักษิณ ก็ได้วางตัวเองเป็น จุฑาชาย อยู่ตลอดเวลาหลังจากชนะการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 มีการชวีสัยทัศน์การบริหาร การบริหารประเทศโดยการนำนโยบายมาที่ได้อย่างรวดเร็ว ช่วงที่ดำรงตำแหน่งเป็นนายกรัฐมนตรีเขาก็ได้แสดงวิสัยทัศน์ โดยการจัดรายการนายกฯ ทักษิณ คุยกับประชาชน อีกทั้งยังได้ถอดเทปการจัดรายการมารวบรวมเป็นหนังสือเพื่อแจกประชาชนฟรี เพื่อประชาสัมพันธ์ผลงาน โดยมีหนังสือ 3 เล่ม อันได้แก่

ทักษิณมิกส์ และ CEO ประเทศไทย ทักษิณกับนโยบายสังคม ทักษิณบนเวทีเอเชียและโลก ซึ่งส่งผลต่อการรับรู้ของประชาชน ช่วยเสริมกลยุทธ์ด้านผู้นำได้อย่างดี การขายนโยบาย ข้อสังเกตอีกประการหนึ่งที่มองเห็นได้ชัดจากการเลือกตั้งทั่วไปในปี พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2548 นั้นการ คือ นโยบายในการบริหารประเทศที่พรรคการเมืองต่าง ๆ นำเสนอ ต่อมาชนในการหาเสียงเลือกตั้ง นโยบายของพรรคการเมืองที่สำคัญ ๆ จึงเป็นนโยบาย ที่มีความเป็นรูปธรรมบอกว่าพรรคการเมืองจะทำอะไรได้ชัดเจนกว่าที่เคยมา. . .” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2559)

4 ปีซ่อม ความหายนะจากวิกฤติ 4 ปี สร้างชาติให้แข็งแกร่งและยั่งยืนเป็นอีกประโยชน์ ที่พรรคไทยรักไทยใช้เพื่อทำความเข้าใจกับประชาชนถึงการทำงานของพรรคไทยรักไทย ที่ทำงานมา สี่ปีนั้นทำอะไรเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจจาก วิกฤตต้มยำกุ้งและเมื่อแก้ปัญหา แล้วให้โอกาสพรรคไทยรักไทยอีกสมัยเพื่อที่จะสร้าง “. . . นโยบายเป็นกุญแจสำคัญ เพราะฉะนั้นคุณทักษิณไม่ต้องมาเป็นนายก เอาที่ไม่ต้องเก่งเท่าไรแต่ว่าสามารถที่จะดูแล ได้ก็มาบริหาร การคิดนโยบายเป็นเรื่องสำคัญ และน่าเสียดายมากที่ว่าหลายคนตีความว่า คอร์ปชั่น และนี่จะเป็นกับดักประเทศไทย. . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) เป็นอีกหนึ่งประโยชน์ใช้ในการเตรียมการเพื่อรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ปี พ.ศ. 2548 และยังมีประโยชน์สำคัญ ๆ ที่ใช้ในการหาเสียง เช่น “เลือกทักษิณมาทำงาน กาเบอร์ 9 ทั้งสองใบ” “พรรคการเมืองที่ยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง” “พรรคไทยรักไทย หัวใจคือประชาชน” “4 ปีซ่อม 4 ปีสร้างประเทศชาติเดินหน้ามาไกลแล้ว 2 เมษายน อนาคต ของประเทศต้องไม่ถอยหลัง เป็นสแกนสั้น ๆ ที่ใช้ในการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนตัดสินใจ ในการเลือกพรรคไทยรักไทย การทำนโยบายของพรรคไทยรักไทยเพื่อเตรียมความพร้อม ในการเลือกตั้งโดยได้ทำการวิจัยถึงความต้องการของประชาชนโดยจัดนโยบายให้ สอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายของประชาชน คนที่เก่งเกมการเมืองมากที่สุด ในเชิงการเมืองแบบปกตินะต้องยอมรับพรรคประชาธิปัตย์ก็ไม่มีใครสู้เขาได้ในเรื่อง การเมือง แต่ผมคิดว่าสิ่งที่มันสู้ไม่ได้ผมคิดว่าพรรคประชาธิปัตย์ เมื่อรัฐประหารไปแล้ว 4 ปี ผมคิดว่ามันแพ้กันในเชิงนโยบาย ผมคิดว่าตั้งแต่ปี 48 จนถึงวันนี้ด้วยซ้ำไป สิ่ง ที่พรรคประชาธิปัตย์ยังไม่ประสบความสำเร็จเลยคือการหา นโยบายที่โดนใจคนชั้นล่าง หรือว่าโดนใจประชาชน (สุธาชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน

2559) ที่มีความแตกต่างทางด้านอาชีพการงานและฐานะเพื่อออกนโยบายมาแก้ปัญหาต่าง ๆ ในอดีตไม่ใช่ว่าพรรคการเมืองไม่มีนโยบายในการบริหารประเทศมานำเสนอ หรือมีก็จะเป็นการเขียนนโยบายแบบเป็นนามธรรมเสียหมด พรรคการเมืองสำคัญ ๆ ที่เคยเขียนนโยบายในการบริหารประเทศระบุว่าทำงานอะไรไว้บ้างเหมือนกัน แต่ในการเลือกตั้งทั่วไปทั้งสองครั้ง นโยบายในการบริหารประเทศได้รับการพิจารณาจากพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 นโยบายประชานิยม นั้นมีอยู่ในพรรคการเมืองใหญ่ ๆ ทุกพรรค (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2559) การเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยพยายามสื่อสารกับประชาชนให้เห็นถึงปัญหาก่อนที่นายก ทักษิณ เข้ามาบริหารประเทศ และทักษิณ ได้ดัดแปลงนโยบายต่างเพื่อแก้ไขให้กับประชาชนว่าได้ทำอะไรบ้างและจะทำอะไรต่อไป “... นโยบายที่เขาเรียกว่าประชานิยม ไม่ว่าจะเป็น 30 หรือกองทุนหมู่บ้าน นโยบายจำนำข้าวหรืออะไรต่าง ๆ รวมทั้งหมดเขาไปเรียกเป็นประชานิยม ทั้ง ๆ ที่ความหมายของเขาเป็นความเลวแต่จริง ๆ นั้น สิ่งที่คุณทักษิณทำนั้นมันเป็นประตุนำไปสู่รัฐสวัสดิการ มันไม่ใช่สิ่งที่เขาคิดว่าเลว...” (ชิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) โดยสื่อสารเพื่อขายแนวความคิดสู่ประชาชนจากนโยบายที่เข้าใจยากให้มีเนื้อหาสั้น กระชับ เข้าใจได้ง่ายเช่น 4 ปีซ่อม ความหายนะจากวิกฤติ 4 ปี สร้างชาติให้แข็งแกร่งและยั่งยืน

มิตีที่ 3 ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐกับการจัดตั้งรัฐบาล

มิตีที่ 3 ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐกับการจัดตั้งรัฐบาลขึ้นทำหน้าที่บริหารประเทศรัฐบาลพรรคไทยรักไทยก่อนที่จะมาเป็นรัฐบาลได้นั้นได้ทำหน้าที่ขอพรรคการเมืองในมิติต่าง ๆ เช่น (1) มิตินำเสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ไขแก่สังคม (2) มิตินำหน้าที่เชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านกระบวนการเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยนั้นทำงานในระบบการเมืองมิติต่าง ๆ ได้ดีกว่าพรรคการเมืองคู่แข่งจนเป็นที่ยอมรับของประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งส่งผลให้พรรคไทยรักไทยสามารถชนะในสนามเลือกตั้ง และสามารถเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลทักษิณ 1 ได้สำเร็จและในความสำเร็จของรัฐบาลทักษิณ 1 นั้นอยู่บนความคาดหวังของประชาชน ที่ลงคะแนนเสียงให้พรรคไทยรักไทย แต่ส่วนหนึ่งของคะแนนเสียงนั้นมาจากการอยากจะได้

ของใหม่ ว่า พรรคการเมืองพรรคนี้ จะสามารถทำได้อย่างที่ได้อ้างอิงไว้ ซึ่งมีนโยบายต่าง ๆ ที่นำเสนอประชาชนไว้ ในช่วงเลือกตั้งที่พรรคไทยรักไทย ได้ให้สัญญาประชาคมไว้ ในช่วงที่มีการหาเสียง พรรคไทยรักไทย จัดตั้งขึ้นมาทำกิจกรรมทางการเมือง เป้าหมายก็ไม่แตกต่าง จากของพรรคการเมืองอื่น ๆ มีความต้องการเป็นผู้จัดตั้งรัฐบาล การเมืองสมัยใหม่ มีการกิจ ที่ต้องปฏิบัติตามมา ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอาศัยบุคคลหรือ องค์กร ที่มีความรู้ความสามารถ เข้ามารับผิดชอบ ในการกำหนดนโยบาย และควบคุมดูแล การบริหารงานด้านต่าง ๆ ดังนั้น จะเห็นได้ว่า พรรคไทยรักไทย มีความพร้อม ในการทำหน้าที่ ฝ่ายบริหาร เพราะเป็นองค์กรที่มีเป้าหมาย ในการบริหารประเทศ ทำให้พรรคไทยรักไทย จึงต้องสรรหาบุคลากร ในด้านต่าง ๆ ที่มีความรู้ ให้สอดคล้องกับกระทรวง ที่รับผิดชอบ และสามารถที่จะผลักดัน นโยบายที่ได้หาเสียงไว้ และการดำเนินนโยบาย ที่พรรคไทยรักไทย ได้หาเสียงไว้ ในช่วงที่ดำรงตำแหน่ง นายกรัฐมนตรี ของ ทักษิณ นั้น ได้ใช้วิธีการบริหาร แบบภาคเอกชน ทำงานแบบมีเจ้าภาพ ที่เรียกกันว่า CEO โดยการนำระบบเข้ามาทำงาน ใน การบริหารนโยบายต่าง ๆ ผ่านกระทรวงต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ และ มีประสิทธิผล ส่งผลให้ประชาชนจำนวนมากได้ประโยชน์ ซึ่งแต่เดิมอาจจะ เป็นแค่คนที่ อยากลองพรรคการเมืองหน้าใหม่ นำเสนอ นโยบายใหม่ ๆ ว่า จะทำได้จริงอย่างที่ได้อ้างอิง ไว้หรือไม่ แต่เมื่อได้พบและสัมผัสการดำเนินนโยบาย ของรัฐบาลทักษิณ 1 ทำให้ เกิด ความเชื่อมั่นว่า ของประชาชนจำนวนมาก นำมาสู่การชนะเลือกตั้งอย่างถล่มทลาย ในครั้งที่ 2 และการดำเนินนโยบาย ของ รัฐบาลทักษิณ 2 ก็ไม่ทำให้ประชาชนผิดหวัง จากการดำเนิน นโยบายที่ได้หาเสียงไว้ ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล ทำให้ฐาน คะแนนกว่า สิบเก้า ล้านเสียง ที่ได้กับตรเลือกตั้งให้พรรคไทยรักไทย และเมื่อรัฐบาล ที่ตนเองให้ความไว้วางใจ ให้ความเชื่อใจ ถูกทำลายลง การทำให้เขาเหล่านั้น พร้อมที่จะ เป็นพลังร่วมกันต่อสู้ทั้งในสนามเลือกตั้ง และนอกสนามเลือกตั้ง และได้ ปรับเปลี่ยนตัวเอง มาเป็นคนเสื้อแดงร่วมต่อสู้กับ น.ป.ช. ในการเคลื่อนไหวทางการเมือง

การบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณ 1 “... คุณทักษิณเป็นมิติใหม่ ในการที่จะ นำเสนอ นโยบาย ตัวคุณทักษิณนั้น ก็มีส่วนตัว แต่ว่าที่ดีที่สุดคือว่าตัวคุณทักษิณคือ นโยบาย ตอนหลังคุณทักษิณไม่จำเป็นต้องมาเลยส่งใครก็ได้เป็นนายก แต่ใครก็ได้ต้องมี ส่วนการวางหลักการของการที่จะต้องไปทำนโยบาย ที่มาจากความเป็นจริง ไม่ใช่ฝันเอานะ

...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) การบริหารประเทศหลังจากที่ได้รับชัยชนะในครั้งแรกของการแข่งขันกันในสนามเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะอย่างงดงามได้พรรคไทยรักไทยได้มา 247 ที่นั่ง พรรคไทยรักไทยก็ได้เป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลผสม โดยมี ทักษิณ ชินวัตร ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พรรคไทยรักไทยได้รับชัยชนะอย่างที่ไม่คาดคิดของพรรคการเมืองคู่แข่ง หักปากกาเขียนและนักวิเคราะห์ทางการเมืองแบบพลิกความคาดหมาย คะแนนเสียงที่ท่วมท้นที่ประชาชนมอบให้พรรคการเมืองพรรคใหม่อย่างพรรคไทยรักไทยที่ก่อตั้งขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ในขณะที่เพิ่งเริ่มก่อตั้งมาได้เพียง 2 ปีเศษเท่านั้น โดยได้คะแนนเสียง 247 ที่นั่ง จากจำนวนที่นั่งในสภา 500 ที่นั่ง โดยจับมือกับอดีตนายก บรรหาร ศิลปอาชา จัดตั้งรัฐบาลผสมร่วมกับพรรคชาติไทยที่มีที่นั่ง 40 ที่นั่ง พรรคความหวังใหม่ 36 ที่นั่ง และพรรคเสรีธรรม 14 ที่นั่งทำให้รัฐบาลผสมชุดนี้มีคะแนนเสียงรวมทั้งสิ้น 337 ที่นั่ง และพรรคฝ่ายค้านเหลือเพียง 163 ที่นั่ง คือ พรรคประชาธิปัตย์จำนวน 128 ที่นั่ง พรรคชาติพัฒนา 31 ที่นั่ง พรรคราษฎร 2 ที่นั่ง พรรคถิ่นไทย 1 ที่นั่ง และพรรคกิจสังคม 1 ที่นั่ง เมื่อพรรคไทยรักไทยจัดตั้งรัฐบาลผสม “... ปี 2544 พรรคไทยรักไทยอาศัยการตั้งรัฐบาลผสมชุดเดียวว่าจะเหมือนกับก่อนหน้านี้แต่ไม่เหมือน เพราะพรรคไทยรักไทยมีเสียงมากกว่าพรรคอื่น ๆ ในพรรคร่วมรัฐบาลผสมเยอะ ทำให้พรรคไทยรักไทยสามารถดำเนินนโยบายของตัวเองได้ ประกอบกับขณะนั้นพรรครวมไม่มีนโยบายเด่นอยู่แล้ว...” (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) ขึ้นเรียบร้อย

พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งเป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 23 ของประเทศไทยในวันที่ 9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 โดยมีนายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการและพรรคไทยรักไทยนั้นยึดกระทรวงหลัก ๆ ไว้ทั้งหมดเพื่อที่จะผลักดันนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาปฏิบัติ พรรคไทยรักไทยได้ดำเนินนโยบายสำหรับการแก้ปัญหาเศรษฐกิจที่ตกต่ำแบบ คู่ขนาน (dual-track policy) “... นายกฯ พ.ต.ท. ทักษิณ กล่าวถึงยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยว่า โลกไร้พรมแดนในยุคใหม่นั้นเป็น Borderlessworld มีการไหลเวียนของสินค้า เงิน และคน รวมทั้งการค้าเสรี เทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ทุกอย่างเชื่อมโยงอย่างรวดเร็ว นายกฯ พ.ต.ท. ทักษิณมองว่าในยุค Globalization นี้ โลกแคบและซับซ้อน มีการแข่งขันสูง การสร้างมิตรกับทั้งประเทศ

ที่อยู่ใกล้และไกล ประเทศที่พัฒนาแล้วและกำลังพัฒนา มีความจำเป็นและเพื่อให้สอดคล้องกับผลประโยชน์ของชาติจึงได้กำหนดนโยบายต่างประเทศในลักษณะคู่ขนาน (dual-track policy) โดยให้นโยบายภายในประเทศและนโยบายต่างประเทศก้าวไปพร้อมกัน . . .” (สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์, 2551, หน้า 185)

การดำเนินนโยบาย รัฐบาลพรรคไทยรักไทยหลังจากจัดตั้งรัฐบาลได้ดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้เพื่อเป้าหมาย การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ที่ได้รับความนิยมจากประชาชน เช่น (1) โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค (2) การพักชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย 3 ปี (3) โครงการการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร (4) การปฏิรูประบบราชการ (5) กองทุนหมู่บ้านละล้าน และ (6) แปลงสินทรัพย์เป็นทุนนโยบายเหล่านี้ได้สร้างฐานเสียงให้กับพรรคไทยรักไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค (หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า) กระทรวงสาธารณสุข ได้จัดตั้งสำนักงานประกันสุขภาพขึ้นมาเมื่อวันที่ 24 ตุลาคม พ.ศ. 2534 ในระยะแรกปี พ.ศ. 2536 กระทรวงฯ ได้กำหนดนโยบายประกันสุขภาพโดยความสมัครใจ มีการจัดทำเป็นบัตรประกันสุขภาพราคา 1000 บาท/บัตร ในเงินจำนวนนี้ ประชาชนสมทบ 500 บาท/บัตร และรัฐบาลสมทบ 500 บาท/บัตร เป็นบัตรครอบครัวมีอายุ 1 ปี นอกจากนี้ยังมีงานในโครงการสวัสดิการประชาชนด้านการรักษาพยาบาลใน 2 ส่วน คือ สวัสดิการผู้มีรายได้น้อย และสวัสดิการสำหรับประชาชนผู้ที่ รัฐบาลควรช่วยเหลือ เกื้อกูลซึ่งมีทั้งหมด 5 กลุ่ม ได้แก่ ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป เด็กอายุ 0-12 ปี ผู้พิการ พระภิกษุ หรือผู้นำทางศาสนาทหารผ่านศึก นักเรียนระดับมัธยมต้น รัฐบาลได้ออกบัตรให้โดยเมื่อทำการรักษาไม่ต้องเก็บ ยกเว้น ค่ารักษาพยาบาลที่กระทรวงกำหนด ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวก็เพื่อให้ประชาชนคนไทยมีความสามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ทุกครอบครัว นับเป็นจุดเริ่มต้นของการดำเนินการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระยะต่อมาประมาณ ปี พ.ศ. 2544 รัฐบาลทักษิณได้ดำเนินการหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ให้เป็นแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็นโดยถือเป็น “สิทธิ” ขั้นพื้นฐานของประชาชน ไม่ใช่เป็นรัฐสงเคราะห์หรือช่วยเหลือประชาชน (public assistance) “วัตถุประสงค์โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค”

เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็น ถือเป็นสิทธิตามกฎหมายขั้นพื้นฐานของประชาชน มีเป้าหมายการดำเนินงานให้ประชาชนมีสุขภาพดี ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดของระบบสุขภาพได้ ในการนี้ประชาชนจะต้องสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพได้มากขึ้น และสามารถเข้ามามีส่วนร่วมดูแลและบริหารจัดการระบบสุขภาพได้ โดยถือว่า “สุขภาพ” เป็นเรื่องของประชาชนทุกคน และเพื่อประชาชนทุกคน (all for health and health for all) เน้นระบบที่สร้างสุขภาพ มากกว่าการซ่อมสุขภาพ หรือที่พูดกันว่า “สร้างนำซ่อม” ในการกำหนดกรอบแนวความคิดของกระทรวงสาธารณสุขได้ให้ความหมายของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าว่า หมายถึง “สิทธิของประชาชนคนไทยทุกคนที่จะได้รับบริการสุขภาพที่มีมาตรฐานอย่างเสมอหน้า ด้วยเกียรติศักดิ์ศรี ที่เท่าเทียมกัน โดยที่ภาระด้านค่าใช้จ่ายไม่เป็นอุปสรรคที่จะได้รับสิทธินั้น” จากกรอบแนวคิดตามหลักการและเหตุผลดังกล่าว สำนักงานประกันสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดเป็นวิสัยทัศน์ ดังนี้ “ประชาชนไทยทุกคน มีหลักประกันสุขภาพ ที่ได้มาตรฐาน และเสมอภาค” ทั้งนี้โดยเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 52 “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและผู้ยากไร้มีสิทธิได้รับการรักษาพยาบาลจากสถานบริการสาธารณสุขโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ” เนื่องจากในช่วงปี พ.ศ. 2544-2545 เป็นระยะเปลี่ยนผ่าน กระทรวงสาธารณสุขได้รับมอบภารกิจให้ดำเนินการสร้างหลักประกันคุณภาพ ทั้งนี้โดยได้มีการทดลองดำเนินการในปี พ.ศ. 2544 เป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 ทดลองดำเนินการในพื้นที่ 6 จังหวัด ระยะที่ 2 ดำเนินการแบบเต็มรูปแบบในพื้นที่รวม 15 จังหวัด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2545 รัฐบาลได้ขยายผลการดำเนินงานไปสู่จังหวัดที่เหลือ โดยยึดรูปแบบการดำเนินงานตามระยะที่ 2 เป็นหลัก ทั้งนี้โดยให้แต่ละจังหวัดประเมินความพร้อม ของตนเอง และเตรียมการเพื่อรองรับการดำเนินการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2548)

กลุ่มเป้าหมายของผู้มีสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะต้องไม่เป็นข้าราชการพลเรือนหรือบุคคลในครอบครัวที่เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ หรือเป็นผู้ประกันตนที่ได้รับสิทธิประกันสังคม อย่างไรก็ตามผู้มีสิทธิบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้ายังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ ประเภทไม่เสียค่าธรรมเนียม และประเภทเสียค่าธรรมเนียม ซึ่งประเภท

หลังนี้เป็นกลุ่มที่ใช้บริการในโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคร้อยทั้งแท้จริงในการขึ้นทะเบียน และออกบัตรประกันสุขภาพถ้วนหน้า จะมีการคัดกรองคุณสมบัติของผู้มีสิทธิตามกำหนด ด้วยการสำรวจและแจ้งสิทธิ ในการนี้จะยึดฐานข้อมูลตามทะเบียนราษฎร์ จำนวนประชากร ตามสิทธิของเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2545 ถึงเดือน มิถุนายน พ.ศ. 2546 พบว่า ในระดับประเทศมีประชากรตามสิทธิเพิ่มจาก 61,047,466 คน เป็น 62,358,248 คนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.1 ในจำนวนนี้มีประชากรที่ใช้สิทธิประกันสุขภาพแบบไม่เสียค่าธรรมเนียมจาก 23,943,329 คนเป็น 24,640,959 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.9 ประชากรที่ใช้สิทธิประกันสุขภาพ แบบเสียค่าธรรมเนียมจาก 20,912,478 คน เป็น 20,971,651 เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.28 และ ประชากรที่ยังไม่มาขอใช้สิทธิจาก 736,764 คน เป็น 202,153 คน ลดลงร้อยละ 95 แต่ถ้าพิจารณาตัวเลขที่รายงานนั้นว่ามีความน่าเชื่อถือเนื่องจากเห็นได้ชัดว่าสิทธิประกัน-สุขภาพประเภทต่าง ๆ มีจำนวนลดลงเกือบทุกประเภท และมาเพิ่มในส่วนที่เป็นสิทธิ ประกันสุขภาพแบบไม่เสียค่าธรรมเนียม และแบบเสียค่า ธรรมเนียม 30 บาทต่อครั้ง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าอย่างแท้จริง “... โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค โครงการนี้ได้ช่วยให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาพยาบาล โครงการนี้ได้ทำให้ประชาชนจำนวน 47.5 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 75 ของประชากรทั้ง ประเทศได้เข้าถึงการรักษาทางการแพทย์อย่างเท่าเทียม และประชาชนถึงร้อยละ 95.7 มีความพึงพอใจต่อโครงการนี้อย่างสูงทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายได้ถึง 10,634 ล้านบาทต่อปี และส่งผลต่อเนื่องให้จำนวนคนจนในประเทศลดลงไปถึง 700,000 คน ...” (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549, หน้า 135-136)

2. โครงการพักร้อนนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยตามนโยบายของ รัฐบาลทักษิณ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบรายละเอียดเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการพักร้อนนี้ของโครงการพักร้อนนี้และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ตามนโยบายของรัฐบาลผ่านระบบธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งกระทรวงการคลังเป็นผู้เสนอ และผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการกำกับดูแลและ ติดตามการดำเนินงานตามนโยบายพักการชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย ลูกค้าย ธ.ก.ส. ผู้ที่ขอเข้าร่วม โครงการจะได้รับการพิจารณาให้พักร้อนนี้ ตั้งแต่ 1 เมษายน พ.ศ. 2544 ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2547 รวม 3 ปี โดยมี รองนายกรัฐมนตรี นายปองพล อดิเรกสาร

เป็นประธาน ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีสาระสำคัญ ในปัจจุบันเกษตรกรซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีฐานะยากจนและมีปัญหาด้านหนี้สิน โดยกลุ่มที่มีปัญหามากที่สุด และเป็นคนส่วนใหญ่ในกลุ่มนี้คือ เกษตรกรรายย่อย ดังนั้น รัฐบาลจึงมีนโยบายพักชำระหนี้ และลดภาระหนี้ให้แก่เกษตรกรรายย่อยอันจะช่วยฟื้นฟูให้เกษตรกรรายย่อยซึ่งเป็นประชากรส่วนใหญ่ของประเทศมีเงินออมและเงินลงทุน เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้มากขึ้นซึ่งจะมีผล โดยตรงต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิต การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งประสบปัญหาความยากจนรวมทั้งฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวม

วัตถุประสงค์ โดยปกติเกษตรกรรายย่อยที่กู้เงินจาก ธ.ก.ส. จะไม่มีหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ดังนั้น จึงกำหนดเป็นหลักการ ในการดำเนินการให้ความช่วยเหลือแก่เกษตรกรรายย่อยที่ประสบปัญหาหนี้สิน อันเนื่องมาจากเหตุสุดวิสัยและจำเป็นให้ได้รับการลดภาระหนี้สินเป็นเวลา 3 ปี เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยได้มีโอกาสดักฟื้นฟูและฟื้นฟูตนเองในการประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ และเกษตรกรดังกล่าวจะต้องใช้โอกาสที่ได้รับจากการลดภาระหนี้สินในครั้งนี้ปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตเพื่อให้มีรายได้เพิ่มขึ้น และสามารถจ่ายชำระหนี้ได้หลังจากสิ้นสุดโครงการซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจของประเทศมีการฟื้นตัวอย่างแท้จริงและยั่งยืน

เป้าหมาย (1) เกษตรกรรายย่อย (วงเงินกู้ไม่เกิน 100,000 บาท) ทั้งหมดที่เป็นลูกค้า ธ.ก.ส. ซึ่งมีจำนวน 2,112,132 ราย ได้ขอรับความช่วยเหลือโดยการพักชำระหนี้ (พักชำระหนี้เงินต้น และไม่ต้องเสียดอกเบี้ย) เป็นเวลา 3 ปี รวมเป็นมูลค่าหนี้สินทั้งสิ้น 75,031 ล้านบาท (2) เกษตรกรรายย่อยที่อยู่ในข่ายที่จะได้รับความช่วยเหลือ และประสงค์จะขอรับความช่วยเหลือตามโครงการพักชำระหนี้จะต้องแสดงเจตจำนงที่จะเข้าร่วมโครงการกับ ธ.ก.ส. (3) เกษตรกรรายย่อยที่เข้าร่วมโครงการตามข้อ 3.2 จะต้องเข้าสู่กระบวนการปรับปรุงการผลิต เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาอาชีพตามที่รัฐบาล ธ.ก.ส. และหน่วยงานต่าง ๆ ร่วมกันเกษตรกรเป็นผู้กำหนดร่วมกัน โครงการนี้มีผู้เข้าร่วมประมาณ 2.3 ล้านราย เป็นยอดหนี้ หรือยอดพักชำระหนี้ประมาณ 94,000 ล้านบาท หลังจากดำเนินโครงการครบ 3 ปี พบว่ายอดหนี้ลดลง 16,000 ล้านบาท คงเหลือที่ค้างชำระ 78,000 ล้านบาท และพบว่า

ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 48 เห็นว่าตนเองมีรายได้เพิ่มขึ้น และร้อยละ 46 มีเงินเก็บเพิ่มมากขึ้น (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549, หน้า 137)

3. โครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตรสำนักงาน คณะกรรมการบริหารสินเชื่อกเกษตรแห่งชาติ รายงานว่า จากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ได้มีการประชุมครั้งที่ 1/2548 เมื่อวันที่ 17 มกราคม พ.ศ. 2548 ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบหลักการและวิธีการให้ความช่วยเหลือและการแก้ไขปัญหาหนี้สินเกษตรกรตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร มีนายจาตุรนต์ ฉายแสง รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการบริหารสินเชื่อกเกษตรแห่งชาติเสนอ แล้วมีมติดังนี้ ดังนี้ (1) การปรับปรุงหนี้สินโดยลดต้นทุนให้กึ่งหนึ่ง จะไม่ลดให้เกษตรกรทุกรายที่มากขึ้น ทะเบียน แต่จะลดให้เฉพาะรายที่ตั้งใจ และมีแผนการฟื้นฟูอาชีพที่เหมาะสมสามารถพึ่งพาตนเองได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรเกิดความตั้งใจจริง และแสดงถึงการเพิ่มศักยภาพในการผลิตของเกษตรกร รวมทั้งเป็นการบ่งชี้ว่าภายหลังจากได้รับการช่วยเหลือแล้วเกษตรกรจะสามารถช่วยเหลือหรือพึ่งพาตนเองได้ โดยไม่กลับมาเป็นปัญหาซ้ำซ้อนให้รัฐบาลแก้ไขอีก (2) การฟื้นฟูอาชีพเกษตรกร ควรจะเป็นการฟื้นฟูตามกรอบยุทธศาสตร์ของโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่ รัฐบาลกำลังจะจัดทำขึ้นใหม่ และต้องอยู่บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและตัดสินใจของเกษตรกรด้วย (สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง, 2544) โครงการการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร โดยมีเกษตรกร 180,996 ราย ได้รับการช่วยเหลือโดยให้มีการแขวนดอกเบี้ยของเกษตรกรที่ยังคงเป็นหนี้ ณ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2547 และให้ปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยการขยายระยะเวลาการชำระเงินต้นออกไปไม่เกินวันที่ 31 มีนาคม พ.ศ. 2555

4. การปฏิรูประบบราชการ รัฐบาลพรรคไทยรักไทย รัฐบาลได้มีนโยบายและให้ความสนใจที่จะปฏิรูประบบบริหารจัดการภาครัฐให้จริงจัง และรวดเร็วมากขึ้น ได้มีปรับปรุงพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินเสียใหม่ ให้มีระบบบริหารราชการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่ยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลางพร้อมทั้ง จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการขึ้นเป็นองค์กรและกลไก

หลักในการสนับสนุนดำเนินการปฏิรูประบบราชการ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ และคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ จึงได้ริเริ่มจัดให้มีนโยบาย มาตรการและส่งเสริม สนับสนุนให้มีการปฏิรูประบบราชการของประเทศไทยมาเป็นระยะ ๆ ดังมีรายละเอียด ที่สำคัญ ดังนี้ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย (พ.ศ. 2546-2550)

คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2550 ขึ้น โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ใหม่ของการพัฒนาระบบราชการในช่วงระยะปี พ.ศ. 2546 - พ.ศ. 2550 ว่า “พัฒนาระบบราชการไทยให้มีความเป็นเลิศ สามารถรองรับกับการพัฒนาประเทศในยุคโลกาภิวัตน์ โดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประโยชน์สุขของประชาชน” และกำหนดเป้าประสงค์ยุทธศาสตร์การดำเนินงานไว้และแนวทางการนำยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ ไว้ดังนี้ “เป้าประสงค์หลักของการพัฒนา” ระบบราชการไทย 4 ประการ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนที่ดีขึ้น การปรับบทบาท การกิจ และขนาดให้มีความเหมาะสม การยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานให้อยู่ในระดับสูงเทียบเท่าเกณฑ์สากล การตอบสนองต่อการบริหารปกครองในระบอบประชาธิปไตย “ยุทธศาสตร์การพัฒนา” ระบบราชการไทย มี 7 ประการ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการและวิธีการทำงาน ยุทธศาสตร์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การปรับปรุงระบบการเงินและการงบประมาณ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างระบบบริหารงานบุคคลและค่าตอบแทนใหม่ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์วัฒนธรรม และค่านิยม ยุทธศาสตร์ที่ 6 การเสริมสร้างระบบราชการให้ทันสมัย และ ยุทธศาสตร์ที่ 7 การเปิดระบบราชการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2547)

การปฏิรูประบบราชการ เป็นอีกโครงการหนึ่งที่สร้างความเปลี่ยนแปลงให้สังคมไทย โดยการปฏิรูปกระทรวง ทบวง กรม และลดขั้นตอนการดำเนินงานของภาครัฐให้น้อยลง เพื่อความสะดวกรวดเร็ว เช่น ผู้ว่า CEO หรือการที่นักการเมืองสามารถเข้าครอบงำ สังการระบบราชการได้โดยตรง ทั้งที่ก่อนหน้านี้ข้าราชการมีอำนาจในการครอบงำนักการเมือง

ในอดีตนโยบายต่าง ๆ ล้วนเกิดจากข้าราชการเป็นผู้เสนอให้รัฐมนตรี หรือนักการเมือง ทำให้ข้าราชการ หรือพรรคการเมืองเป็นผู้มีอิทธิพล และครอบงำทิศทางการพัฒนาสังคมไทยมาอย่างยาวนาน แต่ในสมัยรัฐบาล พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ทำให้แนวคิดเรื่องราชการกำหนดทิศทางการเมืองเปลี่ยนแปลงไป เพราะในสมัยรัฐบาลนี้ได้มีการเปลี่ยนตัวข้าราชการอย่างขนานใหญ่ มีการใช้แนวคิดการบริหารแบบเอกชนมาใช้ในระบบราชการ เพื่อสนองนโยบายทางการเมืองระบบราชการได้ตอบสนองค่อนโยบายของรัฐบาลอย่างดี และทำให้การบริการประชาชนเป็นไปอย่างทั่วถึง เช่น “ในสมัย พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ประชาชนขึ้นอำเภอ เข้าโรงพยาบาล ศาลากลาง ประชาชนได้รับการบริการอย่างดียิ่ง ยิ้มแย้มแจ่มใส ไม่เหมือนก่อนหน้านี้ที่ประชาชนต้องก้มหัวให้ข้าราชการ ข้าราชการเป็นนาย แต่ทักษิณ ทำให้ข้าราชการเป็นผู้รับใช้ประชาชน”

5. กองทุนหมู่บ้านฯ ก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2544 จากการแถลงนโยบายของรัฐบาล พ.ต.ท. ทักษิณ ต่อรัฐสภา ช่วงต้นออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) พ.ศ. 2544 และ พรบ. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2544 ต่อมา มีการออกเป็น พ.ร.บ.กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พ.ศ. 2547 ตลอด 14 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้สนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งและเพิ่มทุนให้กับกองทุนหมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 166,895.80 ล้านบาท โอนเงินไปแล้ว 151,565.82 ล้านบาท ปัจจุบัน มีจำนวนกองทุนหมู่บ้านฯ ทั้งสิ้น 79,225 กองทุน แบ่งเป็นกองทุนหมู่บ้าน 74,989 กองทุน กองทุนชุมชนเมือง 3,528 กองทุน กองทุนชุมชนทหาร 738 กองทุน มีสมาชิกรวม 12,801,444 คน มีเงินทุนหมุนเวียนรวมกันไม่น้อยกว่า 218,899.74 ล้านบาท คิดเป็น 8.5% ของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ 2558 กองทุนหมู่บ้านละล้าน เป็นอีกนโยบายหนึ่งที่ “ได้ใจ” ชาวบ้านมาก เพราะโครงการนี้ปล่อยกู้ให้หมู่บ้านต่าง ๆ ได้ถึง 80,000 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 1 ล้านบาทและมีผู้ได้รับประโยชน์ถึง 18 ล้านราย กองทุนหมู่บ้านเป็นการให้ประชาชนเข้าถึงแหล่งทุนได้โดยตรง (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549, หน้า 136) เป็นการจัดการของคนในท้องถิ่นในการบริหารจัดการเงินจำนวนนี้ เพื่อใช้ในการลงทุน หรือประกอบกิจการขนาดเล็ก “. . . วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านฯ ตาม พ.ร.บ. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2547 มีด้วยกัน 5 ข้อ เนื่อหาโดยสรุป เพื่อ เป็นแหล่งเงินทุน

หมุนเวียนสำหรับสร้างงาน สร้างอาชีพ บรรเทาความเดือดร้อน สร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจของหมู่บ้านและชุมชนเมือง “การแบ่งบัญชีกองทุนหมู่บ้านฯ” ออกเป็น 4 บัญชี บัญชีที่ 1 (บัญชีกองทุนหมู่บ้าน) เป็นบัญชีที่เปิดไว้เพื่อรอรับเงินจัดสรรจากรัฐบาล บัญชีที่ 2 (บัญชีเงินสะสม) เป็นบัญชีที่เปิดไว้เพื่อรอรับเงินฝากประเภทอื่น นอกเหนือจากเงินที่ได้รับการจัดสรรจากรัฐบาล บัญชีที่ 3 (บัญชีเงินกู้ยืม) เป็นบัญชีที่เปิดไว้รอรับการกู้ยืมเงินจากสถาบันอื่น บัญชีที่ 4 (บัญชีเงินอุดหนุน) เป็นบัญชีที่เปิดไว้รอรับเงินอุดหนุนหรือเงินบริจาค “การกู้ยืมเงินจากกองทุนหมู่บ้าน” จะต้องทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์และยื่นคำขอต่อคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ ให้พิจารณา ผู้กู้รายหนึ่งจะกู้ได้ไม่เกิน 20,000 บาท ยกเว้นรายที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯ เห็นว่าจำเป็นต้องให้เกินจำนวนที่กำหนดไว้ จะเรียกประชุมสมาชิกเพื่อให้อนุมัติชี้ขาด แต่ต้องไม่เกิน 50,000 บาท โดยผู้กู้จะต้องชำระเงินต้นและดอกเบี้ยคืนภายใน 2 ปีนับแต่วันทำสัญญา...” ซึ่งในอดีตการเข้าถึงแหล่งทุนของชาวบ้านเป็นไปอย่างยากลำบาก และเงินทุนต่าง ๆ ต้องผ่านระบบราชการและไม่ตกถึงมือชาวบ้านอย่างแท้จริง แม้วาทโยบายนี้จะได้รับการวิจารณ์จากนักวิชาการว่าไม่ก่อให้เกิดการลงทุน และพบว่า มีเพียงร้อยละ 10 เท่านั้นที่นำเงินไปลงทุน แต่พบว่ามีการชำระคืนถึงร้อยละ 94 (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549, หน้า 136-137) ทำให้โครงการนี้เป็นอีกโครงการหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความชื่นชอบ แม้ภายหลังรัฐบาลต่อมา เช่น รัฐบาลนายกรัฐมนตรีกอสิทธ์ เวชชาชีวะ ก็ดำเนินการต่อและเพิ่มเงินให้กองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

6. การแปลงทรัพย์สินเป็นทุน เป็นนโยบายซึ่งได้มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาความยากจนอันเป็นนโยบายที่ต้องการขยายโอกาสให้กับประชาชนที่พรรคไทยรักไทยได้ใช้เป็นนโยบายในการหาเสียงและเมื่อชนะการเลือกตั้งรัฐบาลทักษิณก็ได้เร่งรัดทำตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ การแปลงสินทรัพย์เป็นทุนนี้เป็นอีกหนึ่งนโยบายที่ใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจที่การดำเนินงานร่วมกับกระทรวงมหาดไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นประโยชน์แก่ประชาชนผู้ยากจน ผู้ประกอบการรายย่อยมีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนโดยใช้ทรัพย์สินที่ครอบครองหรือได้รับอนุญาตให้ใช้จากหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายเป็นหลักประกันการกู้ยืมเงินจากสถาบันการเงินเพื่อนำไปลงทุน จะก่อให้เกิดกระบวนการสร้างงานสร้างรายได้ กระตุ้นให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ ทำให้เกิดความมั่นคงแก่ระบบเศรษฐกิจ

โดยรวมของประเทศ กระทรวงมหาดไทยจึงได้วางแนวทางให้สอดคล้องต่อนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ในการกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อแก้ไขปัญหาค่าความยากจน ตามนโยบายการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์เป็นทุนของรัฐบาล โดยมีเป้าหมายหลัก คือ (1) มีระบบการบริการบริหารจัดการแก้ไขปัญหาค่าความยากจนในระดับจังหวัดที่มีประสิทธิภาพ (2) ชุมชนมีความเข้มแข็งโดยชุมชนสามารถวางแผนของชุมชนแก้ไขปัญหาค่าความยากจนและเข้าถึงแหล่งเงินทุน และ (3) คนจนได้รับโอกาสในการประกอบอาชีพโดยหลักทรัพย์ที่สามารถนำมาแปลงเป็นทุน ได้แบ่งเป็น 5 ประเภท (1) ประเภทที่ดินและทรัพย์ติดกับที่ดิน (2) ประเภทสัญญาเช่า (3) ประเภทหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่สาธารณะและหนังสือรับรองอื่น ๆ (4) ประเภททรัพย์สินทางปัญญา และ (5) ประเภทเครื่องจักร

การบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณ 2 ผลการเลือกตั้งพรรคไทยรักไทย (พ.ศ. 2548) การเลือกตั้งทั่วไปในครั้งนี้ มีผู้มีสิทธิในการเลือกตั้งมีจำนวน 44,572,101 คนมีผู้ใช้ออกมาใช้สิทธิในการเลือกตั้ง 32,341,330 คนคิดเป็นอัตราร้อยละ 72.56 มีการออกมามีสิทธิในการเลือกตั้งมากกว่าเมื่อปี พ.ศ. 2544 ที่มีผู้มาใช้สิทธิ 29,904,940 คน 69.94% ผลของการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยได้ 377 ที่นั่งผล พรรคไทยรักไทยได้รับคะแนนเสียงมากกว่าการเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา โดยมีการกล่าวหาจากพรรคคู่แข่งว่า พรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้งจากผลการซื้อเสียง “. . . คุณคิดว่าเงินมันสำคัญกว่าชาวบ้านซื้อเสียงกัน ได้ขนาดนั้นคุณถือเงินไปเลย พันล้านหมื่นล้านก็ได้แล้วคุณไปลงประชาธิปไตยที่สกลนครผมทำเลยทำให้ผมลงเพื่อไทยใช้เงินซื้อน้อยกว่าคุณสิบเท่าผมชนะ ก็มันไม่ใช่ถามว่าต้องจ่ายไหมต้องจ่ายมันก็ใช่แต่การตัดสินใจของชาวบ้านมันไม่ได้ตัดสินใจเพราะการจ่ายเงิน ถ้าชาวบ้านตัดสินใจด้วยการจ่ายเงินการเลือกตั้งปี 54 เนวินชนะ พรรคภูมิใจไทยใช้เงินมากที่สุด ไทยรักไทยกลายเป็น ส.ส. ใหม่ แต่ว่า ส.ส. ตัวจริงจะไปอยู่ภูมิใจไทย แต่พอผลเลือกตั้งมาก็เลยกลายเป็นว่าเลือกพรรคเพื่อไทยหมด . . .” (สุราชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) โดยที่พรรคการเมืองคู่แข่งอย่างพรรคประชาธิปัตย์ที่ได้คะแนนเสียง 96 ที่นั่ง พรรคชาติไทย 25 ที่นั่ง และ พรรคมหาชน 2 ที่นั่งเอง การพ่ายแพ้การเลือกตั้งของพรรคคู่แข่งส่งผลให้พรรคไทยรักไทยสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้เพียงพรรคการเมืองเดียว (single dominant party) เป็นครั้งแรกของประวัติศาสตร์การเมืองไทย “. . . การดำเนินนโยบายต่างประเทศ

ก็คือ หลายเรื่องมันกระทบกับผลประโยชน์ของชนชั้นนำหรือพรรคการเมือง อย่างพรรค-
 ประชาธิปัตย์เห็นชัดเจนว่าพอเลือกตั้งปี 44 ชนะ และพอ 48 ชนะมากที่สุด นั่นเห็น
 ชัดเจนว่าพรรคประชาธิปัตย์เองก็มองเห็นว่าถ้าขึ้นปล่อนายกทักษิณต่อไปคงยาวเลย...”
 (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) จากชัยชนะถล่มทลายจาก
 สนามเลือกตั้งใน สนามเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 ของพรรคไทยรักไทย เรียกว่า เป็นพรรค
 การเมืองแรกของประวัติศาสตร์ของการเมืองไทยตั้งแต่มีการเปลี่ยนการปกครองในปี
 พ.ศ. 2475 จากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองแบบประชาธิปไตยที่มี
 พระมหากษัตริย์ทรงอยู่ใต้รัฐธรรมนูญ และได้มีการเลือกตั้งมาหลายครั้ง และมีการฉีก
 รัฐธรรมนูญมาหลายครั้งจากการทำรัฐประหาร ประชาธิปไตยของไทยนั้นก้าวไปกับวันเวลา
 ที่กระแส แบบล้ม ลุก ลูก คลาน มาอย่างยาวนาน กิจกรรมทางการเมืองที่พรรคการเมือง
 ทำในอดีตไม่มีเสถียรภาพและไม่สามารถนำนโยบายมานำพาประชาชนให้รับรู้ถึง
 การเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนได้เท่าที่พรรคไทยรักไทยทำ “... ในอดีตไม่ใช่ว่าพรรคการเมือง
 ไม่มีนโยบายในการบริหารประเทศมานำเสนอ หรือมีก็จะเป็นการเขียนนโยบายแบบเป็น
 นามธรรมเสียหมด พรรคการเมืองสำคัญ ๆ ที่เคยเขียนนโยบายในการบริหารประเทศ
 ระบุว่าทำงานอะไร ไว้บ้างเหมือนกัน แต่ในการเลือกตั้งทั่วไปทั้งสองครั้ง นโยบาย
 ในการบริหารประเทศได้รับการพิจารณาจากพรรคการเมืองและผู้มีสิทธิในการลงคะแนน
 เสียงมากขึ้น จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 นโยบายประชานิยม นั้นมีอยู่ใน
 พรรคการเมืองใหญ่ ๆ ทุกพรรค...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2559) การดำเนินนโยบายที่ได้
 หาเสียงไว้ในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งและนำมาทำได้จริง โดยที่ให้ความสำคัญกับ
 ระบบเศรษฐกิจฐานรากควบคู่กันไปทำให้ ประชาชนในต่างจังหวัดได้รับผลประโยชน์
 จากการดำเนินนโยบาย สามารถยกระดับความเป็นอยู่ที่ยากจนมาสู่ชนชั้นกลางจำนวนมาก
 เพราะเม็ดเงินที่พรรคไทยรักไทยใส่เข้าไปในระบบอย่างต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจ
 ในระดับจุลภาค ในระดับรากหญ้านั้นมีความเข้มแข็ง ส่งผลเชิงบวกให้กับระบบเศรษฐกิจ
 ในระดับมหภาค การบริหารประเทศของพรรคไทยรักไทย ที่รัฐบาลมีเสถียรภาพที่สูงนั้น
 ทำให้การดำเนินนโยบายเป็นไปในทิศทางที่เป้าหมายกำหนดไว้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ
 และมีประสิทธิผล “... ผมว่าการตื่นตัวของพรรคการเมืองในช่วงรัฐธรรมนูญปี 40
 จากปี 44-48-49 ผมคิดว่าเป็นยุคเฟื่องฟูของพรรคการเมืองต่าง ๆ เพียงแต่ว่าแต่ละพรรค

ก็ได้รับผลสำเร็จและการยอมรับจากประชาชนต่างกันเท่านั้นเอง ตอนนั้นพรรคไทยรักไทยก็เตรียมการที่จะยกสถานะเป็นสถาบันเพื่อให้พ้นการโจมตีว่าเป็นพรรคครอบครัว ก็พยายามที่จะสละเรื่องนี้ออกและให้เป็นสถาบัน . . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559)

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ประวัติศาสตร์ทางการเมืองแสดงให้เห็นเป็นประจักษ์ชัดว่า รัฐบาลจะยืนหยัดอยู่ได้ และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในการดำเนินนโยบายเศรษฐกิจเป็นสำคัญ (Wilson อ้างถึงใน จรัส สุวรรณเมลา, 2558, หน้า 28) เป็นความสำคัญหลักด้านหนึ่งเพราะว่าผลงานทางด้านเศรษฐกิจที่เด่นชัดมากของรัฐบาลทักษิณทักษิณ ชินวัตร ได้ประกาศตัวอาสาทำหน้าที่นี้ ด้วยการก่อตั้งพรรคไทยรักไทย และใช้เวลาที่สั้นมากเมื่อเปรียบเทียบกับพรรคการเมืองเก่าแก่พรรคอื่น ๆ ในการก้าวขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 23 ของประเทศไทย “. . . เมื่อต้นปี พ.ศ. 2544 การใช้เวลาเพียงสองปีเศษหลังจากนั้น ในการสถาปนาระบอบอำนาจเบ็ดเสร็จเพื่อผลักดันการปฏิบัติเชิงบูรณาการในแทบทุกมิติของสังคมไทยย่อมต้องถือเป็นว่าเหตุการณ์ระดับประวัติศาสตร์ที่พวกเขาไม่เคยพบเห็นมาก่อนในรอบ 40 ปีนี้เลยทีเดียว . . .” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 10) ปัญหาของการบริหารที่ผิดพลาดจนส่งผลให้อดีตนายกทักษิณใช้โอกาสเสนอตัวเข้ามาแก้วิกฤตเศรษฐกิจและปัญหาของประเทศ และใช้ความเข้าใจทางด้านการบริหารงานในภาคเอกชนมาผสมกับการเมืองที่ทำการบ้านมาเพื่อให้เข้าใจความต้องการของฐานคะแนนมาสร้างเป็นนโยบาย จนสามารถชนะการเลือกตั้ง และเข้ามาบริหารประเทศ สามารถแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจโดยใช้นโยบายคู่ขนาน (dual track economy) ที่ให้ความสำคัญ 2 แนวทาง คือ โครงสร้างส่วนบนแนวทางแรกมุ่งไปที่การส่งออก การลงทุนจากต่างประเทศ การท่องเที่ยวโดยหวังเม็ดเงินจากต่างประเทศ โดยมีภาคเอกชนเป็นหัวหอกสำคัญภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ส่วนแนวทางที่ 2 โครงสร้างส่วนล่างโดยมุ่งเน้นไปที่การกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้า เพื่อเพิ่มกำลังซื้อให้กับระดับรากหญ้า เช่น เกษตรกร ธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม และสร้างผู้ประกอบการใหม่ โดยนายกทักษิณได้ให้คำนิยามนี้ว่า

เป็นเศรษฐกิจแบบ “Social Capitalism” เป็นกลยุทธ์โดยใช้นโยบายประชานิยมเป็นเครื่องมือสู่เป้าหมายการแก้ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนคือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส “... ความเสี่ยงที่แท้จริงของทักษิณโมดิสส์ จึงไม่ใช่ นโยบายประชานิยมอย่างที่นักวิจารณ์ส่วนใหญ่ เพราะปริมาณเม็ดเงินที่มีขนาดเล็กมาก เมื่อเทียบกับเม็ดเงินมหาศาลที่ทักษิณโมดิสส์จะทุ่มเทไปให้กับ นโยบายพัฒนาเศรษฐกิจทั้งระบบ...” (สุวินัย ภรวลัย, 2547, หน้า 33) จนสามารถแก้ปัญหาความยากจนให้คนจำนวนมากได้ทำให้เกิดความรักและความไว้วางใจให้กับประชาชนจำนวนมากและเป็นส่วนหนึ่งของมวลชนกลุ่มแนวร่วม-ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

เศรษฐกิจช่วงก่อนทักษิณ ชินวัตร ดำรงตำแหน่งนายกฯ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยนั้น ในช่วงแรกนั้นเน้นการส่งออกสินค้าภาคเกษตรเป็นสินค้าหลัก และในช่วงปี พ.ศ. 2500 ที่อยู่ในช่วงสมัยของ รัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ได้รับการช่วยเหลือจากประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นผู้นำโลกเสรี ผ่านธนาคารโลก เศรษฐกิจไทยในช่วงทศวรรษ 2500-2510 ประเทศไทยได้จัดตั้งหน่วยงานที่เป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจของชาติ เช่น คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน สำนักงานประมาณ และสภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ หลังแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 3 พ.ศ. 2514 ทิศทางของการผลิตเริ่มเปลี่ยนแปลงไปสู่การผลิตเพื่อการส่งออกเพิ่มจากเพียงแค่ใช้ภายในประเทศแต่ก็ยังไม่ได้มีการส่งออกที่โดดเด่นมากนัก ในทศวรรษที่ 2520 ไทยได้มีการลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้นและได้อิงการส่งออกของสินค้าอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นลงสัดส่วนการพึ่งพาการส่งออกภาคการเกษตรอย่างเดียว ทศวรรษ 2530 ประเทศไทยได้ประโยชน์จากการย้ายฐานการผลิตจากประเทศญี่ปุ่นมาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยจำนวนมาก การเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้า พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ มุ่งเน้นในการพัฒนาเศรษฐกิจต่อจากพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ โดยใช้นโยบายเปลี่ยนสนามรบให้เป็นตลาดการค้า การลงทุนในตลาดหุ้น อสังหาริมทรัพย์ ต้องถือเป็นยุคทองของเศรษฐกิจไทยเป็นที่กล่าวขวัญกันทั่วภูมิภาค ยุคพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ เป็นยุคของการเติบโตของยุคฟองสบู่ซึ่งจะนำมาสู่ปัญหาในภายหลังอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (ลิขิต ชีรเวคิน, 2543, หน้า 221) ทำให้ประชากรของประเทศไทยเข้าสู่

การขายแรงงานเป็นจำนวนมาก เพื่อผลิตสินค้าเพื่อการส่งออกของอุตสาหกรรมที่ย้ายมาจากประเทศญี่ปุ่น ในช่วงนั้นการเติบโตของ GDP สูงมาก ทำให้มีการเก็บภาษีได้มากขึ้น และมีการคาดหวังจะให้ประเทศไทยเป็นเสี้ยวที่ 5 ของเอเชียและมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้มากขึ้นหวังเพิ่มรายได้ให้ประเทศอีกทาง หลังสิ้นสุดรัฐบาลชาตินายได้มีรัฐบาลของ ชวน หลีกภัย เข้ามาบริหารประเทศต่อ ภายใต้การบริหารของนายชวน หลีกภัย 23 กันยายน 2535-13 กันยายน พ.ศ. 2538 ที่สำคัญที่สุดเศรษฐกิจฟองสบู่ที่ก่อตัวขึ้นในยุคพลเอก ชชาติชาย ชุณหะวัณ ก็ถูกกระทำให้ถึงจุดสุดขีดด้วยการเปิดเสรีทางการเงินขึ้นที่เรียกว่า BIBF หรือ Bangkok Banking Facilites โดยยกเลิกการจำกัดการนำเงินตราเข้าออก ความคาดหวังคือการเปิดเสรีดังกล่าวจะนำไปสู่ความพลวัตของการประกอบธุรกิจและประเทศอาจเป็น ศูนย์กลางทางการเงินของภูมิภาคได้ (ลิขิต ชีรเวคิน, 2543, หน้า 223) การเกิดก่อตัวจนเกิดวิกฤตการณ์ ต้มยำกุ้งนั้นนั่นมันมีผลจากการที่ประเทศไทยต้องการไปสู่เสี้ยวที่ 5 โดยการพัฒนาขึ้นต้องพึ่งพาต่างชาติทั้งการลงทุนและเทคโนโลยี ของต่างชาติและต่างประเทศ ที่เข้ามาลงทุนและเข้ามาแทรกแซงและต้องการขยายบทบาทและแสวงหาผลประโยชน์ จากประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างประเทศไทย ปลายทศวรรษ 2520 ธนาคารโลกได้เร่งรื้อ ให้รัฐบาลไทยเปิดเสรีระบบการเงิน โดยให้ธนาคารต่างชาติเข้ามาลงทุนมากขึ้น เพราะ เชื่อว่าจะเพิ่มประสิทธิภาพด้านเศรษฐกิจ เทคโนโลยี เครดิต แนวปฏิรูปก็เห็นคล้อยตามกัน โดยเชื่อว่า การเปิดเสรีการเงิน จะเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการหน้าใหม่และลดการผูกขาด โดยนักธุรกิจหน้าเดิม ๆ ระหว่าง พ.ศ. 2532-2536 รัฐบาลยอมให้ “เงินบาท” แลกเปลี่ยน เป็นสกุลเงินอื่น ๆ ได้โดยเสรี ยกการควบคุมอัตราดอกเบี้ย เปิดให้ชาวต่างชาติซื้อหุ้น ในตลาดหลักทรัพย์ได้มากขึ้น และจัดตั้งกิจการวิเทศธนกิจ (BIFI) เพื่อเปิดโอกาสให้ การธนาคารนอกประเทศ (off-shore banking) สามารถให้กู้ในตลาดไทยได้ (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 379-380) การบริหารที่ผิดพลาดของรัฐบาลชวน ที่ไม่เท่าทันกับปัญหาของการแสวงหาผลประโยชน์จากต่างประเทศ และความละโมภ ของนักธุรกิจขนาดใหญ่ และสถาบันการเงินของไทย ทำให้การดำเนินนโยบายการเงิน การคลังผิดพลาด ที่ถือได้ว่าเป็นข้อผิดพลาดอย่างใหญ่หลวงก็คือ การกำหนดให้อัตรา แลกเปลี่ยนเงินบาทคงที่ในขณะที่เดียวกันนักธุรกิจก็ได้มีการกู้เงินจากต่างประเทศ โดยการกู้ระยะสั้นด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำการกู้เงินดังกล่าวกระทำได้อย่างเสรีทั้งเอกชน

และสถาบันการเงิน การไหลบ่าเข้ามาของเงินคอกเบี้ยต่ำการได้นำไปสู่การลงทุน เช่น บ้านจัดสรร อาคารสำนักงาน สนามกอล์ฟและสถานบริการต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาลเอกชน นอกเหนือจากนั้นก็ยังมีการลงทุนด้วยการซื้อหุ้น ฝากธนาคารกินดอกเบี้ย การใช้ยืมที่ฟุ่มเฟือย ฟองสบู่ฟองโตขึ้นอย่างขนานใหญ่ (ลิจิต ซีรเวกิน, 2543, หน้า 223-224) การพัฒนาด้านเศรษฐกิจในช่วงนั้นที่มีเงินจำนวนมากไหลเข้ามาจากต่างประเทศทั้งที่มาลงทุนเพื่อทำสินค้าส่งออกและบางส่วนเงินที่ไหลเข้ามาโดยการกู้ยืมทำให้การใช้จ่ายของประชาชนในช่วงนั้นจำนวนไม่น้อยหลงระเหิดในความร่ำรวยที่เกิดจากฟองสบู่ เป็นอีกหนึ่งประเทศในกลุ่มอุตสาหกรรมเกิดใหม่ที่เรียกว่า นิกส์ (New Industrialized Countries--NICs) และการลงทุนแบบเก็งกำไร โดยเฉพาะในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. 2538 เริ่มมองเห็นรอยปริของเศรษฐกิจ ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ดิ่งหัวลง ตลาดอสังหาฯ เริ่มเป็นปัญหา อัตราการส่งออกชะลอตัว แต่เงินทุนจากต่างประเทศยังไหลเข้ามาไม่หยุดยั้ง ด้วยนักลงทุนต้องการหากำไรจากสิ่งที่ธนาคารโลกเรียกว่า “มหัศจรรย์เศรษฐกิจเอเชียตะวันออก” ขณะเดียวกันเทคโนโลยีสารสนเทศและนักธุรกิจพอใจกับผลงานการเปิดเสรีทางการเงิน ไม่ต้องหยุดยั้ง (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 379-380)

รัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2539-9 พฤศจิกายน พ.ศ.

2540 การเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของรัฐบาลพลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ซึ่งเป็นรัฐบาลผสม ปัญหาที่สร้างสมมานานทางด้านเศรษฐกิจก็เริ่มปรากฏขึ้น พรรคความหวังใหม่เข้ามารับตำแหน่งในขณะที่เศรษฐกิจไทยกำลังวิกฤต จากการบริหารที่ผิดพลาดทั้งของภาคเอกชนและของภาครัฐบาลที่หลงระเหิดกับเงินกู้ดอกเบี้ยถูกจากต่างประเทศผ่านการแสวงหาผลประโยชน์จากภาคธนาคารและมีการลงทุนแบบไม่รอบครอบและการใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือยตลอดจนถึงรัฐบาลที่อ่อนแอและขาดยุทธศาสตร์ในการบริหารประเทศทำให้ผลของวิกฤตก่อตัวมาอย่างต่อเนื่อง “... ซึ่งเห็นได้จากรายงานของคณะกรรมการศึกษาและเสนอแนะมาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบการเงินของประเทศ (ศปร.) ฉบับที่ 1 ซึ่งแต่งตั้งโดยรัฐบาลของชวน หลีกภัย และมี ดร. สุทธิสิงห์เสนอ เป็นประธาน ที่ได้สรุปในตอนต้นว่า “เมื่อรัฐบาลพลเอกชวลิตเข้ามารับตำแหน่งการบริหารในฐานะนายกรัฐมนตรี เหตุการณ์ก็สาบสูญแก่เสียแล้ว เศรษฐกิจฟองสบู่ที่เป่งตัวอย่างเต็มที่และได้ระเบิดแตกออกได้นำไปสู่การชะงักงันของการเติบโตของ

การส่งออก ราคาสิ่งหาปริมาณหุ้ยุดชะงัก ตลาดหุ้นปั่นป่วน หนี้ระยะสั้นถึงกำหนดชำระหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NPL) ปรากฏขึ้นอย่างดาษดื่น (ลิขิต ชีรเวทิน, 2543, หน้า 223) รัฐบาลชวลิตต้องพบกับมรสุมทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงในสภาพปัญหาเศรษฐกิจฟองสบู่ที่แตกในระบบเศรษฐกิจของไทยการแก้ปัญหาเป็นไปได้อย่างยากลำบากจากภาระหนี้ของภาคเอกชนและรัฐบาลที่มีกับต่างประเทศ การค้าระหว่างประเทศก็ตกต่ำภาวะคนตกงานเริ่มก่อตัว ความสามารถในการใช้หนี้ของภาคเอกชนก็เริ่มมีปัญหา เมื่อส่งออกลดลงเงินตราต่างประเทศก็ขาดแคลน เปิดโอกาสให้กองทุนการเงิน (hedge fund) แกว่งโอกาสเข้ามาโจมตีเงินบาท ผลสุดท้ายก็ต้องประกาศให้เงินบาทลอยตัวทำให้เกิดการแกว่งของอัตราแลกเปลี่ยนจาก 25-26 บาทเศษ ขยับสูงขึ้น ไป 40-50 บาท ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างหนักต่อธุรกิจที่กู้จากต่างประเทศ ทำให้การใช้เงินคืนเป็นเงินตราต่างประเทศต้องเพิ่มเป็นสองเท่า. . ." (ลิขิต ชีรเวทิน, 2543, หน้า 223) ในขณะเดียวกันหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็นำไปสู่ชะงักงันของดอกเบี้ยและเงินต้น เงินกู้จำนวนไม่น้อยถูกปล่อยกู้โดยไม่สมเหตุผลผลในการประกอบธุรกิจและไม่สามารถชำระหนี้แก่สถาบันการเงินในประเทศได้ ปลาย พ.ศ. 2539 นักลงทุนต่างชาติไม่มั่นใจเศรษฐกิจไทยจึงเริ่มถอนเงินออกและเริ่มถอนเงินออกและนักค้าเงินเริ่มโจมตีเงินบาท ธนาคารชาติอัดฉีดเงิน 5 แสนล้านบาทเพื่อพยุงสถาบันการเงิน แต่ใช้เงินสำรองเกือบทั้งหมดที่มีอยู่เพื่อปกป้องค่าเงินบาท แต่ไม่พอเพียงเมื่อเทียบกับมูลค่าของนักเก็งกำไรนานาชาติรัฐบาลไทยจึงขอให้ไอเอ็มเอฟ (International Monetary Fund--IMF) ช่วยจัดหาเงิน ให้ไทยกู้จำนวน 17.2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยมีข้อแม้ว่าไทยต้องลอยตัวค่าเงินบาทในวันที่ 2 กรกฎาคม พ.ศ. 2540 (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 380) การเกิดวิกฤตต้มยำกุ้งในไทยนอกจากการลงทุนที่ไม่รอบครอบและการใช้จ่ายแบบฟุ่มเฟือยยังมีปัจจัยที่สำคัญอีกอย่างคือการทุจริตในสถาบันการเงินจำนวนมากที่ปล่อยกู้ให้กับพวกพ้องและเครือญาติ ตลอดจนนักการเมืองที่มีอำนาจกู้กับแบบหลักทรัพย์ค้ำประกันไม่คุ้มกับมูลหนี้ “. . . และผลที่สุกก็มีคามจำเป็นต้องตั้งปิดสถาบันการเงิน 56 แห่งเป็นการชั่วคราว ซึ่งนำไปสู่การระงับและปั่นป่วนในทางธุรกิจและการเงิน รัฐบาลพลเอกชวลิตจำเป็นต้องกู้เงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) เพื่อแก้สถานการณ์และไม่ให้วิกฤตเศรษฐกิจพัฒนาไปสู่การล่มสลายของเศรษฐกิจชาติ การเจรจาต่อรองกับ IMF เป็นไปด้วย

ความยากลำบาก . . .” (ลิขิต ชีรเวทิน, 2543, หน้า 224) สภาพอ่อนล้า ปริวิตก ปราศจากความหวังใด ๆ กำลังใจของนักธุรกิจ และประชาชน เวลานั้น ที่เกิดจากบทเรียน อันเจ็บปวดของประเทศไทยในช่วง วิกฤตต้มยำกุ้ง จากการลงทุนที่ไม่ได้มองการไกลและการเล็งกำไร ผลทางการค้าที่ผิดพลาดและการทุจริตในสถาบันการเงิน และกลไกของรัฐที่โหวตซ้ำต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้นำไปสู่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำส่งผลต่อธุรกิจเป็น NPL จำนวนมาก สถาบันการเงินต้องปิดกิจการไปกว่าครึ่ง คนตกงานจำนวนมาก . . .” (ณัฐวุฒิ วัชรระเรืองชัย, 2547, หน้า 250) ชุดนโยบายของ IMF ไม่ได้สร้างความมั่นใจให้กับนักธุรกิจต่างชาติ เงินที่ได้ไหลเข้ามาตั้งแต่การเปิดเสรีการเงินไหลออกเกือบหมดภายใน 2 ปี ค่าเงินบาท เมื่อเทียบกับดอลลาร์ ลดกว่าครึ่ง ก่อนขยับขึ้นมาเล็กน้อย บริษัทไทยที่กู้เงินต่างประเทศ มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นทันทีและในทางปฏิบัติก็ล้มละลายแล้วขาดสภาพคล่อง ส่งผลให้ธนาคารซึ่งเป็นตัวกลางกู้เงินมาเผชิญกับปัญหาหามาหาสาธ ลูกหนี้ยุติการจ่ายเงินธนาคาร ผู้บริโภคก็หยุดใช้เงิน กว่า 2 ล้านคนตกงาน (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 380)

รัฐบาลนายชวน หลีกภัย 2 เริ่ม 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2540-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544

การแก้ปัญหาของรัฐบาลชวน 2 มีความพยายามแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เมื่อปัญหาเศรษฐกิจ วิกฤตต้มยำกุ้ง “... พระราชดำรัส 5 ธันวาคม พ.ศ. 2540 หลังวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกิน นั้นหมายความว่า อัฐิของตัวเองได้ให้มีพอเพียงกับตัวเอง อันนี้ก็เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ ไม่ได้หมายความว่า ทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้น มันเกินไป . . .” รัฐบาลชวน 2 เข้ามาแก้ปัญหาต่อจากรัฐบาลชวลิต ปัญหาแรก คือ การแก้วิกฤตเศรษฐกิจ และต้องหยุดการไหลออกของเงินทุน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง จึงใช้นโยบายการขึ้นอัตราดอกเบี้ยเงินฝากสูงและเป็นอัตราเงินฝากที่ได้รับดอกเบี้ยสูง อัตราดอกเบี้ยเงินฝากกว่า 20% ซึ่งส่งผลสำคัญที่ทำให้เงินไม่ไหลออกต่างประเทศ แต่อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ก็สูงที่สุดเช่นกัน ส่งผลที่ตามคือ การชะงักงันของการลงทุน และส่งผลให้ธุรกิจหลาย ๆ ธุรกิจที่มีภาระหนี้ผูกพันกับธนาคารแต่ยังพอไปได้ได้รับภาระดอกเบี้ยเงินกู้ที่สูงนี้เป็นผลให้ธุรกิจหลายธุรกิจต้องล้มลงจากนโยบาย การเพิ่มอัตราดอกเบี้ยเงินฝากเพื่อป้องกันการไหลออกของเงินตราต่างประเทศ ต่อมารัฐบาลชวนยัง

เจอแรงกดดัน เพื่อให้การประกอบธุรกิจของไทยให้สอดคล้องกับบรรยากาศโลกในยุคเศรษฐกิจเสรี การค้าเสรี และโลกยุคโลกาภิวัตน์ แรงบีบจาก IMF ทำให้ประเทศไทยจะต้องเปิดทางให้ต่างชาติเข้ามาทำธุรกิจในประเทศและแสวงหาผลประโยชน์จากประเทศไทยได้ง่ายยิ่งขึ้นโดยมีการออกกฎหมาย 11 ฉบับเพื่อปูทางให้ต่างชาติเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้อย่างเต็มที่และหาผลประโยชน์จากทรัพยากรของประเทศไทยได้อย่างกับคนไทยคนหนึ่ง IMF บีบให้รัฐบาลชวนออกกฎหมาย 11 ที่เป็นผลเสียต่อประเทศอย่างมาก แต่ทำไมรัฐบาลชวน ถึงยอมทำตามเป็นคำถามที่ที่ประชาชนคนไทยมีข้อสงสัยกันอยู่

“... บทบาทของบริษัทต่างชาติพุ่งขึ้น รัฐบาลลดข้อจำกัดต่อนักลงทุนต่างชาติในกิจการธนาคาร อสังหาริมทรัพย์ และสาขาอื่น ๆ ส่งผลให้เงินลงทุนไหลเข้ามาซื้อบริษัทที่ล้มละลาย โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรม และขายโอกาสลงทุนในกิจการอื่น ๆ ค่าเงินบาทที่ลดลงทำให้สินค้าไทยที่ส่งออกขายดี โดยมีบริษัทลงทุนข้ามชาติเป็นผู้ผลิตสำคัญบริษัทรถยนต์ยักษ์ใหญ่ของโลกซื้อหุ้นจากหุ้นส่วนที่ล้มละลาย และปรับสู่การส่งออกทำให้ไทยเป็นผู้ส่งออกรายอันดับที่ 11 ของโลกใน พ.ศ. 2543 บริษัทค้าปลีกยักษ์ใหญ่ของโลกจากยุโรปสร้างห้างค้าปลีกขนาดใหญ่ 150 แห่ง ในเวลา 10 ปี และมีส่วนแบ่งในตลาดค้าปลีกมากกว่าครึ่ง...” (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 379-385) แต่การพัฒนาของไทยที่หวังจะเป็นประเทศพัฒนาของไทยต้องมาถูกหยุดลงจากวิกฤตต้มยำกุ้ง อันเกิดจากความผิดพลาดของรัฐบาลกับระบบราชการที่ไม่ทันกับปัญหาและล้ำช้า ขาดการจัดการที่เป็นระบบในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงและความซับซ้อนของปัญหาจากการแสวงหาผลประโยชน์จากระบบทุนนิยม “... หลังจากระบบเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ได้ถูกเชื่อมต่อเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลกตามกระแสโลกาภิวัตน์ ในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมา ประเทศต่าง ๆ ก็เผชิญกับวิกฤติการณ์ความผันผวนของระบบเศรษฐกิจบ่อยครั้ง และทวีคูณความรุนแรงมากขึ้นอย่างไม่เคยมีมาก่อน ทั้งนี้ความแปรปรวนทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในส่วนหนึ่งส่วนใดของโลกย่อมมีผลกระทบต่อประเทศอื่น ๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้...” (จรัส สุวรรณมาลา, 2558, หน้า 22)

การแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณ

การแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจ เมื่อรัฐบาลทักษิณเข้ามาบริหารประเทศและเพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจนั้น ได้ใช้ทฤษฎี Dual Track Economy เพื่อเพิ่มอุปสงค์ภายในประเทศ และส่งเสริมการส่งออกควบคู่กัน การดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณที่ได้รับผลกระทบมาจากวิกฤตต้มยำกุ้ง ที่ทำให้ภาวะสภาพคล่องทางการเงินของคนในสังคมที่ไม่มีความสามารถในการใช้จ่าย การที่ทักษิณมองปัญหาออกแล้ว และได้จัดสรรงบประมาณแผ่นดินเป็นไปตามที่ได้หาเสียงไว้ นั้นได้ส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจในระดับจุลภาคและมหภาคนั้นได้รับผลบวกจากนโยบายต่าง ๆ และประชาชนในระดับรากหญ้าได้รับประโยชน์จากการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณอย่างมาก จึงมีประชาชนจำนวนมากเกิดความรักความเชื่อใจและความนิยมในพรรคไทยรักไทยและตัวนายกทักษิณเป็นอย่างมาก ส่งผลให้มาเป็นมวลชนคนเสื้อแดงสนับสนุนการเคลื่อนไหวในกิจกรรมทางการเมืองต่าง ๆ เพื่อแสดงออกถึงความรักในตัวนายกทักษิณและพรรคไทยรักไทย โดยผู้ทำการวิจัยจะทำการวิจัยถึงปัจจัยของนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจนโดยใช้นโยบายคู่ขนาน (dual track policy) โดยโครงสร้างส่วนบนรัฐบาลพรรคไทยรักไทย สร้างความแข็งแกร่งให้มีขีดความสามารถที่จะแข่งขันในระบบทุนนิยมโลกได้ และเพิ่มความแข็งแกร่งให้โครงสร้างส่วนล่างด้วย “โครงการประชานิยม” ต่าง ๆ ให้เข้าถึงคนในระดับรากหญ้า ทำให้ประชาชนในระดับรากหญ้าได้รับประโยชน์การบริหารเศรษฐกิจสำหรับโครงสร้างส่วนบน การบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณ เพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่มีผลพวงมาจากวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ที่เกิดขึ้นนั้นการแก้ปัญหาทางด้านการเศรษฐกิจนั้น รัฐบาลทักษิณมองว่าการแก้ปัญหานั้นต้องแก้โดยการใช้นโยบายคู่ขนานที่จะสร้างความแข็งแกร่งทางด้านเศรษฐกิจประเทศไทยอย่างยั่งยืนในระบบทุนนิยม ทักษิณกล่าว โลกทุนนิยมทุกคนต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับตัวเอง เพราะสิ่งที่อยู่ร่วมกันในระบบทุนนิยมมันจะกัดกินกันเอง หากตัวเราไม่แข็งแรงเราก็จะถูกกัดกินเป็นเรื่องปกตินี้คือสัจจะธรรมของทุนนิยม คือการแข่งขัน ที่เขาเรียกสงครามการค้าโลก...” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 19) และระบบทุนนิยมท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่ประเทศไทยนั้นก็ต้องเผชิญไม่อาจต้านทานมันได้ การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณนั้นมีโจทย์อยู่หลายอย่างที่ต้องแก้จากวิกฤติ “ต้มยำกุ้ง” เช่น

คนดกงานจำนวนมาก อุตสาหกรรมตกต่ำ ขาดสภาพคล่อง และผลกระทบจากโลกาภิวัตน์ ที่รัฐบาลทักษิณนั้นจะต้องใช้ความสามารถในเชิงธุรกิจมาบริหารจัดการเพื่อแก้ปัญหา ที่ค้างมาจากวิกฤต และต้องสามารถแข่งขันในระบบทุนนิยมโลกเพื่อที่จะให้รัฐนั้นได้ ประโยชน์จากระบบทุนนิยม “. . . เรารู้ว่าเศรษฐกิจของคนจนเป็นเศรษฐกิจฐานราก ในขณะที่เดียวกัน เรามามัวพูดเศรษฐกิจฐานรากไม่พูดถึงเงื่อนไขการส่งออก-การนำเข้า สินค้า การไปค้าขายกับโลก การที่เราไปปิดตัวเองแบบพม่า เราทำไม่ได้ ฉะนั้นนโยบาย เศรษฐกิจของเราถึงได้เลือกนโยบายที่เดินสองขา คือเศรษฐกิจภายในและเศรษฐกิจภายนอก เศรษฐกิจต่างประเทศส่งออก การฟื้นฟูอุตสาหกรรมก็ว่าไป ในขณะที่เดียวกัน เกษตรภายใน ก็ว่ากันไป เศรษฐกิจในประเทศเข้มแข็งก็จะหมุนซึ่งกันและกันแล้วการเกษตรแข็งแรง สามารถพัฒนาเกษตรพื้นฐาน เกษตรชุมชนเป็นเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม มองการพัฒนา เศรษฐกิจองค์รวม . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) และประเทศจะก้าวไปข้างหน้าอย่างเข้มแข็งนั้นจะต้องแก้ปัญหาโดยใช้นโยบายที่ครอบคลุม คนในสังคมทั้งโครงสร้างส่วนบนและโครงสร้างส่วนล่างเพื่อเป็นฐานให้กันและกันเพื่อ ความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจเพื่อป้องกันประวัติศาสตร์ซ้ำรอยจากวิกฤตเศรษฐกิจปี 40 โดยรัฐบาลทักษิณมีการใช้นโยบายที่แตกต่างกันจากความแตกต่างกันทางด้านพื้นฐาน ทางเศรษฐกิจและโอกาสที่ไม่เท่ากันจากความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้นมาจากการดำเนินนโยบาย การพัฒนาประเทศที่ผ่านมา เพราะถ้าพิจารณาตามสูตรสำเร็จว่ารัฐบาลทักษิณก็ไม่ต่างไป จากรัฐบาลประชาธิปไตย เพราะดำเนินนโยบายตามทุนนิยมโลกเหมือนกัน แต่ถ้าหากเรา เชื่อตรงพอ มีใจเที่ยงธรรมพอ ก็ต้องยอมรับกันตรง ๆ ว่า รัฐบาลทักษิณแตกต่างจากรัฐบาล ประชาธิปไตยมากเหลือเกิน ทั้งในวิธีคิด วิธีการทำงาน วิธีการบริหาร หรือแม้กระทั่ง ความมุ่งมั่นทางการเมือง (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 11) จากการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ของประเทศที่ผ่านมานั้นผู้เล่นและได้โอกาสนั้นนั้นก็จะเป็นชนชั้นนำหรือชนชั้นกลาง หรือนักการเมืองที่มีโอกาสใกล้ชิดกับอำนาจรัฐเป็นกลุ่มคนที่ได้โอกาสนั้นไปก่อนที่จะเสมอ แต่การเป็นผู้เล่นของกลุ่มคนเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญในการทำให้เกิดวิกฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ขึ้นในประเทศไทย “. . . อันตรายที่เกิดขึ้นไม่มีใครให้ความเอาใจใส่อย่าง แท้จริง คือ หนี้ระยะสั้นซึ่งเอกชนมีมากกว่าหนี้ภาครัฐ และหนี้เอกชนส่วนใหญ่เป็นหนี้ ระยะสั้นต้องคืนภายใน 5 ปี คือ ชะตากรรมของเศรษฐกิจฟองสบู่ ซึ่งมีวิวัฒนาการดำเนิน

มาเป็นทศวรรษรอวันที่จะแตกและสร้างความหายนะ รวมทั้งแรงผลักดันจากสถาบันการเงินที่ต้องการปล่อยกู้อย่างไม่ระมัดระวัง และไม่มีการศึกษาถึงความเป็นไปได้ของโครงการต่าง ๆ ได้นำไปสู่การเสี่ยงของการก่อหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ กำลังเป็นอันตรายทางเศรษฐกิจที่ครอบคลุมสังคมไทย...” (ลิขิต ชีรเวคิน, 2543, หน้า 223-224) การเกิดขึ้นของวิกฤตต้มยำกุ้ง เกิดจากการหลงระเหิงของสังคม โครงสร้างส่วนบนที่มีความสามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้จากภายนอกประเทศโดยเห็นว่าดอกเบี้ยราคาถูกมีการกู้กันอย่างขาดความระมัดระวังมาดำเนินธุรกิจกันอย่างไม่รัดกุมทำให้เมื่อมีโจมตีค่าเงินบาททำให้ภาระหนี้เพิ่มขึ้นเท่าตัวจากอัตราแลกเปลี่ยน ผสมกับการโอนเงินของนักธุรกิจชั้นนำร่วมกับธนาคารในการปล่อยสินเชื่อของธนาคารเกินสินทรัพย์ค้ำประกันที่เรียกกันว่า “ล้มบนฟูก” เป็นการซ้ำเติมวิกฤตเศรษฐกิจของประเทศให้นักขึ้นไปอีก การดำเนินนโยบายที่ผิดพลาดของรัฐบาลรวมกับความละโมภของกลุ่มคนบางกลุ่ม ได้สร้างภาระไปตกหนักให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมกลางและขนาดย่อยที่เป็นลูกค้าของสถาบันการเงินในแบบที่โปร่งใสและมีสินทรัพย์ค้ำประกันเกินมูลหนี้ต้องได้รับผลกระทบจากสภาพคล่องของสถาบันการเงิน ส่งผลต่อการรับภาระดอกเบี้ยที่แสนแพงเป็นประวัติศาสตร์ของไทยและยังส่งผลต่อให้วงเงินสินเชื่อหรือการให้วงเงินที่ขากขึ้นหรือเปลี่ยนเงื่อนไขการปล่อยสินเชื่อส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมแบบเป็นลูกโซ่มีการปิดกิจการจำนวนมากทำให้เป็นลูกหนี้ NPL ของสถาบันการเงินจำนวนมาก และมีการฟ้องล้มละลายกันจำนวนมาก ซึ่งมีผลต่อการจ้างงานทำให้แรงงานตกงานจำนวนมาก ภายหลังการล่มสลายทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อันเนื่องมาจากฟองสบู่ ไม่เพียงแต่สถาบันหลักๆ ในสังคมไทยจะเสื่อมทรุดล่มสลายตามลงไปด้วยเท่านั้น และไม่ว่าจะสถาบันครอบครัว โรงเรียน วัด ตำรวจ องค์กรธุรกิจเอกชน ธนาคาร ระบบราชการ ต่างไม่มีข้อยกเว้น แต่ภาวะล่มสลายแทบรอบด้านของสังคมไทย (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 9) การเข้ามาบริหารประเทศเพื่อที่จะแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลพรรคไทยรักไทย รัฐบาลทักษิณใช้แนวทางการเงินและการคลังมาใช้อย่างมากเพื่อที่จะให้มีเงินและมาตราต่าง ๆ เป็นยาแรงที่ฉีดเข้าไปเพื่อใช้ในการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยหวังให้ประเทศเดินไปได้จากผลการกระตุ้นเศรษฐกิจมีนักเศรษฐศาสตร์ไทยจำนวนไม่น้อยที่แอบไม่ด้วย แต่ผลงานการทำให้ตัวเลขทางเศรษฐกิจ (เฉพาะหน้า) ของประเทศไทยฟื้นด้วยฝีมือของรัฐบาลทักษิณ ด้วยการอัดฉีดจำนวน

มหาศาลเข้าไปในระบบ พร้อมการ “สร้างภาพพจน์” ต่อประชาคมโลกให้มีความเชื่อมั่น ต่ออนาคตของเศรษฐกิจไทยก็เป็นเครื่องยืนยันได้ว่า คุณทักษิณและทีมงาน มีความเข้าใจ เกี่ยวกับสาเหตุที่เป็น “มายาภาพ” ของสิ่งที่เรียกว่า “กระบวนการเศรษฐกิจ” เป็นอย่างดี (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 11) โดยการกระตุ้นเศรษฐกิจนั้นรัฐบาลทักษิณแม้จะมีความแตกต่างจากรัฐบาลที่ผ่านมา แต่การใช้รูปแบบเพื่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของ รัฐบาลทักษิณเพื่อนำประเทศไปสู่ประเทศพัฒนา ส่วนหนึ่งของการดำเนินนโยบายของ รัฐบาลทักษิณที่ใช้ โมเดล เศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์นั้นก็ไม่ต่างไปจากหลายรัฐบาลที่ผ่านมาตลอดจนแนวทางนี้ก็ได้ส่งผลถึงความสำเร็จให้กับหลายประเทศก้าวไปสู่ประเทศพัฒนา โดยรัฐบาลทักษิณมีการส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และมีการแก้กฎหมายก็ถือ หุ่นในนิติบุคคลโดยเพิ่มสัดส่วนการถือหุ้นให้กับต่างชาติจากจาก 30% มาเป็น 49% ส่งผล ต่อการขยายการลงทุนของต่างประเทศในอุตสาหกรรมแขนงต่าง ๆ ส่งผลให้มีการขยายตัว ทางเศรษฐกิจ โดยรัฐบาลทักษิณมีความคาดหวังว่าแนวทางนี้จะเป็นเครื่องจักรตัวสำคัญ อีกตัวหนึ่ง เพื่อที่จะทำให้แรงงานของประเทศไทยที่มีอยู่จำนวนมากและที่ตกงานจาก วิฤตเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” ได้รับผลประโยชน์จากการจ้างงานและปรับเปลี่ยนสังคม แรงงานในประเทศ “... โมเดลเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ (dual economy development model) สังคมหนึ่ง ๆ ประกอบขึ้นมาจาก 2 สาขาเศรษฐกิจ ที่มีความแตกต่างทางคุณภาพ คือ สาขาเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (traditional sector) และ สาขาเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่ที่เกี่ยวข้องกัน (1) สาขาเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่สามารถขยายตัวได้ โดยได้รับการป้อนอุปทาน แรงงานจากสาขาเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม (ภาคชนบท) (2) แรงงานที่ไม่มีทักษะความชำนาญ สามารถได้รับค่าตอบแทนจากสาขาเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่มากกว่า สาขาเศรษฐกิจแบบ ดั้งเดิม ทั้ง ๆ ที่งานที่ทำมีปริมาณและคุณภาพของงานเท่ากัน และ (3) ในระดับค่าจ้างปัจจุบัน จำนวนอุปทานของแรงงานไร้ทักษะที่ป้อนเข้าสู่สาขาเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่ เพราะฉะนั้น คำว่า “การพัฒนาเศรษฐกิจ” ตามโมเดลนี้ก็คือ กระบวนการทางเศรษฐกิจที่ภาคเศรษฐกิจ แบบสมัยใหม่จะต้อง ขยายตัวพร้อมกับดูดซับแรงงานส่วนเกินจากภาคเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม และภาคเศรษฐกิจแบบสมัยใหม่กลายมามีฐานะครอบงำ ในระบบเศรษฐกิจโดยรวม เหนือภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมได้นั่นเอง และกลายเป็น “ประเทศอุตสาหกรรมใหม่” ก็คือ การที่ประเทศนั้นสามารถลดหน้าในการ “พัฒนาเศรษฐกิจ” ตามความหมายข้างต้น

จนกระทั่งมาถึงจุดที่แรงงานส่วนเกินในภาคเศรษฐกิจดั้งเดิมได้เหือดแห้งจนหมดไป เพราะถูกดูดซับแรงงานไปสู่ภาคเศรษฐกิจสมัยใหม่จนเกือบหมดและแม้แต่เกษตรกรรมแบบดั้งเดิมเองก็พลอยถูกเปลี่ยนให้กลายเป็นอุตสาหกรรมการเกษตรไปด้วย ณ จุดนี้เองที่ “คนจน” ตามนิยามของเศรษฐศาสตร์ จะเริ่มหมดไปจากประเทศนั้น . . .” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 15-16) แต่การที่จะให้แรงงานในระบบแบบดั้งเดิมก้าวไปสู่แรงงานแบบสมัยใหม่ในประเทศอุตสาหกรรมนั้น รัฐบาลทักษิณต้องแก้ปัญหาของอุปสรรคในการขยายตัวของภาคเอกชนทั้งภายในประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ และ รัฐบาลทักษิณนั้นจะต้องมีบทบาทที่จะทำให้กฎหมายของรัฐเอื้อกับแนวทางที่จะให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศนั้นมีความง่ายและคล่องตัวขึ้น อาจกล่าวได้ว่ารัฐบาลทักษิณเป็นรัฐบาลแรก ๆ ที่มียุทธศาสตร์ในระดับภาครวมของการยกระดับขีดความสามารถขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มความสามารถด้านการแข่งขันระดับชาติในปี พ.ศ. 2545 และจัดสรรงบประมาณจำนวน 17.6 พันล้านบาท เพิ่มเติมขึ้นจากงบประมาณประจำปีเพื่อใช้ขับเคลื่อนยุทธศาสตร์นี้ กรรมการคณะนี้เลือกอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ 5 สาขา คือ อาหาร ยา ยนต์ แฟชั่น ท่องเที่ยว และซอฟต์แวร์ เป็นสาขาเป้าหมาย (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 310) ทำให้รัฐบาลทักษิณมีมาตรการต่าง ๆ มาเพื่อที่จะให้เกิดการคล่องตัวขึ้นของภาครัฐในหน่วยงานต่าง ๆ และส่วนหนึ่งที่จะทำภารกิจของภาคเอกชนเกิดการคล่องตัวขึ้นคือการปฏิรูประบบราชการ ที่หลายรัฐบาลที่ผ่านมาก็พยายามที่จะมีการปฏิรูปแต่ก็มีการต่อต้านจากข้าราชการประจำทำให้การปฏิรูปในไม่มีความก้าวหน้าแต่มาในรัฐบาลทักษิณที่อยู่ในบริบทของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 2540 ภายใต้คำขวัญ “ปิดทุจริต เปิดประสิทธิภาพ และสร้างภาวะผู้นำ” ทำให้ความเข้มแข็งของฝ่ายบริหารในรัฐบาลทักษิณนั้นมีการปฏิรูประบบราชการอย่างรวดเร็วตามความต้องการ “รัฐบาลทักษิณได้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ขึ้น สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็นศูนย์กลางในการเสนอแนะประสานงาน และผลักดันการปฏิรูประบบราชการ ก.พ.ร. ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (Public Sector Development Strategy--PSDS) ระยะเวลาห้าปีในการเป็นแม่บทในการปฏิรูป” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 302) ทำให้การบริหารของรัฐบาลทักษิณหลังจากที่ได้มีการปฏิรูประบบราชการหลังจากที่รัฐสภาให้มีผลการบังคับ

ใช้ในวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2545 มีความคล่องตัวและลดขั้นตอนการทำงานลดความซ้ำซ้อนระหว่างหน่วยงานของรัฐ “... นโยบายดี ไม่ดี มันขึ้นอยู่กับความเป็นจริงในสภาพเศรษฐกิจ สังคม คือ ตอนที่คนไทยรักไทย แล้วกำลังจะทำ เราพูดถึง 4 ปี สร้าง 4 ปีซ่อม 4 ปีที่เราทำมาตอนแรกซ่อมแซมประเทศที่เสียหาย และเราก็ปูทางในการปฏิรูประบบราชการอะไรต่าง ๆ มาเพื่อเตรียมจะสร้างอะไรใหม่ ๆ ...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) โดยมีการจัดการกิจของกรมในกระทรวงต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มงานเดียวกันมีหน้าที่ต่อเนื่องกันขึ้นเป็นกลุ่มเดียวกัน ส่งผลทำให้การดำเนินงานของภาครัฐกับภาคเอกชนคล่องตัวขึ้นมีผลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจ อย่างน้อยรัฐบาลนี้ก็สามารถรวมศูนย์การตัดสินใจและการควบคุมระบบราชการเข้าสู่ตัวนายกรัฐมนตรีได้สูงขึ้นมา ในแง่ที่ที่รัฐบาลสามารถกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมได้อย่างมีเอกภาพและมีวิสัยทัศน์มากขึ้นกว่ารัฐบาลก่อน ๆ ก็เป็นผลสืบเนื่องจากการรวมศูนย์อำนาจนี้...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 315) จากผลการเบิกจ่ายงบประมาณของรัฐบาลมีความคล่องตัวและลดความซ้ำซ้อนของในส่วนเอกชนที่มีการของอนุญาตต่าง ๆ จากภาครัฐ เช่น การของ ร.ง. 4 นั้นเร็วขึ้นมีผลต่อการประกอบกิจการทำให้เกิดการจ้างงาน และ ก.พ.ร. ยังเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความสามารถเฉพาะทางจากบุคคลภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญนั้นเข้ามาบริหารงานในระดับหัวหน้าส่วนราชการได้ ก.พ.ร. ทำให้มีการแต่งตั้ง “คนนอก” ที่ไม่ใช่ข้าราชการเข้ามาดำรงตำแหน่งในระดับสูงได้เช่น ปลัดกระทรวง และรัฐบาลยังจัดให้มีระบบการบริหารจังหวัดแบบ “ผู้ว่าCEO” ทำให้การปฏิรูปของระบบราชการในยุครัฐบาลทักษิณในเป็นการปรับเปลี่ยนปัญหาโครงสร้างของระบบราชการเพื่อที่จะทำให้ระบบและกฎต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศนั้นน้อยลงส่งผลให้ภาครัฐกิจเกิดความคล่องตัวโดยรัฐบาลทักษิณมีความคาดหวังเพื่อที่จะให้โครงสร้างส่วนบนนั้นเป็นตัวเชื่อมโยงกับระบบทุนนิยมในยุคโลกาภิวัตน์ “... เรารู้ว่าเศรษฐกิจของคนจนเป็นเศรษฐกิจฐานรากในขณะเดียวกัน เรามารู้ว่าเศรษฐกิจฐานรากไม่พูดถึงเงื่อนไขการส่งออก-การนำเข้าสินค้า การไปค้าขายกับโลก การที่เราไปปิดตัวเองแบบพม่า เราทำไม่ได้ ฉะนั้นนโยบายเศรษฐกิจของเราถึงได้เลือกนโยบายที่เดินสองขา คือ เศรษฐกิจภายในและเศรษฐกิจภายนอก เศรษฐกิจต่างประเทศส่งออก การฟื้นฟูอุตสาหกรรมก็ว่าไป ในขณะเดียวกัน เกษตรภายในก็ว่ากันไป เศรษฐกิจในประเทศ

เข้มแข็งก็จะหมุนซึ่งกันและกันแล้วการเกษตรแข็งแรงสามารถพัฒนาเกษตรพื้นฐาน เกษตรชุมชน เป็นเกษตรเพื่ออุตสาหกรรม มองการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวม. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) สามารถที่จะมาสร้างงานและดูดซับ แรงงานแบบดั้งเดิมไปสู่แรงงานสมัยใหม่เพื่อเพิ่มรายได้ของแรงงานที่สามารถปรับและ พัฒนาตัวเองเข้าไปอยู่ในตลาดแรงงานแบบสมัยใหม่ได้โดยรัฐบาลทักษิณนั้นต้องการ ให้การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมเป็นกลไกล่อลวงพาประเทศไปสู่ประเทศที่พัฒนา ลักษณะเด่น ของรัฐบาลทักษิณคือการใช้อำนาจรัฐและกลไกของรัฐเข้าทำการจัดการและแทรกแซง ระบบเศรษฐกิจในระดับสูง ลักษณะเด่นเช่นนี้ทำให้เห็นว่า รัฐบาลทักษิณได้เปลี่ยนแนวทาง เศรษฐกิจของรัฐบาลชวนจากเสรีนิยมใหม่สู่ทิศทาง “รัฐแห่งการพัฒนา” ตามแบบรัฐ- เอเชียตะวันออก เช่น เกาหลีใต้และญี่ปุ่นในอดีต (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 315)

การบริหารเศรษฐกิจสำหรับโครงสร้างส่วนล่าง ทักษิณกล่าว การฟื้นตัวทางระบบ เศรษฐกิจจะต้องฟื้นตัวจากระบบรากหญ้า ถ้าฟื้นตัวจากระบบล่างได้แล้ว เศรษฐกิจ ระดับบนจะไปได้แน่นอน เปรียบได้ด้วยการเขย่าต้นไม้ ถ้าเขย่าที่โคน ก็เคลื่อนไหวไป หมด แต่ถ้าขยับที่ใบลำต้นก็ขยับนิดเดียว ระดับล่างไม่รู้สึกละเลย (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 30) การเข้ามาเป็นฝ่ายบริหารจากการชนะเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยนั้น การแก้ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลทักษิณ 1 และรัฐบาลทักษิณ 2 ได้ใช้นโยบาย เศรษฐกิจแบบคู่ขนาน (dual track economy) โดยให้ความสำคัญกับการแก้ปัญหา ความยากจนอย่างต่อเนื่องของรัฐบาลทักษิณ 1 และ 2 นั้น “... ทักษิณกล่าว ผมตั้งใจ แล้วว่า ภารกิจหลักในการเป็นนายกรัฐมนตรีของผม คือ การสร้างความเปลี่ยนแปลงให้ ประเทศไทยดีขึ้นและให้เกิดประโยชน์แก่คนไทยทั้งมีดของในประเทศและต่างประเทศ มีความสุขสมนั้นคง ภารกิจนี้จะเป็นจริงได้ ก็ขึ้นอยู่กับผลสำเร็จนโยบายในประเทศ และการดำเนินนโยบายต่างประเทศที่เหมาะสม トラบที่ผยังดูแลอยู่ตรงนี้ จะไม่มีอะไร มาขวางมิให้ผมสร้างการเปลี่ยนแปลงเพื่อประโยชน์ของชาวไทยและประเทศไทย . . .” (ปวิณ ชำวลพงศ์พันธ์, 2559, หน้า 11) ได้ใช้นโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ผ่ากระบวน- การวิจัยและเก็บข้อมูลจากปัญหาต่าง ๆ จากประชาชนโดยตรง โดยมีทีมงานวิจัยของ พรรคจัดการทำวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะใช้ในการหาเสียงและนำไปปฏิบัติได้จริง ในการแก้ปัญหาคความยากจนและสนองความต้องการของประชาชน โดยรัฐบาลทักษิณ 1

และรัฐบาลทักษิณ 2 ได้ให้ความสำคัญทางเศรษฐกิจทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชน สามารถแข่งขันได้ในระบบทุนนิยมที่มีการแข่งขันกันสูงจากภายในและภายนอกประเทศ ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ การโยกย้ายถ่ายเทของประชากรอันเนื่องมาจากระบบโลกาภิวัตน์นั้นทำให้คนหันไปเรียนรู้ในประสบการณ์ของการมีวิถีชีวิตแบบประชาธิปไตยในที่ต่าง ๆ แล้วกลับมา ขณะที่สังคมบ้านเรานั้นเปิดในช่วง 14 ตุลาคม จนมาถึงปี 2540 มันทำให้ระบบสังคมเศรษฐกิจมันเปิดแล้วทำให้ระบบกระจายอำนาจ การกระจายทรัพยากรมันเป็นปัญหาที่ถูกดึงขึ้นมาในสังคมไทยแล้วก็ทำให้สังคมไทยมันเปลี่ยนแปลงบริบทของโครงการสร้างอำนาจ . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) การบริหารงานของรัฐบาลทักษิณที่เข้ามาหลังจากประเทศไทยตกอยู่ในภาวะวิกฤตเศรษฐกิจ ดั้มยำกุ้ง เกิดสภาพแรงงานว่างงานจำนวนมากจากโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่ได้ปิดกิจการลงอันเป็นผลมาจากวิกฤตดั้มยำกุ้ง ทำให้ประชาชนที่เคยขายแรงงานในภาคอุตสาหกรรมต่าง ๆ ตกงานทำให้ไม่มีรายได้อยู่ในสภาวะเงินขาดมือส่งผลถึงความสามารถในการชำระหนี้ให้แก่ สถาบันการเงินจำนวนมาก และเมื่อแรงงานเหล่านี้หมดหนทางดิ้นรนในเมืองทำให้แรงงานจำนวนมากต้อง หันหลังให้กับ การคาดหวังการขายแรงงานในเมือง จึงหวนกลับสู่บ้านเกิดเมืองนอนในชนบท เป็นจำนวนมาก และได้เข้าสู่การประกอบวิชาชีพภาคเกษตรกรรมแบบเดิมที่เคยทำมา (ภาคเศรษฐกิจแบบดั้งเดิม) ทีมงานวิจัยของพรรคไทยรักไทยได้นับนโยบายมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจของประชาชนในสังคมระดับต่าง ๆ หนักเบาแตกต่างกันไปในภาคธุรกิจต่าง ๆ จากการวิจัยทำให้พรรคไทยรักไทยเข้าใจถึงปัญหาและนำเสนอการแก้ปัญหาให้กับระบบเศรษฐกิจของไทย “. . . กระตุ้นเศรษฐกิจ โดยยกระดับอุปสงค์มวลรวม ผ่านโครงการ ประชาานิคม ทั้งหลาย เช่น กองทุนหมู่บ้าน พักชำระหนี้เกษตรกร ฯลฯ โครงการเหล่านี้ส่วนหนึ่งใช้ทรัพยากรจากสถาบันการเงิน เฉพาะกิจของรัฐ เช่น ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ทำให้เรียกได้ว่าเป็นนโยบายกึ่งการคลัง (quasi-fiscal policy) ผลการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยนโยบายการคลังเช่นนี้ทำให้การบริโภคกลายเป็นตัวนำของการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของไทย. . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 309) โดยต้องชี้แจงนโยบาย “เศรษฐกิจแบบคู่ขนาน” โดยตกผลึก 3 แนวทางเป็น 3 คำที่ใช้ในการหาเสียง “ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส”

ให้แก่ประชาชน โดยมีเป้าหมาย เพื่อโครงสร้างส่วนล่าง(รากหญ้า) พุ่งเป้าไปที่ชนบทในภาคเกษตรและอุตสาหกรรมขนาดเล็กและคนจนในเมืองที่เป็นลูกจ้างและค้าขายเล็ก ๆ น้อย ๆ เป็นเป้าหมายต้น ๆ โดยพรรคไทยรักไทยมีความคาดหวังว่า ถ้ามีการกระตุ้นเศรษฐกิจให้ในระดับฐานราก (รากหญ้า) ที่มีคนจำนวนมาก และรัฐบาลสามารถทำให้มีกำลังซื้อจะทำให้ระบบเศรษฐกิจทั้งระบบจะขับเคลื่อนไปกันได้หมด ประเวศ วะสี เรียกร้องให้ทำสงครามกู้ชาติเพื่อสร้างสังคมใหม่จากชุมชนระดับล่างขึ้นไปให้เป็นเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงเป็นบูรณาการกับเรื่องสังคมวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม หรือเป็นเศรษฐกิจวัฒนธรรม” ประเวศขอขอให้รัฐบาลเน้นเรื่องเกษตร ซึ่งถูกทอดทิ้งไปเมื่อความสนใจพุ่งไปที่อุตสาหกรรม แม้ว่าเกษตรยังเป็นที่พึ่งของประชากรครึ่งหนึ่งของประเทศอยู่...”

(ประเวศ วะสี, 2543, หน้า 59) การดำเนินนโยบาย แบบ Dual Track Economy โดยเน้นความสำคัญกับอุปสงค์ภายในและภายนอกเท่าเทียมกันในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ มีผลดีอย่างเห็นได้ชัดจากการฟื้นตัวทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ในทางเศรษฐกิจ รัฐบาลทักษิณสามารถจะฟื้นฟูความซบเซาของเศรษฐกิจอันเกิดจากการแตกของฟองสบู่ด้วยนโยบายการกระตุ้นให้เกิดการพลวัตทางเศรษฐกิจ การผลิต การซื้อสินค้า การใช้จ่ายใช้สอย โดยส่วนหนึ่งของเงินมาจากงบประมาณ ส่วนหนึ่งมาจากโครงการขนาดใหญ่ ด้วยนโยบายทางการเงินและการคลังมีส่วนทำให้เศรษฐกิจซบเซานั้นกระเตื้องขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่เกี่ยวข้องสื่อ อสังหาริมทรัพย์จนสามารถใช้เงินที่กู้มาจาก IMF ได้ ในส่วนนี้คงปฏิเสธไม่ได้ว่ารัฐบาลภายใต้พรรคไทยรักไทยมีผลงานที่สามารถจะกล่าวอ้างได้ระดับหนึ่ง...” (ลิขิต ชีรเวทิน, 2543, หน้า 234) การเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณจากพรรคการเมืองหน้าใหม่ที่เข้ามาสู่สนามเลือกตั้งครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 และสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้รับคะแนนนิยมมากขึ้นหลังจากการบริหารประเทศครบ 4 ปี จากผลการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2548 พรรคไทยรักไทยสามารถชนะการเลือกตั้งจากสนามเลือกตั้งอย่างท่วมท้น และสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้สำเร็จ จากผลการใช้นโยบายจนเป็นที่ประจักษ์ของประชาชนในระดับรากหญ้าและได้รับการยอมรับในการบริหารงานเพื่อแก้ปัญหาเรื่องปากท้องของประชาชนในระดับรากหญ้าของพรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของนายกทักษิณอย่างไม่เคยได้รับจากรัฐบาลก่อนหน้านี้มาก่อน ลักษณะเด่นของรัฐบาลทักษิณที่แตกต่างอย่างมากจากรัฐบาลชุดก่อนหน้านี้นี้ ทั้งที่มาจากการเลือกตั้ง

หรือไม่ก็ตาม คือ ทิศทางนโยบายและแนวการบริหารเศรษฐกิจ อันมีจุดเด่นที่การใช้
กลไกรัฐและอำนาจรัฐเข้าแทรกแซงจัดการเศรษฐกิจในระดับสูง ซึ่งเราอาจเรียกหลวม ๆ
ว่าเป็นแนวทางอิงรัฐมากกว่าแนวทางอิงตลาด งานในส่วนนี้ต้องการเสนอว่า แนวทางอิง
รัฐนี้เป็นไปได้ก็เพราะกฎกติกาของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 และการรวมศูนย์อำนาจสาม
ด้านข้างต้น อันเป็นเครื่องมือที่รัฐบาลชุดนี้นำไปใช้กับการจัดการกับระบบเศรษฐกิจผ่าน
แนวทางอิงรัฐ . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 309) พรรคไทยรักไทยซึ่งมีปัจจัย
ในด้านการบริหารเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่นำซึ่งความสำเร็จในผลแห่งชัยชนะ
ในการเลือกตั้ง ทั้งสองครั้งและครั้งที่สองก็ชนะและได้ที่นั่งในรัฐสภาเพิ่มขึ้นเท่ากับประชาชน
ได้มอบความไว้วางใจให้บริหารงานอีกหนึ่งสมัยต่อจากการที่ได้บริหารมาจนครบสมัย
นโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ใช้ นโยบายคู่ขนาน แบบ Dual Track Economy ในการแก้ปัญหา
เศรษฐกิจและความยากจน “... ไทยรักไทยทำได้ดีคือเศรษฐกิจฐานรากพอเศรษฐกิจ
ฐานรากเติบโตและแข็งแรงกำลังซื้อในประเทศก็เข้มแข็งแล้วที่สำคัญก็คือพัฒนาเศรษฐกิจ
ภาคบริการเมื่อบ้านเมืองสงบชีวิตประชาชนอยู่ดีกินดีมากขึ้นความยากจนน้อยลงเหตุ
อาชญากรรมปล้นจี้ ลักขโมยที่เกิดขึ้นรายวันก็จะลดน้อยลงฉะนั้นชีวิตผู้คนมีความเป็นอยู่
ที่ดีเศรษฐกิจมันก็ฟูการลงทุนก็เกิดขึ้นทั้งนักลงทุนต่างประเทศและในประเทศมีความเชื่อมั่น
การท่องเที่ยวก็โตตามไปพร้อม ๆ กัน. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล,
21 มีนาคม 2560) โดยที่พรรคไทยรักไทยได้นำนโยบาย 3 ประโยค คือ ลดรายจ่าย
เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ที่เป็นส่วนหนึ่งที่ได้ใช้ในการหาเสียงมาดำเนินนโยบายต่าง ๆ
เพื่อสู่เป้าหมาย โดยมีการจัด “กลุ่มเป้าหมาย” เพื่อที่จะให้นโยบายนั้นไปสู่กลุ่มเป้าหมาย
“กลุ่มเกษตรกร” พักนี้เกษตรกรรายย่อย 3 ปี จัดตั้งกองทุนหมู่บ้าน ๆ ละ 1 ล้านบาท
อาชีพเสริม หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ 30 บาทรักษาทุกโรค ปรับทิศทางการผลิตในภาค
เกษตรกร “ชนชั้นกลางในเมือง ผู้ประกอบวิชาชีพอิสระ(คนจนในเมือง)” ธนาคารคนจน
พัฒนาทักษะวิชาชีพให้คนตกงาน โครงการเอื้ออาทรต่าง ๆ เช่นบ้านเอื้ออาทร 30 บาท
รักษาทุกโรค “ชนชั้นกลางในเมือง ผู้ประกอบการรายย่อย” พัฒนาตลาดเงิน ตลาดทุน
(ลดภาษีเงินได้นิติบุคคลลงเหลือร้อยละ 25) ตั้งธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ตั้งกระทรวงพัฒนาผู้ประกอบการ ประกาศสงครามคอร์รัปชันแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การลด
รายจ่าย การเพิ่มรายได้ และการขยายโอกาส เพื่อการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและความยากจน

“... ผมบอกว่ามันเป็นเรื่องความสามารถบริหารจัดการ มันเป็นเรื่องความเข้าใจสังคมไทย ระดับล่างว่าผู้คนที่ต้องการอะไร นโยบายของไทยรักไทยมันไม่ได้มีลักษณะเป็นเอกเทศนะ เช่น 30 ก็ว่ากันไป 30 แต่เวลาเขาคิดเขาคิดเชื่อมโยงกันหมด ก็คือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส แล้วภายใต้คำว่า ลดรายจ่าย เพิ่มรายจ่าย ขยายโอกาส มันก็จะมียุทธศาสตร์นโยบาย โน้น นั่น นี่ มารองรับเชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายโยงแมงมุมทางนโยบายมันถึงกันหมด...” (ณัฐวุฒิ ใสกิติอ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) ทำให้ประชาชนที่ลำบาก และยากจนมาหลายปีจากผลกระทบทางเศรษฐกิจจากวิกฤตต้มยำกุ้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ ขาดเงินทุนหมุนเวียน ภัยธรรมชาติ โรคภัยไข้เจ็บ ภาระหนี้สินจากการแบกรับภาระดอกเบี้ย มหาโหด (รัฐบาลประชาธิปไตยใช้แก้ปัญหาเงินไหลออก) ที่ประชาชนต้องทนรับภาระนี้ มาหลายปี ผ่านมาหลายรัฐบาลก็ไม่สามารถช่วยและแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลอย่างรัฐบาลทักษิณ “... การเปลี่ยนแปลงอีกมากมาย ที่ได้เกิดขึ้นและ จะเกิดขึ้นอันเนื่องจากระบบทักษิณที่เพิ่งก่อตัวขึ้นมาใหม่นี้ เป็นเรื่องที่สมควรทำความเข้าใจ กับมันอย่างจริงจังและรอบด้านไม่ว่าผู้คนนั้นจะสนับสนุนหรือคัดค้านระบบทักษิณนี้ ก็ตาม เพราะมันจะส่งผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อคนทั้งประเทศนี้ไปอีกนานเลยทีเดียว เนื่องจากขณะนี้มันได้เลี้ยวจุดที่จะยับยั้งการก่อตัวของมันได้แล้ว และเป็นเรื่องไร้เดียงสา ที่คาดหวังลม ๆ แล้ง ๆ ว่าระบบทักษิณที่เพิ่งก่อตัวได้หมาด ๆ และล่มสลายเองในอนาคต อันใกล้ ในสังคมไทยคง...” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 12) รัฐบาลทักษิณได้มีการจัดสรรงบประมาณบริหารประเทศเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ใช้ในการแก้ปัญหาจาก ผลวิกฤตต้มยำกุ้ง โดยผ่านนโยบายแบบคู่ขนาน (dual track) โดยแบ่งระบบเศรษฐกิจ ส่วนบน เป็นแบบทุนนิยมเต็มตัว และใช้แนวทางแบบทุนนิยมเพิ่มขีดความสามารถ ในการแข่งขันระดับโลก รัฐบาลทักษิณประยุกต์แนวรัฐสวัสดิการมาใช้กับเศรษฐกิจ ส่วนล่าง โดยได้รับการอุดหนุนจากรัฐบาล โดยมีเป้าหมาย 3 อย่างตามที่ได้หาเสียงไว้ คือ “ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส” “... ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส คั่นไว้ พอมาฟังทั้งหมดแล้วปัญหาของคนเรานี้ถ้าชาวารู้รู้เสร็จปีนี้ช่วยปนแล้งน้ำท่วม ก็หมด กันเป็นหนี้ หากอีกก็ต้องกู้มาใหม่หนี้เก่าก็อยู่ในนี้ไม่จบไม่สิ้น รายได้ก็ไม่มี รายจ่ายก็ต้อง จ่ายจะไปหาเงินกู้ที่คืนก็เริ่มถูกยึดถูกจำนองไป ไปหา Bank ไม่มีสินทรัพย์มันจะไปกู้อะไร เงินตัวเปล่าไปกู้ได้ไหม มันผูกกันทั้งหมดก็ต้องมานั่งวิเคราะห์ถ้าคุณจะทำถ้ารายจ่ายเขา

จ่ายน้อยลงก็มีเหลือถ้ารายได้เพิ่มขึ้นก็จะมีเยอะขึ้นแล้วถ้ามีโอกาสมากขึ้นก็สามารถสร้างรายได้มากขึ้นก็มีอยู่ 2-3 ตัวเห็นมาตลอดมันก็มีกระบวนการเข้ามาทำนโยบายมาดูแลทั้งหมดแล้วก็คิดว่าถ้ามันจัดการทุกอย่างเป็นวงจรชีวิต ถ้าเราบอกว่าอย่าไปจ่ายมากเกินไปอย่างเดียวไม่ได้ถ้าไม่มีรายได้มาจ่ายแล้วก็จ่ายจนหมดเพราะฉะนั้นคำสามคำนี้มันเกี่ยวกัน...”

(ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) รัฐบาลทักษิณได้นำนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้มาใช้เพื่อให้บรรลุ 3 เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ประชาชนอยู่ดีกินดีตามที่ได้คาดหวังไว้ในการกบฏเลือกตั้งช่วงมีการเลือกตั้ง “... ชาวบ้านที่คอยสะกิด เล่าให้ฟังว่า การตัดสินใจเลือกพรรคไทยรักไทยในยุคแรก ๆ นั้น เป็นเพียงแค่การ “ลองของใหม่” และไม่คิดว่าจะนโยบายอันแปลกใหม่ที่พรรคการเมืองนำเสนอ จะทำได้จริง แต่พรรคไทยรักไทยกับทำได้ ทำให้มีการเปลี่ยนทัศนคติของชาวชนบทที่มีต่อพรรคการเมืองไปได้อย่างสิ้นเชิง...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, ยุคดิ มุกดาวิจิตร และนิติ ภาวิกรณ์, 2556, หน้า 57) การจัดสรรงบประมาณแผ่นดินโดยรัฐบาลที่เข้มแข็งปราศจากอิทธิพลจากทางทหารและอิทธิพลอื่น ๆ ทำให้การเรียงลำดับความสำคัญในการบริหารงบประมาณเป็นไปตามความจำเป็นและเป็นไปตามความต้องการของพรรคไทยรักไทยที่ได้ศึกษาการแก้ปัญหาของประเทศที่ได้รับผลกระทบจากวิกฤตต้มยำกุ้งอย่างละเอียดและใช้เป็นแนวทางในการหาเสียงและเมื่อชนะเลือกตั้งได้นำนโยบายมาดำเนินเป็นนโยบายของรัฐบาลอย่างเป็นรูปธรรมและเด่นชัดเป็นที่ประจักษ์ให้ประชาชนได้เห็นและเกิดผลจากการดำเนินนโยบายที่ประชาชนสัมผัสถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเองที่มีความอยู่ดีกินดีอย่างไม่เคยได้รับมาจากรัฐบาลที่เคยมีมา ทั้ง ๆ ที่การใช้งบประมาณแผ่นดินก็ไม่ได้แตกต่างกันมากมายแต่ทำให้คนในสังคมส่วนหนึ่งมีเงินในกระเป๋าเพิ่มขึ้น การลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการขั้นพื้นฐานของประเทศ รัฐบาลทักษิณ ได้ดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ ดังนั้น วิธีการจัดการหรือการบริหารด้านเศรษฐกิจของภาครัฐที่จะแก้ปัญหาวิกฤต ปัญหาความยากจน ปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงทรัพยากรสาธารณะของภาคประชาชน “... การประท้วงมีมากถึงปีละพันกว่าครั้ง เท่ากับว่าปีหนึ่งมีการประท้วงโดยเฉลี่ยถึง 3 ครั้งต่อวัน จุดสูงสุดคือ ช่วงหลังวิกฤตเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 เมื่อชาวบ้านและคนงานโรงงาน ได้รับผลกระทบทางลบอย่างเต็มที่ เกษตรกรยึดพื้นที่ในกรุงเทพฯ ปักหลักประท้วงรัฐบาลและเรียกร้อง

ให้ดำเนินการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขณะเดียวกันผู้ใช้แรงงานก็เรียกร้องด้วยการนัดหยุดงาน การหักเหที่สำคัญในทางการเมือง เกิดขึ้นเมื่อผู้ที่เดือดร้อนแสวงหาทางออกผ่านกระบวนการเลือกตั้ง แทนที่จะเดินขบวนประท้วงแบบเดิม ๆ จุดเปลี่ยนที่เกิดขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2543 และปี พ.ศ. 2548 . . .” (ผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557) ความมีเสถียรภาพของรัฐบาลมีความสำคัญอย่างมาก จะเห็นได้ว่าพรรคไทยรักไทยภายใต้ร่มเงาของทักษิณบวรรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ที่มีเจตจำนงที่ต้องการให้ฝ่ายบริหารเข้มแข็ง ทำให้การใช้อำนาจในการสั่งการและแก้ปัญหา ด้านเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้ากระบวนการเลือกตั้งสามารถทำให้ได้ฝ่ายบริหาร หรือรัฐบาลที่เข้ามาบริหารประเทศได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการแข่งขัน การปรับตัว ความเท่าทันกับการแข่งขันจากการแสวงหาผลประโยชน์จากต่างประเทศ และบรรษัทข้ามชาติในระบบทุนนิยมที่กระแสโลกาภิวัตน์นั้นแพร่ขยายไปทั่วโลกอย่าง รุนแรง และได้เข้ามาลงทุนและหาผลกำไรจากการผลิตหรือเข้ามาแสวงหาผลกำไรจากการเร่ไรกำไรในตลาดเงินและตลาดทุน ความร่ำรวยตกอยู่กับการคนอีกชนชั้นแต่ภาระ ตกมาอยู่ที่คนอีกชนชั้นหรือบุคคลทั่วไป เช่น การเร่ไรกำไรใน Oil Futures ในตลาดอนุพันธ์ ที่มีการปั่นราคาใน Oil Futures ทำให้ราคาน้ำมันสูงขึ้น ผู้แบกรับภาระการเร่ไรกำไรจาก กลุ่มคนแค่นี้ไม่กี่กลุ่มแต่คนจำนวนมากที่ต้องจ่ายและส่วนหนึ่งก็คือ คนจนที่ต้องจ่ายเช่นกัน ถ้าประเทศได้ผู้นำที่มีความรู้ความสามารถในทางเศรษฐกิจกระบวนการสร้างนโยบาย คือ พรรคไทยรักไทย ขบวนการเขาเริ่มจากฐาน เขาเชื่อว่า เหมือนการรดน้ำต้นไม้ รดน้ำต้นไม้ ถ้าคุณรดที่ยอดรดที่ใบ มันจะไม่เกิดผลอะไร แต่ว่าเราคิดว่าต้นไม้ทั้งองกามมันต้องอยู่ที่ ฐานมันต้องรดน้ำที่ราก มันก็จะไปสู่กิ่งก้านสาขาทุกส่วนจะได้หมด ฉะนั้นเราแก้ปัญหา เศรษฐกิจแก้ปัญหาประชาชนทั้งประเทศ ฉะนั้น ขบวนการสร้างนโยบายเราก็จะลงไปหา กลุ่มคนส่วนใหญ่ที่เป็นเป้าหมายที่จะทำนโยบาย ฉะนั้นวิธีการของเรา เราไปพบประชาชน เราวิเคราะห์สังคมและจำแนกว่าประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรม ชนบทเป็นฐานราก ใหญ่ที่สุดของสังคม ฉะนั้นมันก็ต้องลงไปหาชนบท ทำนาทำสวน ประมงหรือ ทำการเกษตรก็ต้องลงไปหาคนกลุ่มนี้ที่ใหญ่ที่สุดและก็มีประปราย เช่น นักธุรกิจ การค้า รายย่อย SME ผู้ใช้แรงงานก็คือฐานของคนส่วนใหญ่ ถ้าฐานแข็งแรง ประเทศมันก็เดิน ไปข้างหน้า เพราะว่าฐานมันแข็งแรง . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ก็จะก่อให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ และสามารถเก็บเกี่ยวผลประโยชน์

ทางด้านภาษีจากระบบมาเป็นงบประมาณแผ่นดินเพื่อใช้ในการพัฒนาประเทศในด้านต่าง ๆ และสามารถกระจายทรัพยากรของรัฐและบริหารงบประมาณผ่านนโยบายต่าง ๆ ที่ภาคประชาชนมีส่วนในการตัดสินใจผ่านกระบวนการเลือกตั้งจากการแข่งขันกันของพรรคการเมืองในการนำเสนอนโยบายในการแก้ปัญหา แต่ในอดีตที่ผ่านมาระบบการเมืองที่อ่อนแอทำให้ได้ฝ่ายบริหารที่ขาดความรู้ความสามารถด้านเศรษฐกิจไม่เท่าทันกับการแข่งขันของการแสวงหาผลประโยชน์ของภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศไทยจะทำให้ประเทศชาติต้องเจอวิกฤต (ต้มยำกุ้ง) รัฐต้องรับภาระความเสียหายจากสถาบันการเงินและธุรกิจขนาดใหญ่ตลอดจนการรวมหัวกันระหว่างนักธุรกิจขนาดใหญ่กับสถาบันการเงินร่วมกันโกงโดยปล่อยสินเชื่อเกินกว่าทรัพย์สินค้ำประกัน และภาระเหล่านั้นก็ตกมาอยู่บนบ่าของประชาชนคนไทยที่ต้องแบกรับภาระผ่านด้านมาตรการทางภาษีในรูปแบบต่าง ๆ แต่ภาระเหล่านี้ สุดท้ายส่วนหนึ่งคนระดับรากหญ้าก็จะกลายเป็นผู้รับภาระที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ในภาวะจำยอม หลังเกิดวิกฤตต้มยำกุ้ง การใช้เงินในการบริหารประเทศของ “รัฐบาลชวน” ไม่ได้ให้ความสำคัญในการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับโครงสร้างส่วนล่างที่ได้รับผลกระทบ โดยใช้เงินส่วนมากไปแก้ปัญหาโครงสร้างส่วนบนที่ผู้ประกอบการมีความใกล้ชิดกับศูนย์กลางอำนาจจะได้รับการแก้ปัญหาด้วยเม็ดเงินจำนวนมาก เช่น ธนาคาร และอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ แต่ในสังคมระดับกลางลงไปถึงรากหญ้านั้นไม่ได้รับการดูแลแล้วยังต้องเป็นผู้แบกรับภาระดอกเบี้ยที่แสนแพงนั้นเพื่อแก้เงินไหลออกของรัฐบาลชวน 2 และในช่วงที่ก่อนจะเกิดรัฐบาลทักษิณระบบเศรษฐกิจนั้นมีปัญหาอยู่และรัฐบาลทักษิณนั้นพยายามที่ใช้แนวทางใหม่ที่ตรงข้ามกับแนวทางเศรษฐกิจในแบบเก่าที่เป็นอยู่โดย รัฐบาลทักษิณได้ใช้กลไกเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น พยายามแก้ไข กลไกเศรษฐกิจแบบทวิลักษณ์ (dual economy) ที่เป็นที่มาของการเกิดความยากจนในชนบทไทย พยายามกระตุ้น พลวัตรของทุนนิยมอุตสาหกรรมไทย ที่ขาดฐานเทคโนโลยี พยายามใช้ กลไกเศรษฐกิจแบบฟองสบู่ในการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในขอบเขตที่พอจะควบคุมได้ พยายามดึง เศรษฐกิจใต้ดิน ซึ่งเป็นฐานของความสัมพันธ์เชิงอำนาจแบบเก่า (เจ้าพ่อ ผู้มีอิทธิพล นักธุรกิจการเมือง) ให้กลายมาเป็นเศรษฐกิจบนดินที่รัฐสามารถควบคุมได้และสามารถนำรายได้จากส่วนนี้มาใช้ในนโยบายประชานิยม เพื่อลดภาวะทางการเมืองคลังของรัฐบาล (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 14) การการแก้ปัญหา

ทางด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณที่ได้ใช้นโยบายประชานิยมกับโครงสร้างส่วนล่าง มีมุมมองที่แตกต่างกันออกไปถึงข้อดีข้อเสีย มีการโจมตีของฝ่ายตรงกันข้ามถึงการทำการเมืองในรูปแบบนี้ว่าเป็นการซื้อเสียงโดยใช้เงินของรัฐ เป็นการทำผิดวินัยการคลัง ตลอดจนทำให้ประชาชนนั้นขี้เกียจ เป็นการโจมตีเพื่อของฝ่ายตรงกันข้าม แต่การดำเนินนโยบายต่าง ๆ เพื่อที่จะให้ประชาชน ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส นั้นส่งผลให้เศรษฐกิจระดับรากหญ้าเริ่มฟื้นตัวอย่างเห็นได้ชัด “... ภาษีมีหน้าที่มาบำรุงทุกข์บำรุงสุข แต่รัฐบาลทักษิณจ่ายจนกระทั่งเงินไม่มีเหลือเลยนั้นมันไม่จริงเวลานี้พบทำเศรษฐกิจเจริญขึ้นมาเงินกองคลังรัฐบาลทักษิณสะสมมีมากกว่ารัฐบาลอื่นที่ผ่านมาและผมจะใช้หนี้ได้ภายในสองปีหรือผมคิดว่าคุณจ่ายเงินไปให้เขาทำให้เศรษฐกิจฐานรากมันแข็งแกร่งมันโตขึ้นมาเอาภาษีกลับมามันได้มากกว่าแต่ถ้าคุณคิดทางเดียวคุณก็จ่ายไปคุณไม่คิดทางกลับจะนั้นอันนี้มันเป็นแค่การโจมตีทางการเมือง...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) มีการกล่าวหาและโจมตีมาตลอดว่าการทำนโยบายประชานิยมของรัฐบาลทักษิณเป็นเรื่องที่เลวร้ายไม่เป็นผลดีกับประเทศชาติและสังคมไทยในระยะยาว และอาจทำให้ประเทศชาติล่มจมได้อย่างกับประเทศในอเมริกากลางที่ได้ใช้นโยบายประชานิยมจนทำให้เกิดปัญหาการเงินการคลังของรัฐบาล จนถึงกับประเทศล้มละลาย “... คนที่กำลังโจมตีว่าพรรคไทยรักไทยดำเนินนโยบายไม่มีวินัยทางการเงินและทำให้ประเทศชาติเสียหาย ไม่จริง เอาตัวเลขกระทรวงการคลังดูได้เลย แล้วดูการเติบโต ด้านกราฟทางเศรษฐกิจคุณมาตอนเศรษฐกิจดี แต่พรรคไทยรักไทยไม่ได้มาตอนเศรษฐกิจบูม มาตอนดิ่งเหว สมัยปี 40 ดิ่งลงมา แต่ก็ใช้หนี้ IMF ไปได้ถ้าคุณว่าพรรคไทยรักไทยทำลายเศรษฐกิจเป็นประชานิยมแล้วตลอดเวลาที่ผมอยู่ พวกคุณไม่เห็นหรือว่าเราใช้หนี้ได้แล้วเงินกองคลังเรานั้นคงขึ้นเรื่อย ๆ ...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ตลอดการบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณนั้นได้ใช้นโยบายประชานิยมมาตลอดและอย่างต่อเนื่องและก็ได้ได้รับความนิยมจากประชาชนมากขึ้น โดยดูได้จากการเพิ่มจำนวนสมาชิกของพรรคไทยรักไทย และ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 ที่ตอกย้ำถึงความสำเร็จของการดำเนินนโยบายประชานิยม และหลังจากที่รัฐบาลทักษิณถูกทำรัฐประหารแล้วนโยบายประชานิยมหรือนโยบายที่ทักษิณทำไว้ รัฐบาลที่เคยกล่าวโจมตีเรื่องการแก้ปัญหาเศรษฐกิจของรัฐบาลทักษิณที่ใช้แนวทางประชานิยมกับโครงสร้าง

ระดับรากหญ้าว่าไม่ดี แต่เมื่อถึงเวลาที่ฝ่ายโจมตีนโยบายประชานิยม ได้เข้ามาบริหารประเทศก็ได้ใช้นโยบายประชานิยมคล้าย ๆ กันและบ้างนโยบายนั้นก็คงนโยบายไว้ตามรัฐบาลทักษิณ “... ถึงจุดหนึ่งสภาพที่เป็นไปในประเทศมันจะมีเส้นแบ่งของมันเองว่า ถ้าสิ้นเกินก็ได้รับการปฏิเสธเป็นแต่เพียงว่าเราไม่เคยปล่อยให้มันทำงานด้วยตัวของมันเองอย่างเต็มที่ เราจึงที่จะทำให้ประชานิยมเป็นอาชญากรรมของสังคมไทยไปเสียก่อน โดยการบอกว่าถ้าเป็นประชานิยมเป็นเรื่องร้าย เป็นเรื่องที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจ ระบบสังคมเสียหายทั้ง ๆ ที่คนที่กำลังพูดแบบนั้นก็ใช้นโยบายในลักษณะประชานิยมกับประชาชน...” (ณัฐวุฒิ ใสกิติอ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) “... ถ้าคนข้างบนมันอึดหมี-พลีมัน มันอึดอยู่แล้ว มันมีเงินแต่ถ้าข้างบนมันขยับแต่รากฐานมันอ่อนแอ มันไปไม่ได้ ฉะนั้นเราเชื่อว่าถ้าเราทำฐานรากเศรษฐกิจแข็งแรงมันจะยกสังคมทั้งสังคมไปแล้วฐานรากมันเป็นฐานของคนส่วนใหญ่ ถ้าเราทำให้เศรษฐกิจมันหมุนเวียนที่ฐานรากมันจะมีผลในการหมุนเศรษฐกิจมหภาคไปทั้งระบบเพราะเราเชื่อจากการวิจัย เพราะคนข้างล่างไม่เหมือนคนข้างบน คนข้างบน เงินมันมีเกินไปเยอะ มันจะใช้ไม่มากมันจะเก็บ เงินออมคนข้างล่างไม่มีแต่ใช้ให้พอ เขาก็ยังไม่พอ ฉะนั้น การเอาเงินหรืออัดฉีด เศรษฐกิจที่ฐานรากเงินที่ส่งไปมันจะกลับมาหมุน ทำให้วงจรทางเศรษฐกิจมันไปหมุนที่ฐานรากมันจะขึ้นไปหมุนจากกลไกระบบที่เกี่ยวข้องกันอีก 5-7 รอบ ซึ่งมันจะทำให้เศรษฐกิจมันขยายตัว คนฐานรากมีเงินพื้นฐานจะต้องกินอาหารการกินต้องเติบโต เข้าองหาเสื้อผ้าอยู่อาศัย นั้นต้องซื้อ เขาต้องปรับปรุงบ้านพักอาศัยก่อสร้างปูนซีเมนต์ เศรษฐกิจทุกตัวก็ไปได้หมดเพราะคนรากมีเงินเขาก็ต้องใช้ เขาต้องใช้ชีวิตดำรงอย่างมีคุณค่าแล้วมีประโยชน์ที่ใช้ เขาจะกินอาหารดีจะต้องซื้อ ยากได้เสื้อผ้าเขาก็ต้องไปซื้อเสื้อผ้าใส่ มันก็ไปพัฒนาโรงงาน ฉะนั้นเราคิดว่าการลงทุนที่เศรษฐกิจฐานรากมันทำให้ระบบเศรษฐกิจ มันเติบโตขึ้นทั้งระบบ...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) เมื่อรัฐบาลทักษิณเข้ามาบริหารประเทศได้นำหลักการที่ได้ทำการวิจัยไว้ในการที่จะทำให้ระบบเศรษฐกิจรากหญ้ามุ่งกำลังซื้อเพื่อเพิ่มความเข้มแข็งให้เศรษฐกิจยอดหญ้าโตไปด้วย โดยวิธีการลดรายจ่ายของครัวเรือนลงโดยรายจ่ายนั้นรัฐบาลได้เข้ามาเปลี่ยนไปในรูปสวัสดิการ เช่น ลดค่าใช้จ่ายเรื่องการรักษาพยาบาล ลดดอกเบี้ยเงินกู้ หาแหล่งเงินกู้ โดยรัฐบาลทักษิณได้ดำเนินนโยบายเพื่อลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ที่ได้หาเสียงไว้มาทำให้เศรษฐกิจในระดับรากหญ้า

นั้นเข้มแข็งเพื่อที่จะเป็นฐานที่มั่นคงอีกฐานหนึ่งแทนฐานเศรษฐกิจแบบเดิมที่ให้ความสำคัญกับการส่งออกเป็นหลักจนนำไปสู่วิกฤตเศรษฐกิจ ดั้มยำกุ้ง การดำเนินนโยบายเพื่อเป้าหมายการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เพื่อที่จะให้ประชาชนมีในระดับรากหญ้ามีกำลังซื้อได้มีนโยบาย ดังต่อไปนี้ เช่น พักการชำระหนี้ให้เกษตรกรรายย่อยเป็นเวลา 3 ปี โครงการนี้มีผู้เข้าร่วมประมาณ 2300000 รายเป็นยอดการชำระหนี้ ประมาณ 94,000 ล้านบาท จากการดำเนินนโยบายนี้มา 3 ปีทำให้ยอดหนี้ลดลง 16,000 ล้านบาท คงเหลือหนี้คงค้าง 78,000 ล้านบาท รัฐบาลดำเนินงานผ่านธนาคารเพื่อการเกษตร โดยพักหนี้ 3 ปี และไม่ต้องเสียดอกเบี้ย และพบว่า ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการร้อยละ 48 มีรายได้เพิ่มและร้อยละ 46 มีเงินเก็บมากขึ้น การดำเนินชีวิตของเกษตรกรในชนบทนั้นต้องเผชิญกับปัญหามากมายจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำจากวิกฤตดั้มยำกุ้ง ที่ทำให้แรงงานที่ต่งงานจากวิกฤตนั้นต้องกลับไปอาศัยทรัพยากรของครอบครัวที่มีอยู่อย่างจำกัด ทำให้เพิ่มภาระของครอบครัว และการประกอบอาชีพเกษตรกรรมนั้นเดิมทีก็ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยู่แล้ว ทำให้เมื่อพ้นฤดูการทำเกษตรก็จะใช้ช่วงเวลาที่ว่างนั้นเข้ามาขายแรงงานกันในเมือง และท่ามกลางการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมทำให้ฤดูกาลที่เคยมั่นคงก็เกิดการแปรปรวนส่งผลต่อการทำการเกษตร เช่น ภัยแล้ง น้ำท่วม และยังเกิดจากการพัฒนาของชุมชนเมืองที่มีการถมดิน ข้างทางน้ำ มีการตัดถนนของภาครัฐส่งผลต่อทางเดินน้ำทำให้วงจรของการทำการเกษตรนั้นได้รับผลกระทบโดยที่คนในภาคการเกษตรเหล่านี้ไม่สามารถต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากปัจจัยเหล่านี้ได้เลย ทำให้เสถียรภาพในด้านของอาชีพนั้นค่อยๆ ลดลง การที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นได้ใช้นโยบายนี้ได้มีการมีข้อสงสัยให้กับสังคมอยู่ไม่น้อย แต่การใช้เงินผ่านนโยบายนี้ "... ประชาธิปไตยของในยุคสิบกว่าปีมานี้มันยังเป็นประชาธิปไตยที่คนรู้สึกว่ามันจับต้องได้หรือที่คนมักจะเรียกกันว่าประชาธิปไตยกินได้ หมายถึงมันส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน พอพูดเรื่องประชาธิปไตยเขาก็คิดถึงพรรคการเมือง คิดถึงการเลือกตั้ง คิดถึงนโยบายดี ๆ ที่เขาสูญเสียไปและถ้าจะให้ที่สู้ ๆ อยู่ก็คือเพื่อให้ได้ประชาธิปไตย แต่ประชาธิปไตยก็ไม่ใช่นามธรรมไม่ได้เป็นหลักการลอย ๆ แต่เป็นเรื่องที่โยงกับชีวิตของเขา..." (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ถ้าเราไม่จิตสำนึกจนเกินไปเราก็รับรู้ได้เลยว่า การใช้เม็ดเงินผ่านโครงการนี้ใช้เงินน้อยกว่ามากเมื่อเทียบกับเม็ดเงินที่ใช้กู้ยืมสถาบันการเงินของรัฐบาลที่ผ่านมาที่ผู้ได้ผลประโยชน์จะอยู่

ในหมู่คนรวยที่มีเงินฝากกับชนชั้นนำที่เป็นเจ้าของเบงก์ หรือไม่ก็จะเป็นงบที่ใช้ในการพัฒนา
 ชนบทที่การใช้งบไม่ก่อให้เกิดเป็นประโยชน์แก่เกษตรกรอย่างแท้จริงแต่่นโยบาย
 พักชำระหนี้ให้เกษตรกรนั้น คนที่ได้รับผลประโยชน์นั้น คือ คนจนที่ได้ประโยชน์มากกว่า
 2 ล้านครัวเรือน จึงเป็นนโยบายที่ประชาชนในระดับรากหญ้าที่อยู่ในภาคเกษตรนั้นพอใจ
 กับนโยบายที่รัฐบาลทักษิณได้ช่วยเหลือคนจน การช่วยเหลือคนจนและคนในภาคการเกษตร
 ที่เป็นฐานรากที่ใหญ่ของสังคมไทยในหลายรัฐบาลที่ผ่านมา นั้นนโยบายที่ชัดเจนและ
 ไม่ได้ทำเพื่อที่จะให้ฐานของสังคมในส่วนนี้เข้มแข็งโดยการใส่ทุนหรือการเพิ่มทุนเข้าไป
 แต่รัฐบาลทักษิณนั้นได้ทำโดยการลดรายจ่ายของภาระดอกเบี้ยและส่วนที่จะต้องคืนเงินต้น
 ให้กับ ธ.ก.ส. มาเป็นการทุนเพิ่มเข้าไปในระบบเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าทำให้คน
 ในส่วนนี้สามารถที่จะใช้เม็ดเงินส่วนนี้มาเพื่อการพัฒนาการผลิตและต่อยอดธุรกิจของ
 ตนได้ “... นายกทักษิณนั้นให้เบ็ดมาไม่ได้ให้ปลา ท่านให้เบ็ดแล้วคุณไปตกเอาว่า คุณจะ
 ได้ปลามากหรือน้อยแล้วมันอยู่ที่ความสามารถของคุณเอง สิ่งที่เขาให้มานิด ๆ หน่อย ๆ
 มันคือเบ็ด แต่มันอยู่ที่ความสามารถว่าคุณจะไปต่อยอดอย่างไร คุณจะเอาเบ็ดตรงนี้
 ไปเกี่ยวเหยื่อแล้วคุณจะได้ปลาใหญ่ปลาเล็กมันอยู่ที่คุณแล้ว นโยบายของนายกทักษิณ
 ให้จริง ๆ เงินเล็ก ๆ น้อย ๆ มันเป็นจุดเริ่มต้น มันคือ เบ็ดไม่ใช่ปลา...” (วิไลวรรณ
 เทียนเงิน, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 7 กุมภาพันธ์ 2560) นโยบายพักชำระหนี้ให้เกษตรกร
 นั้น คนที่ได้รับผลประโยชน์นั้น คือ คนจนที่ได้ประโยชน์มากกว่า 2 ล้านครัวเรือน จึงเป็น
 นโยบายที่ประชาชนในระดับรากหญ้าที่อยู่ในภาคเกษตรนั้นพอใจกับนโยบายที่รัฐบาล
 ทักษิณได้ช่วยเหลือคนจน การช่วยเหลือคนจนและคนในภาคการเกษตรที่เป็นฐานรากที่ใหญ่
 ของสังคมไทยในหลายรัฐบาลที่ผ่านมา นั้นนโยบายที่ชัดเจนและไม่ได้ทำเพื่อที่จะให้
 ฐานของสังคมในส่วนนี้เข้มแข็งโดยการใส่ทุนหรือการเพิ่มทุนเข้าไปแต่รัฐบาลทักษิณนั้น
 ได้ทำโดยการลดรายจ่ายของภาระดอกเบี้ยและส่วนที่จะต้องคืนเงินต้นให้กับ ธ.ก.ส.
 มาเป็นการทุนเพิ่มเข้าไปในระบบเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าทำให้คนในส่วนนี้สามารถ
 ที่จะใช้เม็ดเงินส่วนนี้มาเพื่อการพัฒนาการผลิตและต่อยอดธุรกิจของตนได้ “... นายก
 ทักษิณตอนที่ก่อนจะทำพรรคได้รับชนะเลือกตั้งในปี 44 เหมือนการเดินทางไกล เรากับ
 ทีมงานทางการเมืองพาท่านไปพบทุกส่วนของสังคม ฉะนั้นการที่ท่านได้ลงไปสัมผัส
 ในเบื้องต้นทำให้เข้าใจอย่างน้อยที่สุดสิ่งที่ท่านได้ก็คืออารมณ์ความรู้สึก ลงไปคุยกับชาวบ้านก็

จะได้รู้ชวาลำบากอย่างไรกับการผลิตข้าวขึ้นมาได้สักครั้งหนึ่ง กับเจอกับชะตากรรมธรรมชาติ กว่าจะไปสบายได้สักที ต้องเจอกับกลไกตลาดที่มันมีปัญหาในขณะนั้น จะส่งออกไปผู้ค้าไปขายข้าว ข้าวเวลานั้นอยู่ในกระสอบมันดูง่ายแต่กว่าจะได้มันผ่านอะไรมาน่า..” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) เมื่อทักษิณกับพรรคไทยรักไทยได้ทำงานเก็บข้อมูลมาจากต้นตอของปัญหาอย่าง ทำให้การออกนโยบายมารองรับการแก้ปัญหาโดยตรงจุดกับปัญหาอย่างแท้จริงทำให้การออกนโยบายของรัฐบาลทักษิณ นั้นได้รับการยอมรับจากประชาชนอย่างมาก และเมื่อรัฐบาลทักษิณดำเนินนโยบายนี้ตามที่ได้หาเสียงไว้โดยการพักหนี้และไม่ต้องเสียดอกเบี้ยให้กับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเป็นเวลา 3 ปี นั้นเท่ากับยังป็นนัดเดียวได้นกสองตัวในเวลาเดียวกัน เพราะเป้าหมายของการดำเนินนโยบายนี้เพื่อที่จะให้ประชาชนนั้นลดรายจ่าย เมื่อมีการลดรายจ่ายที่ต้องจ่ายไปทำให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นมาโดยปริยายทำให้เกิดกำลังซื้อขึ้น ทำให้ระบบเศรษฐกิจในระดับฐานรากนั้นมีการขับเคลื่อนแตกต่างจากรัฐบาลก่อนเพราะการทำให้ประชาชนนั้นลดรายจ่ายได้ถึงปีละเกือบหมื่นล้านต่อปี เม็ดเงินจำนวนนี้มันทำให้เกิดกำลังซื้อขายมีการหมุนเวียนกันหลายรอบจากชาวบ้านสู่ร้านค้าจากร้านในตำบลสู่อำเภอ จากอำเภอสู่จังหวัด จากจังหวัดสู่กรุงเทพฯ ในแต่ละครอบครัวที่ได้เข้าร่วมโครงการนี้ แม้เม็ดเงินจำนวนนี้อาจจะไม่มากแต่สำหรับคนยากจนและคนในชนบทแล้วนั้นการที่ได้ลดค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลที่ต้องแบกรับกันในทุก ๆ ปีนั้นมันเป็นภาระที่สูงมาก เมื่อถึงเวลาที่จะต้องไปชำระหนี้หรือดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ถ้าเงินไม่พอก็ต้องไปหากู้ยืมเงินนอกระบบเพื่อที่จะนำเงินไปใช้หนี้กับ ธ.ก.ส. ทำให้ต้องแบกภาระหนักขึ้นโครงการพักชำระหนี้ของรัฐบาลทักษิณที่นำมาปฏิบัตินั้นยังช่วยตัดวงจรการก่อหนี้นอกระบบที่มาจากความจำเป็นที่ต้องชำระหนี้ให้กับ ธ.ก.ส. ไปในตัว พรรคไทยรักไทยนำนโยบายนี้มาใช้ ทำให้เม็ดเงินที่จะต้องจ่ายให้ ธ.ก.ส. นั้นยังคงอยู่ในมือเกษตรกรทำให้เกิดกำลังซื้อ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินเศรษฐกิจแบบคู่ขนานของรัฐบาลทักษิณ

จัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โครงการนี้ปล่อยกู้ให้หมู่บ้านต่าง ๆ ได้ถึง 80,000 หมู่บ้าน มีผู้ได้รับประโยชน์ถึง 18 ล้านราย เพื่อใช้ในการลงทุน หรือประกอบกิจการขนาดเล็ก และพบว่า มีการชำระหนี้คืนสูงถึง ร้อยละ 94 (เอนก เหล่าธรรมทัศน์, 2549, หน้า 136-137) รัฐบาลพรรคไทยรักไทยได้ทำการวิจัยแล้วคผลึกของงานวิจัย

มาเป็นนโยบายกองทุนหมู่บ้าน เพื่อเป้าหมายเพื่อเพิ่มรายได้ และขยายโอกาส ทำให้มีเงินที่เดิมลงไปชุมชนและชุมชนเมือง ให้ประชาชนนำมาแก้ปัญหาให้กับชุมชนของตนเอง ได้อย่างดีเพราะการใช้จ่ายเงินนี้เกิดจาก “... กองทุนหมู่บ้าน การพักหนี้เกษตรกร นโยบายประเภทที่ส่งทุนไปยังชุมชนไปยังหมู่บ้าน ตำบล ไม่ได้เอาไปแจกเพื่อให้ใช้บริโภคส่วนใหญ่แล้วเป็นการเอาไปใช้เกิดการผลิตเกิดการลงทุน คนจะฝากเงินกันมากมายแค่ไหนทุนไปอยู่ที่ธนาคารแล้วธนาคารก็ปล่อยให้ผู้กู้รายใหญ่ ๆ แล้วในอดีตที่ผ่านมาไปสู่เสียเศรษฐกิจเป็นแสน ๆ ล้าน คนระดับรากหญ้า คนเกษตรกรรายเล็กรายน้อย ผู้ประกอบการรายเล็ก รายน้อยมันไม่มีประโยชน์อะไรจากเงินฝากเงินกู้ของระบบธนาคารสถาบันการเงิน แต่นโยบายพรรคไทยรักไทยกระจายทุนไปยังผู้ที่ไม่เคยมีสิทธิมาก่อนแบบนี้ เป็นต้น...”

(จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) เพราะว่า พรรคไทยรักไทย นั้นเห็นว่าการกระจายอำนาจให้แต่อำนาจแก่ท้องถิ่นแต่ไม่ให้เงินเปรียบได้ดั่งเช่น การให้ปันแต่ไม่ให้ลูกกระสุน และปันนั้นจะมีประสิทธิภาพได้อย่างไร การที่พรรคไทยรักไทยนั้นได้เติมเม็ดเงินผ่านกองทุนหมู่บ้าน เป็นดังการให้ลูกกระสุนปืนที่ทำให้ปันนั้นมีประสิทธิภาพสามารถ ยิ่งไปอย่างเป้าหมายได้ และเมื่องบประมาณกองทุนหมู่บ้านทำให้การใช้จ่ายของเงินก้อนนั้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นอย่างแท้จริง การตั้งกองทุนหมู่บ้านโดยที่จะไปดำเนินการแก้ปัญหาและสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่เกิดจากงบประมาณแผ่นดินโดยคนในชุมชนได้ใช้กระบวนการประชาคมเพื่อการใช้เม็ดเงินก้อนนี้ตามความจำเป็นเร่งด่วน “... คนจนกว่าจะกู้ได้ทีมันยาก ยังไม่มีสินทรัพย์ไม่ได้กู้เลยถ้าไม่กู้มันก็ไม่มียุมนั่นก็ไม่ต้องทำอะไร เวลาทำอะไรมันต้องใช้ทุนทั้งนั้น เราก็ทำเราหาเงินทุนเอาไปไว้ให้ชาวบ้าน ไปบริหารจัดการกันเองตอนเราคิดมีคนห้ามว่าจะทำได้ไง เป็นเรื่องใหญ่มากที่จะเอาเงิน เจ็ดหมื่นล้านที่จะเอาไปอยู่ในหมู่บ้าน แต่ทำได้ เอาเงินตรงไหนไป เงินงบประมาณนี้แหละเมื่อก่อนมีแต่มันใช้ผ่านข้าราชการ ใช้ผ่านอำเภอ ใช้ภาพปลัด เมื่อก่อนเหมือนไอศกรีม 1 แท่ง มาให้รัฐมนตรีกัดไปก่อน ท่อนหนึ่ง ปลัดกัดไปอีกท่อนหนึ่ง มาให้ผู้ว่าอีก 2 ที พอถึงชาวบ้านก็เหลือแต่ไม้ไอศกรีมทั้งแท่ง...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) การดำเนินนโยบายของพรรคไทยรักไทยมีการกล่าวโจมตีจากพรรคการเมืองที่อยู่ฝ่ายตรงกันข้ามโจมตีมาตลอดแต่ต่อมารัฐบาลอภิสิทธิ์เมื่อสามารถตั้งรัฐบาลได้จากการได้

จากการที่ นาย เนวิน ชิดชอบ หัวหน้าประชาชนที่เลือกเข้ามาในนามพรรคพลังประชาชน และมีการจัดตั้งรัฐบาลโดยมีบทบาทของทหารเข้าไปจัดการ จนสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ รัฐบาลอภิสิทธิ์ก็มีการกลับลำนำ นโยบายของรัฐบาลทักษิณมาดำเนินงานต่อและเพิ่มเงินให้กองทุนหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง “... ถ้าบอกว่าท่านทักษิณให้ปลาคุณให้มาให้มาก่อนหนึ่ง เขาใช้ก็หมดแล้ว นั่นใช่ให้ปลา แต่ท่านทักษิณให้มาเขาไปต่อยอด เขาไปทำให้เงินก้อนนี้ ไปเพิ่มพูนขึ้นมาได้ก็เท่ากับท่านทักษิณให้เบ็ดไป เพราะถ้าเป็นนโยบายทักษิณให้มาแล้ว เป็นปลาแสดงว่าเศรษฐกิจเราแย่ลง แต่นั่นมันดีขึ้น ประชาชนมีกินกันมากขึ้นตลอดระยะเวลาที่ท่านทักษิณอยู่...” (วิไลวรรณ เทียนเงิน, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 7 กุมภาพันธ์ 2560)

แต่การดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านภายใต้การบริหารงานของพรรคประชาธิปัตย์นั้นต่างจากหลักการกระจายอำนาจของรัฐบาลทักษิณอย่างสิ้นเชิงเพราะว่าในรัฐบาลทักษิณได้โยนเม็ดเงินลงไปสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริงและให้ท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจอย่างแท้จริงโดยเงินกองทุนถูกใช้ไปตามความจำเป็นเร่งด่วนของท้องถิ่นไม่ได้มีข้อจำกัดการใช้เงินก่อนหน้านี้มาจากส่วนกลางว่าจะซื้ออะไรและทำอะไรอย่างในรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์ “... กองทุนหมู่บ้าน คนจนมีความลำบาก ทางเข้าบ้านก็ไม่มี เวลาเด็กไปเรียนหนังสือก็ลำบาก บางทีก็ไม่มีบ่อน้ำบาดาล บางทีก็ไม่มีฝาย บางทีก็ขาดสุขศาลาทักษิณไม่คิดแทน ให้มีการประชุมหมู่บ้าน และให้กรรมการหมู่บ้านไปสำรวจว่าในหมู่บ้านต้องการอะไร จึงเป็นที่มาของสองแสนสามแสน สี่แสน ห้าแสน ในสมัยนั้น และพรรคประชาธิปัตย์มาเกทับ สองแสน สามแสน สี่แสน ห้าแสน แต่พรรคประชาธิปัตย์มีบริษัท 8 บริษัท และต้องมี ITAM และต้องซื้อพวกนี้นะ...” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

ทำให้สื่อมวลชนมีการตีข่าวนี้ถึงความไม่โปร่งใสของการใช้เงินกองทุนที่มีธงให้เงินกองทุนหมู่บ้านเป็นไปตามความต้องการของคนแสวงหาผลประโยชน์และมีอำนาจสั่งการ ส่งผลทำให้รัฐมนตรีที่รับผิดชอบนั้นต้องลาออกจากตำแหน่งเพื่อที่รับผิดชอบและเปิดทางให้มีการตรวจสอบ “... กองทุนหมู่บ้านมันทำได้หรือจำได้ไหมตอนที่ลงไปครั้งแรก จะทำได้หรือไปเอาเงินมาจากไหน ทำได้ถ้ามันคิดเป็นทำเป็น 7 หมื่นล้านจะไปเอามาจากไหน ทักษิณโอนเงินเข้าบัญชีหมู่บ้าน ทำได้จริงเพราะเงินไม่ต้องผ่านมือใคร และสะท้อนอันนี้พูดความจริงไม่ได้คำไหนใคร...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) การดำเนินนโยบายกองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลทักษิณถือได้ว่า

เป็นการเพิ่มบทบาทให้กับท้องถิ่นและเพื่อเพิ่มบทบาทของท้องถิ่นและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศในการใช้เงินงบประมาณแผ่นดินที่ไม่ได้ถูกผูกขาดการใช้งบประมาณที่กำหนดมาจากส่วนกลางที่การถูกใช้งบประมาณนั้นไม่ได้เป็นไปตามความต้องการของท้องถิ่นแต่เป็นไปตามความสามารถของของการวิ่งเต้นการของงบประมาณแผ่นดินของบริษัทผู้รับเหมาที่มีความใกล้ชิดกับอำนาจและมีผลประโยชน์ต่างตอบแทนเป็นกติกามีมาช้านานในสังคมไทยที่เรียกว่า เงินทอง ทำให้การใช้งบประมาณในการพัฒนานั้นมีหลายโครงการที่ไม่เกิดประโยชน์และซ้ำทำลายวิถีของท้องถิ่นโดยการพัฒนานั้นไม่ได้มีส่วนรับรู้และเห็นชอบจากชุมชนรัฐบาลทักษิณทำกองทุนหมู่บ้านนั้นเพื่อที่จะให้หลักการกระจายอำนาจนั้นก่อให้เกิดประสิทธิภาพของเม็ดเงินอย่างแท้จริง “. . . เอาเงินมา 7 หมื่นลงไปหมู่บ้านไอศกรีมทั้งแท่งกินกันทั้งหมู่บ้าน แล้วการให้กองทุนหมู่บ้านมันไม่ใช่เอาเงินมาแจกแต่มันเป็นแบบฝึกหัดทางเศรษฐกิจสังคมเวลาคุณทำการบ้านไปเรียนหนังสือ $2 + 2$ เป็น 4 สอนเสร็จ ถาม ‘ไม่รู้’ ไม่เคยเรียนเอาไป 5 ข้อเอาไปทำที่บ้านอันนี้ก็เหมือนกัน ถ้าเรากระจายอำนาจต้องเอาอำนาจไปอยู่ที่เขาให้เขาตัดสินใจ กองทุนหมู่บ้านถามว่ามีโกงไหม ก็โกงไม่ได้เพราะเงินอยู่ในหมู่บ้านถ้าคุณเอาไปแล้ว มันจะรู้จักกันหมดเขาก็ดูแลกัน เพราะกฎของหมู่บ้านจะดีกว่ากฎหมายอีกพอเราเอาเงินไปลงที่กองทุนส่งเข้าบัญชีหมู่บ้านเลย ลงไปอยู่ในชนบทเท่ากับเราเพิ่มสินทรัพย์ให้เขาหมุน มันคืออะไร คือเพิ่มโอกาสและรายได้ให้เขา. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) หลังจากมีการโจมตีการดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณและโค่นล้มรัฐบาลทักษิณได้สำเร็จจะเห็นได้ถึงหลักการกระจายอำนาจของรัฐบาลทักษิณผ่านกองทุนหมู่บ้านนั้นนั่นถือได้ว่าเป็นนโยบายที่สำเร็จเพราะหลายรัฐบาลหลังจากรัฐบาลทักษิณได้นำมาใช้อย่างต่อเนื่อง “. . . แต่ถ้าเอาเงินไปใส่กระเป๋าคนจนเขาก็จะจับจ่ายใช้สอยให้เกิดเม็ดเงินสูบน้ำวนเวียนเป็นระบบ หลักคิดแบบนี้รัฐบาลชุดปัจจุบันเขาก็ใช้เขาก็ทำอยู่ เดียวก็เอาเงินให้หนี้ นั่น นี่ เดียวก็ให้หมู่บ้านละห้าแสน ตำบลละห้าล้านเหล่านี้ ก็ไปดูมาตรการของทีมเศรษฐกิจก็คือการฉีดเม็ดเงินไปสู่ฐานล่างเหมือนกัน. . .” (ณัฐวุฒิ ใสกือ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) นโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าหรือที่เรียกกันติดปาก (30 บาทรักษาทุกคน) “. . . 30 บาทรักษาทุกคนจะทำได้จริงหรือ คุณไปฟังมาแล้วคุณมาใช้ระบบบริหารจัดการ ระเบียบ

อันนี้ทำไมได้จัดระเบียบเราก็แก้ระเบียบซะท่านทักษิณบอกว่ามนุษย์ดำรงชีวิตด้วยกฎระเบียบเพื่อให้มนุษย์ดำรงชีวิตอยู่ได้ กติกานั้นสร้างขึ้นมาก็เพื่อเอื้อให้มนุษย์ไม่ได้สร้างมาเพื่อพันนาการ เมื่อระเบียบมันพันนาการก็แก้ระเบียบซะเพราะเจตนาเพื่อคนส่วนใหญ่อันไหนไม่มีกฎหมายรองรับก็สร้างกฎหมายรองรับส่งเข้าสภา. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ความเจ็บป่วยเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดความยากจน เพราะนอกจากไม่สามารถทำงานได้แล้วยังต้องเป็นภาระให้กับคนในครอบครัวทำให้ทำให้สูญเสียแรงงานที่ทำให้เกิดรายได้ส่งผลให้เกิดความยากจน “. . . คนจนถ้าป่วยขนาดลุกไม่ไหวถ้าไม่ลากไปโรงพยาบาลก็ไม่ยอมไป ขาตันใจถึงขายดี ยาด่าง ๆ ถึงต้องขายดี แต่ทำไมคนถึงไม่ชอบไปเพราะไม่มีเงินและต้องจ่ายแพง เงินของสาธารณสุขเยอะะ ผมจำได้นายกทักษิณนั่งคุยกับหมอโรงพยาบาลกระทรวงสาธารณสุข ท่านอจรรย์ยะ ท่านถามว่าค่ารักษาพยาบาลทั่วประเทศเท่าไรปีหนึ่งแล้วงบประมาณมีอยู่เท่าไรแล้วประชาชนได้เท่าไรแล้วมันมีกองทุนอยู่เท่าไร ถ้าบริหารจัดการใหม่มันจะเป็นผลดี แล้วมันเพิ่มอีกนิดมันมีประชากรที่จ่ายอยู่แล้ว ขาดอีกเท่าไรมารวมกันมันพอได้รวมเฉลี่ยแล้ว ต่อ 1 คน 1 รัฐ 1 สิทธิ 30 บาท 28 บาท 29 บาทต่อ ถ้า 30 บาทได้. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) การที่ทำให้ประชาชนได้รับสิทธิและเข้าถึงการรักษาพยาบาลนั้นเป็นปัจจัยในการลดความยากจนลงของคนในสังคมไทย โดยเฉพาะชาชนบทที่ไม่มีเงินทำให้ไม่มีทางเลือกในช่องทางการรักษาพยาบาล เมื่อรัฐบาลทักษิณมีโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคเข้ามาทำให้ประชาชนเข้าถึงการรักษาพยาบาล โดยโครงการนี้ได้ทำให้ประชาชนจำนวน 47.5 คน คิดเป็น 75% ของประชากรของไทย ทำให้ประชาชนประหยัดค่าใช้จ่ายได้ถึง 10,634 ล้านบาทต่อปี และส่งผลต่อเนื่องให้ลดจำนวนคนยากจนลงถึง 700,000 คนและโครงการนี้เป็นที่พอใจของประชาชนถึง 95.7% ได้รับความพอใจสูงมากจากประชาชน “. . . การพาท่านลงไปก็เป็นการทำนโยบาย ช่วง 5 ปีแรกของการสร้างพรรค จนกระทั่งชนะการเลือกตั้ง ท่านไปพบประชาชนชาวบ้านที่ขอนแก่นไปพบผู้นำที่นั่นมีนัดมาคุยกัน พูดถึงปัญหา ชีวิตยากลำบาก พูดถึงไปโรงหมอ เมื่อก่อนใครพูดถึงโรงพยาบาลเหมือนโรงฆ่าสัตว์ ไม่มีใครอยากไปไปแล้วมีแต่เสียเงินถูกค่าถูกว่า มันไปรับรู้ความรู้สึกอารมณ์ไปสัมผัสไปพบความต้องการ. . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) โครงการด้านสวัสดิการ

ในการรักษาพยาบาลให้กับประชาชนมีการนำเสนอให้หลายรัฐบาลที่ผ่านมาแต่ก็ไม่ได้มีการผลักดันจนเกิดเป็นนโยบายที่สำเร็จมาสำเร็จในรัฐบาลทักษิณที่มองเห็นภาพรวมของความยากจนของคนในระดับรากหญ้ามาจากการที่ไม่สามารถเข้าการรักษาพยาบาลนั้นมีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความยากจน “. . . ผมเข้าใจว่าแต่ก่อนมาพรรคการเมืองอื่น ๆ ไม่มีการสร้างนโยบายแบบพรรคไทยรักไทย แนวคิดเรื่อง 30 บาทนายแพทย์สงวน เคยได้เสนอกับรัฐบาลพรรคประชาธิปัตย์แต่ถูกปฏิเสธว่าทำไม่ได้ เพราะฉะนั้น กระบวนการในการถ่วงถ่วงนโยบายก็เป็นเรื่องของการบริหารจัดการของพรรคการเมืองซึ่งสร้างความแตกต่างในความรู้สึกของประชาชนได้ . . .” (ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

บทที่ 5

การเคลื่อนไหวภาคประชาชน

การวิจัยในบทที่ 5 ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยนั้นได้พบข้อเท็จจริงว่า ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองในครั้งนี้หลังจากการทำรัฐประหารของ พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน เพื่อโค่นล้ม พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ให้พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ที่มาจากการเลือกตั้ง “... ยิ่งเมื่อก้าวขึ้นสู่การเป็นผู้นำโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ก็ต้องนับว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นผู้มีควมสง่างามในสายตาชาวตะวันตก อย่างน้อยก็พวกที่เห็นว่าการเลือกตั้งเป็นวิถีทางสำคัญในระบบประชาธิปไตยยิ่งกว่าเนื้อหาสาระ การเข้าบริหารประเทศของนายกฯ ผู้นี้ในช่วงที่อยู่ระหว่างรอบต่อของวิกฤตทางเศรษฐกิจ “ต้มยำกุ้ง” กับการฟื้นตัวและรอยต่อของการใช้บังคับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 จึงเป็นนาที่ทองที่ทำทลายความสามารถของผู้นำในขณะนั้นเป็นอย่างยิ่ง การก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นหลายอย่างในสังคมไทยทั้งในทางบวกและลบ อันเป็นผลมาจากสิ่งที่ผมขอเรียกว่า “ทักษิณโมคซึ่งบางคนเรียกว่า ระบบทักษิณ ...” (วิษณุ เครืองาม, 2554, หน้า 263-265) ท่ามกลางฝ่ายสนับสนุนที่มีความแตกต่างกันทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยมีชนชั้นกลาง และประชาชนในระดับรากหญ้าที่มีความนิยมในตัวนายกทักษิณเป็นอย่างมากจากการดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลต่อการอยู่ดีกินดีของประชาชนหลังจาก วิกฤติเศรษฐกิจต้มยำกุ้ง โดยที่พรรคไทยรักไทยมีการทำศึกษาวิจัย ในการแก้ปัญหาของประชาชนและประเทศชาติหลังจากวิกฤตเศรษฐกิจโดยมีการศึกษาปัญหาและจัดการแบ่งประชาชนประชาชนออกเป็นกลุ่ม ๆ เพื่อที่จะออกนโยบายมาแก้ปัญหาให้ตรงกับความต้องการของประชาชนกลุ่มนั้น ๆ และเมื่อถึงฤดูการเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยได้นำผลของการวิจัยออกมาเป็นนโยบายต่าง ๆ โดยมีเป้าหมาย คือ การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาสให้กับประชาชนที่เป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศและเมื่อได้รับชนะจากการเลือกตั้ง ก็ได้ดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมอย่างที่ไม่เคยมีนายกรัฐมนตรีหรือพรรคการเมืองไหน ที่มาจากกระบวนการเลือกตั้งทำได้อย่างที่ทักษิณและพรรคไทยรักไทยทำ

การบริหารประเทศหลังจากที่ได้รับชัยชนะจากเลือกตั้งทั้ง 2 ครั้งของพรรคไทยรักไทย เป็นเรื่องพิสูจน์ “... พูดย่าง ๆ ว่าเหลือพรรคการเมืองอยู่สองพรรค พรรคขนาดใหญ่ พรรคไทยรักไทย พรรคขนาดเล็กคือพรรคประชาธิปัตย์ แล้วก็การนโยบายไปกระทบ กับชนชั้นนำและชนชั้นสูง ก็ทำให้กลุ่มคนชั้นนำและชั้นสูงกับพรรคประชาธิปัตย์และ พรรคอื่น ๆ ก็จับมือกันเป็นปรปักษ์หาทางลดบทบาทของนายกทักษิณให้ได้ ไม่อย่างนั้น ก็จะครองอำนาจอย่างยาวนาน...” (นิสิต สนธิไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) ตลอดระยะเวลาที่พรรคไทยรักไทยโดยการนำของอดีตนายกทักษิณหลังจากการชนะ การเลือกตั้งนั้นนายกทักษิณได้ใช้เครื่องมือทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ การทำงานเป็นไปแบบที่รวดเร็วทันใจเลยเป็นที่นิยมของประชาชนส่วนใหญ่จะเห็นได้ จากการชนะเลือกตั้งในครั้งที่สองอย่างถล่มทลายจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว นายกทักษิณก็ได้ใช้หลักการบริหารประเทศแบบคิดเร็วทำเร็วตามแนวทางที่เคยใช้ ในการบริหารธุรกิจส่วนตัวมาใช้ในการทำงานฝ่ายบริหาร ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีผลักดัน นโยบายต่าง ๆ ออกมาแก้ปัญหาความยากจนซึ่งเป็นปัญหาใหญ่และมีความพยายาม ในการแก้ปัญหานี้มาหลายรัฐบาลแต่ก็ยังไม่เห็นผลเท่ากับยุครัฐบาลทักษิณบริหาร การดำเนินนโยบายเพื่อแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจต้มยำกุ้งและเพื่อแก้ปัญหาในการลด ความเหลื่อมล้ำทางด้านเศรษฐกิจของสังคมชนบทกับสังคมเมืองโดยใช้นโยบายคู่ขนาน (dual track) ที่เน้นการสร้างเสริมเข้มแข็งในระบบเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าเป็นฐาน ที่เข้มแข็ง ที่จะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจในระดับยอดหญ้าพัฒนาและเติบโตควบคู่กันไป โดยที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นต้องการให้กำลังซื้อภายในจะเป็นเครื่องจักรอีกตัวใน การกระตุ้นเศรษฐกิจ ควบคู่กันไปกับการส่งออกที่ได้รับผลกระทบ การดำเนินนโยบาย ด้านเศรษฐกิจของพรรคไทยรักไทยตลอดทั้ง สองสมัยรัฐธรรมนูญปี 2540 นั้นเป็นเครื่องมือที่ สำคัญ ที่ทำให้รัฐบาลทักษิณ 1 และรัฐบาลทักษิณ 2 นั้นบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ส่งผลอย่างมากต่อการดำเนินนโยบายต่างเพื่อแก้ปัญหาทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ตลอดระยะเวลาหลายปีที่รัฐบาลทักษิณบริหาร ประเทศและมีการเลือกตั้ง ทำให้ประชาชนเข้าใจบริบทการเมืองในรูปแบบรัฐธรรมนูญ ปี 2540 การเมืองคือความหวังหรือเปรียบได้ดั่งคำว่า ประชาธิปไตยกินได้ “... ทักษิณให้ สัญญาว่าจะไม่มีแค่เพียงเศรษฐกิจฟื้นตัวเท่านั้น แต่จะทำให้เมืองไทยยกระดับสู่การเป็น

สมาชิกของประเทศพัฒนา โดยที่จะปรับเปลี่ยนระบบให้ข้าราชการทำงานในระบบที่เกื้อหนุนธุรกิจภาคเอกชนอย่างเต็มที่ . . .” (คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร, 2557, หน้า 388) ทำให้ความนิยมในตัวนายกทักษิณและพรรคไทยรักไทยนั้นเข้าไปอยู่ในหัวใจของคนจำนวนมากโดยเฉพาะคนในระดับรากหญ้าการเคลื่อนไหวจะมีความแตกต่างจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองจากอดีตที่ผ่านมา เช่น มวลชนที่เข้าร่วมชุมนุมในครั้งนี้ และมวลชนที่เป็นกำลังหลักจะเป็นมวลชนที่มาจากต่างจังหวัดและเป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นฐานมวลชนที่มีจำนวนมากเป็นมิติใหม่ทางการเมืองที่แตกต่างจากการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ผ่านมาที่ประชาชนในระดับรากหญ้าและในต่างจังหวัดนั้นจะไม่ได้มีความสำคัญในการเคลื่อนไหวทางการเมืองและต่อต้านรัฐบาล แต่จะมองเป็นเพียงเกมการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำด้วยกันเอง ที่ไม่มีผลกระทบอะไรกับพวกเขา แต่ครั้งนี้ไม่เพราะการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำในครั้งนี้ชนชั้นนำที่ฝ่ายตัวเองให้การสนับสนุนนั้นถูกแย่งชิงอำนาจไปโดยใช้ แผนบันได 4 ขั้นเพื่อให้อำนาจการชี้นำ นั้นกลับมาอยู่ในมือของฝ่ายอำมาตย์อีกครั้ง เริ่มจากการทำรัฐประหาร การรัฐประหารทำให้ได้รัฐบาลของฝ่ายอำมาตย์ โดยมี พลเอก สุรยุทธ์ จุลานนท์ ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี เข้ามาบริหารประเทศแทนรัฐบาลทักษิณและได้ยกเลิกนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลทักษิณทำ ส่งผลให้ความเข้มแข็งทางด้านเศรษฐกิจของคนในระดับรากหญ้าที่พัฒนามาอย่างต่อเนื่องในรัฐบาลทักษิณถูกทำลายลง “. . . ระบอบประชาธิปไตยมันเป็นเครื่องมือในการที่จะเชื่อมโยงอำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐ และตัวบุคคลที่จะมาบริหารนโยบายต่าง ๆ ของรัฐและตอบโจทย์ความต้องการของประชาชนได้ประชาชนมีสิทธิเลือกชะตากรรมของตนเองได้ในระบอบประชาธิปไตย แต่ถ้าเป็นระบอบอื่นเลือกชะตากรรมตัวเองไม่ได้ . . .” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) ในช่วงแรกหลังจากการทำรัฐประหารประชาชนในระดับรากหญ้านั้นยังไม่แสดงบทบาทหรือการมีส่วนร่วมในการต่อสู้และการเคลื่อนไหวเด่นชัดนักการต่อสู้และเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นเปลี่ยนแปลงไปตามการเพิ่มพื้นที่ของฝ่ายอำมาตย์ที่ความต้องการเข้ามามีบทบาทในการชี้นำ ด้านการเมืองโดยใช้แผนบันได 4 ขั้น “. . . ถอดรหัส บันได 4 ขั้น จากคำพูด พล.อ. สนธิ ระบุว่า ทุกอย่างกำลังบรรลุตามขั้นตอนที่วางไว้ 3 ขั้นตอน คือ 1 การยุบพรรคจะต้องเกิดขึ้น 2 คดีที่ผิดทางอาญา เรื่องการโกงกินคอร์ปชั่นจะต้องปรากฏ 3 พรรคจะเริ่มแตกกระจัดกระจาย

จากนั้นมาสู่การลงประชามติ และการเลือกตั้ง โดยการเลือกตั้งครั้งนี้ต้องเป็นพรรค
 ที่คนในฝ่ายบริหารจะต้องรักษาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์...” (มติชนออนไลน์, 2550)
 มาทำลายฝ่ายตรงข้ามเพื่อที่จะให้อำนาจนั้นตกไปอยู่ในมือตนอีกครั้งหนึ่ง โดยเริ่มจาก
 บันไดขั้นแรก คือ การทำรัฐประหาร ขั้นที่ 2 การยึดทรัพย์และป้องกันการกลับเข้าสู่การเมือง
 ของอดีตนายกทักษิณ ขั้นที่ 3 การยุบพรรคไทยรักไทยทำลายเครือข่ายนายกทักษิณ ขั้นที่ 4
 ร่างรัฐธรรมนูญให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอและเอื้อให้พรรคการเมืองในฝ่ายตัวเป็นรัฐบาล
 เช่นการใช้ระบบตุลาการภิวัตน์ มาทำลายฝ่ายตรงข้ามจนมีข้อครหา เรื่องสองมาตรฐาน
 และยังเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองในการมีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาลอภิสิทธิ์ (ในค่ายทหาร)
 ทำให้การกระทำของฝ่าย อำมาตย์ เพื่อเพิ่มบทบาทในการชี้นำ ทางด้านการเมือง เศรษฐกิจ
 และสังคม โดยที่การกระทำหลาย ๆ อย่างนั้น มันทำให้ฝ่ายที่ให้การสนับสนุนพรรคไทย
 รักไทย และอดีตนายกทักษิณ ตลอดจน ผู้ที่มีความชื่นชอบรัฐธรรมนูญปี 2540 “... ในมติ
 ของรัฐธรรมนูญปี 2540 ที่เอื้อต่อการแข่งขันของพรรคการเมืองพรรคใหญ่ในการนำเสนอ
 นโยบายให้ประชาชนตัดสินใจผ่านขบวนการเลือกตั้งในบริบทการเมืองรูปแบบนี้ คือ
 ความคาดหวังของคนในสังคมที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ ที่จะใช้กระบวนการเลือกตั้ง
 มาตัดสินใจในการเลือกพรรคการเมืองที่เสนอนโยบายตัวเองชอบเพื่อเข้าไปจัดตั้งรัฐบาล
 และนำนโยบายมาใช้หลังจากการเลือกตั้ง...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล,
 20 ตุลาคม 2559) รับรู้ได้ถึงการทำที่ต่าง ๆ นั้นเพื่อที่จะจะทำลาย ระบบทักษิณ
 เพียงอย่างเดียวโดยไม่คำนึงถึงความถูกต้องตามหลักนิติธรรมและผลประโยชน์ของ
 ประเทศชาติและประชาชนอย่างแท้จริง การเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงแรกจากกลุ่ม
 ขนาดเล็ก ๆ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นชนชั้นกลางในเมือง และมีการศึกษาตลอดจน
 มีฐานะทางการเงินที่มั่นคงจำนวนหลายกลุ่มที่มีการจัดตั้งกันขึ้นมาแบบง่าย ๆ เคลื่อนไหว
 ในรูปแบบของตัวเอง โดยมีเป้าหมายแตกต่างกันในบ้างประเด็น และเมื่อการปฏิบัติของ
 ฝ่ายอำมาตย์นั้นมีความชัดเจนมากขึ้นในการที่จะเข้ามาเพื่อพื้นที่และบทบาทในการชี้นำ
 ทางการเมืองมากขึ้นการต่อสู้ของกลุ่มเคลื่อนไหวขนาดเล็กต่าง ๆ ก็ได้มีการพัฒนาการ
 ในการต่อสู้เพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายทางการเมืองของกลุ่มนั้น ทำให้กลุ่มเคลื่อนไหวทาง
 การเมืองพัฒนาการมาสู่การจับมือกันเพื่อให้เกิดพลังในการเคลื่อนไหวมากขึ้น โดยที่
 การเคลื่อนไหวแต่ละครั้งนั้นจะมีมวลชนมากขึ้นเรื่อย ๆ โดยที่ผู้ที่เข้ามาเป็นมวลชน

ในการเคลื่อนไหวที่ทำให้เกิดพลังและเป็นกำลังหลักในการเคลื่อนไหวนั้นมาจากมวลชนที่มีจากต่างจังหวัดและส่วนมากจะเป็นเกษตรกรและคนในระดับรากหญ้าที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณในระยะเวลาหลายปีที่ผลงานของพรรคไทยรักไทยทำให้ประชาชนรับรู้ได้ถึงความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับครอบครัวและสังคมรอบข้างต่างมีความเป็นอยู่ดีขึ้นทำให้ประชาชนในส่วนนี้ พร้อมทั้งจะมาเป็นกำลังสำคัญในการเคลื่อนไหวและตลอดระยะเวลาการเคลื่อนไหวทำให้ได้เรียนรู้ทางการเมืองผ่านเวทีการปราศรัยเพื่อต่อต้านรัฐบาลฝ่ายอำมาตย์ ทำให้ประชาชนได้เรียนรู้ได้สร้างความเข้าใจ ว่าอดีตนายกทักษิณนั้นได้มาจากรัฐธรรมนูญปี 2540 และ ประสิทธิภาพในการบริหารประเทศนั้นรัฐธรรมนูญมีส่วนสำคัญอย่างมาก ในการสร้างและก่อให้เกิดกระบวนการแข่งขันของพรรคการเมืองในการนำเสนอนโยบายและการนำนโยบายมาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างรวดเร็ว “. . . พรรคไทยรักไทยก็จะเป็นพรรคที่ไม่มีใครล้มได้ ถามว่าพรรคการเมืองในอดีตมีใครทำแบบนี้บ้าง ไม่มี มีแต่พรรคอนุรักษนิยมและพรรคท้องถิ่นขึ้นมา คิดอะไรไม่เป็นก็ให้ข้าราชการคิดทั้งนั้น เพราะฉะนั้นมันคือปัญหาประเทศไทยที่บรรยากาศของอนุรักษนิยมนั้นครอบงำทางการศึกษา เศรษฐกิจ ทางการเมือง และสังคมทั้งหมด . . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) และเมื่อความต้องการเพิ่มพื้นที่ขึ้นของฝ่ายอำมาตย์ตามแผนบันได 4 ขั้นและการกระทำของฝ่ายอำมาตย์นับวันยิ่งทำให้ประชาชนที่ให้การสนับสนุนฝ่ายทักษิณ นั้นประจักษ์ชัดขึ้นถึงความพยายามของฝ่ายอำมาตย์ที่จะทำลายฝ่ายทักษิณทำให้การเคลื่อนไหวพัฒนาขึ้นเป็นระดับจากกลุ่มที่เคลื่อนไหวขนาดเล็กที่ออกมาเคลื่อนไหว เพื่ออุดมการณ์ทางการเมืองคือต่อต้านการทำรัฐประหาร พัฒนาการมาสู่การรวมตัวเพื่อให้กลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นมีพลังและวิธีการที่จะทำให้การเคลื่อนไหวนั้นมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายการต่อสู้ นำมาสู่การจับมือกันของกลุ่มการเมืองต่าง ๆ มาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช.) มีการเพิ่มและดึงมวลชนจากต่างจังหวัดที่มีแนวคิดด้านอุดมการณ์ทางการเมืองในทิศทางเดียวกันที่ถูกสร้างขึ้นจากบริบทการเมืองที่ได้รับรัฐธรรมนูญปี 40 ที่พรรคการเมืองสามารถ ทำให้ประชาธิปไตยกินได้ สร้างบริบทการเมืองคือความหวัง ให้ประชาชนจำนวนมากพร้อมที่เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวที่มีการจัดการอย่างเป็นระบบในการจัดการของเหล่าแกนนำที่ใช้ทรัพยากรทางการเมือง

เช่น เงิน เทคโนโลยีระบบการสื่อสาร ความรู้ กำลังความรุนแรง ข้อมูลข่าวสาร บารมี ความสนับสนุน จำนวนคน เหล่านี้เป็นมาเป็นเครื่องมือในการระดม มวลชนจากต่างจังหวัด และส่วนกลาง มาเข้าร่วมการเคลื่อนไหวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นประวัติศาสตร์ หน้าใหม่ของการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่คนในระดับรากหญ้านั้น มีบทบาทที่สำคัญ ในการเคลื่อนไหว ที่ยอมสละเวลา ทรัพย์สิน และชีวิต ในการเคลื่อนไหว ที่บันทึกไว้อีกหนึ่งหน้าประวัติศาสตร์การเมืองไทย หลังจากมีการทำรัฐประหารทำให้กลุ่มคนที่มี ความชื่นชอบในแนวทางประชาธิปไตยในบริบทรัฐธรรมนูญปี 2540 และคนที่รักนายกทักษิณ เริ่มมีการแสดงการต่อต้านการทำรัฐประหารออกมาในรูปแบบต่าง ๆ ที่เป็นเอกเทศไป ตามกลุ่มที่รวมตัวกันจัดตั้งขึ้นมาโดยผ่านการใช้สื่อในรูปแบบต่าง ๆ เช่น “นวมทอง ไพรวัลย์” เขียนจดหมาย ก่อนแขวนคอตาย เมื่อเทิดทูนชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รัฐทหาร และรัฐตำรวจ (ต้องไม่มี) เป็นการแสดงออกของปัจเจกชนของประชาชน ในการต่อต้านการทำรัฐประหารคนแรก ๆ ที่ยอมสละชีพเพื่อแนวทางการต่อสู้การทำ รัฐประหาร การต่อต้านของลุงไพรวัลย์ในครั้งแรกวันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้ขับ รถแท็กซี่ชนรถถังและได้รับบาดเจ็บรักษาตัวที่โรงพยาบาลหลายวัน หลังกลับมาพักฟื้น ที่บ้าน ได้อ่านข่าวการให้สัมภาษณ์ส่วนบุคคลของรองโฆษก คปค. พันเอก อัคร ทิพโรจน์ “ไม่มีใครมีอุดมการณ์มากขนาดยอมพลีชีพได้...” การพูดจาบนแนวคิดที่ตัวรองโฆษก แกมมิกคิดว่าคนอื่นต้องเป็นอย่างท่าน ทำให้ลุงไพรวัลย์ ได้ทำการแขวนคอตัวเองเพื่อลบคำ ประมาศในวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ลุงไพรวัลย์เขียนว่าที่ผมเลือกเดือนตุลาคมเพราะว่า เดือนนี้เป็นเดือนที่วิญญาณของเหล่าวีรชนสถิตย์อยู่ที่อนุสรณ์สถาน พล. ขอแก้ว ขวดยา ที่พบในรถภายหลังเกิดเหตุ คือ อาหารเสริมแคปซูลไบแปะก๊วยไม่ใช่ยาแก้เครียดตามที่ เป็นข่าวที่ลง นสพ. ผมไม่เครียดแต่ประท้วงเผด็จการ (ประชาไทย, 2550) เป้าหมาย คือ การต่อต้านเผด็จการ “. . . ทหารเขาบอกว่าไม่มีใครที่จะตายเพื่ออุดมการณ์ประชาธิปไตย การตายของลุงนวมทองมันเกิดจากการปลุกเค้าไหม ความจริงตอนนั้นไม่ได้มีชุมนุม ใหญ่ นะ ยังไม่มีใครมาสู้พอมีรัฐประหารเขาต่อสู้เลย เพราะอะไรเพราะแกละสมฐานะ ผู้รักประชาธิปไตยมาตั้งแต่เหตุการณ์ 14 ตุลาเป็นต้นมา...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์- ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) การต่อต้านการทำรัฐประหารที่ยอมเสียสละชีวิตของ ลุงไพรวัลย์ นวมทอง เป็นการต่อสู้ โดยมีแนวคิดด้านอุดมการณ์ทางการเมืองเป็น

หลักเป็นที่ประจักษ์ชัดถึงการต่อต้านการทำรัฐประหาร อย่างเด็ดเดี่ยวและมั่นคงในอุดมการณ์ทางการเมือง

ช่วงที่ 1 ระยะการก่อตัว

การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มที่มีขนาดเล็กระยะการก่อตัวในช่วงแรก ๆ นั้นก่อนที่จะมารวมตัวกันเป็นกลุ่ม น.ป.ช. นั้นจะเป็นการรวมตัวกันของปัจเจกชนที่มีแนวคิดและอุดมการณ์ทางการเมืองที่ตรงกันมารวมตัวกันเป็นกลุ่มขนาดเล็กที่มีเป้าหมายของการต่อต้านการทำรัฐประหาร ที่นำโดย พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน โดยกลุ่มคนที่ออกมาร่วมตัวกันใน “ระยะการก่อตัว” นั้นยังไม่ได้มีการจัดตั้งอย่างเป็นทางการเป็นการเคลื่อนไหวที่เป็นการนัดแนะการออกมาทำกิจกรรมทางการเมืองโดยผ่าน Social Media ภายในกลุ่มของตน จะเป็นการนัดแนะและรวมตัวกันมาเคลื่อนไหวที่เป็นการจัดกิจกรรมการต่อต้านการทำรัฐประหารในรูปแบบสั้น ๆ ไม่มีเครื่องมือเครื่องไม้ หรือใช้ทรัพยากรในการทำกิจกรรมอะไรมากนัก ดังกลุ่มที่รวมตัวการต่อต้าน ดังต่อไปนี้

กลุ่มเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร

กลุ่มเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารเป็นกลุ่มที่รวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ และเป็นกลุ่มแรกที่จะออกมาเคลื่อนไหวต่อต้านการทำรัฐประหาร โดยตั้งชื่อกลุ่มว่า เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหารขึ้น มีการแถลงการณ์ ต่อต้านการทำรัฐประหาร “เราไม่ยอมรับบทบาททางการเมืองของทหารในการเข้ามาแทรกแซงการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ด้วยข้ออ้างเพื่อเข้ามาคลี่คลายความขัดแย้งทางสังคม เนื่องจากเราเห็นว่าความขัดแย้งทางความคิด และการแสดงออกทางการเมืองเป็นเรื่องปกติที่เกิดขึ้นได้ในระบอบประชาธิปไตย ทหารไม่มีหน้าที่แก้ปัญหาทางการเมืองด้วยการรัฐประหาร การกระทำเช่นนี้แสดงให้เห็นถึงการขาดวุฒิภาวะ และเป็นการทำลายการพัฒนาการประชาธิปไตย และการแก้ปัญหาทางการเมืองใด ๆ ที่เกิดขึ้น ควรดำเนินไปตามกรอบของกฎหมายและรัฐธรรมนูญ ตามวิถีและหลักสากลของประชาธิปไตย” โดยมีแกนนำประกอบด้วย สมบัติ บุญงามอนงค์ โชคิตศักดิ์ อ่อนสูง สุวิทย์ เลิศไกรเมธี โดยมีการเคลื่อนไหวมีรวมตัวกันเกิน 5 คนฝ่าฝืน

ประกาศ(ค.ป.ค.) ในวันที่ 22 กันยายน พ.ศ. 2549 บริเวณห้างสรรพสินค้า สยามเซ็นเตอร์ ในวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2549 ทางกลุ่มได้จัดให้มีการชุมนุม ที่หน้ากองบัญชาการกองทัพบก โดยต้องการสื่อให้เห็นว่า “ทำไมต้องด้านการทำรัฐประหาร” และมีการเคลื่อนไหวอีกหลายครั้ง และมีจำนวนคนมาร่วมชุมนุมเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ และต่อมาได้เปลี่ยนรูปแบบการต่อต้านการทำรัฐประหารทุกวันอาทิตย์ โดยเริ่มในวันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2549 เป็นวันครบรอบ 60 วันการทำรัฐประหาร “. . . รัฐธรรมนูญ 40 มันมีทั้งข้อดีและข้อเสียมันไม่ดี 100% แต่ว่า ไม่ควรทำรัฐประหารไม่ถูกต้องคนละประเด็นกันนะ ดังนั้น ต่อให้ 40 ไม่ดี วิธีการแก้ 40 ก็ต้องไม่แก้ด้วยรถถัง สมมุติมาตราใดก็ตามมาตรา 40 ไม่ดีมันมีวิธีในรัฐธรรมนูญบอกแล้วว่าการแก้รัฐธรรมนูญทำอย่างไรคุณก็เสนอเข้าสู่สภาและ Debate กันแล้วคุณก็แก้แบบนั้นไม่ใช่ว่าเอารถถังมาแล้วก็ฉีกฉันทันที . . .” (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) โดยมีเป้าหมายคือ การเรียกร้องให้ยกเลิกการประกาศกฎอัยการศึก การต่อต้านรัฐประหาร

กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ

กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ แขนงนำ ประกอบด้วย ชนาพัทธ์ ฌ นกร สุชาติ นาคบางไทร เป็นการรวมตัวกันของประชาชนหลากหลายอาชีพที่รักประชาธิปไตย ภายในเว็บไซต์ เริ่มต้นจากเว็บไซต์ Pantip ห้องราชดำเนินในช่วงก่อนรัฐประหาร ประกอบด้วยคนที่สนับสนุนนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร และต่อต้านการรัฐประหาร กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ รวบรวมคนที่รักและสนับสนุน พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ทั้งนี้ยังมีการจัดสัมมนาตามที่ตั้งต่าง ๆ ต้องการสมาชิกในร่วมต่อต้านเพิ่มขึ้น เริ่มแรกมีสมาชิกประมาณ 1200 คน สมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นคนทำงานและจะว่างวันเสาร์ ส่วนใหญ่เป็นบุคลากรที่ทำงานภาคในธุรกิจต่าง ๆ เช่น เจ้าของกิจการ ลูกจ้าง เป็นต้น และส่วนใหญ่ว่างงานในวันเสาร์-อาทิตย์ซึ่งเป็นวันหยุด

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหวต่อต้านเผด็จการโจมตีคณะรัฐประหารให้มีการสอบสวนเอาผิดผู้ทำการโค่นล้มรัฐธรรมนูญ ถวายฎีกาถอดถอน พล.อ. เปรม ออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรี

กลุ่มพลเมืองกวิวัฒน์แกนนำ

กลุ่มพลเมืองกวิวัฒน์แกนนำ ประกอบด้วย สมบัติ บุญงามอนงค์ภูมิวัฒน์ นุกิจ ชัยนรินทร์ กุหลาบอำ กลุ่มพลเมืองกวิวัฒน์ เป็นกลุ่มที่แยกตัวออกมาจากเครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร ที่ทำกิจกรรม 2550 ยังได้สร้างระบบกระบวนการยุติธรรมที่เรียกว่า “ยุติธรรมทางเดียว” (one way justice) เพราะบทบัญญัติต่าง ๆ รวมทั้งบทเฉพาะกาลได้จัดการ บุคคล คณะบุคคล และกลุ่มอำนาจเก่าที่ถูกโค่นล้มไปต้องถูกป็นจี้ให้ตกเป็นจำเลย และผู้ถูกกล่าวหา โดยคณะรัฐประหารรวมทั้งพวกพ้อง ทั้งตั้งตัวเองเป็น “โจทก์เทวดา” และใช้ฝ่ายตุลาการมาพิจารณาพิพากษาตามแนวทางหรือ “ธง” ที่คณะรัฐประหารได้ตั้งไว้ โดยผ่านรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวและประกาศคณะปฏิรูปการปกครองฯ รวมทั้งบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญ 2550 ด้วย . . .” (คณิต บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 76-80) ประสบผลสำเร็จ มีหลายกลุ่มเกิดขึ้น สมบัติก็แยกตัวออกมาเพื่อรณรงค์ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ เป็นหลัก จัดกิจกรรมโครงการ “ไทย เซย์ โน” ซึ่งคัดค้านรัฐธรรมนูญฉบับปีพุทธศักราช 2550 วันที่ 19 เมษายน พ.ศ. 2550 กลุ่มพลเมืองกวิวัฒน์ ได้นำแก้รัฐธรรมนูญโดยเขียนข้อความว่า รัฐธรรมนูญ 2550 ฉบับแบ่งกันรับประทาน “. . . ดังนั้น ความชอบธรรมของรัฐธรรมนูญปี 40 บางที่ไม่ได้บอกว่า 40 ดีหรือไม่ดีแต่แปลว่าต่อให้ 40 ไม่ดีคุณก็ไม่ต้องแก้แบบนี้ เพราะฉะนั้นเราไม่ยอมรับ 50 เพราะว่า 50 เป็นรัฐธรรมนูญรัฐประหาร . . .” (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล 2 พฤศจิกายน 2559) เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว การไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ต่อต้านการทำรัฐประหารต่อต้านรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550

สมาพันธ์ประชาธิปไตย

สมาพันธ์ประชาธิปไตย ประกอบด้วย สันต์ หัตถิรัตน์, เหวง โตจิราการ, ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ, ธิดา ถาวรเศรษฐ ทางกลุ่มได้ออกมาแถลงการณ์เพื่อแสดงจุดยืนในการต่อต้านการทำรัฐประหารและเรียกร้องให้คณะปฏิรูปการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ทำการรัฐประหารยึดอำนาจได้คืน อำนาจอธิปไตยให้แก่ประชาชนโดยเร็วที่สุด และมีบทบาทในการประสานการรวมกลุ่มต่าง ๆ “. . . ซึ่งพรรคการเมืองเป็นเบี้ยหัวแตก และในที่สุดต้องเอาทหารหรือเอาอดีต

องคมนตรีมาเป็นตัวกลางแล้วก็ปกครองกันไปแบบนี้ อำนาจต่อรองก็จะอยู่ที่ทหารว่า คุณทำให้ทหารพอใจไหม ถ้าทหารไม่พอใจเขาก็จะทำรัฐประหาร...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหวต่อต้านอำนาจเผด็จการทหาร ต่อต้านการทำรัฐประหาร

กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 2540

กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 2540 แกนนำ คือ นาย จรัญ ดิษฐาอภิชัย ก่อตั้งมาก่อนวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ที่มีการรัฐประหาร เป็นกลุ่มอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับการทำรัฐประหาร ต่อต้านระบอบเผด็จการและรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 และได้มีการเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งโดยเร็วที่สุดภายใต้รัฐธรรมนูญ ฉบับพุทธศักราช 2540 “... นักคิดกฎหมายไทยที่คิดเมื่อก่อนปี 2540 คิดจะแก้ก็คือการที่รัฐบาลก่อนปี 2540 ทั้งหมดนับตั้งแต่สมัยเปรมฯ เป็นต้นมา เป็นรัฐบาลผสม การเป็นรัฐบาลผสมหมายถึงว่า มันจะไม่มีพรรคใดพรรคหนึ่งเสนอนโยบายได้เป็นจริงต้องใช้นโยบายพรรคนี้พรรคนี้บ้างและรัฐบาลไม่มีเสถียรภาพและพบว่าและตั้งหลังเปรมฯ ตั้งแต่ปี 31 จนถึงปี 2540 ทั้งหมด 9 ปีมันมีการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยมาก อย่างรัฐบาลบรรหารก็อยู่ได้ 1 ปี คุณชวนอยู่ได้ 2 ปี คุณชวลิตอยู่ได้ 1 ปีก็ถือนักคิดจำนวนหนึ่งมองว่าการเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยมันคือความไม่มีเสถียรภาพและนโยบายไม่ต่อเนื่อง...” (สุรชาติ ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว การต่อต้านการรัฐประหาร การเรียกร้องให้มีการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 และกลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญขอเรียกร้องให้พรรคการเมือง องค์กรประชาธิปไตย และผู้ที่รักประชาธิปไตย ไม่เห็นด้วยกับรัฐธรรมนูญปี 2550 และปลุกระดมให้ร่วมกันลุกกันขึ้นมาเคลื่อนไหว เพื่อยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2550 และนำรัฐธรรมนูญ ปี 2540 กลับมาใช้อีกครั้ง เพราะโดยให้เหตุผลว่ารัฐธรรมนูญ ปี 2550 “... รัฐธรรมนูญ 2550 เป็นรัฐธรรมนูญทางเดียว (one-way constitution) คือจัดทำร่างขึ้นมาโดยคณะบุคคลและกลุ่มที่ทำการ โค่นล้มรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง และฉีกรัฐธรรมนูญฉบับประชาชนทิ้งไป โดยมุ่งที่จะกำจัดและสกัดกลุ่มอำนาจเก่าที่ถูกโค่นล้มไปและเหยียบย่ำให้จมธรณี ในขณะที่ปูทางให้พวกตนเองและฝ่ายที่อยู่ตรงข้ามกลับกลุ่มอำนาจเก่าที่ถูกโค่นล้มไป ขึ้นมามีอำนาจตามรัฐธรรมนูญแบบยกแพง...”

(คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 76-80) มาจากระบบเผด็จการ และเนื้อหาส่วนใหญ่ไม่เป็นไม่เป็นประชาธิปไตย และอยู่ภายใต้กฎอัยการศึกทั่วทั้งประเทศ และมีการปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชน ที่เป็นฝ่ายต่อต้าน โดยที่ฝ่ายรัฐบาลและกองทัพมีการโฆษณาชวนเชื่อกันอย่างเป็นระบบ แต่ผลสุดท้ายมีผู้ไปใช้สิทธิในการออกเสียงเห็นชอบเพียง 14 ล้านเสียง และมีผู้ไม่เห็นด้วยถึง 10 ล้านเสียง มีบัตรเสียและผู้ไม่มาลงคะแนนเกือบ 30 ล้านเสียง ทำให้รัฐธรรมนูญปี 2550 จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่ขาดความชอบธรรมด้านที่มา เนื้อหา และกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย มีกลุ่มที่ต่อต้านเคลื่อนไหวทางการเมืองอยู่อย่างน้อย 3 ที่เคลื่อนไหวด้านรัฐธรรมนูญอย่างต่อเนื่อง เช่นกลุ่มพลเมืองก้าวหน้า กลุ่มสมัชชาประชาธิปไตย และกลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ และมีประชาชนที่เข้าร่วมกระบวนการเคลื่อนไหวจำนวนมากที่ต้องการรัฐธรรมนูญปี 2540 นำกลับมาใช้อีกครั้งหนึ่ง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัจจัย รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ใน 3 มิติ ที่มีผลดีที่ทำให้มีเคลื่อนไหวเพื่อเรียกร้องให้นำรัฐธรรมนูญปี 2540 มาใช้ เช่น 1 มิติรัฐธรรมนูญกับความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ 2 มิติรัฐธรรมนูญกับการสรรหาบุคลากรทางการเมือง 3 มิติรัฐธรรมนูญกับการจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ ระหว่างผู้ปกครองและผู้ถูกปกครองที่ส่งผ่านการเข้าสู่อำนาจของฝ่ายบริหารจากกระบวนการเลือกตั้ง โดยที่รัฐธรรมนูญจะเป็นส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งและประสิทธิภาพ และเสถียรภาพของฝ่ายการเมืองที่สามารถ ใช้รัฐธรรมนูญมาเป็นเครื่องมือในการบริหารนักการเมืองและบริหารพรรคการเมืองไปสู่การจัดการบริหารนโยบายของรัฐบาล ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล จากการนำนโยบายที่ได้ใช้หาเสียงไว้ในช่วงหาเสียงนำมาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม ก่อให้เกิดความตื่นตัวของภาคประชาชนในการเรียนรู้ระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ภายใต้เครื่องมือการปกครอง ของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ส่งผลให้เกิดบริบทการแข่งขันของพรรคการเมืองในการทำการเมืองแบบสร้างสรรค์ โดยการแข่งกันในด้านนโยบายเป็นสำคัญ ทำให้พรรคการเมืองจะต้องทำการบ้านอย่างละเอียดถึงปัญหา ต้นตอแห่งปัญหา และการวิธีแก้ปัญห ในประเทศที่ครอบคลุมมิติที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จากเจตนาารมย์ของรัฐธรรมนูญปี 2540 ในแนวทางการเมืองแบบพรรคเลือกคน คนเลือกพรรค และมติรัฐธรรมนูญที่มีความเชื่อมโยงสังคมกับรัฐนั้นมีข้อดีอยู่หลายด้าน มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคมการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมของมนุษย์มาจาก “...

ปัจจัยเหล่านี้ 1 เพราะว่า มนุษย์นั้นถูกสร้างมาให้มีความอ่อนแอ มนุษย์อยู่รอดได้จากความร่วมมือและช่วยเหลือกันในการต่อสู้กับภัยอันตรายต่าง ๆ 2 มนุษย์ไม่มีสัญชาตญาณเหมือนสัตว์ การเรียนรู้จากสังคม จะทำให้มีความสามารถในการสื่อสาร ก่อให้เกิดความสามารถทำมาหากินเลี้ยงชีพได้ 3 มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่เตรียมไปด้วยสภาวะทางจิตวิทยา รัก โลก โกรธ หลง เป็นต้น 4 ถ้ามนุษย์ดำรงโดยโดดเดี่ยว จะไม่เกิดการพัฒนาและมีการประดิษฐ์สิ่งต่าง ๆ เช่น เครื่องบิน วิทยุ รถยนต์ สิ่งของเหล่านี้ล้วนเกิดขึ้นจากการทำงานหลาย ๆ ฝ่าย ...” (อารง สุทธาสาสน์, 2543, หน้า 2-3) เมื่อการอยู่ร่วมกันของมนุษย์นั้นมีข้อดีและส่งผลต่อการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แต่ท่ามกลางการอยู่ร่วมกันของมนุษย์นั้นก็มีปัญหา ทำให้มนุษย์หาทางออกในการแก้ปัญหาของสังคมมนุษย์ เช่น ระบบการปกครองที่ต้องการให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ทำให้สังคมมนุษย์จำเป็นต้องมี กฎหมาย รัฐธรรมนูญ ที่เป็นกฎหมายสูงสุดมาเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมือ ในการทำให้สังคมมนุษย์อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือที่สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างชนชั้นปกครองและชนชั้นที่ถูกปกครอง ในส่วนของประเทศไทยนั้น การร่วมกันอยู่ของคนในสังคมก็ต้องมีกฎกติกาที่จะใช้ในการปกครองประเทศโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐเพื่อให้ได้มาซึ่งความเป็นธรรมระหว่างชนชั้นปกครองกับชนชั้นที่ถูกปกครองการปกครองนั้น ในปี พ.ศ. 2475 ประเทศไทยได้เปลี่ยนจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ มาเป็นการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และอยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ และได้มีการใช้รัฐธรรมนูญมาหลายฉบับจากการทำการรัฐประหารมีการแย่งชิงอำนาจของชนชั้นนำมาตลอด ประเทศไทยการสู่พัฒนาอันมีปัจจัยจากภายนอกประเทศ มีอิทธิพลและมีบทบาทในการพัฒนา และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการพัฒนาด้านการเมืองก็มีการพัฒนาขึ้นมาเป็นลำดับ จากการเกิดขึ้นชนกลางขึ้นมาจำนวนมาก และมีความต้องการมีพื้นที่ทางการเมืองเพิ่มขึ้น และมีการกดดันให้มีการปฏิรูปการเมืองการปกครองหลังจากมีวิกฤตการณ์ทางการเมือง จากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ นำมาสู่รัฐธรรมนูญฉบับประชาชน (ฉบับ 2540) “... เจตจำนงของรัฐธรรมนูญปี 2540 ประเทศไทยจะทำการปฏิรูปจะต้องกระทำก่อนการปฏิรูปการปฏิรูปทางการเมืองก่อนเพราะองค์การการเมืองเป็นอำนาจสูงสุดของรัฐและการปฏิรูปอื่น ๆ จำต้องริเริ่มและกระทำโดย “อำนาจทางการเมือง” ทั้งสิ้น ส่วนการปฏิรูปการเมือง (political reform) คือ การปรับปรุงแก้ไขปัญหาของระบบการเมือง

ทั้งระบบ เพื่อให้ให้นักการเมืองในระบบมีความสุจริตและแก้ปัญหา ตลอดจนคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 268) ตลอดจนที่มีการใช้รัฐธรรมนูญมาหลายฉบับสังคมได้มองเห็นถึงความล้มเหลวของการได้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารประเทศ ดังนั้น การที่การร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 เล่มมุ่งเน้นให้ความสำคัญในการปฏิรูปด้านการเมืองเป็นประเด็นสำคัญ “. . . คณะกรรมการพัฒนาประชาธิปไตยให้แนวการปฏิรูปการเมือง การปฏิรูปทางการเมือง ต้องแก้ไขปัญหาของระบบการเมืองทั้งระบบไม่ใช่จุดใดจุดหนึ่ง โดยหยิบยกปัญหาทุกปัญหาที่ระบบการเมืองนั้น ๆ ประสบอยู่เช่นที่กล่าวถึงมาพิจารณา และหามาตรการแก้ไขที่จุดใดจุดหนึ่งแล้วไปสร้างปัญหาให้จุดอื่น การปฏิรูปทางการเมือง มีจุดมุ่งหมายสร้างความสุจริตและประสิทธิภาพทางการเมือง ความสุจริตและสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรทางการเมือง การยกร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้เป็นการปฏิรูปการเมืองในการปฏิรูปทางการเมือง ต้องยกร่างรัฐธรรมนูญและกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ (organic law) ในคราวเดียวกัน ให้แก้ไขระบบเป็นแพคเกจ (package) เพื่อสร้างความสุจริตและประสิทธิภาพให้ระบบการเมือง การปฏิรูปการเมืองดังกล่าวยึดระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มุ่งปรับปรุงระบบรัฐสภาแบบล่าสมัยให้เป็นระบบรัฐสภาแบบทันสมัยและมีเหตุผล (rationalized parliamentary system) . . .” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 268-270) ความเชื่อมโยงของรัฐธรรมนูญปี 2540 ระหว่างสังคมกับรัฐนั้นเกิดจากพลังสังคม “. . . รัฐธรรมนูญที่มีการมีส่วนร่วมของประชาชนจึงเกิดขึ้นในปี 2540 ที่ผ่านมา และตรงนี้กระบวนการชงเจียวก่เกิดขึ้นมาสมัยท่านบรรหารที่มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญ และให้ประชาชนมีส่วนร่วมและเกิดองค์กรที่ระบบการเมืองที่ทำให้พรรคการเมืองเข้มแข็งขึ้น เพื่อที่จะให้มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน ประสิทธิภาพในการพัฒนา . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ที่ต้องการเครื่องมือทางการเมืองการปกครอง ที่ให้เกิดประสิทธิภาพมีการผลักดันรัฐบาลจนก่อให้เกิดสภาร่างรัฐธรรมนูญก็เกิดขึ้น ภายใต้การนำของนายอุทัย พิมพ์ใจชน เป็นประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ สภาร่างรัฐธรรมนูญได้ร่างรัฐธรรมนูญใหม่แล้วส่งให้รัฐสภาพิจารณา ผู้คนใน “. . . สังคมไทยต่างได้รับฟังความคิดเห็นและการถกเถียงกันเรื่องเนื้อหาสาระในรัฐธรรมนูญอย่างกว้างขวาง ผ่านทาง

สื่อมวลชนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้ว ก็ได้มีการรณรงค์เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญออกไปยังประชาชนอย่างกว้างขวาง จนน่าเชื่อได้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้ เป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนทั่วไปมีโอกาสได้รู้เห็น และได้อ่านมากกว่ารัฐธรรมนูญฉบับใดที่เคยมีมา . . .” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 291-292) จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 นั้น เรื่องสิทธิหน้าที่การมีส่วนร่วมของพลเมืองที่อยู่ในกรอบการเขียนร่างรัฐธรรมนูญ ได้ส่งผลถึงความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐได้อย่างดี “. . . การศึกษาการเปลี่ยนแปลงตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ฉบับนี้มีเป้าหมายกร่างรัฐธรรมนูญมีกรอบในการเขียนร่างรัฐธรรมนูญ 3 ประการ ดังนี้ กรอบที่ 1 เรื่องสิทธิหน้าที่การมีส่วนร่วมของพลเมือง กรอบที่ 2 เรื่องการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ กรอบที่ 3 เรื่องสถาบันการเมืองและความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน จากแนวคิด 3 ประการข้างต้นนี้ ทำให้เห็นได้ถึงเจตจำนงของผู้ร่างที่จะให้มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในโครงสร้างของอำนาจการเมือง และเป็นปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากที่ถูกเรียกว่า “การปฏิรูปการเมือง” ซึ่งมีแรงขับเคลื่อนมาประมาณ 7 ปี . . .” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 295-297) โดยดูจากผลการเลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 และปี พ.ศ. 2548 ที่ประชาชนใช้ความเชื่อมโยงอำนาจประชาชนผ่านการเลือกตั้ง ส่งผ่านอำนาจทางการเมืองขึ้นสู่อำนาจรัฐ (ฝ่ายบริหาร) และเป็นรัฐบาลที่เข้มแข็งและบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล สามารถนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำอย่างรวดเร็วส่งผลให้พรรคไทยรักไทยได้รับความนิยมไว้อย่างถึง 2 สมัยติดกัน “. . . การเปลี่ยนแปลงกติกการเมืองมีผลทำให้ระบบการเมืองมีจำนวนผู้เล่นชี้ขาดเพิ่มขึ้น ดังเช่นรัฐบาลของนายสมัครที่อย่างน้อยก็ประกอบด้วยผู้เล่นชี้ขาดจำนวน 6 รายจึงอาจกล่าวได้ว่า รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 มีแนวโน้มที่จะทำให้การตัดสินใจทางนโยบายของระบบการเมืองไทยหันกลับไปเป็นเช่นในช่วงก่อน พ.ศ. 2540 ซึ่งมีลักษณะไร้เอกภาพ ไร้ทิศทางและล่าช้า ดังนั้น ข้อเสียของรัฐบาลผสมในแง่การขาดเอกภาพและขาดประสิทธิผลทั้งในด้านการกำหนดนโยบายและการผลักดันนโยบายก็จะเกิดขึ้นอีกเช่นในอดีต . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319-322) ตลอดระยะเวลาของการทำการเมืองหรือที่เรียกว่าเล่นการเมืองของนักการเมืองชื่อนิติธ ลิขธิไพโร ที่มาจากพื้นฐานการเป็นครู และได้มีกิจกรรมภาคสังคมอย่างต่อเนื่องและชนะการเลือกตั้งในจังหวัด ร้อยเอ็ดและเป็น ส.ส. หลายสมัยที่พลิกชนะการเลือกตั้ง

อย่างที่เรียกว่า สัมชังมา ในการสัมผัส ศ.ส. นิสิต สินธุไพร ทำให้รู้ถึงความเป็นกันเอง
 มาก ๆ สำหรับนักการเมืองที่เป็นที่รักของประชาชนในจังหวัด ทำให้รู้ว่าการทำการเมือง
 ไม่ใช่ว่า เงินจะทำให้ชนะการเลือกตั้งเสมอไป “... ตั้งแต่ พ.ศ. 2475 มาถึง พ.ศ. 2544
 มันไม่เคยเห็นนายกรัฐมนตรีใช้อำนาจในการบริหารจัดการได้ดีขนาดนี้ เพราะว่ารัฐธรรมนูญ
 2540 ให้อำนาจฝ่ายบริหารเพราะรัฐธรรมนูญปี 2540 มาจากรัฐบาลอ่อนแอจึงออกแบบ
 ให้รัฐบาลมีความเข้มแข็งในการแก้ไขปัญหาของประเทศ...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์-
 ส่วนบุคคล 20 ตุลาคม 2559) แต่ในระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นต้องยอมรับ
 ในความคิดที่แตกต่าง โดยกติกาในทางการเมืองในการเลือกตั้งนั้นมติดีเสียงส่วนใหญ่จาก
 การเลือกตั้งนั้นพรรคการเมืองไหนได้รับมตินั้นก็จะเป็นฝ่ายชนะ และได้มีโอกาสจัดตั้ง
 รัฐบาลบริหารประเทศ แต่ก็ต้องไม่ละเมิดหรือไม่รับฟังเสียงส่วนน้อย โดยถ้าคนใน
 สังคมมีความเชื่อมั่น ในวิถี และ อุดมการณ์ประชาธิปไตย นั้นก็จะส่งผลดีให้กับประเทศ
 เพราะว่ารัฐธรรมนูญปี 2540 นั้นเอื้อต่อการตกลึกของปัญหาของประชาชนส่งผ่านสนาม
 การเลือกตั้งที่มีการแข่งขันกันของพรรคการเมืองที่มีการนำเสนอนโยบายในการแก้ไข
 ปัญหาให้กับประเทศชาติสู่รัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาอย่างมีประสิทธิภาพ “...
 ผมว่าไม่มีประเทศไหนที่สลายความคิดที่เหมือนกันได้ แต่ว่าภายใต้แนวความคิดที่มัน
 ต่าง เรามาพูดถึงกันว่าทำอะไรแนวความคิดที่ต่างมันจะอยู่ด้วยกันได้ เพราะ
 เป็นไปไม่ได้ที่ทุกคนในสังคมมีความคิดเหมือนกันบังคับไม่ได้ เราควรจะพัฒนาให้ถึง
 จุดที่ต่างทางความคิดมันแล้วอยู่ร่วมกันได้...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์-
 ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) ความแตกต่างทางด้านความคิดของคนในสังคมที่มีฐาน
 ความแตกต่างมาจากสภาพสังคม และเศรษฐกิจและสภาพทางภูมิศาสตร์นั้น ได้มีปัญหามากมายและซับซ้อนขึ้น สังคมต้องการฝ่ายการเมืองที่มีประสิทธิภาพเพราะตลอดเวลา
 ที่ผ่านมานั้น รัฐธรรมนูญไม่ได้เป็นเครื่องมือที่ดีให้กับประชาชนได้ใช้ความเชื่อมโยง
 อำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวแสดงใหม่ทางการเมือง คือ
 พรรคไทยรักไทยได้เกิดขึ้นมาเพื่อที่จะเป็นตัวแทนเชื่อมโยงสังคมกับรัฐ โดยการเสนอตัวเข้า
 มาแก้ปัญหาปัญหาปากท้องของประชาชนได้รัฐธรรมนูญปี 2540 ที่เป็นระบบการเมือง
 แบบใหม่ที่มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก หลังจากที่รัฐธรรมนูญผ่านการดำเนินการทำประชามติ
 ในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย ให้มีการแสดงความคิดเห็นและให้กระบวนการทางสังคม

เข้ามาตรวจสอบและวิจารณ์ กันอย่างเต็มที่ “. . . เขาไม่เข้าใจและท้าทายการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยเมื่อพรรคไทยรักไทยจับจุดความเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยได้ คนกลุ่มนี้ก็มองว่านั่นคือสิ่งที่ปัญหา นั่นคือสิ่งที่อันตรายแล้วนั่นคือสิ่งที่พวกเขายอมรับไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ในโลกของความเป็นจริงสังคมไทยมันเปลี่ยนแปลงไปแล้ว . . .” (ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) การชนะเลือกตั้งของพรรคไทยรักไทยในครั้งแรกทำให้ประชาชนได้พบกับข้อเท็จจริงถึงความเปลี่ยนแปลงของบริบททางการเมืองอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน เมื่อรัฐธรรมนูญปี 2540 ต้องการให้รัฐบาลมีเสถียรภาพ ส.ส. ต้องพึงมติพรรค ทำให้การดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณ 1 นั้นทำตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้อย่างเป็นทางการ ส่งผลต่อการอยู่ดีกินดีของประชาชนในระดับรากหญ้าที่ถูกละเลยจากรัฐบาลที่ผ่านมา และสร้างความเชื่อมั่นอย่างมากส่งผลต่อชัยชนะในสนามเลือกตั้งครั้งที่ 2 อย่างทะล่อมทะล่าย “. . . จนในที่สุดการชนะการเลือกตั้ง 2 ครั้งของพรรคไทยรักไทยก็ทำให้คนกลุ่มนี้ยอมรับว่าเขาเดินแบบเดิมไม่ได้แล้วในทางการเมือง ไข่เค็มว่าทะเลกรรมไข่เค็มการเมืองทั่วไป การต่อรองเก่าอีกันทั่ว ๆ ไปมันไม่พอ มันต้องสร้างการยอมรับและความพึงพอใจในกลุ่มประชาชนด้วย เมื่อเขาสัมผัสแบบนั้นเขาก็พยายามทำแต่ว่าก็ไม่เท่าทันอีก เพราะว่ารากที่แท้จริงของคนเหล่านี้คือรากในการบริหารในกลุ่มคนชั้นนำ ไม่ใช่การบริหารพลังเพื่อประโยชน์ของคนชั้นล่าง . . .” (ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เมื่อรัฐบาลพรรคไทยรักไทยดำเนินงานในฝ่ายบริหารสองสมัยติด ตลอดจนวางโครงข่ายอำนาจด้านต่าง ๆ ไว้ จนทำให้การกลุ่มอำนาจเก่ายังมองถึงผลประโยชน์และอำนาจของฝ่ายตนกำลังถูกทำลายลงเพราะว่าความเข้มแข็งของฝ่ายการเมืองที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่ถูกสร้างจากกระบวนการเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐที่มีรัฐธรรมนูญปี 2540 เป็นกติกาที่รองรับความชอบธรรมอยู่ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องทำลายระบบนี้ทิ้งโดยเร็ว “. . . ดังนั้น ก็กลายเป็นว่าแนวคิดหรือการขับเคลื่อนทางนโยบายของคนเหล่านี้เข้าไม่ถึงประชาชน ไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนได้ เมื่อเป็นแบบนี้คนกลุ่มนี้ก็เลยคิดอีกแบบหนึ่งว่า ถ้าอย่างนั้นก็ต้องดึงพัฒนาการเมืองให้กลับมาสู่วิถีเดิมโดยทำให้การเมืองไม่มีเสถียรภาพ ทำให้การเลือกตั้งไม่น่าเชื่อถือ ทำให้การเมืองในระบบไม่น่าไว้วางใจ เพื่อที่จะทำให้อำนาจอื่น ๆ นอกเหนือจากอำนาจทางการเมืองในระบบกลับมาทรงอิทธิพลอย่างที่ปรากฏอยู่ใน

ปัจจุบัน...” (ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เมื่อกลุ่มอำนาจเก่าไม่สามารถใช้แนวทางการที่จะเข้าสู่อำนาจและรักษาอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองได้โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้ต้องจัดการทั้งตัวผู้เล่นคือพรรคไทยรักไทยและนายกทักษิณและกติกาคือรัฐธรรมนูญนี้ ทั้งเสียเพื่อที่จะปูทางให้ฝ่ายอำนาจเก่าเข้ามาแสวงหาอำนาจได้อย่างแต่ก่อนที่จะมีรัฐบาลไทยรักไทย จึงได้มีการทำรัฐประหารขึ้นเพื่อทำลาย บริบทการเมืองรูปแบบนี้ทั้งเสียโดยการสร้างภาพ ระบอบทักษิณและการดำเนินนโยบายประชานิยมนั้น เลวร้ายและขี้โกงทำลาย ทักษิณมุ่งทำลายสถาบันพระมหากษัตริย์ และมีการทำรัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และได้จัดตั้งรัฐบาลใหม่ขึ้นมาโดยมี พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ ขึ้นเป็นคนที่ 24 และได้มีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่เพื่อลดความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐให้น้อยลงโดยลดบทบาทอำนาจทางการเมืองลงเป็นเป้าหมายหลัก “... รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มีที่รากฐาน รวมทั้งต่อยอดมาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับ) พุทธศักราช 2549 ตลอดจนบรรดาประกาศคณะปฏิรูปการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขซึ่งเป็นกฎหมายระดับ “เนติบริกร” โดยมีคณะผู้ก่อการ-รัฐประหารเป็นผู้อยู่เบื้องหลังและให้การสนับสนุน ซึ่งปราศจากการรอบคอบไม่เป็นประชาธิปไตย มุ่งกำจัดและสกัดกั้นบุคลากรทางการเมืองของกลุ่มอำนาจเก่า ที่ถูกโค่นล้มลงจากอำนาจโดยไม่ใช้วิถีทางของระบอบประชาธิปไตย ดังนั้น เมื่อที่มาและรากฐาน ไม่มีความชอบธรรม และเกิดจากอารมณ์ความเกลียดชังเป็นที่ตั้ง...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 76-77) เมื่อทำการรัฐประหารเสร็จการตอบแทนบุญคุณกันสำหรับคนที่ให้ความร่วมมือกันในการทำรัฐประหาร แต่สังคมไทยได้พัฒนาการและเรียนรู้มานานว่าระบบการปกครองที่สังคมไทยยอมรับได้นั้นต้องเป็นไปในรูปแบบประชาธิปไตยเท่านั้น ทำให้กลุ่มที่มีการยึดอำนาจนั้นรักษาอำนาจในฐานะรัฐบาลเผด็จการได้ในระยะหนึ่งต้องคืออำนาจให้ประชาชน แล้วก่อนที่จะคืนอำนาจให้ประชาชนนั้นเป้าหมายเมื่อทำลายล้างระบบทักษิณได้แล้ว เครื่องมือที่ทำให้ระบบทักษิณมีความเข้มแข็งขึ้นมานั้นต้องถูกทำลายไปด้วย จึงมีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ “... รัฐธรรมนูญ 2550 ออกแบบและวางแผนไว้เพื่อให้คณะบุคคลที่ร่วมกันก่อรัฐประหาร เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2549 ซึ่งมีพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ รวมทั้งนักเคลื่อนไหว

และสื่อมวลชนบางกลุ่มเป็นแนวร่วม ได้เข้ามาสู่อำนาจโดยใช้กลไกต่าง ๆ ที่ได้ออกแบบและสร้างเอาไว้เป็นเครื่องมือ . . .” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 78) เมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญปี 2550 จะเห็นได้ว่าเนื้อหาในรัฐธรรมนูญนั้นมีเป้าหมายในการลดความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐมีหลายองค์กรที่ตั้งขึ้นมาเพื่อให้องค์กรเหล่านั้นมีอำนาจเหนือกว่าอำนาจจากฝ่ายการเมืองที่ประชาชนในเลือกตั้งขึ้นมา “. . . รัฐธรรมนูญ 2550 เป็นรัฐธรรมนูญที่ร่างขึ้น โดยกลุ่มบุคคลซึ่งมีส่วนได้เสียในเชิง “ผลประโยชน์ทับซ้อน” การร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ซึ่งคณะผู้ร่าง อันได้แก่ ส.ส.ร. และกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญได้รับแต่งตั้งโดย คมช. ซึ่งแปลงร่างมาจาก คปค. ผู้ก่อการปฏิวัติล้มล้างรัฐธรรมนูญ 2540 นั้นเอง เมื่อร่างเสร็จก็เอาไปให้ 12 องค์กร เป็นต้นว่า คมช. สถาบันนิติบัญญัติแห่งชาติ กกต. ป.ป.ช. ตคท. สภาที่ปรึกษาสิทธิ-มนุษยชนแห่งชาติ อธิการบดีมหาวิทยาลัยต่าง ๆ และอื่น ๆ ซึ่งทั้งหมดได้รับการแต่งตั้งโดย คมช. ทั้งสิ้น ตรวจสอบดูแล้วให้ความเห็น ซึ่งแน่นอนว่าสิ่งใดที่พวกตนได้ประโยชน์ก็จะให้คงไว้ และสิ่งใดที่ทำให้พวกตนเสียประโยชน์ก็จะตัดออกไป ซึ่งในที่สุดร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับที่นำไปให้ประชาชนออกเสียงประชามติก็คือ ร่างรัฐธรรมนูญ ที่บรรดาผู้มีส่วนได้เสียได้แบ่งปันและจัดเกลี้ยผลประโยชน์ พูดหายบ ๆ ก็คือ “มึงมั่งกูมั่ง” เรียบร้อยแล้ว . . .” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 81)

หลังจากการทำรัฐประหารเครื่องมือที่ฝ่ายทำรัฐประหารทำมาไว้เพื่อที่จะให้การรักษาอำนาจของตัวเองก็คือการใช้กลไกขององค์กรอิสระต่าง ๆ ที่ฝ่ายตัวเองแต่งตั้งขึ้นมาโดยมีการออกกฎหมายต่าง ๆ มารองรับการใช้อำนาจเพื่อที่จะกำจัดฝ่ายการเมืองฝั่งตรงข้ามเพื่อให้เป็นไปตามแผนบันได 4 ขั้น “. . . ป.ป.ช. ก็ลำเอียง ก็ทำให้กระบวนการตรวจสอบสองมาตรฐานเสื่อมถอยลงเยอะ ส่วนใหญ่องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่ควบคุมรัฐบาลที่มาจากเลือกตั้ง ก็ทำให้กระบวนการการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 50 มันผิดแล้ว ก็เกิดความขัดแย้งกันมาก ในที่สุดรัฐธรรมนูญปี 2550 มันก็ไปเสริมการต่อต้านการทำรัฐประหาร นั่นก็เกิดสีแดง . . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559)

แต่หลังจากการทำรัฐประหารเมื่อมีการเลือกตั้งครั้งแรกของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ฝ่ายที่ถูกโค่นล้มไปการสามารถชนะการเลือกตั้งเข้ามาได้อีก ในช่วงเวลาที่ฝ่ายของทักษิณกับเข้ามาเป็นฝ่ายบริหารโดยการนำของ นายสมัคร สุนทรเวช ฝ่ายที่ทำการรัฐประหารได้มี

การใช้เครื่องมือที่ฝ่ายตนวางไว้ นำมาสู่การสิ้นสุดการดำรงตำแหน่งของ นายกสมัคร โดยมีมูลแห่งจากการที่ในสมักรมีการทำรายการอาหารใน รายการชิมไปบ่นไป และ ยกโขยง 6 โมงเช้า ในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2551 โดยนายชัช ชลวร ประธานตุลาการ- ศาลรัฐธรรมนูญ พร้อมคณะได้ออกนั่งบัลลังก์อ่านคำวินิจฉัย “. . . ตัวแทนของระบอบ อำมาตยาธิปไตย ที่ใช้ธง “กระบวนการตุลาการภิวัตน์” นำ และทำให้เกิดการเสียดุล อย่างร้ายแรง ระหว่างฝ่ายตุลาการ ฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร เพราะโครงสร้างทาง อำนาจของฝ่ายตุลาการ เมื่อรวมกับอำนาจขององค์กรอิสระและองค์กรตามรัฐธรรมนูญแล้ว กลายเป็นยักษ์ใหญ่ที่แผ่กรงเล็บอำมหิตเหนือฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร ซึ่งกลายเป็น สภาพเป็น “ลูกไก่ในกำมือ” . . .” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 85) การทำให้นายสมัคร พ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ที่สามารถชนะการเลือกตั้งและได้ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง เข้ามา และเป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 25 ประเทศไทย บนกติกาที่ฝ่ายอำมาตย์เขียนกติกา และอยู่ในช่วงเวลาที่ตัวเองครองอำนาจอยู่ ก็ทำให้ได้เห็นฤทธิ์เดชของรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่ได้มีการสร้างองค์กรต่าง ๆ ขึ้นมา “. . . ผมคิดว่าปัญหาหลักของ 50 คือ ตุลาการภิวัตน์ คือการยกอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองจำนวนมากให้กับตุลาการแต่ปัญหาหลัก คือ ไม่ผ่านการเลือกตั้งหรือไม่ได้มาจากประชาชนเลยตุลาการก็เลยกลายเป็นเครื่องมือ ของอำมาตย์คือมุ่งเน้นเล่นงานฝ่ายตรงข้ามฝ่ายเดียว ผมคิดว่าสิ่งที่เลวร้ายที่สุดที่มันมากับ รัฐธรรมนูญปี 2550 นอกจากตุลาการแล้วก็คือองค์กรอิสระทั้งหลาย มาจากอะไรก็ไม่รู้ มันมาจากอำนาจเถื่อน อำนาจรัฐประหารมันมาจากอำนาจ ส.ว. ซึ่งมาจากการแต่งตั้ง ครั้งหนึ่ง . . .” (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) เพื่อที่จะจัดการเมืองฝ่ายตรงข้ามที่ผ่านกระบวนการเลือกตั้งที่มีความ “เชื่อมโยงสังคม กับรัฐ ทำให้การกระทำของฝ่ายอำมาตย์นั้นยิ่งไปตอกย้ำความเชื่อและความเจ็บใจของ คนเสื้อแดงมากยิ่งขึ้นและยิ่งเป็นเชื้อไฟเติมเข้าไปอีกครั้งหลังจากที่ได้กระทำมาหลาย ครั้งหลังจากนั้นก็ได้อใช้ บทบาทของ ตุลาการภิวัตน์ ลงดาบสองที่ นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ จนพ้นตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 “. . . รัฐธรรมนูญ 2550 ทำให้ภาวะผู้นำ ศักดิ์ศรี และความน่าเชื่อถือของ “นายกรัฐมนตรี” ซึ่งเป็นผู้นำประเทศ ต้องตกต่ำและกลายเป็น เบี้ยล่างของผู้มีอำนาจที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ข้าราชการประจำ รวมทั้งผู้พิพากษา ตุลาการ นายกรัฐมนตรีภายใต้รัฐธรรมนูญ 2550 นี้ อย่างว่าแต่เป็นผู้นำประเทศให้สมศักดิ์ศรีและ

ฐานะเลย...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 79) จากผลศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคพลังประชาชน และตัดสิทธิทางการเมืองหัวหน้าพรรค และกรรมการบริหารพรรค 5 ปี รวม 37 คน ส่งผลให้นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ขึ้นเป็นนายก คนที่ 27 ท่ามกลางข้อครหาการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหารที่มีเครือข่ายของฝ่ายที่ทำรัฐประหารมีบทบาทที่สำคัญ “... ฝ่ายอำนาจยังสามารถใช้อำนาจผ่านรัฐธรรมนูญ 2550 บางส่วนในฝ่ายนิติบัญญัติ บางบรรดาองค์กรอิสระทั้งหลาย หรือแม้แต่ศาลรัฐธรรมนูญลักษณะการจัด โครงสร้างอำนาจซึ่งจะเรียกว่า “ตุลาการภิวัตน์” (judicial extraordinary) หรือ “ตุลาการส่งออก” และฝ่ายนิติบัญญัติเป็น (judicial export) ที่สุดแล้วแต่มุมมอง ทำให้ดุลยภาพการคานอำนาจกันระหว่างฝ่ายตุลาการกับฝ่ายนิติบัญญัติต้องสูญเสียไปอย่างมาก จนกลายเป็นว่าภายใต้รัฐธรรมนูญ 2550 ฝ่ายตุลาการเป็น “อำนาจที่หนึ่ง” ฝ่ายบริหารเป็น “อำนาจที่สอง” และฝ่ายนิติบัญญัติเป็น “อำนาจที่สาม”...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 85)

รัฐธรรมนูญกับการสรรหาบุคลากรทางการเมือง

รัฐธรรมนูญกับการสรรหาบุคลากรทางการเมือง วุฒิสภา รัฐธรรมนูญปี 40 ที่เรียกได้ว่า รัฐธรรมนูญฉบับประชาชนนั้นได้เพิ่มพื้นที่ให้กับประชาชนในการมีส่วนร่วมในการปกครองและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น เช่นสมาชิกวุฒิสภา ให้มีการเลือกตั้ง นั้นเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ถือว่าให้ความสำคัญกับอำนาจของประชาชนอย่างมาก “... การเปลี่ยนแปลงหรือการปฏิรูปวุฒิสภาที่เด่นชัดและแตกต่างที่เคยมีมาก็คือ กำหนดให้สมาชิกวุฒิสภาจำนวน 200 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน และให้ใช้เขตจังหวัดเป็นเขตการเลือกตั้งสำหรับวุฒิสภาด้วย รัฐธรรมนูญจึงให้บัญญัติให้อำนาจเป็นวุฒิสภาซึ่งเป็นสภากลั่นกรองกฎหมาย มีอำนาจเฉพาะขึ้นมาใหม่ในการเลือกคณะกรรมการ และตุลาการขององค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นองค์กรการเมืองสำคัญที่ตั้งขึ้นมาใหม่เพื่อตรวจสอบการดำเนินงานและการใช้อำนาจของรัฐสภา รัฐบาลข้าราชการระดับสูงของประเทศ และนักการเมืองท้องถิ่นทั้งหลาย...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 323) รัฐธรรมนูญปี 2540 นั้นให้ความสำคัญกับประชาชนอย่างมากอย่างวุฒิสภาที่เรียกกันว่าสภาสูงนั้นมีหน้าที่ในการตรวจและถ่วงดุลอำนาจของฝ่ายบริหารและฝ่ายรัฐสภา แต่การได้มาของสมาชิกวุฒิสภานั้นรัฐธรรมนูญยังให้มา

ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐโดยให้มีการเลือกตั้งของทั้งสองสภาโดยสภาผู้แทนราษฎรมีหน้าที่บริหารบ้านเมือง โดยมีวุฒิสภาเป็นฝ่ายตรวจสอบและถ่วงดุลกฎหมาย และทำหน้าที่ตรวจสอบและถอดถอน เช่นถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง “... วุฒิสภากับอำนาจในการแต่งตั้งและให้ความเห็นชอบในตำแหน่งสำคัญ ๆ วุฒิสภายังมีอำนาจสำคัญในการถอดถอน นักการเมืองที่ร่ำรวยผิดปกติก่อภัยในระบอบประชาธิปไตยนั้น การที่ผู้ปกครองได้อำนาจมาปกครองนั้นก็เพราะประชาชนเป็นผู้มอบอำนาจให้ด้วยการเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนของประชาชนมาทำหน้าที่ ดังนั้น เมื่อประชาชนทำการเรียกร้องเอาอำนาจของเขาคืน ซึ่งก็คือการถอดถอนบุคคลสำคัญในการเมืองและราชการออกจากตำแหน่ง จึงต้องมีบทบัญญัติเปิดทางให้ทำได้ โดยมีขั้นตอนตามกฎหมาย และรัฐธรรมนูญมาตรา 303 ก็ให้อำนาจนี้แก่วุฒิสภา...” (นรินทร์ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 325-326) หลังจากที่มีการทำรัฐประหารโค่นรัฐบาลทักษิณสำเร็จมีการร่างรัฐธรรมนูญขึ้นมาใหม่ที่มีการใช้วุฒิสภาเป็นเครื่องมือในการลดอำนาจของฝ่ายการเมืองลง และลดอำนาจของประชาชนลงโดยในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 นั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงที่มาและจำนวนของวุฒิสภาลง เช่นการเปลี่ยนแปลงของจำนวนสมาชิกวุฒิสภารัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 นั้นมีสมาชิกวุฒิสภา จำนวน 200 คนมาจากการเลือกตั้งทั้งหมดที่ให่วุฒิสภานั้นมีความยึดโยงกับประชาชน แต่ในรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 นั้นได้มีการเปลี่ยนแปลงให้จำนวนสมาชิกวุฒิสภาให้เหลือเพียง 150 คน โดยแบ่งจากที่มาเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทแรกคือ สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง จังหวัดละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 76 คน ประเภทที่ 2 สมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหา จำนวน 74 คน โดยคณะกรรมการสรรหาเป็นคนเลือก “... คณะบุคคลเพียง 7 คน เลือก ส.ว. ได้ 74 คน คณะกรรมการสรรหา ส.ว. มีจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ประธานกรรมการเลือกตั้ง ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน ประธานการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้พิพากษาศาลฎีกา และตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ทั้งนี้ โดยผลของบทเฉพาะการบรรดาประธานขององค์กรซึ่งร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหา ส.ว. ดังกล่าว ล้วนเป็นผู้ที่ได้รับแต่งตั้งโดยประกาศคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (คปค.) หลังจากรัฐประหาร ทั้งสิ้น...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2550, หน้า 37-38) การออกแบบรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 นั้น

ผู้ที่ออกแบบนั้นต้องการใช้วุฒิสภาเป็นเครื่องมือในการที่จะสร้างพื้นที่ทางการเมืองให้กับอำนาจนอกระบบ และยังได้ใช้ช่วงทางนี้มาเพื่อที่จะเป็นเครื่องมือในการที่จะลดอำนาจของฝ่ายตรงกันข้ามลง และทำลายความเข้มแข็งของฝ่ายการเมือง เพื่อที่จะให้ฝ่ายของตนเองที่ได้ร่วมกันทำรัฐประหารนั้นมีพื้นที่การใช้อำนาจมากขึ้น โดยที่ไม่ต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และการเมืองในสภาวะปกติ เพื่อปกป้องผลประโยชน์และอำนาจให้กับฝ่ายของตนที่ไม่สามารถชนะในสนามเลือกตั้งได้ จากผลของความสามารถในการเชื่อมโยง สังคมกับรัฐผ่านพรรคการเมืองในสังกัดที่ตนเองสนับสนุนอยู่ได้ จึงมีการออกแบบรัฐธรรมนูญมาเพื่อที่ไว้ใช้ในการกำจัดฝ่ายตรงกันข้าม เช่น ในรัฐธรรมนูญ มาตรา 271 ที่ต้องการให้นายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี นั้นลดความเข้มแข็งลง “... วุฒิสภากับมีอำนาจในการตรวจสอบ แต่งตั้ง และ ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่มาจากการเลือกตั้ง ทั้งรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีและตำแหน่งอื่น ๆ (มาตรา 270-274) ตัวอย่างเช่น มาตรา 271 ให้อำนาจสมาชิกวุฒิสภาจำนวน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 เข้าชื่อกันเพื่อเริ่มต้นกระบวนการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง หมายความว่า วุฒิสภาจากการแต่งตั้ง จำนวนเพียง 38 คน จากทั้งหมด 74 คนก็สามารถเริ่มต้นกระบวนการถอดถอนนายกรัฐมนตรีซึ่งมาจากการเลือกตั้งได้...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319-322) และขบวนการถอดถอนคณะรัฐมนตรี และนายกรัฐมนตรีที่มีความเชื่อมโยงกับประชาชนโดยผ่านขบวนการเลือกตั้งเข้ามา นั้นรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 ได้ให้ความสำคัญของกระบวนการภาคประชาชนที่ใช้ผ่านขบวนการเลือกตั้งนั้นน้อยกว่าคณะบุคคลเพียง 7 คน ที่มีความเชื่อมโยงกับฝ่ายที่ทำการรัฐประหาร “... การดำรงตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญ 2550 ถือเป็น “สิ่งแปลกปลอม” ที่ถกเถียงกัน ไร้ความชอบธรรม และแหวกประเพณี มากที่สุด มากที่เคยมีมาของประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การให้คณะบุคคลเพียง 7 คน ซึ่งไม่ได้ยึดโยงหรือรับผิดชอบต่อประชาชน ไม่ต้องลงนามรับสนองพระบรมราชโองการใด ๆ และไม่ได้อยู่ในส่วนของไหนของอำนาจอธิปไตยทั้งสามของชาติ มีอำนาจที่เลือกและแต่งตั้งสมาชิกวุฒิสภา 74 คน และมี อำนาจในการลงมติถอดถอนนายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้รับเลือกให้เป็นนายกรัฐมนตรีจากสภาผู้แทนราษฎร และที่สำคัญได้รับพระบรมราชโองการการแต่งตั้งโดยพระมหากษัตริย์...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2556, หน้า 85)

สภาผู้แทนราษฎร การปกครองในระบบประชาธิปไตยที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย การที่จะให้ประชาชนทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองและบริหารประเทศทั้งหมดมันก็ไม่สามารถทำได้ จึงทำให้มีการส่งตัวแทนของประชาชนที่ชนะการเลือกตั้งเข้ามาทำหน้าที่นี้แทนโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง “. . . กลไกอำนาจนิยมมีเครื่องมือเยอะมาก มีเครื่องมือระบอบ เครื่องมือวัฒนธรรมอื่น ๆ ยังครอบงำอยู่ในขณะที่ฝ่ายประชาชนเป็นฝ่ายต้องการสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค ไม่มีเครื่องมืออะไรเลย เพราะเขารวมกลุ่มกันเลือกตั้ง แต่ก็ยังไม่สามารถทำการเมืองให้มันยุติได้เพราะตราบไคที่สองขั้วสู้กันยังไม่ชนะเด็ดขาดก็จะยับแบบนี่ ฝ่ายอำนาจนิยมก็ชนะโดยการยึดอำนาจอยู่ได้ไม่นานก็ปล่อยอำนาจ ฝ่ายประชาชนก็ชนะโดยการเลือกตั้ง . . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) เป็นตัวแทนมาทำหน้าที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ โดยสมาชิกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะมีทั้งฝ่ายรัฐบาลที่เป็นฝ่ายบริหารและมีฝ่ายค้านคอยตรวจสอบและถ่วงดุล รัฐสภาเป็นองค์กรผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติเมื่อสภาผู้แทนราษฎรเป็นส่วนหนึ่งของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎรจึงเป็นสถาบันทางการเมืองที่เป็นผู้ใช้อำนาจอธิปไตยด้านนิติบัญญัติซึ่งถือว่าเป็นสถาบันการเมืองที่สำคัญยิ่งในการออกกฎหมาย เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยที่ประชาชนจะต้องปฏิบัติตามที่กฎหมายประกาศใช้ แต่จุดอ่อนของความรู้ประสิทธิภาพและอ่อนแอของฝ่ายการเมืองที่ทำให้ไม่สามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ของประเทศและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ เมื่อมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ส่วนหนึ่งของการปฏิรูป คือ ส่วนของการเมืองที่ต้องการให้ฝ่ายการเมืองเข้มแข็ง เพื่อให้ได้ฝ่ายบริหารที่มีประสิทธิภาพเพื่อการบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล “. . . ซึ่งเดิมนั้นมีความสัมพันธ์กับฝ่ายบริหารใกล้ชิดเพราะอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารไม่ได้แยกกันอย่างเด็ดขาด แต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 ได้กลับไปเอาแนวความคิดที่แยกอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหารที่เคยอยู่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2511 กลับมาใช้ นั่นคือ กำหนดห้ามมิให้ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาในเวลาเดียวกัน การแยกกันอย่างเด็ดขาดนี้ก็เพื่อต้องการให้ความเข้มแข็งแก่นายกรัฐมนตรีที่จะไม่ถูกรุกรานจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางกลุ่มที่ใช้อำนาจหน้าที่ทางนิติบัญญัติแสวงหาทางไปดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีโดยกดดันนายกรัฐมนตรี . . .” (นรินทร์ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 325-326) รัฐธรรมนูญปี 2540

ได้กำหนดประเภทของสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้งเป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตละ 1 คน จำนวนทั้งหมด 400 คน และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อจำนวน 100 คน จะเห็นได้ว่า รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้มี ส.ส. บัญชีรายชื่อ ที่จะทำให้พรรคการเมืองจะต้องแสวงหาบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของสังคมเป็น คนดีคนเก่งแต่มีปัญหาเรื่องการหาเสียง เครือข่ายหวั่นจะแนบขาดเงินทุนในการหาเสียง เข้ามา รวมงานในพรรคเพื่อตั้งคะแนนเสียงส่วนนี้จากสนามเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญออกแบบมา ก็เพื่อที่จะให้สภาผู้แทนราษฎร ได้คนดีคนเก่งเข้าสู่รัฐสภา จะเห็นได้ว่าเมื่อรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่ต้องการลดบทบาทของฝ่ายการเมืองลงที่เป็นผลจากรัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้ฝ่ายการเมือง ของทักษิณแข็งแกร่งและเป็นที่ยอมรับของประชาชนมากขึ้นจากการบริหารนโยบายต่าง ๆ อย่างรวดเร็วและทำได้ตามที่หาเสียงไว้ ทำให้บทบาทและอำนาจของฝ่าย “อำมาตยาธิปไตย” มีความสำคัญน้อยลงเมื่อเทียบกับ รัฐบาลทักษิณหรือฝ่ายการเมือง “... บทบัญญัติของ รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 ซึ่งลดอำนาจตัวแสดงจากการเลือกตั้งมีดังต่อไปนี้ คือ มาตรา 93-95 กำหนดให้เขตเลือกตั้ง ส.ส. กลับไปเป็นเขตเดียวแบบหลายที่นั่ง เช่นเดียวกับรัฐธรรมนูญ ฉบับต่าง ๆ ก่อนปี แต่ยังคงจำนวน ส.ส. ไว้ 400 คนเท่าเดิม ผลลัพธ์สำคัญของระบบเขต เลือกตั้งเช่นนี้ก็คือความอยู่รอดของพรรคการเมืองขนาดเล็กและขนาดกลางจำนวนมาก รัฐบาลที่จัดตั้งขึ้นภายหลัง การเลือกตั้งจึงมักจะต้องเป็นรัฐบาลผสมจำนวนหลายพรรค ผลการเลือกตั้งในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 สอดคล้องกับข้อสังเกตนี้เช่นกัน เนื่องจากรัฐบาล ของนายสมัคร สุนทรเวช ก็เป็นรัฐบาลผสม 6 พรรคการเมือง ...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319-322) จนเป็นผลทำให้รัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งหลังจากการทำรัฐประหาร ของนายสมัคร นั้นอ่อนแอลงจากการที่ใช้เทคนิคการเลือกตั้ง “แบบแบ่งเขตเรียงเบอร์” ทำให้พรรคขนาดกลางและขนาดเล็กได้รับเลือกตั้งเข้ามาทำให้การจัดตั้งรัฐบาลจำเป็นต้อง เป็นรัฐบาลผสม อย่างเช่นรัฐบาลสมัคร ทำให้การบริหารนโยบายให้เป็นไปตามที่หาเสียงไว้ นั้นขาดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เนื่องมาจากหัวหน้าฝ่ายบริหารต้องคำนึงถึงเสถียรภาพ ของรัฐบาลจึงมาความจำเป็นต้องแบ่งโควตาที่นั่งรัฐมนตรี และกระทรวงและการจัดสรร งบประมาณโดยต้องมองถึงเสถียรภาพของรัฐบาลและจะคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชน ไปพร้อมกัน นี่คือนโยบายที่ฝ่ายอำมาตยาธิปไตย ทำไว้ให้กับประเทศไทย โดยที่ฝ่ายอำมาตยาธิปไตย พยายามทำให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอเพื่อที่จะเพิ่มพื้นที่ของฝ่ายตัวเองให้มากขึ้น “...

นายกรัฐมนตรีจะมีอำนาจต่อรองกับรัฐมนตรีทั้งจากพรรคแกนนำและพรรคร่วมรัฐบาล น้อยลง ในขณะที่อำนาจต่อรองของระบบราชการหรือตัวแสดงที่ไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง ต่อนักการเมืองจะเพิ่มขึ้นมาก (เมื่อเทียบกับรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540) จากการใช้อำนาจของ วุฒิสมาชิกที่มาจากแต่งตั้งและองค์กรอิสระ ทั้งหลาย ภาพข้างต้น คือ ภาพความพยายามของกลุ่มชั้นนำทั้งจากระบบราชการ กองทัพและชนชั้นนำทางประเพณีที่จะลดทอนอำนาจของนักการเมืองจากการเลือกตั้งผ่านการกำหนดกติกาการเมืองใหม่ในรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 เพื่อที่กลุ่มตนจะได้มีอำนาจชี้นำอยู่หลังฉาก-เหนือรัฐธรรมนูญต่อไปเช่นเดิม . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319-322)

มิตินิติรัฐธรรมนูญกับพรรคการเมืองและรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ

มิตินิติรัฐธรรมนูญกับพรรคการเมืองและรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ พรรคการเมือง รัฐธรรมนูญปี 40 ซึ่งรัฐธรรมนูญฉบับนี้ได้เห็นถึงปัญหาของพรรคการเมืองที่ได้ใช้ รัฐธรรมนูญในหลายฉบับที่ผ่านมาฉบับนี้รัฐธรรมนูญไม่ได้ทำให้พรรคการเมืองเข้มแข็ง เป็นปัญหาต่อประสิทธิภาพในการบริหารของรัฐบาลในการแก้ปัญหาให้กับสังคม “... การปฏิรูปการเมือง ต้องถือว่าการเกิดขึ้นของรัฐธรรมนูญ ปี 2540 เป็นรัฐธรรมนูญที่มี บทบาทค่อนข้างมาก เพราะรัฐธรรมนูญ ปี 2540 เกิดจากความเห็นความล้มเหลวของ ระบบพรรคการเมืองผสม ในการบริหารประเทศ แล้วก็ความอ่อนแอของพรรคการเมือง แล้วมันเกิดวิกฤตเศรษฐกิจครั้งใหญ่ที่เกิดต้มยำกุ้ง สถาบันทางการเงินมันล้มลงมาในช่วง ปี 40 . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) และยังไม่เอื้อ ให้พรรคการเมืองนั้นเมื่อได้เป็นรัฐบาลแล้วทำตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ในช่วงที่มี การแข่งขันการเลือกตั้ง รัฐธรรมนูญฉบับ ปี 40 ได้เห็นความสำคัญนี้จากปัญหาที่สังคม กำลังเผชิญอยู่ที่มีความซับซ้อนของปัญหาและส่งผลกระทบต่อสังคมในวงกว้าง ดังนั้น รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ซึ่งมีเจตนารมในการปฏิรูปการเมืองเพื่อที่จะให้พรรคการเมือง นั้นมาเป็นเครื่องมือในการนำเสนอประเด็นปัญหาและนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา ให้กับประเทศชาติและประชาชนโดยผ่านกระบวนการตัดสินใจของประชาชนที่มีสิทธิ ในการเลือกตั้ง เลือกพรรคที่มีการนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง เพื่อนำพาประเทศชาติไปสู่ความเจริญ ส่งผลดีต่อการอยู่ดีกินดีของประชาชน

พรรคการเมืองเป็นกลไกหลักในการในการบริหารประเทศ การกำหนดทิศทางของประเทศว่าจะไปในทิศทางใดนั้น พรรคการเมืองมีส่วนอย่างมากในการนำพาประเทศไปสู่ความเจริญก้าวหน้าหรือนำพาประเทศให้ไปสู่ความล้มเหลวเพราะพรรคการเมืองเมื่อได้รับชนะมาจากการเลือกตั้งก็จะมีโอกาสในการจัดตั้งรัฐบาล และเมื่อได้จัดตั้งรัฐบาลสำเร็จก็เข้าสู่ฝ่ายบริหารไปเป็นคณะรัฐมนตรี โดยมีความคาดหวังจากประชาชนที่จะให้ฝ่ายบริหารได้นำพาประเทศไปสู่การพัฒนาทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ประชาชน และประชาชนยังมีความคาดหวังถึงนโยบายที่พรรคการเมืองได้หาเสียงไว้ในช่วงที่มีการแข่งขันการเลือกตั้งนั้นนำมาปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมให้ประชาชนได้เห็นสักที “. . . การส่งเสริมพรรคการเมืองเมืองใหญ่ที่มีบัญชีขึ้นใหม่ก็คือ การให้มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรประเภทนี้เป็นการเลือก นโยบายของพรรคการเมืองเลือกผู้นำพรรคการเมือง นั่นเองและกำหนดให้พิจารณาให้นั่งในสภาผู้แทนราษฎรเฉพาะพรรคการเมืองที่ได้คะแนนร่วมจากการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนราษฎรประเภทบัญชีรายชื่อของประชาชนจากจำนวนร้อยละห้าขึ้นไปจากจำนวนผู้ออกเสียงทั้งหมด ทำให้พรรคการเมืองเล็กเสียประโยชน์ และพรรคการเมืองใหญ่ได้โอกาสที่จะมีนั่งในสภาผู้แทนราษฎรเกินเสียงพรรคของตนเองที่มีอยู่ ซึ่งก็เป็นเจตนาซึ่งสร้างความเข้มแข็งให้แก่พรรคการเมืองใหญ่ . . .” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 327-330) การแก้ปัญหาความอ่อนแอของพรรคการเมืองของรัฐธรรมนูญผู้ร่างมองเห็นถึงปัญหาต่าง จากของเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับรัฐสภาไทยมาอย่างยาวนานและนับวัน ตัวผู้เล่นทั้งตัวผู้เล่นหน้าใหม่ก่อนรัฐธรรมนูญปี 40 นั้นได้แสดงถึงความรูุ้ดมการณ์ทางการเมืองมากยิ่งขึ้นมุ่งเน้นเล่นการเมืองเพื่อที่จะแสวงหาผลประโยชน์โดยขาดซึ่งความรับผิดชอบต่อสังคมตามที่ประชาชนคาดหวังจะได้จากสถาบันทางการเมืองนี้ ในการร่างรัฐธรรมนูญนี้จึงมีมาตรา 107 (4) มาเป็นกติกาใหม่ในรัฐธรรมนูญปี 2540 เพื่อที่ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้มีระเบียบวินัยและให้ทำงานในรูปแบบให้ความร่วมมือกับพรรคการเมืองที่ตัวเองสังกัด มากยิ่งขึ้นเพื่อพัฒนาพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันในวันข้างหน้าเพื่อที่พรรคการเมืองจะมีขีดความสามารถที่จะทำงานและพัฒนาประเทศได้ดีกว่าที่เคยเป็นมา รัฐธรรมนูญปี 2540 ได้มีการวางแนวทางที่จะให้สังคมเชื่อมโยงกับรัฐในแนวทาง พรรคเลือกคน คนเลือกพรรค ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง “. . . การสนับสนุน

พรรคการเมืองใหญ่ หรือสนับสนุนผู้นำพรรคการเมืองให้มีอำนาจ โดยมาตรา 107 (4) ที่ทำให้ย้ายพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นไปได้ยาก นั่นคือ บุคคลผู้มีสิทธิรับสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นต้องมีคุณสมบัติตามมาตรา 107(4) ที่ว่า เป็นสมาชิกพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งแต่เพียงพรรคเดียวนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าเก้าสิบวัน เจตนาตามที่กล่าวกันมา มาตรการนี้ก็คือป้องกันการย้ายพรรคการเมืองของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ในเวลาที่มีการเลือกตั้งใหม่ อันเป็นการทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอ และมีความระส่ำระสาย จึงเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้พรรคการเมือง...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 327-328) หลังรัฐธรรมนูญปี 2540 มีการประกาศใช้และได้มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรกของรัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้ประชาชนนั้นรับรู้ได้ถึงการแข่งขันของพรรคการเมืองในการนำเสนอนโยบายระดับชาติที่เป็นรูปธรรมและชัดเจนมากขึ้น โดยมีการใช้วิธีการสื่อสารให้กับประชาชนได้รับรู้นโยบายที่พรรคการเมืองนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้กับสังคมเพื่อใช้ในการตัดสินใจเลือกในคูหาเลือกตั้งว่าจะกาบัตรลงคะแนนให้กับพรรคการเมืองไหน และเมื่อรัฐธรรมนูญปี 2540 ได้กำหนดที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นมาจากเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ ทำให้พรรคการเมืองต่างคิดนโยบายและวิธีการนำเสนอเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายให้มากที่สุด เพื่อที่พรรคการเมืองจะได้คะแนนเสียงจากบัญชีรายชื่อให้มากที่สุดเพื่อที่มารวมกับ ส.ส. จากเขตเลือกตั้ง เพื่อที่จะได้ที่นั่งให้มากที่สุดเพื่อที่พรรคของตัวเองจะมีโอกาสได้จัดตั้งรัฐบาล และการเลือกตั้งครั้งแรกของรัฐธรรมนูญปี 2540 ได้มีพรรคการเมืองหน้าใหม่อย่างพรรคไทยรักไทยเข้ามาเป็นตัวแสดงใหม่ที่มีสีสันในสนามเลือกตั้ง และได้ใช้การจัดการแบบภาคเอกชนมาบริหารจัดการในสนามเลือกตั้ง ส่งผลให้พรรคไทยรักไทยชนะเลือกตั้ง “... แต่รัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 นี้ ยังยืนยันให้ผู้สมัครเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องสังกัดพรรคการเมือง และยังกำหนดให้ผู้ที่เป็้นนายกรัฐมนตรีต้องได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเสียก่อนด้วย ดังนั้นจึงเท่ากับให้ความสำคัญยิ่งแก่พรรคการเมืองในการถือองค์กรการเมืองที่กำหนดตัวผู้ที่จะมีสิทธิเป็นนายกรัฐมนตรีแต่เพียงองค์กรเดียวเท่านั้น...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 328-330) ส่งผลให้หัวหน้าพรรคไทยรักไทย พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ เพราะในรัฐธรรมนูญกำหนดไว้ให้คนที่จะมาเป็นนายก

จะต้องได้รับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การชนะเลือกตั้งในครั้งแรกของพรรคไทยรักไทย และสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ การทำงานของพรรคไทยรักไทยได้ทำงานอย่างรวดเร็วในการดำเนินนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้ อย่างรวดเร็ว “... การที่พรรคไทยรักไทยเข้าใจถึงกติกาใหม่ รัฐธรรมนูญแล้วก็มองเห็นความสำคัญของการกำหนดนโยบายให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนการสร้างนโยบายโดยมีกระบวนการที่มีการอาศัยนักวิชาการโดยการไปรวบรวมประชุมหารือคนในอาชีพต่าง ๆ รวมทั้งประชาชนทั้งในเมืองและต่างจังหวัด ทั้งในกรุงเทพฯ และในต่างจังหวัด ก็เกิดการแลกเปลี่ยนความเห็น ทำให้สังเคราะห์ออกมาเป็นนโยบายของพรรคที่ใช้ในการหาเสียง...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ภายใต้การบัญชาการจาก นายทักมณีน ที่มีรัฐธรรมนูญเป็นเครื่องมือที่ต้องการให้หัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นเข้มแข็ง มีการจัดสรรงานให้กับรัฐมนตรีกระทรวงต่าง ๆ ไปดำเนินนโยบายที่ได้วางไว้ ถ้ารัฐมนตรีคนไหนทำงานไม่เข้าตา นายทักมณีนก็ได้สั่งปลดหรือปรับเปลี่ยนไปอยู่กระทรวงอื่นแต่ก็ไร้แรงต่อต้านหรือต่อรองจากรัฐมนตรีที่ได้ผลกระทบ เพราะรัฐธรรมนูญปี 2540 “... รัฐธรรมนูญปี 2540 เริ่ม ใช้ในการเลือกตั้งปี 2544 เป็นครั้งแรก แม้จะมีรัฐธรรมนูญมาก่อนแล้วแต่ก็ยังไม่ได้ใช้เต็มรูปแบบจนกระทั่งถึงการเลือกตั้งปี 2544 ในรัฐธรรมนูญนี้ได้ส่งเสริมให้ระบบพรรคการเมืองมีความเข้มแข็งมีการนำเอาระบบบัญชีรายชื่อมาใช้เป็นครั้งแรก รัฐธรรมนูญนี้ยังส่งเสริมให้มีรัฐบาลที่เข้มแข็งมีอำนาจต่อรองสูง กลุ่มนักการเมืองมีอำนาจการต่อรองลดลง...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ออกแบบมาให้ผู้ที่เข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี จะต้องพ้นจากการเป็น ส.ส. ทำให้ ส.ส. ที่เข้ามาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีนั้นเมื่อถูกปลดจะไม่มี การต่อต้านหรือสร้างแรงกระเพื่อม อะไรมากนัก เพราะเขาจะยังต้องรักษาสภาพการเป็นสมาชิกพรรคอยู่ เพื่อรักษาสิทธิในการเป็นตัวแทนพรรคไทยรักไทยลงแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งต่อไป จากมติพรรคในการส่งผู้สมัครลงรับเลือกตั้งนายทักมณีนได้ใช้รัฐธรรมนูญที่ต้องการให้หัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นเข้มแข็ง นายทักมณีนได้ใช้ความเข้มแข็งนี้ไปจับเคื่อนการทำงานของพรรคไทยรักไทยที่ทำหน้าที่ฝ่ายบริหารในรัฐบาลทักษิณ หนึ่งให้ทำงานเป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลได้วางไว้ส่งผลให้พรรคไทยรักไทยได้คะแนนอย่างท่วมท้นในการเลือกตั้งครั้งที่สองจากประชาชน ที่เห็นผลการดำเนินนโยบายเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

หลังจากมีการทำรัฐประหารรัฐธรรมนูญปี 2550 ที่ได้มาประกาศใช้แทนฉบับปี 2540 มีวัตถุประสงค์ต้องการทำลายเครือข่ายทักษิณโดยการใช้กติกาที่มุ่งเน้นทำให้พรรคไทยรักไทยมีการแตกขั้วทางการเมืองโดยที่ ส.ส. ไม่ต้องฟังมติพรรคและมีข้อกำหนดที่จะทำให้พรรคการเมืองอ่อนแอโดยเปิดโอกาสให้ ผู้ที่จะสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สังกัดพรรคการเมืองเพียง 30 วัน “... ขณะที่กติกาที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ 2550 ในการเลือกตั้งใหม่หลังยุบสภา ก็เอื้อให้รัฐบาลและการเมืองในสภาไร้เสถียรภาพและอ่อนไหวมากยิ่งขึ้น เพราะรัฐธรรมนูญ 2550 บังคับให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดพรรคเพียง “สามสิบวันนับถึงวันเลือกตั้ง” ซึ่งเท่ากับเป็นการ “ปล่อยผี” ให้ย้ายพรรคกันอุตลุดหลังยุบสภา และให้มีการเลือกตั้งใหม่ภายใน 45-60 วัน...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 49-50) รัฐธรรมนูญปี 50 ที่กลุ่มอำมาตยาธิปไตยมีมติที่ต้องการลดบทบาทของฝ่ายการเมืองลงนั้น เพื่อที่จะกำจัดคนอย่างทักษิณและกลุ่มของทักษิณ “... ภายหลังการรัฐประหารกล่าวโดยรวมได้ว่าวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นการหันกลับหลัง 180 องศาจากวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ออกแบบโดยจงใจทำให้รัฐบาลอ่อนแอ ทำให้พรรคการเมืองและนักการเมืองมีอำนาจน้อยลง เปิดโอกาสให้ชนชั้นนำและผู้มีบารมีเหนือรัฐธรรมนูญ มีพื้นที่ในการกำหนดทิศทางและความเป็นไปของสังคมการเมืองไทยอยู่หลังจากได้ต่อไป ดังเช่นก่อนปี 2540...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319) ให้ออกจากกระบวนการเมืองและไม่ให้มีโอกาสใช้พรรคการเมืองเป็นเครื่องมือสู่อำนาจได้อีกเพราะการเข้ามาสู่อำนาจของฝ่ายทักษิณมันเป็นภัยและทำลายผลประโยชน์ของกลุ่มอำมาตย์กลุ่มนี้ และกลุ่มอำมาตย์ออกแบบให้รัฐธรรมนูญปี 2550 มาให้ระบบพรรคการเมืองอ่อนแอ ก็จะทำให้ฝ่ายการเมืองนั้นอ่อนแอตามไปด้วย และบริบทของพรรคการเมืองก็จะย้อนกลับไปสู่ความรู้ประสิทธิภาพ และสุดท้ายก็จะขาดความศรัทธาจากประชาชน ก็จะทำให้การขึ้นนำของกลุ่มอำมาตย์ ก็จะกลับมาโค่นเด่นอีกครั้งหนึ่ง “... พรรคการเมืองอ่อนแอ บทบัญญัติวรรคสี่ของมาตรา 68 วรรคสี่ รวมทั้ง มาตรา 237 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญ 2550 นั้น จงใจจะสืบทอดเจตนารมณ์ปฏิวัติของ มาตรา 35 ในรัฐธรรมนูญชั่วคราว 2549 ที่ให้อำนาจ “คณะตุลาการรัฐธรรมนูญ” และที่สำคัญให้ตั้งยุบพรรคการเมืองที่มีผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ส. ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารพรรค หรือเชื่อว่า กระบวนการบริหารพรรคมีคนรู้เห็นในการทุจริตเลือกตั้ง พูด่าง ๆ คือ “ทำผิด

คนเดียวยุบทั้งพรรค” จะทำให้พรรคการเมืองก็อ่อนแอไประบาง และมีสภาพเหมือน “ลูกไก่ในกำมือ” ของผู้ที่อำนาจในระบอบอำมาตยาธิปไตย...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2554, หน้า 49-50) การที่ธงของรัฐธรรมนูญฉบับปี 2550 โดยการมุ่งทำลายพรรคการเมือง เพื่อที่จะกำจัดคนอย่างทักษิณออกจากการเมืองระบบ ทักษิณ จะดีหรือเลวแล้วแต่จะมองกัน ในมุมไหน แต่สำหรับมวลชนคนเสื้อแดงนั้นเขามองว่ารัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้พรรคการเมือง มีการแข่งขันกันนำเสนอ นโยบายต่อประชาชนและให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจเลือก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อประชาชน และมวลชนคนเสื้อแดงมีความเชื่อที่ว่ารัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้ได้คนอย่างทักษิณเขามาเป็นนายก และรัฐธรรมนูญได้สร้างให้คนอย่างทักษิณและ พรรคไทยรักไทยทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นายกรัฐมนตรี การได้มาของรัฐธรรมนูญปี 40 นั้นความเด่นชัดอีกอย่างก็คือ ที่มาของนายกรัฐมนตรีได้ถูกกำหนดนายกต้องแต่งตั้งมาจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเท่านั้น จากที่มาของปัญหาวิกฤตทางการเมืองที่เรียกว่า พฤษภาทมิฬ ในปี พ.ศ. 2535 เกิดจาก กระแสความไม่พอใจต่อการเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของ พล.อ. สุจินดา คราประยูร ทั้ง ๆ ที่เคยกล่าวไว้ว่าจะไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี มีคำกล่าวที่จาก พล.อ. สุจินดา เสียชีวิต เพื่อชาติ หลังจากที่ได้ร่วมกันกับพวกทำการยึดอำนาจจาก พล.อ.ชาติชาย และ สาเหตุที่ทำให้ พล.อ. สุจินดา ที่ไม่ได้รับเลือกตั้ง ขึ้นดำรงตำแหน่งได้นั้น ก็เพราะว่า รัฐธรรมนูญฉบับปี 2534 ที่มีนายมีชัย ฤชุพันธุ์ เป็นประธานเป็นประธานยกร่าง จากวิกฤต พฤษภาทมิฬ นำมาสู่การเปลี่ยนแปลง ให้นายกรัฐมนตรีต้องผ่านกระบวนการเลือกตั้ง โดยมาจากสภาผู้แทนราษฎร เพียงเท่านั้น ในรัฐธรรมนูญฉบับที่มีการแก้ไข จากรัฐธรรมนูญ ปี 34 ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) และนำมาสู่รัฐธรรมนูญฉบับปี 40 “... ระบบเลือกตั้ง ที่ดีต้องถูกออกแบบโดยมีเป้าหมายที่ชัดเจนรองรับ และในโลกนี้เป้าหมายของระบบ เลือกตั้งที่ดีไม่ได้มีแค่การสร้างคามยุติธรรมของคะแนน แต่ต้องคิดถึงเสถียรภาพทาง การเมือง ประสิทธิภาพในการทำงานของรัฐบาล ความเข้มแข็งของระบบพรรคการเมือง การจัดการหาเสียงแบบเน้นตัวบุคคลชื่อเสียงและใช้อิทธิพลโดยขาดนโยบาย หากระบบ เลือกตั้งตอบโจทก์แค่ความ “ยุติธรรม” ของคะแนนแต่ กลับล้มเหลวในการบรรลุเป้าหมายที่ สำคัญอื่น...” (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2559) การออกแบบรัฐธรรมนูญฉบับปี 40 เพื่อที่จะ แก้ปัญหาความไร้ประสิทธิภาพของหัวหน้าฝ่ายบริหาร (นายกรัฐมนตรี) และเสถียรภาพ

ของรัฐบาลในเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ฉบับปี 40 มาจากสภาพของปัญหาของสังคมไทย ในช่วงที่หลังจากที่เจอกับปัญหาวิกฤต 2 วิกฤต คือ วิกฤตการเมืองจากเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ กับวิกฤตเศรษฐกิจจากวิกฤตต้มยำกุ้งสังคมต้องการได้ ได้บุคคลที่เก่งมีความสามารถ รอบด้านมาเป็นนายกรัฐมนตรีและให้คนที่มีความรู้ความสามารถเข้าสู่อำนาจเมืองมากขึ้น โดยการกำหนด ส.ส. แบบบัญชีรายชื่อไว้รองรับเพื่อให้คนเหล่านี้เข้าสู่รัฐสภา มาเป็นปากเป็นเสียงแทนพี่น้องประชาชน และรัฐธรรมนูญที่ต้องการสร้างความเข้มแข็งให้กับนายกรัฐมนตรีได้มีการแยกอำนาจอย่างที่ไม่เคยมีมา “... ในส่วนที่ว่าด้วยสภาผู้แทนราษฎร คือ รัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเจตนาที่จะแยกอำนาจนิติบัญญัติและบริหารออกจากกัน แม้จะเป็นการปกครองระบบรัฐสภาก็ตามจึงบัญญัติไว้มาตรา 204 ห้ามผู้ดำรงตำแหน่ง ในคณะรัฐมนตรีและสมาชิกรัฐสภาดำรงตำแหน่งทั้งสองในเวลาเดียวกัน...” (นรนิติ เศรษฐบุตร, 2553, หน้า 323-332) การแยกอำนาจทำให้นายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี มีความเข้มแข็ง และ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปี 40 มีการกำหนดที่มาอย่างชัดเจนว่านายกรัฐมนตรี ต้องมาจากสภาผู้แทนราษฎร โดยได้รับการสนับสนุนจากพรรคการเมืองที่ตัวเองสังกัด จากจำนวน ส.ส. ที่มาจากแบบเขตเลือกตั้ง และแบบบัญชีรายชื่อ และการที่จะได้มา ซึ่งคะแนนเสียงของทั้ง 2 แบบ “... ระบบเลือกตั้งในโลกนี้มีอยู่ 3 แบบหลักเท่านั้น คือ (1) ระบบเสียงข้างมาก (majority or plurality system) (2) ระบบสัดส่วน (proportional system) และ (3) ระบบผสม (mixed system) ระบบเสียงข้างมากส่วนใหญ่มีแต่ ส.ส. เขต ซึ่งเป็นระบบที่ไทยใช้อยู่ก่อนปี พ.ศ. 2540 ซึ่งเมื่อมีรัฐธรรมนูญ 2540 ประเทศไทยได้ เปลี่ยนมาใช้ระบบผสมที่มีผู้แทนสองประเภท (เขตและปาร์ตี้ลิสต์) และประชาชนมีบัตร เลือกตั้งสองใบในการลงคะแนน...” (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2559) ทำให้พรรคการเมือง ต้องคำนึงถึงตัวบุคคลและนโยบายและการนำเสนอนโยบายต่อประชาชนเพื่อให้พรรค ของฝ่ายตนเองได้คะแนนเสียงจากทั้งสองแบบให้มากที่สุด และเมื่อมีการเลือกตั้งครั้งแรก ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 บริบทการเมืองรูปแบบใหม่มีส่วนทำให้เกิดการแข่งขัน กันในสนามเลือกตั้งมี การชูตัวหัวหน้าพรรคเพื่อให้ประชาชนรับรู้เลยว่าถ้าเลือกพรรค การเมืองไหนจะได้ใครเป็นนายกทำให้ประชาชนมีความชัดเจนยิ่งขึ้นในการตัดสินใจ ในการกาบัตรเลือกตั้ง โดยพิจารณาจากตัวหัวหน้าพรรคและนโยบายพรรคการเมือง เพื่อตัดสินใจในการกาบัตรเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2544 มีเลือกตั้งเป็นครั้งแรกของการใช้

รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 พรรคไทยรักไทยก็เป็นอีกหนึ่งของพรรคการเมืองที่มีลงแข่งขันการเลือกตั้ง โดยมีการชู พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรีทำให้การสนใจในการกาบัตรเลือกตั้งของประชาชนนั้น เป็นการเลือกนายกรัฐมนตรีพ่วงเข้าไปด้วย จึงทำให้การชูตัวบุคคลที่จะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพรรคการเมืองนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก และพรรคประชาธิปัตย์ที่นำโดยนายชวน หลีกภัย ผลการแข่งขันพรรคไทยรักไทยชนะส่งผลให้ทักษิณ ก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี “... เรื่องสองสามอย่างมาบรรจบกัน ความเป็นผู้นำของหัวหน้าพรรคความโดดเด่นของนโยบายก็ทำให้เป็นปัจจัยสำคัญมาบรรจบกันวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำใหม่รัฐธรรมนูญใหม่การปรับตัวของพรรคการเมือง ความผิดหวังต่อรัฐบาลก่อนหน้านั้นในการแก้ปัญหาและความคาดหวังต่อรัฐบาลใหม่ต่อพรรคการเมืองนโยบายของรัฐบาลใหม่ มันมาบรรจบกันพอดี...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ต่อจากนายชวน หลีกภัย และเมื่อได้เข้ามาเป็นผู้นำฝ่ายบริหารได้ใช้กลไกของรัฐธรรมนูญที่ออกแบบมาเพื่อให้ให้นายกรัฐมนตรีนั้นมีความเข้มแข็งทำให้ทักษิณดำเนินนโยบายอย่างรวดเร็วตามที่ได้อำนาจไว้ โดยใช้วิธีคิดใหม่ ทำใหม่ มาดำเนินนโยบายเพื่อสู่เป้าหมายที่วางไว้คือ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ทำให้ประชาชนเห็นถึงความเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนตลอดระยะเวลาที่ทักษิณเป็นนายกหัวหน้าฝ่ายบริหาร จะเห็นได้ถึงเสถียรภาพของคณะรัฐมนตรีชุดนี้มีเสถียรภาพมากทำให้การบริหารประเทศนั้นเป็นไปตามนโยบายและแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ นำมาสู่ชัยชนะ ในการเลือกตั้งครั้งที่ 2 ของพรรคไทยรักไทยและได้รับชัยชนะอย่างท่วมท้นอย่างที่ว่าพรรคการเมืองคู่แข่งไม่คาดหมาย “... การออกแบบระบบเลือกตั้งที่ดี ประเด็นไม่ได้อยู่ที่คนไทยหรือเทศ ประเด็นสำคัญกว่าอยู่ที่ว่ามันต้องตอบโจทก์ปัญหาการเมืองที่ประเทศเผชิญอยู่ และต้องเป็นระบบที่ออกแบบสำหรับระยะยาว ไม่ใช่มองปัญหาระยะสั้น ซึ่งในทุกประเทศที่มีการเมืองที่มีเสถียรภาพและมีคุณภาพ จำเป็นต้องมีระบบพรรคการเมืองที่เข้มแข็ง การแข่งขันในการเลือกตั้งเน้นที่นโยบายและรัฐบาลที่มั่นคง...” (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2559) การชนะเลือกตั้งของทั้ง 2 ครั้งของนายกทักษิณ และพรรคไทยรักไทย นั้นมาจากความมีเสถียรภาพของรัฐบาลเป็นฐานเพื่อที่ใช้ผลักดันนโยบายได้อย่างดีตามที่รัฐธรรมนูญที่ต้องการให้ฝ่ายบริหารมีความเข้มแข็ง ผลที่ตามมาของการที่รัฐบาลมีเสถียรภาพ “... รัฐธรรมนูญปี 2540 ที่ให้อำนาจต่อรองสูงแก่นายกรัฐมนตรี

ต่อรัฐมนตรี เช่น ข้อกำหนดที่ว่าเมื่อ ส.ส. ได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีแล้วก็ต้องพ้นจากสมาชิกภาพของสภาผู้แทนราษฎร ทำให้เมื่อถูกปลดออกจากคณะรัฐมนตรีแล้วก็จะไม่มีบทบาทในรัฐสภาตลอดสมัยนั้น ๆ อีกเลย . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2556, หน้า 319-322) และตอบสนองและเชื่อมโยงกับประชาชนได้อย่างดี ได้สร้างบริบททางการเมืองใหม่ที่ทำให้พรรคการเมืองในสนามเลือกตั้ง จะต้องคิดนโยบายที่ดีให้กับประชาชนดีกว่าเล่นการเมืองที่ดีแต่ปาก นั้นไม่สามารถใช้ได้ ในบริบทการเมืองใหม่นี้ “... ยิ่งเราไม่พอใจคุณภาพของพรรคการเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมากเพียงใด เราจะต้องออกแบบระบบที่มุ่งสร้างพรรคการเมืองให้มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพมากกว่าเดิม สร้างแรงจูงใจและกติกาที่ดีให้พรรคการเมืองหาเสียงชิงสร้างสรรค์ในทางนโยบายมากขึ้น การทำลายระบบพรรคการเมืองให้อ่อนแอแรงแต่จะทำให้ประเทศไทยจมปลักอยู่ในวิกฤตซ้ำแล้วซ้ำเล่า . . .” (ประจักษ์ ก้องกีรติ, 2559) การทำงานในตำแหน่งนายกทักษิณ หลังจากที่ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2544 ทำให้และควมมีเสถียรภาพของรัฐบาลนั้นได้สร้างประโยชน์อย่างมากให้กับ ชนชั้น รากหญ้า ทำให้เกิดความตื่นตัวทางการเมืองของเขาอย่างมาก ถึงการเมืองรูปแบบใหม่ที่มีรัฐธรรมนูญฉบับปี 40 ที่สามารถเปลี่ยนอำนาจของคนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขา จากถูกหาเลือกตั้งไปสู่การกำหนดตัวนายกรัฐมนตรีและกำหนดนโยบายของรัฐผ่านพรรคการเมือง “... การซึมซับมาจากการเปลี่ยนผ่านของสังคมโลก ที่มัน Global Life มากขึ้น และถ้าจำไม่ผิด ช่วงปี พ.ศ. 2520-2530 ในสหประชาชาติเขาใช้ทศวรรษของโลก ให้คนมีส่วนร่วมและเขายืนยันสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วม ขบวนการหรือกรอบความคิดเหล่านี้มันส่งผลเข้ามาในสังคมไทย พอมันมาเจอสถานการณ์ปี 40 ที่มันเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ แล้วมีความคิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น และระบบสังคมมันเปิดมากขึ้นมันก็เป็นเงื่อนไขที่ยอมรับเพราะความคิดประชาชนส่วนหนึ่งพร้อม ประชาชนพร้อม เพราะไม่ต้องการให้ระบบการเมืองเศรษฐกิจมันผูกขาดเฉพาะคนกลุ่มเล็ก ๆ กลุ่มเดียวทุกคนควรมีส่วนร่วมได้ . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ทำให้ประชาชนมีการเรียนรู้การเมืองไปพร้อมกับการมาของนายกทักษิณ และการใช้รัฐธรรมนูญฉบับปี 40 ไปพร้อมกัน มวลชนคนเสื้อแดงมีความเชื่อพวกเขาได้คนอย่างทักษิณมาก็เพราะรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญก็ทำให้เกิดคนอย่างทักษิณรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 กับการสร้างรัฐบาลที่มีประสิทธิผล “... รัฐธรรมนูญ

พ.ศ. 2540 เปลี่ยนกติกาทางการเมืองหลากหลายประการ ซึ่งในที่สุดแล้วเป็นการเพิ่มอำนาจให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีและเพิ่มแรงจูงใจให้นักการเมืองสร้างพรรคที่มีขนาดใหญ่ขึ้น โดยเปลี่ยนระบบการเลือกตั้งให้เป็นแบบเขตเดียวคนเดียว (one-man one-vote) ซึ่งลดการแข่งขันกันเองในหมู่ผู้สมัคร ส.ส. พรรคเดียวกัน เนื่องจากพรรคขนาดเล็กจะอยู่รอดได้ยากขึ้นภายใต้ระบบเลือกตั้งแบบเขตเดียวคนเดียว . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 108) . . . เนื่องจากทั้งประเทศเป็นเขตเลือกตั้งเดียวกัน ซึ่งทำให้พรรคไทยรักไทยประสบความสำเร็จมากจากนโยบายประชานิยมต่าง ๆ นอกจากนั้นระบบนี้ยังส่งเสริมให้พรรคส่งผู้สมัครที่มีชื่อเสียงและความสามารถลงในระบบบัญชีรายชื่อ ดังนั้น รายชื่อในบัญชีรายชื่อจึงเกือบจะเท่ากับการประกาศตัวรัฐมนตรีของพรรคนั้น ๆ . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 108) “... ส่วนข้อบัญญัติที่เพิ่มอำนาจต่อรองให้นายกรัฐมนตรี (หัวหน้าพรรค) ต่อรัฐมนตรี (หัวหน้ามุ้ง) เพื่อเปลี่ยนโครงสร้างแรงจูงใจให้นักการเมืองต้องการสร้างพรรคขนาดใหญ่ที่ควรกล่าวถึงมีดังต่อไปนี้ หนึ่งผู้สมัคร ส.ส. ต้องสังกัดพรรคเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 90 วันก่อนการเลือกตั้ง แต่กำหนดให้ต้องจัดการเลือกตั้งขึ้นภายในเวลา 60 วันภายหลังการยุบสภา ทำให้อำนาจต่อรองของหัวหน้าพรรค มุ้ง และ ส.ส. ต่อนายกรัฐมนตรีลดลงมาก. . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 108) “... โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีการย้ายสังกัดของมุ้งร่วมรัฐบาลไปเข้ากับฝ่ายค้าน เพื่อล้มรัฐบาลในขณะนั้นและจัดตั้งรัฐบาลชุดใหม่ขึ้น เนื่องจากหากกลุ่มเหล่านี้แยกตัวออกไปแล้ว และนายกรัฐมนตรียุบสภาฯ ก็จะมีผลทำให้สมาชิกของกลุ่มที่แยกตัวไม่สามารถสังกัดพรรคใหม่ได้ครบกำหนด 90 วันก่อนการเลือกตั้ง ทำให้ขาดคุณสมบัติ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงสามารถใช้กฎนี้ขู่กลุ่มที่กำลังจะแยกตัวออกไปได้อย่างสมจริงสมจัง (credible threat) ตัวกฎนี้เองที่ทำให้นายกเสนาะ เทียนทองถึงกับกล่าวว่า กฎนี้ทำให้กลุ่มตนเปรียบเสมือนกับติดคุกอยู่ในพรรคไทยรักไทยสมัยรัฐบาลทักษิณ . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 109) “... เมื่อ ส.ส. เป็นรัฐมนตรีแล้วก็ต้องหมดสมาชิกภาพ ส.ส. ไปโดยอัตโนมัติ ดังนั้น ถ้ารัฐมนตรีถูกปลดออกจากตำแหน่ง เขาก็จะต้องหมดบทบาททางการเมืองในรัฐสภาลงโดยสิ้นเชิงในระหว่างที่สภานั้นยังไม่หมดอายุ รวมทั้งการที่มาตรา 217 ให้นายกรัฐมนตรีมีอำนาจเปิดเสร็จสมบูรณ์ในการปลดรัฐมนตรีอย่างไม่เคยมีมาก่อน ทำให้อำนาจต่อรองกับนายกรัฐมนตรี

น้อยลงมาก . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 109) “. . . จำนวนเสียงของ ส.ส. ที่ต้องใช้ในการเข้าชื่อเพื่อยื่นมติไม่ไว้วางใจตัวนายกรัฐมนตรีสูงถึงร้อยละ 40 ของจำนวน ส.ส. ซึ่งมากกว่าเสียงที่ต้องใช้ในกรณีไม่ไว้วางใจรัฐมนตรี ทำให้ตลอดระยะเวลาของรัฐมนตรีทักษิณไม่เคยถูกยื่นญัตติไม่ไว้วางใจเลย เนื่องจากพรรคฝ่ายค้านมีจำนวน ส.ส. ไม่เพียงพอ . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 109)

จากสาเหตุต่าง ๆ ข้างต้น ประกอบกับการที่ “. . . รัฐบาลทักษิณ ใช้ยุทธวิธีจัดตั้งรัฐบาลผสมแบบครองเสียงข้างมากเกือบเด็ดขาด (grand coalition government) แทนที่จะจัดตั้งรัฐบาลครองเสียงเกินครึ่งของสภาผู้แทนราษฎรไม่มากนัก (minimum coalition government) เช่นในอดีต ในยุทธวิธีแบบแรก เนื่องจากรัฐบาลประกอบด้วยพรรค (กลุ่ม) หลาย ๆ พรรค จึงเท่ากับการนำเอากลุ่ม (พรรค) หนึ่งไปถ่วงดุลกับอีกกลุ่ม (พรรค) หนึ่งนั่นเอง สิ่งเหล่านี้ทำให้นายกรัฐมนตรีทักษิณมีอำนาจเกือบเด็ดขาดในการปรับตัวสมาชิกคณะรัฐมนตรีแบบที่ไม่เคยมีใครได้มาก่อน และทำให้รัฐบาลมีอายุยืนยาวจนเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์การเมืองไทยที่รัฐบาลไทยรักไทยอยู่ครบวาระของรัฐสภา . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 110)

จากที่อภิปรายข้างต้น จึงกล่าวได้ว่า การปฏิรูปสถาบันการเมือง ซึ่งสุดท้ายกลายเป็นข้อบัญญัติต่าง ๆ ของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2540 เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้รัฐบาลพรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของทักษิณ ซึ่งชนะการเลือกตั้งที่จัดขึ้นเป็นครั้งแรกภายใต้กติกาของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ในปี 2544 กลายเป็นรัฐบาลที่มีเอกภาพ มีเสถียรภาพ และมีประสิทธิผลมากกว่ารัฐบาลชุดต่าง ๆ ในอดีต “. . . รัฐบาลทักษิณจึงสามารถผลักดันสัญญาทางนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ให้เป็นจริงได้อย่างรวดเร็ว ทั้งที่แนวนโยบายเหล่านี้หลายเรื่องเช่นนโยบาย 30 บาทรักษาทุกโรค ไม่ใช่สิ่งที่ถูกคิดค้นขึ้นใหม่ แต่เป็นแนวคิดที่หมกมุ่นอยู่ในหมู่แวดวงของผู้เกี่ยวข้องมานานแล้ว เพียงแต่นักการเมืองหรือรัฐบาลในอดีตไม่มีแรงจูงใจที่จะนำแนวคิดเหล่านี้มาใช้ในการหาเสียงระดับชาติอย่างจริงจัง . . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) การหาเสียง ก็เป็นที่น่าสงสัยว่ารัฐบาลนั้น ๆ จะมีอำนาจพอเพียงที่จะทำตามสัญญาได้จริงภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับต่าง ๆ ก่อนปี พ.ศ. 2540 หรือไม่ ทั้งหมดนี้สร้างความนิยมอย่างยิ่งใหญ่แก่นายกทักษิณและพรรคไทยรักไทย และมีผลอย่างสำคัญที่ทำให้พรรคนี้นชนะการเลือกตั้งแบบถล่มถลาย

ในการเลือกตั้งครั้งถัดมาใน พ.ศ. 2548 จนสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวสำเร็จเป็นครั้งแรก ในประวัติศาสตร์อีกด้วย . . . ผลงานของรัฐบาลทักษิณเหล่านี้จึงทำให้ผู้ออกเสียงเลือกตั้งตระหนักได้ว่า บัตรเลือกตั้งของเขานั้น “กินได้” แต่สิ่งเหล่านี้คงยากที่จะเกิดขึ้นได้ หากรัฐบาลทักษิณมิได้เกิดขึ้นภายใต้ รัฐธรรมนูญฉบับ 2540 . . . เมื่อเปรียบเทียบภาพข้างต้นกับการเลือกตั้งในช่วงเวลาก่อนปี พ.ศ. 2544 แล้ว จะพบว่า ผู้ออกเสียงแทบไม่เคยได้ประโยชน์โดยตรงจากนโยบายระดับมหภาค นักการเมืองจากการเลือกตั้งยังมีแรงจูงใจน้อยมากที่จะสร้างนโยบายที่จับต้องได้ขึ้นเพื่อใช้ในการหาเสียง ทำให้เกือบไม่เคยมีการเลือกตั้งครั้งใดเลยในประวัติศาสตร์ที่พรรคการเมืองชนะการเลือกตั้งด้วยเนื้อหาของนโยบายที่ใช้ในการหาเสียง “. . . ส่วนประสิทธิผลในการผลักดันและการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ภายหลังจากการเลือกตั้งนั้น ก็เป็นที่ชัดเจนว่ารัฐบาลเกือบทุกชุดก่อนปี พ.ศ. 2544 ทำได้น้อยมาก เนื่องจากเป็นรัฐบาลผสมหลายพรรคที่ไร้ทิศทางและขาดเอกภาพ และแทบไม่เคยมีการเลือกตั้งครั้งใดเลยที่คะแนนเสียงของประชาชนสามารถแปรเปลี่ยนเป็นนโยบายที่ “กินได้” . . .” (อภิชาติ สถิตนิรามัย และคนอื่น ๆ, 2556, หน้า 108-112) ทำให้การเคลื่อนไหวเพื่อยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 50 และนำรัฐธรรมนูญ ปี 40 กลับมาใช้อีกครั้ง เพราะโดยให้เหตุผลว่ารัฐธรรมนูญ ปี 50 มาจากระบบเผด็จการ และเนื้อหาส่วนใหญ่ไม่เป็น ไม่เป็นประชาธิปไตย และอยู่ภายใต้ กฎอัยการศึกกว่าครึ่งประเทศ และมีการปิดกั้นการแสดงความคิดเห็นของประชาชนที่เป็นฝ่ายต่อต้าน โดยที่ฝ่ายรัฐบาลและกองทัพมีการโฆษณาชวนเชื่อกันอย่างเป็นระบบ แต่ผลสุดท้ายมีผู้ไปใช้สิทธิในการออกเสียงเห็นชอบเพียง 14 ล้านเสียง และมีผู้ไม่เห็นด้วยถึง 10 ล้านเสียง มีบัตรเสียและผู้ไม่มาลงคะแนนเกือบ 30 ล้านเสียง ทำให้รัฐธรรมนูญปี 50 จึงเป็นรัฐธรรมนูญที่ขาดความชอบธรรมด้าน ที่มา เนื้อหา และกระบวนการที่เป็นประชาธิปไตย

ช่วงที่ 2 ช่วงพัฒนาการเพื่อต่อสู้กับแผนบันไดขั้นที่ 2-3 เป็นการพัฒนากลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีกลุ่มนักการเมืองก่อตั้งกลุ่มมาเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกรัฐสภา จากการยุบพรรคไทยรักไทยคือหลังจากการทำรัฐประหาร โค่นล้มรัฐบาลทักษิณลงได้ แล้วการเข้ามาแทรกแซง และชี้นำของฝ่ายอำมาตย์ใช้ องค์การอิสระต่าง ๆ ที่ตั้งขึ้นมา “. . . โดยตัวรัฐธรรมนูญเป็นบทเรียนเป็นรูปธรรม มันมี ส.ว. มาจากการแต่งตั้งครั้งหนึ่งและองค์การอิสระทั้งหลายไปผูกพันกับ ส.ว. แต่งตั้ง และมีการ คตส. ขึ้น คือ คนที่เกลียดทักษิณ

เข้ากระดุกคำทั้งนั้น เพราะฉะนั้นประชาชนได้เข้าใจเรื่องประชาธิปไตยจากการเข้าร่วมการฟังอภิปรายรัฐธรรมนูญ มีการอภิปรายเยอะ...” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) โดยมีแผนบันได 4 ขั้น ที่นำมาใช้เพื่อที่ทำลายฝ่ายของอดีตนายกทักษิณ นั้นแผนขั้นที่ 1 ปฏิวัติ โคนล้ม ทักษิณ ให้พ้นจากอำนาจการเมือง ขั้นที่ 2 ยึดทรัพย์ดำเนินคดีทักษิณ ไม่ให้กลับมาเล่นการเมืองตลอดไป ขั้นที่ 3 ยุบพรรคห้ามกรรมการบริหารพรรคเล่นการเมือง 5 ปี ขั้นที่ 4 เปลี่ยนชื่อการเมือง พลิกข้างให้พรรคประชาธิปัตย์เป็นรัฐบาล จะเห็นได้ว่าหลังจากที่แผนบันได 4 ขั้นนั้นฝ่ายอำนาจได้ดำเนินมาถึงช่วงนี้ คือ ขั้นที่ 3 คือ การยุบพรรคไทยรักไทย (ขั้นที่ 2 อยู่ระหว่างการดำเนินคดี ซึ่งจะมีผลการตัดสินยึดทรัพย์ในช่วงต่อไป) “... อำมาตยาภิวัตน์เป็นระบบที่อำมาตย์ควบคุมได้ทั้งกองทัพ ศาล องค์กรอิสระ และ ส.ว. สรรหาเป็นระบอบที่ฝ่ายบริหารได้มาจากการเลือกตั้ง ตกอยู่ภายใต้วงล้อมของเครื่องมือที่ฝ่ายอำมาตย์วางกลไกไว้เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ฝ่ายตน ในความเป็นจริงองคมนตรีกับมีอิทธิพลและมีบทบาทอย่างมากในการเมืองไทย และมีบทบาทอย่างมากเกี่ยวกับการทำรัฐประหาร เช่น การนำผู้นำ พล.อ. สนธิ ที่ทำรัฐประหารเข้าพบพระมหากษัตริย์ และมีการตั้งนายกหลังจากการทำรัฐประหารที่เป็นองคมนตรี เช่น พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์...” (คณิน บุญสุวรรณ, 2556, หน้า 441-446) ใช้เป็นเครื่องมือในการกำจัดฝ่ายตรงข้ามกับ ฝ่ายอำมาตย์ ทำให้เกิดกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น และการเกิดกลุ่มคนรักทักษิณไม่เอาเผด็จการที่มาเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงนี้ในอนาคตกลุ่มนี้จะมียุทธศาสตร์สูงในการต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ เป็นกลุ่มนักการเมืองที่ออกมาตั้งกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกสภา การเพิ่มพื้นที่ในการขึ้นในทางการเมืองของฝ่ายอำมาตย์โดยผ่าน ระบบตุลาการภิวัตน์ ทำให้เกิดการยุบพรรคไทยรักไทย การยุบพรรคไทยรักไทยและเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งเป็นส่วนหนึ่งของแผนบันได 4 ขั้นของ คมช. ที่ต้องการทำลายล้างพรรคไทยรักไทย และสกัดกั้นไม่ให้มีการเมืองของพรรคไทยรักไทยกับเข้าสู่อำนาจได้อีก “... มันมีฝ่ายชนะสองส่วน ส่วนเลือกตั้งกับส่วนรัฐประหารโดยการยึดอำนาจมีแค่นี้สังคมไทย จึงมองว่าถ้ากลุ่มคนเหล่านี้ไม่ยอมรับอำนาจของประชาชนประเทศไทยก็ยากมากที่จะเป็นประชาธิปไตย ต้องใช้เวลานานมากเห็นหัวอำนาจอยู่ ขั้วนี้ก็ไม่ยอมก็จะเกิดรัฐประหารไปเรื่อย...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) ฝ่ายอำมาตย์ได้ใช้ฝ่ายตุลาการเป็นเครื่องมือ ซึ่งได้ตั้งบุคลากร

จากฝ่ายตุลาการขึ้นเป็นกรรมการคณะหนึ่งทำหน้าที่แทนคล้ายกับการตั้งศาลพิเศษขึ้นมา เพื่อดำเนินการเรื่องนี้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของฝ่ายอำมาตย์ เมื่อมีคำสั่งให้ยุบพรรค-ไทยรักไทย ทำให้นักการเมืองของพรรคไทยรักไทยถูกตัดสิทธิ จำนวน 111 คน ส่งผลให้ห้ามเล่นการเมืองเป็นระยะเวลา 5 ปี ได้มาร่วมตัวกันเป็นกลุ่มคนรักทักษิณ ไม่เอาเผด็จการ เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่นักการเมืองได้รับผลกระทบทางการเมือง ทำให้การเพิ่มจำนวนของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองเกิดขึ้นมาอีกกลุ่มเป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีบุคลากรในกลุ่มมี บารมี มีกำลังเงิน มีฐานมวลชนของตนเองในแต่ละจังหวัด กลุ่มนี้ถือได้ว่ามีบทบาทและมีศักยภาพสูงที่สามารถเชื่อมโยงกับมวลชนในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อที่จะอำนวยความสะดวกให้กับมวลชนที่เป็นฐานเสียงของตนเองในแต่ละจังหวัดให้มาเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองกับส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

กลุ่มรักทักษิณไม่เอาเผด็จการ

แกนนำ ประกอบด้วย นิสิต สันธูไพร, พ.อ. อภิวัฒน์ วิริยะชัย, พ.ต.ท. ไหวพจน์ อารณรัตน์ และสุกชัย โพธิ์สุ

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม กลุ่มรักทักษิณไม่เอาเผด็จการก่อตั้งขึ้นในวันที่ 30 พฤษภาคม 2550 “... ทักษิณนิยมครองใจผู้คนด้วยการทำให้ผู้คนมีความรู้สึกเท่าเทียมกัน เป็นการสร้างตัวตนใหม่ของประชาชนในฐานะตัวกระทำหรือผู้มีบทบาททางการเมืองขึ้นมาใหม่ กล่าวคือ ระบอบทักษิณพยายามทำให้เห็นว่าทุกคนนั้นมีความ “เท่าเทียมกัน” ภายใต้นโยบายของเขา ทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ผู้คนส่วนใหญ่จึงถูกทำให้รู้สึก ว่าจะมีความเชื่อมโยงกับรัฐ เชื่อมโยงกับวิถี คิดใหม่ ทำใหม่ ของรัฐบาลทักษิณ...” (สุวินัย ภรณวลัย, 2547, หน้า 115-116) กลุ่มนี้เกิดขึ้นจากนักการเมืองของพรรคไทยรักไทย เมื่อมีการสั่งให้ยุบพรรคไทยรักไทยมี ส.ส. ที่ร่วมอุดมการณ์ประมาณ 50-65 คน ร่วมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้นมา โดยมีการแบ่งหน้าที่ผู้ประสานงานกับสมาชิกพรรคไทยรักไทยแต่ละภาคให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ที่มีฐานคะแนนและสมาชิกพรรคไทยรักไทยจำนวนเกือบ 20 ล้านคนพร้อมที่จะเป็นฐานมวลชนในการเคลื่อนไหว “... วิสัยทัศน์ คือ ความสำเร็จ มากเกินไปของคุณทักษิณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งพอเลือกตั้งครั้งที่ 2 ก็ยิ่งถล่มทลาย เพราะฉะนั้นก็มีการรวมพรรคต่าง ๆ ก็ยิ่งทำให้คุณทักษิณดูน่ากลัวกับฝ่ายอำนาจนิยมมาก เพราะ

พรรคความหวังใหม่ก็มารวม พรรคอะไรต่าง ๆ ก็มารวม ตอนเป็นรัฐบาลแล้วรอบแรกมารวมเป็นพรรคไทยรักไทย แล้วพอเลือกตั้งครั้งที่ 2 ยิ่งแรงเลยคือตอนปี 48 มันจึงต้องมี 49 รัฐประหารนั้นแหละ เพราะปี 48 มันบอกได้เลยว่าเขาครองอีกนาน . . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 3 พฤศจิกายน 2559) การดำเนินนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่ดำเนินนโยบายคู่ขนานทำให้การใช้งบประมาณแผ่นดินเข้าไปเติมเต็มในส่วนที่ขาดและมีความต้องการของสังคมในทุกระดับชั้นโดยผ่านนโยบายต่าง ๆ ที่มีการ โจมตีและเรียกว่า นโยบายประชานิยม “... สิ่งที่เป็นนโยบายของพรรคไทยรักไทยที่เอามาทำมันก็เป็นการใช้นโยบายแบบ Progressive ก้าวไปข้างหน้า ดึงการมีส่วนร่วมของคน พยายามกระจายอำนาจการตัดสินใจ กระจายความรู้สึกนึกคิดของคนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ฉะนั้นกระบวนการสองทางมาปฏิบัติ เป็นพรรคแรกที่ทำให้เสียงเสร็จแล้วทำนโยบายที่หาเสียงแล้วมาเป็นนโยบายเสนอต่อสภาที่เป็นเจตจำนงและความผูกพันที่ตัวเองมีต่อประชาชน ที่ใช้ระบบจัดสรรงบประมาณทั้งหมดเพื่อกลับไปรองรับนโยบายที่สำคัญกับประชาชนไว้ให้สำเร็จ . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) สร้างการอยู่ดีกินดี ทำให้ประชาชนจำนวนมากสามารถยกระดับจากความยากจนมาเป็นชนชั้นกลางจำนวนมาก สร้างความนิยมให้พรรคไทยรักไทยและอดีตนายกทักษิณเป็นอย่างมาก ทำให้นักการเมืองในพรรคไทยรักไทยเป็นที่รักและเป็นที่นิยมชมชอบของประชาชนเป็นอย่างมาก มีผลให้นักการเมืองที่เป็นตัวแทนของพวกเขา สามารถที่จะสื่อสารและสร้างแนวทางในการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่จะให้ไปในทิศทางเดียวกันไม่ใช่เรื่องยาก “... พรรคฝ่ายค้านมีเสียงไม่พอที่จะอภิปรายไม่ไว้วางใจ ไม่รู้ว่ากลุ่มชนชั้นนำวิชาการบางส่วนหรือว่ากลุ่มพลังสังคมต่าง ๆ เห็นว่า ระบบการเมืองเช่นนี้เป็นอันตรายเพราะว่าคุณทักษิณดำเนินนโยบายจนทำให้ฐานเสียงเข้ามาเยอะมาก อีสานเหนือ กลาง เห็นชัดเจนว่าถ้าปล่อยเช่นนี้ก็จะทำให้การเมืองไม่สมดุลจึงกำวาทะบอกว่า เผด็จการรัฐสภา . . .” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) การรวมกลุ่มของนักการเมืองที่ได้รับผลกระทบจากการยุบพรรคไทยรักไทยถือที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองนอกรัฐสภา เพื่อจะแสดงการต่อต้านการทำรัฐประหารและต่อต้านระบบ อำมาตยาธิปไตย ที่ต้องการเพิ่มพื้นที่ขึ้นทางการเมืองมากและชัดเจนยิ่งขึ้นโดยจึงทำลายล้างพรรคไทยรักไทยตามแผน บันได 4 ขั้นที่วางไว้ “... การที่พรรค-

ไทยรักไทยได้เสียงมากและสังคมไทยไม่เจอแบบนี้มาก่อน และเป็นนายกรัฐมนตรีที่อยู่ในอำนาจ 4 ปีเต็ม และทำท่าจะอยู่ยาวจนเกิดมีกลุ่มและขบวนการที่โค่นล้มทำลายระหว่างพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายค้านและชนชั้นสูงและกลุ่มทหารกลุ่มอำมาตย์ข้าราชการเข้ามาเพื่อสร้างสถานการณ์เพื่อโค่นล้มถึงขนาดบอกว่าเป็นระบอบทักษิณว่าเป็นวาทะกรรมเผด็จการแล้วว่าระบอบทักษิณกล่าวหาว่ามีการทุจริตคดโกง...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) ความเชื่อมโยงระหว่างนักการเมืองกับมวลชนที่มาเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อต้านรัฐบาล อำมาตย์นั้น ส่วนมากจะเป็นฐานคะแนนหรือไม่ก็จะเป็นสมาชิกพรรค ซึ่งจะมีกิจกรรมที่สร้างความผูกพันระหว่างผู้แทนกับฐานคะแนนโดยผ่านหัวคะแนนอย่างต่อเนื่องในช่วงที่ผ่านมาก่อนที่จะมีการทำรัฐประหาร เป็นต้นทุนในการที่ปรับเปลี่ยนมาเป็นความร่วมมือในเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านรัฐบาลเผด็จการทหาร “... ชอบนโยบายราคาข้าว แล้วก็รักษาสามสิบบาทรักษาทุกโรคหนึ่งคนจนได้ใช้สิทธิเต็มๆ เมื่อชานาได้คุ้มกับต้นทุนที่ได้ลงทุนของเขา และมีกำไรเหลือมาซื้อกิน ซื้อใช้ และมาลงทุนเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัวของเขาก็เหมือนกับเศรษฐกิจของตลาดจะมีการขับเคลื่อนโดยมาจากการใช้จ่ายของชาวนามาเป็นฟันเฟืองในการขับเคลื่อนกันไป เพราะมีเงินมาจับจ่ายใช้สอย มองหลัก ๆ นโยบายหลายๆ อย่างดีกว่ารัฐบาลอื่น ๆ ที่ผ่านมา...” (นิภาพร เพ็ชรนิล, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 12 มกราคม 2560) และการที่พรรคไทยรักไทย ในกติกาการเมืองรูปแบบใหม่ ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 นั้นกว่าจะมาถึงวันนี้ที่มีฐานมวลชนจำนวนมากนั้น ผลงานที่ได้ทำไว้ต่าง ๆ เป็นตัวสร้างความศรัทธาให้กับประชาชนและภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและต้องสังกัดพรรคการเมืองเท่านั้น การที่ใครจะมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นั้นต้องผ่านความเชื่อมโยงจากสังคมและมีการตรวจสอบมาระดับหนึ่ง เพราะในการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 มีการชู “หัวหน้าพรรคการเมือง” เพื่อเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี พรรคไทยรักไทยก็ได้ชู พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เสนอตัวต่อประชาชนว่าถ้าเลือกพรรคไทยรักไทยก็จะได้คนชื่อ ทักษิณ ขึ้นเป็นนายก และจะเดินนโยบายที่ได้นำเสนอไว้มาทำให้การเชื่อมโยงระหว่างนายกที่จะได้มาจากกระบวนการเลือกตั้งในต้องพิสูทธิ์ตัวเองในเบื้องต้นจากกระบวนการเลือกตั้ง จากการแสดงวิสัยทัศน์ที่ทำในช่วงที่มีการหาเสียง ในช่วงการรณรงค์

หาเสียงนั้น หัวหน้าพรรคไทยรักไทยต้องผ่านบททดสอบจากภาคประชาชนหลายด้าน โดยเฉพาะการนำเสนอนโยบาย ที่ตรงกับความต้องการของประชาชน เพื่อที่จะทำให้ตัวเองได้รับการยอมรับจากประชาชน ความเชื่อมโยงของนายกทักษิณนั้นมีความเชื่อมโยงกับสังคมมากกว่าการเมืองในระบบเก่า ในหลาย ๆ เรื่องการแสดงวิสัยทัศน์ และปราศรัยในตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ที่ขายนโยบายที่สื่อสารง่ายและเข้าใจง่าย ๆ ได้รับความสนใจและจดจำจากประชาชนในการลงสมัครแข่งขันการเลือกตั้งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งแรกของเขาในตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยรักไทย โดยทักษิณเสนอตัวเข้ามารับใช้พี่น้องประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหาของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาเศรษฐกิจ จากวิกฤตต้มยำกุ้งให้กับประชาชน “... ปัจจัยทางเศรษฐกิจเพราะว่าประเทศไทยประสบปัญหาเรื่องวิกฤตต้มยำกุ้งปี 40 ทำให้เกิดความลำบากทั้ง ชนชั้นสูง ชนชั้นกลาง และประชาชน ก็มีความคาดหวังในแง่ของบุคคล คือ ดร. ทักษิณ ชินวัตรซึ่งเป็นหัวหน้าพรรค เป็นคนที่ประสบความสำเร็จทางเศรษฐกิจหรือมหาเศรษฐี นำที่จะมาดำเนินการเปลี่ยนแปลงของประเทศได้...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) การเสนอตัวเพื่อเข้าชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่มีการเลือกตั้งเป็นครั้งแรก ผู้ที่เสนอตัวชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ในสนามเลือกตั้งในครั้งนี้ต่างก็เสนอประเด็นการแก้ปัญหาและ พยายามโน้มน้าวให้ประชาชนมาสนับสนุนพรรคการเมืองที่ตัวเองเป็นหัวหน้าพรรค ทำให้ผู้ทำชิงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นต้องสื่อสารกับประชาชน เพื่อให้ประชาชนนั้นเข้าใจและเข้าถึงสิ่งที่เขาต้องการจะทำหลังจากที่พรรคของเขาสามารถชนะเลือกตั้งและเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาล ทำให้ทักษิณได้ประกาศให้คำมั่นกับประชาชนในเรื่องการแก้ปัญหาความยากจน ที่เป็นปัญหาใหญ่ในสังคมมาอย่างยาวนาน และซ้ำเติมโดยภาวะ วิกฤติ ต้มยำกุ้งทำให้ได้รับผลกระทบทุกชนชั้น พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ แสดงคำมั่นสัญญาให้กับประชาชนในช่วงก่อนการเลือกตั้งไว้ว่า ผมจะทำให้เศรษฐกิจดีขึ้นภายใน 6 เดือนเมื่อครบ 6 เดือน ที่รัฐบาลของผมมาบริหารประเทศ ขอให้พี่น้องประชาชนลองเอามือตบในกระเป๋าดูว่า จะมีเงินมากขึ้นหรือไม่ ประเทศของเรา จะไม่ยากจนอีกต่อไป ภายใต้การบริหารของพรรคไทยรักไทยผมจะเป็นหัวหน้าทีมเศรษฐกิจด้วยตนเองจะเห็นได้ว่าในบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 2540 ทำให้ความเชื่อมโยงของระหว่างสังคมกับพรรคการเมือง ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ทำให้ได้เห็นพรรคการเมืองนั้นต้อง

ทำการบ้านอย่างมากในการที่จะนำเสนอโยบายที่เป็นรูปธรรมจับต้องได้อย่างเป็นชิ้นเป็นอัน
 กว่าในเมืองในรัฐธรรมนูญฉบับเก่าพรรคการเมืองต้องทำงานแบบใช้องค์ความรู้และ
 ศึกษาปัญหาของประเทศอย่างเป็นระบบ เพื่อนำเสนอแนวนโยบายในการแก้ปัญหาต่าง ๆ
 เพื่อให้ประชาชน ตัดสินใจผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และการที่จะได้บุคคลมานั่ง
 ในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีก็สอดคล้องไปกับความต้องการของสังคมส่วนใหญ่รัฐธรรมนูญ
 ฉบับปี 40 ระบุให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนั้นต้องสังกัดพรรคการเมือง เป็นข้อดี
 ที่ทำให้พรรคไทยรักไทยนั้นเข้มแข็ง และมีเสถียรภาพ เมื่อพรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง
 ทำให้การบริหารประเทศได้ทำตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
 และมีประสิทธิผล สร้างความศรัทธากับประชาชนจำนวนมาก และเมื่อมีคำสั่งยุบพรรค
 ทำให้ประชาชนนั้นมีความรู้สึกว่าการกระทำผิดจากฝ่ายอำมาตย์ เพราะว่าการทำการเมืองของ
 พรรคไทยรักไทยได้ทำให้ ประชาชนนั้นเปลี่ยนความคิดจากการเมืองเป็นเรื่องไกลตัว
 มาสู่การเมืองเป็นเรื่องของความหวัง จากการนำเสนอโยบายผ่านกระบวนการเลือกตั้งและ
 ทำได้จริงหลังจากที่ชนะเลือกตั้ง ทำให้เปลี่ยนทัศนคติจากนักการเมืองและพรรคการเมือง
 ผู้ที่มีแต่ความหลอกลวงมาสู่พรรคการเมืองและนักการเมือง ผู้ที่รักษาคำมั่นสัญญาและ
 ทำได้จริงหลังจากชนะการเลือกตั้ง และพรรคไทยรักไทยได้ทำตามสัญญามาเป็นเวลา
 หลายปีนั้น ทำให้ประชาชนรับรู้ได้ว่า พรรคไทยรักไทยคือพรรคการเมืองที่เป็นของพวกเขา
 เขาเป็นของประชาชนคนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขาอย่างแท้จริง และส่วนหนึ่งบริบททาง
 การเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ทำให้ประชาชนที่เป็นชนชั้นกลางและนักวิชาการรับรู้
 ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงที่พรรคไทยรักไทยได้ดำเนินนโยบายหลังจากที่ชนะเลือกตั้งและ
 สามารถทำได้จริงเป็นบริบทการเมืองรูปแบบที่พัฒนาดีขึ้นกว่าเก่า ซึ่งเป็นความต้องการ
 ของสังคมชนชั้นกลางที่ต้องการแนวทางการเมือง และพรรคการเมืองรูปแบบนี้ ที่มีข้อดี
 อยู่หลายอย่าง เช่น การเชื่อมโยงนโยบายของพรรคระหว่างสังคมกับรัฐ ผ่านกระบวนการ
 เลือกตั้งปี พ.ศ. 2544 และ ปี พ.ศ. 2548 การแข่งขันกันของพรรคการเมืองในระบบ
 ประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญ ปี 2540 นโยบายของพรรคการเมืองมีความสำคัญ
 ต่อประชาชนอย่างมากเพราะการนำเสนอโยบายของพรรคการเมืองนั้นมีความเชื่อมโยง
 กับปัญหาสังคมมากน้อยแค่ไหน ก็จะรับรู้ได้จากผลการเลือกตั้ง เพราะผลการเลือกตั้ง
 นั้นจะเป็นความตอบของการตกผลึกของปัญหาของสังคม ว่าสังคมนั้นมีความต้องการ

ได้นโยบายอะไรของพรรคการเมืองมาแก้ปัญหาให้กับสังคม การที่พรรคไทยรักไทยได้
 ตกผลึกของปัญหาของประชาชนและนำนโยบายมาทำได้จริง “... ชื่อของ ทักษิณ
 ก็กลายเป็นความหมายจากคนหน้าเหลี่ยมเป็นสัญลักษณ์ของรัฐที่เอื้ออาทรต่อคนเล็ก ๆ
 มากยิ่งขึ้น และไม่ใช่อำทรในลักษณะสังคมสงเคราะห์ แต่เป็นความอาทรในลักษณะ
 รัฐสวัสดิการ กล่าวคือ เป็นสิทธิ ไม่ใช่ความหน้าสงสาร...” (นิธิ เอียวศรีวงศ์, 2553, หน้า
 59) ภาพลบบของนักการเมืองในสายตาประชาชน คือ คนที่หลอกลวง เป็นการพูดอะไร
 ก็ได้ เพียงเพื่อที่จะได้คะแนนเสียงจากประชาชนในช่วงที่มีการเลือกตั้ง เมื่อตกผลึกของ
 ปัญหาพรรคไทยรักไทยได้ทำการวิจัยถึงปัญหาอย่างเป็นระบบเพื่อที่จะนำเสนอ นโยบาย
 และสามารถทำได้จริงเพื่อที่จะลบภาพเก่า ๆ ที่ ระบบการเมืองเก่า ๆ ได้สร้างไว้จนประชาชน
 แทบจะไม่เหลือความศรัทธาไว้ให้นักการเมืองและระบบการเมือง จนทำให้ประชาชน
 ไม่ให้ความสำคัญกับการเมืองและเห็นการเลือกตั้งเป็นเพียงฤดูกาลที่มีคนมาไหว้วานสวัสดิ
 นำของมาให้มีเงินมาแจกเท่านั้น ปัญหาความเสื่อมศรัทธาของประชาชนนี้มาจากผล
 ความไร้เสถียรภาพของฝ่ายการเมืองและฝ่ายรัฐบาลทำให้ขาดประสิทธิภาพในการสาน
 ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ ได้อย่างที่ประชาชนต้องการจากกระบวนการเลือกตั้ง
 ที่ผ่านมา การเข้ามาของพรรคไทยรักไทยในสมัยแรกในการแข่งขันการเลือกตั้งและได้
 นำเสนอ นโยบายต่าง ๆ นั้นที่สั้นและเข้าใจง่าย ยังเป็นที่เคลือบแคลงในหมู่ประชาชน
 จำนวนมากที่เห็นการเสนอ นโยบายว่าจะทำได้จริงอย่างที่น่าเสนอหรือ อาจจะเป็นเพียง
 การโกหกของพรรคการเมืองและนักการเมืองรวมหัวกันมาหลอกลวงประชาชนอย่าง
 เป็นมา แต่พรรคไทยรักไทยหลังจากชนะการเลือกตั้ง “... การชนะเลือกตั้งของพรรค-
 ไทยรักไทยทั้งสองครั้งการนำเสนอ นโยบายถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญของผลการชนะเลือกตั้ง
 เพราะนโยบายของพรรคไทยรักไทยได้ผ่านกระบวนการสำรวจและได้หารือกับกลุ่ม-
 พลังทางสังคม ที่ผลประโยชน์มีความเกี่ยวข้องกับการเมือง ทั้งชนชั้นล่าง ชนชั้นกลาง
 ชนชั้นบน ก่อนที่จะทำนโยบาย การชนะเลือกตั้งนโยบายเป็นปัจจัยหลัก ที่มีความสอดคล้อง
 ต่อความต้องการของประชาชน...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม
 2559) ก็ได้พิสูจน์ให้ประชาชนเห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐเป็นอย่างดี
 หลังจากทีชนะเลือกตั้งได้นำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำตามคำสัญญาที่ได้ให้ไว้กับ
 ประชาชน ซึ่งเป็นผลงานที่ประชาชนสัมผัสจับต้องได้ ทำให้ประชาชนนั้นเริ่มมองเห็น

การเมืองรูปแบบใหม่นี้ คนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขาก็สามารถมีส่วนร่วมได้จากการเลือกพรรคการเมืองที่ตนเองชื่นชอบจากการนำเสนอนโยบายของพรรคการเมืองนั้น และถ้าพรรคการเมืองนั้นชนะเลือกตั้งได้และสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ก็จะทำให้คนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขาเข้าถึงทรัพยากรของรัฐจากการกระจายทรัพยากรของรัฐในรูปแบบนโยบายต่าง ๆ ส่งผลดีให้กับคนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขา ซึ่งต่างกับการเมืองแบบเก่า “... ชนชั้นกลางกับกระแสความเบื่อชนมาพร้อมความแปลกใหม่ของพรรคไทยรักไทย ทักษิณเมื่อปี 44 พรรคไทยรักไทยมันมีข้อเด่นหลายประการ อันแรกสุดมันคือการเสนอนโยบายที่โดดเด่นในปี 44 คือ พรรคอื่นการเสนอนโยบายมันไม่ตื่นเต้นและอีกระยะหนึ่งก่อนปี 44 แนวโน้มในเชิงนโยบายมันไม่เคยประเด็นจริงจัง...” (สุชาติ ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) การเข้าสู่สนามการเมืองครั้งแรกของพรรคไทยรักไทยจากสภาพความยากลำบากทางด้านเศรษฐกิจของประชาชนจำนวนมากส่งผลกระทบในทุกระดับชนชั้น จากวิกฤตต้มยำกุ้ง ในทำให้เกิดปัญหาทุกภาคส่วน เช่น ภาคอุตสาหกรรม ภาคพาณิชย์กรรม ด้านแรงงานที่มีการตกงานจำนวนมาก ด้านภาคเกษตรกรรมที่สินค้าราคาตกต่ำ ด้านอุตสาหกรรมทางการเงิน ทำให้สภาพความฝืดเคืองนั้นกระจายไปในทุกระดับชนชั้น แต่ผู้ที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดก็คือคนจนที่เป็นผู้ใช้แรงงานและเกษตรกรตลอดจนถึงชนชั้นกลางที่หารายได้จากการทำงานภาคธุรกิจต่าง ๆ ชนชั้นกลางที่ทำการค้าเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่แฝงตัวอยู่ในเมืองต่าง ๆ ล้วนได้รับผลกระทบจากวิกฤตต้มยำกุ้ง เป็นชะตากรรมร่วมกันของประชาชนที่ได้รับจากการบริหารงานผิดพลาดของรัฐบาลก่อนหน้าที่มีส่วนร่วมในการก่อให้เกิดฟองสบู่ และใหญ่ขึ้นจนแตกในที่สุด และได้รับการซ้ำเติมจากการรัฐประหาร ชวน หลีกภัย “... ผมถึงมองว่าทักษิณเป็นคนฉลาดเพราะศึกษาประเทศไทยให้ลึกซึ้ง และท้องแท้แล้วค่อยมาทำการเมือง ผมเคยใช้คำพูดนี้กับนายกชวน หลีกภัย ตอนนั้นผมเรียกท่านว่าพี่ และผมได้ไปหาท่านและผมได้พูดว่าพรรคประชาธิปัตย์มีโอกาที่จะชนะการเลือกตั้ง และพี่ชวนจะไปเป็นนายกรัฐมนตรี ผมเลยบอกให้พี่ชวนไปศึกษาประเทศไทยให้ทะลุ ปูโปร่งเลย แล้ววันที่เป็นนายกรัฐมนตรีจะมีนโยบายไม่ใช่แค่แก้ไขเฉพาะหน้าแต่นำพาประเทศไทยไปข้างหน้าด้วย...” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) จากการขายทรัพย์สินของ บลส. ราคาถูกให้กับต่างชาติและให้ต่างชาติมาแสวงหาผลประโยชน์จากคนไทยเป็นการซ้ำเติมประเทศชาติอีกครั้งส่งผลต่อการสร้างหนี้ไว้

ให้กับประเทศชาติจำนวนมาก การเสนอตัวเข้ามาของ ทักษิณ ในสังกัดพรรคไทยรักไทย ที่มองเห็นปัญหาสำคัญคือความยากจนและผลกระทบจากวิกฤติต้มยำกุ้ง มาสู่การประกาศนโยบายสงครามต่อต้านความยากจน โดยทักษิณจะใช้การบริหารจัดการของภาครัฐ ในการแก้ปัญหาความยากจนโดยใช้หลัก อดร่ายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เช่น กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท, 30 บาท รักษาทุกโรค, 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์, พักหนี้เกษตรกรรายย่อย 3 ปี “... อย่าง 30 บาทที่เป็นกลุ่มของนายแพทย์ ชนบทหรือกลุ่มนายแพทย์ต่าง ๆ ที่เขามีข้อเสนอมาทางพรรคก็หยิบมาใช้ กองทุนหมู่บ้านเหมือนกันเพราะฉะนั้นปัจจัยแรกคือการเสนอนโยบายต่อสังคมมันสอดคล้อง กับความต้องการและเป็นเรื่องใหม่ซึ่งพรรคการเมืองอื่น ๆ ยังไม่สามารถที่จะนำนโยบาย ที่เป็นรูปธรรมต่อสังคม พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคแรกที่น่าเสนอเป็นรูปธรรม...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) นายแพทย์ เหวงกล่าวไว้ว่า “... หมอหงวนได้เล่าให้ผมฟังเองว่าได้หอบเอกสารเป็นลัง ๆ ไปนั่งอธิบายให้ นายกชวนฟัง ท่านนายกครับมีคนจน 18 ล้านคนยากจน หมอหงวนบอกว่านายกครับต้องให้การรักษาฟรี นายกชวนบอกไม่ได้ครับเพราะมันทำลายวินัยการเงินการคลัง เมื่อผิดหวังหมอหงวนก็เลย ไปเสนอทักษิณ ทักษิณเห็นโอกาสทักษิณบอกเอาเลยหมอแต่ผมไม่เห็นด้วยกับการรักษา ฟรีนะ เพราะการให้ฟรีเหมือนเป็นการทำลายศักดิ์ศรีมนุษย์ ก็เลยมาเป็นนโยบาย 30 บาท รักษาทุกโรค การเข้ามาสู่เวทีการเมืองของพรรคไทยรักไทย ที่เป็นตัวแสดงใหม่ มีนวัตกรรม ทางด้านนโยบายใหม่ ๆ ตลอดจนด้านการจัดการในรูปแบบใหม่ทั้งการจัดการภายใน พรรคไทยรักไทยถึงการจัดการบริหารคณะรัฐมนตรีให้บริหารกระทรวงต่าง ๆ ให้เป็นไปในแนวทางที่พรรคไทยรักไทยได้วางยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้เป็นไปในแนวทาง เดียวกันและมีการสอดรับกันในแต่ละกระทรวงเพิ่มเสริมศักยภาพให้กันเพื่อนำพานโยบาย ที่ได้หาเสียงไว้นำมาปฏิบัติให้เป็นไปตามที่ได้สัญญาประชาคมไว้กับประชาชนในช่วง ที่มีการแข่งขันการเลือกตั้ง จนประชาชนเห็นผลงานเข้าตานำมาสู่ชัยชนะการเลือกตั้ง ครั้งที่ 2 อย่างทะลุหล่มทะลาย และสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียว อันมาจากผลการเชื่อมโยง สัมคมกับรัฐได้ดีมากกว่าที่พรรคอื่นเคยทำมา จากพรรคไทยรักไทย เสนอนโยบาย และชนะการเลือกตั้ง มาสู่การจัดตั้งรัฐบาลและนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้นำมาปฏิบัติ พรรคไทยรักไทยเป็นความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐได้อย่างที่ไม่เคยมีมาในการเมืองไทย

“... ส่วนโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาทรักษาทุกโรค) มีความสำคัญอย่างมากสำหรับผู้มีรายได้น้อย เพราะทำให้เขามีความรู้สึกในความมั่นคงในชีวิตยิ่งขึ้น เช่น คนเสื้อแดงในจังหวัดเชียงใหม่ที่มีอาชีพเป็นลูกจ้างในร้านข้าวมันไก่ชื่อดัง กล่าวว่า พี่ชายเป็นโรคไต ต้องฟอกอาทิตย์ละ 1 ครั้ง หากไม่มี 30 บาทรักษาทุกโรค เรามั่นคนจนคงไม่มีปัญหารักษา ปานนี้คงตายไปแล้ว...” (อภิชาติ สถิตนิรามัย, 2553, หน้า 30-31) และเมื่อระบบการเมืองที่มีการแข่งขันกันของพรรคการเมืองในการนำเสนอนโยบายในการแก้ปัญหาให้กับประชาชนและประเทศชาติอย่างมีประสิทธิภาพอย่างนี้เกิดขึ้น จนระบบการเมืองสามารถสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐได้อย่างนี้แล้ว คนเสื้อแดงเกิดคำถามขึ้นมากมายว่าทำไมต้องมายุบพรรคการเมืองของเขา พรรคการเมืองของพวกเขาที่พวกเขาสนับสนุนนั้น มันไม่เคยมีพรรคการเมืองไหนก่อนหน้านี้ทำได้แบบนี้มาก่อน

การบริหารจัดการภายในพรรคไทยรักไทย

“ปัจจัยที่สำคัญมากและส่งผลต่อชัยชนะของพรรคไทยรักไทยในครั้งแรก คือการบริหารจัดการภายในพรรคไทยรักไทยที่นำเอาบุคคลที่มีประสบการณ์ของพรรคที่เคยผ่านงานการเมือง และงานภาคเอกชน และที่สำคัญคือบุคลากรของพรรคที่เคยทำงานอยู่ในภาครัฐมาเป็นฝ่ายบริหารของพรรค พรรคไทยรักไทยมีการจัดการโครงสร้างพรรคไทยรักไทยให้เป็นเครื่องมือในการผสมศักดิ์ภาพในด้านต่าง ๆ “... พอรัฐธรรมนูญ 40 เกิดขึ้นแล้ว พรรคไทยรักไทยเป็นพรรคแรกที่จดทะเบียนพรรคการเมือง ทักษิณเกิดจากการระดมนักวิชาการ ปัญญาชน นักเรียนนักศึกษา นักกิจกรรมคนมีประสบการณ์ อดีตข้าราชการ รวมนักธุรกิจ มาคิดกันว่าทางออกของประเทศมันต้องการการร่วมมือร่วมใจของทุกฝ่าย พรรคไทยรักไทยจึงเกิดมาบนพื้นฐานที่ใช้ระบบความคิดแบบใหม่ ใช้ระบบการจกการสมัยใหม่ และก็เนื่องจากคุณทักษิณเป็นนักธุรกิจที่ประสบผลสำเร็จด้วย และก็ใช้กระบวนการทางสังคมที่ดึงการมีส่วนร่วมของประชาชนมีส่วนร่วม มันถึงได้พรรคการเมืองที่เข้มแข็งขึ้นมาพรรคหนึ่ง...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ทั้งด้านโครงสร้างการจัดการ และความหลากหลายของบุคลากรที่มีความรู้ในแขนงต่าง ๆ นั้นพรรคไทยรักไทย และทักษิณ ได้ผสมกันและเข้ากันอย่างลงตัว

ส่งผลให้การทำงานการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ แตกต่างจากพรรคเก่าแก่หลาย ๆ พรรคที่ผ่านสนามเลือกตั้งมามากกว่า “... ผมเข้าใจว่ารัฐธรรมนูญปี 40 ตั้งใจจะให้เอื้อกับประชาธิปไตยด้วยซ้ำเพราะในขณะที่ยออกรัฐธรรมนูญ 40 พรรคการเมืองที่มีระบบสากลในการทำงานดีที่สุด คือ พรรคประชาธิปัตย์ คือ พรรคประชาธิปัตย์ต้องยอมรับว่าเป็นพรรคที่เป็นสถาบันมากที่สุด แต่บังเอิญมันมาเข้าจังหวะคุณทักษิณโดยบังเอิญ เพราะว่าคือตอนที่คิดปี 40 ไม่มีพรรคทักษิณพรรคทักษิณตั้งน่าจะประมาณ 42, 43 ผมไม่แน่ใจ...” (สุชาติ ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559)

การจัดการของพรรคไทยรักไทยโดยการนำหลักการแบบภาคเอกชนเข้ามาจัดการบริหารพรรคส่งผลให้ชนะการเลือกตั้ง

การจัดโครงสร้างการบริหารพรรคไทยรักไทยแบบ CEO

การจัดโครงสร้างการบริหารพรรคการเมืองแบบใหม่ ที่เป็นในแบบ CEO ที่มีความกำชับคล่องตัว และมีเจ้าภาพ มีคนรับผิดชอบชัดเจน เป็นผลดีต่อการวัดประสิทธิภาพและประสิทธิผลงาน มีการแบ่งโครงสร้างออกเป็น 4 ด้าน เช่น “ฝ่ายบริหาร” รับผิดชอบด้าน งานประชุมพรรค งานการเงินการบัญชี งานประสานกลไกรัฐกับกลไกพรรค งานประชาสัมพันธ์ งานทะเบียนสมาชิกและขยายสาขาพรรค งานบริการสมาชิก การฝึกอบรมต่าง ๆ งานที่ได้รับมอบหมาย “ฝ่ายวิชาการ” รับผิดชอบด้าน สร้างความรู้ความเข้าใจในนโยบายแก่สมาชิก ประชาชน งานสารสนเทศ การคิดริเริ่มนโยบาย งานติดตามการปฏิบัติตามนโยบายพรรค ประชาสัมพันธ์ “ฝ่ายรัฐสภา” รับผิดชอบด้านการพัฒนาศักยภาพสมาชิก การควบคุมการเข้าประชุมในสภาของสมาชิก งานประชาสัมพันธ์ การพิจารณาร่างกฎหมายกระทู้ญัตติของ ส.ส. การสร้างความรู้ความเข้าใจในร่างกฎหมายที่เข้าสภา “ฝ่ายการเมือง” รับผิดชอบด้าน การติดตามสถานการณ์ของบ้านเมืองงานกำหนดยุทธศาสตร์และยุทธวิธีทางด้านการเมือง การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ การโต้ตอบและรุกในทางการเมือง การประชาสัมพันธ์ งานที่ได้รับมอบหมาย ทำให้แต่ละฝ่ายสามารถทำงานเป็นอิสระต่อกัน แต่ประเด็นสำคัญคือ จากการเปลี่ยนวิธีการจัดการและโครงสร้างพรรคทางให้การแบ่งแยกงานออกเป็น 4 ด้านแล้วใช้วิธีการบริหารแบบ CEO เข้ามาใส่เสริม

ให้การบริหารจัดการนั้นรวดเร็ว คล่องตัวมีประสิทธิภาพ ลดสายงานในการบังคับบัญชา ทำให้เกิดผลดีต่อพรรคไทยรักไทยอย่างมาก

พรรคไทยรักไทยกับ “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2548”

การชนะเลือกตั้งในครั้งแรก และได้ทำงานในฝ่ายบริหารโดยมีนายกทักษิณ ชินวัตรหัวหน้าพรรคไทยรักไทยดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ได้นำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำภายใต้แนวคิด คิดใหม่ ทำใหม่ เพื่อคนไทยทุกคน นำมาซึ่งความนิยมชมชอบในตัวนายกทักษิณเป็นอย่างมาก ประชาชนรับรู้ว่าคุณพรรคไทยรักไทย พูดยจริง ทำได้จริง อย่างที่ได้หาเสียงไว้มาจากการทำงานของรัฐบาลทักษิณ 1 ที่มีความแตกต่างจากการทำงานรัฐบาลของพรรคการเมืองก่อนหน้านี้มา ซึ่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจการต่อรองที่สูงอยู่ในมือ นายกรัฐมนตรีทำให้การบริหารประเทศเป็นไปตามที่ นายกทักษิณ ต้องการผ่านมายังพรรคไทยรักไทยที่เป็นมือเป็นไม้ให้ด้วยความเข้มแข็งของฝ่ายการเมือง สามารถนำระบบราชการ ให้มาร่วมกันทำงานแบบมีเจ้าภาพและมีความรับผิดชอบตามกลไกที่ทักษิณได้ตามต้องการ ทำให้ผลงานในรัฐบาลทักษิณ 1 ทำผลงานได้ถูกใจประชาชนจำนวนมากจากการรักษาสัญญาในช่วงที่ได้หาเสียงไว้แล้วนำมาปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม การดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำและประชาชนได้รับประโยชน์อย่างมากทำให้ความเชื่อใจของประชาชนที่มีต่อพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรคไทยรักไทยนั้นทำให้นายกทักษิณ ประกาศในการหาเสียงว่า พรรคผมจะอยู่ 2 สมัย ผมจะเป็นนายกรัฐมนตรี 8 ปี เพราะหลังจากผมก้าวลงจากนายกฯ จะมีนายกฯ ที่มาจากพรรคไทยรักไทยอีก 8 ปี รวมเป็น 16 ปี และประชาชนจะแถมให้อีก 4 ปี เป็นรัฐบาลไทยรักไทย 20 ปี” การประกาศอย่างมั่นใจของ หัวหน้าพรรคไทยรักไทย มาจากการทำการเมือง ในแบบคิดใหม่ ทำใหม่ นั้นเห็นผลชัดเจนจากประชาชนจำนวนมากที่ได้ใช้นโยบายที่พรรคไทยรักไทยทำ เป็นปัจจัยที่สำคัญทำให้ประชาชนตัดสินใจเลือกพรรคไทยรักไทยเข้ามาอีกครั้งอย่างโดยชนอย่างทะล่อมทะล่าย “... การเลือกตั้งปี 48 มันเปลี่ยนโฉมไปแล้ว คือ รัฐบาลทักษิณเป็นรัฐบาลแรกจริง ๆ เลยที่ไม่เข้าข่ายรัฐบาลก่อนหน้านี รัฐบาลก่อนหน้านีบริหารปีแรกจะเสียงดี และปีที่ 2, 3, 4 คะแนนเสียงจะตกตามมา แต่รัฐบาลทักษิณสวนทาง ตอนขึ้นมาเสียงก็กึ่ง ๆ กลาง ๆ แต่พอบริหารไปเสียงดีขึ้น ๆ ตามลำดับ จนถึง 4 ปี คะแนนเสียงไม่ตก

เพราะนโยบาย เพราะทักษิณเขาทำนโยบายจริงจัง อย่างเช่น กองทุนหมู่บ้าน 30 บาทรักษาทุกโรค ทำจริง ทำเร็ว . . .” (สุทธชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) หลังจากที่ชนะการเลือกตั้งในครั้งแรกและนั่งในตำแหน่งหัวหน้าฝ่ายบริหารและได้ทำตามนโยบายที่ได้หาเสียงไว้อย่างรวดเร็ว ทำให้นายกทักษิณในตำแหน่งหัวหน้าพรรคไทยรักไทยที่ได้ทำงานมา มีความมั่นใจอย่างมากจากการทำการสำรวจของพรรคไทยรักไทยและคะแนนความนิยมในพรรคและตัวนายกทักษิณนั้น ผลสำรวจออกมาเป็นที่พอใจอย่างมาก “... ทำไมนโยบายของพรรคหรือการทำงานทางการเมืองของไทยรักไทยมันถึงนั่งอยู่ในใจคน เพราะว่าคุณมีความยอมรับและให้ความสำคัญเอาปัญหาของเขามาคิดและแก้ไข ถามว่าหลังจากทำแล้วกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นกระบวนการ พรรคไทยรักไทยก็เป็นพรรคที่ทำงานการเมืองต่อเนื่องตลอด ไม่เหมือนกับพรรคดั้งเดิมที่ทำงานการเมืองเริ่มต้นช่วงการเลือกตั้ง หลังจากขึ้นมาเป็นรัฐบาลแล้ว การทำงานสื่อสารกับประชาชนตลอดเวลา ให้ประชาชนเป็นผู้ตรวจสอบนโยบายสะท้อนความต้องการ สะท้อนความบกพร่องของนโยบายแล้ว ก็มาปรับปรุงใหม่ ๆ . . .” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ทำให้พรรคไทยรักไทยและ ตัวนายกทักษิณมีความเชื่อมั่นว่าเดินมาถูกทางแล้วสำหรับ การใช้แนวคิดทางการเมืองที่จะประสานผลประโยชน์ของคนในชาติ โดยให้รัฐนั้นเข้าไปเพื่อขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับฐานรากของสังคม (ชนชั้นรากหญ้า) ที่มีจำนวนมากในเข้มแข็งแล้วสังคมทั้งระบบก็จะเดินไปได้เอง

การจัดบุคลากรในการลงแข่งขันในสนามเลือกตั้งครั้งที่ 2 ของพรรคไทยรักไทย จับสลากได้เบอร์ 9 พรรคไทยรักไทยได้มอบหมายให้ นายปองพล อดิเรกสาร เป็นผู้อำนวยการเลือกตั้งของพรรค แบ่งโครงสร้างการบริหารจัดการ ประกอบด้วยคณะกรรมการชุดใหญ่ที่เรียกว่า คณะกรรมการอำนาจการเลือกตั้งมี พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นประธานกรรมการ พล.อ. ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นรองประธานกรรมการ นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ เป็นเลขานุการ นายสุรนนท์ เวชชาชีวะ เป็นโฆษกศูนย์อำนาจการเลือกตั้งรวมทั้งคณะกรรมการ อันประกอบด้วย นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์, นายสมศักดิ์ เทพสุทิน, นายพินิจ จารุสมบัติ, นายพงศ์เทพ เทพกาญจนา, นายเนวิน ชิดชอบ มีการตั้งผู้อำนวยการเลือกตั้ง แต่ละภาคและคณะทำงานขึ้นมารับผิดชอบการเลือกตั้ง “... การปฏิรูปพรรคอันแรกคือ มีการปฏิรูปนโยบายของพรรค ที่สองคือแสวงหาบุคคลที่โดดเด่นมีประสบการณ์ในสังคมเก่า ๆ

เข้ามาในพรรค เตรียมการที่จะทำการ "พรมารี โหวต" ที่สี่ก็จะมีการเตรียมการจัดสาขาให้มีสาขาทุกจังหวัดและให้ ส.ส. แต่ละคนทำสำนักงานขึ้นมาและมีสาขาขึ้นมา เพราะว่าพรรคเองนอกจากจะมีการปฏิรูปพรรคแล้วยังมีการมองถึงเรื่องในอนาคต ถ้ามีการเลือกตั้งผู้ว่าก็จะให้สาขาเป็นคนพิจารณา..." (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 20 ตุลาคม 2559) พรรคไทยรักไทยภายใต้เงื่อนไขรัฐธรรมนูญปี 40 ที่มีเจตนารมณ์ให้พรรคการเมืองนั้นเข้มแข็ง และอำนาจการต่อรองตกอยู่ในมือ นายกรัฐมนตรี ทำให้การดำเนินนโยบายหลังจากที่ชนะเลือกตั้งได้ดำเนินนโยบายที่ได้หาเสียงไว้ ทำให้เกิดความศรัทธาจากประชาชนจำนวนมาก และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้มีการยุบพรรคไทยรักไทย ที่ประชาชนเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยนั้น มีความเชื่อว่ามาจาก คำสั่งของกลุ่มอำมาตย์ ที่เรียกกัน ในหมู่คนเสื้อแดงว่าระบบตุลาการภิวัตน์ ที่ฝ่ายอำมาตย์ ได้ตั้งคนของตัวเองขึ้นมา เพื่อที่จะทำร้ายพรรคไทยรักไทยและอดีตนายกทักษิณ ให้เป็นไปตามแผนบันได 4 ขั้น สร้างความไม่พอใจให้กับสมาชิกพรรคไทยรักไทย เกือบ 20 เสียง

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

1. เป็นศูนย์กลางประสานงานของประชาชนทั่วประเทศเพื่อต่อต้านระบบเผด็จการทุกรูปแบบ
2. เข้าร่วมการเคลื่อนไหวกับองค์กรต่าง ๆ ทั่วประเทศในการขับไล่คณะมนตรีความมั่นคง
3. ต่อต้านร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช
4. ต้องการให้คณะมนตรีความมั่นคงคืนประชาธิปไตยให้กับประชาชนโดยเร็วที่สุด
5. ต่อต้านระบบตุลาการภิวัตน์

การทำการกิจกรรมทางการเมืองของพรรคไทยรักไทยภายใต้บริบทรัฐธรรมนูญปี 2540 พรรคไทยรักไทย ได้ทำการเมืองแบบ ที่เรียกได้ว่า พูดยุติและทำจริง ที่ทำให้ประชาชนรับรู้และสัมผัสได้ จากการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้นำมาปฏิบัติหลังจากได้เป็นรัฐบาลอย่างที่ไม่มียุทธศาสตร์ไหนที่มาจากเลือกตั้ง สามารถทำได้มาก่อน และการดำเนินนโยบายนั้นส่งผลให้ประชาชน กินดี อยู่ดี ขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ทำให้มีประชาชนเข้ามาเป็นสมาชิก

พรรคไทยรักไทยเกือบ 20 ล้านเสียงที่ทำให้การสนับสนุนพรรคไทยรักไทย และฝ่ายอำมาตย์ ทำการรัฐประหารและต่อมาใช้ ระบอบ ตุลาการฉันทาภิวัตน์ ทำให้เกิดการยุบพรรคไทยรักไทย ทำให้ประชาชนที่เป็นสมาชิกพรรค นั้นมีคำถามในใจมากมาย เป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนเหล่านี้เข้าร่วมการเคลื่อนไหวโดยมี นักการเมืองของพรรคไทยรักไทย เป็นตัว เชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกในการที่จะเข้าร่วมการเคลื่อนไหว

กลุ่มชมรมคนรักอุดร

แกนนำ ประกอบด้วย ขวัญชัย สารคำ (ไพรพนา)

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม ก่อตั้งขึ้นในวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 เป็น กลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดขึ้นในจังหวัดอุดรธานี ที่มีมวลชนในจังหวัดและ จังหวัดใกล้เคียง เปรียบได้ว่าเป็นศูนย์กลางของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคอีสานใต้ มีมวลชนเป็นจำนวนมาก กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่มีความรัก ในตัวนายกทักษิณและพรรคไทยรักไทยก่อตั้งขึ้นหลังจากที่มีการยุบพรรคไทยรักไทยได้ ไม่นาน โดยมีการเคลื่อนไหวร่วมกับส่วนกลางหรือ น.ป.ช. ในช่วงหลัง ๆ โดยเป็นสมาชิก ในกลุ่ม น.ป.ช. และเป็นกลุ่มที่มีบทบาทสูงกลุ่มหนึ่งเนื่องจากมีฐานมวลชนจำนวนมาก และในพื้นที่อีสานนี้พรรคไทยรักไทยและตัวนายกทักษิณเป็นที่รักและมีความนิยมเป็น อย่างมาก โดยดูจากผลการเลือกตั้งที่พรรคไทยรักไทย กวาดที่นั่งมาจำนวนมากวันที่ 22 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ที่สถานีวิทยุ ของขวัญชัย ไพรพนา ชมรมคนรักอุดร ต. หมากร้าง อ. เมืองอุดร จ. อุดรธานี นายขวัญชัย ไพรพนาได้อ่านแถลงการณ์การประกาศจุดยืนและ แนวทางในการเคลื่อนไหว โดยมีคนเสื้อแดงจำนวน 200 คนเข้าร่วมฟัง โดยมีแนวทาง ในการเคลื่อนไหว อยู่ 3 ข้อ คือ 1 ชมรมคนรักอุดรจะยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา และ พระมหากษัตริย์ จะทำการต่อต้านทุกรูปแบบที่ทำลายสถาบันหลัก 2 ชมรมคนรักอุดร จะต่อต้านการรัฐประหารซ่อนรูป ที่มาจากกลุ่ม อำมาตย์ 3 ชมรมคนรักอุดรจะสร้าง เครือข่ายผู้ร่วมอุดมการณ์ในทุกภูมิภาค ให้มีความสามัคคี ประองคอง เป็นปึกแผ่น เพื่อ รวมกันเคลื่อนไหวต่อต้านผู้ที่ทำลายประชาธิปไตย ได้มีการออกแถลงการณ์สนับสนุน ให้ พล.ต.อ. ประชา พรหมนอก เป็นนายก พร้อมทำพิธีเผาโลงศพ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ โดยมีการประกาศพามวลชนไป 10000 คนไปป่วนการเปิดสภาเพื่อแถลงนโยบายของ

รัฐบาลอภิสิทธิ์ โดยมีประชาชนลงชื่อแจ้งความจำนงค์เพื่อเข้าร่วมการเคลื่อนไหวแสดงให้เห็นถึงความพยายามของฝ่ายอำมาตย์ ที่ต้องการเข้ามาชี้นำการเมือง ส่งผลให้เกิดรัฐบาลอภิสิทธิ์ ที่ถูกโจมตีจากคนเสื้อแดง ว่าเป็นรัฐบาลที่ถูกตั้งขึ้นในค่ายทหาร และอีกปัจจัยหนึ่งเกิดจาก ส.ส. ของฝั่งพรรคการเมืองในปีของ อดีตนายทักกิ้น ได้หักหลังประชาชน นำโดยนายเนวิน เข้าร่วมการจัดตั้งรัฐบาลกับพรรคประชาธิปัตย์ที่เป็นพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม โดยได้รับการตอบแทน กระทรวงหลัก ๆ หลายกระทรวง ยิ่งทำให้ประชาชนที่เป็นคนเสื้อแดงเห็นถึงความพยายามของฝ่ายอำมาตย์ที่จะทำลายพรรคการเมืองของฝ่ายเสื้อแดง การกระทำหลาย ๆ อย่างที่กลุ่มอำมาตย์ทำผ่านกลไกขององค์กรอิสระต่าง ๆ ที่ได้ตั้งขึ้นมา เพื่อที่จะทำลายพรรคการเมืองตลอดจนการเข้าสู่อำนาจทางการเมืองของตัวแทนของคนเสื้อแดง เป็นดังเชื้อไฟที่เติมความคับแค้นในหัวใจคนเสื้อแดงมากขึ้น ๆ จนทำการประชาชนที่ชอบนายทักกิ้นและพรรคไทยรักไทย ที่มองการเคลื่อนไหวอยู่ในระยะห่างนั้นขับไล่เข้ามา และพร้อมที่จะเข้าสู่กระบวนการเคลื่อนไหวจะการกระทำที่ฝ่ายอำมาตย์ กระทำ ตั้งแต่สนับสนุนการทำรัฐประหาร ใช้ระบบตุลาการภิวัตน์ เพื่อให้ยุบพรรคไทยรักไทย ตัดสิทธิทางการเมือง ผลักดันการจัดตั้งรัฐในค่ายทหาร การกระทำสองมาตรฐาน ปัจจัยเหล่านี้ทำให้มวลชนในต่างจังหวัดนั้นเพิ่มมากขึ้นและเข้มแข็งมากขึ้นในหลาย ๆ หัวเมืองต่าง ๆ ที่เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่เกิดจากฐานมวลชนที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและชื่นชอบบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 และได้รับผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจจากการดำเนินนโยบายคู่ขนานที่ทำให้คนในต่างจังหวัดได้รับประโยชน์

กลุ่มรักเชียงใหม่ 51

แกนนำประกอบด้วย นาย เพชรวรรต วัฒนพงศ์ศิริกุล (อดีตผู้สมัคร ส.ส. จังหวัดลำพูน) พ.ต.ท. สุพล ฟูมูลเจริญ จ.ต. พิชิต ตามูล พระครูสุเทพสิทธิคุณ (เจ้าอาวาสวัดศรีบุญเรือง) ศ. ดร. ธเนศวร์ เจริญเมือง (นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ ม. เชียงใหม่) นางกัญญาภัคร มณีจักร(ดีเจอ้อม)

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม เป็นกลุ่มมวลชนที่เกิดขึ้นในจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นฐานคะแนนเสียงที่มีความใกล้ชิด กับอดีตนายก ทักกิ้น อย่างใกล้ชิด เพราะเป็น

บ้านเกิดของอดีตนายกทักษิณ และ ยังเป็นศูนย์บัญชาการเลือกตั้งในเขตภาคเหนือ ที่มีนักการเมืองที่มี บารมี และมีอิทธิพล สังกัดพรรคไทยรักไทย ในหลายเขตการเลือกตั้ง ทำให้มีฐานมวลชนจำนวนมากและมีความเข้มข้นในการต่อสู้เคลื่อนไหวในการต่อต้านรัฐบาลฝ่ายอำมาตย์ เช่น กรณี ปลดธงที่มีตราพระปรมาภิไธย ทั้งลงแม่น้ำ มีการต่อต้านและขับไล่ ผบช.ภ 5 ในวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2551 นำโลงศพที่เขียนชื่อ พล.ต.ท. สมคิด บุญถนอม ไปประท้วงที่กองบัญชาการตำรวจภูธรภาค 5 และต่อมาในวันที่ 16 มีนาคม 2553 พระครูสุเทพสถิตคุณ เจ้าอาวาสวัดศรีบุญเรือง พร้อมด้วยกลุ่มคนรักเชียงใหม่ 51 ได้ประกอบพิธีสังเวยพระเจ้ากาวิละ ที่อนุสรณ์พระเจ้ากาวิละ กลุ่มนี้ก็เป็นอีกกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีนักการเมืองของพรรคไทยรักไทยเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวหลังจากที่ฝ่ายอำมาตย์ นั้นได้ใช้กลไกต่าง ๆ ที่จ้องทำลายล้างฝ่ายตรงข้าม

เป้าหมายในการเคลื่อนไหว เช่น การต่อต้านการทำรัฐประหาร การต่อต้านระบบอำมาตยธิปไตย การต่อต้านรัฐธรรมนูญ ปี 50 เหล่านี้เป็นต้น

กลุ่มพีทีวี

แกนนำ ประกอบด้วย วีระ มุสิกพงศ์, จักรภพ เพ็ญแข, จตุพร พรหมพันธุ์, ธีรัฐดิไสยเกื้อ

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม กลุ่มพีทีวี คือ กลุ่มนักการเมืองพรรคไทยรักไทย ที่ได้รับผลกระทบจากการทำรัฐประหาร มีการสื่อสารโดยใช้โทรทัศน์เป็นเครื่องมือในการสื่อสารหลัก และได้มีจัดทำรายการเพื่อต่อต้านกลุ่มพันธมิตรทางโทรทัศน์และวิทยุ ในช่วงที่กลุ่มพันธมิตร มีการขับไล่ รัฐบาลทักษิณ และหลังจากที่ฝ่ายอำมาตย์ใช้กลไกทางด้าน ตุลาการภิวัฒน์ ทำให้พรรคไทยรักไทยโดนยุบได้มีนักการเมืองได้เข้าร่วมกิจกรรมกับทางกลุ่ม พีทีวี มากขึ้นและเป็นกำลังสนับสนุนที่เข้มแข็ง ในการพามวลชนเข้าร่วมกันเคลื่อนไหว ตลอดจนเพิ่มความแข็งแกร่งให้กับการจัดการความเคลื่อนไหวทั้งในด้านกำลังเงินและกำลังคน ทำให้การเคลื่อนไหวในช่วงระยะเวลานี้มีมวลชนเพิ่มขึ้นจำนวนมากและมีมวลชนจากต่างจังหวัดเข้าร่วมชุมนุมมากยิ่งขึ้น “... เราใช้เวลากันพอสมควรในการที่จะสร้างเครือข่าย ในการที่จะสร้างแนวร่วม ในการที่จะจัดตั้งองค์กรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคโดยมีเครื่องมือสำคัญคือระบบการสื่อสารที่ทันสมัย

สมัยก่อนเวลาจะมีการอธิบายความคิดทางการเมืองมันทำกันด้วยความยากลำบาก เพราะว่าไม่สามารถสื่อสารถึงคนจำนวนมากไปพร้อม ๆ กันได้ แต่ว่าในยุคปัจจุบันผู้คนสามารถฟังสิ่งที่เราพูดได้ในห้องนอนของตัวเอง . . .” (ฉัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) และเมื่อได้ถูกคณะรัฐประหารตัดช่องการสื่อสาร เมื่อเป็นเช่นนั้นทางกลุ่มเลยมาเคลื่อนไหวบนถนน มีการจัดชุมนุมหลายครั้งวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2550 จัดการชุมนุมขึ้นครั้งแรก ณ ท้องสนามหลวง “. . . ตอนนี้อยู่ระหว่างเส้นทางระหว่างเส้นทางของเราที่สะบักสะบอมขนาดนี้ ไปดูขบวนการประชาธิปไตยในแต่ละประเทศเราพูดถึงพวกเขาในวันที่เขาอยู่บนเส้นชัยแล้ว เราพูดถึงประเทศนั้น ประเทศนี้ เขาอยู่ในจุดที่เขาประสบความสำเร็จ แต่ของเราเมื่อยังไม่ถึงเราก็จะมองว่า นปช. สารพัดที่จะโดนสารพัดที่จะเจอและเป็นขบวนการที่เหลวไหลเป็นขบวนการที่ไม่มีค่า ซึ่งเรื่องนี้ผมพร้อมพิสูจน์ ตอนที่ผมออกมาขึ้นครั้งแรกในต้นปี 50 ผมแทบไม่เห็นใครเลยที่สนามหลวงวันนั้น แต่ผมก็ยืนของผมมาจนถึงวันนี้ และถ้าไปฟังสิ่งที่ผมพูดในปี 50 จนวันนี้ก็ยังพูดเหมือนเดิม ก็คือเรื่องของการไม่ยอมรับรัฐประหาร . . .” (ฉัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) มีการปราศรัยต่อต้านและขับไล่ คณะรัฐประหาร ครั้งที่ 2 ณ บริเวณศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ครั้งที่ 4 วันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2550 จัดการชุมนุมขึ้น ณ ท้องสนามหลวง ร่วมกับกลุ่มอื่น ๆ ได้ดำเนินการล่ารายชื่อ กดดันให้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ ครั้งที่ 8 วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 การชุมนุมครั้งนี้ต่างจากครั้งที่ผ่านมามีเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองเกิดขึ้น คือ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตัดสินคดีโดยให้ยุบพรรคไทยรักไทย ในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 ครั้งที่ 9 วันที่ 2 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ณ ท้องสนามหลวง “. . . บทบาทอิทธิพลของพรรคการเมืองก็อยู่ในเชิงปริมาณว่าเมื่อพรรคการเมืองที่ถูกกระทำโดยอำนาจของเผด็จการกลุ่มประชาชนที่สนับสนุนพรรคการเมืองนั้นก็อยากที่จะมีส่วนร่วมและอยากที่จะเอาใจช่วยขบวนการที่ต่อต้านเผด็จการเพราะถือว่าเป็นพวกเดียวกันเป็นผู้ถูกกระทำเหมือนกันแต่ว่าในเชิงคุณภาพเป็นเรื่องของการต่อสู้ขบวนการที่จะต้องสร้างกันเอง . . .” (ฉัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) กลุ่มพีทีวีประกาศจะชุมนุมแบบยืดเยื้อจนกว่าจะขับไล่รัฐบาลและคณะรัฐประหาร

สำเร็จ ในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 มีการรวมตัวกันระหว่างกลุ่มพีทีวีกับ นปทร. เปลี่ยนเป็นการเคลื่อนไหวในนาม นปก.

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว การเคลื่อนไหวของกลุ่มนี้จะมีทีวี และวิทยุ เป็นเครื่องมือสื่อสารที่สำคัญและแตกต่างจากทุกกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง สามารถสื่อสารกับฐานมวลชนคนเสื้อแดงในขอบเขตพื้นที่กว้าง โดยการสื่อสารเพื่อให้เห็นข้อดีในระบบประชาธิปไตย และข้อดีของรัฐธรรมนูญปี 40 ที่ทำให้รัฐบาลนั้นมีเสถียรภาพ และอำนาจการต่อรองนั้นอยู่ที่นายกรัฐมนตรี ทำให้การสั่งการผ่านกระทรวงต่าง ๆ นั้นมีประสิทธิภาพ กว่าบริบททางการเมืองที่ผ่านมา ทำให้สามารถนำเอานโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำได้อย่างเป็นรูปธรรม จนทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขขึ้นจากเดิมอย่างเห็นได้ชัดเจน และประชาชนสัมผัสและรับรู้ได้ด้วยตัวเอง ทำให้ประชาชนมีความรักต่อนายกทักษิณ และพรรคไทยรักไทยเป็นอย่างมากอย่างที่ไม่เคยปรากฏมาก่อนในทางการเมืองที่จะมีมวลชนจำนวนมากในต่างจังหวัดและชนชั้นกลางในเมืองร่วมมือกันในการต่อต้านการทำรัฐประหารและการเข้ามาแทรกแซงและชี้นำทางการเมืองของฝ่ายเผด็จการ พีทีวี มีความสำคัญมากในการสื่อสาร กับมวลชนในการกำหนดแนวทางการต่อสู้ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ทำให้มวลชนรับรู้และเตรียมการกันเพื่อที่จะเข้าร่วมในการเคลื่อนไหว โดยประเด็นของการต่อสู้นั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามที่ฝ่ายอำมาตย์เพิ่มพื้นที่การชี้นำ เช่น (1) ต่อต้านการรัฐประหาร (2) ต่อต้านการเคลื่อนไหวทางการเมืองของสนธิ ลิ้มทองกุล (3) ต้องการให้ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์ ลาออกจากตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษ (4) ร่างรายชื่อลงนามถวายฎีกาแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้กับพรรคไทยรักไทยที่ถูกตัดสินให้ยุบพรรค และ (5) เคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านฝ่ายอำมาตย์ที่เข้ามาชี้นำทางการเมืองตามแผนบันได 4 ขั้น

ช่วงที่ 3 ช่วงพัฒนาการร่วมกลุ่ม มียุทธศาสตร์ เพื่อ คว่า ล้ม โคน

แผนบันได 4 ขั้น โดยขั้นที่ 1 ยึดอำนาจจากรัฐบาลทักษิณสำเร็จ การดำเนินการตามแผนของฝ่ายอำมาตย์ที่ต้องการแย่งชิงอำนาจการชี้นำทางการเมืองกลับมาอยู่ในฝ่ายของตนอีกครั้งหนึ่ง การดำเนินเพื่อที่จะให้เป็นไปตามแผนนั้น ต้องทำให้เกิดการยุบพรรคไทยรักไทย

ต้องดำเนินคดียึดทรัพย์อดีตนายกทักษิณให้คดีให้สิ้นสุดโดยเร็ว และดำเนินการให้
 ประชามติผ่าน และมาสู่การเลือกตั้งที่จะต้องพลิกขั้ว เอาพรรคประชาธิปัตย์มาเป็นรัฐบาล
 ให้ได้ “... ตอกย้ำไฮโลเปิดด้วยแทง ที่พรรคประชาธิปัตย์ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ พรรคชาติไทย
 บรรหาร พรรคมหาชน เสธนั้น 3 พันมิตรที่จับมีกันบอยคอตการเลือกตั้ง นำไปสู่การล้ม
 รัฐบาลทักษิณ กำลังได้รับการปูบ่บ่หนึ่งถึงขนาด เทพเทือก เก็บอาการไม่อยู่ แกล้งพูด
 ที่เล่นที่จริงให้นักข่าวเรียก 3 พรรคร่วมรัฐบาลล่วงหน้า...” (ไทยรัฐออนไลน์, 2550)
 การที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นเล่นการเมืองโดยใช้แนวทางอำนาจนิยมทำให้ขาดการพัฒนาตัวเอง
 เพื่อที่จะทำการเมืองในรูปแบบใหม่ที่เน้นการเชื่อมโยงกับประชาชนอย่างแท้จริงทำให้
 ผลสะท้อนในการทำโพลสำรวจในช่วงนั้น ฝ่ายการเมืองของพรรคไทยรักไทยก็ยังได้รับ
 ความนิยม จาตุรนต์ ฉายแสง ยกผลสำรวจโพลล่าสุดออกมา ร.ต.อ. ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์
 อดีตรองหัวหน้าพรรคไทยรักไทยมีความเหมาะสมเป็นนายกคนต่อไป ทำไมประชาชน
 ไม่นึกถึงคนสามพรรค ที่ฝ่ายอำมาตย์พยายามคลุมถุงชนเป็นรัฐบาลอำมาตย์ การดำเนินการ
 ตามแผนบันได 4 ขั้นนั้นทำให้ที่การเคลื่อนไหวในช่วงนี้มีปัจจัยที่มาจากที่ฝ่ายอำมาตย์
 พยายามในการรุกเพื่อที่จะโค่นล้มฝ่ายทักษิณแบบซุกรากถอนโคน และต้องการแย่งชิง
 อำนาจให้กลับมาอยู่ในมือของฝ่ายอำมาตย์อีกครั้งหนึ่ง ทำให้การเคลื่อนไหวในช่วง
 กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองต้องการพลังในการเคลื่อนไหวเพื่อให้มีประสิทธิภาพ
 ในการต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ที่กำลังรุกคืบการครอบงำอำนาจ ทำให้กลุ่มเคลื่อนไหว
 พัฒนาการร่วมกลุ่มกันเคลื่อนไหว

การประกาศก่อตั้ง แนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.)

“... เมื่อ 15 ปีที่แล้ว คณะรัฐประหาร รสช. โค่นรัฐบาลในระบอบประชาธิปไตย
 ที่มาจากการเลือกตั้งและทำให้ประเทศถอยหลังไปเป็นระบอบอำมาตยาธิปไตย รสช.
 ประชาชนไทยได้ทำการต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตย รสช. อย่างองอาจกล้าหาญ
 ในท่ามกลางการต่อสู้นั้นเองก็ได้ให้กำเนิดองค์กรสู้รบ “สมาพันธ์ประชาธิปไตย” ขึ้นมา
 และเข้าร่วมกับประชาชนในการต่อสู้โค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตยเพื่อแย่งชิงระบอบ
 ประชาธิปไตยคืนมาได้สำเร็จ ต่อมาประชาชนได้ร่วมกันสร้างรัฐธรรมนูญปี 2540 และ
 ได้รัฐบาลประชาธิปไตยตามครรลองของรัฐธรรมนูญ 40 ขึ้นมา มาถึงวันนี้ แม้เวลา

จะผ่านไปถึง 15 ปีแล้ว แทนที่ระบอบประชาธิปไตยตามครรลองของรัฐธรรมนูญ 40 จะก้าวรุกไปข้างหน้าตามวิถีทางอันเป็นวิทยาศาสตร์ของมัน กลับมี “ปีศาจรัฐประหาร และสมุนบริวาร” ในนามของ “คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น “คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ” มาทำลายระบอบประชาธิปไตยลงไปและนำเอาระบอบอำมาตยาธิปไตยที่ถอยหลังเข้าแทนที่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้ต่อสู้คัดค้านการด้านรัฐประหาร คปค. หรือ คมช. ในทันที และขยายตัวก้าวหน้ามาเป็นลำดับ จนประชาชนจำนวนหนึ่งสามารถก่อรูปการต่อสู้มาเป็น “สิบสององค์กรด้านรัฐประหาร” นอกจากนี้ประชาชนทั่วประเทศรวมทั้งในต่างประเทศก็ได้ต่อสู้อย่างมาดละเช่นกัน สิบสององค์กรด้านรัฐประหารก็ขยายตัวมากขึ้นทุกที (ต่อมาเป็นสิบแปด) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องก่อรูปองค์กรต่อสู้รัฐประหารของประชาชนในรูปแบบที่กว้างขวางรวบรวมทุกภาคส่วนเข้ามาได้อย่างไม่มีขอบเขตโดยมีเป้าหมายและภารกิจที่เข้มแข็ง สิบแปดองค์กรด้านรัฐประหารเดิมจึงขอรับมอบคบเพลิงแห่งการต่อสู้เมื่อ พฤษภา 35 สิบห้าปีที่แล้วมา และขอประกาศการสถาปนาแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.) โดยจะไม่จำกัดองค์กรเพียงสิบแปดเท่าที่มีอยู่ แต่จะขอเชิญและนับรวมเอาทุกองค์กรทุกหมู่เหล่าทุกภาคส่วนที่ด้านรัฐประหารเป็นส่วนหนึ่งของ นปตร. ทั้งสิ้น นปตร. มียุทธศาสตร์ในการต่อสู้ที่ชัดเจนเพียงสามคำ คือ คำว่า ล้ม โค่น” นี่คือการประกาศแนวทางการต่อสู้เมื่อมีการรวมตัวกันเคลื่อนไหว นปตร. มียุทธศาสตร์ในการต่อสู้ที่ชัดเจนขึ้น เมื่ออำมาตย์เพิ่มพื้นที่การชี้หน้า ฝ่ายต่อต้านต้องรวมตัว เพื่อ คำว่า ล้ม โค่นในสิ่งที่อำมาตย์วางแผนการครอบงำอำนาจการชี้หน้า การรวมตัวของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มย่อยกลุ่มต่าง ๆ พัฒนามาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาชนด้านรัฐประหาร (นปตร.) ได้พัฒนามาจากกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองกลุ่มต่าง ๆ ที่มีแนวทางการเคลื่อนไหวในแนวทางเดียวกัน ที่สามารถรวมตัวกันเคลื่อนไหวได้เพื่อก่อให้เกิดพลังในการเคลื่อนไหว อันเนื่องมาจากตลอดระยะเวลาหลังการการทำให้รัฐประหาร ฝ่ายอำมาตย์มีความพยายามหลายเรื่องในการที่จะแทรกแซงและชี้นำทางการเมือง ตั้งแต่การอยู่เบื้องหลังการทำรัฐประหาร การใช้ระบบตุลาการภิวัตน์กำจัดพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม และมีความพยายามใช้กลไกของรัฐที่ฝ่ายอำมาตย์ควบคุมอยู่ ร่างรัฐธรรมนูญเพื่อลดอำนาจฝ่ายการเมือง และลดความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐที่ใช้ผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ทำให้การเคลื่อนไหว

ของกลุ่มต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นหลังจากการทำรัฐประหาร ที่ฝ่ายอำมาตย์ได้พยายามเข้ามาแทรกแซงและเพิ่มอำนาจในการชี้นำทางการเมืองอย่างชัดเจน ก่อให้เกิดกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่มีเป้าหมายในการเคลื่อนไหวเฉพาะเรื่องที่กลุ่มตัวเองนั้นต่อต้าน และเมื่อแนวทางการเคลื่อนไหวทุกกลุ่มมีแนวทางที่ร่วมกันได้จึงมีการรวมกลุ่มกันในเบื้องต้น โดยในช่วงแรกมีการร่วมตัวกันโดยใช้ชื่อว่า 8 องค์การต้านรัฐประหาร ประกอบด้วย กลุ่มคนจนเมืองเพื่อประชาธิปไตย เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร สมาพันธ์ประชาธิปไตย มูลนิธิวีรชนประชาธิปไตย กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์ กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40 กลุ่มกรรมกรเพื่อประชาธิปไตย (ผู้จัดการออนไลน์, 2550) มีเป้าหมายคือ การต้านรัฐประหารและเปิดแถลงตัวในวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2550 และได้มีการจัดชุมนุมใหญ่ครบรอบ 6 เดือนการทำรัฐประหารให้คืนอำนาจให้ประชาชนโดยเร็ว วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2550 ได้มีการจัดชุมนุม และได้เดินทางไปประท้วงยังบ้านสี่เสาเทเวศ ซึ่งเป็นบ้านพักพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ การชุมนุมในช่วงนี้เป็นช่วงที่กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองพุ่งเป้าไปที่ประธานองคมนตรี ที่กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองมีความเชื่อว่า พล.อ. เปรม คือ บุคคลที่เป็นคนสั่งการ ตั้งแต่การทำรัฐประหาร ตลอดจนการเดินเกมทำลายล้างฝ่ายตรงกันข้ามเพื่อเพิ่มอำนาจขึ้นอีกครั้งหนึ่งหลังจากที่อำนาจการชี้นำตกไปอยู่ในฝ่ายของทักษิณมาหลายปี “... ถ้าอำนาจอยู่ที่ประชาชน แล้วประชาชนเลือกที่จะเอาคุณทักษิณแบบนี้ในเชิงอันตรายที่ของจารีตนิยมมองมันเป็นอันตรายต่อสิ่งที่เขาถือว่ามันขัดกับธรรมเนียมจารีต เขาต้องการให้รัฐไทยเป็นรัฐทหารรัฐข้าราชการและอำนาจเดิมยังดำรงอยู่...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล 3 พฤศจิกายน 2559) มีการจัดชุมนุม ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในงานปาฐกถา “6 เดือนรัฐประหารก้าวต่อไปของประเทศไทย” วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2550 ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื่องจากมีประชาชนเพิ่มมากขึ้น มีการเพิ่มกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง จากแปดกลุ่มมาเป็นสิบสองกลุ่ม โดย 4 กลุ่มที่ที่มีมติเข้าร่วมคือกลุ่ม กลุ่มพันธมิตรสหภาพแรงงาน-ประชาธิปไตย สมาพันธ์ประชาธิปไตยภาคอีสาน สมาพันธ์คนรักประเทศไทย สมาพันธ์-แรงงานสิ่งทอตัดเย็บเสื้อผ้า และสุดท้ายมีการเข้าร่วมกลุ่มเพิ่มอีก 10 กลุ่ม เช่น กลุ่มนิคมสยามปรทัศน์ กลุ่มพรรคแนวร่วมภาคประชาชน กลุ่มสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) กลุ่มเครือข่ายรามคำแหงรักประชาธิปไตย กลุ่มสหพันธ์แรงงานอาหารและ-

เครื่องคัม กลุ่มชมรมคนรักอุดร กลุ่มประชาธิปไตยไม่ใช่แค่คึก กลุ่มพลังหนุ่มสาว เพื่อประชาธิปไตย กลุ่มโครงการณรงค์เพื่อแรงงานไทย กลุ่มสมพันธ์แรงงานกระดาษ และกลุ่มแนวร่วมประชาชนแห่งประเทศไทย รวมเป็น 22 กลุ่มจึงได้มีการเปลี่ยนชื่อเป็น “แนวร่วมประชาชนต้านรัฐประหาร” และมีการเปิดตัวในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 มีการเคลื่อนไหวร่วมกันโดยใช้คำขวัญว่า “คว่ำ ล้ม โค่น” ซึ่งให้ความหมายไว้ดังนี้ คว่ำ หมายถึง การคว่ำรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ล้ม หมายถึง ล้มคณะมนตรีความมั่นคง (คมช.) ผู้ก่อตั้งรัฐประหาร โค่น หมายถึง โค่นระบอบอำมาตยาธิปไตย ส่วนในฝ่ายของ พี่ทีวี ได้ออกมาจัดการชุมนุมที่ห้องสนามหลวงเป็นครั้งแรกในวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2550 ได้จัดต่อเนื่องทุกสัปดาห์ โดยมีประเด็นเน้นการตรวจสอบการทำงานของคณะรัฐประหาร และต่อมาเพื่อให้การเคลื่อนไหวมีพลังมากขึ้น นปทร.มีมติร่วมเคลื่อนกับกลุ่ม พี่ทีวี ในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 ในนาม แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) ที่มีแนวคิดทางการเมืองไปในแนวทางเดียวกันเพื่อร่วมกันเคลื่อนไหว

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ต่อต้านการรัฐประหารที่ไม่ได้มาจากประชาธิปไตย ตรวจสอบการทำงานของคณะมนตรีความมั่นคง (คมช.) ต่อต้านระบอบอำมาตยาธิปไตย ซึ่งเชื่อกันว่าผู้อยู่เบื้องหลัง คือ พลเอก เปรม ติณสูลานนท์

ขบวนการแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) หลังจากทีตุลาการรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคไทยรักไทยในวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 กลุ่ม นปทร. และกลุ่ม พี่ทีวี ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น นปก. โดยมีแกนนำ ประกอบด้วย จตุพร พรหมพันธุ์, ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, วีระ มุสิกพงศ์, สรรเสริญ ศรีอ่อนเรือน, จักรภพ เพ็ญแข, อภิวัฒน์ วีริยะชัย, เมธาพันธ์ โพธิ์ธีรโรจน์, สุรัชย์ คำณวัฒน์นาสุรณ, ก่อแก้ว พิกุลทอง, วราวุธ ฐานังกรณ, สมยศ พุกกะยาเกษมสุข, ประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ, สมบัติ บุญงามอนงค์, เหวง โตจิราการ, มานิตย์ จิตต์จันทร์, วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย, ชินวัฒน์ หาบุญพาด, สุทธชัย ยัมประเสริฐ, จรัส คิษฐาภิรักษ์ เป็นต้น

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม

วันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 จัดตั้งองค์กรภายใต้ชื่อ “แนวร่วมประชาธิปไตย-ขับไล่เผด็จการ (นปก.)” ขึ้นอย่างเป็นทางการ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีเป้าหมายเฉพาะหน้า คือ การคว่ำรัฐธรรมนูญจากผลพวงการทำรัฐประหาร การรวมตัวของกลุ่มต่าง ๆ ที่มีฐานมวลชนนั้นแตกต่างกัน มีผลอย่างมากในการเพิ่มจำนวนผู้ที่เข้าร่วมชุมนุม “... นักวิชาการจำนวนมากก็แสดงตัวว่ายืนอยู่กับฝ่ายอนุรักษ์นิยม คนชั้นกลางจำนวนมากก็แสดงออกว่าพึงพอใจกับสังคมที่เป็นอยู่ในปัจจุบันเพราะตัวเองอยู่ในสถานะที่ไม่เสียเปรียบ ตัวเองอยู่ในสถานะที่เป็นคนที่เข้าถึงทรัพยากรได้ง่ายมากกว่า เป็นคนเข้าถึงกลไกการอำนาจประโยชน์จากรัฐได้มากกว่า แต่ว่าคนที่เขาออกมาอย่างที่ผมบอก เขาเห็นว่ามันไม่ถูกต้องและก็หาคำตอบไม่ได้ เมื่อนั่งหาคำตอบให้ตัวเองไม่ได้ก็ต้องออกมาหาคำตอบข้างนอกพร้อมกับขบวนการต่อสู้ที่มันเป็นอยู่...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล, 1 พฤศจิกายน 2559) เพราะกลุ่มต่าง ๆ นั้นมีประชาชนที่มีแนวคิดตรงกันอยู่เป็นจำนวนมากในแต่ละกลุ่ม เมื่อมีการประสานงานกันจากกลุ่มใหญ่สู่กลุ่มย่อย การระดมคนที่จะมารวมตัวกันเคลื่อนไหวนั้นเป็นไปได้ไปอย่างมีประสิทธิภาพ

วันที่ 9 มิถุนายน พ.ศ. 2550 เวลา 13.00 น. ที่อาคารอเนกประสงค์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กลุ่ม นปก. ได้มีการนัดหมายประชุมเพื่อขับไล่ คมช. โดยมีแกนนำและนักการเมือง นักวิชาการ เข้าร่วมกว่า 100 คน โดยไม่ให้สื่อมวลชนเข้ารับฟัง โดยมีมติในที่ประชุม ให้มีการตั้งแกนนำขึ้นมา 7 คน โดยมีนายมานิตย์ จิตต์จันทร์กลับ อดีตประธานศาลฎีกาเป็นประธาน โดยการขับเคลื่อนให้อยู่ภายใต้การขับเคลื่อนของแกนนำทั้ง 7 คน และมี นักการเมืองที่สังกัดพรรคไทยรักไทยร่วมด้วยจำนวนมาก เช่น พ.อ. อภิวันท์ วิริยะชัย และต่อมา มีการเคลื่อนไหวกดดันรูปแบบขบวนครั้งที่ 1 ผู้เข้าร่วมประมาณ เกือบ 30000 คน โดยช่วงหลัง 2 ทุ่มไปแล้วจะมีมวลชนที่เป็นคน กรุงเทพฯ มาเข้าร่วมหลังเสร็จภารกิจงานโดยเคลื่อนขบวนจากเวทีท้องสนามหลวงไปยังกองบัญชาการกองทัพไทย โดยเน้นย้ำกับมวลชนโดยใช้หลัก 3 ประการ คือ “ไม่โกรธ ไม่ตอบโต้ ไม่ใช้ความรุนแรง” จะเห็นได้ว่าการรวมกันของกลุ่มต่าง ๆ ทำให้เกิดมวลชนในการเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นอย่างมาก และเกิดเหตุชุมนุม ตำรวจต้องใช้แก๊สน้ำตา แต่ก็ไม่สามารถต้านทานมวลชนจำนวนมากได้

วันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2550 “ยึดทรัพย์” แผนบันได 4 ขั้นนั้นสำเร็จอีกขั้น ศาลมีคำสั่งให้ “อายัดทรัพย์สิน” ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิด โฆษก กมช. แดงผลประชุม กมช. ที่มี พล.อ. สนธิ เป็นประธานในที่ประชุม ไม่มีการหารือเรื่องการอายัดทรัพย์ เพียงแต่มีหลายฝ่ายวิจารณ์ว่า การอายัดทรัพย์น่าจะเป็นผลดี การดำเนินการของฝ่ายอำนวยการที่พยายามจะยึดทรัพย์ของนายกทักษิณการต่อสู้ของอดีตนายกทักษิณมีนายนภดล ปัทมะ ที่ปรึกษาฝ่ายกฎหมายกล่าวว่า ฝ่ายกฎหมายได้ศึกษาข้อกฎหมายอย่างละเอียดยืนยันว่า คตส. ไม่มีอำนาจในการยึดทรัพย์ตามประกาศ คปค. แต่เมื่อแผนบันได 4 ขั้นในขั้นที่ 2 นั้นมีเป้าหมายคือการยึดทรัพย์ ทำให้ คตส. ใช้อำนาจในการสั่งอายัดทรัพย์สินตามประกาศ คปค. ฉบับที่ 30 ทำการอายัดทรัพย์จตุพรแคนนาได้ประกาศเอาไว้ล่วงหน้าจะไม่มีการเคลื่อนไหวจนสื่อแดงไปกดดันในวันตัดสินคดี ยึดทรัพย์

วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2550 “ดร. ทักษิณ ชินวัตร ปราศรัยจากประเทศอังกฤษ” ผ่านการบันทึกวิดีโอ ที่ห้องสนามหลวงเป็นครั้งแรก ได้มีโอกาสพูดคุยกับประชาชนเป็นครั้งแรกหลังจากถูกรัฐประหารหลังจากมีคำสั่งการอายัดทรัพย์ “... ต้องยอมรับว่า อดีตนายกทักษิณและพรรคไทยรักไทยมีแนวนโยบายสนับสนุนประชาชนคนยากคนจน และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในระดับรากหญ้าอย่างมาก โดยดูจากผลการเลือกตั้งทั้งสองครั้ง และการไปพบปะประชาชนจะมีประชาชนจำนวนมากมาต้อนรับอย่างเนืองแน่นในทุก ๆ ที่ที่อดีตนายกเดินทางไปตรวจราชการ...” (นิสิต สินธุไพร, การสัมภาษณ์-ส่วนบุคคล 20 ตุลาคม 2559) มีผู้เข้าร่วมฟังครั้งสนามหลวงประมาณ 70000 คน ทำให้การปราศรัยของอดีตนายกในครั้งนี้เป็นการเปิดหน้า เพื่อที่จะต่อสู้กับระบบอำมาตย์อย่างแท้จริงทำให้ความมั่นใจและทำให้ประชาชนเข้าร่วมการเคลื่อนไหวเพิ่มขึ้นอย่างมาก ทำให้สนามการต่อสู้เพื่อที่จะโค่นล้มอำมาตย์นั้น มีบุคคลที่เป็นที่รักของเขามาร่วมขบวนการต่อสู้ ทำให้ได้ใจของมวลชนไปอย่างมาก

วันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2550 แกนน่านปค. ได้เดินทางไปที่กองบัญชาการกองทัพ ไปยื่นหนังสือเรียกร้องให้คณะมนตรีความมั่นคงลาออกและคืนอำนาจให้กับประชาชน พร้อมทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลจัดเวทีประชันความคิดในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญระหว่างฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยขึ้น “... ผมคิดว่าสังคมไทยมันถูกทำให้คุ้นเคยกับความคิดแบบเบียวและสองมาตรฐานตามระบบมาตลอดเวลาเช่น ระบบคิดที่ว่าเมื่อรัฐประหารชนะ

ออกกฎหมายออกคำสั่งห้ามออกแต่ทำอะไรก็ถูกมันกลายเป็นแนวคิดหลักในระบบกฎหมายไทยมาเป็นเวลาอย่างน้อยที่สุดนับตั้งแต่ พ.ศ. 2490 เป็นต้นมาทุกคนยอมรับหมดเพราะคำสั่งคณะปฏิวัติ . . .” (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, การล้มล้างอำนาจส่วนบุคคล 2 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 มีการเคลื่อนไหวกดดันรูปแบบขบวนครั้งที่ 3 ผู้เข้าร่วมประมาณ 10,000-15,000 คน มีเป้าหมายที่เคลื่อนที่ไปหน้าบ้าน พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ไม่สามารถฝาด่านของเจ้าหน้าที่ตำรวจไปได้

วันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 “ขยายแนวร่วมสู่ภาคเหนือและภาคอีสาน” นปท. ตั้งเวทีที่จังหวัดยโสธร เป็นการขยายแนวร่วมสู่ต่างจังหวัดเป็นครั้งแรก โดยมีฐานเสียงของพรรคไทยรักไทยจากจังหวัดใกล้เคียงเข้าร่วมจำนวนมากให้การต้อนรับและพร้อมที่จะร่วมเคลื่อนไหวกับ นปท. ที่เป็นกลุ่มเคลื่อนไหวที่มีแนวทางและอุดมการณ์ทางการเมืองที่เป็นแนวทางเดียวกันกับประชาชนและประชาชนส่วนมากนั้นมีแนวคิดต่อต้านระบบอำมาตย์ จากการที่ฝ่าย อำมาตย์นั้น ได้แทรกแซงทางการเมืองด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยขัดหลักประชาธิปไตยและความยุติธรรมที่ขาดความเป็นธรรมนำมาสู่ คำว่าสองมาตรฐาน ที่ฝ่ายทักษิณทำอะไรก็ผิด แต่อีกฝ่ายทำอะไรก็ไม่ผิด และการแทรกแซงทางการเมืองนั้นทำให้ประชาชนรู้ว่า อำนาจในมือของเขานั้นถูกกดขี่ทาบลง จากรัฐธรรมนูญปี 50 โดยประชาชนเรียนรู้ วิถีและอุดมการณ์ประชาธิปไตย จากสื่อของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ประชาชนไม่มีความเชื่อในกระแสหลัก ที่รัฐบาลควบคุมอยู่ โดยที่ นปท. ได้ขยายแนวร่วมไปที่จังหวัดต่อจากจังหวัด ยโสธร ในวันที่ 5 กภาพสินธุ์ มีประชาชนเข้าร่วม ประมาณ 20000 คน และสกลนคร ในวันที่ 11 ลำพูน 15 พิชญโลก นี่คือการต่อต้านคณะรัฐประหารที่ พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน เรียกว่า “คลื่นใต้น้ำ”

วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 การเคลื่อนขบวนครั้งนี้ มุ่งไปที่บ้านสี่เสาเทเวศร์ บ้านพักของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ เพื่อกดดันให้ลาออกจากตำแหน่งองคมนตรี เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการรัฐประหาร ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 การเคลื่อนไหวของแกนนำ นปท. ในครั้งนี้ ทำให้เจ้าหน้าที่รัฐตัดสินใจใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุม เป็นเหตุให้ผู้ร่วมชุมนุมได้รับบาดเจ็บหลายสิบคน เจ้าหน้าที่ตำรวจขออนุมัติหมายจับแกนนำ นปท. 9 คน คือ วีระ มุสิกพงศ์, จตุพร พรหมพันธุ์, จักรภพ เพ็ญแข, ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ,

เหวง โตจิราการ, วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย, มานิตย์ จิตต์จันทร์, อภิวันท์ วิริยะชัย และจรัส ดิษฐาอภิชัย และสามารถควบคุมตัวแกนนำได้ในเวลาต่อมา (ไทยรัฐ, 2550)

วันที่ 26 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 การเคลื่อนไหวของ นปค. ยังดำเนินต่อไป และได้มีการประชุมแต่งตั้งแกนนำรุ่น 2 เป็นชุดรักษาการแทน ประกอบด้วย เมธาพันธ์ โพธิ์ศิริโรจน์, ชินวัฒน์ หาบุญพาด, ก่อแก้ว พิกุลทอง, วราวุธ ฐานังกรณ์, สมบัติ บุญงามอนงค์, สมยศ พลฤกษ์เกษมสุข, สุรชัย คำนวิพัฒน์ และประทีป อึ้งทรงธรรม ฮาตะ แกนนำจากกลุ่มสมาพันธ์ประชาธิปไตย

ภายหลังเหตุการณ์วันที่ 22 กรกฎาคม กิจกรรมของขั้วเคลื่อนไหวของ นปค. คือ “คว่ำ ล้ม โคน รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550” และการจัดงาน “คอกไม้ประชาธิปไตย” มีการเรียกร้องให้ปล่อยตัวแกนนำ นปค. วันที่ 9 สิงหาคม พ.ศ. 2550 นปค. จัดกิจกรรมในการรณรงค์ “แดงไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ” “. . . บทบาททางด้านนโยบายของอดีตนักทักทิมที่ทำมา 6 ปี มีผลในการต่อสู้ในระยะสั้นๆ แต่ในระยะต่อมาถ้าจะหยุดอยู่แค่ทักทิม ไม่สามารถกลับมาต่อสู้ได้ ระยะต่อมาคือช่วงรับหรือไม่รับรัฐธรรมนูญ 50 เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็มีผลกระทบระดับความคิดการเมืองระดับจิตสำนึกทางการเมืองให้สูงขึ้น . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) มีการรณรงค์ใหญ่จากอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยไปยังศูนย์การค้าสยามเซ็นเตอร์ ในวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2550 ก่อนการลงประชามติหนึ่งวันผลการลงประชามติ ฝ่ายสีแดงเป็นฝ่ายพ่ายแพ้ “. . . ดังนั้น พอรัฐประหารเขาก็ค่อย ๆ แสดงออกและส่วนเรื่องคนเสื้อแดงมาปรากฏเอาตอนประชามติรับหรือไม่รับรัฐธรรมนูญ ปี 50 ชาวบ้านก็เริ่มจากรักทักทิมและต่อต้านก็เลยเกลียดรัฐประหาร ก็เลยค่อย ๆ เรียนรู้ทางการเมืองว่าทักทิมได้มาเพราะระบอบประชาธิปไตย . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) กลุ่ม นปค. มีการประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 19 สิงหาคม พ.ศ. 2550 โดยที่นักการเมืองในกลุ่มเตรียมตัวเข้าสู่โหมดการเลือกตั้ง และผลการเลือกตั้ง ในวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2550 พรรคพลังประชาชนที่แปลงตัวมาจากพรรคไทยรักไทยก็ได้รับชัยชนะ

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

เช่น การคว่ำรัฐธรรมนูญของคณะรัฐประหาร ฉบับพุทธศักราช 2550 ล้ม หมายถึง การต่อสู้เพื่อล้ม คมช และ ผลผลิตของ คมช โค่น คือการต่อสู้เพื่อ โค่น ระบอบอำมาตยาธิปไตยการต่อต้านระบอบเผด็จการการระดมคนจำนวนมากเพื่อเคลื่อนไหวกดดันรูปแบบ ขบวนการใหญ่ นปค. มี ข้อเรียกร้องให้ พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ ลาออกจากตำแหน่ง ประธานองคมนตรี ตั้งแกนนำรุ่นที่ 2 เพื่อขับเคลื่อนขบวนการให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ต่อต้านหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ปฏิเสธรัฐธรรมนูญที่มาจาก คณะรัฐประหารและเรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้ให้รัฐบาล และคณะมนตรีความมั่นคงประกาศยกเลิกกฎอัยการศึกทั้ง 35 จังหวัด เรียกร้องและ ผลักดันให้มีการเลือกตั้งโดยเร็วที่สุด

สรุปในช่วงการเคลื่อนไหวที่เป็น น.ป.ก. ถือว่าช่วงการเคลื่อนไหวช่วงนี้มีการพัฒนา และมีพลังมวลชนเพิ่มขึ้นจำนวนมากแบบก้าวกระโดด มาจากปัจจัย เช่น การยุบพรรค-ไทยรักไทยทำให้นักการเมืองที่ถูกตัดสิทธิทางการเมือง ออกมาร่วมเคลื่อนไหวกับกลุ่ม นปค. จำนวนมาก และเป็นกำลังสำคัญ ที่สามารถขนมวลชนจากต่างจังหวัดมาเข้าร่วม การเคลื่อนไหว และเมื่อ อดีตนายทักซิณ เปิดตัวและปราศรัยกับมวลชนที่มาร่วมเคลื่อนไหว นั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ นักการเมืองของพรรคไทยรักไทยที่ถูกยุบพรรคต้องให้ ความร่วมมือกับกลุ่ม นปค. อย่างเต็มที่ และกลุ่ม นปค. มีการตั้งเวทีเพื่อขยายแนวร่วม ออกต่างจังหวัดทั้งภาคเหนือและภาคอีสานในการที่จะเคลื่อนไหวเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย คือ คว่ำ ล้ม โค่น เมื่อการร่วมตัวมีกำลังคนมากการเคลื่อนไหวก็มีพลังจึงนำมาสู่การเดินทาง ไปประท้วงที่หน้าบ้าน พล.อ.เปรม ที่เป็นต้นตอของวงจรอุบาทว์เพื่อที่จะทำการ โค่น ระบอบอำมาตย์ ที่ พล.อ.เปรมนั้นมีบทบาทสูงในฐานะประธาน องคมนตรี ครั้งนี้เป็น ผลสำเร็จหลังจากที่ได้พยายามมาหลายครั้ง เมื่อถึงบ้าน พล.อ. เปรม เกิดเหตุชุลมุนและมีการปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้แกนนำโดนหมายจับในช่วงต่อมาทำให้มีการตั้งแกนนำ นปค. รุ่นที่ 2 ขึ้นมาแทนรุ่นแรกที่โดนจับ“สัญลักษณ์สีแดง” “... ซึ่งก็ตั้งขึ้นมาเป็นแนวร่วม แบบเดิม ๆ คือ มีกลุ่มต่าง ๆ มาร่วมประชุมกันเป็นครั้งเป็นคราว ดูแบบผิวเผินเหมือนจะ ยิ่งใหญ่ขึ้น นปค. นั้นเติบโตใหญ่ขึ้น คือ เดือนสิงหาคม ที่มีการลงมติการรับไม่รับ ร่างรัฐธรรมนูญปี 2550 เกิดขบวนการ Vote No และมีสัญลักษณ์สีแดงเริ่มต้นขึ้นและ

ตามมาด้วยรายการความจริงวันนี้ 51 มีมวลชนเกิดขึ้นได้มากจากรายการความจริงวันนี้ . . .” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, 2555, หน้า 111-113) ได้ถูกนำมาใช้โดยกลุ่มพลเมืองภิวัตน์ที่นำโดย นายสมบัติ บุญงามอนงค์ เลือกใช้ในการคัดค้านร่างรัฐธรรมนูญ และ นปค. ก็รับแนวคิดนี้แดงมาใช้ เป็นสัญลักษณ์ของกลุ่มและใช้ในหลายกิจกรรมจนพัฒนาไปสู่คนเสื้อแดง ซึ่งในช่วงแรก ๆ ในการเคลื่อนไหว กลุ่ม นปค. ก็ยังใช้สีเหลืองอยู่เพราะถือว่ากลุ่มพวกตนก็ยังมีความรักและเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ใช้ผูกขาดความรักไว้เพียงแก่ กลุ่มพันธมิตร

ช่วงที่ 4 ช่วงจลาจล

ช่วงที่ 4 ช่วงจลาจล“กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หลังจากตีแผนบันได 4 ขั้นเพื่อขุดรากถอนโคน นักการเมืองและพรรคการเมืองฝ่ายทักษิณ นั้นเป็นไปตามที่ได้วางไว้ ทำให้เกิดแรงกดดันอย่างมากต่อกลุ่มต่อต้านระบบอำมาตย์ ทำให้การเคลื่อนไหวในการที่จะให้บรรลุปเป้าหมายการต่อสู้ ทำให้เกิดปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐทำให้ แก่นนำและมวลชน โดนข้อหาเป็นจำนวนมาก การต่อสู้ที่ยาวนานตั้งแต่การก่อตัวของกลุ่มต่อต้านการรัฐประหารในช่วงแรก ๆ และเพิ่มจำนวนกลุ่มต่อต้านมากขึ้นเรื่อย ๆ จากแผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์ หลังจากที่มีการทำรัฐประหาร มีกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองขนาดเล็ก ๆ ที่มีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของกลุ่มขนาดย่อย ๆ โดยที่กลุ่มแรกออกมาเคลื่อนไหว คือ กลุ่ม 19 กันยาต้านรัฐประหาร ที่เน้นการต่อต้านการรัฐประหาร ช่วงต่อมาก็มีกลุ่มที่เคลื่อนไหวเกี่ยวกับการต่อต้านรัฐธรรมนูญปี 50 และเมื่อศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้มีการยุบพรรคไทยรักไทย (จากแผนบันได 4 ขั้น) ทำให้ นักการเมืองของพรรคไทยรักไทยได้ออกมารวมตัวกันเคลื่อนไหวในนามกลุ่ม คนรักทักษิณ ไม่เอาเผด็จการ โดยกลุ่มนี้ มีบทบาทสูงในการเชื่อมโยงมวลชนที่ส่วนใหญ่เป็นฐานเสียงของพรรคไทยรักไทยกับกลุ่ม นปช. การเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นก็มีกลุ่มต่าง ๆ เพิ่มขึ้นมาเรื่อย ๆ จากความพยายามของฝ่าย อำมาตย์ที่เข้ามามีอำนาจทางการเมืองผ่านกลไกและองค์กรของรัฐที่ คมช. ตั้งขึ้นมาตามแนวทางที่เรียกว่า บันได 4 ขั้นตามที่ฝ่ายอำมาตย์มีเป้าหมายเพื่อการทำลายนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม การเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นพัฒนาจากกลุ่มย่อย

มาสู่การรวมกลุ่มเพื่อที่จะให้มีพลังเพื่อที่จะต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ที่มีความพยายามเข้ามา
 ชี้นำทางการเมืองและครอบครองอำนาจรัฐนั้น นำมาสู่รวมพลังของกลุ่มย่อยกลุ่มต่าง ๆ
 พัฒนา มาเป็นกลุ่ม นปทร. โดยมีการเคลื่อนไหวร่วมกันโดยใช้คำขวัญว่า “คว่ำ ล้ม โคน”
 ซึ่งให้ความหมายไว้ดังนี้ คว่ำ หมายถึง การคว่ำรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2550 ล้ม
 หมายถึง ล้มคณะมนตรีความมั่นคง (คมช.) ผู้ก่อตั้งรัฐประหาร โคน หมายถึง โคนระบอบอำ
 มาตยาธิปไตย และต่อมาได้เปลี่ยนชื่อมาเป็น กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ
 (นปท.) ซึ่งในการเคลื่อนไหวในช่วงนี้ จะมีความเข้มแข็งและเข้มข้นขึ้นมากจาก การที่
 อดีต นายทักกณ ได้มีการเปิดตัวในการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน หลังจากที่ได้
 โดนรัฐประหารและโดนคำสั่งอายัดทรัพย์สินตามแผน บันได 4 ขั้น “... พื้นฐานของ
 โครงสร้างการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคมมันเปิดและมีอำนาจในมือประชาชนใน
 ประชาธิปไตยนั้นมากขึ้น อันนี้เป็นหลักส่วนจะเป็นพรรคไทยรักไทยนายทักกณหรือ
 คนเสื้อแดงอันนี้ก็เป็นองค์ประกอบในการเป็นผู้นำในขบวนการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น
 เองฐานจริง ๆ ก็อยู่ที่ตัวเขาถ้าผู้นำมานำตรงตามความต้องการของเขาในสิ่งที่คิดว่าสังคม
 นี้ขาดแต่เขาอยากได้มันก็เกิด แต่ถ้าผู้นำไปในเรื่องที่ไม่ชอบมันก็จะไม่เกิด...” (ภูมิธรรม
 เวชชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) และเมื่อแผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์
 รุกหนักในการทำลายฝั่ง ทักกณ เกือบครบตามแผนที่วางไว้ เหลือเพียงแค่การเลือกตั้ง
 ที่ฝ่ายตัวเองคลุมอำนาจอยู่นั้นจะส่งให้พรรคการเมืองที่ฝ่ายอำมาตย์สนับสนุนจะสามารถ
 ชนะการเลือกตั้งไปได้ตามที่ต้องการได้หรือไม่ ทำให้ฝ่ายคนเสื้อแดงมองเห็นถึงความไม่
 เป็นธรรมที่ได้รับจากการกระทำของฝ่ายอำมาตย์ ทำให้เกิดการต่อต้านนั้นต้องเข้มข้นขึ้น
 และเมื่ออดีตนายกรัฐมนตรีนายทักกณ ชินวัตร ได้ วิดีโอ มาอย่างที่เขาพูด ทำให้ตัวแสดง
 หลักอย่างนายทักกณนั้นสามารถที่จะทำให้การต่อสู้เคลื่อนไหวทางการเมืองต่อจากนี้
 ไปจะสังเกตเห็นได้ชัดถึงพลังแห่งการเคลื่อนไหวอย่างชัดเจน จนสามารถเคลื่อนไหวขบวน
 ไปถึงบ้านสี่เสาเทเวศร์ ที่มี พล.อ. เปรม อดิชาติอยู่หลังจากที่ก่อนหน้านี้ก็ได้มีความพยายาม
 ที่จะเคลื่อนไหวแต่ก็ไม่สำเร็จ แต่ความสำเร็จในการเคลื่อนไหวจนสามารถมาถึงที่บ้าน
 สี่เสาเทเวศร์ได้ ทำให้เกิดการปะทะและแกนนำไม่สามารถควบคุมมวลชนได้ ทำให้เกิด
 การปะทะกับเจ้าหน้าที่รัฐ ทำให้แกนนำโดนข้อหาและมีการมอบตัวในเวลาต่อมา นำมา
 สู่การตั้งแกนนำรุ่น 2 นปท. ขึ้นมาขับเคลื่อนในช่วงที่แกนนำโดนคุมขัง ทำให้หลังจาก

เหตุการณ์ในครั้งนั้น ทำให้แกนนำนั้นต้องปรับแนวทางการเคลื่อนไหว ให้เป็นระบบ และมีการจัดการที่ดีขึ้นในการเคลื่อนไหว เมื่อแกนนำหลักได้รับการประกันตัวออกมา ก็ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อกลุ่มจาก นปก. มาเป็น นปช. ในเวลาต่อมา แกนนำ ประกอบด้วย สมบัติ บุญงามอนงค์, เหวง โตจิราการ, มานิตย์ จิตต์จันทร์, วีระ มุสิกพงศ์, วิภูแถลง พัฒนภูมิไทย, ชินวัฒน์ หาบุญพาด, จตุพร พรหมพันธุ์, สุราชัย ยิ้มประเสริฐ, จรัล คิษฐาอภัย, สรรเสริญ ศรีอ่อนเรือน, จักรภพ เพ็ญแข, ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, อภิวัฒน์ วิริยะชัย, เมธาพันธ์ โพธิ์ธีรโรจน์, สุราชัย คำนวณนานุสรณ์, ก่อแก้ว พิกุลทอง, วราวุธ ฐานังกรณ์ และ สมยศ พุกกะยาเกษมสุข

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม

หลังจากที่แกนนำพ้นคุกออกมาได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองกันต่อมีการจัดแถลง เปลี่ยนชื่อองค์กรแนวร่วมจากแนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการมาเป็นแนวร่วม-ประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จากมติในที่ประชุม มีการแถลงเปลี่ยน ชื่อในวันที่ 23 กันยายน พ.ศ. 2550 โดยที่กลุ่ม นปช. นั้นได้พัฒนามาจากกลุ่มการเมือง กลุ่มเล็กๆ ของประชาชนหลายกลุ่มที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแนวทางประชาธิปไตย โดยมีเป้าหมายในการต่อต้านการทำให้รัฐประหาร และรัฐบาลเผด็จการตลอดจนผลพวง ที่เกิดจากการทำให้รัฐประหารเช่น ระบบอำมาตยาธิปไตย รัฐธรรมนูญจากเผด็จการ กลุ่มการเมืองกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีการต่อสู้และการเคลื่อนไหวทางการเมืองหลังจาก การที่มีการทำให้รัฐประหารในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นเวลากว่า 1 ปี จนมาถึงช่วง ที่เป็น นปก. นั้น พ.ต.ท. ทักษิณ ได้มาปราศรัยผ่านวิดีโอหลังจากที่แผนการยึดทรัพย์ ของฝ่ายอำมาตย์สำเร็จ ทำให้มีมวลชนจำนวนมากและก่อให้เกิดพลังในการเคลื่อนไหว จนสามารถเลื่อนขบวนไปถึง บ้านของ พล.อ. เปรมที่ฝ่าย นปก.ถือว่าเป็นผู้มีบทบาทสูง คนหนึ่งในกลุ่มอำมาตย์ที่ขึ้นนำเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จากแผนบันได 4 ขั้นที่ได้วางไว้ แต่หลังจากการลงประชามติรับร่างรัฐธรรมนูญผ่านเป็นไปตามความต้องการของฝ่ายอำมาตย์ และเข้าสู่โหมดการเลือกตั้ง ทำให้การเคลื่อนไหวในช่วงนี้ลดความเคลื่อนไหวลง ด้วยที่ นักการเมืองที่มีบทบาทในการเคลื่อนไหวและเป็นแกนนำ ต้องเตรียมตัวในการต่อสู้ ในสนามเลือกตั้ง ในนามพรรคพลังประชาชน แทนพรรคไทยรักไทยที่โดนศาลรัฐธรรมนูญ

มีคำสั่งให้ยุบพรรค จากการขึ้นของกลุ่มอำมาตย์ “... ผมพุดอยู่ตลอดเวลาว่าประชาธิปไตย เป็นภาษาสากล คือ ถ้าพุดเรื่องประชาธิปไตยมันเข้าใจกันหมด เกิดการประท้วงกันที่อียิปต์ เกิดการตุนิเซียเราเห็นข่าวต่างประเทศเขาเดินกันตามถนน เราไม่รู้เลยว่าสิ่งที่เขาตะโกน เขาพุดว่าอะไร แต่เราเข้าใจได้ว่าพวกเขา กำลังเรียกร้องประชาธิปไตย เรียกร้องสิทธิเสรีภาพ เรียกร้องความเสมอภาค และนี่คือภาษาสากล...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) และเมื่อกระแสหลักด้านการปกครองของโลกเป็นระบอบประชาธิปไตย ทำให้การรักษาอำนาจของกลุ่มอำมาตย์นั้นยังต้องอิงกระแสโลกเพื่อที่แสวงหาผลประโยชน์จากระบบทุนนิยม โดยมีความต้องการให้ประเทศไทยเป็นประชาธิปไตยแบบครึ่งใบ ที่ฝ่ายอำมาตย์ครอบงำและชี้นำได้ โดยที่เครือข่ายอำมาตย์มองเห็นข้อดีของการปกครองรูปแบบนี้ คือเอาดีใส่ตัวเอาชั่วให้ฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารรับไป โดยที่ฝ่ายอำมาตย์เลือกที่จะเข้าไป หยิบจับทรัพยากรของรัฐมาสร้างภาพให้เกิดประโยชน์ กับฝ่ายตน และเมื่อทำการทำรัฐประหารพรรคไทยรักไทยสำเร็จ ต่อมา ยุบพรรคไทยรักไทย ตามแผน บันได 4 ขั้นที่ ค.ม.ช. ได้กล่าวไว้จนมาถึงขั้นตอนของรัฐธรรมนูญที่ได้ผ่านการลงประชามติ ที่ยังคงมีการประกาศกฎอัยการศึกในหลายจังหวัด เพื่อที่จะใช้อำนาจไปกดดันกลไกของรัฐ ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ฝ่ายตนในการที่จะชนะในเกมการลงประชามติ และการรับร่างรัฐธรรมนูญผ่านส่งผลให้กระบวนการเลือกตั้งที่มีรัฐธรรมนูญฉบับปี 50 ที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นได้มีการชี้นำในการร่างเพื่อให้อำนาจทางการเมืองของฝ่ายการเมืองลดน้อยลงเช่น ส.ส. ไม่ต้องพึงมติพรรค และช่วงเวลาการสังกัดพรรคการเมืองที่เอื้อให้ ส.ส. นั้นย้ายพรรคได้ง่ายขึ้น ทำให้ฝ่ายบริหารพรรค มีอำนาจการต่อรองน้อยลง และอำนาจความเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับรัฐนั้นลดน้อยลง เช่น ส.ว. มาจากการแต่งตั้งส่วนหนึ่ง “... เช่นเดียวกันนะ เผลอใจการก็เป็นภาษาสากล คุณไปดูวิธีการใช้อำนาจของแต่ละประเทศ มันก็มาทรงนี้ ปิดกั้นความคิด ทำลายความชอบธรรมของประชาชน สร้างความอ่อนแอ ให้กับการเมืองในระบบ ใช้กำลังใช้อำนาจในการกดขี่บังคับ ทุก ๆ ขบวนการประชาธิปไตย ถูกกล่าวหาจากอำนาจเผด็จการในทุกประเทศเป็นแบบนี้...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เมื่อถึงช่วงเวลาที่เตรียมการเลือกตั้ง ทำให้นักการเมืองใน นปช. นั้น ต้องไปทำกิจกรรมทางการเมืองทำให้ในช่วงที่มีการแข่งขันกันในสนามเลือกตั้งนั้น ทำให้กิจกรรมทางการเมืองของ นปช. ไม่มีอะไรที่เด่นชัดมากนัก การเคลื่อนไหว

จะเคลื่อนไหวไปตามแนวทางที่กลุ่มตัวเองจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวเฉพาะกลุ่มขึ้น หลังจากที่มีการเปลี่ยนชื่อมาเป็น นปช. กลุ่มต่าง ๆ ที่ร่วมกันเป็น นปช. ในยังคงมีความเป็นอิสระในการเคลื่อนไหวทางการเมือง โดยที่ฐานมวลชนก็ได้มีความคาดหวังว่าจะใช้สนามเลือกตั้งเป็นตัวชี้ขาดในเกมแย่งชิงอำนาจรัฐโดยตลอดระยะเวลาที่ยาวนาน

ในการเคลื่อนไหว ที่ต้องต่อสู้กับ ฝ่ายอำมาตย์นั้น เป็นระยะเวลานาน และความยากลำบากในการต่อสู้ แบบเคียงบ่าเคียงไหล่ มานานบนความยากลำบากทำให้ จิตวิญญาณของคนเสื้อแดงนั้นมีความรักในกลุ่มเพื่อนร่วมอุดมการณ์เดียวกันทำให้เกิดมวลชนจำนวนเพิ่มมากขึ้นทั้งจากกรุงเทพฯ และ ต่างจังหวัด “... นปช. เขาทำให้คนจำนวนมากตื่นตัว เกิดเป็นพลังทางการเมืองที่กว้างขวางมากพอสมควร เกิดความเข้าใจปัญหาของประเทศ ปัญหาของความไม่เป็นประชาธิปไตยของประเทศ แต่ว่าผลในแง่ของการทำให้เกิดการต้อรอง และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมาก ๆ ยังไม่เกิดขึ้น...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) การต่อสู้กับ ระบอบ อำมาตยาธิปไตย ที่ต้องเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ ที่ฝ่ายอำมาตย์เพิ่มพื้นที่เข้ามาแทรกแซงและเพิ่มการชี้นำตลอดจน การสืบทอดอำนาจนั้น การกระทำของฝ่ายอำมาตย์ได้กระทำที่ ข้องทำลายล้างฝ่ายอดีตนายกทักษิณ จนทำให้ประชาชนส่วนหนึ่ง รับรู้ได้ถึงการกระทำที่ เรียกว่า สองมาตรฐาน ทุก ๆ ปัจจัยที่ฝ่ายทักษิณโดนกระทำจากฝ่ายอำมาตย์ จำนวนมวลชนก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้การเคลื่อนไหวนั้นมีเป้าหมายที่ต้องเปลี่ยนไปตามสถานการณ์ จากคำว่า ล้ม โคน์ ที่อยู่ในช่วงของยังเป็นกลุ่ม นปตร. ถึงช่วงที่เปลี่ยนมาเป็น นปช. ที่มีเป้าหมายการล้ม โคน์ สืบมา แต่ในช่วงที่เป็น นปช. นั้น การล้ม คือการ คว่ำรัฐธรรมนูญ นั้นไม่สำเร็จผลทำให้รัฐธรรมนูญผ่าน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนดีเช่นกัน เพราะรัฐธรรมนูญผ่านก็จะทำให้มีการเลือกตั้ง ทำให้เป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ล้ม คือการล้ม คมช. ในไปอยู่ที่ผลการแข่งขันในสนามเลือกตั้งที่ฝ่ายของนักการเมืองส่วนหนึ่งของพรรคพลังประชาชนนั้นมาจาก นปช. หลายคน ทำให้การเคลื่อนไหวนั้นมุ่งไปสู่สนามการเลือกตั้ง โดยคาดหวังว่าผลของชัยชนะของพรรคพลังประชาชนนั้น จะเป็นการ โคน์ฝ่าย อำมาตย์ ด้วยอำนาจของประชาชน บนการแข่งขันการเลือกตั้งที่ไม่เป็นธรรมที่ฝ่าย อำมาตย์มีความพยายามที่จะเอื้ออำนาจให้พรรคการเมืองของฝ่ายตนนั้นทำกิจกรรมทางการเมืองในช่วงหาเสียงนั้นมีความได้เปรียบอยู่หลายเรื่อง และเมื่อผลการเลือกตั้ง ประกาศออกมา พรรคพลังประชาชน

เป็นฝ่ายชนะ และสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ ทำให้การ อำนาจอัฐกลับมามีอยู่ในมือของฝ่าย
คนเสื้อแดงอีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ถูกสูญเสียไปจากการทำรัฐประหาร “... การสื่อสารที่
ทันสมัยแล้วกระบวนการจัดตั้งที่วิของ นปช.คือการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้คนสามารถ
รับรู้รับฟังสิ่งที่เราพูดสิ่งที่เราทำ สิ่งที่เราเคลื่อนไหวในกระบวนการจัดตั้งคือเราเข้าไป
สื่อสารกับประชาชนในพื้นที่ที่มีการทำให้เขาพร้อมองค์กรการวางโครงสร้างองค์กรให้เขา
ในแต่ละจังหวัดในแต่ละอำเภอ นี่ก็เป็นกระบวนการทางการเมือง...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง,
การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) ทำให้แผนบันได 4 ขั้นที่ทำมาทั้งหมด
คือ การขุดรากถอนโคนฝ่ายอดีตนายทักษิณโดยหวังจะทำให้ฝ่าย อดีตนายทักษิณ
อ่อนแอลง และเมื่ออ่อนแอ ลงแล้วตามแผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์ ฝ่ายอำมาตย์
ก็ให้มีการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญปี 50 โดยหวังว่าอำนาจอัฐที่ตัวเองมีอยู่ในมือจะ
สามารถนำพาพรรคการเมืองที่ตัวเองสนับสนุนชนะการเลือกตั้งและจัดตั้งรัฐบาลได้
และยังหวังว่าจะใช้การเลือกตั้งมาลดแรงกดดันจากนานาชาติลง เพื่อหวังผลกระทบ
ทางเศรษฐกิจจากการทำรัฐประหาร

ชัยชนะของคนเสื้อแดงภายใต้รัฐธรรมนูญปี 50

ฝ่าย “อำมาตยาธิปไตย” เอง ลึก ๆ คงไม่ยากให้มีการเลือกตั้ง แต่เมื่อประเทศไทยนั้น
ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย 75 ปีนั้น การหยั่งรากลึก
ของระบอบประชาธิปไตยในประเทศไทยนั้นถือว่าหยั่งลึกมากแล้ว และการทำรัฐประหาร
นั้นไม่สามารถที่จะขุดรากถอนโคน ระบอบประชาธิปไตยได้ แต่เมื่อมีความจำเป็นที่
จะต้องมีการเลือกตั้ง ฝ่ายอำมาตย์เขียนรัฐธรรมนูญฉบับปี 50 นี้ขึ้นมาเพื่อให้ฝ่ายการเมือง
อ่อนแอ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้ระบอบอำมาตย์เข้ามาขึ้นนำได้อย่างเต็มที่ โดยหวังว่าการเลือกตั้ง
จะได้รัฐบาลหุ่นเชิดที่จะสามารถรักษาระบอบอำมาตยาธิปไตยไว้ได้อีกนานหลาย
ทศวรรษ ฝ่ายอำมาตย์มั่นใจในแผนการของพวกเขา ว่าการเลือกตั้ง ภายใต้รัฐธรรมนูญ
2550 จะทำให้พรรคประชาธิปัตย์และพรรคร่วมของฝ่ายอำมาตย์สามารถครองเสียงข้างมาก
ในสภา แล้วจัดตั้งรัฐบาลได้ จากนั้นก็ยังมีวุฒิสมาชิกที่แต่งตั้ง โดย คมช. คอยช่วยอยู่อีกหนึ่ง
ภายใต้กติกาอำมาตยาธิปไตยที่มีความเชื่อว่า ประชาชนส่วนใหญ่โง่เง่า ไม่มีความรู้
ไม่เข้าใจระบอบประชาธิปไตย เห็นแก่เงินทองเล็กน้อย หูเบา หลอกให้เชื่อได้ง่ายด้วย

คำโฆษณาโง่ ๆ เอาแต่ได้ ไม่ช่วยเหลือตัวเอง งามาย จี้เกียจ มีความเชื่อว่า ประชาชนในประเทศเป็นเช่นนั้น นี่คือการผิดพลาดของกลุ่มอำนาจ และฝ่ายอำนาจเชื่อว่า อำนาจและกลไกของรัฐ ภายใต้อำนาจทางทหารที่ควบคุมและแทรกแซงอยู่ในทุกองค์กรของรัฐจะสามารถทำให้พรรคการเมืองที่ฝ่ายอำนาจสนับสนุนจะสามารถชนะการเลือกตั้งได้ แต่ฝ่ายอำนาจกลับละเลยในการที่จะพัฒนาการบุคลากรทางการเมืองระบบพรรคการเมือง และนโยบายของพรรคการเมืองของฝ่ายตนไปสู่ระบบการเมืองสมัยใหม่ เพื่อที่จะอยู่ในใจประชาชนในทุกสังคมชนชั้น อย่างที่ อดีตนายทักมิดิน ทำสำเร็จมาแล้ว แต่ฝ่ายอำนาจนั้นยังมีความเชื่อว่าตนเองกำลังสู้กับ ดร. ทักมิดิน ชินวัตร และนักการเมืองในเครือข่ายที่ฝ่ายอำนาจอยู่เกล็นว่าเป็นเพียงแค่ลูกจ้างของทักมิดินจำนวนแค่หยิบมือเดียว โดยที่ฝ่ายอำนาจมองข้ามประชาชนจำนวนมากที่เรียนรู้และเข้าใจบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่พรรคไทยรักไทยและอดีตนายก ทักมิดิน สร้างความเชื่อมโยงระหว่างอำนาจประชาชนกับอำนาจรัฐผ่านขบวนการเลือกตั้ง ที่พลังของคนเล็ก ๆ ของเขาเมื่อรวมพลังกันแล้วเปรียบได้ดั่งไม้ ชิกที่สามารถงัดไม้ซุงได้สำเร็จมาแล้ว จากชัยชนะของพรรคไทยรักไทยแต่หลังจากปิดหีบการเลือกตั้งปี 50 มรดกด้านผลงานของพรรคไทยรักไทยก็ส่งผลให้พรรคประชาชนของ คนเสื้อแดง ที่ได้รับการสนับสนุนจากอดีตนายกทักมิดินเป็นฝ่ายชนะและจัดตั้งรัฐบาล ได้สำเร็จ ทำให้ฝ่ายอำนาจปราชัยในสนามเลือกตั้งอีกครั้ง แต่ชัยชนะของฝ่ายเสื้อแดงนั้นบนถนนแห่งเกมอำนาจว่าที่จะได้รับชัยชนะการเลือกตั้งมาได้ ผ่านการแข่งขันบนกติกาที่กรรมการมีความลำเอียง โดยที่มีฝ่ายอำนาจครอบงำอยู่ โดยที่ชัยชนะของคนเสื้อแดงทำให้อำนาจทางการเมืองกลับมาสู่นักการเมืองของคนเสื้อแดงอีกครั้ง หลังจากที่ทำอำนาจการเมืองฝ่ายแพ้แก่อำนาจทางทหารในการทำรัฐประหารที่ผ่านมา

มึงยังแกล้งกูยั้งเลือก ลุงโหนกและเพื่อน ๆ เป็นมวลชนคนเสื้อแดง หลังจากที่ได้หย่อนบัตรลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในตอนเช้า ลงคะแนนเสียงให้กับพรรคพลังประชาชนแล้วต่างแยกย้ายไปชานา เข้าไร่ ทำภารกิจของตัวเอง ในช่วงที่ทำงานไปนั้นทำให้นึกย้อนอดีตในช่วงที่มีรัฐบาลทักมิดิน ทำให้ชีวิตของลุงโหนกลืมตาอ้าปากได้ ซื่อไร่ชื้อนาเพิ่มจากสถานะเศรษฐกิจที่ดี ทำให้มีกำลังซื้อ การทำนาผสมกับการค้าขายตามตลาดนัดนั้น ตลอดหลายปีที่ผ่านมาที่พรรคไทยรักไทยเป็นรัฐบาล นั้นทำให้ ลุงโหนกสามารถยกระดับฐานะจากครอบครัวที่หาหม้อกินมือมาสู่การหากินแล้วเหลือเก็บ ซึ่งในสังคมหรือ

หลายครอบครัวของเพื่อนลุงโหนก ก็สามารถยกระดับทางด้านเศรษฐกิจให้ดีขึ้น ทุกครอบครัวจากนโยบายต่าง ๆ ที่พรรคไทยรักไทยได้นำมาปฏิบัติจริงหลังจากที่ชนะการเลือกตั้งในช่วงแรกที่พรรคไทยรักไทยหาเสียงนั้น ในสายตาของลุงโหนกก็มองว่า ไอ้พวกนี้มันก็คงไม่ต่างอะไรจากนักการเมืองที่ผ่านมา มาขายนโยบายลม ๆ แล้ง ๆ โดยหวังแค่ชนะการเลือกตั้ง ทำให้มุมมองของลุงโหนกมองนักการเมืองเป็นภาพลบจากที่เคยพบและประสบมากับตัวเองจากการผ่านการเลือกตั้งมาหลายครั้งหลายหน แต่ในครั้งนี้นี้ลุงโหนกเมื่อถึงเวลาที่ต้องหย่อนบัตรลงคะแนนเสียง ในช่วงที่อยู่ในคูหาเลือกตั้งแกยังนึกในใจว่า ครั้งนี้ก็จะให้ใครหลอกดีวะกูในช่วงเวลาที่จะกาบัตรนั้นลุงโหนกจำได้ในช่วงที่หาเสียงนั้นพรรคไทยรักไทยมันจำง่ายมันยังติดอยู่ในหู สุดท้ายแกเลยตัดสินใจเลือกพรรคไทยรักไทย ก็เพราะ คำว่า ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เพียง 3 คำเท่านั้นแต่ลุงโหนกก็นึกอยู่ในใจว่า ก็โดนนักการเมืองหลอกมาตลอดแล้วนี่หว่าลองของใหม่พรรคใหม่ดูซิ ถ้ามันมาหลอกอีกสักครั้งก็คงไม่เป็นไร โดนซะให้เจ็บ และก็มีเสียงหัวเราะจากลุงโหนกที่อาจมองการเมืองเป็นเรื่องขำขัน เหมือนการดูตลกเถลิง แต่หลังจากที่พรรคไทยรักไทยชนะเลือกตั้ง การทำงานที่รวดเร็วในการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำเพื่อที่จะให้ประชาชนนั้น ได้ประโยชน์จากนโยบายต่าง ๆ ทำให้ ประชาชนเห็นความแตกต่างและความเป็นอยู่ดีขึ้นอย่างรวดเร็ว จากการดำเนินนโยบายของพรรคไทยรักไทยนั้น จากข้อมูลเชิงสถิติ ชนชั้นกลางและชนชั้นในระดับรากหญ้านั้นได้ประโยชน์และเป็นไปตามที่ได้หาเสียงไว้ ทำให้ความรู้สึกของประชาชนนั้นเปลี่ยนไป เช่นเดียวกับลุงโหนกที่เป็นฐานเสียงพรรคไทยรักไทยบอกว่าตัวเองและครอบครัวว่าถ้ามีเลือกตั้งต้องเลือกฝั่งอดีตนายกทักษิณ เมื่อลุงโหนกเล่าย้อนถึงอดีตเรียบร้อยซึ่งเต็มไปด้วยความสุข ลุงก็กลับมาเล่าเรื่องในวันที่ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งปี 50 ต่อ เมื่อปิดหีบเลือกตั้งถึงเวลานับคะแนนเสียงลุงโหนกและเพื่อน ๆ ได้ย้อนกลับมาที่หน่วยเลือกตั้งอีกครั้งเพื่อที่จะมาฟังผลการนับคะแนน และบรรยากาศในหน่วยเลือกตั้งหลาย ๆ หน่วยเลือกตั้งหลังจากที่สิ้นสุดการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในปี 50 ก็คงไม่ต่างอะไรไปจากหน่วยเลือกตั้งที่ ลุงโหนกและเพื่อน ๆ ไปรอลุ้นคะแนนก็จะมีเหล่าบรรดาฐานเสียงและกองเชียร์ของพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่ตัวเองสนับสนุนนั้นต่างก็มาลุ้นการนับคะแนนเสียงจากหีบบัตรเลือกตั้ง “... ผมยังเชื่อมั่นว่าหลักการประชาธิปไตยมันจะเป็นหลักการที่ยังคงยืนอยู่จนถึงสุดท้าย แน่แน่นอนว่าคนที่ยืนอยู่

กับหลักการประชาธิปไตยในวันนี้ล้มลุกคลุกคลานสภาพสะบักสะบอมบ้างแต่ว่าวันหนึ่งมันก็จะยืนอย่างสง่างามได้ เราไม่ได้พูดกันถึงเส้นทางแต่เรามองไปถึงเส้นชัย ผมมั่นใจว่าถึงที่สุดสถานการณ์ในประเทศไทยไม่ว่าจะใช้เวลากี่ปี แต่มันจะไปจบที่ประชาธิปไตย...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เมื่อถึงเวลาการเปิดหีบบัตรเลือกตั้งเพื่อที่จะนำบัตรเลือกตั้งมานับคะแนน อาการตื่นเต้นของลุงโหนกและเพื่อน ๆ ที่มาลุ้นการนับคะแนนเสียงนั้น ต่างแสดงออกมาอย่างเห็นได้ชัดและเมื่อถึงเวลาการอ่านคะแนนจากบัตรเลือกตั้ง เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกตั้งได้ลี้ลับไปในหีบเพื่อหีบบัตรเลือกตั้งออกมาอ่านและเมื่อผลของการกาบัตรใบนั้นเป็นของ ส.ส. และพรรคการเมืองที่ตัวเองได้ให้การสนับสนุนก็จะมีเสียงเฮ “... ประชาธิปไตยของประเทศไทยในช่วงสิบกว่าปีมานี้มันเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งในการที่ประชาชนได้ประโยชน์จากประชาธิปไตยจากการเลือกตั้งแล้วได้เลือกพรรคการเมืองเลือกรัฐบาลตัวเองเข้าไป อยากได้ใครเป็นนายกก็เป็นนายกแล้วก็บริหารประเทศแล้วเป็นประโยชน์ต่อเขา คนที่ได้รับผลชัดเจนมากก็คือคนที่เคยถูกทอดทิ้งมานานซึ่งก็คือคนรากหญ้า...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ดังออกมาดังกับมีงานเชียร์กีฬาที่การลุ้นและมีความสนุกสนาน ลุงโหนกและเพื่อน ๆ นั้นจะมีการส่งเสียงเฮ และมีการจับมือกันแสดงความดีใจกันทุกครั้งทีผลของบัตรเลือกตั้ง เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่ตัวเองสนับสนุน บรรยากาศ เมื่อมีการนับคะแนนไปเรื่อย ๆ ชัยชนะของพรรคพลังประชาชนที่ตัวเองให้การสนับสนุนคะแนนเสียงนำมาหลายช่วงตัวทำให้เหล่ากองเชียร์ที่มีความคิดตรงกันเริ่มขยับเขยื้อนมาทักทายกัน ต่างร่วมแสดงความดีใจมีรอยยิ้มบนใบหน้าทีพรรคการเมืองที่ฝ่ายทักษิณให้การสนับสนุนได้รับชัยชนะอีกครั้ง ลุงโหนก พูดอย่างชะใจกับเหล่ากองเชียร์ ขอให้มีการเลือกตั้งเถอะมึง อย่างไรฝั่งทักษิณก็ชนะ มึงยังแกล้ง กูยิ่งเลือก “... ผมคิดว่าพื้นฐานของคนเสื้อแดงทั้งหมดเขาไม่รับการรัฐประหารอยู่แล้ว แล้วยิ่งกาบาทเป็นการโค่นทักษิณแล้วการรัฐประหาร โค่นทักษิณมันไม่ใช่ทักษิณอย่างเดียว คือชาวบ้านเลือกคน ๆ นี้มา เพราะว่าเสียงข้างมากช่องทางที่คนเสื้อแดงคือพวกคุณมีสิทธิอะไรมาล้ม เอาสิทธิจากไหน มาล้มคุณเอาสิทธิอะไรมาทำ...” (สุราชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) เมื่อได้เห็นผลในหน่วยเลือกตั้งชนะแน่นอนแล้ว ลุงโหนกและเพื่อน ๆ ก็ได้ชวนกันไปนั่งดูทีวีเพื่อที่จะดูผลของคะแนนเลือกตั้งจากเขตอื่น เมื่อผลของ

คะแนนเลือกตั้งนั้นพรรคการเมืองที่ตัวเองสนับสนุนนั้นชนะและคะแนนนำหลาย ๆ เขต
 ลุงโหนด เล่าให้ฟังต่อ คินนั้นทั้งดีใจและพอใจที่ได้ที่อำนาจฝ่ายบริหารกับมาอยู่ในมือ
 ของนักการเมืองฝ่ายทักษิณที่เป็นพรรคการเมืองที่เป็นตัวแทนของพวกเขา สะใจ ที่ชัยชนะ
 ในครั้งนี้เหมือนประชาชนได้ สั่งสอนให้พวก อำมาตย์ ขี้แพ้เลือกตั้งทุกที่ แพ้ทุกที่ ลุงโหนด
 เล่าต่อ ในคินนั้นเมื่อรู้ผลการเลือกตั้งจึงยื่นมือไปหยิบขวดเหล้าที่วางไว้ข้างฝาบ้านมาลอง
 กับเพื่อน ๆ เพื่อดูการนับคะแนนไปอย่าง สบายใจ และเทคโนโลยีการสื่อสารที่รายงาน
 ผลการนับคะแนนจากหน่วยเลือกตั้งนั้นทำให้ทราบผลรวดเร็ว ทำให้ทราบผลการชนะ
 เลือกตั้งของพรรคพลังประชาชน ทำให้บรรยากาศในบ้านลุงโหนดที่มี เพื่อน ๆ มาร่วม
 ถูการนับคะแนนเสียงนั้นเป็นไปด้วยความครื้นเครงและดีใจ และชนะของการเลือกตั้ง
 นั้นอย่างน้อย คนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขา ก็ได้มีส่วนร่วมในส่งพรรคการเมืองที่ตัวเองเลือก
 เข้าไปเป็นรัฐบาล และผลของชัยชนะการเลือกตั้งนั้นก็ได้แสดงให้เห็น ว่าประชาชน
 ยังคงให้การสนับสนุนอดีตนายก ทักษิณ ชินวัตร อย่างเดิม “... ถึงมีคนรักทักษิณแต่ฝ่าย
 ตรงข้ามปรปักษ์ก็เลยใส่ร้ายว่าพวกนี้เป็นลูกไล่เป็นคนรับเงินทักษิณ เป็นคนเลี้ยงเชิงเลียขา
 เป็นพวกข้าทาสบริวาร รับเงินจากทักษิณ ก่อนรัฐประหารคุณทักษิณเขาบริหารมา 6 ปีแล้ว
 คนรักทักษิณเยอะมาก ซึ่งคนจนคือคนส่วนใหญ่ 70% เป็นคนจน...” (หวง โตจิราการ,
 การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) ถึงแม้ตัวอดีตนายกจะไม่อยู่ในประเทศ
 แต่ผลงานที่เขาได้ทำเอาไว้ยังเป็นความรัก ความไว้วางใจที่ยังไม่มีเสื่อมคลายจากประชาชน
 คนเสื้อแดง ยังมีการทำลายทักษิณ เขาก็จะยิ่งปกป้อง และเมื่อต้องการทำให้ระบบการเมือง
 อ่อนแอไว้ ไว้ประสิทธิภาพ เพื่อที่จะกำจัดระบบทักษิณ จะยิ่งทำให้คนคิดถึงทักษิณมากขึ้น
 ทักษิณก็จะเป็นคนที่อยู่ในหัวใจของประชาชนคนเสื้อแดงตลอดไปผลการเลือกตั้งวันที่
 29 มกราคม พ.ศ. 2551 พรรคพลังประชาชนที่ฝ่ายอดีตนายกทักษิณ ชินวัตรให้การสนับสนุน
 ได้รับชนะจากการเลือกตั้งและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ โดยมี สมักร สุนทรเวช
 ขึ้นดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี โดยเป็นรัฐบาลผสมที่ประกอบไปด้วยพรรค ชาติไทย
 พรรคเพื่อแผ่นดิน พรรครวมใจไทยชาติพัฒนา พรรคมหาชนมาธิปไตย พรรคประชากร
 ทำให้แกนนำ นปช. ชีกนักการเมือง และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ที่ร่วมเคลื่อนไหว
 ได้ยุติบทบาทลงไปเพราะเข้ามามีบทบาทในสภาแทน

นปช. ในช่วงรัฐบาลสมัคร ชัยชนะของพรรคพลังประชาชนทำให้แกนนำของ นปช. ส่วนหนึ่งเข้าไปดำรงตำแหน่งทางการเมือง หลังจากที่ได้ต่อสู้กับระบบอำมาตยาธิปไตย อย่างทুম่เท และ กล้าหาญ ทำให้การดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พรรคมอบให้นั้น อาจเป็นรางวัลแห่งชัยชนะร่วมกัน ทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองในช่วงนี้ ไม่มีอะไร มากนัก จะมีเพียงกลุ่มย่อย ๆ ที่อยู่ในกลุ่ม นปช. นั้นเคลื่อนไหว

วิกฤติการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในรัฐบาลสมัคร สมาพันธ์ประชาธิปไตย นั้นก็ยัง พยายามที่จะให้รัฐบาลสมัครแก้ไขรัฐธรรมนูญ นำโดย นายแพทย์เหวง โตจิราการ ร่วมกับกลุ่มประชาชนอีกหลายฝ่าย และมีประชาชนลงชื่อสนับสนุนกว่าแสนคน สนับสนุนร่างรัฐธรรมนูญฉบับแก้ไข แต่เมื่อนำส่งให้รัฐสภานำเข้าพิจารณา ซึ่งถูกบรรจุ ในวาระแรก แต่ก็ถูกถ่วงเอาไว้ การนำร่างเข้าสู่สภาทำให้เกิดการต่อต้านของฝ่ายอำมาตย์ ที่มีตัวแสดงหลัก สื่อมวลชนที่อยู่ภายใต้ อำมาตย์ พรรคประชาธิปัตย์ นักวิชาการ เริ่มออกมา ต่อต้าน ทั้ง ๆ ที่ก่อนที่จะลงประชามติ รัฐธรรมนูญ ฝ่ายอำมาตย์พยายามได้โฆษณาชวนเชื่อ ว่าให้รับร่างไปก่อน แล้วค่อยมาแก้ทีหลัง เป็นการโกหกคำโตของกลุ่มอำมาตย์ที่กระทำ กับพี่น้องประชาชนทั้งประเทศที่ถูกหลอกให้รับร่างไปก่อน เมื่อฝ่ายอำมาตย์แพ้การเลือกตั้งแล้ว กลุ่มอำมาตย์ได้เปิดฉากการรบครั้งใหม่ โดยใช้สื่อมวลชนของฝ่ายตนเอง สร้างวาทกรรม ขึ้นมาให้ ประชาชนเห็นว่าการแก้ร่างรัฐธรรมนูญนั้น เป็นการแก้เพื่อ อดีตนายก ทักษิณ จากนั้น “กลุ่มพันธมิตร” ก็ได้ออกมาเคลื่อนไหวเป็นกองหน้าในการต่อต้านกับรัฐบาล สมัครและมวลชนของ นปช. การออกมารั้งนี้ของพันธมิตรในครั้งนี้ จะมีความแตกต่าง จากเก่าตรงที่ความเข้มแข็งของคนเสื้อแดงและอำนาจรัฐก็อยู่ในฝั่งของคนเสื้อแดง ทำให้ การออกมาของพันธมิตรในครั้งนี้ กลุ่มอำมาตย์ต้องมีการดูแลและให้การสนับสนุนด้าน กองกำลังที่จะมาดูแลป้องกันอันตราย และพร้อมที่จะแตกหักได้ตลอด เพราะว่ากลุ่มตัวเอง กำลังตกอยู่ในภาวะที่สูญเสียอำนาจรัฐไปให้ฝ่ายตรงข้าม แต่ก็ยังมีองค์กร อิสระและ กองทัพที่เป็นเครื่องมืออันส่งพลังที่จะใช้ ต่อสู้และกำจัดฝ่ายตรงกันข้าม และถ้าสุดท้าย ไม่สามารถชนะได้ ไม่ตายไม่สุดท้ายที่ ฝ่ายอำมาตย์ จะเอาออกมาใช้ก็คือ การทำรัฐประหาร ฝ่ายเสื้อแดงอ่านเกมการแย่งชิงอำนาจของฝ่าย อำมาตย์ออก ทำให้ นปช. เริ่มมีการเคลื่อนไหว เพื่อที่จะปกป้องรัฐบาล สมัคร ที่ชนะการเลือกตั้ง จากกติกาที่ฝ่ายอำมาตย์เป็นคนเขียน ขึ้นมา

วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 มีการปะทะกันเป็นครั้งแรกในรัฐบาล สมักร ของมวลชนเสื้อเหลืองและเสื้อแดง และกลุ่มพันธมิตรดำเนินการชุมนุมประท้วงอย่างต่อเนื่อง ตั้งเวทีชุมนุมที่เชิงสะพานม้ฆวานฯ นับว่าเป็นการเปิดแนวรบของฝ่ายอำมาตย์ เพื่อที่จะแย่งชิงอำนาจอีกครั้งหนึ่ง หลังพ่ายแพ้ในเกมเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญปี 50

วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2551 มีการรวมตัวกันที่ท้องสนามหลวง นำโดย เหวง โตจิราการ, จรัล ดิษฐาอภิชัย, ชินวัฒน์ หาญนุก และวิภูแถลง พัฒนภูมิไทย จัดตั้ง “กลุ่มต่อต้านอำนาจนอกระบบปกป้องรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง” เคลื่อนไหวมา ปักหลักชุมนุมที่หน้ากระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชน เพื่อประชาธิปไตย ที่กลับมาเคลื่อนไหวอีกครั้งเพื่อขับไล่รัฐบาลสมักรการบริหาร ของนายสมักร สุนทรเวช หลังจากดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี นั้นไม่ได้เป็นไปอย่าง สะดวก อันเนื่องมาจากยังคงมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรที่ต่อต้านรัฐบาลสมักร มีการใช้สื่อทีวี ในการสื่อสารกับมวลชนของฝ่ายเสื้อเหลืองเพื่อโจมตีคนเสื้อแดงและ ที่เคลื่อนไหวในการที่จะแก้ไขรัฐธรรมนูญปี 50 หรือนำรัฐธรรมนูญปี 40 กลับมาใช้ นอกจากนั้นกลุ่มพันธมิตรยังใช้สื่อ ทีวี เพื่อโจมตีการทำงานของรัฐบาลสมักร ทำให้นายกสมักร ใช้นายการความจริงวันนี้ทำหน้าที่ตอบโต้กับทีวีเสื้อเหลือง

วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 รายการความจริงวันนี้ออกอากาศขึ้นเป็นครั้งที่ 1 รายการความจริงวันนี้เป็นรายการที่มีผู้คนให้ความสนใจรับชมจำนวนมาก เป็นรายการ โทรทัศน์ประเภทที่นำเสนอและวิพากษ์วิจารณ์สถานการณ์ทางการเมือง “... นายก สมักร สุนทรเวช ต้องการให้ได้ออกกล่าวหาของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยจาก เวทีปราศรัย และการถ่ายทอดสดผ่านสถานีโทรทัศน์ช่อง ASTV โดย สมักร สุนทรเวช เป็นผู้เสนอให้ใช้ชื่อ “ความจริงวันนี้” ต้องการให้มีการแก้ข้อกล่าวหาต่าง ๆ ผ่านสื่ออย่างเป็นระบบ ...” (ณัฐพล ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

การบริหารงานของรัฐบาลสมักรภายใต้รัฐธรรมนูญปี 50 นั้นก็ดำเนินไปอย่างยากลำบาก เพราะกลุ่มพันธมิตรนั้นชุมนุมอย่างต่อเนื่องอยู่เกือบเดือน และต่อมาก็สามารถเข้ายึดทำเนียบ รัฐบาลได้สำเร็จ และชุมนุมอยู่ในทำเนียบอีกหลายเดือน รวมถึงการยื่นไม่ไว้วางใจนายกสมักร ของพรรคประชาธิปัตย์ ก็ยังไม่สามารถโค่นล้มรัฐบาล สมักรลงได้ ทำให้ฝ่ายอำมาตย์ ที่ได้วางกลไกของ ระบบตุลาการภิวัตน์ เอาไว้เป็นเครื่องมือให้ระบบอำมาตยาธิปไตย

ใช้กำจัดการเมืองฝ่ายตรงข้าม และได้ถูกนำมาใช้ในวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2551 วิฤติ “ตุลาการรัฐประหาร” ส่งผลให้การตัดสินใจของศาลรัฐธรรมนูญออกมาด้วยมติเป็นเอกฉันท์ 9 : 0 ว่า “นายกสมัคร สุนทรเวชมีความผิด” จากการวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาคดีของนายกสมัคร สุนทรเวช นายกรัฐมนตรี มีการกระทำต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 267 จากการที่ยังคงเป็นพิธีกรในรายการ “ชิมไปบ่นไป” และรายการ “ยกโขยง หกโมงเช้า” ของบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งเข้าข่ายเป็นลูกจ้างของบุคคล ทำให้ต้องพ้นจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ส่งผลให้คณะรัฐมนตรีทั้งคณะพ้นสภาพไปด้วย และการกระทำที่ฝ่ายอำมาตย์กระทำกับฝ่ายตรงกันข้าม เป็นสิ่งที่ กลุ่ม นปช. ได้กล่าวโจมตีเสมอถึงความต้องการแย่งชิงอำนาจของฝ่ายอำมาตย์จะทำได้ด้วยวิธีการอะไรก็ได้ แม้จะขัดต่อหลักนิติธรรมสากลและหลักความยุติธรรมที่เสมอภาคฝ่ายอำมาตย์ก็ไม่ได้คำนึงถึงสิ่งนี้ และการกระทำของฝ่ายอำมาตย์นั้นที่กระทำอย่างต่อเนื่องนั้น มันเป็นดั่งกับที่แกนนำได้กล่าวโจมตี ทำให้มวลชนในชุมนุมรู้สึกและรับรู้จากข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นกับการเมืองไทย ส่งผลให้มวลชนนั้นเพิ่มมากขึ้นจากการกระทำของฝ่ายอำมาตย์

วันที่ 18 กันยายน พ.ศ. 2551 สมชาย วงศ์สวัสดิ์ ขึ้นมาดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีคนที่ 26 ของประเทศไทย แต่ไม่สามารถเข้าทำงานในตำแหน่งได้ และเตรียมแถลงนโยบายแต่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้เคลื่อนไหวไปปิดล้อมรัฐสภาจนไม่สามารถแถลงนโยบายได้ ทำให้นายกสมชายต้องใช้สนามบินดอนเมืองเป็นที่ทำการแทนโดยที่ฝ่าย นปช. มีการเคลื่อนไหวเพื่อให้การสนับสนุนรัฐบาลสมชาย

วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2551 “ขบวนการคนเสื้อแดง” รายการ “ความจริงวันนี้ สัจจอร์” ครั้งที่ 1 จัดขึ้นที่รันเดอร์โดม ในการจัดงานเนื่องจากเป็นวันรำลึกถึงการประกาศใช้รัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2540 “...พลังคนเสื้อแดงมันเป็นส่วนหนึ่งของพลังประชาธิปไตยที่เขาเกิดขึ้นมาโตขึ้นมาพัฒนาขึ้นมาก็เนื่องจากบ้านเมืองไม่เป็นประชาธิปไตยแล้วทำให้เขามาหาทางต่อสู้เพื่อให้ได้เป็นประชาธิปไตยซึ่งโดยพื้นฐานแล้วกระบวนการหรือวิธีการต่อสู้ก็เป็นสันติวิธีที่ชัดเจนที่สุดคือการเรียกร้องให้ยุบสภากับการเรียกร้องให้แก้รัฐธรรมนูญ ซึ่งมันเป็นตัวอย่างที่ชัดเจนที่สุดว่าการเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงเป็นการเคลื่อนไหวที่ต้องการหาทางออกโดยระบบรัฐสภาเอง ไม่ใช่ต้องการใช้ความรุนแรง...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) ในการชุมนุมครั้งนี้

มีการสวมเสื้อสีแดงมาร่วมชุมนุมกันอย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก เรียกขานขบวนการเคลื่อนไหวว่า “ขบวนการคนเสื้อแดง”

วันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 “ตีนตบ” มีการใช้ตีนตบเป็นครั้งแรก รายการ “ความจริงวันนี้สัญญา” ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่สนามกีฬาราชมณฑลกีฬาสาธิต การปราศรัยส่วนใหญ่ก็ยังคงเป็นการโจมตีกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยและการต่อต้านรัฐประหารเป็นหลัก และยังมีการพูดถึงการที่ฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระต่าง ๆ เข้ามาแทรกแซงทางการเมืองด้วย ซึ่งในวันนี้มีการวิดีโอลิงค์จาก พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร เข้ามาพูดคุยกับผู้เข้าร่วมชุมนุม มีผู้เข้าร่วมจำนวนมากเต็มจนล้นพื้นที่ที่มีการประกาศใช้ “ตีนตบ” เป็นครั้งแรก แต่นายก สมชาย ก็ไม่อาจรอดพ้นจากระบบตุลาการภิวัตน์

วันที่ 2 ธันวาคม พ.ศ. 2551 “ยุบพรรคพรรคประชาชน” ศาลรัฐธรรมนูญได้อ่านคำวินิจฉัยคดียุบพรรค พลังประชาชน แกมด้วยพรรคร่วมรัฐบาล เช่น พรรคมัชฌิมาธิปไตย พรรคชาติไทย โดยการยุบพรรคพลังประชาชนอันเนื่องมาจากทุจริตการเลือกตั้งของนาย ยงยุทธ ดิยะไพรัช ด้วยมติเป็นเอกฉันท์ 9 ต่อ 0 ให้ยุบพรรคพลังประชาชนและตัดสิทธิทางการเมืองหัวหน้าพรรค และคณะกรรมการบริหารพรรค 5 ปี รวม 37 คน การใช้ระบบตุลาการภิวัตน์มาเป็นเครื่องมือในการกำจัดการเมืองฝ่ายตรงกันข้ามทำให้ฝ่ายเสื้อแดงนั้นเห็น การวางกลไกที่จะมาใช้เป็นเครื่องมือ ทำให้คนเสื้อแดงยิ่งเห็นความไม่เป็นธรรม เห็นความสองมาตรฐานของระบบตุลาการภิวัตน์ ที่มาับรัฐธรรมนูญปี 50

วันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2551 กลุ่ม นปช. ใช้รายการ “ความจริงวันนี้สัญญา” จัดขึ้นที่สนามกีฬาสุกษลาสัย มีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 60,000 คน ก่อนที่มีการลงมติแต่งตั้งนายกรัฐมนตรีคนใหม่ ประเด็นการปราศรัยในงานนี้ คือ การโจมตีความไม่ชอบธรรมในการพยายามจัดตั้งรัฐบาลของพรรคประชาธิปัตย์ เพราะหัวหน้าพรรคหนีการเกณฑ์ทหาร และกล่าวถึงความพยายามจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร การแทรกแซงของฝ่ายตุลาการและองค์กรอิสระต่าง ๆ ต่อการเมืองไทย “... ความรู้ความเข้าใจประสบการณ์ของคนที่ผ่านมาต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยมายังต้องการให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยต่อไปข้างหน้า แต่ผมคิดว่าในอนาคตข้างหน้าก็จะมีประชาชนอีกมากมายที่แสวงหาความเป็นประชาธิปไตย และอาจจะต้องมาใช้วิธีการขบวนการที่คล้ายกันหรือใกล้เคียงกับที่คนเสื้อแดงเคยทำมาก็ได้หรืออาจจะมาร่วมมือกันก็ได้ในอนาคตไม่มีใครบอกได้ แต่ว่าตราบไคที่บ้านเมือง

ยังไม่เป็นประชาธิปไตย คนที่เดือดร้อนคนที่เห็นปัญหาของประเทศที่อยากเห็นบ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยก็ต้องช่วยกันหาทางทำให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยกันไป...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) เป็นการเคลื่อนไหวของ นปช. ที่มีคนเข้าร่วมชุมนุมจำนวนมาก จากความรู้สึกถึงความไม่เท่าเทียมของคนในสังคม และยังทำให้คนเสื้อแดงมีความคับแค้นใจมากยิ่งขึ้นเมื่อได้พบข้อเท็จจริงว่าพรรคการเมืองที่ฝ่ายตัวเองสนับสนุนจนชนะเลือกตั้งในสนามเลือกตั้งและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้ จะถูกฝ่ายตรงข้ามทำลายด้วยวิธีการต่าง ๆ ซ้ำอีกครั้ง ยังเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ทำให้มีมวลชนคนเสื้อแดงในออกมาแสดงพลังด้วยความคับแค้นใจ และความขบขันใจที่ซ้ำ คนเสื้อแดงเข้าไปอีกครั้งก็คือการจัดตั้งรัฐบาล อภิสิทธิ์ ที่กลุ่มอำมาตยาธิปไตยได้เอากลไกทางกองทัพมาช่วยจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหารได้สำเร็จ “... แม้จะชนะการเลือกตั้ง จัดตั้งรัฐบาลได้ การแพ้อำนาจเครือข่ายอำมาตย์ที่ใช้กำลังมวลชนนอกระบบคือพันธมิตรประชาธิปไตยเป็นหัวหอก ตามด้วยทัพนักการเมือง พรรคการเมือง สื่อ นักวิชาการ กระบวนการยุติธรรม และกองทัพ...” (ธิดา ถาวรเศรษฐ, 2555, หน้า 114) รัฐบาล อภิสิทธิ์ ได้รับพระบรมราชโองการแต่งตั้งเมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พ.ศ. 2551 นั้นเป็นรัฐบาลผสมเนื่องจากพรรคประชาธิปัตย์มี ส.ส. เพียง 132 นั่งได้จัดตั้งรัฐบาลผสมร่วมกับพรรค ชาติไทยพัฒนา พรรครวมใจไทยพัฒนา พรรคเพื่อแผ่นดิน พรรคมาตุภูมิ พรรคภูมิใจไทย พรรคกิจสังคม ท่ามกลางข้อครหาและความเจ็บปวดของคนเสื้อแดงที่เห็น กลุ่มอำมาตยาธิปไตย นั้นเข้ามาแทรกแซงและชี้นำการเมืองได้จนทำให้ระบบการเมืองบิด ๆ เบี้ยว ๆ ส่งผลให้คนเสื้อแดงเห็นถึงความไม่เป็นธรรมเห็นความสองมาตรฐาน เห็นบทบาทของระบบอำมาตยาธิปไตยที่ใช้ ตุลาการภิวัตน์มาเป็นเครื่องมือในการกำจัดการเมืองคู่แข่ง และสร้างความได้เปรียบให้แก่พรรคการเมืองที่ฝ่ายตนให้การสนับสนุน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นเชื้อไฟอย่างดีในการที่จะทำให้คนเสื้อแดงนั้นออกมาเคลื่อนไหวต่อต้าน

การเคลื่อนไหวของ น.ป.ช. ช่วงรัฐบาลอภิสิทธิ์ ถึง 14 เมษายน พ.ศ. 2552

เมื่อนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี 27 ของไทยการเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีรัฐบาลผสมโดยมีข้อครหาถึงการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหารที่ฝ่าย

อำนาจมีบทบาทในการจัดตั้งรัฐบาลนั้น คนเสื้อแดงที่เจ็บช้ำได้ทำการต่อต้าน เริ่มในวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2551 นปช. มีการชุมนุมโดยใช้อชช “ความจริงประเทศไทย ไม่ไว้ใจอภิสิทธิ์” ที่ท้องสนามหลวงแล้วเคลื่อนขบวนไปกดดันที่หน้ารัฐสภา เพื่อคัดค้านการแถลงนโยบายของรัฐบาลอภิสิทธิ์ในวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ฝ่ายรัฐบาลได้จัดกำลังเจ้าหน้าที่จำนวนมากเข้าไปตั้งแถวอยู่ในพื้นที่รัฐสภาเพื่อเปิดทางให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและบุคคลที่เกี่ยวข้องเข้ามาแถลงนโยบายภายในรัฐสภา มีการผลักดันกันอยู่นานแต่ไม่เป็นผลสำเร็จเนื่องจากมีผู้ชุมนุมเป็นจำนวนมาก ต่อมาจึงมีการสั่งให้ย้ายการแถลงนโยบายไปที่กระทรวงต่างประเทศ แต่รัฐบาลก็สามารถแถลงนโยบายที่กระทรวงต่างประเทศได้เป็นผลสำเร็จ หลังจากที่ได้แถลงนโยบายสำเร็จการบริหารประเทศของรัฐบาลอภิสิทธิ์ก็ถูกนปช. เคลื่อนไหวต่อต้านอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนเมษายนที่การชุมนุมครั้งนี้

วันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 “ไม่ชนะไม่เลิก” การเคลื่อนไหวของขบวนการภายใต้การนำของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการ (นปช.) ที่ท้องสนามหลวงได้มีการประกาศให้มวลชน มาร่วมกันต่อสู้โดยใช้แนวทางการต่อสู้แบบยึดเยื้อ คือ ไม่ชนะไม่เลิก “... คนเสื้อแดงเขาก็เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการที่จะทำให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยโดยที่เขาอาจจะยังคงใส่เสื้อแดงอยู่ ใช้วิธีการเดิมอยู่ หรือใส่เสื้อแดงอยู่ แต่ใช้วิธีการที่แตกต่างออกไป ไม่ได้ใส่เสื้อแดงหรือไปร่วมกับคนที่ไม่ได้ใส่เสื้อแดงแล้วก็ผลักดันให้บ้านเมืองเป็นประชาธิปไตยมันคงเป็นไปได้หลาย ๆ รูปแบบ แต่ว่าการต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยมันก็จะดำเนินกันต่อไปเพราะว่ามันเป็นสิ่งที่จะสอดคล้องกับพัฒนาการของโลกและมันจะเป็นประโยชน์ต่อคนส่วนใหญ่มากกว่าที่จะปล่อยให้บ้านเมืองเป็นเผด็จการเรื่อยไปอย่างที่เป็นอยู่...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) เพื่อประกาศระดมพลใหญ่ ในการชุมนุมครั้งนี้มีความคาดหวังให้มีผู้ร่วมชุมนุมจำนวนมาก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการชุมนุม คือ ขับไล่รัฐบาลและล้มล้างระบบอำมาตยาธิปไตย ซึ่ง นปช. ประกาศว่าจะทำการชุมนุมยึดเยื้อจนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย มิเช่นนั้นจะไม่เลิกชุมนุมวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2552 นปช. มีการเคลื่อนไหวมาชุมนุมหน้าทำเนียบรัฐบาลเพื่อรอกอยวันประชุมใหญ่ที่จะถึง ซึ่งแกนนำและผู้เข้าร่วมชุมนุมคาดหวังว่าจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ มีจัดกิจกรรม คือ การฟังปราศรัย มีการโฟนอินของอดีตนายก พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร “... ทักษิณเป็น Hero เป็น Idol

ก็เลยจำเป็นต้องให้ทักษิณมาพูดบนจอที่เขาเรียกว่า Skype ฝายนั่นก็เลยเป็นโอกาสในการใส่ร้ายป้ายสีต่อ ๆ กันมา...” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) เข้ามาพูดคุยกับผู้เข้าร่วมชุมนุมทำให้ผู้ชุมนุมนั้นเพิ่มขึ้น “... เพราะฉะนั้นผมคิดว่าตรงนี้ทำให้เขาได้ผลกระทบหรือคนจำนวนมากที่เข้าร่วมกับฝ่ายเสื้อแดงที่เขาป่วย หรือพ่อแม่เขาป่วยแล้วเขาจ่าย 30 เขาจะหายหรือไม่หายแต่มันก็ดีกว่าเดิมซึ่งเดิมมันไม่มี คือนโยบายต่าง ๆ จะได้รับผลกระทบในเชิงนโยบายเพราะฉะนั้นเขาจึงเห็นด้วยกับทักษิณในจุดเริ่มต้นตรงนี้ด้วย...” (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2552 มีคนเสื้อแดงเข้าร่วมชุมนุมจำนวนมาก “... จิตสำนึกของคนเสื้อแดงในการเมืองไม่มีทาง หายได้เลย เพราะเขารู้ว่าประชาธิปไตยนั้นสำคัญ เขารู้แล้วว่าเขากำหนดชะตาของเขาได้โดยระบอบประชาธิปไตย แต่มันเกิดการรัฐประหารเกิดการไล่ทักษิณ เกิดการต่อสู้ คือการเรียนรู้ที่ดีที่สุดคือการปฏิบัติและมีส่วนร่วมในการเคลื่อนไหวทางการเมือง...” (แหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) เกณฑ์ได้ประกาศยุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวครั้งนี้อย่างเป็นทางการว่าเพื่อล้มล้างระบอบอำมาตยาธิปไตยและขับไล่รัฐบาลให้ผลจากอำนาจเผด็จการ “... คุณจะมาบอกว่าคนชนบทคือคนโง่ไม่ฉลาดไม่ได้แหละแม้กระทั่งคนบนเขายังมีวิญญูได้เห็นเหมือนที่ทั่วโลกเขาเห็นการเจริญของเทคโนโลยีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองการเปลี่ยนแปลงคนชนบททั้งหมดการเปลี่ยนแปลงทางบริบทนี้...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560) ในการเคลื่อนไหวครั้งนี้ตามแถลงการณ์ฉบับที่ 1 มีทั้งหมด 3 ข้อ คือ (1) พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ และชาญชัย ลิขิตจิตถะ ต้องพิจารณาตัวเองด้วยการลาออกจากตำแหน่งองคมนตรี (2) อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ต้องลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีโดยทันทีและไม่มีเงื่อนไข และ (3) การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปตามครรลองของระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยใช้เวลา 1 วัน ในการให้บุคคลที่เกี่ยวข้องจะต้องปฏิบัติตามข้อเรียกร้องดังกล่าว

ออกแถลงการณ์ฉบับที่ 2 ย้ำจุดยืนและข้อเรียกร้องเดิม

1. ประชาชนจะไม่ยอมรับฐานะความเป็นรัฐบาลที่มีอภิสิทธิ์เวชชาชีวะเป็นนายกรัฐมนตรีอีกต่อไปไม่ว่าด้านนิติบัญญัติ
2. การกระทำใดใดของมวลชนคนเสื้อแดงต่อไปนี้ถือเป็นการทำหน้าที่ของพลเมืองในสิทธิอันชอบธรรม เพื่อต่อต้านรัฐบาลที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย เฉกเช่น เจ้าของทรัพย์สินมีสิทธิ์ต่อสู้กับโจรปล้นทรัพย์ทุกประการ
3. ข้อเรียกร้อง 3 ประการใน แถลงการณ์ฉบับที่ 1 (จากที่มา) ยังดำรงอยู่”

วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2552 แกนนำจากส่วนกลางนำกำลังไปสมทบการเคลื่อนไหวที่พญาไท ที่มีจัดประชุมอาเซียนซัมมิต นำโดย สุรชัย ด่านวัฒนานุสรณ์ และนิสิต สโมสรไพโรจน์ การเคลื่อนย้ายมวลชนเพื่อที่จะเข้าไปที่ประชุมได้เกิดเหตุปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมเสื้อสีน้ำเงินกับผู้ชุมนุมเสื้อแดง และผู้ร่วมชุมนุมเสื้อแดงกลับออกไปจากที่ประชุมอาเซียนซัมมิต ขากลับก็เกิดเหตุปะทะขึ้นอีกและมีการยิงกันเกิดขึ้นด้วย แกนนำจึงพาผู้เข้าร่วมชุมนุมกลับมาขอให้รัฐบาลแสดงความรับผิดชอบ และได้ตัดสินใจนำผู้ชุมนุมบุกเข้าไปในโรงแรมรอยัลคัลลิฟนิช รีสอร์ท จนทำให้ประชุมอาเซียนซัมมิตต้องยกเลิก ส่งผลให้ภาพการใช้ความรุนแรงโดยผู้ชุมนุมถูกแพร่ออกสู่สาธารณะอย่างรวดเร็ว

วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552 ได้มีผู้ชุมนุมมีจำนวนมากขึ้นเพื่อออกมาแสดงจุดยืนปกป้องแกนนำที่ถูกจับกุม เกิดเหตุชนละมุนและมีการใช้ความรุนแรง กลุ่มผู้ชุมนุมได้มีการทูลรณนายกรัฐมนตรีนครและรัฐมนตรีขึ้น “... ผมเชื่อว่า โดยพื้นฐานมันไม่มีใครที่อยากจะใช้ความรุนแรงหรืออยากจะไปเคลื่อนไหวในสิ่งที่มันล่อแหลมต่อการผิดกฎหมาย ดังนั้น คนส่วนใหญ่ร้อยละเก้าสิบในหลักการสันติวิธีส่วนที่จะมีใครคิดแตกต่างแตกแยกออกไปบ้างก็เป็นเรื่องยากอีกในทางปฏิบัติ อารมณ์ของชาวบ้านเมื่อไม่พอใจก็อาจแสดงความรู้สึกฉุนเฉียวรุนแรง แต่การที่จะลุกขึ้นปฏิบัติโดยการสร้างความรุนแรงกับรัฐไม่ใช่เรื่องที่จะเกิดขึ้นได้ง่าย ๆ ...” (ญัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) รัฐบาลจึงประกาศภาวะฉุกเฉินในเขตกรุงเทพมหานคร และได้ดัดสัญญาอนุญาตนิวัติโทษคดีส-เตชั่น รัฐบาลมีคำสั่งนำรถถังและกำลังทหารออกมา แต่กลับเกิดเหตุการณ์ยี่ดรถถังโดยคนเสื้อแดง

วันที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2552 รัฐบาลจึงเริ่มเคลื่อนกำลังเจ้าหน้าที่เพิ่มขึ้นเพื่อเข้าปฏิบัติสลายการชุมนุม

วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2552 เกิดเหตุการณ์วุ่นวาย เช่น การนำรถแก๊สไปจอดทิ้งไว้บริเวณแยกสามเหลี่ยมดินแดง มีการยิงปืนและเหตุปั่นป่วนที่มัสยิดย่านเพชรบุรี และมีการปะทะกันของผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่บริเวณแยกดินแดง “... ใน นปช. มันมีพวกนอกแฉวนอกแนว มันเป็นอิสระชนเราไม่ใช่กองทัพ เราไม่ใช่ทหาร และเราสั่งไม่ได้ มันมีแต่เราพูดเพื่อโน้มน้าวใจเพราะฉะนั้นพวกนี้ไม่ใช่ นปช. เพราะถ้าเข้ามาเป็น นปช. ต้องมี Commitment บางอย่างแต่มันเป็นคนเสื้อแดงแต่ไม่ใช่ นปช. มันคือกลุ่มอิสระ...” (เหงา โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

วันที่ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 แกนนำ นปช. จึงตัดสินใจประกาศยุติการชุมนุมและเดินทางเข้ามอบตัว

โรงเรียนผู้ปฏิบัติงานแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แฉทั้งแผ่นดิน

แกนนำ ประกอบด้วย เหงา โตจิราการ, จรัส ดิษฐาภิรักษ์, วิสา คัญทัพ, ชินวัฒน์ หาบุญพาด, นิสิต สินธุไพร, วีระ มุสิกพงศ์, ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ, จตุพร พรหมพันธุ์, วิภูแถลง พัฒนภูมิไท, อติสร เพ็ญเกษ, ธิดา ถาวรเศรษฐ

นปช. ออก 6 นโยบาย “แฉทั้งแผ่นดิน” ย้ำสันติวิธี น.พ. เหงา โตจิราการ หนึ่งในแกนนำเผยแพร่เอกสาร นโยบายเฉพาะหน้าของ นปช. ดังนี้ (เหงา โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

1. เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเมืองการปกครอง คือ ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทยอย่างแท้จริง
2. สามัคคีประชาชนไทย โดยมีมวลชนพื้นฐานเป็นกำลังหลัก ประสานกับชนชั้นกลางและชนชั้นสูง ผู้รักประชาธิปไตยและรักความเป็นธรรมทุกภาคส่วน ทั้งในภาครัฐกิจพรรคการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน เพื่อต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตย ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของไทย ให้ได้ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง

3. ในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติการ ใช้ หนทางสันติวิธี

4. ฝึกการต่อสู้ทางเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาคาความยากจน เข้ากับการต่อสู้ทางการเมือง โดยชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาวางเศรษฐกิจ และทางรอดของประเทศชาติ ประชาชนไทยนั้น ต้องมาจากการเมืองที่อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชน

5. ต่อสู้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับประชาชนไทยโดยเสนอหน้า ให้ประเทศไทยเป็น “นิติรัฐที่มีนิติธรรมอย่างแท้จริง” กระบวนการยุติธรรมต้องไม่ถูกแทรกแซง กดดัน โดยผู้มีอำนาจและเครือข่ายระบอบอำมาตย์ฯ

6. ยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2550 และกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่าง ๆ เขียนรัฐธรรมนูญใหม่ ของประชาชนที่เป็นประชาธิปไตย “... เสื้อแดงเกิดจากประชาธิปไตย หลังจากนั้นก็มี การชุมนุมของคนเสื้อแดงมาเรื่อย ๆ จนเมื่อปี 52 มีหลายกรณีเกิดขึ้น เพราะฉะนั้นต้องร่วมกันขึ้นมา ก็เลยสัมมนากันก็เลยได้มาเป็นนโยบาย 6 ข้อ ซึ่งในนั้นบอกชัดเจนว่าต้องเป็นระบอบ-ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขข้อที่ 1 ข้อที่ 3 ต้องใช้เส้นทางสันติวิธี แต่เพียงประการเดียวไม่เอาอันอื่น และมันมีข้ออื่น เช่น ดูแลปัญหาเศรษฐกิจต้องดูแล ปัญหาเรื่องความยุติธรรม ก็เลยอาศัยนโยบายเป็นเครื่องส่งทางแล้วจึงนำมาซึ่งโรงเรียนคนเสื้อแดงและโรงเรียนนี้แหละที่ทำให้โครงสร้างของคนเสื้อแดงแข็งแรง เพราะเราไปเปิดโรงเรียนระดับอำเภอ โรงเรียนคนเสื้อแดงเปิดทั่วประเทศและ โรงเรียนคนเสื้อแดง มีประสิทธิภาพมาก...”

โดยช่วงก่อนที่จะเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้น หลังจาก ที่ การเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงมีการปะทะกันและส่งผลให้แกนนำโดนคดีหลายคนใน การเคลื่อนไหว และยังมีความรุนแรงเกิดขึ้นในการเคลื่อนไหวเป็นผลเสียต่อ นปช. ที่ฝ่ายตรงข้ามเอาเรื่องนี้มาขยายเพื่อให้สังคมเข้าใจว่ากลุ่มคนเสื้อแดงนิยมใช้ความรุนแรง “... กลุ่มคนที่เขาดั้งตัวเป็นผู้นำทางความคิด ซึ่งตอนนี้ก็มีหลายคนชัดเจน เขาดั้งตัวขึ้นมา เป็นผู้นำ สร้างปัญหา ทำให้เราอ่อนแอลง แต่ประชาชนส่วนใหญ่เขาฟังเรานะ แต่ก็มี ส่วนหนึ่งที่ไปอยู่กับเขาเพราะเวลาที่มีการชุมนุมใหญ่ ๆ พวกนี้ไปแอบตั้งเวทีแล้วปราศรัย เรื่องของเขา แต่คนไปฟังเขาไม่ถึง 10 คน แต่เดี๋ยวนี้เวลาที่เขาก่อนนอกประเทศเขาพูด ผมก็ไม่เห็นด้วยนะก็มีคนไปนั่งฟังเขาอยู่ ก็เลยทำให้เราอ่อนแอลงเพราะว่าทำให้ฝ่ายตรงข้ามใส่ร้ายเรา...” (หวง ไชจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) ต้องสร้าง

ระบบและบุคลากรเพื่อที่การเคลื่อนไหวนั้นมีประสิทธิภาพกว่าเก่าโดย มอบหมายให้ ธิดา ถาวรเศรษฐ จัดทำหลักสูตรการวิเคราะห์โครงสร้างและความขัดแย้งทางเศรษฐกิจ สังคมการเมือง“...โรงเรียนคนเสื้อแดง ทำให้ประชาชนยกระดับความเข้าใจในการเมืองจริงประชาชนสำนึกรู้ตระหนักว่าพวกคุณทุกคนมีความสำคัญเท่าเทียมกันเหมือนกันหมด คนชนบทถูกตัวเอง แต่ใน 10 ปีที่ผ่านมาเปลี่ยนหมดแล้วเพราะฉะนั้นความตื่นตัวของประชาชนมันสูงมาก ๆ แล้ว...” (เหงง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) มานำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในระหว่างแกนนำ มีการเปลี่ยนชื่อ นปช. มาเป็น นปช. แดงทั้งแผ่นดิน และต่อมาเมื่อมีมติจัดตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้กำหนดแนวทางการศึกษาขึ้นมามีแกนนำที่รับผิดชอบหน้าที่ ประกอบด้วย เหงง โตจิราการ, จรัส ดิษฐาภิรักษ์, วิสา ศัญทัพ, ชินวัฒน์ หานบุญพาด และนิสิต สินธุไพร เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ในเวลาต่อมามีการทำบัตรสมาชิก นปช. แดงทั้งแผ่นดินขึ้น โดยมีหลักแนวทางนโยบาย 6 ข้อจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรไว้บนหลังบัตรสมาชิก นปช. แดงทั้งแผ่นดิน เพื่อแสดงการยอมรับแนวทางการเคลื่อนไหวที่กลุ่ม นปช. กำหนดไว้“... คนส่วนคนเสื้อแดงก็ตื่นักประชาธิปไตยก็ต้องการเพียงแค่อากาศที่คนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการที่กำหนดสังคมและชีวิตของเขาระบบประชาธิปไตยมันเป็นระบบที่ทำให้คนที่เห็นแตกต่างกันอยู่ร่วมกันได้ถ้าเข้าใจและทำตามได้ยอมรับฟังความคิดเห็นของกันละกันก็จะเดินหน้าต่อไปโดยนำและตามเป็นครั้งคราวแล้วแต่จะเกิดขึ้นประชาธิปไตยนั้นถือว่าดีกว่าระบบอีกและให้อากาศของประเทศเดินไปตามกลไกของมันเอง...” (ภูมิธรรม เวชยชัย, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 มีนาคม 2560)

วันที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2552 โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน เปิดตัวครั้งแรกอย่างเป็นทางการ ที่ศูนย์การค้าอิมพีเรียล สาขาลาดพร้าว โดยมีแกนนำย่อยของ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยมีแกนนำ เช่น นายวีระ มุสิกพงศ์ ประธาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน บรรยายแนวทางการต่อสู้ เป้าหมาย คือ การยกระดับคุณภาพของคนเสื้อแดงขึ้นมาอีกขั้น ด้วยมีนโยบายเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์-ยุทธวิธีที่ได้กำหนดร่วมกัน การสรุปบทเรียนจากอดีตและยกระดับการเคลื่อนไหวอย่างมีทิศทางมากขึ้น ในการจัดตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดินนั้น มีขึ้นทั้งหมด

23 ครั้ง “... การทำให้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเรื่องประชาธิปไตยไปถึงคนในระดับชนบท ถึงคนระดับล่าง ทำให้คนเกิดสำนึกทางการเมืองเรื่องประชาธิปไตยผมว่าอันนี้ก็เรียกว่าเป็นสิ่งที่เรียกว่าความสำเร็จได้ เพราะว่าถ้าคนเกิดสำนึกทางการเมืองเขาจะไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะมี หรือไม่มี น.ป.ช. ...” (ฉัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) โดยมีการเปิดอบรมทั้งหลักสูตรที่จัดขึ้นใช้เวลา 2 วันเป็นระยะแรกที่เริ่มก่อตั้งโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน โดยจัดขึ้นทั้งหมด 8 ครั้ง ครั้งแรกในวันที่ 17-18 กันยายน พ.ศ. 2552 เปิดอบรมหลักสูตรที่ใช้เวลา 2 วัน รุ่นที่ 1 ที่อิมพีเรียลลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร จนครบครบ 8 ครั้งต่อมา มีการอบรมโรงเรียนผู้ปฏิบัติงานวันเดียว ทั้งหมด 15 ครั้ง โดยมีการเริ่มต้นใน “... โรงเรียนคนเสื้อแดง เราทำในภาวะที่ไม่มีการชุมนุมแล้วก็ใช้โอกาสใช้เวลาไปเปิดโรงเรียนคนเสื้อแดงแต่พอมีการชุมนุมเราก็ไม่เปิดโรงเรียนแล้วเราก็บอกประเด็นกับประชาชนว่าใครเห็นด้วยกับประเด็นเราไปบังคับเขาไม่ได้ เพราะเขาต้องทำนา มีลูกไปโรงเรียน มีสามี มีคุณพ่อ คุณแม่ คุณตา คุณยายที่ป่วยเราต้องให้เขาตัดสินใจเอง นปช. เขาชุมนุมกันนะเรื่องนี้นะ เขาพร้อมจะไปไหม ...” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) วันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2553 โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน เปิดอบรมหลักสูตรที่ใช้เวลา 1 วัน เป็นครั้งที่ 1 ที่สมาคมย่านพระราม 2 เขตกรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรมจำนวน 502 คน ครั้งที่ 2 ที่จังหวัดสระบุรี มีผู้เข้าอบรม จำนวน 191 คน ครั้งที่ 3 ที่เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรมจำนวน 358 คน ครั้งที่ 4 ที่จังหวัดสกลนคร มีผู้เข้าอบรมจำนวน 675 คน ครั้งที่ 5 ที่อำเภอบ้านม่วง จังหวัดสกลนคร มีผู้เข้าอบรม จำนวน 478 คน ครั้งที่ 10 ที่จังหวัดหนองคาย มีผู้เข้าอบรม จำนวน 2,066 คน ครั้งที่ 11 ที่จังหวัดนครสวรรค์ มีผู้เข้าอบรม จำนวน 633 คน ครั้งที่ 12 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช มีผู้เข้าอบรมจำนวน 602 คน ครั้งที่ 13 ที่จังหวัดสกลนคร มีผู้เข้าอบรมจำนวน 195 คน วันที่ 6 มีนาคม พ.ศ. 2553 ครั้งที่ 14 ที่เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าอบรม จำนวน 657 คน วันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2553 ครั้งที่ 15 ที่จังหวัดอุดรดิตถ์ มีผู้เข้าอบรม จำนวน 366 คน ในช่วงการเปิดโรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน หลักสูตร 2 วันและ 1 วันนั้นก่อนการชุมนุมใหญ่ โรงเรียนสามารถผลิตบุคลากรระดับผู้ปฏิบัติ ได้หมื่นกว่าคน เป็นกำลังที่สำคัญในการประสานงานเคลื่อนไหว

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

1. แกนนำต้องการฝึกอบรมแกนนำย่อยตามต่างจังหวัดเพื่อเป็นนักพูด นักปราชญ์
2. โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช. แดงทั้งแผ่นดินต้องการสร้างความชอบธรรมในการเคลื่อนไหว

3. ในการปฏิบัติงานของกลุ่มนี้เน้นการปฏิบัติงานอย่างจริงจังและเป็นระบบ
4. จัดการศึกษายุทธศาสตร์ ยุทธวิธีและนโยบายขององค์กร
5. การดำเนินงานของแกนนำต้องผ่านมติเห็นชอบก่อนทุกครั้ง
6. ปกป้องระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
7. ต่อต้านระบอบอมตยาธิปไตย
8. ต้องการความยุติธรรมสำหรับประชาชนไทยโดยเสมอหน้า
9. เรียกร้องให้รัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 มาปรับปรุงแก้ไข
10. การยกระดับการต่อสู้ที่เป็นระบบและเพิ่มจำนวนผู้เข้าร่วมเคลื่อนไหว

การเคลื่อนไหว 19 กันยายน พ.ศ. 2552 ถึง 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553

แกนนำ ประกอบด้วย จตุพร พรหมพันธุ์, สุรชัย คำนวณนานุสรณ์, จักรพงษ์ เพ็ญแข, วิภูแถลง พัฒนภูมิไท และวีระ มุสิกพงศ์

วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2552 ชุมนุมเคลื่อนไหวครบรอบ 3 ปีรำลึกถึงการทำรัฐประหารทำลายประชาธิปไตย โดยสถานที่ใช้ในการจัดการชุมนุมครั้งนี้ คือ ลานพระบรมรูปทรงม้า จากการประเมินของเจ้าหน้าที่รัฐมีผู้เข้าร่วมชุมนุมประมาณ 20,000 คน

วันที่ 11 ตุลาคม พ.ศ. 2552 ที่ท้องสนามหลวง เป็นจุดเริ่มต้นของการทวงคืนรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540

วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2552 จัดงานครบรอบ 2 เดือนในการถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้กับ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นปช. แดงทั้งแผ่นดิน จึงได้จัดชุมนุมขึ้นบริเวณสะพานชมัยมรุเชฐ หน้าทำเนียบรัฐบาล

วันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552 จัดกิจกรรมระดมทุนเพื่อนำมาใช้ในการเคลื่อนไหวใหญ่ที่โบสถ์ท่าเสาใหญ่ จังหวัดนครราชสีมา แต่ช่วงเวลา มีการเตรียมงานครบรอบ

พระชนมายุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 82 พรรษา นปช. แฉทั้งแผ่นดินจึงเคลื่อน
การชุมนุมใหญ่กดดันรัฐบาลออกไปอย่างไม่มีกำหนด

วันที่ 11 มกราคม พ.ศ. 2553 นปช. แฉทั้งแผ่นดินเริ่มเคลื่อนไหวในยุทธวิธีที่
กำหนดไว้ เป็นจังหวะที่ชี้ประเด็นสองมาตรฐานและเปิดโปงกลุ่มอภิสิทธิ์ชนให้ชัดเจนขึ้น
โดยมีกระแสข่าวเรื่องคดีบุกรุกป่าสงวน คือ เขายายเที่ยงของ พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์
ว่าไม่มีความผิด ทำให้กลุ่ม นปช. นำเรื่องนี้มากล่าวโจมตีและเปรียบเทียบถึงความไม่เท่า-
เทียมว่า คดีลักษณะเดียวกันชาวบ้านธรรมดาผิดคุก นปช. แฉทั้งแผ่นดิน จึงใช้ประเด็นนี้
มาผลักดันการเคลื่อนไหว โดยประกาศให้มีการชุมนุมที่เขายายเที่ยง

วันที่ 23 มกราคม พ.ศ. 2553 มีการเปิดโปง ชุมนุมที่เขาสอยดาวและเดินหน้า
เรียกร้องกรณีที่มีเหตุให้สงสัยว่าองคมนตรีรุกกล้าหรือครอบครองที่ดินโดยมิชอบ กรณีที่
พล.อ. เปรม ติณสูลานนท์ มีส่วนเกี่ยวข้องในการบุกรุกพื้นที่ป่าที่เขาสอยดาว และให้มี
การตรวจสอบบ้านพิจิตร กุลละวณิชย์ องคมนตรีสงสัยว่ารุกกล้าบึงน้ำสาธารณะ

วันที่ 29 มกราคม 2553 มีการเคลื่อนไหวต่อต้านรัฐบาล ที่หน้ากองทัพบก มีคำขวัญ
ว่า “ผูกมิตรทหารกล้า ต่อต้านข้าอำนาจ”

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีชุมนุมที่หน้ากรมทหารทั่วประเทศ การเคลื่อนไหว
วันนี้ทำให้แกนนำมองเห็นศักยภาพของขบวนการในเขตต่าง ๆ ทั่วประเทศ ถ่ายทอดสด
ทางสถานีประชาชน (people channel)

วันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีการเคลื่อนไหวครั้งที่ 4 ที่หน้าสำนักงานอัยการสูงสุด
โดยใช้คำขวัญว่า “หยุดสองมาตรฐาน โคนอำนาจธิปไตย” “... การต่อสู้ฝ่ายอนุรักษ์นิยม
กับเสรีนิยม การชี้ให้เห็นว่าการใช้อำนาจของกลไกต่าง ๆ ในบ้านเมืองขาดหลักนิติธรรม
มีการเลือกปฏิบัติมีคำาสองมาตรฐาน ผมว่าอันนี้เราทำได้ การอธิบายให้เห็นภาพการต่อสู้
ของฝ่ายอนุรักษ์นิยมกับเสรีนิยมในสังคมไทย ซึ่งต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 ผมว่า
อันนี้ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ซึ่งก็เป็นผลมาจากการพยายามอธิบายโดยการขับเคลื่อนของเรา
...” (ณัฐวุฒิ ใสกือ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีการเคลื่อนไหวครั้งที่ 6 ที่หน้าสำนักงานป้องกัน-
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ปปช.)

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ชุมนุมที่หน้าสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) โดยใช้คำขวัญว่า “หยุด 2 มาตรฐาน ด้านองค์กรเลื่อน”

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 มีการเคลื่อนไหวครั้งที่ 8 ที่หน้าธนาคารกรุงเทพ สำนักงานใหญ่ โดยใช้คำขวัญว่า “ต้านทุนสมุนอำมาตย์ พินาศอภิสิทธิ์ชน”

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

1. การชุมนุมเคลื่อนไหวย่อยตามจังหวัดต่าง ๆ
2. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมระลึกถึงเหตุการณ์นั้น เช่น นวมทอง ไพรวัลย์ คนขับรถแท็กซี่ที่ถูกกดตายประท้วงทำรัฐประหาร
- 3.ต่อต้านระบอบอำมาตยาธิปไตย
4. สถาปนารัฐไทยใหม่ ให้เป็นรัฐที่มีการปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
5. เรียกร้องรัฐธรรมนูญฉบับพุทธศักราช 2540 กลับมาใช้เหมือนเดิม
6. ทวงถามความคืบหน้าการถวายฎีกาเพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้กับ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร
- 7.ต่อต้านการรัฐประหาร

การเคลื่อนไหวช่วงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2553

แกนนำประกอบด้วย วีระ มุสิกพงศ์, เหวง โตจิราการ, จตุพร พรหมพันธุ์, ประทีป อึ้งทรงธรรมฮาดะ, สุภรณ์ อัตถาวงศ์, ขวัญชัย สารคำ, พายัพ ปันเกตุ, ยศวริศ ชูกล่อม, จรัส ดิษฐาภิรักษ์, ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และ พล.อ. เซาวลิต ยงใจยุทธ

บทบาทและกิจกรรมของกลุ่ม วันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2553 การเคลื่อนไหวอย่างไม่เป็นทางการเริ่มขึ้นมีการเตรียมความพร้อมของผู้เข้าร่วมชุมนุม โดยการเรียกขานวลีกำลังใจ ด้วยการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาพราหมณ์โดยใช้พื้นที่ภายในกรุงเทพมหานคร รวมตัวกันทั้งหมด 6 จุด

วันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2553 ได้มีการจัดเตรียมพื้นที่ชุมนุมในบริเวณเชิงสะพานผ่านฟ้า เป็นที่ตั้งเวทีใหญ่ แล้วขยายพื้นที่โดยรอบ คือ ถนนราชดำเนินตั้งแต่ลานพระบรมรูปทรงม้า จนถึงสนามหลวง มีการตั้งเต็นท์รอบบริเวณพื้นที่การชุมนุมเพื่อให้ผู้เข้าร่วมชุมนุมจากจังหวัด

ต่าง ๆ ใช้เป็นที่พักอาศัย “... คนที่เขาช่วยตัวเองได้เขาก็ดูแลตัวเองเรื่องข้าวปลาอาหาร การกิน พอมีกินเขาก็แบ่งปันกันคนเสื้อแดงนั่งกินข้าวด้วยกันโดยไม่ต้องรู้จักเป็นเรื่องปกติ ในขณะที่เดียวกันก็มีคนที่เขามาบริจาคคนที่เขามาสนับสนุนเยอะแยะมากมาย ทั้งต่างจังหวัด ในกรุงเทพฯ ไปไหนมาไหนพบคนที่บอกว่ไม่เคยเอาผักไปให้สามคันรถ เยอะแยะไปหมด...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

“... ต้องบอกว่อย่างไร้ไปอยู่ระยะยาว ๆ อย่างนี้ต้องเป็นคนที่พอมีกินมีใช้ส่วนหนึ่ง คือต้องไปเพราะใจรักด้วย คือ ไปแล้วไม่เดือดร้อนใคร คือต้องบอกว่อย่างไร้อยู่กับสั้มนี่เป็นคนพอจะมีกินไม่ต้องไปเรียกร้องใครให้มาช่วยเหลือ ไม่เดือดร้อนใครหรือมีธุรกิจดีมีคนช่วยบริหารอะไรแบบนี้ถ้าเป็นข้าราชการส่วนใหญ่ก็จะเป็นที่เกียจคร้านอยู่แล้วมีอุดมการณ์เดียวกันก็คือ พวกนี้ไม่เดือดร้อนใคร เขาก็จะมีเพื่อนไปกันเป็นกลุ่ม ๆ บางคนก็เอาธไปเอง แล้วก็ไปเจอกันอะไรแบบนี้ละ ไป 4-5 คิน แล้วก็กลับแล้วก็ลงไปใหม่อะไรแบบนี้ละ...” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มกราคม 2560)

วันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2553 ผู้เข้าร่วมการชุมนุมจากทั่วประเทศ แคนนำลาดการณั ว่าผู้เข้าร่วมการชุมนุมและวันนี้มีจำนวนประมาณ 300,000 คน “... ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เขาสามารถรวมกลุ่มการเคลื่อนไหวไปในแนวทางเดียวกันและต่อเนื่องยาวนานและมีกลุ่มขนาดใหญ่ เนื่องมาจากสภาพปัญหาความไม่เป็นประชาธิปไตยการที่เผด็จการได้ล้มรัฐบาล ยุบพรรคการเมืองที่เป็นที่นิยมลงไป...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) โดยผู้เข้าร่วมชุมนุมในครั้งนี้ วีระ มุสิกพงศ์ ประธาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ได้ประกาศข้อเรียกร้องอย่างเป็นทางการในการชุมนุมครั้งนี้ว่า ขอให้นายกรัฐมนตรี ยุบสภภายใน 24 ชั่วโมง (ไทยรัฐออนไลน์, 2553) “... วันหนึ่งที่มีการต่อสู้ผมพูดอยู่ตลอดว่า ทุกอย่างมันมีอยู่ในมวลชนเราอย่าไปตกใจ เพียงแต่เราสร้างระบบบริหารทรัพยากรทุกอย่างให้เป็นประโยชน์สูงสุดในการขับเคลื่อนขบวนให้ได้ก็แล้วกัน แต่ว่าอะไรก็ตามที่คุณไม่คิดว่าจะมี ว่จะเห็นให้บอกมวลชนว่า ขบวนการต่อสู้ต้องการสิ่งนี้เดี๋ยวมันจะมา ไม่ไ้เป็นต้น ๆ ไม่รู้มาจากไหน เป้าเดียวเท่านั้นถ้าคุณบอกว่าต้องการก็จะมา...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีการเคลื่อนพลไปที่กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์

วันที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2553 แคนนำขึ้นเวทีพร้อมกัน แล้วมอบหมายให้ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ กล่าวแถลงบนเวทีว่าจะต่อสู้ยึดเยื้อแต่นี้ไม่ใช่สงครามครั้งสุดท้าย

วันที่ 18 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีการประชุมสมัชชารายภาคระหว่างแกนนำ นปช. ส่วนกลางกับแกนนำต่างจังหวัดเพื่อเตรียมความพร้อมในการชุมนุมยึดเยื้อ

วันที่ 20 มีนาคม พ.ศ. 2553 หลักการของคนเสื้อแดงในการเคลื่อนไหววันนี้ คือ “สามไม่และสามส่ง สามไม่ ได้แก่ ไม่โกรธ ไม่รุนแรง ไม่ตอบโต้ และ สามส่ง คือ ส่งยิ้ม ส่งความรัก และส่งความสุข ให้ชาวกรุงเทพฯ” โดยก่อนการเคลื่อนไหวบนแกนนำ ได้พูดคุยสื่อสารกับผู้ร่วมชุมนุมในแนวทางสันติวิธี โดย เหวง โตจิราการ ซึ่งเป็นแกนนำ ที่รับผิดชอบหน่วยสันติวิธี “...การรัฐประหาร เกิดการไล่ทักษิณ เกิดการต่อสู้ คือ การเรียนที่ดีที่สุด คือ การปฏิบัติให้มีแต่การต่อสู้มีการชุมนุมหลาย ๆ ครั้งที่ผ่านมา เมื่อปี 53 ยิ่งกันขนาดนี้ ดิฉันขนาดนี้คนเสื้อแดงโดยการต่อสู้ทางการเมืองเป็นโรงเรียนไม่ใช่ โรงเรียนบนกระดานแต่เป็นโรงเรียนบนถนน . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์- ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) มีผู้เข้าร่วมในการเคลื่อนไหวประมาณ 60,000 คน ช่วงค่ำ พ.ศ.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ได้โฟนอินเข้าขึ้นชมการเคลื่อนไหวของผู้ชุมนุม แล้วพูดถึง การเรียกร้องเสรีภาพ ประชาธิปไตย และความเป็นธรรม โดยเชิญชวนประชาชนทุกฝ่าย ไม่จำเป็นต้องสีแดงมาเข้าร่วม และเชิญชวนพี่น้องชาวกรุงเทพมหานครมาร่วมชุมนุมด้วย “... เพราะถ้าเขาไม่มีการตื่นตัวในการเมืองเขาก็จะไม่ออกมาชุมนุม และปี 53 ทหารยิง ที่สี่แยกคอกวัว และถนนดินสอ เขาไม่กลัวเขาดำหน้าเข้าไป โธ แล้วมีคนบอกเป็นลูกน้อง ทักษิณซื้อด้วยเงิน แต่เพราะเขามีจิตสำนึกที่ต่อสู้สู้กับรัฐประหาร ต้องต่อสู้เผด็จการ แม้ชีวิต ก็พลีได้มีความตื่นตัวในการเมืองที่สูงมาก เลยทำให้พวกเขาต้องออกมา . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559) “... คำถูกจากอีกฝ่ายหนึ่ง คือคนเสื้อแดง คือ คนโง่ คนทักษิณจ้างมา ก็อย่างที่บอกว่าพวกเค้าสูงเฝ้ามองคนเสื้อแดงโง่ คือเขาเองไม่ได้มาสัมผัสอย่างที่เราสัมผัส หนูบอกเลยว่าไม่ได้จ้างเพราะไปกันนี้ เอาข่าวสาร ข่าวเหี้ยมไปเอาอะไร ไปกันกันนี้เค้ามาด้วยใจ เค้าไปด้วยอุดมการณ์ . . .” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มกราคม 2560)

วันที่ 24 มีนาคม พ.ศ. 2553 แกนนำ นปช. แต่งตั้งแผ่นดินได้ประกาศมาตรการ ป้องกันความปลอดภัยให้แก่ผู้ชุมนุมโดยตั้งจุดรักษาความปลอดภัย 10 จุดกระจายรอบ

พื้นที่ชุมชน และมีการจัดหน่วยสันติวิธี 4 จุฑรอบพื้นที่ปกป้องนโยบายสันติวิธีที่ขบวนการ
ยึดกุมเป็นแนวทางปฏิบัติตลอดมาอีกด้วย “... ไม่มีจ้างกะ ไม่มีแน่นอน จ้างไม่มี อย่างรู้
ว่าไปใครไปไม่ไหวก็จะบริจาคค่าข้าวค่าน้ำค่าน้ำมันค่านี้อีกก็เอามาทำไปกินด้วยกัน เรื่องนอน
เราก็จะมีแค่วันก็จะปูเสื่อจะมีไฟมาแล้วก็มพัดลมเปิด สัมก็จะมีการเตรียมไปพร้อมพัดลม
เสื่ออะไรพวกนี้กะ นอนกันจับกลุ่มกลางแจ้งโล่ง ๆ เหมือนเป็นขามกันมากกว่าอยู่ในนั้น
ผลัดกันนอนผลัดกันนั่งใครตื่นอยากไปฟังเค้าปราศรัยก็ไปให้เหนื่อยก็พักผ่อน ...”

(พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มกราคม 2560)

วันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2553 จตุพร แคนน้า ได้กล่าวว่า วันนี้ ส.ส. เพื่อไทยและ
นปช. ได้ตกลงแล้ว ว่า รัฐสภาไม่สามารถทำงานได้ จึงไม่คิดว่าการอภิปรายของ ส.ส.
นอกสภาของ ส.ส. พรรคเพื่อไทย เป็นเอกสิทธิ์ของ ส.ส. ที่ทำได้ในการแสดงความคิดเห็น
ตามรัฐธรรมนูญ และไม่รู้ว่าการที่ไปพูดในสภาแล้วพูดอะไรที่ไม่ถูกใจทหารจะได้
ออกมานอกสภาหรือเปล่าจากการที่ทหารล้อมรัฐสภาอยู่ สภาพวันนี้ของสภาไม่ต่างอะไร
จากช่องโง่ที่ห้องของอนุญาตทหารเข้าไปพูดในสภา “... ลำบากไหมก็ลำบาก แต่ละคน
อยู่บ้านนอนแอร์นอนสบาย บางครั้งเคยถามตัวเองว่าฉันอยู่บ้านฉันก็สบายแล้วฉันมา
ลำบากทำไม ฝนตก แดดออก ต้องมาคอยดูแลมวลชน เจ็บป่วยปวดท้องแต่ถามว่าเราทำ
แล้วเรามีความสุขชอบนะ ไปมีอบนี้ชอบมาก ๆ มีความสุขได้อยู่กับมวลชนเราทำแล้วเรา
มีความสุขแล้วเราต้องการเห็นพลังที่ออกมาแล้วก็ต้องการแสดงพลังเราไปในสิ่งที่
ถูกต้องเราไม่ได้ไปในสิ่งที่ผิด เราไปเพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยเรียกร้องความถูกต้อง
...” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มกราคม 2560)

วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีการจัดกิจกรรมตักบาตรพระ 200 รูปก่อนที่จะ
ประกาศมาตรการเคลื่อนไหวกว่า “ไล่ทหารกลับกอง” การที่คนเสื้อแดงออกมาเคลื่อนไหวกว่า
ในการที่จะให้ทหารในกลับเข้ากรมกองนั้น เพราะว่าทหารนั้นเล่นเกินบทบาทของทหาร
อาชีพ “... เรามีคนกลุ่มหนึ่งหรือกลุ่มอำนาจหนึ่งมาคอยชี้นำตัดสินใจตลอดเวลาว่า
อันไหนใช่ อันไหนไม่ใช่ เราก็เลยไปไม่ถึงคำว่าประชาธิปไตยกันจริง ๆ เสียที เพราะว่า
พอการเมืองมีปัญหาถั่งบอกไม่เป็นไรเดี๋ยวทหารมานั่งมีอำนาจ ...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง,
การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2553 มีการยิงระเบิดเอ็ม 79 เข้าไปภายในกองพันทหารราบที่ 11 กรมทหารราบที่ 11 รักษาพระองค์ถึง 2 ลูกซัดเป็นเหตุให้ทั้งบุคคลทั่วไปและเจ้าหน้าที่ทหารได้รับบาดเจ็บ มีข้อตกลงให้เกิดการเจรจาโดยรัฐบาลมอบหมายให้กอร์ปศักดิ์ สภาวสุ ติดต่อกับประธานกับแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน แกนนำจึงมีมติเรียกผู้ชุมนุมกลับไปรวมตัวกันที่เวทีใหญ่บริเวณสะพานผ่านฟ้าฯ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2553 ฝ่ายรัฐบาลมีท่าทีประนีประนอมในข้อเสนอให้มีการยุบสภาภายใน 9 เดือนหลังจากนี้ “... ความรู้สึกของคนจำนวนมากที่ชุมนุมและการชุมนุมในแต่ละช่วงของการชุมนุม ประเด็นไม่เหมือนกันบางช่วงก็เป็นการแสดงพลัง บางช่วงก็เป็นการเรียกร้อง ช่วงที่เขาเรียกร้องที่ชัดเจนที่สุดคืออาจจะในช่วงที่ต้องการให้มีการยุบสภา แต่เนื้อหาที่ใช้ในการชุมนุมแน่นอนมันก็มีผสมกันอยู่ ด้านเผด็จการเรียกร้องประชาธิปไตย อยากให้ท่านทักษิณกลับมาไม่พอใจกับสิ่งที่เกิดขึ้นกับพรรคไทยรักไทย รัฐบาลพลั้งประชาชนหรืออะไรก็ตาม น่าจะมีรวม ๆ กันอยู่อย่างนี้วีรชนที่ตายกันน่าจะคิดทำนองนี้...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560) เนื่องจากผู้เข้าร่วมการชุมนุมมีความคาดหวังว่าการเจรจาจะทำให้สามารถบรรลุข้อเรียกร้อง คือ รัฐบาลประกาศยุบสภาภายใน 15 วันตามที่ได้เสนอไปแล้วเข้าสู่กระบวนการเลือกตั้งกันอีกครั้ง

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

1. เรียกร้องให้ อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรียุบสภาภายใน 24 ชั่วโมง
2. ในการชุมนุมตามจุดต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ต้องการให้บรรลุตามข้อเรียกร้องให้

สำเร็จ

3. ต้องการให้มีผู้เข้าร่วมชุมนุมจำนวนมาก
4. เรียกร้องประชาธิปไตย
5. นปช. แดงทั้งแผ่นดินยินดีให้มีการเจรจากับนายกรัฐมนตรีท่านนั้น
6. เรียกร้องให้มีการเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย 7 เรียกร้องให้รัฐบาล

เจรจากับแกนนำผู้ชุมนุม

7. เมื่อยุบสภาแล้ว ทุกกลุ่มจะยุติการชุมนุมทันที

การเคลื่อนไหวช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2553

แกนนำประกอบด้วย อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง, ณัฐวุฒิ ใสเกื้อ, สุภรณ์ อัตถาวงศ์, ขวัญชัย สาระคำ, พายัพ ปั่นเกตุ, จตุพร พรหมพันธุ์, เหวง โตจิราการ, ยศวริศ ชูกล่อม, ศิริวรรณ นิมิตรศิลป์, วันชนะ เกิดดี และเสกชัยม ตำราญรัตน์

วันที่ 2 เมษายน พ.ศ. 2553 นปช.แดงทั้งแผ่นดิน เคลื่อนไปบริเวณจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2553 เคลื่อนขบวนปักหลักอยู่ที่หน้าสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 อีกกลุ่มเดินเท้าจากสะพานผ่านฟ้าลีลาศไปยังสี่แยกราชประสงค์

วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2553 นปช.แดงทั้งแผ่นดิน มิได้มีการเคลื่อนไหวใด ๆ เนื่องจากเตรียมการบริเวณพื้นที่ชุมนุมใหม่ที่ราชประสงค์รอดูท่าทีของรัฐบาล

วันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2553 การเคลื่อนไหวไปที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีการเจรจาได้ข้อสรุป คือ ทางคณะกรรมการการเลือกตั้งรับปากว่าจะมีการตั้ง หลังจากนั้นแกนนำได้ประกาศชัยชนะ

วันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2553 มีทหารหลายพันนายเข้ามาตั้งกำลังอยู่ที่บริเวณสวนลุมพินี น.พ. เหวง โตจิราการ ประกาศให้หน่วยสันติวิธีจำนวน 5,000 คน เพื่อป้องกันผู้ชุมนุมและเป็นด่านแรกที่จะปะทะกับเจ้าหน้าที่ทหารประกาศให้อาสาสมัครของฝ่ายผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งยึดอาวุธ รถฉีดน้ำ รถหุ้มเกราะของเจ้าหน้าที่รัฐโดยดำเนินการตามแนวทางสันติวิธีปราศจากอาวุธ ต่อมา มีประกาศให้ผู้ชุมนุมจำนวนหนึ่งเคลื่อนขบวนไปตามถนนสายต่าง ๆ 11 สายแต่ในที่สุดเคลื่อนขบวนก็ผ่านพ้นไปโดยไม่เกิดความรุนแรง

วันที่ 7 เมษายน พ.ศ. 2553 นปช.แดงทั้งแผ่นดินจะมีการเคลื่อนไหวไปกดดันนายกรัฐมนตรีด้วย เพื่อกดดันไม่ให้มีการปิดสถานีประชาชน (people channel)

วันที่ 9 เมษายน พ.ศ. 2553 นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้เคลื่อนขบวนไปที่สถานีดาวเทียมไทยคมจุดเดียวเพื่อกดดันให้รัฐบาลเปิดสัญญาณโทรทัศน์ให้ได้ ผลปรากฏว่าสามารถกดดันให้เจ้าหน้าที่เปิดสัญญาณการออกอากาศได้เช่นเดิม “... ส่วนใหญ่กลุ่มต่าง ๆ คนที่ทำงานใน ก.ท.ม. จะมากันเองอิสระไม่ได้มากับแกนนำส่วนใหญ่มีความคิดเป็นของตัวเอง เป็นนักสู้แบบเข้มข้นเลยจะเป็นแบบนั้นจะมาเอง จะมีกลุ่มหนึ่งเข้ามาเอง หลังเลิกงานมา กับเพื่อน มาผิวเมีย มาครอบครัว ส่วนใหญ่พวกนี้จะรักกัน คืออุดมการณ์

สูงสุด ๆ มีความรู้ มีการศึกษา มีความเข้าใจการเมืองการปกครองอย่างดี ...” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มีนาคม 2560)

เมษาเลียด วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 รัฐบาลจึงมีมาตรการตอบโต้กลับโดยเริ่มจากการประณามขบวนการชุมนุมในที่ประชุมในช่วงเวลา 8.00 น. มีประมาณหมื่นคน ทำให้ใช้มาตรการ “ขอคืนพื้นที่” โดยใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมเวทีสะพานผ่านฟ้าลีลาศ เป็นเหตุให้มีผู้เสียชีวิตทั้งสิ้น 25 คน “... ประเด็นหลักที่สำคัญเลยก็คือผมคิดว่ามวลชนคนเสื้อแดงเขาคิดว่าการต่อสู้ของเขาชอบธรรม การกล้าสละชีวิตหรือการกล้าต่อสู้คนถ้าเขาเชื่อมั่นว่า สิ่งที่เขาทำคือสิ่งที่ถูกเขาก็ทำ มวลชนฝ่ายเสื้อเหลืองก็เหมือนกันจะเห็นว่าเขาก็กล้าเหมือนกันไม่ใช่ว่าเขาไม่กล้านะเพราะเขาคิดเหมือนกันว่าเขาทำถูก ...” (สุชาชัย ยิ้มประเสริฐ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 2 พฤศจิกายน 2559) เป็นประชาชน 20 คน เจ้าหน้าที่ทหาร 4 คน ผู้สื่อข่าวต่างประเทศ 1 คน มีผู้ได้รับบาดเจ็บกว่า 800 คน “... นปช. ก็เคลื่อนไหวโดยเน้นการชุมนุมซึ่งก็มีนักเคลื่อนไหวนักต่อสู้ที่มีความสามารถในการพูดทำให้ประสบความสำเร็จเชิญชวนคนร่วมกันได้มากมีการใช้ทีวีมีการใช้สื่อสมัยใหม่เข้ามาช่วย แต่มันไม่ได้มีผลเหมือนพฤษภาทมิฬ เพราะว่าการเคลื่อนไหวถูกปราบโดยรัฐบาล เพราะมีแนวร่วมไม่กว้าง ซึ่ง นปช.เสื้อแดงก็มีจุดอ่อนตรงนี้แนวร่วมไม่กว้าง ...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มกราคม 2560)

เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว

1. ต้องการยกระดับการชุมนุมกดดันให้เข้มข้นขึ้น
2. เรียกร้องให้ยุบสภาทันที
3. ปักหลักชุมนุม ณ ที่แห่งนี้จนกว่ารัฐบาลประกาศยุบสภา
4. นปช.แดงทั้งแผ่นดินใช้แนวทางสันติวิธี ไม่ใช้ความรุนแรง
5. ต้องการยกระดับการชุมนุมกดดันให้เข้มข้นขึ้น
6. ปักหลักชุมนุม ณ ที่แห่งนี้จนกว่ารัฐบาลประกาศยุบสภา
7. เรียกร้องให้มีการเลือกตั้งเกิดขึ้นตามระบอบประชาธิปไตย
8. ปกป้องสถานีประชาชน (People Channel) ให้ออกอากาศได้ตามปกติ
9. คัดค้านการประกาศใช้ พ.ร.ก.สถานการณ์ฉุกเฉิน
10. ต่อต้าน อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี

การขอคืนพื้นที่จากคำสั่ง ของรัฐบาล อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ทำให้มวลชนที่เคลื่อนไหวในวันนั้นเสียชีวิต โดยมวลชนที่เสียชีวิตนั้น มีความแตกต่างด้านอาชีพ ความรู้ ภูมิฐานะ การต่อสู้ของเขาเหล่านั้น สะท้อนถึงจิตวิญญาณการต่อสู้ของเขาเหล่านั้นได้อย่างดีถึงความเสียสละ เพื่อเป้าหมายในการต่อสู้ทางการเมืองในครั้งนี้

ผมเป็นแบบนี้ของผมจรรยา ฉายแมน-อายุ อายุ 46 จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4 อาชีพ ขับแท็กซี่สาเหตุการเสียชีวิต บาดแผลกระดูกสันหลังความเรื้อรังสูง เข้าที่ทรวงอก ทำลายปอดและตับ (ใบแจ้งการตาย สถาบันนิติเวช) สถานที่เกิด บริเวณหน้าโรงเรียนสตรีวิทยา ถนนดินสอ เวลาประมาณ 20.00 น. วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 พี่เพ็ญเป็นคนจังหวัดกาฬสินธุ์ จรรยาอยู่กับนางนวล ฉายแมน มาตั้งแต่เข้ากรุงเทพฯ เมื่อ 26 ปีที่แล้ว สำหรับการร่วมการเคลื่อนไหวกับขบวนการเสื้อแดงนั้น เขาทุ่มเทมาก ไปชุมนุมไม่ขาด และทุกครั้งก็จะตระเวนรับคนเสื้อแดงในละแวกบ้านไปด้วย บางทีก็ออกกันตั้งแต่เช้ามืด นัดกันไว้แล้วบางที่ต้องไปรอเขาอีก เราก็บ่นว่าทำไมต้องรอเขาด้วย นีร์ลก็ของเรา น้ำมันก็ของเรา น้ำมันเราก็ออก แกก็เคยบอกว่าเป็นคนเสื้อแดงต้องใจกว้าง จะใจแคบไม่ได้ ภรรยาของจรรยาเล่าให้ฟัง เมื่อถามว่าทำไมจรรยาต้องออกไปชุมนุม นวลบอกว่า จรรยาชอบการบริหารประเทศของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เพราะทำให้เห็นว่า คนรากหญ้ามีชีวิตที่ดีขึ้น ไม่มียาเสพติดในชุมชน “ช่วงนั้นแกขับแท็กซี่มีเงินเหลือวันละเจ็ดแปดร้อยหลังหักค่าเช่า เราก็ขายของได้ กินได้อยู่ดี พ่อแม่เราก็อิม แกลยชอบนายกทักษิณมาก เป็นนายกฯ ในดวงใจของแก แกบอกว่านายกทักษิณเขาช่วยคนจริง ๆ ไม่ได้พูดแต่ปากทำได้จริง ๆ ” เขาพาครอบครัวไปด้วย ถ้ามีชุมนุมใหญ่ ๆ นัดสำคัญเราจะไป เราจะไปกัน บางที่ไม่ได้ขายของทั้งเดือน เราไม่มีส่วนได้อะไรเลย ไม่มีใครจ้างแฟนเราชอบ เขาบอกว่าไปสู้เพื่อประชาธิปไตย ไม่ได้สู้เพื่อตัวเองเลย เขาบอกว่าเป็นการสู้เพื่อมนุษยด้วยกัน คนไหนไม่มีเวลาก็ช่างเขา เรามีเวลาเราก็ไปของเรา ทั้งที่เป็นคนหาเช้ากินค่ำ รายได้ไม่แน่นอน แต่สำหรับการร่วมกิจกรรมของ นปช. แล้วจรรยาเป็นคนประเภททุ่มไม่อั้น “เคยแกลังถามเขาว่าป้าจะไปอะไรไหนหนา เงินก็ไม่ค่อยมีนะช่วงนี้ แกตอบว่าช่วงนี้อย่าห้ามแกเลย ถ้าแกตายจะภูมิใจมากที่ได้ใส่เสื้อแดงตาย ชวนครอบครัวไปถ่ายรูปในที่ชุมนุม แกบอกให้เอาไปติดข้างฝา จะได้บอกลูกบอกหลานได้ว่า เคยสู้เพื่อประชาธิปไตย กล่าวได้ว่า “เจ๊ียบ” ลูกสาวคนโตของจรรยา นั้น เป็นลูกไม้ที่หล่นไม่ไกลต้นเธอเองก็ไป

ชุมนุมบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงหลัง ทั้งแบบที่ไปกับครอบครัวไปกับเพื่อน กระทั่ง จัมนอเตอร์ไซไปคนเดียวหลังเลิกงาน คืนวันที่ 10 เมษายนนั้นกลายเป็นคืนเริ่มต้น แห่งการสูญเสียที่สาหัสสากรรจ์ที่สุดของคนเสื้อแดง “นั่งรอแกลงถึงประมาณสองทุ่ม กว่า ๆ เขาเริ่มเอาศพผู้เสียชีวิตขึ้นเวทีแต่ยังไม่ใช่แฟนเรา จากนั้นประมาณสามทุ่มพี่ก็โทรศัพท์ ตามแกปราคาว่าพยาบาลรับโทรศัพท์ บอกว่าแกอาห้อยอยู่โรงพยาบาลกลาง พอไปถึง แกก็เสียชีวิตแล้ว ทีแรกเราก็ไม่เชื่อว่าแฟนจะตายที่ผ่านมาแกไม่เป็นอะไร เราก็ตื่นใจว่า คนของเราไม่เป็นอะไรหรอก สงกรานต์เลือดปีที่แล้ว แกยังไปชุมนุมที่โทรหาแกได้ยืน เสียงป็นเลย คืนที่เขายิงกันแกบอกว่าหมอบอยู่แถวทำเนียบฯ แกยังไม่ตายยังรอดมาได้เลย น้ำเสียงของนวลสันเครือ หลังจากนั้นก็มีการตกลงกันว่าจะเคลื่อนศพไปห้องดับจิต คนเสื้อแดงที่ตามเขาก็ดูดีมากเลย บอกเราให้ถือคประตุทุกประตุเลยนะ เคียวศพจะหายเขาก็ไปเรียกการ์ดเสื้อแดงมาช่วยถือคประตุ เขาช่วยกันนั่งฝ่าศพพ้อเราไว้ทั้งคืน ฝ่าจนย้ายศพ ไปโรงพยาบาลตำรวจในอีกวัน “ยอมรับน้ำใจพวกเขาจริง ไม่รู้จักกันเลย” นวลบอกว่า ไปค้นกับทหารแฟนเราก็เคยบอกไว้ว่า เราต้องไปช่วยกันให้คนเราเยอะ ไปค้นไว้กับ ทหารให้รู้ว่าคนเราเยอะนะ อย่าทำอะไรพวกเรา ๆ มีแค่มือเปล่า มือจะไปสู้ปืนได้อย่างไร ไม่คิดว่าเราจะเจออะไรแบบนี้ เราดูในคลิป ไปดูสถานที่หลังแกโดนยิง ไปเห็นตรงนั้น แล้วเข่าอ่อนเลย ทั้งกระสุนยิงกันพรุนไปหมด แบบนี้มันจะรอดได้อย่างไร เมื่อถามนวล และเจี๊ยบว่า เข้าร่วมการชุมนุมของคนเสื้อแดงในครั้งต่อไปอีกไหม ทั้งคู่ตอบเป็นเสียง เดียวกันว่า “จะต้องไปให้ได้” พื่ออยากให้ยุคแบบนี้มันหมดไป เพราะอยากให้เราใช้สิทธิ ของเรา ได้เลือกคนที่เราต้องการ ไม่ใช่ใช้อีกฝ่ายหนึ่งถูกตลอด แต่ฝ่ายหนึ่งกับผิดตลอด จะไปอีกไม่กลัว เพราะมาถึงตรงนี้ชีวิตผ่านอะไรมาเยอะแล้ว (กรกช เพียงใจ, 2555, หน้า 3-13)

ทำไมเป็นแบบนี้วะ แม่เทิดศักดิ์ ฟุ่งกลิ่นจันทร์ หรือ โป๊ท เด็กหนุ่มวัย 29 ปี กรุงเทพฯ การศึกษา ปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร คณะวิทยาศาสตร์ อาชีพ พนักงานบริษัท สาเหตุที่เสียชีวิต เสียชีวิตจากบาดแผลบริเวณทรวงอกทะลุหัวใจและปอด บาดแผลลึกขาดรูปร่างรีชอบค่อนข้างเรียบทะลุทรวงอกซ้าย-ขวา รวม 5 จุด (รายงาน การตรวจศพ โรงพยาบาลรามาริบัติ) เวลาที่เกิดเหตุ ประมาณ 20.00 น. วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 เกิดในครอบครัวที่อบอุ่น พ่อและแม่เป็นพ่อค้าแม่ขายข้าวแกงย่านดอนเมือง

ในวันที่โบ้ทถูกยิงที่สี่แยกคอกวัว พ่อและแม่ของงเขาก็ตอมเสื้อสีแดงและกำลังรอเขาอยู่ที่สี่แยกราชประสงค์ ความคิดทางการเมืองของพวกเขาเป็นไปในทางทิศเดียวกัน สุสิมล พงกลิ่นจันทร์ แม่ของโบ้ทเล่าเรื่องราวอย่างตรงไปตรงมาจริงใจ ก่อนหน้านั้นบรรยากาศมีแต่ความเศร้าสร้อยฝันร้ายยามใกล้รุ่งที่มาเยือนเธอทุกคืน กระทั่งทำให้ครอบครัวนี้ต้องปิดการขายไปนานนับเดือน ไม่นับว่าเป็นการสูญเสียลูกชายคนโตก็ทำให้ขาดกำลังทรัพย์ทางเศรษฐกิจของครอบครัวไปด้วย เพราะปกติโบ้ทจะนำเงินเดือนมาช่วยพ่อแม่ โบ้ท พ่อ แม่ ก็คิดอะไรที่คล้ายกันจริง ๆ ก็ทั้งบ้านสั่น พ่อ แม่ ลูก และความที่เราเลี้ยงลูกเป็นประชาธิปไตยมาตลอด มีสีคนยังต้องโหวดเล่นเวลาทำอะไร เรื่องที่ออกมาสู้นี้ก็ไม่ได้ปลุกฝังอะไรเขา ก่อนเราจะออกไปร่วมชุมนุมแบบนี โบ้ทมันดูทิวแล้วพูดเลยว่า โหทำไมเป็นแบบนี้วะแม่ ผู้เป็นแม่เล่าถึงจุดเริ่มต้นในการเข้าร่วมกระบวนการ เรย์ หรือพิชัย แพลติดถาวร เพื่อนสนิท โบ้ท ทั้งคู่เป็นเกลอชนิดไปไหนมาไหนด้วยกันมานานสองปี จนกระทั่งในวันที่ 10 เมษายน รู้ข่าวว่าทหารจะ “ขอพื้นที่คืน” คือที่พวกเข้าใจคือว่า “สลายชุมนุม” ทั้งคู่ก็ชักชวนกันออกมา ผมไม่ได้หัวรุนแรงอะไรเลย เพียงแต่คิดอยากจะไปช่วยเขา ถ้ามีคนเยอะ ๆ ทหารคงสลายประชาชนไม่ได้ เรย์บอกถึงความรู้สึกขณะนั้นพอจอร์จก็เดินเข้าไป ทหารก็อยู่ฝั่งนั้น เราก็เข้าไปช่วยทหารไม่ให้เข้าไปในพื้นที่เพียงก้อนหินยังไม่อยากเพียงเลย มันโกล เพียงไปก็ไม่โดนอะไรเขา เราก็เอ๊ะจะเพียงกันทำไม เลยยืนกันอย่างนั้น พอทหารยิงมาเสื้อแดงก็ถอย แต่โบ้ทไม่ถอย มันบอกพี่อย่าหนีพี่อย่าให้มันเข้ามา ยันก็ยันก็ยังพูดเล่นกับเขาอยู่ว่า เฮ้ย โบ้ทยังไม่มีครอบครัวเลยจะเข้าไปข้างหน้าทำไมวะ โบ้ทบอกไม่เป็นไรพี่ผมเคยมาแล้ว แต่ตัวผมเองเห็นว่ามันชักไม่ดีแล้วคนมันเริ่มเยอะ มีการยิงกันด้วยกระสุนจริงมีคนเจ็บด้วย มีผู้ชายคนหนึ่งยื่นหน้าผมเขาโดนยิงเข้าหน้าอก ผมก็อุ้มเขาออกไป สักพักส่งต่อให้คนอื่นเพราะรู้สึกเป็นห่วงโบ้ทแต่กลับมาหาโบ้ทไม่เจอแล้ว เปลี่ยนที่ยืนเปล่า ผมก็โทรเช็คไม่รับโทสับ ชั่วไม่กี่นาทีนิดเดียวเอง เรย์เล่าถึงสภาพโกลาหลที่เบื้องหลังยังเต็มไปด้วยเสียงปืนที่ดังไม่หยุด รวมถึงเสียงระเบิดหลายครั้ง กระสุนนะเราไม่เห็น เห็นแต่คนร่วง แต่มันมาจากฝั่งทหารแน่ ๆ อย่าโบ้ทนี่โดนทหารแน่นอน เขาอยู่ด้านหน้าเลย เวลา สอจ. พูดผมไม่อยากฟังเลย โกลหกทั้งนั้น กระสุนปลอมบ้าอะไร เขายังระดับหน้าอก หัวอย่างเดียวนะ อย่างโบ้ทนี่ไม่ใช่ลูกหลง มัน 5 นัดเต็มหน้าอก กราดเลย มี 2 นัดเข้าหัวใจ เรย์เล่าด้วยน้ำเสียงที่ทั้งแค้น

ทั้งสะเทือนใจ แม่โทรไปราว 19.54 น. ดิฉันไปบ้าน โป้ทอยู่ไหนลูก อยู่ถนนข้าวสาร แม่เราก็คิดว่าอยู่แถวถนนชัยชนะสงคราม คงไม่อันตราย แต่เปล่า มันอยู่ด้านที่มีทหารเลยมันบอกอยู่กับพี่เรย์ แล้วกะโกน เฮ้ย ระวังโดนพวกเรา โอ้เราก็คิดว่าเขาก็คงขวางก้อนอิฐกัน แม่ไม่ได้ยินเสียงปืนนะตอนนั้น ก็คิดว่าคงไม่อันตราย คงอยู่อยู่เลยวางไปแต่ตอนสามสี่ทุ่ม โทรไปอีกสามสี่ทุ่มก็ไม่ได้รับการติดต่อแล้ว ตอนนั้นอยู่ราชประสงค์ ตอนนั้นเขาบอกว่ามีคนโดนยิง เอาศพคนขึ้นไปบนเวทีให้พ่อไปดู ก็ไม่ใช่เราคิดว่าลูกเราไม่เป็นอะไรนะ ประมาณตีหนึ่งกว่าหมอเขาโทรมาด้วยโทรศัพท์ของโป้ท พอเรารับก็ไล่เลย ทำไมแม่โทรหาแม่เนี่ย แม่โทรตั้งหลายเที่ยวทำไมไม่รับ (ทำเสียงสูง) หมอเขาก็บอกว่าฟังก่อนนะละที่โทรจากโรงพยาบาลราชวิถี ลูกคุณถูกยิงตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาลราชวิถี ตอนนั้นยังไม่คิดว่าจะเสียชีวิตนะ พ่อก็ร้องไห้โฮเลย ขับรถยังจะขับไม่ไหวอยู่แล้ว เราก็ต้องพยายามบอกให้ใจเย็น ๆ เขาไม่เคยเจอแบบนี้แม่ย้อนเหตุการณ์ในวันนั้นให้ฟัง ตำรวจเขาถามแม่ว่าไม่ห้ามลูกเลยหรือที่ไปชุมนุม แม่บอกจะไปห้ามอะไรมันเสียใจที่เขาไม่มีอาวุธอะไร เวลาไปเขาก็ไปนั่งฟัง เดินซื้อน้ำซื้อขนมกินสารพัด ให้ห้ามมัน บั๊วป่ะละ (หัวเราะ) เราไม่เห็นความจำเป็น ต้องห้ามลูกเลย วันที่ 10 แม่กับพ่อไปด้วยกันกะว่าดี ๆ จะกลับ หลังสูญเสียลูกชาย ทั้งพ่อและแม่ยังไปร่วมชุมนุมที่ราชประสงค์เสมอ จนกระทั่งมาตรการบังคับเข้มข้นมากขึ้น จึงติดตามข่าวอยู่เพื่อความปลอดภัยเพราะเป็นห่วงลูกชายที่ยังเหลืออีกคนหนึ่ง พวกเขา คงไม่พร้อมจะสูญเสียอีกเป็นครั้งที่สอง จริง ๆ แล้วเล็ก ๆ อยากต่อสู้เพื่อลูกเพราะเขาตายไป เขาเป็นผู้บริสุทธิ์ เขาตายไปโดยไม่สมควร ไม่สมควรมาทำเขา เขารู้สึกว่าเราทำอะไรไม่ได้ เราแค่เป็นประชาชนคนเล็ก ๆ ธรรมดา ในแง่ที่ไปที่ไปของความคิดทางการเมืองนั้น แม่และพ่อยอมรับว่าชื่นชมพรรคไทยรักไทย ของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร ที่พวกเขาชื่นชอบพรรคนี้เหมือนประชาชนรากหญ้าโยกย้ายไปทีไรเห็นว่ามีนโยบายหลายอย่างสามารถปฏิบัติได้จริง ช่วงแรกเรายอมรับว่าเราออกมาเคลื่อนไหวเพราะเราชอบทักษิณ แต่ตอนนี้มันเลยมาแล้ว สังคมมันแบ่งแยกกันออกไปเลย สังคมชั้นสูง ชั้นต่ำ เราโอ้อวดเพราะรู้สึกว่ามันเต็มไปด้วยความไม่ถูกต้อง มันไม่ยุติธรรม หลายสิ่งหลายอย่างไม่เป็นประชาธิปไตย จนกระทั่งทุกวันนี้เหมือนประชาชนคนไทยถูกกดหัวอยู่ ไม่ใช่เรียนรัฐศาสตร์ นิติศาสตร์ แต่ความรู้สึกมันเป็นแบบนี้จริง ๆ ไม่ต้องจบพวกนั้นเราก็มองออก ถึงเขาจะอยู่ต่างจังหวัด เขาก็รู้เรื่องหมด สมัยนี้มันไม่เหมือนสมัยก่อนแล้ว “เราก็ไม่ใช่พวกรุนแรง เราไม่ใช่พวก

ที่ล้มสถาบันอย่างที่เขากล่าวหา จริง ๆ การรักเคารพสถาบัน มันไม่ต้องเป็นคำพูดก็ได้มัน
 อยู่ใจของคนไทยอยู่แล้วไม่ใช่เที่ยวพูดปาว ๆ ว่าเรารักพระเจ้าอยู่หัว เอาสตีกเกอร์แปะ
 แล้วคำฝายตรงข้ามว่ามึงไม่รัก มึงจะล้มเจ้า เราแค่อยากได้ความจริง ความยุติธรรม มัน
 ต้องสู้กันไปอย่างนี้แหละ สิบปียี่สิบปีก็ไม่สายจะสู้ไปจนแก่ ถ้าเรายังไม่ตายนะ” แม่ยืน
 โบทยืนยันหนักแน่น ศพของโบ้ยังถูกเก็บรักษาไว้ที่วัดแห่งหนึ่งเนื่องด้วยทางครอบครัว
 เห็นว่านี่คือหลักฐานสำคัญที่สุด หากว่าวันหนึ่งวันใดจะยังมีการพิสูจน์ความจริงอย่าง
 เป็นธรรมเกิดขึ้นอีกครั้ง แม่คิดว่าการตายของโบ้มันไม่ยุติธรรมเราสมควรจนกว่าจะได้
 ความยุติธรรมซึ่งก็ไม่ว่าความยุติธรรมจะมีอยู่ไหม นับวันจะยิ่งเลวร้ายลงเรื่อย ๆ อภิสัทธ
 คงไม่เคยรู้ว่าการสูญเสียมันทุกข์ทรมานแค่ไหน มันแย่มากแค่ไหนที่ต้องร้องไห้คิดถึงลูกทุกวัน
 (กรกช เพียงใจ, 2555, หน้า 15-24)

พ่อจะไม่เป็นอะไร พ่อจะเป็นคนเก่ง อนันต์ สิริกุลวานิชย์ เติบโตที่จังหวัดนครพนม
 อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร การศึกษาปริญญาตรี คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 อาชีพรับเหมาทำอูมิเนียม ถูกยิงบริเวณต้นคอตัดเส้นประสาท เสียชีวิตด้วยอาการปอด-
 ติดเชื้อโดยนอนรักษาตัวในห้องไอซียู 1 เดือน 5 วันก่อนเสียชีวิต สี่แยกคอกวัวประมาณ
 20.00 น. วันที่ 10 เมษายน 2535 แต่งงานอยู่กับ “อีด” หรือกรทอง และเคยผ่านเหตุ
 ทางการเมือง รวมถึงเหตุการณ์พฤษภาปี 2535 จากที่ไม่สนใจการเมืองอีดเองก็กลายเป็น
 ผู้สนับสนุน “ประชาธิปไตยที่กินได้อย่างจริงจังเช่นเดียวกับสามี อนันต์เคยมีอาชีพ
 รับเหมาก่อสร้าง ก่อนจะเปลี่ยนซึ่งเป็นอาชีพหลังสุดที่ทำมากกว่าสิบปี เมื่อก่อนครอบครัว
 ของเธอก็เหมือนชนชั้นกลางใหม่ทั่วไป มีบ้าน มีรถ ส่วนอีดทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน ช่วยทำบัญชี
 ให้สามี แต่แล้วทรัพย์สินเกือบทั้งหมดก็ถูกยึดไปช่วงวิกฤตเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540
 หลังจากนั้นพวกเขาก็ค่อย ๆ ทำมาหากินก่อสร้างตัวอีกครั้ง “คนไม่โดนกับตัวเองไม่รู้
 หลอกว่าใครทำประโยชน์แต่ประชาชนคนรากหญ้าเขารู้ดี” พี่อีดกล่าวถึงอดีตนายกรัฐมนตร
 ในดวงใจ “หลังปฏิวัติ พี่อีดเสียใจมาก ทำไมถึงทำกับคุณทักษิณแบบนี้ ทำไมไม่แฟร์เลย
 ก็เลยออกมาประท้วง เอาผ้าใบพลาสติกมากันฝนยืนฟังปราศรัยกันที่สนามหลวง”
 “ช่วงที่ออกมาร่วมสมัย นปก. (แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ) เราออกมาทุกคืน
 ทำมกลางสายฝน ในการชุมนุมปี พ.ศ. 2553 นั้น อนันต์ไปร่วมตลอดในตอนกลางคืน
 หลังเสร็จจากงานอีดก็เดินทางมาสมทบ เธออยู่ที่เวทีราชดำเนินถึงตี 2 แล้วจึงกลับบ้าน

ที่อยู่ไม่ไกลจากบริเวณนั้น เพื่อเตรียมตัวขายของในตอนเช้า ขณะที่อนันต์มักจะอยู่จนถึงสว่าง ในวันที่ 10 เมษายน ก่อนจะไปเข้าร่วมชุมนุม อนันต์ไปทำงานตัดคูมินิกัม แต่เมื่อรู้ว่ามีการนำกำลังเข้าโอบล้อมราชดำเนิน เขาก็ทิ้งงานแล้วรีบนั่งแท็กซี่มาที่ราชดำเนิน ภรรยาพยายามทักท้วงทางโทรศัพท์แต่ไม่เป็นผล เธอเกรงว่าคราวนี้จะมีอันตราย เพราะเธอสังเกตเห็นเครื่องบินสองลำบินวนไปวนมาอยู่บริเวณนั้นราวสองชั่วโมงเต็ม “เขามาถึงเกือบสองทุ่ม แล้วโทรศัพท์บอกพี่อีกว่าให้กลับบ้านซะ ได้ยินเสียงเขาเป็นครั้งสุดท้าย แค่นั้น เกือบสองทุ่มได้ยินเสียงปืน ก็ใจไม่ดี แต่คิดว่าคงไม่มีอะไร เลิกงานสองทุ่มกว่า พี่นั่งมอเตอร์ไซด์พาทุกคนเสื้อแดงมาตรงสี่แยกคอกวัว เห็นทหารยืนอยู่บนตึกก็รีบบอกคนขับว่ารีบหันหลังลงจากถกลับเลย มองดูสถานการณ์ไม่ดีแล้ว กลัวเขาจะยิงลงมา ก็วนรถกลับมาตรงอนุสาวรีย์ฯ พอหลังสามทุ่มเท่านั้นแหละ ทหารยิงกันเองตรงโรงเรียนสตรีวิทย์ พี่ก็หลบเข้าข้างตึก พี่เห็นกับตาตัวเอง พี่ก็หลบนอนตรงแนบถนนตรงร้านขายหนังสืออนุสาวรีย์ฯ พอสักพักก็เงียบ เขาก็แบกศพคนที่ตาย แหม่มาตรงเวที นปช. พี่ก็อดกั๊นงอยู่แถวหน้าทีวีถึงห้าทุ่ม โทรเข้าเครื่องเขาก็ไม่รับสาย สักพักโทรอีกพยาบาลรับสาย บอกว่าเจ้าของโทรศัพท์ได้รับบาดเจ็บสาหัส เขาโดนยิงเข้าที่คอด้านซ้าย สี่แยกคอกวัว ประมาณเกือบสองทุ่ม

ลูกสาวสองคนของครอบครัวนี้ คนหนึ่งได้ทุนไปเรียนต่างประเทศ แต่งงานและทำงานใช้ชีวิตอยู่ที่นั่น ขณะที่อีกคนกำลังเรียนระดับมัธยมปลาย ขณะเกิดเหตุ “น้องกวาง” หรือ สิริคาร์ตัน สิริกุลวานิชย์ ลูกคนเล็กกำลังไปเข้าค่ายที่ภาคเหนือ เธอเล่าว่าก่อนไปเข้าค่ายหรือประมาณ 4 วันก่อนเกิดเหตุ เธอรู้สึกแปลกไปกว่าทุกวัน ตอนที่พ่อกำลังจะเดินออกจากบ้านไปชุมนุมจู่ๆ เธอก็วิ่งเข้าไปกอดพ่อ และบอกพ่อให้ระวังตัว พ่อตอบเธอว่า พ่อจะไม่ใช่เป็นไร เพราะพ่อเป็นคนเก่ง

ก่อนเขาออกไป เขาอธิบายด้วยว่า เขาออกไปเรียกร้องประชาธิปไตยไม่ได้ทำเพื่อลูกคนเดียว แต่ทำเพื่อประชาชนคนไทย ลูกหลานทั้งประเทศจะได้ไม่ต้องเป็นเครื่องมืออำมาตย์ จะได้ประชาธิปไตยเต็มใบ ประเทศไทยจะได้เจริญ เขาพูดอยู่แค่นี้ พี่จำได้พี่ก็อดเล่าเสริม

“ตอนที่ยังนอนที่โรงพยาบาล หนูถามพ่อว่า พ่อไม่เสียใจใช่ไหมที่ไปชุมนุมเขาก็พยักหน้า หนูก็รู้สึกดีใจที่เขาเลือกแล้วจริง ๆ และรับสภาพตัวเขาได้ เขาไม่เสียใจกับ

สิ่งที่เขาทำไป หนูก็เคารพในการตัดสินใจของพ่อ ครอบครัวของอนันต์เป็นหนึ่งในหลายครอบครัวที่ชื่นชอบแนวทางนโยบายของพรรคไทยรักไทย และชื่นชมในตัว “ทักษิณ ชินวัตร”

“พี่เป็นคนหนึ่งที่ยากจน และอันนิสงค์ที่รัฐบาลทักษิณทำไว้คือ บัตรทอง 30 บาท แม่ของพี่ตาไม่ดี เป็นต้อกระจก ถ้าไม่มีบัตรทองคนจนคงตาบอดกันจำนวนมาก ไม่เคยมีรัฐบาลชุดไหนที่ทำได้ ที่ผ่านมาพรรคการเมืองก็ทำแค่แจกเงินตอนหาเสียง แต่คุณไม่เคยเป็นรัฐบาลที่ไม่เคยมาขอบคุณ แต่เวลาหาเสียงมายกมือไหว้ คุณต้องมาแจกแจง说你 จะทำอะไรบ้าง และทำได้จริงหรือเปล่า สมัยก่อน ก่อนที่พี่จะเลือกคุณทักษิณ คุณทักษิณ ไปหาเสียงที่สนามหลวง ยังได้คุยกันเลย นโยบายที่เขาบอกมาทั้งหมด พี่ถามเขาว่าคุณ คิดว่าคุณจะทำไหม คุณทักษิณบอกผมทำได้ OK อย่างนั้นครอบครัวเราจะเลือกคุณ ถ้าคุณโฆษณานโยบายแล้วทำได้เป็นที่พอใจ ประชาชนเขาก็จะเลือกคุณ มันเป็นเรื่องง่ายขึ้น เราสัมผัสได้ ประชาชนสัมผัสได้ กระนั้นเธอก็ยืนยันว่าทุกวันนี้ประชาชนที่ออกมาต่อต้านที่เรียกว่า “อำมาตยาธิปไตย” นั้นก้าวเลยทักษิณไปแล้วจากนักการเมืองคนนี้นานแล้ว “... เพราะเขารู้ว่าแม้กระทั่งประชาธิปไตยเท่านั้นเองที่ทำให้ชีวิตเขาดีขึ้น คือ ชะตา เขาอยู่ในมือเขาคำว่าประชาธิปไตยมันเป็นค่าสูง เขารู้ว่าแบบนี้เขากำหนดชีวิตของเขาได้ แล้วชีวิตเขาจะดีขึ้นได้แต่เราก็ต้องเลือกใช้ศัพท์ที่กระชับเพราะว่าเขารู้ว่าประชาธิปไตย ทำให้ชีวิตเขาดีขึ้น เขาถึงมาตอนหลังเขาไม่ได้เรียกร้องทักษิณแต่เขาเรียกร้องให้มีระบอบประชาธิปไตย . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)

“เขาเลยไปแล้ว” ขอแค่ใครก็ได้ที่พวกเขาเลือก บริหารประเทศได้ ทำให้ประเทศเจริญ ประชาคมโลกยอมรับ ชนชั้นรากหญ้าอยู่ได้ คนต่างจังหวัดมีสวัสดิการ ตอนนี้ขอแค่ให้ประชาธิปไตยเต็มใบจริง ๆ และไม่ใช่สองมาตรฐาน ทุกวันนี้มันเห็นได้ชัดเลย ไม่มี ความเป็นธรรม ความเป็นธรรมคือคุณต้องปฏิบัติเหมือนไม่ว่าเสื้อเหลืองเสื้อแดง ไม่ใช่ เสื้อเหลืองทำอะไรก็ไม่ผิด เสื้อแดงทำอะไรก็ไม่ผิด แล้วประชาธิปไตยอยู่ตรงไหน ประชาชนเสียส่วนใหญ่เขาไม่ยอมรับรัฐบาลชุดนี้ แล้วรัฐบาลชุดนี้ก็ยังฝืนอยู่ ประชาชน ตายมากมายคุณก็ยังฝืนอยู่เลย ความเสียหายทั้งหมดประชาชนรับไป”

“คำพูดกับการกระทำคุณก็ต่างกันมาก คุณบอกไม่ใช่อาวุธ ปราศจากอาวุธ ทุกวันนี้ สามีฉันเสียชีวิต มันคือกระสุนจริง ๆ ที่โดนเขาซึ่งไปเรียกร้องประชาธิปไตย เขาไม่ได้

ทำเพื่อคุณทักษิณ แต่ทำเพื่อลูกหลานเขาต่อไปในวันข้างหน้า” เสียงพี่อึดหนักแน่นและขณะเดียวกันก็เริ่มสั่นเครือ เธอยังคงดิ้นรนต่อไป คอยเอาช่วยการต่อสู้ที่ดำเนินไป และมีชีวิตอยู่ต่อไปเพียงลำพัง อย่างน้อยก็ตลอดปีนี้ เนื่องจากลูกสาวคนเล็กได้ทุนนักเรียนแลกเปลี่ยนเดินทางไปยังประเทศสหรัฐอเมริกา “เราก็แค่คนธรรมดา หาเช้ากินค่ำ คงไม่มีเวลาไปเคลื่อนไหวทางการเมืองนักหนา แต่ใครจะมาเปลี่ยนทางการเมืองนักหนา แต่ใครจะมาเปลี่ยนความคิดเราไม่ได้หรอก ถึงที่สุดสิ่งที่อยู่ในหัวเรามันเป็นสิ่งที่อยู่ในหัวเรามันเป็นสิ่งที่ห้ามไม่ได้” เธอกล่าวทิ้งท้าย (กรกช เพียงใจ, 2555, หน้า 33-41)

ไปช่วยกันเผื่อมีอะไร ยุทธนา ทองเจริญพลพร เกิด 6 มกราคม พ.ศ. 2530 อายุ 23 ปี การศึกษา ว่าที่วิศวกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาไฟฟ้า มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร สาเหตุที่เสียชีวิต ผลกระสุนปืนความเร็วสูงที่ศีรษะทำลายสมอง (สถาบันนิติเวชวิทยา) สถานที่เกิดเหตุ คาดว่าเป็นบริเวณหน้าโรงเรียนสตรีวิทยา เวลาที่เกิดเหตุ ประมาณ 20.00 น. วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 หากวันนั้นไม่เกิดเหตุขึ้นเสียก่อน เวลานี้บัณฑิตใหม่ศิริวิศวะไฟฟ้าก็คงจะพ้นจากร่วมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานครแล้ว อาจได้ทำงานเป็นวิศวกรดูแลระบบในบริษัทสักแห่ง หรือไม่ก็อาจจะกำลังหาช่องทางเรียนต่อเพื่อโอกาสในอนาคตที่สูงขึ้น ยุทธนา ทองเจริญพลพร หรือ “เตย” อายุ 24 ปี เป็นคนราชบุรี เช่นเดียวกับใหม่ จุณณรงค์ แฟนสาวที่คบมาด้วยกันมาตั้งแต่อายุ 18 ปี ความรักของทั้งคู่เบ่งบานมาเป็นปีที่หกแล้ว และพวกเขาวางแผนจะแต่งงานกับหลังจากเตยรับปริญญา “ก่อนเขาเสียชีวิตไม่นาน เขาก็เพิ่งไปขึ้นทะเบียนบัณฑิต จะรับปริญญาเดือนพฤศจิกายน (พ.ศ. 2553) ก็กะว่าหลังจากนั้นจะแต่ง” ใหม่กล่าวถึงแผนชีวิตเดิมที่ไม่มีวันเกิดขึ้นที่บ้านของเตยชั้นขอบ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายกรัฐมนตรี เตยก็ชื่นชมในตัวอดีตนายกฯ คนนี้เช่นกัน จนเมื่อคนเสื้อแดงออกมาเคลื่อนไหวเตยให้ใจกับคนแดง เพราะคนเสื้อแดงส่วนใหญ่ต่างก็ชื่นชอบนักการเมืองคนเดียวกันกับเขา จนเมื่อเขาได้มาเรียนที่กรุงเทพฯ จึงมีโอกาสสัมผัสการชุมนุมด้วยตนเอง โดยมักเข้าไปทักทาย นั่งเล่น ที่เดินที่เสื้อแดงราชบุรี

ตั้งแต่มีการชุมนุมเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2553 ใหม่และเตยมักแวะไปยังที่ชุมนุมในวันที่ต้องไปมหาวิทยาลัย เขาออกจากบ้านที่ราชบุรีวันอาทิตย์ มาถึงที่ชุมนุมในวันที่ต้องไปมหาวิทยาลัยเพื่อเตรียมตัวเข้าเรียนในเช้าวันจันทร์ วันนั้นทีวีช่องเคเบิลออกข่าวว่า

บรรยากาศตึงเครียดในที่ชุมนุม ผู้ชุมนุมทหารใกล้จะปะทะกัน เคยไปมุ่งหน้าไปที่สะพานผ่านฟ้าฯ โดยไม่ฟังเสียงคัดค้านของใหม่ “เขาก็บอกว่า “เฮ้ย ไม่เป็นไรหลอกไปช่วยกัน” ใหม่เล่าย้อนเหตุการณ์ เคยขี่มอเตอร์ไซด์ออกจากบ้านที่ราชบุรีราวบ่ายโมง และโหมหาแฟนสาวราวสี่โมงเย็น บอกกับเธอว่าเขากลับจนแะมารับที่บ้านที่อำเภอเมืองด้วยกัน แต่มีค่าแล้ว เขาก็ยังไม่มา ใหม่ไม่รู้ตัวว่าโทรศัพท์แบตหมด จนเกือบหนึ่งทุ่ม แม่บอกว่าเคยโทรศัพท์มาหาที่บ้าน เสียงสั้น ๆ ฝากบอกให้ใหม่โทรกลับด้วย เธอโทรกลับไปหลายรอบ แต่ไม่มีใครรับสาย กระทั่งเวลาเกือบสามทุ่ม พี่ชายของเคยจึงมาบอกว่าไม่ต้องห่วง เคยแะไปที่บ้านญาติอีกคนหนึ่ง แต่การหายเงียบไปเช่นนี้ สำหรับคนรักที่คบกันมานานย่อมรู้สึกผิดสังเกต เพราะที่ผ่านมาเคยไม่ค่อยขาดการติดต่อ สุดท้ายญาติ ๆ จึงยอมเล่าความจริงให้ใหม่รู้ วันรุ่งขึ้นใหม่และญาติไปรับศพของเคยที่โรงพยาบาลตำรวจ ก่อนจะพาเขากลับบ้านที่ราชบุรีและฌาปนกิจที่บ้านเกิด ในวันที่ศพตั้งสวดอยู่ที่วัดหัวลำโพง คุณป้าอายุราว 60 ปี คนหนึ่งเดินทางมาร่วมงานศพ บอกแก่ใหม่ว่า คินนั้นทั้งเธอและเคยอยู่ร่วมเหตุการณ์กันที่หน้าโรงเรียนสตรีวิทยา “ป้าเขาเล่าว่า เด็กคนนี่จริง ๆ เขาวังมาแล้ว แต่พอดีป้าล้มเขาเลยวิ่งมาช่วยพยุงป้า เขาเลยโดนยิง ป้าบอกว่าป้าเห็นเลย เขาโดนยิงแล้วล้มไป แล้วก็มีคนมาดึงป้าไป ป้าแก่เล่าไปร้องไห้ใหญ่เลย บอกป้าเห็น ป้าเห็น คนนี้เขามาช่วยป้า เลยต้องมาโดนแทนป้า” ใหม่เล่า

หลังการจากไปของเคย บรรดาพี่ป้าน้าอาที่เลี้ยงเขามาต่างพากันโศกเศร้าพวกเขา รักเคยเหมือนลูก เพราะอุปถัมภ์มาตั้งแต่เล็ก เนื่องจากเคยเป็นลูกชายคนเดียวที่อยู่กับพ่อพิการ โดยไม่เคยพบหน้าแม่ ถึงตอนนี้บ้านของเคยที่ราชบุรีถูกปิดร้าง พ่อของเคยจากไปก่อนหน้าเขา 6 เดือน บัดนี้ลูกชายคนเดียวก็มาเสียชีวิตตามไป ใหม่ตัดสินใจย้ายออกจากบ้านหลังนั้นกลับไปอยู่กับแม่ เพราะไม่สามารถทนบรรยากาศเว้งว่างเปล่าได้ คงเหลือเพียงความทรงจำว่าครั้งหนึ่งบ้านหลังนี้ครั้งหนึ่งเคยมีรอยยิ้มความหวัง ความฝันของคนคู่หนึ่ง “ถึงแม่จะจากไป แต่มึงอยู่ในความทรงจำของกูตลอดไป” เป็นข้อความของเพื่อนคนหนึ่ง ที่เขียนใน Hi5 ของเคยเมื่อวันที่ 16 เมษายน พ.ศ. 2554 (กรกช เพียงใจ, 2555, หน้า 43-49)

“ซื้อเสื้อมาฝากกัน” ทศชัย เมฆงามฟ้าอายุ 44 ภูมิลำเนา ย่านยมราช แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร การศึกษาวิทยาลัยเทคนิค สาเหตุที่เสียชีวิต มีบาดแผลกระสุนปืน

ที่ทรงออกทะเลหัวใจ (ใบมรณะบัตร) เวลาที่เกิดเหตุ 20.00 น. “เสียใจมากที่นายทศชัยต้องมาจากไป จากเหตุการณ์ที่รัฐบาลอำมหิตฆ่าประชาชนมือเปล่า ๆ ได้ ขอให้วิญญาณไปสู่สวรรค์ ขอความไว้อาลัยจากสุันนทาถึงน้องชาย”

สุันนทา ปรีชาเวช พี่สาวของทศชัย เมฆงามฟ้า หรือ “โอ้” เล่าประวัติน้องชายว่า ครอบครัวเขาเป็นชาวกรุงเทพฯ โดยกำเนิด พ่อมีอาชีพรับราชการ มีพี่น้องด้วยกัน 5 คน ทศชัยเป็นน้องคนสุดท้อง พี่น้องคนโตเสียชีวิตหมดแล้ว เหลือแต่น้องชายคนสุดท้อง และสุันนทา ครอบครัวของสองพี่น้องนี้อาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันที่ย่านยมราช ซึ่งเป็นสมบัติตกทอดจากพ่อแม่ผู้ล่วงลับ หลังเรียนจบจากวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เขาทำอาชีพรับเขียนป้ายโฆษณา รับสกรีนเสื้อ “โอ้” เป็นคนเกรงใจคน ชอบช่วยเหลือคน ชอบให้คนอื่น คนนี้ เป็นคนอารมณ์ดีมาก ชอบอ่านหนังสือการ์ตูน อย่าง ขยหัวเราะ มหาสนุก ชอบมาก ทุกวันนี้ยังเก็บไว้อยู่” พี่สาวเล่าถึงนิสัยน้องชาย บ้านนี้ก็เลือกพรรคไทยรักไทยมาตลอด และไม่เคยเป็นสมาชิกพรรค สุันนทาให้เหตุผลว่า ที่เลือกเพราะคิดว่านโยบายอุดมการณ์ของพรรคตรงกันกับคนรากหญ้า เคยมีความสงสัยว่าทำไม ส.ส. กลับมารวมกันในพรรคใหม่ และสิ่งสำคัญทำไมเกิดการยุบพรรค

แต่สำหรับตัวทศชัย เขาแตกต่างออกไป จากปากคำของญาติคนหนึ่งที่อยู่ร่วมในเหตุการณ์วันที่ 10 เมษา ระบุว่า ทศชัยติดตามการเมืองมานาน เคยร่วมประท้วงในขบวนประชาชนมาตั้งแต่สมัย พ.ศ. 2535 หลังรัฐประหารเกิดขึ้นอีกครั้งในปี พ.ศ. 2549 พวกเขาทั้งคู่ไปร่วมชุมนุมเกือบทุกครั้งที่สนามหลวงตั้งสมัยยังไม่มี นปช. อย่างเป็นทางการ มีเพียงกลุ่ม “คนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ” และกลุ่มย่อย ๆ ต่าง ๆ ที่ใช้ห้องสนามหลวงในการปราศรัยโจมตีการทำรัฐประหารร่วมกัน “... สำคัญที่สุดก็คือ หลักการประชาธิปไตยนี้แหละ พี่น้องคนเสื้อแดงหรือน้อง นปช. ที่สู้ด้วยกันมา ผมคิดว่าหลายคนเขาก็ไม่ได้ศรัทธาแก่นำศรัทธาพวกผมแบบไม่ลืมหูลืมตาโดยไม่มีเหตุไม่มีผล บางที่เขาอาจจะเลิกคำว่าศรัทธาแล้วด้วยซ้ำไป แต่มันยืนด้วยกันอยู่เพราะมันร่วมเป็นร่วมตายกันมา แล้วอย่างน้อยที่สุดมันยังเห็นว่าคนอย่างพวกผมก็ไม่ได้เปลี่ยนแปลงไปจากจุดที่เคยยืนอยู่มาตั้งแต่ต้น ...” (ณัฐวุฒิ ใสกิติ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

“เวลาเราไป เราต้องให้ลูกชายของโอ้หลับก่อน ไปชุมนุมทั้งตัวพี่ แฟนพี่ แล้วก็โอ้ และตั้งแต่เขาย้ายชุมนุมเป็นสองที่ เราไปตอนกลางวันด้วย เย็นกลับมาทำกับข้าวให้เด็ก

แล้วไปชุมนุมต่อช่วงกลางคืน กลับมาตีสองตีสาม เวลาไปจะไปกันสามคน โอ้จะเป็นคนขับรถ โอ้จะบอกว่าดูก่อน จะจอดลงตรงไหนมีทางหนีที่ไล่ จะกลับรถยังงัย เขาจะวางแผน เป็นคนวางแผนล่วงหน้าตลอด”

“นั่งดูทีวี วันนี้เราไม่ไปนะ พอดูได้สักพัก เสือกดับอีกแล้ว จอดำอีกแล้ว สุนันทาออกไปนั่งคุยกับแฟนที่มานั่งหน้าบ้าน ริมถนนสวรรค์โลก พอดีกับที่มีรถกระบะของคนเสื้อแดงวิ่งผ่าน พร้อมคำชักชวน “เร็ว ๆ ไปกันเถอะผ่านฟ้ากำลังจะแตกแล้ว” แต่ทศชัยกับบอกกับพี่สาวว่าไปเจอกันที่ชุมนุม สุนันทาบอกน้องชายให้เปิดโทรศัพท์มือถือไว้เพื่อติดต่อกัน

“เราว่า อย่าลืมนะโทรศัพท์เปิดเครื่องไว้นะ จะโทรหา” และนี่กลายเป็นคำสั่งเสียสุดท้ายระหว่างพี่น้อง จากนั้นผู้ชุมนุมบางส่วนวิ่งสวนมาจากสี่แยกคอกวัวแล้วตะโกนว่าทหารยิงคนของเราตายแล้ว ทันทีที่ได้ทราบข่าว ผู้ชุมนุมได้เข้าประทะกับทหารที่ประจำอยู่บนรถถังและรถสายพานลำเลียงที่อยู่บนถนนหน้าสตรีวิทยา ในขณะที่มีการตะลุมบอนกันระหว่างผู้ชุมนุมกับทหาร ญาติของทศชัยบอกว่าเขาเห็นว่าระเบียงโรงเรียนสตรีวิทยาด้านทิศใต้ มีการใช้อาวุธปืนยิงมากลุ่มชุมนุมที่อยู่ด้านล่าง และเฮลิคอปเตอร์ก็เริ่มบินต่ำและข้างแก๊สน้ำตาลงมาอย่างต่อเนื่องราว 5 นาทีผู้ชุมนุมก็ถอยร่นไปด้านสะพานวันชาติ ขณะที่ถอยก็ใช้อาวุธปืนยิงใส่ผู้ชุมนุมอย่างต่อเนื่อง

ทศชัยวิ่งนำหน้าเข้าไปพร้อมกับผู้ชุมนุมอื่น ๆ ห่างออกไปไม่ถึง 10 เมตร ช่วงนั้นเองที่เห็นทศชัยหงายหลัง ศีรษะหันไปทางโรงเรียนสตรีวิทยา แท้จริงไปทางสะพานวันชาติ ตอนนั้นเขายังไม่ตาย ผู้ชุมนุมกรุกันเข้าไปช่วยปั๊มหัวใจ พอเปิดเสื้อเห็นรูกระสุนที่ราวนมด้านซ้าย จากนั้นหน่วยพยาบาลก็นำทศชัยออกจากจุดเกิดเหตุ ไปยังโรงพยาบาลกลาง ส่วนสาเหตุการตายนั้น ในใบชันสูตรระบุว่า เสียชีวิตด้วยกระสุนความเร็วสูงเข้าที่กลางอก ทะลุหัวใจ มันลึกเข้าไปในใจกันหมดแล้ว นี่ทำกับเขาเกินขนาดไป เขามาชุมนุมทำไมต้องฆ่าเขาละ เรียกร้องสิทธิ ขอประชาธิปไตยกัน ยุบสภาแล้วเลือกตั้งแข่งกัน มันจะเสียผลประโยชน์อะไรมากมาย พี่มีความรู้สึกที่ไม่ยุติธรรม ออกหมายจับคนมากมาย เขาชุมนุมกันโดยปราศจากอาวุธก็ยึดเหยียดให้เขา พี่รู้สึกเสียตายงบประมาณที่เอาไปซื้ออาวุธ (กรกช เพียงใจ ,2555, หน้า 51-59)

ต่อไปนี้ให้แม่ใส่เสื้อแดงทุกวัน วสันต์ ภูทอง อายุ 39 ปี การศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 6 สาเหตุที่เสียชีวิต บาดแผลกระสุนปืนทำลายสมอง ด้านหลังทะลุด้านหลัง สมองฉีกขาด (ศูนย์เอราวัณ) สถานที่เกิดเหตุ ถนนดินสอ เวลาที่เกิดเหตุ ระหว่างเวลา 20.00 น-20.30 น. วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 ในบรรดาคลิปเหตุการณ์ความรุนแรงที่น่าเผยแพร่ครั้งแรกแล้ว ครั้งเล่า ภาพเหตุการณ์วินาทีที่กระสุนปริศนาฆ่าชีวิตของนาย “วสันต์ ภูทอง” ชายผู้ถือธงโบกสะบัดอยู่ในแสงไฟสลัว ท่ามกลางผู้คนที่ยืนกันอยู่อย่างกระจัดกระจาย แล้วเขาก็ล้มลง ซึ่งคงพร้อม ๆ กับวินาทีที่ชีวิตของเขาดับลงด้วยแม้ภาพที่เห็นจะไม่คมชัดในทุกรายละเอียด แต่มันก็เห็นความโหดร้ายและสยดสยองได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ก่อนที่เขาจะตาย เขาโหมบอกรว่าเหตุการณ์เล็กแล้ว เล็กนุกแล้ว แม่กินนอนเลย 2 หุ่ แต่มาได้ยินเสียงจากวิทยุว่ามีคนตาย ชื่อนายวสันต์ ภูทอง แม่ได้ยินน็อคเลย รีบกินยาหัวใจ แล้วไปปลุกลูกชายคนโตที่มานอนเป็นเพื่อน เพราะที่บ้านนี้ไปชุมนุมกันหมด” แม่ของวสันต์วัย 74 ปี เล่าถึงสิ่งที่เกิดขึ้นในวันนั้น วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 วสันต์พร้อมกับสมาชิกครอบครัวพากันออกจากบ้านไปร่วมชุมนุมในช่วงบ่ายแก่ ๆ มีเพียงแม่ที่รอฟังเหตุการณ์อยู่ที่บ้าน วสันต์มาขอกับแม่ว่า ต่อไปนี้ให้แม่ใส่เสื้อแดงทุกวัน และถ้าไม่ชนะเขาจะไม่กลับบ้าน เพราะวันนั้นพี่ ๆ น้องเตรียมจะไปค้างคืนกันที่ชุมนุม กลิ่น เทียนธูปสามิของเพลิงที่สาวคนรองซึ่งไปร่วมชุมนุมด้วยกัน ทั้งหมดเลยพากันขึ้นรถไฟที่ผ่านฟ้าร่วมกับชุมนุมคนอื่น ๆ

น้ำทิพย์ พ่วงห้วม น้องสาวคนเล็กที่กล่าวได้ว่าเติบโตคุ้นมากับวสันต์และสนิทกับเขามากที่สุด เล่าต่อว่า เมื่อไปถึงที่ชุมนุมที่ผ่านฟ้าก็รู้สึกได้ว่าการใช้แก๊สน้ำตาในตอนนั้นรู้จาว่ามีการตรึงกำลังทหาร และไม่คิดว่าเหตุการณ์จะรุนแรง เพราะยังพากันไปกินก๋วยเตี๋ยวอยู่บริเวณใกล้ ๆ กับที่ตั้งเวที และได้ข้าวกล่องปิดจมูกไปไปแจกให้กับผู้ชุมนุม เขาและวสันต์เดินไปกับเด็กผู้ชายวัยรุ่นคนอื่นหนึ่ง แต่เมื่อโดนแก๊สน้ำตานักขึ้นเขารู้สึกหายใจไม่ออกก็เลยไปยืนรวมตัวกันอยู่ที่อนุสาวรีย์ชัยพอนั่นกลับไปบริเวณที่ชุมนุมก็รู้สึกเป็นห่วงกลุ่มผู้หญิง เพราะคิดว่าจะมีการสลายบริเวณหน้าเวที เลยรีบเดินย้อนกลับมา ส่วนวสันต์เดินแยกออกไปทางโรงเรียนสตรีวิทยาซึ่งมีทหารประจำอยู่ และนั่นคือครั้งสุดท้ายที่เขาได้เห็นหน้าน้องเขยขณะยังมีชีวิต

จากคำวินิจฉัยของแพทย์ ระบุสาเหตุการเสียชีวิตของวสันต์ว่า กระสุนความเร็วสูงยิงเข้าสมอง แต่ที่เขาไม่ได้มีการระบุว่าเป็นกระสุนชนิดใด “ผมรู้ว่่านักข่าวก็รู้ ชาวบ้านก็รู้

ทุกคนรู้หมดว่าทหารยิง ถ้าทหารอยู่บ้านทหารอยู่กรม ต่อให้เราไปประท้วงไปเป็นปีมันก็ไม่มีการตาย (กรรข เพียงใจ, 2555, หน้า 61-71)

ไฉ่ ทหารไม่ฆ่าประชาชนหรอก อำพน ตติยรัตน์ ภูมิลำเนากรุงเทพฯ การศึกษากำลังศึกษาระดับปริญญาตรีโทมศกษาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีประทุม สถานที่เกิดเหตุสี่แยกคอกวัว เวลาที่เกิดเหตุ ทุ่มกว่า (โดยประมาณ) วันที่ 10 เมษายน พ.ศ. 2553 บ้านไม่อายุหลายสิบปีในซอยราชปรารภ 8 คูแครงขริมไม่ต่างจากผู้เฒ่าที่ผ่านร้อนผ่านหนาว หน้าบ้านมีเฟื่องฟ้าต้นใหญ่ ดอกสีแสดสดตัดกับสีหม่นของตัวบ้าน สุรดิษ และนาง พ่อและแม่ของ อำพน ตติยรัตน์ หรืออู๊ด และยินดีถ่ายทอดเรื่องราวผู้จากไป ครอบครัวตติยรัตน์ก็เหมือนครอบครัวของคนชั้นกลางทั่วไป เลี้ยงลูกอย่างใกล้ชิดในบ้านประกอบด้วยพ่อแม่ และลูก ๆ อีก 3 คน อู๊ดเป็นลูกชายคนโต ส่วนน้องสาวคนกลางเพิ่งเรียนจบน้องชายคนเล็กกำลังศึกษา อู๊ดเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนแม่พระฟาติมา เรียนชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนวัดเทพศิรินทร์ และเลือกเรียนคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีประทุม โดยนิยัส่วนตัวแล้ว อู๊ดเป็นคนรักเพื่อนมาก มีเพื่อนเยอะทั้งยังเป็นคนรักสวยรักงาม ชี้เล่น อารมณ์ดี แกชอบเท่ ชอบแต่งตัว กว่าจะออกจากบ้านได้นะ ใส่เสื้อจะถามหมดเลยว่าดีหรือยังรองเท้าก็เหมือนกัน ใส่คู่ไหนคู่นี้ให้ดู แล้วก็เป็นคนรักชาติมาก โศกไม่เคยกินเลย กินแต่ผัก กินปลา กินอะไรที่มีประโยชน์ต่อตัวเอง ตามคำบอกเล่าของแม่แล้ว อู๊ดไม่ได้สนใจการเมือง ส่วนที่บ้านก็นั่นทำมาหากินตามประสาคนชั้นกลาง เพื่อน ๆ รอบตัวอู๊ดเป็นคน “เลื้อยเลื้อย” กัน ทั้งหมด จึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่อู๊ดจะเคยแวะเวียนไปร่วมชุมนุมกับกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

“ตั้งแต่ปีก่อน เขายังกันปุงปั้ง ปุงปั้งก็ไม่เห็นเขาจะชอบอะไรเลย เขาขับรถกลับจากเรียนหนังสือเขาก็มาเจอ ก็มาบอกว่า แม่ แม่ เสื้อแดงเรา เดี่ยวอู๊ดจะไปปั่นจักรยาน คุณแม่” แล้วเขาก็ปั่นจักรยานไปดู กลางคืนก็เดินไปฟังเขาปราศรัยหลังจากนั้นเขาก็มาพูดให้ฟัง อู๊ดชอบอุดมการณ์ของเขานะแม่ เขาไม่ได้ว่าใครนะ เขาก็พูดไปตามความจริง เสื้อเหลืองอู๊ดก็เคยไปเหมือนกัน มีแต่คำคนอื่น เขาก็พูดแบบนี้ตามประสาเขานะ แม่ก็บอกว่า เราชอบได้นะ เราก็ช่วยเขาได้นะแต่เราอย่าไปบอกอย่าไปยุยงลูก เราต้องดูแลตัวเองก็บอกลูกแบบนี้ “ส่วนตัวบ้านะ ป้าชอบทักษิณ” เพราะเราทำมาหากินมันไม่ลำบาก เศรษฐกิจดี ไม่เดือดร้อน แต่เรากันแต่พวกเรา ๆ ไม่ได้ปลุกฝังอะไรเด็ก ไม่เคยคุย

การเมืองกัน “ลูกเขมาารู้ทีหลัง อ้าว แม่ชอบทักษิณหรือ” ถึงที่สุดทั้งพ่อและแม่ก็ได้นิยามตัวเองว่าคนเสื้อแดง และเมื่อลูกชายคนโตชักจะออกไปชุมนุมบ่อยเข้า พ่อออกปากห้ามด้วยความเป็นห่วง โดยยกประสบการณ์สมัย 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 ว่าตัวเองเคยผ่านมาว่าผู้มีอำนาจเขา “เอาจริง” ไซ้ “ป็นจริง” อีกทั้งว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ของฝ่ายอำนาจฝ่ายต่าง ๆ ซึ่งท้ายที่สุดประชาชนตัวเล็ก ๆ ที่ออกไปร่วมเรียกร้องก็ไม่ได้อะไรด้วย แม่ แม่ เขามีการประทะกันที่ผ่านฟ้าหรือแม่ แม่ก็ว่าไม่นะลูก แม่ขายของอยู่ทางนี้ แม่ไม่ได้ดูโทรทัศน์หลอก “เดี๋ยวอู๊ดจะไป” เราบอก “ลูกอย่าไป” เห็นว่าทหารจะเอาจริงนะ มีคนเล่าให้แม่ฟัง เขาบอกอ๊วย “ทหารไม่ฆ่าประชาชนหรอก” อู๊ดต้องไปเรียกร้องประชาธิปไตย เขาว่าอย่างนี้ พ่อก็ห้ามบอก ลูกอย่าไปนะ พ่อมีลางสังหรณ์นะ เขาก็ยืนยันว่าจะไป พ่อก็บอกอีกทีถ้าลูกเป็นอะไรขึ้นมา ไม่ม่ก็ออกไปเรียกร้องประชาธิปไตยใครเสียใจนะ พ่อแม่เสียใจอย่างเดียวนะ เขาว่า จะเสียใจทำไมละก็ออกไปเรียกร้องประชาธิปไตยนะ ทหารเขาไม่ทำอะไรหลอก หรือถ้าจะตายก็ตายไป ให้มันดังไปเลย เขาพูดทีเล่นทีจริงแบบนี้”

อู๊ดแต่งตัวออกจากบ้านประมาณ 5 โมงเย็น โดยสวมหมวกญี่ปุ่นที่มีผ้าห้อยลงมาปิดหูด้านข้างเพื่อบังใบหน้าจากแสงแดดด้วย แดดร้อนแต่ตัวเสร็จยังลงมาให้น้ำ ๆ ลงความเห็นว่ายโอเคหรือยัง น้ำ ๆ ยังทักท้วงเป็นครั้งสุดท้ายว่า ทหารจะเอาจริงแล้วคราวนี้ แต่หลานอู๊ดยังคงยืนยันหนักแน่นพร้อมคว้าธงแดงเดินออกจากบ้านไปคนเดียว มีคนรู้จักกันเขาเล่าให้ฟังว่า ลูกชายเดินไปกำลังถึงหน้าเวทีราชสภค์พอดีที่เวทีเขาประกาศว่าตอนนี้ที่ผ่านฟ้าโดนบอมบ์ ใครจะไปช่วยที่ผ่านฟ้าพอดีรถเขาก็ไปกันเต็ม ๆ ลูกชายฉันทเขาก็กระโดดขึ้นไปกับขบวนรถเขา แล้วหลังจากนั้น น้องสาว (น้ำ) ก็โทรมาบอกว่าตอนนี้เขาตายแล้วนะ ยิงกันแล้วนะ ไอ้อู๊ดได้ไปรีเปลา ฉันทก็รีบโทรหาเขา โทรยังงี้ก็รับ ปรากฏว่าโทรศัพท์อยู่ในทางเกวขาเส้นที่ทอดวางไว้” แม่เล่าถึงนาทีแห่งความร้อนใจวันนั้น หลังจากนั้นน้ำคนเดิมก็โทรมายืนยันว่าที่หน้าจ่อมียายชื่อผู้เสียชีวิต ซึ่งหนึ่งในนั้นมีชื่ออู๊ด จึงให้คนเดินทางไปเวทีราชประสภค์เพื่อสอบถามปรากฏว่ายังไม่มีที่ยืนยันชื่อนามสกุล อีกทั้งยังระบุว่านายอำพนนั้นอายุ 34 หรือ 43 ปีแล้ว ทุกคนที่บ้านจึงโล่งใจไม่ใช่ “ไอ้อู๊ด” ของป้า ๆ น้ำ ๆ ไม่ทันไรน้ำคนเดิมก็โทรมายืนยันว่ามีการนำศพอู๊ดขึ้นเวทีแม่และแฟนของอู๊ดไปตามหาที่โรงพยาบาล แต่ไม่เจอ สุดท้ายมาเจออู๊ดที่โรงพยาบาลกลาง

“เขาโดนกระสุนที่หัว เวลาเขารู้สึกมันนิดเดียวนะ แล้วมันก็มาเปิดตรงนี้ (เธอเอาจับด้านหลังท้ายทอย) แล้วสมองออกมาเลยนะ โคนยังอยู่ที่แยกคอกวัวประมาณสองท่อม มีคนเห็นเหตุการณ์เล่าให้ฟังว่าเขาถูกชายป่าหลบอยู่ที่หลังเสาไฟฟ้ากันอยู่สองคน หลังจากนั้นลูกชายก็เดินออกมาหรือยัง ใจก็ไม่รู้ก็เลยโดนยิง แล้วคนนั้นก็โดนยิงเฉี่ยวหัวเกือบตายเหมือนกัน แต่ไม่ตาย เขาเองต้องรักษาอยู่ตั้งหลายเดือน”

ทอง หรือ รัฐศักดิ์ (ขอสงวนนามสกุล) วัย 46 ปี คือคนที่อยู่ในเหตุการณ์วันนั้น และโดนยิงล้มลงไม่ไกลจากจุดที่เขาอยู่ ในช่วงเวลาประมาณท่อมกว่าเกือบสองท่อม “ผมเห็นเขาไม่ชัดเพราะมันมืดแล้ว แต่รู้ว่าเขาถูกยิงล้มลงแล้วมีคนลากเขาออกไป หลังจากนั้นผมพยายามหาตัวเขาว่าใครโดนตรงนั้น หันกลับไปเห็นเลยว่าเขาล้ม มีคนตะโกนว่าล้มอีกแล้ว ๆ ก็ลากออกไป ต่อเราอยู่หน้า เราไม่ได้เข้าไปช่วย สุดท้ายตามจนรู้ว่าเป็นน้องอำพน อาจกล่าวได้ว่า “ทอง” เป็นคนชั้นกลางระดับบน “. . . ผมว่าคนชั้นกลางหรือนักวิชาการส่วนใหญ่ที่เขาเข้ามาเพราะเห็นความจริงว่าเกิดอะไรขึ้น เมื่อเห็นความจริงว่าเกิดอะไรขึ้นเขาอธิบายตัวเองไม่ได้ว่าทำไมมันถึงต้องเป็นแบบนี้เพราะสิ่งที่กำลังเป็นอยู่ มันไม่ถูกต้อง คนเราเมื่อเห็นความไม่ถูกต้องขึ้นมาต่อหน้า และหาคำตอบให้ตัวเองไม่ได้ว่าทำไมมันถึงต้องเป็นไปแบบนี้ มันก็อาจจะเป็นมูลเหตุหนึ่งทำให้ต้องออกมาต่อสู้ . . .” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เขาจับรถเบนซ์มีกิจการหลายแห่ง พูดภาษาอังกฤษเก่ง มีลูกวัยกำลังน่ารัก 2 คน แต่เขาวิ่งเข้าไปอยู่ตรง “ด้านหน้า” บริเวณสี่แยกคอกวัว โดยมีแรงผลักดันสำคัญคือ “ความโกรธ” เนื่องจากในช่วงบ่ายเขาเห็นทหารตั้งด่านบริเวณสนามม้าฯ จนต้องไปโรงพยาบาลจนต้องเย็บแผล 4 เข็ม หลังส่งลูกเมียกลับบ้าน เขากลับมาอีกทีที่ถนนราชดำเนินเวลาเย็น เจอแก๊สน้ำตาที่โปรยลงมาจากเฮลิคอปเตอร์ พอตั้งหลักได้ก็เลยตรงไปที่สี่แยกคอกวัวเพื่อยืนยันกับเหล่าทหารติดอาวุธ

ตอนนั้นมันแค้นมากกว่า เพิ่งถูกตีมาตอนบ่าย แล้วมาเจอแบบนี้ก็รู้สึกทนไม่ได้ ทำไมเขาทำแบบนี้ “สถานการณ์ช่วงนั้นเหมือนผึ้งแตกรัง ถ้าไม่มีพวกเรา เขาก็เข้ามาได้ง่าย ๆ ผมก็คิดว่าเราควรเป็นคนหนึ่งที่จะไปยื่นเอาไว้ แล้วพอเข้าไปก็เจอแต่พี่น้องแท้ๆ สามล้อ มอเตอร์ไซค์รับจ้าง เราจะปล่อยให้เขาสู่อำนาจได้อย่างไร กระสุนมาจากทหาร ยืนยันได้เลย เรายืนห่างกับทหารแค่คนเดียว ต้องคอยหาที่กำบัง ด้านหน้าสุดมีแค่ 6-7 คน

เป็นพี่น้องแท้ๆทั้งนั้น น้องอำพนอยู่ทางขวา แต่ผมจะอยู่ทางซ้ายตลอด คนข้างหน้าสุดมีไม่มาก ใครล้มก็ลากออกแล้วเข้ามาแทน ล้ม ออก ล้ม ออก เป็นแบบนี้ ตอนนั้นเวลาประมาณหุ้มเศษ ทหารยิงปืนขึ้นฟ้ามาโดยตลอด มีคน มีคนเจ็บถูกลากออกมาหลายคนแล้ว น้องอำพนอยู่ห่างจากผมประมาณ 20 เมตร เขาถือธงด้วยหรือถืออะไรสักอย่าง แล้วอยู่ ๆ ก็หายหลังไปเลย ตอนนั้นข้างหลังบอกว่า “บุก” ผมก็เลยบุกเข้าไป ผมกับทหารอยู่ห่างกันประมาณ 30 เมตร จะเอาแป๊บเหล็กไปตีไล่เขา ตอนนั้นไม่รู้ว่าน้องอำพนโดนกระสุนปืนจริง แต่รู้ว่าล้มไปแล้วมีคนตะโกน “มีคนถูกยิง” แล้วลากไป ผมบุกเข้าไปข้างหน้า เพราะได้ยินข้างหลังสั่งให้บุก แต่ปรากฏว่าไม่มีใครวิ่งตามมา บุกไปตีไล่ทหารได้ทั้งสองที่มันก็แหวกแถวไปไปเห็นด้านหลัง เห็นทหารถือปืนอยู่หลายคน ผมเลยหันแล้ววิ่งออก ผมวิ่งก้ม ๆ ปีน ด้วยเพราะกลัวเขามีปืน วิ่งได้ 4-5 ก้าวก็รู้สึกเจ็บตรงหัวแล้วมีเลือดไหล มีเสียงวีด และเวียนหัวมาก แล้วก็ล้ม “ไม่รู้ว่าโดนอะไร” ตอนนั้นเบลอหมดแล้ว รู้แต่มีคนเอาตัวออกไป มารู้ตัวตอนข้ามเรือไปเย็บแผลที่โรงพยาบาลชिरะ คนเยอะมาก หมอเย็บแผลแต่เลือดไหลไม่หยุดเพราะโดนเส้นเลือดใหญ่ก็เลยถอดไหมออกแล้วเย็บอีกครั้ง แต่คราวนี้ลึมนิดยชาเย็บประมาณ 18 เข็ม” เขาเล่าถึงความทุกข์ทรมานในการรักษาแพทย์ ซึ่งคาดว่าจะคงเป็นแพทย์ฝึกหัด เขานอนพักที่โรงพยาบาลชिरะจนถึงตี 3 ก็เรียกให้ภรรยามารับแต่ด้วยบาดแผลและมากจนไม่สามารถทำแผลที่บ้านเองได้วันรุ่งขึ้นเขาจึงไปหาหมอที่โรงพยาบาลชนบุรี แรกทีเดียวเขาบอกหมอว่าล้มในห้องน้ำ แต่หมอไม่เชื่อเมื่อถูกจับได้ เขาจึงเล่าความจริงให้ฟังไม่รู้ว่าโดนอะไรเหมือนกัน “หมอดูแผลแล้วลงความเห็นว่ น่าจะเป็นวัตถุความเร็วสูง แต่คงห่างพอสมควร สัก 3 เซนติเมตร “ต้องเล่า เขาไปล้างแผลที่โรงพยาบาลทุกวัน และใช้เวลา 2 เดือนเต็ม แผลจึงเริ่มแห้ง หลังเหตุการณ์เขาให้สัมภาษณ์ส่วนบุคคลสื่อหลายแห่ง พยายามบอกเล่าเรื่องราวที่เห็นอย่างเต็มที่ แน่นอนในจำนวนนั้นแทบไม่มีสื่อไทย แม่เดินเข้าไปหีบสภาพศพลูกชายออกมาให้ดู มันเป็นภาพเด็กหนุ่มหน้าตาดีคนหนึ่งทีกะโหลกด้านหลังของเขาเปิดออก แม่แต่คนทั่วไปยังจะรับสภาพนั้นไม่ได้ น้ำตาแม่ไหลขณะเล่าถึงความรู้สึก ณ ช่วงเวลานั้น แม่เล่าว่าพ่อรักอุ้มมาก สนุกกันมาก และแทบล้มทั้งยืนเมื่อรู้ข่าวของอุ้ม วันเกิดเหตุพ่อซื้อนมอเตอร์ไซค์ไปดูศพลูก เข้าว้ันรุ่งขึ้นมีการนำโรงศพมาตั้งที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย พ่อเป็นลม ตัวแข็ง แม่ใจเสียคิดว่าจะเสียสามีไปอีกคน

“ผมยังสอบไม่ได้ แต่จะพยายาม ผมคิดว่าผมจะไปให้การ ถ้ายังมีชีวิตอยู่ผมจะไป
 สู้นะ พูดถึงความเป็นธรรมพูดถึงพยานหลักฐานต่าง ๆ ว่าลูกชายผมตายเพราะอะไร
 ผมยังไม่ได้รับความเป็นธรรม พูดย่อย ๆ เป็นทนายแก้ต่างให้เขา จะเป็นทนายแก้ต่างให้ลูก
 ให้คนอื่น ๆ ที่มีหลักฐาน มีพยานด้วย ถ้าศาลเขาถามมาว่าเป็นเรื่องอะไร ยังไงพ่อแม่ก็ต้อง
 ทำได้ แต่ยังไม่รู้จะสอบได้หรือเปล่า ถ้าสอบได้เอาเหอะแล้วจะรู้ว่าคน ไม่ได้รับความเป็นธรรม
 คนจนก็มีความหมายนั่นคือปณิธานของพ่อผู้สูญเสียลูกชาย” (กรกช เพียงใจ, 2555, หน้า
 73-83)

วันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2553 หลังจกมีการสลายการชุมนุม นปช.แดงทั้งแผ่นดิน
 ได้มีการจัดกิจกรรมสวดวิีรชนที่เสียชีวิตจากเหตุการณ์มีการกล่าวหาจากรัฐบาลว่าคนเสื้อแดง
 นิยมความรุนแรง “. . . การบอกว่ากลุ่มคนที่ถูกข่มมาต่อต้านการใช้อำนาจรัฐเป็นพวกใช้
 ความรุนแรง เป็นผู้ก่อการร้าย เป็นพวกมุ่งทำลายความสงบเรียบร้อย นี่เป็นเครื่องมือปกติ
 ของอำนาจเผด็จการทั่วไป คุณไปดูขบวนการประชาธิปไตยในแต่ละประเทศก็จะถูกกล่าวหา
 แบบนี้ แม้ว่าจะเป็นขบวนการประชาธิปไตยที่ถูกยกเป็นแบบอย่างของสันติวิธีก็ตาม . . .”
 (ญัฐฉิ ไสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) ต่อมาแกนนำมิมติและ
 ได้ประกาศย้ายผู้ชุมนุมจากเวทีสะพานผ่านฟ้าไปรวมอยู่ที่เวทีราชประสงค์เพียงแห่งเดียว
 “. . . ทุกครั้งที่การชุมนุมก็จะมีการบริจาคโดยคนมีสตางค์ คนที่มาชุมนุมที่มีสตางค์
 ก็เยอะตอนอยู่ราชประสงค์วันละประมาณ 1-2 ล้านบาท เอาไปซื้อข้าว ข้าว เพราะ
 คนเป็นแสน ๆ แต่การที่เราจัดครัวรวมมันก็เลยสามารถซื้อของราคาถูก ก็มีคนมันเผากรั่วเรา
 ตอนปี 53 ที่ราชประสงค์ที่สนามหลวงพวกนี้รู้ว่าเป็นฝ่ายตรงข้ามก็เลยเผากรั่วเพราะเรามี
 น้ำมัน น้ำมันพืช และได้มีการขว้างระเบิดปิงปองเข้ามาและจุดไฟเผากรั่วบริจาค ผมรู้
 เพราะผมอยู่ในจุดนั้น . . .” (เหวง โตจิราการ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 29 กันยายน 2559)
 “. . . พวกเรามีเต็นท์ที่พักเราจะอยู่กินนอนกันแบบนี้ละ มันมีเต็นท์บางที่กินนอนกับฟุตบอล
 บางที่กินนอนกับพื้ก็แล้วแต่สถานที่ไปอย่างไรราชประสงค์อย่างนี้ก็นั่งกันอยู่แบบนั้น
 แล้วกินนอนหลับบนพื้ถนน บางที่ถ้าไปกับมวลชนที่มีเงินพวกเขาก็จะไปเปิดรีสอร์ท
 นอนโรงแรมนอนอะไรอย่างนี้หรือเปิดไว้แค่อาบน้ำ แต่เวลาไปมีอบจริง ๆ มันก็จะมี
 ห้องน้ำอะไรอย่างนี้กินอยู่กินแบบนั้นจะง่าย ๆ . . .” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์-
 ส่วนบุคคล, 8 มกราคม 2560)

วันที่ 20 เมษายน พ.ศ. 2553 มวลชนคนเสื้อแดงช่วยกันทำป้อมตลอดเวลาโดนรัฐบาลกล่าวหาว่านิยมใช้ความรุนแรง “... ข้อกล่าวหาแบบนี้ว่าพวกนี้คือพวกก่อการร้าย พวกก่อวินาศกรรม พวกสร้างความรุนแรงมันเป็นเครื่องมือปกติของอำนาจเผด็จการที่จะทำลายความชอบธรรมเพราะเมื่อใดก็ตามที่เขายอมรับว่าขบวนการนี้ คือ ขบวนการประชาธิปไตยที่แท้จริง ในทางกลับกันก็คือการสารภาพของพวกเขว่าเป็นเผด็จการที่แท้จริงด้วยเหมือนกัน...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) ป้องกันฝ่ายรัฐบาลสั่งเจ้าหน้าที่บุกเข้ามาสลายการชุมนุม โดยใช้ยางรถยนต์และไม้ไฟเหลาแหลมทำเป็นรั้วป้องกัน

วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2553 มีทูตจากประเทศต่าง ๆ ได้แก่ เดนมาร์ก เบลเยียม ออสเตรเลีย เปรู และอาเจนตินา เข้ามาเยี่ยมผู้ชุมนุมในพื้นที่เวทีราชประสงค์และพูดคุยกับแกนนำด้วย ฝ่ายเสื้อแดงขยายระยะเวลาข้อเสนอให้นายกรัฐมนตรียุบสภาภายใน 15 วัน เป็น 30 วัน

วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2553 จตุพร พรหมพันธุ์ ได้กล่าวบนเวทีปราศรัยว่า “ตอนนี้คนเสื้อแดงทั่วประเทศและทั่วโลกมีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เป็นภราดรภาพกัน จับแขนกัน แคนกัน ร่วมนุรักษ์กันอย่างแท้จริง อย่างมวลชนในจังหวัดขอนแก่นยอมเสียสละอุทิศตนเพราะเกรงทหารจะมาปราบปรามพี่น้องเสื้อแดงในกรุงเทพฯ “... การถูกบีบคั้นและกดดันอย่างที่สุดของมนุษย์มันทำให้มนุษย์ล้มที่จะกลัวเจ็บกลัวตายได้ในหลาย ๆ สถานการณ์ เพราะฉะนั้นเราไม่สามารถจะหยั่งหัวใจลงไปได้เลยว่าประชาชนที่ออกมาต่อสู้เขาผ่านการเจ็บปวดอะไรจากความไม่เป็นธรรมในสังคมมาบ้างเขาเดินเข้ามาโดยมีหลักการร่วมในประชาธิปไตยก็จริง แต่ชีวิตหรือประสบการณ์ตรงของแต่ละคนที่ต้องแบกรับความอยุติธรรมเราไม่รู้ว่ามันหนักหน่วงลึกซึ้งแค่ไหน...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 25 เมษายน พ.ศ. 2553 รัฐบาลก็ออกมาปฏิเสธข้อเสนอของ นปช. แฉทั้งแผ่นดินในข้อเรียกร้องการยุบสภาออกไป 30 วัน และปิดช่องทางการเจรจากับผู้ชุมนุมทุกประการ มีกลุ่มที่เคลื่อนไหวในนามกลุ่มเสื้อหลากสีได้รวมตัวชุมนุมเพื่อแสดงจุดยืนต่อต้านการยุบสภาและสนับสนุนรัฐบาลให้ดำเนินการกับกลุ่มผู้ชุมนุมคนเสื้อแดง

ที่บริเวณแยกราชประสงค์ มีข่าวลือตลอดเวลาว่ารัฐบาลจะสั่งเคลื่อนกำลังเข้าสลายการชุมนุม สร้างตึงเครียดกับฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดิน

วันที่ 26 เมษายน พ.ศ. 2553 มีการเคลื่อนกำลังตำรวจเข้ามาในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ผู้ชุมนุมของ นปช.แดงทั้งแผ่นดินได้สกัดกั้นการเดินทางไม่ให้เข้ามาเพราะมีความเชื่อว่าเข้ามาเพื่อสลายการชุมนุมที่เวทีราชประสงค์ฝ่ายรัฐบาลจัดแถลงข่าวโดย พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิดได้กล่าวหาว่า ฝ่ายเสื้อแดงมีการ ใช้โรงเรียนผู้ปฏิบัติงาน นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ใช้อาวุธกรรม “ไพร่-อำมาตย์” มีข้อกล่าวหา “ล้มเจ้า” ปลุกระดมผู้คนเพื่อทำลายความมั่นคงของรัฐ “... แล้วบางกลุ่มก็จะจับกลุ่มคุยกัน เหมือนเค้าก็จะมีเพื่อนกันอีก คือคำว่ามวลชนจะไปไหนเค้าจะโทรนัดกันไปเจอกันบอกว่าให้ไปพร้อมกับเราอะไรอย่างนี้จะเค้าก็จะมีกลุ่มของเค้าออกไปอีกเพราะว่าถึงจะเป็นแกนนำแต่ก็ไม่สามารถควบคุมความคิดใคร ได้ทุกคนมีความคิดของตัวเอง ยังมีกลุ่มมีก้อนของเค้าเองยังมีแตกออกไปอีกแต่มั่นคืออุดมการณ์เดียวกัน...” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มีนาคม 2560)

วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2553 จากการที่ นปช.แดงทั้งแผ่นดินมีมาตรการถอดเครื่องแบบผู้ชุมนุมสีแดงออกทำให้เจ้าหน้าที่ทำงานได้ลำบากมากยิ่งขึ้นเพราะไม่สามารถแยกผู้ชุมนุมออกจากประชาชนทั่วไปได้ ซึ่งผลของการเผชิญหน้ากันที่บริเวณอนุสรณ์สถานแห่งชาติ ส่งผลให้มีเจ้าหน้าที่ทหารถูกยิงเสียชีวิต

วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2553 แกนนำตั้งข้อสังเกต ว่ารัฐบาลได้ส่งทหารเข้าไปในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เพื่อเตรียมการสลายการชุมนุม แกนนำเชิญผู้สื่อข่าวไปพิสูจน์ที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ฝ่ายรัฐบาลเลยจวกไปประ โคมข่าวแล้วโจมตีผ่านสื่อต่าง ๆ ว่า นปช.แดงทั้งแผ่นดินบุกโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป้าหมายของกลุ่มจากการเคลื่อนไหว เช่น เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรียุบสภาภายใน 15 วัน, เรียกร้องให้รัฐบาลยกเลิกพระราชกำหนดราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ยื่นหนังสือแก่องค์การสหประชาชาติของกำลังสันติภาพเพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับผู้ชุมนุม,ต่อต้านระบอบเผด็จการที่เป็นปฏิกิริยาต่อประชาธิปไตยต่อต้าน อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาทันที

การเคลื่อนไหวเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553

วันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ช่วงเช้า พ.อ. สรรเสริญ แก้วกำเนิด ได้แถลงเตรียมรถหุ้มเกราะในการสลายการชุมนุม

วันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ได้จัดพิธีทำบุญตักบาตรในพื้นที่ชุมนุมเนื่องในวันสำคัญ คือ วันฉัตรมงคล

วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 แกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็แถลงว่าขอเวลาอีก 1-2 วัน ในการหารือถึงแผนปรองดองโดยให้เหตุผลว่าเพื่อส่วนรวมไม่ใช่เพียง นปช.แดงทั้งแผ่นดินอย่างเดียว ต่อมา พล.ต.ชาติชาย ชวีสวัสดิ์ ออกมาแสดงท่าทีว่าไม่เห็นด้วยกับแผนปรองดองและบอกว่าผู้ชุมนุมพร้อมต่อสู้ทุกจังหวัดจนกว่าจะถึงการเลือกตั้งใหม่ “... ดังนั้น เมื่อมาอยู่จุดที่รวมตัวกันและต่อสู้กับความไม่เป็นธรรม ต่อสู้กับการใช้อำนาจอย่างอยุติธรรม ระดับความรู้สึกของผู้คนมันก็แตกต่างกันนะ เพราะบางคนเขามีความรู้สึกว่าเขาเจอสิ่งเหล่านี้มานานมาก มากจนไม่อยากให้ลูกหลานต้องเจออีกต่อไป แต่บางคนเขาอาจจะแค่รู้สึกแค่เขาเห็นสิ่งเหล่านี้เพิ่งได้มาเห็นแต่คิดว่ามันไม่ถูกต้องก็เลยต่อสู้กับความไม่ถูกต้องนี้ เพราะฉะนั้นระดับในการแสดงออก ระดับในการตัดสินใจของผู้คนที่ออกมาพร้อมต่อสู้จึงไม่เท่ากันก็แล้วแต่ประสบการณ์ แล้วแต่การถูกกระทำของความอยุติธรรมของแต่ละคนด้วย...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

มีการกล่าวถึงแนวทางนโยบาย“แก้วสามประการ” และพาดพิงถึงแกนนำอย่าง “สามเกลอ” ว่าหมดบทบาทแล้ว แล้วประกาศแกนนำเสื้อแดงรุ่นสองขึ้นมาด้วย ได้แก่ อริสมันต์ พงษ์เรืองรอง ขวัญชัย สาระคำ พ.ต.ท. ไหวพจน์ อภรณ์รัตน์ สุภรณ์ อัตถาวงศ์ โดยอ้างว่าได้ปรึกษาหารือกับ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร แล้ว อันส่งผลให้รัฐบาลใช้ข้ออ้างนี้แถลงว่าฝ่ายผู้ชุมนุมไม่ต้องการปรองดองเพราะ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ และ พล.ต. ชาติชาย ไม่เห็นชอบต่อแผนปรองดอง ช่วงเวลานี้แกนนำ นปช. แดงทั้งแผ่นดินเกิดการแตกแยกทางความคิดออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าควรยุติการชุมนุม อีกฝ่ายเห็นว่าต้องเดินหน้าต่อไป

วันที่ 10 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 นปช. แดงทั้งแผ่นดินยอมรับข้อเสนอเลือกตั้งภายในวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2553 และยินดีตอบรับการยุบสภาระหว่างวันที่ 15-30

กันยายน โดยไม่มีเงื่อนไข ซึ่งแกนนำ นปช. แฉทั้งแผ่นดินไม่ขอนิรโทษกรรมและพร้อมเดินเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม แต่ในฐานะที่ นปช. แฉทั้งแผ่นดินต่อสู้เรื่องความยุติธรรมที่มี 2 มาตรฐานของประเทศนี้มาโดยตลอด เพื่อเป็นการสร้างบรรทัดฐานทางการเมืองจึงมีเงื่อนไขว่า อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และสุเทพ เทือกสุบรรณ ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจากเหตุการณ์วันที่ 10 เมษายนด้วยและจะยุติการชุมนุมทันทีที่สุเทพเข้ามามอบตัว (ไทยรัฐออนไลน์, 2553) ซึ่งรัฐบาลแสดงท่าทีต่อเงื่อนไขดังกล่าวโดย สุเทพ เทือกสุบรรณ จะเข้าพบชาริต เฟ็งคิชู อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ

วันที่ 11 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ฝ่าย นปช. ต้องการให้สุเทพเข้ามามอบตัวกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยให้มีการออกหมายเรียกเพราะได้มีผู้เสียหายเข้าแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจไว้แล้ว

วันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รัฐบาลขีดเส้นตายให้ผู้ชุมนุมยุติการชุมนุม มิเช่นนั้นจะตัดน้ำ ตัดไฟ และใช้กำลังเข้าสลายการชุมนุมโดยฝ่ายรัฐบาลได้ประเมินจำนวนผู้ร่วมชุมนุมประมาณ 6,000-13,000 คน

วันที่ 13 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รัฐบาลเริ่มการ “กระชับพื้นที่” โดยการสลายการชุมนุม มีการตัดน้ำ ตัดไฟ ตัดสัญญาณโทรศัพท์ ปิดการจราจรทั้งทางรถยนต์ รถไฟฟ้า ประกาศให้ที่ชุมนุมเป็นพื้นที่อันตราย เกิดเหตุการณ์ลอบยิง พล.ต. ขัตติยะ สวัสดิผล จนเสียชีวิต “... อย่างที่ผมบอกหัวใจเลยคือหลักการประชาธิปไตย ผมคิดว่าถ้าเรายึดกุมหลักการประชาธิปไตยไว้ไม่ได้ตอนนี้ไม่มี นปช. แล้ว เราเป็นขบวนการประชาชนที่ยืนอยู่นานที่สุดในรอบสิบปีที่ผ่านมา ในขณะที่เดียวกันถูกกระทำหนักหนามากที่สุดในรอบสิบปีที่ผ่านมา ถูกฆ่า ถูกขัง ถูกไล่ล่า ถูกทำลาย ถูกให้ร้าย ถูกกล่าวหา สารพัด พูดได้ว่าตลอดสิบปีที่ผ่านมาความขัดแย้งการเมืองในสังคมไทยไม่มีข้อกล่าวหาไหนที่ไม่เคยใช้กับ นปช. ไม่อาวุธยุทธโศปกรณ์ใดที่เราไม่เคยเห็นอำนาจรัฐเอาออกมาเผชิญหน้ากับเรา แต่เรายังยืนอยู่ หัวใจสำคัญที่สุดก็คือหลักการประชาธิปไตยนี้แหละ...” (ณัฐวุฒิ ใสกึ่ง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 16 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 นปช. เรียกร้องให้สหประชาชาติมาเป็นตัวกลางในการเจรจา แต่ยังไม่ยอมยุติการชุมนุมที่ฝ่ายรัฐบาลใช้กำลังทหารเข้าปราบปรามประชาชนอยู่ นปช. จัดแถลงเรียกร้องต่อให้รัฐบาลประกาศสั่งการเจ้าหน้าที่หยุดยิงเพื่อ

หยุดการสูญเสียชีวิตของประชาชนและถอนกำลังทหารออกจากพื้นที่ที่มีการเผชิญหน้าในทันที หากรัฐบาลดำเนินตามนี้ นปช.แดงทั้งแผ่นดินยินดีเดินทางสู่การเจรจาในทันที (ไทยรัฐออนไลน์, 2553) นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็ยังอนุญาตให้ผู้ชุมนุมที่ต้องการกลับบ้านกลับบ้านได้ และนำเด็กและผู้หญิงไปอยู่ยังที่ที่ปลอดภัย และได้ประกาศให้วันที่ 17-18 พฤษภาคมเป็นวันหยุดราชการในเขตกรุงเทพมหานครด้วย

วันที่ 17 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 รัฐบาลประกาศให้ยุติการชุมนุมภายใน เวลาประมาณ 15.00 น. แต่คนเสื้อแดงส่วนหนึ่งไม่ยอม สถานการณ์ก็เพิ่มความตึงเครียด และจำนวนผู้ชุมนุมที่เสียชีวิตมีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ “... ผมบอกกับพี่พวกว่า ยิ่งสู้แกนนำยิ่งต้องเล็ก ประชาชนยิ่งต้องใหญ่ แต่เมื่อใดก็ตามที่สู้แล้วแกนนำใหญ่ประชาชนเล็กลง ๆ แสดงว่าเรามาผิดทางกลับหัวกลับหาง ถ้าจะมี Hero ถ้าจะมีผู้นำแท้จริงในการต่อสู้ มันไม่จำเป็นต้องมาจากการปลุกสร้าง และมันมาจากการพิสูจน์ทราบ มาจากสถานการณ์ที่เป็นจริง มันมาจากการหล่อหลอมความรู้สึกกับประชาชน เมื่อไหร่ก็เมื่อนั้น คนไหนก็คนนั้น มันไม่ควรจะมีใครมาคาดหวังว่า ตัวเองหรือใครก็ตามที่ตัวเองต้องการจะต้องเป็น Hero ขึ้นมาทันทีอันนี้ไม่ใช่ การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตยที่จะสำเร็จได้ต้องให้ประชาชนเป็น Hero เสียก่อน...” (ณัฐวุฒิ ใสกือ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 มีข้อเสนอของประชาชนสมาชิกรัฐสภาที่ขอให้ทุกฝ่ายยุติความรุนแรงที่เกิดขึ้น และเปิดการเจรจาเพื่อหาทางออกที่เหมาะสมโดยยึดหลักสันติ ซึ่งทางสมาชิกรัฐสภา (ส.ว.) ส่วนหนึ่งพร้อมเป็นตัวกลางเข้าร่วมในการเจรจากทางฝ่าย นปช.แดงทั้งแผ่นดินก็แถลงตอบรับข้อเสนอดังกล่าวพร้อมทั้งกล่าวว่า ถ้ารอการตอบรับขององค์การสหประชาชาติเพียงอย่างเดียวเกรงว่าจะล่าช้าไม่ทันเหตุการณ์ “... มวลชนที่ไปกับเราไม่ฟังแกนนำอย่างเราเลยเค้าฟังบนเวทีใหญ่ ตอนนั้นจุด Hy Park รวมติดแล้วเขาจะไม่ละหน้าเวทีเลยนะต้องบอกว่าคนที่อยู่กลุ่มหน้าเวที คือ กลุ่มเข้มข้น เค้าจะไม่ฟังอย่างเราแหละล้มไปรับให้กลับให้ออกเขาไม่ฟัง ไม่กลับ ไม่ไปเขาร้องไห้ นะวันนี้คือเรื่องจริง...” (พรหมภัสสร ศรีสง่า, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 8 มีนาคม 2560)

วันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 ในตอนเช้ารัฐบาลก็ได้ใช้กำลังทหาร รถหุ้มเกราะ รถสายพานลำเลียง รถน้ำทหาร สั่งการให้เจ้าหน้าที่บุกเข้าสลายการชุมนุมที่เวทีราชประสงค์ โดยเคลื่อนกำลังจากแยกศาลาแดง ซึ่งแกนนำ นปช.แดงทั้งแผ่นดิน ได้ประกาศยุติการชุมนุม

ในวันที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 “... เมื่อยุติแล้วก็มีเสียหาย ส่วนหนึ่งมาจากการกลับบ้าน ไม่ได้เพราะความซุกมุน เพราะฝ่ายเจ้าหน้าที่ยังคงปราบปรามอยู่ มันก็ไม่ใช่ทำให้ยุติแล้ว ไม่ยุติ ส่วนความกล้าเสียสละก็ต้องยกย่องซึ่งแม้ว่าจะเสียสละชีวิตก็ยังสู้อยู่...” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 10 มีนาคม 2560) 94 คือ จำนวนผู้เสียชีวิตอันเนื่องมาจากการสลายการชุมนุม เมษา-พฤษภา พ.ศ. 2553 ผู้หญิง 6 คน เป็นผู้ชาย 88 คน เสียชีวิตจากกระสุนปืน 82 คน โดนยิงที่ศีรษะ 32 คน

12 มีนาคม ถึง 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 กองทัพใช้งบประมาณสำหรับการจัดการชุมนุมกว่า 3,000,000,000 บาท สำหรับกำลังพลราว 67,000 นาย มีการเบิกจ่ายกระสุน 597,500 นัด สังกัด 479,577 นัด เท่ากับมีการใช้กระสุนไปทั้งสิ้น 117,923 นัด 1,283 คน เป็นอย่างน้อยได้รับบาดเจ็บอันเนื่องมาจากการสลายการชุมนุม เมษา-พฤษภา พ.ศ. 2555 ผู้เสียชีวิตอายุน้อยที่สุด คือ 12 ปี พลเรือนเสียชีวิต 76 คน เจ้าหน้าที่เสียชีวิต 10 คน 2 คน คือสื่อมวลชนเสียชีวิต อาสาสมัคร/พยาบาลเสียชีวิต 6 คน 6 คน คือผู้เสียชีวิตบริเวณวัดพุทธวนาราม เขต “อภัยทาน” 1,3000,000 บาท คือหลักทรัพย์สูงสุดสำหรับประกันตัวผู้ต้องหาเสื้อแดง กระสุนใช้สำหรับการชุมนุม 3,000 นัด สังกัด 880 นัด ใช้ไป 2,120 นัด ดำรงไว้ซึ่งไปกว่า 700,000,000 บาท สำหรับกำลังพลราว 25,000 นาย 1,857 คน ถูกจับกุมระหว่างการชุมนุม มีนาคม-พฤษภา พ.ศ. 2553 ต่อมาถูกจับดำเนินคดี อย่างน้อย 1,763 คน คิดเป็นจำนวนคดีทั้งสิ้น 1,381 คดีในศาล 59 แห่ง การต่อสู้ที่ยาวนานของกระบวนการเสื้อแดงปิดฉากด้วยความตายอีกจากหนึ่งที่เกิดเนื้อและชีวิตของเขาต้องมาตายจากครอบครัวและคนที่ตนเองรักเพียงเพราะต้องการการปกครองที่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริงโดยหลุดพ้นจากการชี้นำของเหล่า อำมาตย์ “... เราไม่ได้ต่อสู้เพื่อให้คนทุกคนเป็นคนเสื้อแดง เราไม่ได้ต่อสู้เพื่อให้คนในประเทศนี้เป็นของคนเสื้อแดง แต่เราต่อสู้เพื่อให้วันหนึ่งที่เราจะถอดเสื้อสีแดงแล้วก็ประชาชนเท่ากันกับคนทุกคน อยู่ภายใต้กติกาที่เป็นสากลและเป็นธรรมเราต้องการความเท่าเทียมกันของการมีสิทธิเสรีภาพของการเข้าถึงความยุติธรรมภายใต้หลักนิติธรรม เราต้องการสิ่งเหล่านั้น นั่นหมายความว่าถ้าเราชนะมันจะเป็นชัยชนะร่วมกันของคนทั้งประเทศ แต่ถ้าหากเรายังไม่ประสบความสำเร็จก็เชื่อว่าประเทศไทยยังคงมีปัญหาเรื่องประชาธิปไตยอยู่เท่านั้นเอง ที่พูดไม่ได้หมายความว่าประชาธิปไตยจะสำเร็จได้ด้วยคนเสื้อแดงเท่านั้นไม่ใช่ แต่อะไรก็ตามที่จะสร้างประชาธิปไตย

ให้ในประเทศไทยจะมีพลังของคนเสื้อแดงมีส่วนร่วมอยู่ในนั้นแน่นอน...” (ญัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559) เมื่อผลการเลือกตั้งพรรคของคนเสื้อแดงชนะ คำตอบจากคำถามเลือกตั้งได้ใช้คราบน้ำตาของคนเสื้อแดงและสร้างรอยยิ้มบนใบหน้าอีกครั้ง หลังจากมีชัยในสนามเลือกตั้ง “... ผมว่าทุกคนเป็นคนน่าจดจำ เพราะว่าเขาไม่สมควรที่จะต้องมาเสียชีวิตเพราะเขาต้องการเกียรติยศศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ในบ้านเมืองที่ประกาศว่าเป็นประชาธิปไตยแล้ว 80 กว่าปี ไม่ควรจะมีการเข่นฆ่าประชาชนเพียงพอเรียกร้องให้รัฐบาลยุบสภาเลือกตั้งใหม่ ดังนั้นคนเหล่านี้ยังไผ่ผมก็ลืมเขาไม่ได้ ในการเลือกตั้งวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2554 หลังจากลงคะแนนเสร็จผมก็มาติดตามผลคะแนนที่บ้าน ปิดหีบบ่ายสามโมงพอตักเก็บบ้าโมงก็มั่นใจว่าพรรคเพื่อไทยคงชนะแน่ ก่อนผมออกจากบ้านผมก็จุดธูปหนึ่งดอก แล้วก็หันหน้าไปทางเส้นทางถนนราชดำเนินก็นึกถึงพี่น้องที่ล้มตายไปตั้งแต่การต่อสู้ปี 53 ว่าอย่างน้อยที่สุดวันนี้ให้ดวงวิญญาณของเขาได้รับรู้ว่าสิ่งที่เราพร่ำพูด สิ่งที่เราไปเคลื่อนไหว สิ่งที่เราไปต่อสู้ สิ่งที่เราไปประกาศตามเมืองหลวง คนส่วนใหญ่ของประเทศได้ยินเรา เข้าใจเรา แล้ววันนี้คำตอบของคนส่วนใหญ่ของประเทศยินข้างเรา และจุดธูปปักไว้หนึ่งดอกที่บ้าน แล้วก็ออกมาที่พรรค...” (ญัฐวุฒิ ใสเกื้อ, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 21 พฤศจิกายน 2559)

บทที่ 6

การอภิปรายผล

บทที่ 4 ด้านการเมือง ผู้วิจัยได้ทำวิจัยกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง (นปช.) ได้เห็นการเคลื่อนไหวของกลุ่ม นปช. นั้นเป็นปรากฏการณ์การต่อสู้ทางการเมืองที่แตกต่างจากครั้งอื่นที่ผ่านมาที่ประชาชนในต่างจังหวัดและกรุงเทพฯ บางส่วน ร่วมกันต่อสู้และเคลื่อนไหวทางการเมืองเพื่อต่อสู้กับรัฐบาลทหารที่มีกลุ่มอำมาตย์ กลุ่มหนึ่งขึ้นำ เป็นบริบททางการเมืองที่ประชาชนในต่างจังหวัดจะมีการต่อสู้ทางการเมืองอย่างนี้ (ถูกมองว่าประชาชนผู้เมินเฉย) และเป็นกำลังหลักของมวลชนในการเคลื่อนไหวทำให้พลังการเคลื่อนไหวทางการเมืองในครั้งนี้เป็นอีกหนึ่งหน้าประวัติศาสตร์ของการต่อสู้ทางการเมืองที่ชนชั้นระดับรากหญ้าและชนชั้นกลางในต่างจังหวัดเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อสู้ทำให้ผู้วิจัยได้ค้นคว้าเบื้องต้นจนได้ข้อสรุปถึงปัจจัย ในการต่อสู้ในครั้งนี้โดยมีโดยมีปัจจัยด้านการเมืองและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นฐานก่อให้เกิดมวลชนและพลังการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ โดยที่ผู้วิจัยได้แบ่งการวิจัย ด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ที่เป็นปัจจัยในบทที่ 4 โดยที่ผู้วิจัยทำการสรุปการค้นคว้าวิจัย ดังต่อไปนี้

ปัจจัยด้านการเมือง

นักการเมือง

การเข้ามาสู่เวทีการเมืองของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร นั้น ได้สร้างสีสันให้กับระบบประชาธิปไตยของไทยเป็นอย่างมาก การเมืองในระบบประชาธิปไตยทำให้มีการตรวจสอบจากสังคมและการนำเสนอตัวเองต่อสังคม ทำให้คนที่ในสังคมได้รับรู้ว่าผู้ชายที่ทักษิณ ชินวัตร นั้นได้ผ่านชีวิตในวัยเด็กและผ่านชีวิตการต่อสู้ชีวิตในวัยเรียนวัยทำงาน และได้ใช้ปรัชญาและวิธีในการทำงานอย่างไรจนส่งผลสำเร็จในวิชาชีพจนร่ำรวยในระดับมหาเศรษฐี และการเข้ามาทำงานการเมืองของมหาเศรษฐีคนนี้เข้ามาในวงการการเมือง

แม้จะไม่ยาวนานแต่ได้เรียนรู้และสามารถใช้ประสบการณ์ที่อยู่ในแวดวงการเมืองมาผสมกับประสบการณ์ที่เคยรับราชการเป็นตำรวจมาประยุกต์เข้ากับการทำงานในภาคเอกชนที่ตัวเองทำสำเร็จจนร่ำรวยอยู่ในชั้นมหาเศรษฐี และนำหลักการและประสบการณ์นั้นเข้าสู่การบริหารการจัดการทางการเมือง ในฐานะหัวหน้าพรรคไทยรักไทย ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 40 ที่ได้ประกาศใช้ใหม่ก่อนที่จะมีการตั้งพรรคไทยรักไทยไม่กี่ปี และการที่เข้าสู่การเมืองของทักษิณนั้นทำให้มองเห็นถึงการใช้วิธีการบริหารงานแบบเอกชนมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพจนส่งผลให้กระบวนการสร้างพรรคไทยรักไทยนั้นประสบความสำเร็จอย่างรวดเร็วจนสามารถชนะในสนามเลือกตั้งจนสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้เพียงแค่ลงสนามเลือกตั้งเพียงครั้งแรกถือว่าเป็นความสำเร็จของพรรคการเมืองพรรคใหม่ที่จัดตั้งขึ้นไม่นานก่อนมีการเลือกตั้ง ทำให้ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร ก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ได้อย่างที่พลิกการคาดหมายของฝ่ายการเมืองในสนามแข่งขันด้วยกัน การยกก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของคนชื่อทักษิณ ชินวัตร อย่างรวดเร็วเช่นนั้นเชื่อว่าจะได้มาแบบง่าย ๆ เพราะตลอดระยะเวลาก่อนที่จะทักษิณ จะตั้งพรรคไทยรักไทยนั้นได้มีการศึกษาและลงพื้นที่ ตลอดจนศึกษากระบวนการที่จะทำให้พรรคไทยรักไทยนั้นสามารถชนะการเลือกตั้งได้นั้นต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอะไรบ้างในการที่จะทำให้พรรคการเมืองใหม่นั้นจะประสบความสำเร็จในสนามเลือกตั้งได้ และสามารถที่จะทำพรรคการเมืองที่ตัวเองเป็นหัวเรือในการจัดตั้งนั้นจะเดินไปในทิศทางที่ตัวเองกำหนดและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชนเพื่อใช้เป็นฐานเสียงในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

ทักษิณผู้นะในการปรับตัวต่อการการเปลี่ยนแปลง “ด้านธุรกิจส่วนตัว” ในโลกเทคโนโลยี ในกระแสความรุนแรงของโลกาภิวัตน์ เราจะเห็นได้ว่า การก้าวเข้ามาสู่มหาเศรษฐีของนายตำรวจที่เคยทำงานราชการในระบบราชการแล้วสามารถพลิกผันตัวเองมาสู่ความสำเร็จจนร่ำรวยอยู่ในชั้นมหาเศรษฐีนั้น คนอย่างทักษิณนั้นต้องผ่านอะไรมากมายกว่าที่จะก้าวมายืนในความสำเร็จด้านธุรกิจที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง (1) “การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง” ในโลกธุรกิจนั้นถือว่าเป็นหัวใจแห่งความสำเร็จเราจะเห็นได้ว่าการเข้าสู่แวดวงธุรกิจในช่วงแรก ๆ ของทักษิณนั้นมีล้มลุกคลุกคลานพอสมควรผ่านการล้มเหลวในหลายธุรกิจมาหลายอย่างหลายครั้งหลายหน แต่ “ผู้ไม่ยอมแพ้” อย่างทักษิณก็จะหาวิธีเพื่อที่จะให้ธุรกิจของตัวเองนั้นอยู่รอดให้ได้ การที่ทักษิณเรียนรู้ถึงความล้มเหลวมานั้น

ทำให้มองเห็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา ตลอดจนการหาวิธีการจัดการกับปัญหา มาพอสมควร และเมื่อโลกมีการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีด้านการสื่อสารและคอมพิวเตอร์ ทำให้ทักษิณที่เข้าใจและรู้ถึงประสิทธิภาพของเทคโนโลยีในด้านนี้ดีจากการเรียน ในต่างประเทศช่วงที่รับราชการตำรวจเมื่อเทคโนโลยีนี้เริ่มมีบทบาทมากขึ้นในภาคธุรกิจ สัญชาติญาณที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษิณก็ได้คว้าโอกาสนั้นมาไว้ในมือ โดยมี การปรับเปลี่ยนธุรกิจเข้าสู่วงการคอมพิวเตอร์และการสื่อสารในช่วงเวลาต่อมาการเริ่มต้น ของธุรกิจใหม่ของทักษิณจนก้าวมาสู่ธุรกิจขนาดใหญ่มีการระดมทุนจากตลาดหลักทรัพย์ มีพนักงานจำนวนมากทำให้ ทักษิณเรียนรู้การใช้ประโยชน์จากระบบทุนนิยมผ่าน ตลาดหลักทรัพย์เพื่อแสวงหากำไรจากธุรกิจ ที่ต้องใช้ทุนจำนวนมากจากการขยายธุรกิจ โดยไม่ต้องแบกรับภาระหนี้และดอกเบี้ยโดยตรง โดยการระดมทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์ ทักษิณต้องเท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของการแข่งขันกันในทางธุรกิจที่มีขนาดใหญ่ และมีการแข่งขันกันกับผู้ประกอบการที่มีทุนจำนวนมากจากต่างประเทศทำให้การบริหาร องค์กรหรือบริษัทนั้นต้องมีความรู้ในมิติที่หลากหลายและการใช้คนให้เป็นมีความสำคัญ มากในการวางยุทธศาสตร์โดยมีเจ้าภาพที่รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายไป แล้วไป ขับเคลื่อนงานในส่วนที่ตัวเองรับผิดชอบ เพื่อที่จะทำให้งานในแขนงที่มอบหมายนั้น เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายเมื่อนำผลสำเร็จมารวมกันเพื่อที่จะทำให้เป้าหมายของบริษัท ที่ตั้งไว้ถึงเป้าหมาย การขับเคลื่อนธุรกิจขนาดใหญ่ของทักษิณ ทักษิณได้นำมาประยุกต์ ในการบริหารประเทศที่ ทักษิณได้เปรียบเทียบกับวิธีการบริหารประเทศก็เหมือนการบริหาร บริษัท การบริหารพรรคการเมืองพรรคไทยรักไทยหรือบริหารประเทศ ทักษิณนั้นจะเน้น ให้มี (2) “เจ้าภาพที่รับผิดชอบ (CEO)” “. . . ทักษิณกล่าวว่า เรื่องการบริหารนั้นถามว่า ผมบริหารอย่างไร คือ เราต้องย้อนกลับมาดูในประเทศไทยระบบการบริหารราชการ ในอดีตระบบราชการ ไทยเป็นระบบที่หาเจ้าภาพไม่เจอ เป็นระบบที่ไม่มียุทธศาสตร์ เป็นระบบที่ไม่มีเป้าหมายแล้วก็การวัดผลสำเร็จ คือจุดอ่อนของระบบราชการ . . .” เพื่อที่จะ มารับผิดชอบในการขับเคลื่อนงานให้ไปสู่เป้าหมาย ทักษิณเรียนรู้ได้จากภาคธุรกิจว่า การมีเจ้าภาพที่รับผิดชอบในการเรื่องที่ได้รับมอบหมายนั้น มันมีความสำคัญมาก ต่อผลสำเร็จของงาน (3) “ยุทธศาสตร์” ในการทำธุรกิจการวางยุทธศาสตร์ในการทำงาน เพื่อให้ถึงเป้าหมายนั้นมีความสำคัญมาก ทักษิณได้นำมาประยุกต์ใช้ในการเมือง เช่น

เป้าหมาย การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส นั้นทักษิณได้วางยุทธศาสตร์ทางด้านนโยบายมารองรับเพื่อให้ เจ้าภาพในกระทรวงต่าง ๆ มาขับเคลื่อนนโยบาย เช่น พักหนี้เกษตรกร 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน OTOP เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมาย การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส ที่วางไว้ “4 ประชญาในการทำงาน” ประชญาการทำงาน เรื่อง ผู้ชนะ ผู้แพ้ (ของทักษิณ) ผู้ชนะเป็นส่วนหนึ่งของการแก้ แต่ผู้แพ้เป็นส่วนหนึ่งของปัญหา

ผู้ชนะเสนอสิ่งใหม่ให้เสมอ แต่ผู้แพ้สรรหาคำแก้ตัว
 ผู้ชนะมักบอกขอฉันช่วย แต่ผู้แพ้ไม่เอาด้วยเรื่องปวดหัว
 ผู้ชนะเห็นทางออกแม้มีดมัว ผู้แพ้มัวแต่กลัว เจอทางตัน
 ผู้ชนะรอโอกาสแม้ต้องยุ่ง ผู้แพ้มุงร้ายที่หมายมั่น
 ผู้ชนะว่าทำได้ต้องฝ่าฟัน ผู้แพ้บอกเลิกฝันมันยากไป

ปรัชญาของการทำงานนายทักษิณได้มีป้ายปรัชญาไว้ที่โต๊ะทำงานเพื่อที่จะใช้เป็นเครื่องมืออีกอย่างที่จะเป็นฐานแห่งความสำเร็จ จะเห็นได้ว่าการทำงานของทักษิณในด้านธุรกิจส่วนตัวนั้นปรัชญาเรื่องผู้แพ้และผู้ชนะคงเป็นปัจจัยสำคัญในความสำเร็จ ในธุรกิจส่วนตัวเมื่อเข้ามาทำงานการเมือง ทักษิณจึงมีป้ายเกี่ยวกับปรัชญาการทำงานนี้มาตั้งที่ตั่งทำงานในตำแหน่งนายกรัฐมนตรีเพื่อให้ตนเอง หรือรัฐมนตรี หรือบุคคลที่ได้รับมอบหมายงานนั้นได้ใช้ปรัชญานี้เพื่อการทำงาน (5) “องค์ความรู้” การบริหารธุรกิจนั้น การที่จะก้าวเข้าสู่ความสำเร็จในอาชีพของคณนั้น องค์ความรู้ถือว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกปัจจัยหนึ่ง การที่ทักษิณได้ทุนไปเรียนต่อต่างประเทศในด้านที่มีความเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ในยุคแรก ๆ ของศาสตร์ด้านคอมพิวเตอร์กำลังเข้ามามีบทบาทในภาคธุรกิจ ในช่วงที่รับราชการดำรงนั้น ทักษิณถือได้ว่าเป็นคนที่ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดีจนนำองค์ความรู้นั้นมาต่อยอดทางธุรกิจจนสามารถใช้เป็นฐานในการสร้างธุรกิจ ในแขนงต่าง ๆ ได้อย่างดีการที่ทักษิณได้โอกาสเรียนต่อในต่างประเทศ ทำให้เกิดทักษะจากการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ จากต่างประเทศ เช่น ด้านภาษา ด้านธุรกิจ ด้านการเมือง ทำให้ตัวทักษิณมีองค์ความรู้ที่กว้างกว่านักการเมืองคนอื่น ๆ เมื่ออยู่ในสนามแข่งขันทางการเมืองทำให้การนำองค์ความรู้เหล่านั้นมาแสดงต่อสังคมทำให้มีความเด่นชัดในด้านที่

อาสาตัวเป็นนายก เค้นซัดกว่านักการเมืองคนอื่น ที่ประชาชนกำลังต้องการผู้นำที่มี
ความสามารถรอบด้านมาแก้ปัญหาจากวิกฤตเศรษฐกิจ

การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง ทักษะมีสัญญาณที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลง
ซึ่งเป็นคุณลักษณะเด่นของคนที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะสามารถจับสัญญาณของ
การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้เร็ว ไม่แพ้การจับสัญญาณการเปลี่ยนแปลงทางด้านธุรกิจ
เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับปี 40 ได้ประกาศใช้ และเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญปี 40 ต้องการ
ให้ฝ่ายการเมืองนั้นเข้มแข็ง ทำให้การตัดสินใจของทักษิณเข้ามาเป็นผู้เล่นในกติกา
เพราะโอกาสที่จะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งนายกของทักษิณหัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นได้เปรียบ
เรื่องความพร้อมกว่าคนอื่น ๆ ทั้งด้านการเงิน ด้านการบริหารบุคคลด้านการจัดการ และ
ระบบการเมืองใหม่ที่ได้มีการปฏิรูปการเมืองที่ต้องการให้องค์กรทางการเมืองนั้น
เข้มแข็ง จากการที่รัฐธรรมนูญที่ต้องการให้พรรคการเมืองนั้นเข้มแข็งและเป็นเครื่องมือ
ให้หัวหน้าฝ่ายบริหารนั้นขับเคลื่อนการบริหารประเทศอย่างมีประสิทธิภาพโดยการมุ่งหวัง
ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการแก้ปัญหาและนำพาประเทศสู่การพัฒนา
ทำให้การเข้ามาเป็นผู้เล่นของทักษิณในกติกานี้ นั้น ทักษิณมองว่าจะสามารถใช้ความรู้
ความสามารถผลักดันนโยบายได้อย่างมีรูปธรรมมากกว่าการเมืองในรัฐธรรมนูญฉบับที่
ผ่านมาในการขับเคลื่อนประเทศที่ได้รับผลกระทบวิกฤตเศรษฐกิจ (ต้มยำกุ้ง) สู่การเป็น
ประเทศพัฒนา การปรับตัวเข้าสู่สนามการเมืองของนักธุรกิจสู่เวทีการเมืองของทักษิณ
นั้น ได้มีการย้อนมองแล้วย้ายประวัติศาสตร์ของความสำเร็จในสายธุรกิจ และนำวิธี
การบริหารจัดการ เช่น การมีเจ้าภาพ มียุทธศาสตร์ มีการประเมินผลงาน มีเป้าหมาย
มีองค์ความรู้ มีความเข้าใจการเปลี่ยนแปลง มีปรัชญาในการทำงาน เหล่านี้ ย้ายมาสู่
วงการการเมือง ทำให้เกิดแนวทาง “การคิดใหม่ ทำใหม่” ของทักษิณที่ใส่ในคำเรื่อโดยมี
ทักษิณเป็นหัวเรือใหญ่โดยมีนักการเมืองในพรรคช่วยกันพาย นำสิ่งใหม่ ๆ มาสู่ประชาชน
ที่ประชาชนนั้นไม่เคยได้สัมผัสจากนักการเมืองในรูปแบบเก่าและการย้ายกระบวนการบริหาร
จัดการในภาคธุรกิจของนายกทักษิณที่มีรัฐธรรมนูญที่ต้องการให้นายกมีความเข้มแข็งมา
รองรับด้วยนั้นทำให้กระบวนการทำงานนั้นการขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้
ของนายกทักษิณเป็นได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ทำให้ประชาชน
ได้รับผลประโยชน์จากนโยบายเศรษฐกิจแบบคู่ขนาน (dual track policy) ที่ให้ความสำคัญ

ของโครงสร้างส่วนบนและโครงสร้างส่วนล่างก้าวไปด้วยความเข้มแข็งพร้อม ๆ กัน ด้วยโครงสร้างในระดับรากฐานที่รัฐบาลทักษิณมีเป้าหมายการให้มีกำลังซื้อซึ่งจะมีผลดีต่อระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาคโดยการเพิ่มเงินในกระเป๋าด้วยมีเป้าหมาย คือ การลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เพื่อเพิ่มเงินในกระเป๋าของประชาชน โดยมี การขับเคลื่อนนโยบายต่าง ๆ เช่น การพักหนี้เกษตรกร กองทุนหมู่บ้าน 30 รักษาทุกโรค ทำให้ประชาชนจำนวนมากได้ประโยชน์และมีเงินในกระเป๋าเพิ่มขึ้น และประชาชนสัมผัส ได้ถึงการเปลี่ยนแปลงได้อย่างชัดเจนทำให้เปลี่ยนมุมมองจากด้านลบของนักการเมือง หรือระบบการเมืองมาเป็นด้านบวกที่มีต่อนักการเมืองและระบบการเมือง ประชาชนนั้น มองการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัวที่มีผลต่อการอยู่ดีมีสุขของประชาชนตัวเล็ก ๆ ในสังคมอย่าง พวกเขา และคนตัวเล็ก ๆ อย่างพวกเขาสามารถเป็นส่วนหนึ่งในการชี้ขาด ในการเลือก นายกรัฐมนตรีขึ้นชอบผ่านการกาบัตรเลือกตั้ง ทำให้บริบททางการเมืองของประชาชน เปลี่ยนแปลงไป และอยากมีส่วนร่วมทางการเมืองและการเรียนรู้ทางการเมืองมากขึ้น และบริบทการเมืองรูปแบบใหม่ที่นายทักษิณนำมาใช้ต่อจาก นายชวน จนสามารถ สร้างความรัก ที่มีต่อตัวนายทักษิณที่เป็นหัวใจใหญ่ และประชาชนมีความเข้าใจได้ว่า เพราะรัฐธรรมนูญนั้นทำให้ได้คนอย่างนายทักษิณ ชินวัตร ได้พรรคการเมืองที่ทำงาน แบบมีระบบมีนำเสนอนโยบายการบริหารประเทศและมีความเชื่อมโยงกับประชาชน โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งและสามารถทำได้จริงไม่ใช่การโกหกแบบในระบบการเมือง ที่ผ่านมา ก่อให้เกิดความรักและต้องการปกป้องทักษิณคนที่ตัวเองรัก จึงมีการแสดงออก ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนเสื้อแดงจำนวนมากที่แสดงออกเพื่อความรัก ต่ออดีตนายกทักษิณที่นำการเปลี่ยนแปลงมาให้ประชาชน และอดีตนายกทักษิณเป็น นักการเมืองที่ประชาชนได้พบก็ข้อเท็จจริงจากการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำได้จริง และสลายความไม่ไว้วางใจต่อนักการเมืองนั้นลงไปจากความเคลือบแคลงสงสัย ในช่วงที่มีการเลือกตั้งครั้งแรก ในปี พ.ศ. 2544 การชนะเลือกตั้งอย่างถล่มทลาย การทำ การเมืองแบบสร้างสัน โดยแข่งขันที่นโยบาย และการสร้างความไว้วางใจจากการนำ นโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำได้จริงอย่างรวดเร็ว ปัจจัยเหล่านี้ล้วนพอเพียงที่จะให้ประชาชน จะยังคงรักและเชื่อมั่นในตัวอดีตนายกทักษิณไปอีกนานการทำให้รัฐประหารเพื่อโค่นล้ม รัฐบาลทักษิณนั้นได้สร้างความไม่พอใจให้กับประชาชนที่ให้การสนับสนุนนายทักษิณ

เป็นอย่างมาก และจะมีไม้อะไรมาลบ คนซื้อทักษิณ คนนำเหลี่ยมผู้เอื้ออริย์ ออกจากหัวใจของมวลชนคนเสื้อแดงที่เป็นคนตัวเล็ก ๆ ในสังคมที่หวังผลการเลือกตั้งเป็นเครื่องมือในการมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางของประเทศ และกำหนดตัวนายของพวกเขา

พรรคการเมือง

พรรคไทยรักไทยนั้นก่อตั้งขึ้นโดยมี ทักษิณ ชินวัตร เป็นแกนนำในการก่อตั้ง และเป็นพรรคการเมืองแรกที่ก่อตั้งขึ้นมาใหม่หลังจากที่มีรัฐธรรมนูญฉบับปี 40 ที่มีการปฏิรูปการเมืองเพื่อให้พรรคการเมืองเข้มแข็ง โดยที่ ส.ส.ต้องพึงมติพรรคทำให้ ส.ส.นั้นทำงานเป็นระบบมากขึ้นเพื่อที่จะยกระดับพรรคการเมืองให้เป็นสถาบันทางการเมืองที่มีการแข่งขันกันในการเสนอแนวทางการแก้ปัญหาให้กับประเทศชาติและประชาชน ระบบพรรคการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 นั้นมีเสถียรภาพมาจากเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญปี 40 ที่ต้องการให้พรรคการเมืองนั้นเข้มแข็งต่างจากพรรคการเมืองในรัฐธรรมนูญที่ผ่านมาที่พรรคการเมืองนั้นไร้ประสิทธิภาพในการสร้างสรรค์และขับเคลื่อนนโยบายในการแก้ไขปัญหาของประเทศชาติได้และพรรคการเมืองยังไม่มีความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐที่ไม่สามารถนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาปฏิบัติได้จริงหลังจากที่มีการจัดตั้งรัฐบาลเนื่องจากความอ่อนแอของระบบพรรคการเมือง ทำให้ได้รัฐบาลผสมที่การแลกเปลี่ยนผลประโยชน์เป็นปัจจัยสำคัญในการจัดตั้งรัฐบาล และเมื่อพรรคไทยรักไทยเข้ามาสู่สนามการเลือกตั้งภายใต้รัฐธรรมนูญใหม่ปี พ.ศ. 2540 ในปี พ.ศ. 2544 การดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่พรรคไทยรักไทยทำ

1. “การนำเสนอประเด็นแนวทางการแก้ปัญหา” ของประเทศชาติและประชาชน นั้นเป็นการนำเสนอเป็นรูปธรรมที่เข้าใจง่าย ประโยชน์สั้น ๆ มีตัวเลขกำหนดความชัดเจนไม่เป็นแบบนามธรรมแบบการเมืองแบบเก่า แต่พรรคไทยรักไทยนั้นมีการนำเสนอนโยบายในรูปแบบใหม่ให้ประชาชนเช่น 30 รักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้านละ 1,000,000 พักหนี้เกษตรกร 3 ปี การที่พรรคไทยรักไทยสามารถนำเสนออย่างนี้ได้เกิดมาจากระบบพรรคการเมืองที่เข้มแข็งสามารถสร้างทีมวิจัยเพื่อเข้าถึงข้อมูลเชิงลึกของปัญหาและวิธีการแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

2. “การทำหน้าจัดตั้งรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศ” พรรคไทยรักไทยหลังจากชนะการเลือกตั้งก็เป็นแกนนำการจัดตั้งรัฐบาลผสมขึ้นมาและได้มติดจากสภาให้ ทักษิณก้าวขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ว่า นายกรัฐมนตรีต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยที่พรรคไทยรักไทยยึดกระทรวงหลัก ๆ เพื่อที่จะดำเนินนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้ เพื่อที่จะใช้เป็นฐานในการแก้ปัญหาจากผลของวิกฤตเศรษฐกิจและปัญหาความยากจนที่ได้รับผลจากวิกฤตเศรษฐกิจและเกิดจากความเลื่อมล้ำของการกระจายทรัพยากรของรัฐที่ โดยที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นเข้ามาลดความเลื่อมล้ำโดยการกระจายทรัพยากรของรัฐผ่านการนำเสนอประชาชนในช่วงเลือกตั้ง และเมื่อได้บริหารประเทศ พรรคไทยรักไทยที่มีหัวหน้าพรรคเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร นายทักษิณเป็นหัวหน้าที่สำคัญที่เร่งผลักดันนโยบายให้เป็นไปตามที่หาเสียงไว้จนประชาชนนั้นเห็นความแตกต่างอย่างมากจากหลายรัฐบาลที่ผ่านมา สร้างความนิยมให้กับประชาชนเป็นอย่างมากในระบบการเมืองใหม่ที่ทำให้กระบวนการเลือกตั้งในบริบทการเมืองใหม่ปี 40 นั้นเป็นกลไกสำคัญที่อำนาจของประชาชนมีความเชื่อมโยงกับอำนาจรัฐมากยิ่งขึ้นในการที่จะได้มาซึ่งนายกและพรรคการเมืองที่จะมาเป็นฝ่ายบริหารประเทศ

3. “เป็นตัวเชื่อมโยงสังคมกับรัฐ” พรรคไทยรักไทยที่หน้าที่ในการเชื่อมโยงสังคมกับรัฐได้ดีกว่า พรรคการเมืองคู่แข่งตั้งแต่การนำเสนอประเด็นและแนวทางการดำเนินนโยบายเพื่อการแก้ปัญหา ที่เป็นรูปธรรมและครอบคลุมสังคมได้ดีกว่าโดยมีการจัดกลุ่มของประชาชนเป็นกลุ่มแล้วศึกษาถึงปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา โดยมีการนำเสนอโน้มน้าวให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจผ่านกระบวนการเลือกตั้งโดยที่พรรคไทยรักไทยนั้นสื่อสารกับประชาชนให้เข้าถึงและเข้าใจได้ดีกว่าส่งผลให้ชนะเลือกตั้ง และเมื่ออำนาจในมือประชาชนที่ส่งผ่านบัตรเลือกตั้งที่อำนาจประชาชนสามารถเชื่อมโยงกับอำนาจรัฐส่งผลให้พรรคไทยรักไทยจัดตั้งรัฐบาล ทักษิณ ได้สำเร็จและเมื่อเข้าบริหารประเทศพรรคไทยรักไทยก็ไม่ได้ทำลายความเชื่อมโยงระว่างสังคมกับรัฐลงโดยได้เร่งผลักดันนโยบายต่าง ๆ ทำให้ประชาชนได้ประโยชน์เป็นจำนวนมากกับนโยบายต่าง ๆ ที่รัฐบาลพรรคไทยรักไทยได้เคยหาเสียงไว้ ส่งผลให้ประชาชนที่ได้ประโยชน์นั้นมีความรักและให้ความเชื่อถือพรรคไทยรักไทยและหัวหน้าพรรคอย่างไม่เคยมีพรรคการเมืองใหม่ทำได้ และเมื่อมีการทำรัฐประหารพรรคไทยรักไทยถูกยุบแล้วเปลี่ยนชื่อเป็นพรรคพลังประชาชน

หรือพรรคเพื่อไทย ก็ยังได้รับความไว้วางใจจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศและสามารถชนะในสนามเลือกตั้งมาตลอด และเมื่อมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนเสื้อแดงคนที่เป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทยกว่า 19 เสียงที่สอดคล้องกับผลของคะแนนเลือกตั้งพรรคไทยรักไทยกว่า 19 ล้านเสียงในการเลือกตั้งในปี พ.ศ. 2548 “. . . อันนั้นก็ใช้ก็ทำให้มีความนิยม มันนิยมมาตั้งแต่ในฐานะที่เขาเป็นคนลงคะแนนและพอเขามาเป็นเสื้อแดงมันก็ยังมีความนิยมต่อพรรคนี้อยู่ แต่จริง ๆ จุดเชื่อมความผูกพันระหว่างคนเสื้อแดงกับพรรคไทยรักไทยมันยังอยู่ที่เรื่องหนึ่งมันสำคัญไม่น้อยเลยก็คือ การต่อสู้เพื่อประชาธิปไตย . . .” (จาตุรงค์ ฉายแสง, การสัมภาษณ์ส่วนบุคคล 10 มกราคม 2560) นั้นส่วนหนึ่งเป็นฐานมวลชนที่สำคัญในกระบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ใหญ่และไม่เคยมีมาก่อนในภาคประชาชนที่ได้แสดงถึงความรักและความชื่นชอบพรรคการเมืองที่ผ่านมาในประวัติศาสตร์การเมืองไทย

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

การดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจของรัฐบาลในการบริหารประเทศถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างมากเพราะมีผลต่อปากท้องของประชาชนจำนวนมาก และความสำเร็จในการบริหารเศรษฐกิจนั้น จะส่งผลให้รัฐบาลนั้นได้รับความนิยม ซึ่งเป็นแบบนี้กัน ในหลาย ๆ ประเทศ ในประเทศไทยการคาดหวังของประชาชนที่มีการคาดหวังที่จะมีรัฐบาลที่มีความสามารถในการจัดการด้านเศรษฐกิจที่สามารถส่งผลดีต่อประชาชนและประเทศชาตินั้น เป็นความหวังของคนไทยมาตลอด รัฐบาลทักษิณภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่ได้มาจากการแข่งขันกันของพรรคการเมืองที่น่าเสนอนโยบายและนำเสนอตัวบุคคลจนพรรคไทยรักไทยสามารถชนะการเลือกตั้งเข้ามานั้นมาจากการนำเสนอโยบายและการนำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้มาทำได้จริงอย่างที่หาเสียง และนโยบายของรัฐบาลทักษิณนั้นได้ให้ความสำคัญกับปัญหาเศรษฐกิจและสามารถแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจให้กับประชาชนหลังจากที่ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจจากวิกฤตต้มยำกุ้ง ทำให้ระบบเศรษฐกิจของไทยนั้นเสียหายทำให้ธุรกิจปิดตัวลงจำนวนมากทำให้แรงงานตกงานเป็นล้านคน และส่วนหนึ่งแรงงานเหล่านี้ต้องกันไปยังบ้านเกิดเพราะไม่สามารถดำรงชีวิตได้

หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้การเข้ามาของรัฐบาลทักษิณที่ชนะเลือกตั้งเข้ามานั้นได้ดำเนินนโยบายเศรษฐกิจแบบคู่ขนาน (dual track economy) ที่ให้ความสำคัญทั้งอุปสงค์ภายในและภายนอกโดยหวังการสร้างอุปสงค์ภายในที่เกิดจากการเพิ่มความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยให้คนในระดับรากหญ้าโดยรัฐบาลทักษิณมีเป้าหมาย คือ “ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ และขยายโอกาส” ของภาคประชาชนโดยใช้แนวทางอิงรัฐโดยใช้นโยบายที่ได้หาเสียงไว้ เช่น พักหนี้เกษตรกร 30 บาทรักษาทุกโรค กองทุนหมู่บ้าน โครงการ SME เพิ่มราคาสินค้าทางการเกษตร โดยตั้งใจในการเพิ่มเงินในกระเป๋าของประชาชน โดยเฉพาะในระดับรากหญ้าจะทำให้เกิดกำลังซื้อ และหวังว่าระบบเศรษฐกิจ ในระดับรากหญ้าเป็นฐานให้ระบบเศรษฐกิจในระดับ มหาภาค และทำให้ภาคอุตสาหกรรมด้านต่าง ๆ นั้นสามารถใช้เป็นฐานในการดำเนินธุรกิจขยายตัวขึ้นมาใหม่หรือเพิ่มความแข็งแกร่งให้มากขึ้น ในการเข้ามาบริหารประเทศของรัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นมีความแตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจนจนประชาชนในรับรู้ถึงความอยู่ดีกินดีของคนในสังคม การดำเนินนโยบายด้านเศรษฐกิจในส่วนบนที่รัฐบาลทักษิณนั้นรัฐบาลทักษิณได้ใช้นโยบายคู่ขนานเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการหารายได้เข้าประเทศ เช่นสร้างสนามบิน สุวรรณภูมิ เพื่อเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว การแก้กฎหมายบุคคลล้มละลายเหลือ 3 ปี เพื่อที่จะให้คนในภาคธุรกิจที่ล้มละลายจากดอกเบี้ยมหาโหดจากรัฐบาลชวonnนั้นกลับเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ เกิดให้เกิดการจ้างงานขึ้นมาใหม่ การเร่งปล่อยสินเชื่อของธนาคารเพื่อเพิ่มขีดความสามารถให้กับผู้ประกอบการใหม่และเก่า และการเปลี่ยนแปลงผู้ถือหุ้นของบุคคลต่างด้าวทำให้มีเม็ดเงินมาลงทุนจากต่างประเทศมากขึ้นส่งผลต่อการจ้างงานและรายได้เข้าประเทศ การดำเนินนโยบายคู่ขนานของรัฐบาลทักษิณส่งผลดีต่อความเป็นอยู่ของคนในระดับรากหญ้าทำให้คนในระดับรากหญ้านั้นเรียนรู้บริบทการเมืองนั้นเปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยสัมผัสที่นักการเมืองมายกมือไหว้มาพูดถึงนโยบายที่สวยหรูแต่ก็มาไม่สามารถทำได้จริงหลังจากการเลือกตั้ง แต่รัฐบาลทักษิณนั้นสามารถทำได้จริงหลังชนะการเลือกตั้งและการดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณนั้นสามารถสร้างให้ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจให้คนในชนบทในภาคเกษตรหลายด้านคน และส่วนหนึ่งเป็นคนที่มีการศึกษาและความรู้ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตด้านต่าง ๆ ที่ได้กลับไปยังภูมิลำเนาบ้านเกิดจากวิกฤต “ต้มยำกุ้ง” และได้ใช้ฐานความรู้เหล่านั้นสร้างสินค้า OTOP ออกมาจำหน่ายก่อให้เกิด

การจ้างแรงงานและเพิ่มมูลค่าให้กับวัตถุดิบในท้องถิ่นเมื่อนำสินค้าออกขายก็นำรายได้กลับสู่ท้องถิ่นทำให้เศรษฐกิจในชุมชนเกิดสภาพคล่องขึ้น ทำให้กลุ่มคนที่มีความรู้มีการศึกษาเหล่านี้สัมผัสถึงการเมืองในระบบใหม่ที่มีการเมืองสามารถสร้างโอกาสให้เขาเหล่านั้นทำให้กลุ่มคนเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของฐานเสียงและเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย ส่งผลทำให้การหาสมาชิกเพิ่มของพรรคไทยรักไทยได้สมาชิกเพิ่มกว่า 19 ล้านคน และปรับมาเป็นฐานเสียงในการเลือกตั้งจนสามารถชนะการเลือกตั้งอย่างท่วมท้นหลายในปี พ.ศ. 2548 จนพรรคไทยรักไทยสามารถจัดตั้งรัฐบาลพรรคเดียวได้สำเร็จเมื่อได้ขึ้นบริหารประเทศของรัฐบาลทักษิณ 2 นั้นจำนวน ส.ส. มาก ส่งผลให้เสถียรภาพของรัฐบาลทักษิณ นั้นมีประสิทธิภาพดำเนินนโยบายได้อย่างรวดเร็วตามที่ได้อำนาจเสียงไว้ยังสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนระดับรากหญ้ามากยิ่งขึ้นไปอีกจนเกิดเป็นความรักและศรัทธาทำให้การโค่นล้มรัฐบาลทักษิณนั้นทำให้ประชาชนที่เรียนรู้บริบท “ประชาธิปไตยกินได้” ภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 40 นั้นรู้สึกถึงความไม่ชอบธรรมเกิดขึ้นกับเขาและนายกทักษิณ ที่พวกเขารัก เมื่อมีการเคลื่อนไหวทางการเมืองฐานเสียงหรือสมาชิกพรรคไทยเหล่านั้น ก็จะแสดงพลังรวมตัวกันมาเป็นคนเสื้อแดงที่ร่วมเคลื่อนไหวกับแกนนำที่เรียกว่า กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

อภิปรายการเคลื่อนไหวทางการเมือง

การเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างยาวนานจากที่เริ่มต้นจากคนหลักสิบคนมาสู่คนหลายแสนคนที่มีคนเสื้อแดงยอมพลีชีพกว่า 94 ชีวิตและบาดเจ็บอีกเกือบ 2000 คน ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองหลังจากที่รัฐบาลทักษิณนั้นถูกโค่นล้มลงตาม “แผนบันได 4 ขั้น” ที่ฝ่ายอำมาตย์วางไว้ โดยขั้นที่ 1 การทำรัฐประหารของ พล.อ. สนธิ บุญยรัตกลิน ในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นจุดกำหนดและการก่อตัวของกลุ่ม นปช. การรุกรับของฝ่ายอำมาตย์ที่จ้องทำลายล้าง พรรคไทยรักไทยและเครือข่ายของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร แบบซุ่มดักดอง โกงที่ใช้แผนบันได 4 ขั้นนั้นล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การพัฒนาของกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นต้องปรับยุทธศาสตร์และปรับยุทธวิธี เพื่อที่ใช้ในการต่อสู้กับกลุ่มอำมาตย์ ที่ต้องการแย่งชิงอำนาจกลับมาไว้ในมืออีกครั้งหนึ่ง โดยใช้แผนบันได 4 ขั้น ล้วนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่กระตุ้นให้มีมวลชนจำนวนมากออกมา

เคลื่อนไหว ในการต่อสู้อย่างยาวนานจนพัฒนามาสู่กลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อสู้-
เผด็จการแห่งชาติ (นปช.) จนถึง วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553 ที่ฝ่ายอำมาตย์ปีดจาก
เกมอำนาจที่ยึดถือ โดยใช้ยุทธการ ของคืนพื้นที่ ส่งผลให้คนเสื้อแดง บาดเจ็บล้มตาย
จำนวนมาก ทำให้แกนนำประกาศการยุติการชุมนุม

ช่วงที่ 1 ช่วงการก่อตัว คือ ช่วงการรวมตัวของกลุ่มขนาดเล็ก ๆ ช่วงก่อตัวเกิด
หลังจากที่มีการทำรัฐประหาร 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เริ่มจากแผนบันไดขั้นที่ 1 คือ
การยึดอำนาจจากทักษิณ โดยทำการรัฐประหาร โดยที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นมีแผนบันได 4 ขั้น
มาใช้เพื่อที่จะให้อำนาจกลับคืนมาอยู่ในมือของฝ่ายตัวเองอีกครั้งหนึ่งการเคลื่อนไหว
เริ่มจากกลุ่มคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่มาร่วมตัวกันเพื่อแสดงออกในการต่อต้านการทำรัฐประหาร
โดยการนัดหมายผ่านสื่อออนไลน์ ของกลุ่ม 19 กันยา ด้านรัฐประหาร และต่อมาได้มีการ
การสละชีวิตเพื่อแสดงออกถึงอุดมการณ์ทางการเมืองของคุณลุง ไพรวัลย์ นวมทองใน
วันที่ 31 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นคนแรกในการเคลื่อนไหวทางการเมือง เป็นการเคลื่อนไหว
ทางการเมืองทั้งปัจเจกชนและกลุ่มคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่เคลื่อนไหวมีพื้นที่การเคลื่อนไหว
ในกรุงเทพฯ และมีคนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นหลัก โดยการเคลื่อนไหวนั้นมีปัจจัย
ทางการเมืองและความต้องการที่แตกต่างกัน โดยมีประเด็นการเคลื่อนไหวและวิธี
การเคลื่อนไหวก็แตกต่างกันไปตามมติของกลุ่ม โดยมีกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวในช่วงนี้
เช่น กลุ่มคนจนเมืองเพื่อประชาธิปไตย, เครือข่าย 19 กันยาต้านรัฐประหาร, สมาพันธ์ประชา-
ธิปไตย, มูลนิธิวีรชนประชาธิปไตย, กลุ่มคนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ, กลุ่มพลเมืองภิวัฒน์,
กลุ่มเพื่อนรัฐธรรมนูญ 40, กลุ่มกรรมกรเพื่อประชาธิปไตย เป็นต้น แต่ในการเคลื่อนไหวจริง
จะมีกลุ่มมากกว่านี้ เพียงแต่แปลกลุ่มย่อยเหล่านี้มีบทบาทที่เด่นชัดในการริเริ่มจับมือกัน
เพื่อรวมเป็นกลุ่ม 8 องค์กรต้านรัฐประหารในวันที่ 8 มีนาคม 2550 ในเบื้องต้นแล้วพัฒนา
ไปสู่การรวมกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น

เป้าหมาย เช่น การต่อต้านการทำรัฐประหารและยกเลิกกฎอัยการศึก ต้องการให้
คณะมนตรีความมั่นคงขึ้นประชาธิปไตยให้กับประชาชนโดยเร็วที่สุด การเรียกร้อง
การนำรัฐธรรมนูญปี 40 กลับมาใช้และให้มีการเลือกตั้งโดยเร็ว ต่อต้านกลุ่มพันธมิตร-
ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย สนับสนุนรัฐบาลภายใต้การนำของ พ.ต.ท. ดร. ทักษิณ ชินวัตร

การต่อต้านเผด็จการทหาร การต่อต้านรัฐธรรมนูญปี 50 การต่อต้านระบบอำมาตยาธิปไตย
ฉวยโอกาส การขับไล่เปรมออกจากประธานองคมนตรี เป็นต้น

มวลชน ในช่วงที่นี้การเคลื่อนไหวจะเป็นการเคลื่อนไหวของมวลชนที่อยู่อาศัย
ในเขตกรุงเทพฯ และพื้นที่การเคลื่อนไหวจะอยู่ในเขต กรุงเทพฯ เป็นส่วนใหญ่

ช่วงที่ 2 ช่วงพัฒนาการ เป็นช่วงที่ฝ่ายอำมาตย์ได้ใช้กลไกของระบบตุลาการภิวัตน์
มีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยรักไทย ตามแผนบันได 4 ขั้น ผลของการยุบพรรคไทยรักไทย
ตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้นักการเมืองที่ได้รับผลกระทบจากคำสั่งยุบพรรค
เริ่มออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเด่นชัดขึ้น โดยมีการตั้งกลุ่มที่ ชื่อว่า กลุ่มคนรักทักษิณ
ไม่เอาเผด็จการ ที่กลุ่มนักการเมืองกลุ่มนี้มีเป้าหมายเพื่อเข้าร่วมกับกลุ่มที่มีเคลื่อนไหว
ทางการเมืองเพื่อต่อต้าน การรัฐประหารและต่อต้านกลุ่มอำมาตย์ โดยที่กลุ่มนักการเมือง
กลุ่มนี้พร้อมให้ความร่วมมือในการประสานงานกับฐานเสียงของพรรคไทยรักไทยที่มี
อยู่เกือบ 20 เสียงจากหลายจังหวัดมาเป็นมวลชนในการเคลื่อนไหว และในช่วงนี้พัฒนาการ
ในช่วงนี้จะมีวามเด่นชัดของกลุ่มต่าง ๆ ที่อยู่ในต่างจังหวัดเริ่มแสดงบทบาทที่เด่นชัดขึ้น
คือ กลุ่มชมรมคนรักอุดร กลุ่มคนรักเชียงใหม่ 51 และกลุ่ม พี ทีวี ที่เป็นกลุ่มนักการเมือง
ที่มีบทบาทในการสื่อสารกับประชาชนในวงกว้างผ่านเครือข่าย ทีวีดาวเทียม ทำให้การส่งสาร
ของกลุ่มที่ต่อต้านการทำการรัฐประหารนั้นเข้าถึงประชาชนจำนวนมากในวงกว้าง ส่งผลให้
เกิดมวลชนจำนวนมาก และสามารถส่งสารถึงมวลชนในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้
การเข้าร่วมเคลื่อนไหวและการเข้าร่วมของมวลชนในเพิ่มจำนวนอย่างมาก

ช่วงที่ 3 ช่วงพัฒนารวมกลุ่ม ชู ยุทธศาสตร์ คำว่า ล้ม โคน หลังจากที่มีการทำ
รัฐประหาร โคนล้มรัฐบาลทักษิณได้สำเร็จ ตามแผนขั้นที่ 1 ตามด้วยการยุบพรรคไทยรัก
ไทยทำให้แผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์นั้น สำเร็จไป 2 ขั้น การเดินตามแผนบันได 4 ขั้น
ทำให้การรุกคืบของฝ่ายอำมาตย์ที่ต้องการกำจัดการเมืองฝ่ายตรงข้ามต่อด้วยการอาศัย
ทรัพย์สินของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร การผลักดันรัฐธรรมนูญ ฉบับที่ฝ่ายอำมาตย์ต้องการที่
ให้ฝ่ายการเมืองนั้นอ่อนแอได้ผ่านการลงประชามติ เพื่อเข้าสู่การเลือกตั้งและมีรัฐบาล
คลุมถุงชน ที่เป็นผลผลิตของฝ่ายอำมาตย์ทำให้การเคลื่อนไหวในช่วงนี้ได้เกิดพัฒนาการ
ของกลุ่มเคลื่อนไหวกลุ่มต่าง ๆ ที่มีการเคลื่อนไหวที่มีแนวทางและอุดมการณ์ทางการเมือง
ไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีมติของกลุ่มขนาดเล็ก ๆ ที่มีเจตนารมณ์ในการรวมกลุ่มกับ

กลุ่มอื่น ๆ ให้ใหญ่ขึ้นเพื่อเคลื่อนไหวทางการเมืองให้เป็นเอกภาพ และ มีเป้าหมายที่ไม่ซ้ำซ้อนกันในการเคลื่อนไหวเพื่อให้เกิดพลังในการเคลื่อนไหว โดยมี เป้าหมาย “คว่ำ ล้ม โคน” และเพื่อให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างกลุ่ม โดยที่กลุ่ม ๆ ต่าง ๆ ยังคงมีเอกภาพในการเคลื่อนไหวตามแนวทางของกลุ่มย่อย ๆ ในรูปแบบที่ตัวเองถนัด ซึ่งมีติกรรวมกลุ่มของ 8 องค์กรด้านรัฐประหารนั้นส่งผลให้การพัฒนาการในช่วงนี้เกิดรวมกลุ่มโดยกลุ่มขนาดเล็กที่เคลื่อนไหวอยู่มีมติมารวมกับกลุ่ม 8 องค์กรด้านรัฐประหารเพิ่มจาก 8 เพิ่มมาเป็น 12 กลุ่มโดย 4 กลุ่มที่เพิ่มเข้ามามี กลุ่มพันธมิตรสหภาพแรงงานประชาธิปไตย สมาพันธ์ประชาธิปไตยภาคอีสาน สมาพันธ์คนรักประเทศไทย สมาพันธ์แรงงานสิ่งทอ-ตัดเย็บเสื้อผ้าและต่อมามีกลุ่มขนาดเล็กอีก 10 กลุ่มมีมติเข้าร่วมรวมเป็น 22 โดยมีกลุ่มที่เข้าร่วม คือ กลุ่มนิคตาสารสยามปริทัศน์ กลุ่มพรรคแนวร่วมภาคประชาชน กลุ่มสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย (สนนท.) กลุ่มเครือข่ายรามคำแหงรักประชาธิปไตย กลุ่มสหพันธ์แรงงานอาหารและเครื่องดื่ม กลุ่มชมรมคนรักอุดร กลุ่มประชาธิปไตยไม่ใช่แค่ก๊าก กลุ่มพลังหนุ่มสาวเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มโครงการณรงค์เพื่อแรงงานไทย กลุ่มสมพันธ์แรงงานกระดาษ และกลุ่มแนวร่วมประชาชนแห่งประเทศไทย จึงมีการเปลี่ยนชื่อจาก 8 องค์กรด้านรัฐประหารมาเป็นแนวร่วมด้านรัฐประหาร(นปตร.)แต่เริ่มมีกลุ่มเคลื่อนไหวจากต่างจังหวัดเริ่มเข้ามาร่วมกลุ่มเคลื่อนไหว ต่อมาเพื่อให้การเคลื่อนไหวมีพลังมากขึ้น นปตร. มีมติร่วมเคลื่อนกับกลุ่ม พีพีทีวี ที่มีสื่อทีวีในการสื่อสารกับมวลชน ในวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ. 2550 และได้เปลี่ยนชื่อเป็นกลุ่ม แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) เป็นการรวมกลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองที่แนวคิดทางการเมืองไปในแนวทางเดียวกันเพื่อร่วมกันเคลื่อนไหวโดยมียุทธศาสตร์ในการเคลื่อนไหวช่วงนี้ คือ คว่ำ ล้ม โคน เพื่อมาต่อสู้กับแผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์ที่เล่นเกมแย่งชิงอำนาจมาถึงจุดที่ฝ่ายอำมาตย์นั้น สามารถใช้อำนาจสร้างกลไกต่าง ๆ ขึ้นมาก กำจัดฝ่ายอดีตนายกทักษิณตามแผนบันได 4 ขั้นที่ได้วางไว้ โดยที่ฝ่ายเคลื่อนไหวทางการเมืองไม่สามารถต่อต้านการรุกรับการกระชับอำนาจของฝ่ายอำมาตย์ได้แต่อย่างไร ถึงแม้ว่ากลุ่มต่อต้านอำมาตย์จะมีการใช้สื่อทีวีของกลุ่ม พีพีทีวี เป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสื่อสารกับมวลชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถเพิ่มจำนวนของมวลชนในการเข้าร่วมกิจกรรมในการเคลื่อนไหวที่มีฐานของมวลชนที่กว้างขึ้น ทั้งใน เขตกรุงเทพฯและนอกเขตพื้นที่

กรุงเทพฯ และฐานมวลชนนั้นมีความหลากหลายในอาชีพมากขึ้น ในแต่ละครั้งมีมวลชน 15000-20000 คน เห็นได้ถึงการเพิ่มขึ้นของมวลชนเป็นจำนวนมาก แต่การเคลื่อนไหวของกลุ่ม นปช. ก็ไม่สามารถหยุดด้านทานการเพิ่มพื้นที่ทางการเมืองของฝ่ายอำมาตย์ที่รุดคืบได้ โดยแผนบันได 4 ขั้น

เป้าหมาย คือ การ คว่ำ คือ การคว่ำรัฐธรรมนูญปี 50 แล้วนำรัฐธรรมนูญปี 40 กลับมาใช้ ล้ม หมายถึง การล้ม คมช. และผลผลิตทั้งหมดของ คมช. เช่น องค์การ อิศระ ที่ตั้งขึ้นมาโดย คมช. โค่น หมายถึง การโค่นล้มระบบอำมาตยาธิปไตย และยกเลิกกฎอัยการศึก ต้องการให้คณะมนตรีความมั่นคงขึ้นประชาธิปไตยให้กับประชาชนโดยเร็วที่สุดต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย การถวยาฎีกา การขับไล่เปรมออกจากประธานองคมนตรี การเพิ่มมวลชน เป็นต้น

มวลชน ในช่วงนี้การเคลื่อนไหวจะเป็นการเคลื่อนไหวของมวลชนที่อยู่อาศัยในเขตกรุงเทพฯและที่ต่างจังหวัดมากยิ่งขึ้น และพื้นที่การเคลื่อนไหวไม่ได้แต่ภายในเขตกรุงเทพฯ แต่ยังมีการเคลื่อนไหวไปยังหัวเมืองต่าง ๆ ที่มีกลุ่มย่อยที่เข้าร่วมกลุ่มเป็นแกนนำในการเคลื่อนไหวโดยได้รับการสนับสนุนหรือการประชาสัมพันธ์จากส่วนกลางผ่านสื่อที่เป็น น.ป.ช เช่น พีพีทีวี ทำให้การเคลื่อนไหวในต่างจังหวัดเริ่มมีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น

ช่วงที่ 4 ช่วงจลาจล (นปช.) หลังจากที่ได้แผนบันได 4 ขั้นที่ คมช. ดำเนินการนั้น บรรลุผลฝ่ายที่ต่อต้านไม่อาจต้านทานอะไรได้ ทำให้แผนบันได 4 ขั้นเป็นไปตามการชี้นำของฝ่ายอำมาตย์ ทำให้ฝ่ายอำมาตย์ นั้นมีความมั่นใจว่า ระบบการเมืองภายใต้ รัฐธรรมนูญ ปี 50 ที่ได้วางไว้ รวมกับ อำนาจที่ฝ่ายตนถืออยู่ ในฐานะรัฐบาลที่ควบคุมกลไก อำนาจรัฐไว้ในมือนั้นจะสามารถทำให้ ผลการเลือกตั้งนั้นเป็นไปตามที่ตัวเองกำหนดและได้ รัฐบาลที่ฝ่ายอำมาตย์ต้องการ โดยที่หวังว่าจะให้สนามเลือกตั้งนั้น หยุดการเคลื่อนไหวของกลุ่มที่ออกมาเคลื่อนไหวทางการเมือง และหมดความชอบธรรมในการเคลื่อนไหว ซึ่งในช่วงนี้กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองก็ได้เปลี่ยนชื่อมาเป็นกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (น.ป.ช) หลังจากที่มีรัฐธรรมนูญ ปี 50 ผ่านเป็นความผิดหวังของคนเสื้อแดง อีกครั้งหนึ่งและการผ่านของรัฐธรรมนูญปี 50 ดอกย้ำถึงความสำเร็จของฝ่ายอำมาตย์ในการเพิ่มพื้นที่ชี้นำอีกครั้งหนึ่ง เป็นไปตามแผนบันได 4 ขั้นที่ฝ่ายอำมาตย์

ใช้เป็นเครื่องมือ และเมื่อมีการเลือกตั้งผลของการเลือกตั้งพรรคการเมืองของฝ่ายอำมาตย์ นั้นฝ่ายแพ้มิเป็นไปตามที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นคาดหวัง และผลการเลือกตั้งทำให้คนเสื้อแดง ยื่นออกอีกทีหลังจากที่พรรคพลังประชาชนที่แปลงร่างจากพรรคไทยรักไทยชนะการเลือกตั้ง อำนาจรัฐกลับเข้ามาอยู่กับฝ่ายเสื้อแดงอีกครั้งและเมื่อรัฐบาลสมัครเข้าบริหารประเทศ กลุ่มพันธมิตรก็ได้ออกมาเคลื่อนไหวขับไล่รัฐบาลสมัครอีกครั้งหนึ่ง และสุดท้ายรัฐบาล สมัครก็ถูก กลุ่มอำมาตย์ใช้ “ระบบตุลาการภิวัตน์” แสดงบทบาททำให้นายสมัคร พ้นจาก ตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และนายกสมชาย วงศ์สวัสดิ์ รวมทั้งพรรคพลังประชาชนก็ถูกยุบ ไม่อาจหลุดพ้นการลงดาบของระบบตุลาการภิวัตน์ ทำให้นักการเมืองกลุ่มหนึ่ง จากพรรคพลังประชาชนแตกแถวไปร่วมจัดตั้งรัฐบาลกับพรรคประชาธิปัตย์โดยมีเก้าอี้ ของกระทรวงเกรตเอเป็นรางวัล ทำให้ฝ่ายเสื้อแดงต้องสูญเสียอำนาจรัฐไปจากมืออีกครั้ง ด้วยความเจ็บปวดที่คนเสื้อแดง ถูกแย่งชิงอำนาจจากฝ่ายอำมาตย์ที่ใช้ระบบตุลาการภิวัตน์ และตามด้วยอำนาจทางทหารจัดตั้งรัฐบาล อภิสิทธิ์ ในค่ายทหารขึ้นมาแทน การกระทำ ของฝ่ายอำมาตย์นำมาใช้กำจัดฝ่ายตรงข้ามเพื่อที่จะให้ได้อำนาจรัฐมาอยู่ในฝ่ายของตนนั้น คนเสื้อแดงรับรู้ถึงไม่เป็นธรรมในการปฏิบัติ ส่งผลให้ส่วนหนึ่งของคนสังคมตัดสินใจ เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองกับกลุ่มเสื้อแดงเพิ่มมากขึ้น จากการต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์ ที่ใช้แผนบันได 4 ขั้นหลังจากวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 เป็นระยะเวลาที่ยาวนาน ทำให้แกนนำเกิดการเรียนรู้จากการโดนคดีความต่าง ๆ การต่อสู้ที่จะเอาชนะระบบ อำมาตยาธิปไตยนั้นต้องต่อสู้อย่างยืดเยื้อทำให้ต้องมียุทธศาสตร์ และยุทธวิธีในการต่อสู้ โดยต้องมีกฎระเบียบและมีนโยบายที่ชัดเจน เพื่อสร้างความแข็งแกร่งให้กับขบวนการ โดยต้องสร้างแนวร่วมให้กว้างขึ้นกว่าเก่าและให้มีจำนวนคนมากขึ้น โดยการยกระดับ ความรู้ ความเข้าใจให้มวลชน และผู้ปฏิบัติงานและแกนนำทุกระดับ โดยมีการจัดตั้ง องค์กรและโรงเรียนคนเสื้อแดงและมีรายการทีวีความจริงวันนี้เป็นเครื่องมืออันสำคัญ ที่กลุ่ม นปช. ใช้สื่อสารกับมวลชนและประชาชนเพื่อให้กระบวนการเคลื่อนไหวทางการเมือง ไปในทิศทางเดียวกัน โดยใช้ฐานสมาชิกของพรรคไทยรักไทยและพรรคพลังประชาชน ที่มีอยู่กว่า 19 ล้านเสียงที่ได้รับแรงกดดันจากระบบ อำมาตยาธิปไตย ที่ใช้แผน บันได 4 ขั้นที่จ้องทำลายล้างนักการเมืองฝ่ายตรงข้าม โดยเฉพาะพรรคไทยรักไทยและเครือข่าย ของอดีต นายกรัฐมนตรี แบบขุรากลอนโค่น เพื่อที่จะให้อำนาจกลับไปอยู่ในมือของตัวเอง

และมีอำนาจการขึ้นนำทางการเมืองอีกครั้งหนึ่ง เช่น การทำรัฐประหาร การยุบพรรคไทยรักไทย การยึดทรัพย์ของอดีตนายกทักษิณ การร่างรัฐธรรมนูญปี 50 การใช้ระบบตุลาการภิวัตน์ ปลด 2 นายกรัฐมนตรี ของฝ่ายคนเสื้อแดง และยุบพรรคพลังประชาชน และการขึ้นนำทางการเมืองในการจัดตั้งรัฐบาลในค่ายทหาร การกระทำเหล่านี้เป็นการตอกย้ำ ความเชื่อของคนเสื้อแดงถึงแผนบันได 4 ขั้นที่ฝ่ายอำมาตย์ใช้ กำจัดพรรคการเมืองและบริบททางการเมืองของคนเสื้อแดงที่แสวงหา ความเท่าเทียม โดยคาดหวังว่าพลังของคนเล็ก ๆ อย่างพวกเขานั้นจะมีสิทธิมีเสียงในการมาส่วนร่วมในการตัดสินใจในความเป็นไปของประเทศชาติ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง และเมื่อการแสวงหา โอกาสและความเท่าเทียม โดยผ่านกระบวนการทางการเมืองถูกฝ่ายอำมาตย์ทำลายลง ทำให้ทัศนคติของคนเสื้อแดงที่มีต่อฝ่ายอำมาตย์นั้นแย่ลง และนำไปสู่ความแค้น และกดดันทำให้คนตัวเล็ก ๆ เหล่านั้นออกมาเคลื่อนไหวและเป็นมวลชนที่เข้มแข็งและเสียสละทั้งชีวิตและทรัพย์สิน อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนที่ชนชั้นระดับรากหญ้าร่วมมือกับชนชั้นกลางร่วมกันเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อแสดงออกถึงความรักความผูกพันกับพรรคการเมือง นักการเมือง รัฐธรรมนูญ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นฐานความคิดในการเคลื่อนไหว จนเป็นพลังมวลชนที่เข้มแข็งสามารถยืนหยัดต่อสู้อย่างยาวนานเกือบ 4 ปี จากการที่ฝ่ายอำมาตย์เดินแผนบันได 4 ขั้น แต่ก็ไม่สามารถชนะคนเสื้อแดงอย่างเบ็ดเสร็จในสนามเลือกตั้งนำมาสู่การตั้งรัฐบาลในทหาร โดยมีพรรคประชาธิปัตย์เป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จตามที่ฝ่ายอำมาตย์ต้องการนำมาสู่การเคลื่อนไหวของคนเสื้อแดงที่เข้มข้นขึ้นที่ต้องการให้มีรัฐบาลอภิสิทธิ์ ยุบสภาเพื่อคืนอำนาจให้ประชาชนสู่การเลือกตั้งใหม่นั้นทำให้ฝ่ายอำมาตย์ตัดสินใจใช้กำลังเพื่อรักษาอำนาจของรัฐบาลของฝ่ายตนไว้โดย ยุทธการขอคืนพื้นที่ ทำให้เกิดเหตุการณ์จลาจลในหลายจุดนำมาสู่การกล่าวหา ว่าคนเสื้อแดงเผาบ้านเผาเมือง การขอคืนพื้นที่ทำให้มวลชนคนเสื้อแดงจำนวนมากต่อสู้ด้วยมือเปล่าอย่างไม่ยอมถอยนำมาสู่ความตายและบาดเจ็บจำนวนมาก ที่ต้องบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์การต่อสู้ของประชาชนที่คนในระดับรากหญ้าและชนชั้นกลางในต่างจังหวัดเข้ามามีบทบาทการต่อสู้ทางการเมืองร่วมกับชนชั้นกลางในเมืองเพื่อต่อสู้กับฝ่ายอำมาตย์อย่างที่ไม่เคยมีมาก่อน

เป้าหมายการเคลื่อนไหว เช่น การต่อต้านการทำรัฐประหารและยกเลิกกฎอัยการศึก การเรียกร้องการนำรัฐธรรมนูญปี 40 กลับมาใช้ต่อต้านกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อ-

ประชาธิปไตย การต่อต้านรัฐธรรมนูญปี 50 การต่อต้านระบบอำมาตยาธิปไตย การถวายฎีกา เพื่อขอพระราชทานอภัยโทษให้กับ พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร การขับไล่ปรโมออกจาก ประธานองคมนตรี พล.อ. สุรยุทธ์ จุลานนท์ และชาญชัย ลิขิตจิตถะ ต้องพิจารณาตัวเอง ด้วยการลาออกจากตำแหน่งองคมนตรีการขับไล่รัฐบาลอภิสิทธิ์ การเรียกร้องให้มีการยุบสภา เพื่อเลือกตั้งใหม่ เป็นต้น

มวชน ในช่วงนี้การเคลื่อนไหวจะเป็นการเคลื่อนไหวของมวชนที่อยู่อาศัย ในเขตกรุงเทพฯและที่ต่างจังหวัดมากยิ่งขึ้น โดยมีสื่อแดงและดินคบเป็นสัญลักษณ์และ พื้นที่การเคลื่อนไหวไม่ได้แต่ภายในเขต กรุงเทพฯแต่ยังมีการเคลื่อนไหวไปยังหัวเมือง ต่าง ๆ โดยได้รับการสนับสนุนหรือการประชาสัมพันธ์จากส่วนกลางผ่านสื่อที่เป็น เช่น พีพีทีวี ทีวี่ช่อง 11 รายการความจริงวันนี้ โทรทัศน์สถานีประชาชน นายกทักษิณ โพนอิน เข้ามาร่วมการเคลื่อนไหว เป็นต้นทำให้การเคลื่อนไหวในต่างจังหวัดเริ่มมีความเข้มแข็ง และยกระดับการเคลื่อนไหวเข้มข้นมากขึ้น

บทที่ 7

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

จากปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่ม นปช. ที่มีประชาชนในระดับรากหญ้าและชนชั้นกลางในต่างจังหวัดได้ร่วมกับชนชั้นกลางในเมืองร่วมต่อเคลื่อนไหวทางการเมือง ซึ่งในอดีตประวัติศาสตร์ในการเคลื่อนไหวทางการเมืองของไทยนั้นชนชั้นกลางในต่างจังหวัดและคนในระดับรากหญ้านั้นจะไม่ค่อยมีบทบาทที่เด่นชัดเท่ากับการเคลื่อนไหวในครั้งนี้ เพื่อต่อต้านแผนบันได 4 ขั้นที่ฝ่ายอำมาตย์นำมาใช้เพื่อทำลายบริบทการเมืองที่ฝ่ายอำมาตย์นั้นถูกลดพื้นที่ในการชี้นำประเทศ หลังจากที่พรรคไทยรักไทยนำโดยพ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เป็นหัวหน้าพรรค ภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ชนะการเลือกตั้งเข้ามาบริหารประเทศเป็นเวลาต่อติดกันถึง 2 สมัย การแย่งชิงอำนาจของฝ่ายอำมาตย์ที่ใช้แผนบันได 4 ขั้น เพื่อให้อำนาจการชี้นำกลับมาอยู่ในมือของฝ่ายตนอีกครั้งหนึ่งนั้นทำให้การเคลื่อนไหวทางการเมืองนั้นเริ่มก่อตัวขึ้นหลังจากมีการทำรัฐประหารตามแผนบันไดขั้นที่ 1 และตามด้วยแผนขั้นที่ 2 คือ การยึดทรัพย์และปิดโอกาสไม่ให้ทักษิณกลับเข้ามาเล่นการเมืองได้อีก แผนขั้นที่ 3 คือ การยุบพรรคไทยรักไทยและทำลายเครือข่ายของทักษิณ และขั้นที่ 4 คือ การร่างรัฐธรรมนูญใหม่ให้ฝ่ายการเมืองอ่อนแอ และมีองค์กรอิสระและระบบตุลาการภิวัฒน์เป็นเครื่องมือที่สร้างความเข้มแข็งให้ฝ่ายอำมาตย์ ในการทำให้ได้มาซึ่งรัฐบาลที่ฝ่ายตัวเองให้กับสนับสนุน ทำให้กลุ่มเคลื่อนไหวทางการเมืองก่อตัวจากกลุ่มเล็ก ๆ พัฒนามาสู่กลุ่ม นปช. โดยมี ยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ 3 คำ คือ กว่า ล้ม โคน มาสู่กับแผนบันได 4 ขั้นของฝ่ายอำมาตย์ โดยมีพลังมวลชนที่ขึ้นชอบบริบทการเมืองภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่ทำให้การเมืองเป็นเรื่องของความหวังเป็นประชาธิปไตยที่กินได้ที่พรรคไทยรักไทยภายใต้การนำของอดีตนายกทักษิณ ชินวัตร ได้สร้างบริบทการเมืองที่แตกต่างจากเดิมที่ประชาชนไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน มาเป็นฐานทางความคิดของมวลชนในการร่วมพลังการเคลื่อนไหวทางการเมือง เพื่อต่อต้านแผนบันได 4 ขั้น จบลงด้วยยุทธการขอคืนพื้นที่ ส่งผลให้มวลชนและเจ้าหน้าที่รัฐบาลเจ็บล้มตายจำนวนมาก เพียงเพื่อ

จะคงอำนาจรัฐคงอยู่ในมือฝ่ายอำมาตย์ต่อไป ทำให้การวิจัยนี้ได้ข้อเท็จจริงในการวิจัยที่ทำให้เกิดมวลชนจำนวนมากและรูปแบบยอมพลีชีพเพื่อต่อต้านการรุกรานการเข้ามาขึ้นนำอำนาจทางการเมืองอีกครั้งหนึ่งนั้น ส่วนหนึ่งเกิดมาจากปัจจัยด้านอุดมการณ์ทางการเมืองและปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1. ปัจจัยจากตัวนักเมือง คือ ทักยิน ชินวัตร ที่ได้ทำงานการเมืองในรูปแบบใหม่ที่ให้ประชาชนนั้นได้สัมผัสได้ถึงความแตกต่างของนักการเมืองคนนี้มีที่สืบตั้งแต่กระบวนการหาเสียงที่ใช้การสื่อสารเข้าถึงประชาชนอย่างกว้างขวาง และการนำเสนอนโยบายที่ประชาชนเข้าใจง่ายมีตัวเลขกำกับอยู่ในนโยบายเช่น 30 บาทรักษาทุกโรค และเมื่อได้รับชัยชนะได้นำนโยบายที่ได้หาเสียงไว้นำมาปฏิบัติอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ความคิดของประชาชนที่จดจำแต่ความหลอกลวงของนักการเมือง ปรับเปลี่ยนจากความคิดด้านลบต่อนักการเมืองมาเป็นด้านบวกต่อนักการเมืองจาก การทำกิจกรรมทางการเมืองและการบริหารประเทศของอดีต นายทักยิน ชินวัตร ที่ทำให้ “การเมืองเป็นเรื่องของความหวัง” ที่สร้างความรักและความศรัทธาต่อประชาชนระดับรากหญ้าและชนชั้นกลางในเมืองและต่างจังหวัดที่ได้รับประโยชน์จากบริบททางการเมืองได้รัฐธรรมนูญปี 40 ในสมัยรัฐบาลทักยิน นั้นได้สร้างการเรียนรู้ให้ประชาชนคนเล็ก ๆ อย่างพวกเขาเหล่านั้นให้เข้าใจได้ว่าระบบการเมืองที่ดี จะสามารถทำให้ได้คนเก่ง ๆ เข้ามาเป็นนายกรัฐมนตรีที่มีเสถียรภาพและเสถียรภาพจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล เมื่อฝ่ายอำมาตย์ใช้แผนบันได 4 ขั้นเข้ามาเพื่อทำลาย บริบททางการเมืองและอดีตนายทักยิน ซึ่งเป็นนักการเมืองที่พวกเขารักและศรัทธาทำให้พวกเขาเหล่านี้ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มนปช. เพื่อต่อต้านฝ่ายอำมาตย์

2. ปัจจัยด้านพรรคการเมือง คือ พรรคไทยรักไทยนั้นถือได้ว่าทำหน้าที่ของพรรคการเมืองได้อย่างดีมีประสิทธิภาพในบทบาทและหน้าที่ของพรรคการเมือง เช่น การทำหน้าที่การนำเสนอประเด็นปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหา กับสังคม การสรรหาผู้สมัครและบุคลากรทางการเมือง การทำหน้าที่เป็นตัวเชื่อมระหว่างสังคมกับรัฐ การทำหน้าที่จัดตั้งรัฐบาลและทำหน้าที่บริหารประเทศ และพรรคไทยรักไทยได้ทำการเมืองจนเกิดประโยชน์กับประชาชนจำนวนมากสามารถสร้างทำให้ประชาชนมีความตื่นตัวในกิจกรรมทางการเมืองร่วมกับพรรคไทยรักไทยโดยสมัครเป็นสมาชิกพรรคไทยรักไทย

กว่าสิบเก้าล้านเสียง โดยที่ประชาชนหวังใช้ความเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐผ่านระบบพรรคการเมือง ทำให้คนที่สนับสนุนพรรคไทยรักไทยส่วนหนึ่งนั้นเป็นฐานมวลชนเข้าร่วมกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติทั้งในช่วงก่อตั้งและช่วงพัฒนา

3. ปัจจัยด้านรัฐธรรมนูญ หลายฉบับที่ผ่านมาไม่ได้เอื้อให้องค์กรการเมืองนั้นเข้มแข็งและขาดเสถียรภาพ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมให้กับประชาชนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพไว้ซึ่งประสิทธิผล หลังจากที่พรรคไทยรักไทยได้เข้ามาทำกิจกรรมทางการเมือง ภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ที่เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญนั้นต้องการให้ฝ่ายการเมืองนั้นเข้มแข็งส่งผลให้รัฐบาลพรรคไทยรักไทยนั้นทำงานอย่างเป็นระบบ ก่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินนโยบายได้หาเสียงไว้อย่างรวดเร็วนั้น ทำให้ประชาชนมองเห็นคุณค่าของรัฐธรรมนูญปี 40 ที่สามารถเชื่อมโยงระหว่างสังคมกับรัฐ โดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งได้ดีกว่ารัฐธรรมนูญ ฉบับอื่น สร้างบริบทการเมืองเป็นเรื่องของความหวังเมื่อมีการทำรัฐประหารรัฐธรรมนูญปี 40 ได้ถูกทำลายและนำรัฐธรรมนูญฉบับปี 50 มาใช้โดยลดบทบาทของประชาชนลงและเพิ่มบทบาทให้กับฝ่ายอำมาตย์เข้ามาชี้นำทางการเมืองได้มากขึ้น เช่น การใช้ระบบตุลาการภิวัตน์มาเป็นเครื่องมือในการกำจัดฝ่ายตรงกันข้ามแล้วผลักดันฝ่ายของตนขึ้นเป็นรัฐบาล และรัฐธรรมนูญที่มีเจตนารมณ์ต้องการฝ่ายการเมืองนั้นอ่อนแอ ซึ่งส่วนหนึ่งของประชาชนนั้นเชื่อว่าได้นายกทักษิณมา เพราะระบบประชาธิปไตยภายใต้รัฐธรรมนูญปี 40 ปัจจัยด้านรัฐธรรมนูญเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนปรับเปลี่ยนตัวเองมาเป็นคนเสื้อแดงร่วมการเคลื่อนไหวกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

4. ด้านเศรษฐกิจ พรรคไทยรักไทยได้ใช้นโยบายแบบคู่ขนาน (dual track economy) ในการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจให้กับ โครงสร้างส่วนบนและให้ความสำคัญกับโครงสร้างส่วนล่างอย่างมาก รัฐบาลทักษิณได้นำนโยบายต่าง ๆ ที่ได้หาเสียงไว้นำมาดำเนินนโยบายอย่างรวดเร็ว เพื่อเป้าหมายการลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ ขยายโอกาส เพื่อลดผลกระทบจากวิกฤต ดั้มยำกุ้งที่ทำให้ประชาชนขาดสภาพคล่องอย่างรุนแรง การดำเนินนโยบายของรัฐบาลทักษิณที่ต้องการให้ประชาชนมีเงินในกระเป๋าเพิ่มขึ้นเพื่อบรรเทาความเดือนร้อน และต้องการให้เกิดกำลังซื้อภายในประเทศและเป็นเครื่องจักรสำคัญอีกตัวหนึ่งนอกจากการส่งออก ให้ระบบเศรษฐกิจในระดับจุลภาคเป็นฐานในการขับเคลื่อน

ให้ระบบเศรษฐกิจในมหภาคของไทยนั้นขยายตัวส่งผลดีต่อการจ้างงานและการขยายตัวของ GDP ส่งผลต่อการจัดเก็บภาษีได้มากขึ้นการดำเนินนโยบายอย่างรวดเร็วของรัฐบาลทักษิณทำให้โครงสร้างส่วนล่างได้ประโยชน์อย่างมาก ทำให้ปัจจัยด้านเศรษฐกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในระดับรากหญ้าและระดับกลางที่ชื่นชอบผลงานของรัฐบาลทักษิณนั้นเป็นกำลังหลัก ในการเข้าร่วมการเคลื่อนไหวกับกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)

ภาคผนวก

ข้อมูลเชิงสถิติจากนโยบายประชานิยมรัฐบาลทักษิณ

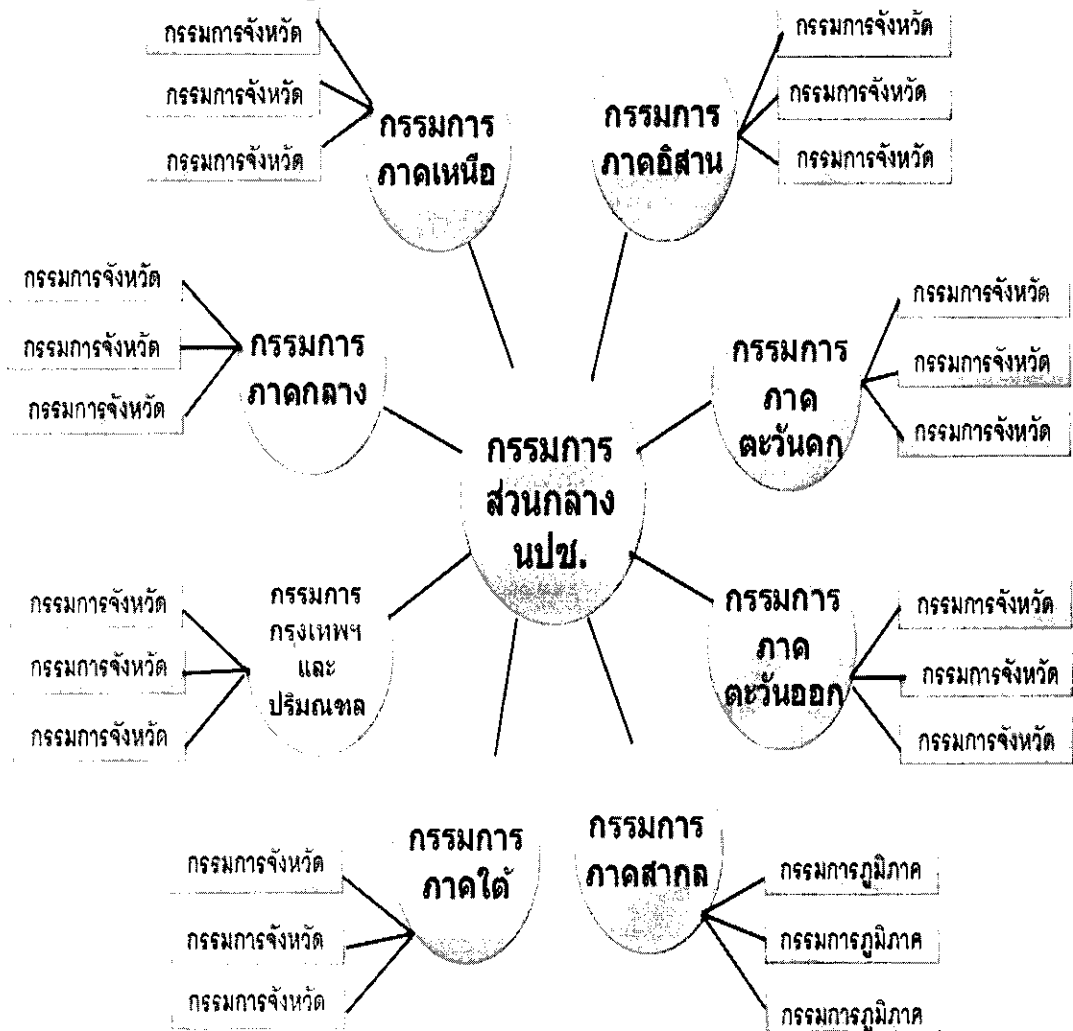
นโยบาย	มูลค่าโครงการ	จำนวนผู้ที่ได้รับ ผลประโยชน์	กลุ่มผู้ที่ได้รับ ผลประโยชน์	จำนวนเงินที่ประชาชน ได้รับประโยชน์
กองทุนหมู่บ้าน	60,000 ล้านบาท	7.6 ล้านคน	คนจนในชนบท	รัฐบาลชดเชยเงินต้น และดอกเบี้ยประมาณ 10,000 ล้านบาทต่อปี
พักชำระหนี้ และลดภาระหนี้	75,031 ล้านบาท	2.3 ล้านคน	คนจนในชนบท	รัฐบาลชำระดอกเบี้ยแทน 14,820 บาท
ธนาคารประชาชน	ณ สิ้นปี 46 อนุมัติ สินเชื่อ 15,375 ล้านบาท	5.4 ล้านคน	คนจนที่อาศัย อยู่ในเมือง	
โครงการ บ้านเอื้ออาทร	80,000 ล้านบาท	2 ล้านคน	คนชนชั้นกลาง ในเมือง	รัฐบาลชดเชยภาษี ประมาณ 10,000 บาท
สินเชื่อผู้ประกอบการ ขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)	ธนาคารรัฐและ ธนาคารเฉพาะกิจ ปล่อยสินเชื่อให้แก่ sme รวมกัน ประมาณ 8.5 หมื่นล้านบาท	2 ล้านคน	คนชนชั้นกลาง	ปี 46 ถึง 47 อนุมัติไป ทั้งสิ้น 2 แสนล้านบาท
นโยบายแปลง สินทรัพย์เป็นทุน		12.5 ล้านคน	คนชนชั้นกลาง- ชนชั้นล่าง	เป้าหมาย 5.7 แปลง (โหนด)
30 บาทรักษา ทุกโรค		30 ล้านคน	คนชนชั้นกลาง- ชนชั้นล่าง	เป็นนโยบายที่ประชาชน พึงพอใจมากที่สุด
มาตรการ ลดหย่อนภาษี		10 ล้านคน	คนชนชั้นกลาง	

หลักนโยบายแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
“แดงทั้งแผ่นดิน”

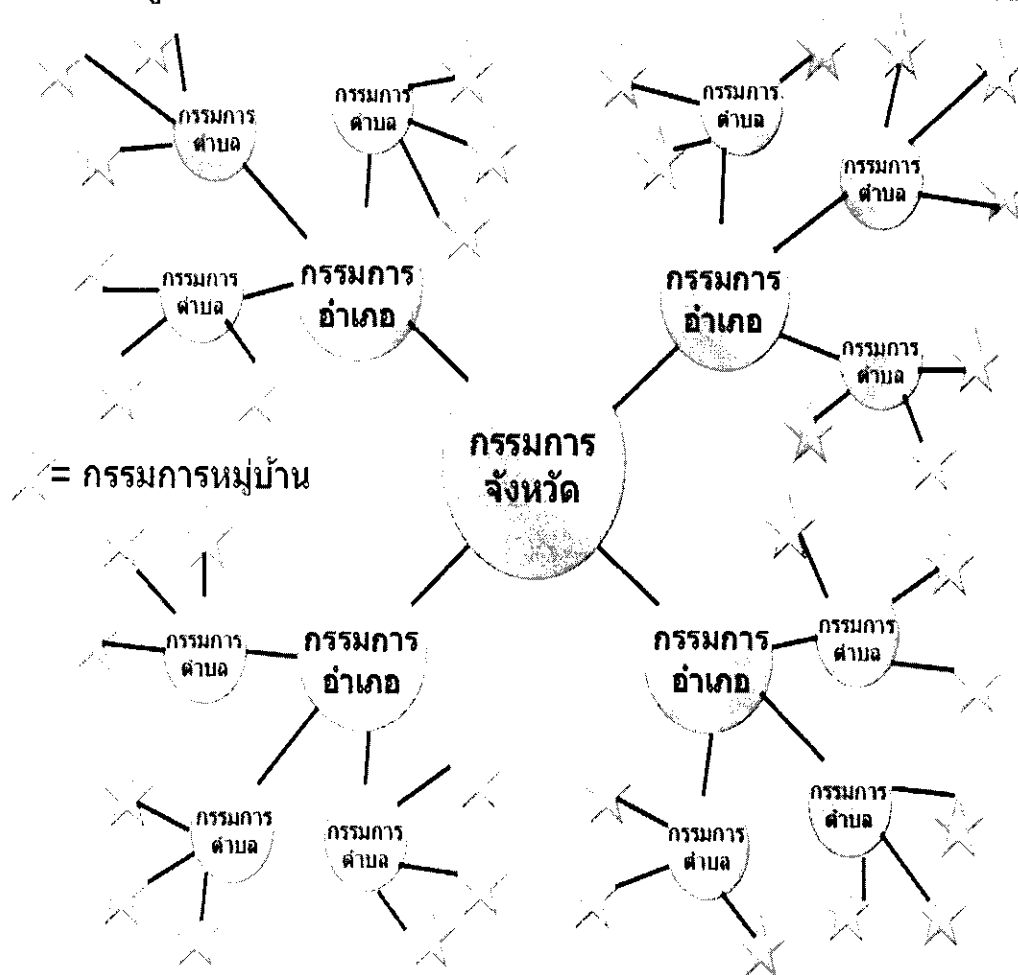

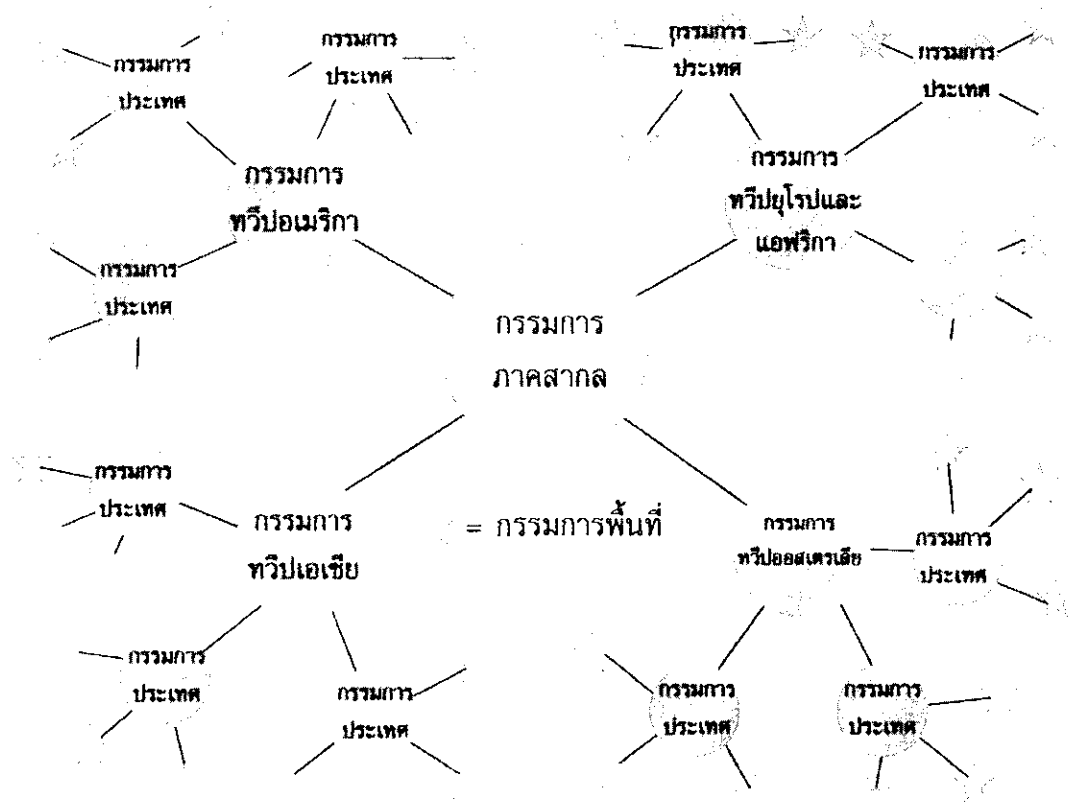
United Front of Democracy against
Dictatorship (UDD)

แผนภูมิโครงสร้างกรรมการทั่วประเทศ

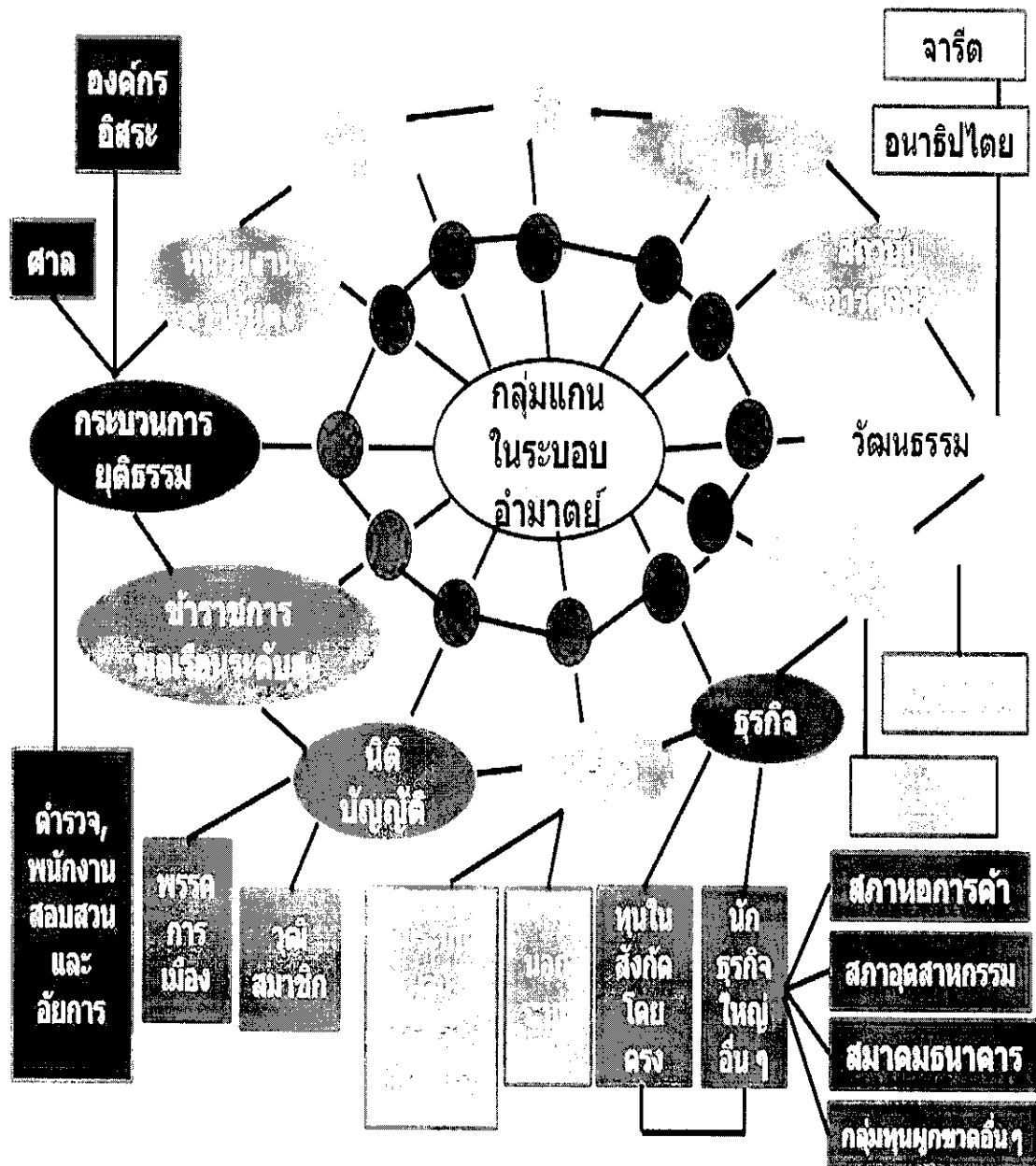
แผนภูมิโครงสร้างกรรมการ นปช. ระดับจังหวัดลงไป

แผนภูมิโครงสร้างนปช.ระดับสากล

แผนภูมิเครือข่ายอำนาจยาเสพติด

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ (เดิม)

เป้าหมายเฉพาะหน้า คือ โค่นล้มรัฐบาลอำมาตยาธิปไตยล้มกระบวนการยุติธรรม

เป้าหมายระยะกลาง คือ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 และผลิตผลของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.)

เป้าหมายใหญ่ระยะยาว คือ โค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ (ใหม่)

เป้าหมายเฉพาะหน้า คือ

1. ยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 และผลิตผลของคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) รวมทั้งกฎหมายที่ไม่เป็นธรรม ทั้งปวง

2. ยุติการรัฐประหารทุกรูปแบบให้หมดจากประเทศไทย

เป้าหมายใหญ่ระยะยาว คือ โค่นล้มระบอบอำมาตยาธิปไตย

รัฐบาลยังลัทธิไม่ใช่เป้าหมายทางยุทธศาสตร์เพื่อต่อสู้

ยุทธศาสตร์

เดินด้วย 2 ขา ทำงานด้วย 2 แขน ใน 5 เขตยุทธศาสตร์

1. ประสานการเคลื่อนไหว การต่อสู้ของประชาชน เข้ากับการต่อสู้ของการเมืองในระบบ (2 ขา)

2. ยึดกุมมวลชนพื้นฐาน ช่วงชิงชนชั้นกลาง รวมทั้งข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน นักธุรกิจตลอดจนชนชั้นสูงและผู้รักประชาธิปไตย รักความเป็นธรรมในวงการต่าง ๆ (2 แขน)

3. จัดตั้ง ยกกระโดด เคลื่อนไหวมวลชน ในเขตชนบท ในเขตเมือง ในเขต กทม. ในสังคมอินเทอร์เน็ต ในเขตต่างประเทศ (5 เขตยุทธศาสตร์)

ยุทธวิธีต่อระบอบอำมาตยาธิปไตย

ปฏิบัติการทางยุทธวิธี

ชุดข้อมูลโครงสร้าง เครือข่ายระบอบอำมาตยาธิปไตยทั่วโลก ใช้วาทกรรมและได้ตอบที่ทีมแทง กัดกร่อนระบอบอำมาตยาธิปไตย เปิดโปงรูปการจิตสำนึกและอุดมการณ์ที่ถูกสร้างขึ้นมาหลอกลวงประชาชนใช้การรณรงค์เปิดเผยในวงกว้างประสานกับการนำทางการจัดตั้งผ่านแกนนำระดับต่าง ๆ

เพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในระยะต่าง ๆ โดยยึดหลัก

“มีเหตุผล ได้ประโยชน์ รู้ประมาณ”

“รู้จักรุก รู้จักถอย”

“ต้องไม่ก่อให้เกิดผลเสียต่อขบวนการของประชาชน”

“ใช้การเปิดเผยความจริงเป็นอาวุธสำคัญ”

นโยบายเฉพาะหน้าของแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.)
“แดงทั้งแผ่นดิน”

1. เพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายทางการเมืองการปกครอง คือ ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ที่อำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนไทยอย่างแท้จริง
2. สวมักคิประชาชนไทย โดยมีมวลชนพื้นฐานเป็นกำลังหลัก ประสานกับชนชั้นกลางและชนชั้นสูง ผู้รักประชาธิปไตยและรักความเป็นธรรมทุกภาคส่วน ทั้งในภาคธุรกิจ พรรคการเมือง องค์กรศาสนา สถาบันการศึกษา ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน เพื่อต่อสู้กับระบอบอำมาตยาธิปไตย ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมของไทย ให้ได้ระบอบประชาธิปไตยที่แท้จริง
3. ในการเคลื่อนไหวและปฏิบัติการใช้หนทางสันติวิธี
4. สนับสนุนการต่อสู้ทางเศรษฐกิจ และการแก้ปัญหาคอขวดความยากจน เข้ากับการต่อสู้ทางการเมือง โดยชี้ให้เห็นว่า การแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ และทางรอดของประเทศชาติ ประชาชนไทยนั้น ต้องมาจากการเมืองที่อำนาจอธิปไตยต้องเป็นของประชาชน
5. ต่อสู้เพื่อให้เกิดความยุติธรรมสำหรับประชาชนไทยโดยเสนอหน้า ให้ประเทศไทยเป็น “นิติรัฐที่มีนิติธรรมอย่างแท้จริง” กระบวนการยุติธรรมต้องไม่ถูกแทรกแซง กดดัน โดยผู้มีอำนาจและเครือข่ายระบอบอำมาตยาธิปไตย

6. ยกเลิกรัฐธรรมนูญปี 2550 และกฎหมายที่ไม่เป็นธรรมต่าง ๆ เขียนรัฐธรรมนูญใหม่ของประชาชนที่เป็นประชาธิปไตย

เนื้อหาทางยุทธวิธีตามหลักนโยบายให้เป็นรูปธรรมและสอดคล้องกับสถานการณ์

1. การทวงถามถึงความยุติธรรมโดยรูปแบบต่าง ๆ คัดค้านการปฏิบัติสองมาตรฐาน ขบวนการต่อสู้ทางคดีคนเสื้อแดงให้กว้างขวางเป็นการต่อสู้ทางการเมือง

2. เปิดเกมรุกในการต่อสู้ทางกฎหมายเพื่อนิติรัฐ นิติธรรม ต่อสู้กับความไม่ชอบธรรมขององค์กรต่าง ๆ กฎหมาย และกลุ่มบุคคลที่มาจากคณะรัฐประหาร 19 กันยา 49 (คมช.)

3. เปิดโปงการสมคบกันเพื่อผลประโยชน์ของเครือข่ายระบอบอำมาตย์

4. เปิดเกมรุกทางสื่อชนิดต่าง ๆ เพื่อแย่งพื้นที่สื่อกระแสหลัก การจัดรายการที่มีคุณภาพของสถานีประชาชน (เอเชียแพคเคต)

5. สร้างสื่อสิ่งพิมพ์ที่มีคุณภาพ กระจายในหมู่ประชาชนให้มากที่สุด สนับสนุนพื้นที่สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (เว็บไซต์ต่าง ๆ) สถานีวิทยุชุมชน ให้ครอบคลุมพื้นที่ต่าง ๆ และเชื่อมโยงรายการที่มีคุณภาพกระจายต่อไปทั่วถึง

6. สร้างสำนักข่าวภาษาไทย ภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นศูนย์เผยแพร่ข่าวสารของ นปช. และคนเสื้อแดงให้แก่สื่ออื่น ๆ

7. ใช้ศิลปวัฒนธรรมประชาชนให้เข้าถึงประชาชนทุกชนชั้น

8. เปิดโรงเรียนและจัดการศึกษาตามเวทีต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 และต่อต้านการทำรัฐประหาร

ภาระหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละระดับ

1. การรณรงค์เพื่อให้ปล่อยตัวมวลชนคนเสื้อแดง และผู้ถูกจับกุมคุมขังโดยมิชอบ ให้ได้รับการประกันตัว เพื่อดำเนินคดีอย่างรัฐที่มีนิติธรรม

2. การช่วยกันเยียวยาผู้ถูกกระทำและครอบครัว ตลอดจนการประกันตัวและต่อสู้คดี

3. การเรียกร้องความยุติธรรม การเปิดเผยความจริงในการปราบปรามประชาชน และการใช้กฎหมายตามหลักนิติรัฐนิติธรรมด้วยมาตรฐานเดียวกัน และคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีของมนุษย์

4. การยกระดับการต่อสู้ของประชาชนให้สูงขึ้นด้วยองค์ความรู้ (มิให้สิ้นเปลืองไป
ในความคิดสับสนหรือความคิดยอมจำนนอย่างไร้หลักการ)

5. ผลักดันจัดตั้งรัฐบาลประชาชน

6. ผลักดันให้ได้รับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของประชาชนโดย สสร. จากการเลือกตั้ง
โดยตรง

ตัวอย่างกิจกรรมเพื่อบรรลุหน้าที่

1. การจัดกิจกรรม ปราศรัย คอนเสิร์ต

2. การจัดเสวนา จัดโรงเรียนสำหรับผู้ปฏิบัติงานหรือมวลชน

3. การจัดการแสดงภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหวเคลื่อนไหวที่ตามชุมชน

4. การใช้สื่อให้เป็นประโยชน์

วิทยุชุมชน ทีวีดาวเทียม หนังสือพิมพ์ สำนักข่าว

5. การใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์

Facebook, Twitter, Website, Webblog

6. การผลิตสื่อ CD, DVD

7. การชุมนุมเล็ก-ใหญ่ ตามเหตุการณ์จำเป็น

8. การจัดการประชุมทุกเดือน ทุกสัปดาห์ อื่น ๆ ตามความเหมาะสม

9. การช่วยเหลือชุมชนและประชาชนที่ประสบสาธารณภัยอย่างมีการจัดตั้งเป็น
ระบบ

ว่าด้วยการนำ

1. ใช้การนำรวมหมู่ที่เป็นเอกภาพตามโครงสร้างการนำให้ยึดหลักการเป็นสำคัญ
แทนการยึดติดบุคคล และไม่ใช้วีรชนเอกชน

2. มีการรับผิดชอบโดยบุคคลในฝ่ายงานต่าง ๆ และถูกตรวจสอบได้

3. มีระเบียบวินัย ปฏิบัติตามหลักนโยบาย แนวทาง และเคารพมติโดยเคร่งครัด

4. ความคิดเห็นที่แตกต่างกันและข้อโต้แย้งในระหว่างการเคลื่อนไหวและทำงาน
ต้องได้รับการอภิปรายและดำเนินการที่เหมาะสมภายในกลุ่มของคน ไม่สร้างผลเสียหาย
ต่อผลประโยชน์ของขบวนการประชาชน และ “ไม่ขยายความขัดแย้งในหมู่ประชาชน”

5. มีท่วงทำนอง รับฟังข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นของมวลชน และสัมพันธ์กับมวลชนให้สนิทแน่นแฟ้น

6. ในองค์กรน่าต้องเป็นเอกภาพในเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ นโยบายและหนทางการต่อสู้ และการนำไปสู่การปฏิบัติโดยเคร่งครัด

การนำ มาจากประชาชนไปสู่ประชาชน

ที่สำคัญที่สุดคือ

1. ต้องมาจากการยอมรับของประชาชนส่วนใหญ่
2. ประชาชนต้องตรวจสอบแกนนำได้
3. ต้องรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนโดยนำข้อมูลจากประชาชนไปสู่การนำการปฏิบัติตามมติดอย่างมีจิตสำนึกและรับผิดชอบ นี้อยู่หมายถึง การมีระเบียบวินัยด้วยจิตสำนึกที่รับผิดชอบต่อผลประโยชน์ของประชาชน

การที่ไม่มีระเบียบวินัย กระทำการเสรีตามใจชอบ ไม่คำนึงถึงแนวทางนโยบายมติขององค์กรและที่ประชุมของตน จะถือเป็นความผิดร้ายแรง ซึ่งจะมีผลเสียหายต่อขบวนการอย่างหนักหน่วง ดังได้แสดงให้เห็นในการต่อสู้ของขบวนการประชาชนที่ผ่านมา เรื่องของความคิด

ความคิดที่ถูกต้อง นำมาซึ่งการปฏิบัติที่ถูกต้อง

ความคิดที่ถูกต้อง

1. จากจุดยืนที่ถูกต้อง คือผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่และมนุษยชาติ
2. ความคิดที่มองสรรพสิ่งไม่หยุดนิ่งมีการเคลื่อนไหว เปลี่ยนแปลงเสมอ
3. ความคิดที่ก้าวหน้า พัฒนาเปลี่ยนแปลงเพื่อชีวิตที่ดีกว่าเดิม ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี เพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นและการผลิตดีขึ้นและการเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีกว่าเดิม

4. ความคิด (ที่เป็นวิทยาศาสตร์) มีเหตุมีผล มีพื้นฐาน ความน่าเชื่อถือด้านข้อมูลหลักฐาน การพิสูจน์ได้รองรับ

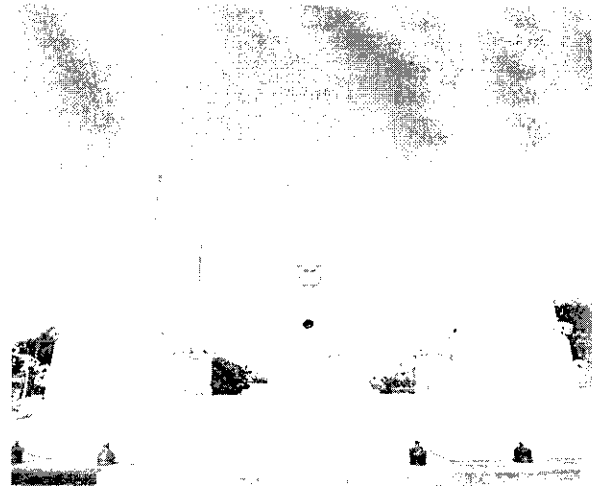
5. ความคิดที่เป็นภววิสัย (สอดคล้องความเป็นจริง) จากเริ่มต้นจากความเป็นจริงทั้งด้านเรา และสิ่งแวดล้อม

6. ความคิดที่มีที่มาต่อยอดจากความรู้และการปฏิบัติ (ทฤษฎีประสานการปฏิบัติ)

วิธีทำงาน

หลักการสำคัญในการทำงาน มีดังต่อไปนี้

1. หลักประชาธิปไตยรวมศูนย์ เริ่มต้นด้วยประชาธิปไตย แต่ต้องมีการรวมศูนย์ และกลับไปประชาธิปไตย
2. การนำรวมหมู่ รับผิดชอบโดยบุคคล
3. มาจากมวลชน ไปสู่มวลชน ใกล้ชิดมวลชน
4. สำรวจความเป็นจริงตลอด
5. สามัคคี-วิจารณ์ วิจารณ์ตนเอง-สามัคคี ผู้พูดไม่มีผิด ผู้ฟังพึงสังวรณ เมื่อรู้ก็พูด เมื่อพูดก็ต้องพูดให้หมดเปลือก ผู้ไม่สำรวจไม่มีสิทธิพูด
6. อ่อนน้อมถ่อมตน
7. ยึดกุมหลักนโยบาย แนวทาง ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี ให้ถูกต้องมั่นคง
8. แยกหนักเบา เร็วช้า
9. สามัคคีไม่สร้างความแตกแยก
10. ทำที่ต่อมิตร ทำที่ต่อศัตรู

หลักประชาธิปไตยรวมศูนย์คืออะไร?

หลักประชาธิปไตยรวมศูนย์คืออะไร?

1. ส่วนน้อยขึ้นต่อส่วนใหญ่
2. การนำระดับท้องถิ่นและยุทธวิธีขึ้นกับกรรมการท้องถิ่น

หมู่บ้าน	กรรมการหมู่บ้าน
ตำบล	กรรมการตำบล
อำเภอ	กรรมการอำเภอ
จังหวัด	กรรมการจังหวัด
ภาค	กรรมการภาค
3. การนำระดับชาติและยุทธศาสตร์ขึ้นกับส่วนกลาง
4. เฉพาะส่วนขึ้นต่อส่วนรวม

งานมวลชนและงานจัดตั้งในเมืองและในชนบท

นปช. แดงทั้งแผ่นดิน ต้องยึดถือ

1. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ในการต่อสู้ (ใหม่) ของ นปช. แดงทั้งแผ่นดิน
2. นโยบายเฉพาะหน้าของ นปช. 6 ข้อ

ให้ได้และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดด้วยจิตสำนึกคนหรือกลุ่มคนที่ไม่ยอมรับ ไม่ปฏิบัติตามเป้าหมายและนโยบายเฉพาะหน้า 6 ข้อไม่อาจถือว่าเป็น นปช. ที่สมบูรณ์ ต้องเชื่อมั่นในมวลชนอย่างไม่คลอนแคลนโดยต้องมองเห็นสังคมน่าว่า “มวลชนคือวีรชนที่แท้จริง” “มวลชนคือปัจจัยชี้ขาดแห่งชัยชนะ” ในหมู่มวลชน มีความรู้ประสบการณ์อันอุดม ต้องสกัดกั้นการเรียนรู้จากมวลชนและเคารพมวลชน

งานมวลชน

1. ต้องเข้าร่วมกิจกรรมและการเคลื่อนไหวของมวลชนครั้งสำคัญทุกครั้ง ร่วมการต่อสู้และพิสูจน์ตนเองท่ามกลางกิจกรรมและการต่อสู้
2. ขยายมวลชนโดยการแลกเปลี่ยนความคิดในเรื่องของกิจกรรมและการเคลื่อนไหวต่อสู้เพื่อสร้างประชาธิปไตยและความยุติธรรม
3. ยกระดับความตื่นตัวทางการเมืองของตนและมวลชนโดย
 - 3.1 แลกเปลี่ยนข้อมูล
 - 3.2 วิเคราะห์เหตุการณ์ทางการเมือง
 - 3.3 ใช้สื่อและเอกสารทางการเมือง (เช่น AU หรือสถานีวิทยุชุมชนในพื้นที่)
 - 3.4 สร้างกิจกรรมและร่วมกิจกรรมในพื้นที่อย่างสม่ำเสมอ ไม่ขาดโดยไม่จำเป็น

งานจัดตั้ง

การร่วมการต่อสู้จะทำให้มวลชนยอมรับและเป็นผู้เริ่มในการก่อรูปเป็นหมู่คณะได้ จัดให้มีการเลือกตั้ง ผู้รับผิดชอบในงานต่าง ๆ เช่น ประธาน รองประธาน ฝ่ายการเงิน ฝ่ายติดต่อประสานงาน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ ฯลฯ หรือตั้งเป็นคณะประสานงานหลวม ๆ แต่แบ่งหน้าที่รับผิดชอบกันตามงาน

หลักสำคัญในการทำงานทางด้านการจัดตั้ง

1. การนำรวมหมู่ แต่รับผิดชอบโดยบุคคล
2. ประชาธิปไตยรวมศูนย์

โดยเริ่มจากเปิดประชาธิปไตยอย่างกว้างขวางแล้วทำข้อสรุป (ก็คือการรวมศูนย์) แล้วนำไปปฏิบัติ ตรวจสอบการปฏิบัติแล้วเริ่มประชาธิปไตยใหม่

3. มีวินัยด้วยจิตสำนึก แสดงออกที่

3.1 ยึดกุมเป้าหมายยุทธศาสตร์และนโยบายเฉพาะหน้า 6 ข้อ ในการคิด
ในการทำงานอย่างเคร่งครัด

3.2 รับผิดชอบต่อการทำงานในความรับผิดชอบโดยไม่ต้องการกำกับหรือทวงถาม

คำพูดทุกคำ การกระทำทุกอย่างต้องเป็นประโยชน์และไม่เป็นผลร้ายต่อการต่อสู้ของประชาชน เช่น ต้องเป็นการขยายมิตร หดเป้าศัตรูให้แคบ ตีเฉพาะตัวร้ายกาจที่สุด ไม่ผลักรมิตรไปเป็นศัตรู ไม่สร้างช่องโหว่ให้ศัตรูทะลวงโจมตีเข้ามาทำลายผ่านช่องโหว่ดังกล่าว

ต้องสร้างสำนึกในความเป็นมิตรร่วมรบ เพื่อสร้างท่วงทำนอง วิจาร์ณและวิจาร์ณตนเอง โดยเริ่มจากความตั้งใจมั่นที่จะสามัคคี ไม่ใช่ทำร้ายทำลายหรือแตกแยกไปทำการวิจาร์ณและวิจาร์ณตนเองเพื่อก่อให้เกิดการสามัคคีที่แน่นแฟ้นยิ่ง ๆ ขึ้น แต่ผู้วิจาร์ณต้องตั้งบนรากฐานที่ “ผู้ไม่สำรวจ ไม่มีสิทธิ์พูด” หากไม่มีการสำรวจไม่อนุญาตให้พูด แต่ถึงมีการสำรวจก็ต้องใช้ท่าที “รักษาโรค เพื่อช่วยคน” “ไม่ใช่ตีให้ตายในไม่เดียว” เมื่อจะพูดก็ต้อง “พูดให้หมดเปลือก” ไม่ใช่กักเอาไว้เล่นงานในโอกาสหลัง สำรวจวิจาร์ณในเรื่องที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อขบวนการโดยรวม ไม่ใช่สร้างเรื่องทะเลาะเบาะแว้งกัน

สิ่งที่ต้องไม่ทำเพราะทำลายการต่อสู้ของประชาชน

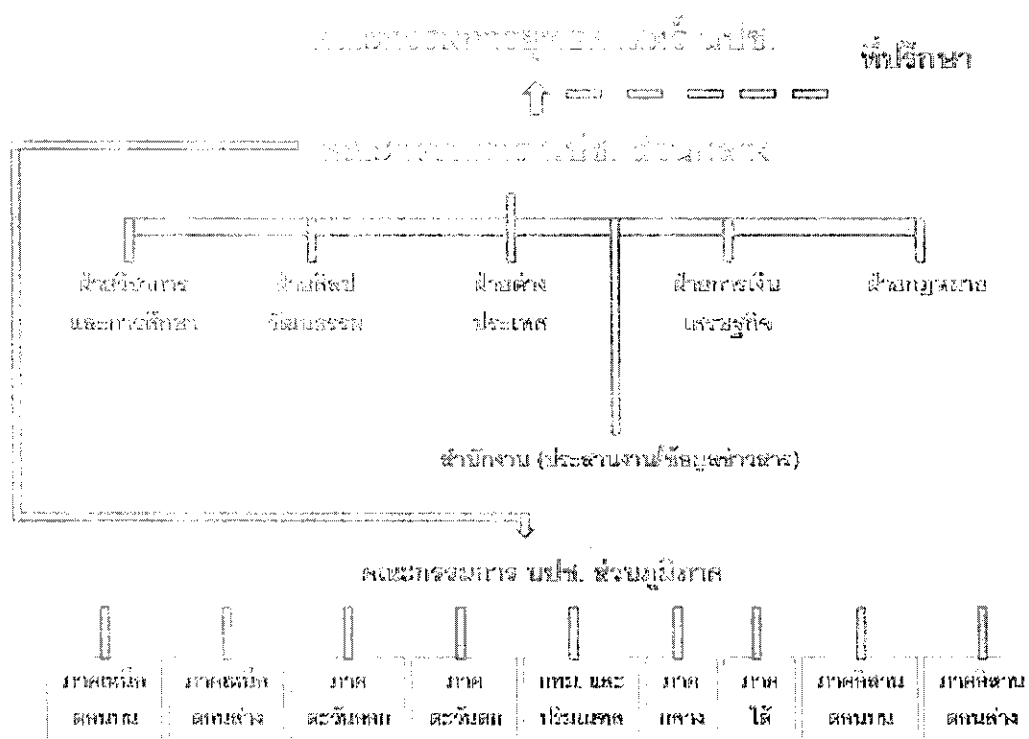
สิ่งที่ต้องไม่ทำเพราะทำลายการต่อสู้ของประชาชน คือ การสร้างความแตกแยก
ขึ้นภายในขบวนการของ นปช. คนเสื้อแดง โดยมุ่งหวังอำนาจและความยิ่งใหญ่ของตน
เช่น การซ้อนปลาในอ่างเพื่อน การให้ร้ายมิตรในขบวนการ การก้าวข้ามก้าวกาย
แทรกแซงการทำงานของสภาและรัฐบาล

ต้องระวังความโน้มเอียงบางประการ

1. ฉวยโอกาสเอานโยบายรัฐบาลมาใช้ประโยชน์ในการสร้างกลุ่ม ทำให้มวลชน
สับสน
2. เอาผลประโยชน์ทางการเงินทองทรัพย์สินเข้าล่อ
3. เอาดีใส่ตัวเอาชั่วใส่เพื่อน
4. ไปในอย่านำออกไฟนอกอย่างนำเข้า

ที่มาและองค์ประกอบขององค์กรนำระดับต่าง ๆ

ที่มาและองค์ประกอบขององค์กรนำระดับต่าง ๆ

1. คณะกรรมการหมู่บ้าน มาจากที่ประชุมใหญ่คนในหมู่บ้านที่เป็น นปช. แดงทั้งแผ่นดิน
2. คณะกรรมการตำบล
 - 2.1 มาจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก นปช. แดงทั้งแผ่นดินและมวลชนคนเสื้อแดง ของคนทั้งตำบล หรือมาจาก
 - 2.2 มาจากที่ประชุมตัวแทนแกนนำหมู่บ้านต่าง ๆ ในตำบลนั้นและแกนนำ ตำบลนั่นเอง
3. คณะกรรมการอำเภอ
 - 3.1 มาจากที่ประชุมใหญ่สมาชิก นปช. แดงทั้งแผ่นดิน และมวลชนคนเสื้อแดง ทั้งอำเภอ หรือ
 - 3.2 มาจากที่ประชุมแกนนำตัวแทนตำบลต่าง ๆ และแกนนำในอำเภอนั่นเอง
4. คณะกรรมการจังหวัด มาจากที่ประชุมใหญ่แกนนำตัวแทนกรรมการอำเภอ ตัวแทนกรรมการตำบล ตัวแทนกรรมการหมู่บ้าน
5. คณะกรรมการภูมิภาค มาจากคณะกรรมการจังหวัดต่าง ๆ ของภาคนั้น
6. คณะกรรมการส่วนกลาง
 - 6.1 กรรมการส่วนกลางเดิมที่มาจากกลุ่มต่าง ๆ ที่เข้ามาร่วมกันเป็น นปท. และเป็น นปช. ในเวลาต่อมา
 - 6.2 กรรมการส่วนกลางที่มาจากตัวแทนคณะกรรมการภูมิภาค
 - 6.3 คณะกรรมการยุทธศาสตร์
 - 6.4 คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ
 - 6.4.1 ฝ่ายการเงินเศรษฐกิจ
 - 6.4.2 ฝ่ายวิชาการและการศึกษา
 - 6.4.3 ฝ่ายศิลปวัฒนธรรม
 - 6.4.4 ฝ่ายกฎหมาย
 - 6.4.5 ฝ่ายต่างประเทศ
 - 6.4.6 สำนักงาน (ประสานงาน/ข้อมูลข่าวสาร)

จำนวนคณะกรรมการในแต่ละระดับ

1. กรรมการในระดับพื้นที่ เช่น กรรมการระดับหมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด อาจจะมีตั้งแต่ 5 คนขึ้นไป จนถึง 15 คน
2. กรรมการในระดับภูมิภาค อาจจะมีจำนวนตั้งแต่ 9-21 คน
3. สัดส่วนกรรมการจากคณะกรรมการเดิมและคณะกรรมการจากภูมิภาคเป็น 50 : 50 (22 คน : 22 คน)

กรรมกรรยำนชุมชน

ก็เสมือนหนึ่งหมู่บ้าน ก็มีการเลือกตั้งของมวลชนคนเสื้อแดงทั้งหมดในย่านชุมชนนั้นเป็นกรรมกรรยำนชุมชน

กรรมกรรเขต

หลาย ๆ ย่านชุมชนก็รวมกันเป็นเขต กรรมกรรเขตก็มาจากมวลชนในย่านชุมชนของทั้งเขตรวมกันเลือกตั้งกรรมกรรเขต หรืออาจจะมาจากกรรมกรรยำนชุมชนรวมตัวกันเลือกกรรมกรรเขต

กรรมกรรโซน

ก็เสมือนหนึ่งหลาย ๆ อำเภอรวมตัวกันเป็นจังหวัด กรรมกรรโซนก็มาจากการเลือกตั้งของกรรมกรรเขต

กรรมกรรโซนทั้งหมด

เลือกตั้งกรรมกรรกรุงเทพมหานคร

เข้าไปเป็นกรรมกรรส่วนกลาง

ภาระหน้าที่ของสมาชิกจังหวัด หรือสมาชิกโซนในกรุงเทพมหานคร

1. รับรองหลักนโยบาย แนวทาง นโยบาย ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีของ
คณะกรรมการส่วนกลาง นปช. แต่งตั้งแผ่นดิน
2. รับรองคณะกรรมการจังหวัด หรือคณะกรรมการโซนในกรณีกรุงเทพมหานคร
3. รับรองตัวแทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากคณะกรรมการจังหวัด หรือโซนให้เป็น
กรรมการ ภูมิภาค
4. อื่น ๆ ที่ผู้เข้าร่วมประชุมเกินกว่ากึ่งหนึ่งเสนอให้พิจารณา
กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 10 โซนดังต่อไปนี้

โซนที่ 1

- เขตพระนคร
- เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย
- เขตสัมพันธวงศ์
- เขตปทุมวัน
- เขตบางรัก
- เขตสาทร

โซนที่ 2

- เขตบางคอแหลม
- เขตยานนาวา
- เขตคลองเตย
- เขตวัฒนา
- เขตพระโขนง
- เขตบางนา

โซนที่ 3

- เขตดุสิต
- เขตราชเทวี
- เขตดินแดง
- เขตพญาไท
- เขตห้วยขวาง

โซนที่ 4

- เขตวังทองหลาง
- เขตลาดพร้าว
- เขตจตุจักร
- เขตบางซื่อ

โซนที่ 5

- เขตหลักสี่
- เขตดอนเมือง
- เขตสายไหม
- เขตบางเขน

โซนที่ 6

- เขตบางกะปิ
- เขตบึงกุ่ม
- เขตคันนายาว
- เขตมีนบุรี
- เขตคลองสามวา

โซนที่ 7

- เขตหนองจอก
- เขตลาดกระบัง
- เขตสะพานสูง
- เขตประเวศ
- เขตสวนหลวง

โซนที่ 8

- เขตธนบุรี
- เขตคลองสาน
- เขตจอมทอง
- เขตราษฎร์บูรณะ
- เขตทุ่งครุ

โซนที่ 9

- เขตบางขุนเทียน
- เขตบางบอน
- เขตหนองแขม
- เขตทวีวัฒนา
- เขตบางแค

โซนที่ 10

- เขตภาษีเจริญ
- เขตบางกอกใหญ่
- เขตคลองสาน
- เขตบางกอกน้อย
- บางพลัด

แนวร่วม

แนวร่วม

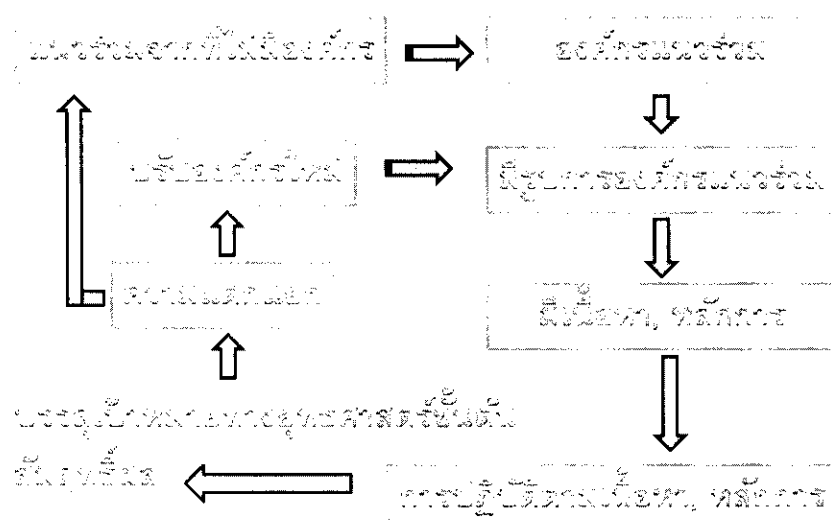
โดยทั่วไปหมายถึงกลุ่มคน หรือองค์กรที่ร่วมกันทำการบางอย่างโดยมีจุดมุ่งหมายเดียวกัน มักใช้ในการต่อสู้ของประชาชนทางการเมืองเพื่อปลดปล่อยจากอำนาจเหนือกว่าที่ครอบครองประเทศนั้น ๆ เช่น จักรวรรดินิยม หรือ ผู้ปกครองในประเทศ เช่น เผด็จการขุนศึก หรือระบอบศักดินา

บางทีระหว่างกลุ่ม คือ กลุ่มในการต่อสู้เรียกเป็นพันธมิตร นี่เป็นลักษณะความผูกพันระหว่างคนต่อคน กลุ่มต่อกลุ่ม แต่ไม่เป็นการต่อสู้ของประชาชนก็ได้ เช่น พันมิตรทางการค้า ทางธุรกิจ หรือผลประโยชน์ หรือพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ

ชื่อก็เห็นว่า เป้าหมาย คือ ประชาธิปไตยและต่อต้านเผด็จการ พัฒนาจาก การจับมือหลวม ๆ ร่วมมือเฉพาะกิจ เช่น การชุมนุม ให้เป็นองค์กรมีการนำและการจัดตั้งระดับหนึ่งพัฒนามามีหลักนโยบาย ยุทธศาสตร์เป้าหมายทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี มีผู้ปฏิบัติงานมวลชน และองค์กรจัดตั้งที่ทำงานต่อเนื่อง

แนวนที่ ๔

เพื่อบรรลุเป้าหมายทางยุทธศาสตร์เบื้องต้น เป็นธรรมชาติที่จะมีการแตกแยก เพราะคนจำนวนหนึ่งถือว่าบรรลุเป้าหมายแล้ว (ของกลุ่มตน) เช่น นปช. มียุทธศาสตร์เบื้องต้นคือ โค่นล้มรัฐบาลอำมาตยาธิปไตย เมื่อพบว่าเลือกตั้งได้ชัยชนะ คนจำนวนหนึ่งก็พึงพอใจที่บรรลุเป้าหมายนี้ และเลือกที่จะเดินเส้นทางของอำนาจรัฐ ไม่ประสงค์ที่จะ เดินเส้นทางของประชาชนอีกต่อไป กระทั่งพยายามสร้างอุปสรรคขัดขวางเส้นทางประชาชนที่ก้าวต่อไป อาจเกิดจากความเข้าใจผิดว่า อำนาจรัฐเป็นของกลุ่มตนแล้ว หรือกลัวความขัดแย้งระหว่างอำนาจเดิมกับอำนาจรัฐได้ใหม่ และกลัวความขัดแย้งระหว่างอำนาจรัฐได้ใหม่กับประชาชน จึงเป็นธรรมชาติที่จะมีแกนนำของแนวร่วมการต่อสู้เป็นขั้วเพิกเฉยต่อต้านการขับเคลื่อนของประชาชน

ในยามได้อำนาจรัฐชั่วคราว

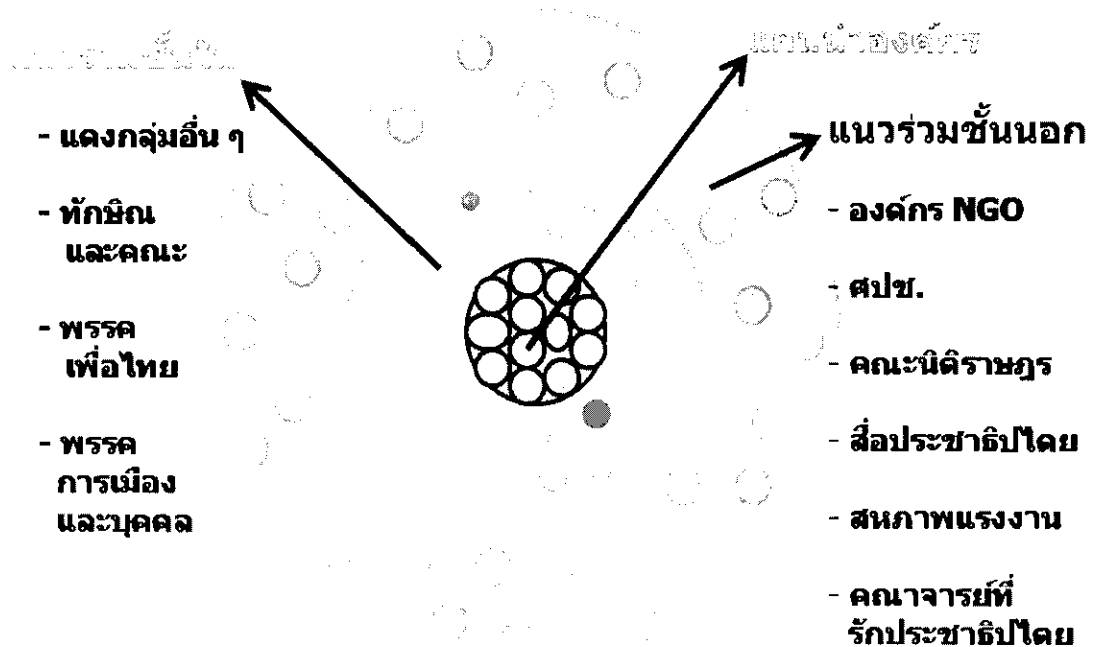
เราจะทำอย่างไรกัน ?

1. เข้าใจธรรมชาติขององค์ประกอบแนว ร่วมว่ามีเป้าหมายแตกต่างกัน
2. มีสิ่งเก๋หาหายไป มีสิ่งใหม่เข้ามา
3. องค์การแนวร่วมต้องปรับให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ใหม่

การปรับแก้ขององค์การแนวร่วม

1. แนวร่วมไม่มีรูปการ
2. แนวร่วมเดิมปรับใหม่ ให้ได้แกนนำใหม่
 - 2.1 จากราชัญญา
 - 2.2 จากปัญญาชน ชนชั้นกลาง
3. แนวร่วมเดิม + กลุ่มใหม่ = ตั้งชื่อใหม่

แนวร่วมในองค์กรและแนวร่วมนอกองค์กร

1. แนวร่วมในองค์กร ขามมีการต่อสู้ที่แหลมคมจะเป็นอันตรายที่สุด ทำให้องค์กรขาดเอกภาพ ขาดลักษณะสู้รบ จะเป็นจุดอ่อนที่ถูกทำลาย ยกเว้นแนวร่วมในขององค์กรประชาชนที่นำโดยพรรคปฏิวัติก็จะนำพาแนวร่วมใน คือกลุ่มแกนนำขององค์กรแนวร่วมไปได้ แต่ถ้าผู้นำโดยพรรคการเมืองของระบบทุนนิยมหรือกลุ่มเสรีชน ถ้าไม่เดินแนวทางมวลชน หรือมีผลประโยชน์ขัดแย้งกับผลประโยชน์ประชาชนก็จะแตกแยกเสียหายได้

2. แนวร่วมนอกองค์กร ชั้นใน

3. แนวร่วมชั้นนอกองค์กร เช่น กลุ่มสหภาพแรงงาน กลุ่มนักวิชาการ กลุ่มทุน SME กลุ่มสื่อ นักเขียน กลุ่มข้าราชการทหาร พลเรือน สมาชิกพรรคการเมือง วุฒิสมาชิก ฯลฯ

แนวร่วมชั้นนอกไม่อาจเรียกร้องวินัยได้

แนวร่วมชั้นในจำเป็นต้องเรียกร้องวินัยองค์กร

สรุปบทเรียนการต่อสู้ปี 52-53-54

หัวข้อในการสรุป

1. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์
2. คำขวัญยุทธศาสตร์ในการต่อสู้
3. ยุทธศาสตร์
4. ยุทธวิธี
5. ยุทธการ วิเคราะห์ให้ชัดเจนเรื่อง
 - 5.1 การริเริ่ม
 - 5.2 วัตถุประสงค์ (เพื่อบรรลุอะไร)
 - 5.3 การวางแผนงาน
 - 5.4 การควบคุมและการปฏิบัติงาน
 - 5.5 ผล

6. สรุป

ข้อสังเกต บทเรียนในการเคลื่อนไหวครั้งสำคัญ

การชุมนุมหน้าทำเนียบปี พ.ศ. 2552

1. ตั้งเป้าหมายการต่อสู้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ (สามองคมนตรีลาออก)

เพราะการขับไล่องคมนตรีให้พิจารณาตนเองลาออก โดยการใช้ยุทธวิธีแสดงตัวโดยคนจำนวนมากในวันที่ 8 เมษายน ไม่มีผลในทางปฏิบัติ เพราะข้อเรียกร้องไม่เป็นรูปธรรม

2. ด้านยุทธศาสตร์ แม้ไม่ได้กำหนดไว้แต่ก็ปฏิบัติสองขาโดยมีจิตสำนึก

ฝ่ายการเมืองก็สนับสนุนเต็มที่

บทเรียนนี้ได้รับการปรับแก้ในเวลาต่อมาในปี พ.ศ. 2553 ให้ตั้งเป้าหมายยุทธศาสตร์และคำขวัญที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเป็นรูปธรรมที่ปฏิบัติได้

3. ยุทธวิธีใช้การชุมนุมหน้าทำเนียบ แม้ไม่ได้ตั้งใจชุมนุมยึดเชื้อ แต่การใช้
จำนวนคนมากมากดดันไม่ได้ผล จึงเริ่มต้นการใช้การชุมนุมยึดเชื้อ

การเอาแท่งซึ่งปิดล้อมอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิโดยแกนนำไม่อาจยึดกุมสถานการณ์
ได้ส่งผลด้านลบต่อการเคลื่อนไหวทั้งหมดในสายตาสังคมไทย

การนำมวลชนไปพื้ช เกิดการปะทะและการบุกรุกเข้าไปในโรงแรมรอยัลคัลลิฟิซ
ตามสถานการณ์ที่สร้างโดยกลุ่มเสื้อน้ำเงิน (เนวิน) เกิดผลด้านลบในสายตาสังคมโลก

4. การต่อต้านการล้อมปราบ

4.1 การปะทะกับมวลชนที่ดินแดง

4.2 การขัดขวางของมวลชนที่พญาไทหน้า รพ.รามาริพดี

4.3 การปะทะกับมวลชนที่ซอยกิ่งเพชร

การกระชับพื้นที่ การล้อมเพื่อปราบปรามในเดือนเมษายน 2552 หน้าทำเนียบ
ที่เป็นจุดปราบปรามประชาชนอย่างค่อย ๆ ใช้ก๊มล้อมกระชับเข้ามา ปล่อยคนในออก
กันคนนอกเข้ามาเพื่อเติมมวลชน ปิดกั้นการส่งอาหาร-น้ำ, การติดต่อสื่อสาร วิธีนี้ยังนำมาใช้
ในปี พ.ศ. 2553 แต่ยกระดับความเข้มข้น บับวงล้อมแล้วใช้อาวุธจริงดังที่ได้ทำในพื้นที่
ที่ดินแดงเมื่อปี พ.ศ. 2552 ก่อนเหตุการณ์ใช้กระสุนจริง ได้ปล่อยอาวุธไว้ให้เรา
จำนวนมาก (ปืนเอ็ม 16 พร้อมกระสุนจำนวนมาก) แต่เราเอาไปคืนตำรวจทั้งหมด เข้ามีด
รุ่งขึ้นก็เข้ามาจัดการล้อมยิง แต่เราเก็บศพผู้เสียชีวิตไม่ได้

สรุป รัฐอำมาตย์ไม่กลัวคนมาชุมนุมกัน แต่กลัวความยึดเชื้อ จึงต้องใช้
การปราบปรามรุนแรง แต่ยึดเชื้อก็มีเสียงเพราะ

1. ต้องการคนมาเติมตลอดเวลา

2. กลายเป็นฐานที่ตั้งในเมืองซึ่งอย่างไร ๆ ก็ต้องถูกปราบ

ข้อดี คือปี 52 เลิกได้เร็วเพราะตัดสินใจง่ายเพราะแกนนำเหลือเพียงสามคน (วีระ,
ณัฐวุฒิ, หมอเหว่ง) ก่อนที่จะสูญเสียชีวิต มาตั้งหลักใหม่เดิบทโตะในปลายปี 52 ต่อเนื่องปี
53 จนเกิดการชุมนุมใหญ่อีกครั้ง

ข้อเสีย ไม่มีการสรุปบทเรียนกรณีปิดล้อมอนุสาวรีย์ชัยฯ กรณีพื้ช กรณีดินแดง
กรณีบุกกระทรวงมหาดไทย เพื่อนำมาเป็นบทเรียน

พวกที่กระทำการเองโดยอิสระจากองค์กรนำสู่ยุ่งยาก แล้วเมื่อเกิดปัญหาขึ้นมา ก็ส่งผลให้ทั้งขบวนการต้องรับผิดชอบผลร้ายจากการกระทำนั้น

ต้องแก้โดยขจัด “ความคิดเสรี” การควบคุมให้แก่นำต้องทำตามมติโดยเคร่งครัด ห้ามละเมิดข้อตกลงที่มอบให้ปฏิบัติที่ทำให้กลายเป็นว่าขบวนการนำและมวลชนทั้งหมด กลายเป็นฝ่ายถูกกระทำทั้งจากแก่นำบางส่วนและจากฝ่ายปฏิบัติ ทำให้การเคลื่อนไหว ขบวนการชนเซ สุ่มเสี่ยง อ่อนไหวต่อการถูกประณามจากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ และทั่วโลก อ่อนแอเพราะขาดเอกภาพ เราไม่อาจพลิกเป็นฝ่ายกระทำได้ เพราะต้องตาม แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการนำเดี่ยวที่ไร้ระเบียบวินัย

ดังนั้นตั้งต้นตั้งแต่การต่อสู้เมื่อปี พ.ศ. 2552 แล้วที่อำมาตย์ใช้วิธีกระชับวงล้อม ขอกินพื้นที่

ตั้งแต่ปี 52 แล้วที่อำมาตย์ใช้ยุทธวิธี กระชับวงล้อม และปราบด้วยอาวุธจริง โดย โจมตีจากรอบนอก เช่นสามเหลี่ยมคินแดง และในตอนเผด็จศึกก็ ตั้งวงล้อมกระชับแน่น เข้ามาเรื่อย ๆ จาก ซอยกิ่งเพชร สีแยกรพ.สงฆ์ สีแยกรูพงษ์ สน.นางเลิ้ง สะพานมฆวาน บิบบเข้ามาหมายเผด็จศึกในเช้าวันที่ 20 เมษายน 52 แต่แก่นำได้ตัดสินใจยกเลิกการชุมนุม แล้วเข้ามอบตัว

ไม่มีการสูญเสียจากการต่อสู้ล้อมทำเนียบ สามารถฟื้นขบวนการได้อย่างรวดเร็ว สร้างขบวนการให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

แต่ไม่ได้ดำเนินการสรุปบทเรียนอย่างจริงจัง และไม่ได้ติดตามเอาโทษกับผู้สั่ง การฆ่าและทำร้ายประชาชน

ระหว่าง 2552-2553

ได้มีการประชุมสัมมนาจนได้ข้อสรุปในเรื่อง เป้าหมาย ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธีแนวทาง นโยบาย มีหลักนโยบาย แล้วดำเนินการเปิดโรงเรียนอย่างเข้มข้น สร้างความเข้มแข็ง ทางด้านอุดมการณ์ วิธีคิดวิธีทำงานให้กับประชาชนอย่างกว้างขวางมีกระบวนการทัศน์ ได้ผลดี แต่ข้อเสียคือ แก่นำจำนวนหนึ่งไม่ได้เข้าร่วมในขบวนการของโรงเรียน และไม่ได้ ร่วมศึกษาจริงจัง

ที่สำคัญขาดการสรุปบทเรียน ถอดบทเรียน เพื่อปรับแก้การเคลื่อนไหวขบวนการครั้งใหม่ เพียงแต่ว่า การเคลื่อนไหวของ นปช. นั้น มีแก่นำและแนวทางนโยบายและหลักการ

การเคลื่อนไหวเชิงอุดมการณ์ที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางจึงทำให้การชุมนุมปี 53 มีคนเข้าร่วมมหาศาล แต่เพราะไม่ได้ถอดบทเรียนปี 52 จึงทำให้ฝ่ายอำนาจปราบปรามอย่างอำมหิต ซ้ำเติมความผิดพลาดเดิมของเรา เกิดแผลใหญ่กว่าเดิมมาก

การเคลื่อนไหวก่อนหน้า 12 มีนาคม 2553

1. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์
2. คำขวัญยุทธศาสตร์ในการต่อสู้
3. ยุทธศาสตร์
4. ยุทธวิธี

เราได้ใช้เป้าหมายยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี แนวทาง นโยบายที่ได้จากการสัมมนาที่กาญจนบุรีมาชี้นำการเคลื่อนไหว

กล่าวคือ เป้าหมายทางยุทธศาสตร์มีสามระยะ

เป้าหมายเฉพาะหน้า คือ โค่นล้มรัฐบาลอำมาตยาธิปไตย ซึ่งนำไปสู่คำขวัญในการเคลื่อนไหว คือ “ยุบสภา คืนอำนาจให้ประชาชน” ซึ่งได้ผลดี ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และเป็นข้อเรียกร้องที่เป็นรูปธรรม จับต้องได้ บรรลุได้ แสวงหาความร่วมมือได้

ยุทธศาสตร์ สองขา ได้รับการตอบรับจากฝ่ายการเมืองในวิถีทางรัฐสภาของพรรคเพื่อไทยได้ดี(สอดคล้องกับผลประโยชน์)

ยุทธศาสตร์สองแขน มีแนวร่วมสนับสนุนเรามากขึ้น ถือว่าได้ผล

ยุทธศาสตร์สี่เขต

เขตชนบทได้ผลเต็มที่ เขต กทม.และปริมณฑลขยายตัวเข้าร่วมมาก ในการต่อสู้ที่ยึดเชื้อ

แต่คนในชนบทมีข้อจำกัดในการต่อสู้ยึดเชื้อเพราะต้องดูแลครอบครัวนาไร่ มีค่าใช้จ่ายไปกลับสูง

ยุทธการการต่อสู้ในเมือง จึงต้องขึ้นกับคนจนเมือง ผู้ใช้แรงงาน เป็นสำคัญ

หนทางการต่อสู้ สันติวิธี ถูกทดสอบ หนักหน่วง จากการต่อสู้ ยุทธการผ่านฟ้า ราชประสงค์ การต่อสู้ด้วยการชุมนุมในเมือง จึงต้องสรุปบทเรียนอย่างจริงจัง

1. การเคลื่อนไหว เรื่องเขายายเที่ยง และเรื่องเขาสอยดาว

เป็นการเคลื่อนไหวที่ได้ผลดียิ่งเพราะเปิดโปงให้เห็นความเลวของคนดี
แห่งอำมาตย์ แม้ไม่อาจทำให้พวกเขาได้รับผิดตามกฎหมายก็ตาม แต่ก็ทำให้ประชาชน
ตื่นตัวขึ้นมากและทำลายความน่าเชื่อถือของอำมาตย์ใหญ่ได้ผล

2. การเปิดเวที “เพื่อนร่วมร้อง พี่น้องร่วมรบที่โบนนัชา”

เป็นยุทธวิธีที่สร้างขวัญกำลังใจ กับคนเสื้อแดงได้มากมาย สร้างความสุข เป็น
ยุทธวิธีที่ถูกต้องในการให้กำลังใจเป็นการ “กดขวัญศัตรูลงไป ปลุกขวัญมวลชนขึ้นมา”

3. สำหรับการเปิดโรงเรียนนั้นเป็นการดำเนินการตาม หลักยุทธศาสตร์ในการสร้าง กำลังคนที่มีคุณภาพ

เป็นการสร้างความแข็งแกร่งทางอุดมการณ์และองค์ความรู้ของคนในขบวนการ
ของเรา

4. การถวายฎีกา

ข้อดี เป็นการเคลื่อนไหวใหญ่โตที่ตรวจสอบกำลังของฝ่ายเรา แต่ข้อเสียก็คือ
ทำให้มีการแตกต่างและแตกแยกของฝ่ายเราข้อดีสำคัญนำไปสู่การปรับองค์กรใหม่และ
การใช้หลักการ , มานาขบวนโดยมีชุดหลักนโยบายมานา

การต่อสู้ตั้งแต่ 12 มีนาคม - 10 เมษายน พ.ศ. 2553

1. เป้าหมายทางยุทธศาสตร์

โค่นรัฐบาลอำมาตย์ ยุบสภา คืนอำนาจให้ประชาชน ซึ่งถูกต้องสมบูรณ์เพราะ
ได้รับความร่วมมือจากประชาชนจำนวนมาก

2. คำขวัญยุทธศาสตร์ในการต่อสู้

ยุบสภา หรือยุบสภา คืนอำนาจให้ประชาชน ก็ถูกต้องเช่นกันด้วยเหตุผล
ข้างต้น

3. ยุทธศาสตร์

ได้ใช้ สองแขน สองขา ในสี่เขตยุทธศาสตร์

สำหรับยุทธวิธีที่ใช้ มีดังต่อไปนี้

1. ยุทธวิธีแรลลี่ เคลื่อนพลของคนเสื้อแดงทั้งจากต่างจังหวัดเข้า กทม. และ
เคลื่อนพลรอบ กทม.

แรลลี่เสื้อแดง ทั้งภายในกทม.และการเคลื่อนพลเข้ามากทม.(มีการเคลื่อนพลทางนาวิด้วย) เป็นการปลุกมวลชน ทั้งจากกันชอย และยอดดึกสูง ทำให้คนเข้าร่วมมีจำนวนมากในการเรียกร้อง ให้อยุบสภา การตั้งต้นการเคลื่อนไหวกฎต้องขยายคนเข้าร่วมได้มาก แต่เมื่อเข้าสู่ยุทธการต่อสู้จริงเผชิญหน้ากับอำนาจ จำนวนคนที่มากมายและการไม่สรุปบทเรียน ก็ทำให้เราเกิดปัญหาซ้ำรอยปี 52

2. การใช้สองมือเปล่า สันติวิธี ขอร้องให้ทหารกลับกรมกอง

การเคลื่อนไหวก่อนช่วงต้นดำเนินไปอย่างมีพลังเพราะยุทธวิธีถูกต้อง พวกเราใช้สองมือเปล่า ใช้สันติวิธี ในการเชิญทหารที่มีอาวุธกลับ กรมกอง การกระทำของเราเปิดเผยต่อหน้าสาธารณชน ได้รับการสนับสนุนอย่างมากจากประชาชน

3. การเจรจากับรัฐบาลอภิสิทธิ์

การเกิดการเจรจาขึ้น เพราะฝ่ายเรามีคนมากและยืดเยื้อ เป็นอีกมิติของยุทธวิธีที่ทั้งสองฝ่ายยินยอม เป็นการ “รบกันไป เจรจากันไป” เป็นเรื่องถูกต้อง สร้างเงื่อนไขต่อรอง เพื่อให้พบกันได้ อภิสิทธิ์เลือกวิธีออกอากาศ เพราะเขาคิดว่าเขาได้เปรียบ เขาเชื่อว่า เขาพูดเก่ง

ข้อดี เป็นมิติใหม่ คณะเราได้ยกระดับเจรจากับรัฐบาลโดยเปิดเผยต่อสาธารณะ ไม่เคยเกิดขึ้นในอดีต มีข้อดีที่ปลุกกระดมให้ประชาชนมีส่วนร่วม รัฐบาลไม่สามารถปราบปรามอย่างเดียว ต้องเจรจาด้วย พวกเขา ถอยทางยุทธวิธี แต่รุกทางยุทธศาสตร์ เปิด การเจรจาหน้าจอ ต่างคนต่างพูดให้คนของตัวเองดู ในฝ่ายเรา เลือกคนเจรจาไปสามคน ฝ่ายแกร่งกร้าวหนึ่ง ฝ่ายประนีประนอมสอง ของเขา มีเพียงคนพูดหนึ่งคืออภิสิทธิ์ อีกสองไม่ค่อยพูด

คุณวีระนุ่นนวล ถือเป็นการเจรจากับการเมือง ไม่ใช่เป็นการต่อสู้ (แต่ความจริงนี่เป็นเวทีการต่อสู้หน้าจอโทรทัศน์) จึงถ้อยทีถ้อยอาศัย ถือเป็นการเจรจาไม่ใช่การต่อสู้ เราจริงใจ แต่เขาไม่จริงใจ เขาเสนอยุบสภาหกเดือน เราเสนอสามวัน ข้อดีคือประชาชนส่วนใหญ่ได้ดูทีวีทั่วประเทศ แกนนำเราขอให้ยุติการเจรจา ไม่ใช่ นายกะทักมึน นี่เป็นกระบวนการหนึ่ง เป็น “ยุทธศาสตร์หน้าจอ” ไม่ได้ไม่เสีย แต่ไม่ได้ผล

4. เหตุการณ์ลี้ลับเข้าสู่รัฐสภา

ความรู้ในเรื่องสัญญาณดาวเทียมของพวกเรามีน้อย ทำให้เราต้องเคลื่อนพลไปที่สถานีไทยคมปทุมธานี เพื่อเรียกร้องให้ทหารเปิดสัญญาณพีเพิลแซแนล พวกอำมาตย์ปิดเพราะเขาต้องการหยุดจำนวนคนที่เข้าร่วมกับเรา ไม่ต้องการให้คนนอกพื้นที่ชุมนุมเห็นกิจกรรมของการชุมนุม แต่ก็เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น เพราะมีการนำคนเข้าไปในบริเวณรั้วรัฐสภา เป็นเหตุการณ์ที่ไม่ได้วางแผนกันไว้ก่อน เป็นเหตุแทรกซ้อน ที่ต้องสรุปเป็นบทเรียนอีกครั้งหนึ่ง

เหตุการณ์ที่สำคัญในวันที่ 7 เมษายน 53 เมื่อมีคนเข้าไปในบริเวณรั้วรัฐสภา ทำให้ฝ่ายอำมาตย์ประกาศ พรก. ฉุกเฉินทันที เปิดประตูเข้าสู่การปราบปรามเต็มรูปแบบ และ ยกกระดานเป็นการทำสงครามในเมือง การเกิดเหตุเข้าสู่รัฐสภาโดยไม่ได้อยู่ในแผนการ หรือมติจากแกนนำถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องสรุปบทเรียนจริงจัง

5. ยุทธการไทยคม

ยุทธการไทยคมถือว่าประสบความสำเร็จ แต่ก็ทำให้ศัตรูสรุปบทเรียนของพวกเขว่า “ถ้าไม่ฆ่าเรา ไม่ใช่อาวุธจริงกับเรา เขาอยู่ไม่ได้” วันที่ 9 เมษายน 53 ที่ไทยคมเป็นชัยชนะของฝ่ายเรา ยุทธวิธีนี้เราชนะเพราะเขาไม่ฆ่าเรา หมายความว่าแม้ประกาศ พรก. เขาก็ไม่ยิง เขามอบอาวุธยุทธโศปกรณ์ วางอาวุธ

พวกเขาจึงสรุปว่า ต่อไปนี้ต้องเอาจริง เพราะแม้มี พรก. แม้มีทหารมาก แต่ก็หยุดเลือดแดงไม่ได้ จึงต้องใช้อาวุธ จึงเกิด 10 เมษายน 2553 ปราบปรามประชาชนเต็มรูปแบบ เป็นสงครามในเมือง ใช้อาวุธถึง พลราบอาวุธเต็มที สไนเปอร์ คำสั่ง (ทางวิทยุ) ของสุเทพบอกชัดให้ปราบให้เสร็จ บอกให้ยิงได้ตั้งแต่สั่งไม่ได้บอกเวลาเลิกแสดงว่าให้ยิงได้โดยไม่มีกำหนดเลิก

6. การ “เจาะเลือด และเทเลือดหน้าทำเนียบ หน้าบ้านอภิสิทธิ์”

ถือว่าได้ผลทางการเมือง เป็นการสื่อให้ประชาชนรู้ว่ารัฐบาลนี้เป็นรัฐบาลที่เหยียบข้ามเลือดของประชาชนเข้ามาเป็นรัฐบาล

ยุทธการผ่านฟ้า

1. จัดการชุมนุมใหญ่โดยใช้สถานที่ ถนนราชดำเนิน มีเวทีผ่านฟ้า ได้ผ่านมติที่ประชุมใหญ่
2. เป้าหมาย กดดันรัฐบาลให้ยุบสภา
3. ใช้หนทางสันติวิธี
4. ยุทธวิธีใช้ระดมคนให้มาก ชุมนุมต่อสู้ยึดเอื้อ ขยายมวลชนให้มีบทบาทเข้าร่วมให้มากที่สุด
5. สถานที่ ข้อดีคือไม่ปิดการจราจร โดยสิ้นเชิง มีตรอกซอกซอยมากมาย มีชัยภูมิเหมาะที่จะต่อสู้ยึดเอื้อและการหลบหนี

ข้อเสียคือ ใกล้กองบัญชาการกองทัพ กองบัญชาการตำรวจนครบาล กองทัพระดมกำลังเข้าโจมตีได้ง่าย รวดเร็ว พื้นที่ที่ได้รับคำสั่ง

เหตุการณ์ 10 เมษา ที่มีการปราบปรามด้วยอาวุธจริง และถือเป็นสงครามเต็มรูปแบบในเวลาเย็นจนมีดคำด้านหนึ่ง เปิดเผยความโหดเหี้ยมและการไม่ยอมตามข้อเรียกร้องของเรา เลือกใช้การทหารแทนการเมือง แต่การเกิดการล้มตายทั้งสองฝ่าย ควรทำให้ยุติการทหารแล้วเดินหน้าเจรจาใหม่ทางการเมือง แต่การตายของประชาชนและทหารทำให้มีความโกรธแค้นและการเผชิญหน้า กลับรุนแรงขึ้น ทำให้การเจรจายกที่จะดำเนินด้วยดีทางเลือกเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมของทั้ง 2 ข้างถูกปฏิเสธ นำไปสู่ความรุนแรงที่พรรคประชาธิปัตย์และเครือข่ายอำมาตย์เลือกที่จะยกระดับการปราบปรามในเมืองอีกครั้งใหญ่ โดยเปลี่ยนจาก “ฆ่าคอมมิวนิสต์ไม่บาป” ในปี 19 มาเป็น “ฆ่าคนเสื้อแดงไม่ผิด และเป็นสิ่งต้องกระทำ” จึงวางแผนปราบปรามโดยใช้ยุทธวิธีกระชับวงล้อม ขอกินพื้นที่วางแผนปราบปรามทางการเมืองในขณะทำที่เจรจาทางการเมือง การกระชับวงล้อมถูกต่อต้านจากมวลชนรอบนอกทั้งที่ราชปรารภและบ่อนไก่ ทำให้ใช้เวลาในการกระชับวงล้อมนานกว่าที่เตรียมไว้ ที่สำคัญคือการเด็ดหัวเสาแดงที่เชื่อว่าเป็นขุนพลที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเข้าสลายการชุมนุม

ความเป็นเอกภาพในนโยบายการปราบปรามโดยรัฐบาลและกองทัพ ประกอบกับการใช้ พรก. ลูกเงิน ทำให้ยกระดับการใช้การทหารในการปราบปรามประชาชนที่ฝ่ายทหารภาคภูมิใจอย่างยิ่งในชัยชนะ ถึงขนาดเขียนเป็นคำรา คู่มือการปราบปราม

การต่อสู้ในเมืองของประชาชน แล้วแสวงหาความชอบธรรมในการปราบปราม โดยใส่ร้ายกล่าวหาว่า เรามีชายชุดดำ เป็นการต่อสู้ด้วยอาวุธและเผาบ้านเผาเมือง ทำให้เขาชอบธรรมในการปฏิบัติการฆ่าประชาชน แล้วบิดเบือนข้อมูล ข่าวสาร โดยควบคุมสื่อทั้งโดยอำนาจและโดยความสมัครใจของสื่อสื่อเหลืองเอง

1. เราสรุปบทเรียน ความชัดเจนของหนทางการต่อสู้ว่า ใช้สันติวิธีและเปิดเผยหรือไม่ ดังยุทธการไทยคม หรือการเชิญกองทัพจากที่มั่นรอบผ่านฟ้าก่อนมี พรก. ลูกเงิน

2. ความชอบธรรมของการชุมนุมในสถานที่ชุมนุมที่เกี่ยวข้องกับ โรงพยาบาล โรงเรียน จะจัดการให้เหมาะสมอย่างไร หลีกเลี่ยงการโจมตี ใส่ร้ายป้ายสี และอันตรายต่อการชุมนุม

ผล 10 เมษาจึงนำไปสู่ความเสียหายเป็นรูปธรรมทั้งที่ผ่านฟ้าและต่อเนื่องจนไม่อาจยุติการชุมนุมที่ราชประสงค์

ผลของยุทธการราชประสงค์และผ่านฟ้า นำไปสู่ความเสียหายรวมล้มตายกว่า 90 ศพ บาดเจ็บกว่า 2,000 คน ถูกจับกุมคุมขังหลายร้อย ต้องหลบหนีกันนับร้อยคน ยังถูกคุมขังถึงบัดนี้นับร้อยคน และยังคงต่อสู้คดี ถูกพิพากษาสูงสุดถึง 33 ปี เพราะผล 10 เมษา, 19 พฤษภาคม ขยายตัวนำไปสู่การต่อสู้ในภูมิภาคต่าง ๆ ด้วย

ยุทธการราชประสงค์

ได้แบ่งการชุมนุมเป็น 2 พื้นที่ โดยพื้นที่ผ่านฟ้าเป็นการคุกคามอำนาจรัฐ ราชการ แต่พื้นที่ราชประสงค์เป็นการคุกคามทำลายอำนาจเมืองใหญ่ ด้านสัญลักษณ์เมืองในระบบทุนนิยม

ข้อดี เปิดพื้นที่ให้ผู้คนในเมืองเข้ามามีส่วนร่วมมาก เพราะพื้นที่นั้นมีทั้งเศรษฐกิจและคนจนเมือง

ข้อเสีย ใกล้เคียงกับโรงพยาบาลและวัง ที่ง่ายต่อการใส่ร้ายป้ายสีและถูกปราบปราม ยุทธวิธีการต่อสู้ด้วยการชุมนุมยึดเชื้อ ทำให้ที่ชุมนุมกลายเป็นที่มั่นที่ต้องปกป้อง จึงกลายเป็นการตั้งรับ และเมื่อเขตที่ผ่านฟ้าเท่ากับเรารวมศูนย์การตั้งรับการปราบปรามไว้ที่ราชประสงค์ การมีลักษณะต่อสู้ดาวกระจายตามพื้นที่โดยรอบ ชลอการโจมตีที่มั่นไปได้ชั่วระยะหนึ่ง แต่ทำให้พี่น้องสูญเสียชีวิตไปจำนวนมาก จึงต้องตอบคำถามเหล่านี้

1. การชุมนุมยึดเชื้อในเมืองได้ผลหรือไม่?
2. หนทางต่อสู้สันติวิธีที่ต้องชัดเจนหรือไม่?
3. จะต่อสู้ทางการเมือง หรือ การทหาร?
4. ถ้าจะต่อสู้ทางการเมือง ควรสรุปบทเรียนปี 53 ว่าล้มเหลวหรือไม่?

ที่สำคัญที่สุดคือ ภาวะการนำองค์กรและปัจจัย ที่มีอิทธิพลการนำนอกเหนือจาก
แกนนำในการชุมนุม

จากรัฐประหารกันยายน 2549 ถึงการก่อตั้ง นปช.

ธิดา ถาวรเศรษฐ 19 ธันวาคม 2554

กลุ่มที่ออกมาต่อต้านรัฐประหารทันทีที่เป็นปัญาชน เขาชน คือกลุ่ม 19 กันยา
ต่อต้านรัฐประหาร

กลุ่มที่ออกมาต่อต้านในวันต่อมาเป็นกลุ่มประชาชนอิสระใหม่และกลุ่มสมาพันธ์-
ประชาธิปไตย คนวันเสาร์ไม่เอาเผด็จการ พิราบขาว เพื่อนรัฐธรรมนูญ 2540 ฯลฯ

การเกิดแนวร่วมจับมือกันหลวม ๆ มี พี่ทีวี สมาพันธ์ประชาธิปไตย คนวันเสาร์
ไม่เอาเผด็จการ กลุ่มแท็กซี่ กลุ่มสตรีประชาธิปไตย ฯลฯ

การยึดสนามหลวงเป็นเวทีปราศรัยยึดเยื้อจนถูกจับกุมกรณีหน้าบ้านสี่เสาฯ

ขั้นตอนนี้แสดงว่า พรรคการเมืองแม่ถูกทำรัฐประหารเมื่อได้เป็นรัฐบาล ยังไม่ม
การต่อสู้ การต่อต้านรัฐประหารช่วงต้นปี พ.ศ. 2549 เป็นการริเริ่มก่อตั้งโดยฝ่ายประชาชน
กลุ่มอิสระล้วน ๆ และ สนทน. ในขณะนั้น แม้จะมีคนจำนวนน้อยก็ตาม แม้แต่ พี่ทีวี
ก็เริ่มต้นโดยคุณวีระ, คุณจตุพร และคุณณัฐวุฒิ ไม่ใช่ลักษณะต่อสู้โดยพรรครัฐบาลที่ถูก
โค่นล้มจากคณะรัฐประหาร การก่อตั้งแนวร่วมเป็นองค์กรในชื่อ นปช. ถือเป็นองค์กร
แนวร่วมระยะเริ่มต้น ยังไม่มีหลักการ แนวทาง นโยบาย หลักการนำ หรือยุทธศาสตร์ใด ๆ
ใช้ยุทธวิธีปราศรัยสนามหลวง แล้วยกระดับเคลื่อนขบวนไปหน้าบ้านสี่เสา, หน้ากองทัพบก

เป้าหมายทางการเมืองจากกองทัพบกไปสู่บ้านสี่เสา บทเรียน มวลชนยังมีน้อย
และดำเนินการจัดการมวลชนมาร่วมขบวน โดยบุคคลและคณะที่ไม่ชัดเจนในเรื่อง
อุดมการณ์

สรุปว่า งานมวลชนยังไม่เพียงพอการนำมาจากการสั่งการและวางแผนโดยคนที่
ไม่มีประสบการณ์ในการต่อสู้ของประชาชน และไม่มีอุดมการณ์ต่อต้านรัฐประหารจริง

หลังจากการติดคุก 1 สัปดาห์ของแกนนำครั้งแรก ได้พัฒนามาก่อตั้ง นปช.

“แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ” ซึ่งก็มาตั้งเป็นองค์กรแนวร่วม
แบบเดิม คือ กลุ่มต่าง ๆ มาร่วมประชุมเป็นครั้งคราว ถือเป็นการพัฒนาการที่ดูเฟิน ๆ
เหมือนจะยิ่งใหญ่ขึ้น

ในปี พ.ศ. 2550 มีกิจกรรมสำคัญที่ทำให้ นปช. คูเคิบใหญ่คือ เดือนสิงหาคม มีการโหวตรับรัฐธรรมนูญ ปี 50 เกิดขบวนการโหวดโน Vote No และสัญลักษณ์เสื้อแดง เริ่มต้น และตามด้วยรายการความจริงวันนี้ปี 51 ซึ่งมาจากรัฐบาลพลังประชาชนโดย นายคสสมักร สุนทรเวช งานมวลชนเกิดขึ้นได้มากจากรายการความจริงวันนี้ แต่ในขณะเดียวกัน กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้กลับมารวมพลใหม่ เพื่อล้มรัฐบาลคสสมักร สุนทรเวช ในขณะที่ นปช. กลับลดบทบาทไป มีแต่กลุ่ม คปพร. ที่มีเป้าหมายเพื่อยกเลิกรัฐธรรมนูญ 50 เอรัฐธรรมนูญ 40 มาปรับใหม่ โดยองค์กรนี้เป็นองค์กรแนวร่วมเฉพาะกิจ เพื่อรวบรวมรายชื่อแก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่ในที่สุดเมื่อรัฐบาลคสสมักร สุนทรเวช เผชิญ การต่อต้านจากกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่ขยายตัวร่วมกับพรรคประชาธิปัตย์ และเครือข่ายระบอบอำมาตย์ก็เคิบใหญ่ เกิดกรณี 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จนคุณสมักร สุนทรเวช พบกับคดีผิดกับข้าวต้องลาออก โดยมีคุณสมชาย วงศ์สวัสดิ์ มาเป็นนายกรัฐมนตรี ก็เผชิญกับพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่รุดกระหน่ำปิดทำเนียบปิดช่อง 11 ยึดสนามบินดอนเมือง สุวรรณภูมิ จนคุณสมชาย วงศ์สวัสดิ์ ต้องพ้นไปด้วยคำสั่งศาล อีกเช่นกัน นี่เป็นเวลาที่พิสูจน์ให้เห็นว่า เมื่อพรรคไทยรักไทย พลังประชาชน มาจนเป็น เพื่อไทยเป็นรัฐบาล พลังมวลชนอ่อนแอลงไป หันไปคิดปราบปรามมวลชนเสื้อเหลือง แทนที่จะสร้างความแข็งแกร่งให้กับมวลชนเสื้อแดง

บทสรุปในช่วงนี้แสดงว่า แม้ชนะเลือกตั้ง จัดตั้งรัฐบาลได้ ก็แพ้อำนาจเครือข่าย ระบอบอำมาตย์ที่ใช้กำลังมวลชนนอกระบบ สีเหลืองคือพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นหัวหอก ตามด้วยทัพนักการเมือง พรรคการเมือง สื่อ นักวิชาการ กระบวนการยุติธรรม และกองทัพ

การได้อำนาจรัฐที่กลไกรัฐ กองทัพ กระบวนการยุติธรรม และเครือข่ายอื่น ๆ อยู่ในมือระบอบอำมาตย์ โดยไม่สร้างความเข้มแข็งของมวลชนเสื้อแดง จึงเป็นเหตุหนึ่ง แห่งความพ่ายแพ้ในยกที่สอง เพราะการวางแผนชี้้นำทางการเมืองมาจากคนที่ไม่ใช่กลุ่ม อุดมการณ์ แต่เป็นนักการเมืองที่เสียผลประโยชน์ จึงยอมแพ้หนีไปอยู่ฝั่งระบอบอำมาตย์ ทำให้เราเสียอำนาจรัฐในมือ รัฐบาลประชาธิปัตย์ได้อำนาจรัฐไปแทน ทำให้ระบอบอำมาตย์ ได้อำนาจรัฐสมบูรณ์ เป็นที่มาของการปราบปรามประชาชนอย่างรุนแรงในปี พ.ศ. 2553

แต่งงานมวลชนคนเสื้อแดงขยายตัวขึ้นเป็นลำดับ ท่ามกลางการต่อสู้ นับจากปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา

การเริ่มต้นแนวร่วมที่มีรูปการณ์ มีหลักการ เกิดขึ้นในปลายปี พ.ศ. 2552 หลังจากเหตุการณ์ถวญฎีกาแล้ว มีความขัดแย้งทางความคิดในหมู่แกนนำ จึงได้พิจารณาว่ามาถึงเวลาที่ต้องกำหนดหลักนโยบายแล้วมีมติร่วมกัน มิฉะนั้นจะเกิดปัญหาความขัดแย้ง และพุ่มเถียงนำมาซึ่งความแตกแยก และไม่เป็นเอกภาพของขบวนฯ นี่เป็นการสรุปบทเรียนครั้งใหญ่ จึงได้มีการนำเสนอหลักนโยบายเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธี เป็นชุดความคิดแนวทางการต่อสู้อย่างเป็นระบบ ที่ยอมมิใช่การจับมือกันหลวม ๆ แบบในอดีตอีกต่อไป แต่เป็นการเริ่มต้นของการต่อสู้ที่เริ่มมีหลักนโยบายชี้แนะ มันเป็นการแสดงให้เห็นว่า ขบวนฯ นี้มีความเข้าใจแล้วว่า การต่อสู้ของประชาชนเป็นการต่อสู้ที่ยึดเยื้อ เพราะนี่เป็นการสรุปหลังการทำให้รัฐประหารมาร่วม 3 ปี และในการต่อสู้ที่ยึดเยื้อจำเป็นที่จะต้องสร้างความแข็งแกร่งของขบวนฯ จำเป็นที่จะต้องมีเป้าหมายของการต่อสู้ในแต่ละระยะ จำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์ ยุทธวิธี มีการยกระดับความรู้ ความเข้าใจของประชาชนของผู้ปฏิบัติงาน และของแกนนำทุกระดับ ที่สำคัญต้องเริ่มต้นพยายามให้มีการจัดตั้งองค์กร มีโรงเรียน และมีการนำที่เป็นการนำรวมหมู่ นำโดยหลักการ ไม่ใช่การนำโดยกลุ่มบุคคลตามอำเภอใจหรือตามประสบการณ์ นี่เป็นการสรุปบทเรียนที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นข้อดี แต่ว่าไม่ได้หมายความว่าแกนนำแต่ละระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแกนนำส่วนกลางบางคนจะยึดกุมหลักการนี้ได้ ข้อดีคือมีการตื่นตัวทั่วทั้งขบวนฯ ในการจัดศึกษาและเปิดโรงเรียน นปช. ทั่วประเทศ มุ่งในแง่ความสำเร็จยอมให้คะแนนในความสำเร็จนี้ได้ค่อนข้างสูง แต่เราขาดการสรุปบทเรียนในเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมและอย่างจริงจัง จึงเกิดปัญหาความเสียหายที่ซ้ำรอยเดิมในยามคับขัน อันเนื่องมาจากการไม่สามารถยึดกุมหลักการและระเบียบวินัยขององค์กร ที่พัฒนาการต่อสู้กว้างขวาง แหวมคม และยกระดับ

ข้อดีอย่างหนึ่งอันเป็นผลจากพัฒนาการต่อสู้เป็นแนวร่วมที่มีองค์กร และมีหลักนโยบาย คือ เราได้บ่มเพาะแกนนำขึ้นมามากมาย เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน ขบวนฯ ได้อย่างมีพลัง และส่งทอดไปจนถึงการต่อสู้ทั้งในยามคับขันและการเลือกตั้งจนประสบความสำเร็จ

ทบทวนเรื่องราว นปช. ชุตรักษาการในปี พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ. 2554

ธิดา ถาวรเศรษฐ 29 มกราคม พ.ศ. 2555

สถานการณ์หลังพฤษภาคม พ.ศ. 2553 แกนนำและมวลชนถูกจับกุมคุมขังจำนวนมาก ส่วนหนึ่งต้องหลบหนี และมีทั้งคนบาดเจ็บล้มตาย ถูกดำเนินคดี ถูกกระทำ จนถึงปัจจุบัน

จากวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2553 จนถึงพฤศจิกายน พ.ศ. 2553 ประมาณ 6 เดือน ที่ยากลำบากในการช่วยเหลือ แก้อุปหาคมนเสียชีวิต คนบาดเจ็บ คนถูกจับกุมคุมขัง โดยแกนนำส่วนที่เหลือที่มีเพียงไม่กี่คน และคนเสื้อแดงส่วนต่าง ๆ มีกลุ่มอิสระเกิดขึ้น และตั้งแกนนำชุตรักษาการขึ้นมาทำงานในสถานการณ์ที่ยังยากลำบากอยู่มาก ซึ่งต้องยังคงทำงานมาจนถึงปี พ.ศ. 2555

คำแถลงการณ์ในการเปิดตัวคณะแกนนำรักษาการ ได้แถลงภาระหน้าที่ 4 ประการ ในสถานการณ์เฉพาะหน้า เพื่อเป็นเข็มทิศในการทำงาน ในสถานการณ์ที่คนเสื้อแดงตกเป็นฝ่ายรับ ฝ่ายถูกกระทำ และยังต้องใช้มาจนบัดนี้ในปี พ.ศ. 2555 เพราะเราถูกจับกุมคุมขัง ไม่ได้รับการประกันตัว แต่เราสามารถขับเคลื่อนในเชิงรุกทางการเมือง กดดันจนพรรคประชาธิปัตย์ต้องกำหนดวันยุบสภา เพราะเรามีการเคลื่อนไหวชุมนุม ในวาระทุกวันที่ 10 และ 19 ของทุกเดือน เพื่อรำลึกผู้เสียชีวิต และโศกนาฏกรรม 10 เมษายน - 19 พฤษภาคม 2553 ปรากฏว่า มีประชาชนคนเสื้อแดงมาชุมนุมมากขึ้น ๆ เป็นลำดับ นับตั้งแต่การเคลื่อนไหวแรก ๆ ของกลุ่มอิสระ กลุ่มแดงต่าง ๆ

จนถึงการประกาศชุมนุม ของแกนนำ นปช. ชุตรักษาการและคุณจตุพร พรหมพันธุ์ เริ่มต้นเป็นจริงเป็นจังตั้งแต่เดือนกันยายน-ตุลาคม-พฤศจิกายน และธันวาคม จำนวนคนที่มาชุมนุมในแต่ละครั้ง กดดันให้รัฐบาลอภิสิทธิ์ต้องกำหนดเวลาในการยุบสภา มีการเลือกตั้งใหม่ ด้วยความเกรงว่าจะมีการชุมนุมใหญ่รำลึกครบหนึ่งปีของเหตุการณ์ เมษา-พฤษภาอำมหิตในปี พ.ศ. 2554 ซึ่งพวกเขาไม่สามารถที่จะรับมือได้ นี่แสดงถึงลักษณะพิเศษของมวลชนคนเสื้อแดงที่มีจิตใจบากบั่น อดทน ไม่ยอมจำนนต่อการปราบปราม เข่นฆ่าจับกุมคุมขัง การมีจำนวนผู้ชุมนุมมากเรื้อนหมื่น อย่างรวดเร็ว เพิ่มจนเป็นเรือนแสน

เป็นเรื่องยิ่งใหญ่ที่แสดงถึงการยกระดับการต่อสู้ของมวลชนที่มีจิตใจเป็นเจ้าของ เจ้าภาพการต่อสู้

ในวาระครบรอบหนึ่งปีในการรำลึกเหตุการณ์เมษา-พฤษภา 2553 ที่อยู่ในระหว่างใช้ พรบ. เลือกตั้ง นั้น มีคนเป็นเรือนแสนแน่นขนัดมาร่วมทำบุญ รำลึก ทั้งที่มีใช้งานปราศรัย งานคอนเสิร์ต นี่จึงแสดงถึงความยิ่งใหญ่ของมวลชนคนเสื้อแดงที่เพิ่มมากขึ้นมาชุมนุมโดยมีต้องระดมกัน มากันเองโดยไม่กลัวอำนาจรัฐอำมหิตที่ยังคงดำรงอยู่

การรุดทางการเมือง ควบคู่กับการช่วยเหลือ พี่น้องคนเสื้อแดงและแกนนำ บิบบันรัฐบาลอำมาตย์จนได้ มีการกำหนดการเลือกตั้งทั่วไปเร็วขึ้น นับเป็นชัยชนะขั้นที่หนึ่ง และจากนั้นการรณรงค์เลือกตั้ง สนับสนุนการจัดตั้งรัฐบาลของประชาชน ก็เป็นไปอย่างคึกคัก พร้อมเพรียงทั่วประเทศ

ตอนต้นปี พ.ศ. 2554 (เดือนกุมภาพันธ์) แกนนำหลัก ๆ ก็ออกมาจากเรือนจำ ได้รับการประกันตัวหลังจากถูกคุมขังเป็นเวลากว่า 9 เดือน ก็เป็นชัยชนะจากความพยายามและการชุมนุมกดดัน รวมทั้งการชุมนุมหน้าศาลอาญา และศาลฎีกา อีกด้านก็ได้ประสานกับ คอป. เพื่อผลักดันให้ประกันตัวแกนนำและมวลชนเสื้อแดง

ชัยชนะสำคัญยิ่งใหญ่อีกที่ตาม คือ การได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้งของพรรคที่คนเสื้อแดงสนับสนุน ในระหว่างการรณรงค์เพื่อการเลือกตั้งคนเสื้อแดงจึงแบ่งเป็นสองกลุ่ม

ส่วนหนึ่ง เดินสายสนับสนุนพรรคการเมือง อีกส่วนหนึ่ง ภายใต้การนำของชุดรักษาการก็ทำการตรวจสอบการเลือกตั้งอย่างเข้มข้นทั่วประเทศ เพื่อป้องกันการทุจริตและโกงการเลือกตั้ง

งานทั้งสองส่วนนี้ เป็นผลงานอันยิ่งใหญ่ของมวลชนคนเสื้อแดงในปี พ.ศ. 2554 ที่นำชัยชนะยิ่งใหญ่อีกมาให้ประชาชนไทย

ในเรื่องการเยียวยา ที่เป็นภาระหน้าที่ข้อสอง เนื่องจากจำนวนผู้ถูกกระทำจากการปราบปรามมีจำนวนมาก ดังนั้น การตั้งศูนย์เยียวยาจึงยังไม่อาจตอบสนองดูแลได้ทั่วถึง โดยการใช้เงินประมาณ 5 ล้านบาท หรือแม้แต่ความช่วยเหลือจากพรรคเพื่อไทย และบ้านเลขที่ 111 ก็ตาม ด้วยความจำกัดของกำลังเงินที่ได้จากการบริจาค และกำลังคนที่ส่วนใหญ่ต้องหลบหนี ดิคุก มีจำนวนที่มากขอความช่วยเหลือนับพันคน และบางคนต้องการความช่วยเหลือระยะยาว นอกจากนี้ยังมีคนที่ถูกจับกุมคุมขังและครอบครั

ที่ยากลำบากนับพันครอบครัว ศูนย์เชี่ยวชาญที่ดั่งขึ้นชั่วคราวถูกเงินส่วนมากเชี่ยวชาญบาดเจ็บ และครอบครัวผู้เสียชีวิตที่เข้ามาขอความช่วยเหลือ จึงเป็นการทำงานเชิงตั้งรับและเป็น ฝ่ายถูกกระทำ จนทราบว่าเงินบริจาคหมดจึงเป็นที่มาที่เมื่อเราได้เป็นรัฐบาล จึงต้อง เดินเรื่องรุกให้รัฐบาลรับเรื่องเชี่ยวชาญเป็นเรื่องด่วนที่เราต้องทำตามภาระหน้าที่เฉพาะ หน้า 4 ประการของ นปช.

ภาระหน้าที่สองประการแรก คือการรณรงค์เพื่อให้ปล่อยตัวมวลชนและแกนนำ ที่ถูกคุมขังโดยมิชอบให้ได้รับการประกันตัว และข้อสองการช่วยกันเชี่ยวชาญผู้ถูกกระทำ และครอบครัว ตลอดจนการดำเนินการประกันตัวและต่อสู้คดี จึงเป็นภาระหน้าที่สำคัญ ที่เราต้องทำให้ได้ผล ภาระกิจสองข้อนี้จึงยังต้องยืดยาวจนถึงปัจจุบันนี้ ดังได้กล่าวแล้วว่าในยุครัฐบาลอำมาตย์เราใช้ยุทธวิธีสองแนวทาง คือการชุมนุมเรียกร้องกดดัน แม้ถึง หน้าศาลและอีกแนวทางหนึ่งคือ ยื่นข้อเรียกร้องต่อ คอป. และหน่วยงานบางหน่วยงาน เช่น กรมคุ้มครองสิทธิ การเสนอให้ คอป. ใช้แบบอย่างบทเรียนในประเทศอื่น ๆ ในละตินอเมริกา เป็นยุทธวิธีด้านหนึ่ง แต่ด้านที่สำคัญคือการชุมนุมกดดัน นับว่าได้ผล ระดับหนึ่ง แต่ขณะนี้ภาระกิจยังไม่บรรลุสมบูรณ์ เพราะยังมีคนถูกคุมขังที่ไม่ได้รับการประกันตัว และมีข้ออ่อนในการต่อสู้คดีไม่แข็งแรงพอ จึงมีแนวคิดในการตั้งกองทุน ยุติธรรมของ นปช. ขึ้นมาเพื่อช่วยเหลือการต่อสู้คดีและการประกันตัว การดูแลพยานสำคัญ เพราะภาระหน้าที่ข้อสาม ที่เรียกร้องความยุติธรรมในการดำเนินคดี การฆ่าประชาชน ทำให้ความจริงปรากฏ รวมทั้งความยุติธรรมในการต่อสู้คดี ทั้งในฐานะโจทก์และจำเลย เส้นทางนี้ยังยาวไกล เมื่อผลักภาระหน้าที่ในการเชี่ยวชาญให้รัฐบาลรับผิดชอบ กองทุนนี้ ริเริ่มหลักจากเสร็จภาระกิจการตรวจสอบการเลือกตั้งครั้งใหญ่ แต่หลังจากนั้นก็ชะงัก ด้วยเรื่องการจัดรัฐบาลใหม่และมหาอุทกภัย

ภาระหน้าที่ข้อ 4 ในการยกระดับการต่อสู้ของประชาชนให้สูงขึ้นด้วยองค์ความรู้ ไม่ให้สุมเสียง หรือยอมจำนนอย่างไร้หลักการ ในยามที่เราเป็นฝ่ายถูกกระทำด้วยการ-ปราบปรามเช่นฆ่าประชาชน สังคมต่างประเทศล้วนคาดการณว่า ประเทศไทยต้องเป็น กลียุคแน่ คนเสื้อแดงต้องใช้การต่อสู้ด้วยอาวุธตอบโต้ฝ่ายรัฐอำมาตย์แน่นอน ท่ามกลาง การทำภาระหน้าที่ 3 ข้อแรก เราก็ต้องปลุกขวัญกำลังใจให้ประชาชนยืนหยัดเส้นทาง สันติวิธี (มิใช่เพื่อช่วยแกนนำให้พ้นคุก) เพื่อชัยชนะที่แท้จริงให้ได้ การยืดกุมแนวทาง

สันติวิธี ชุมชนกดดันได้มวลชนเรือนแสน ไม่หวั่นเกรงการปราบปรามหรือแม้แต่ในเวลามี
พรก.ฉุกเฉิน ไม่มีการใช้เครื่องขยายเสียง คนก็ยังมากันอย่างแน่นหนา สร้างความประหลาด
พร้นพรึงให้รัฐอำมาตย์มีใช้น้อย จนรัฐบาลอภิสิทธิ์ต้องประกาศยุบสภา ก่อนถึงเวลาครบ
วาระ เพื่อให้เราไม่อาจจัดชุมนุมประท้วงรัฐบาลในวาระครบรอบปีของการปราบปราม
ประชาชนได้ ทำให้เราได้ภาระหน้าที่ใหม่มาอีกข้อหนึ่ง ได้มีการจัดสัมมนาแกนนำ
ทั่วประเทศเพื่อยึดกุมแนวทางนโยบายเดิม ภาระหน้าที่ห้าประการ และประกาศปฏิญญา
ร่วมกัน มุ่งผลักดันจัดตั้งรัฐบาลของประชาชน นัยหนึ่งคือ สนับสนุนพรรคการเมืองฝ่าย
ประชาธิปไตยให้อาชนะพรรคฝ่ายอำมาตยาธิปไตยให้ได้ เกิดการทำงานทั้งด้านการสนับสนุน
การเลือกตั้งและตรวจสอบการเลือกตั้งในขอบเขตทั่วประเทศ จัดสัมมนาแกนนำทุกภาค
เพื่อตรวจสอบการเลือกตั้งมวลชนคนเสื้อแดง จึงแบกรับภาระหน้าที่ทั้งสองอย่างเต็มกำลัง
มีผลสำเร็จน่าพอใจ แม้ผลการตรวจสอบยังไม่อาจทำตามเวลาและสัมฤทธิ์ผลได้สมบูรณ์
แต่มีผลควบคุมการเลือกตั้งทำให้ผู้ประสงค์ใช้เงินและการโกงการเลือกตั้ง ทำได้ยากลำบาก
งานสำคัญหลังการจัดตั้งรัฐบาลที่มีสำนักงานการเมืองโดยตรง คือ การร่วมช่วยเหลือประชาชน
ที่ประสบอุทกภัย นปช. ส่วนกลางได้ออกช่วยเหลือประชาชนทุกวันจนสุดท้ายไปที่
อ. บางเลน จ. นครปฐม เพื่อนำของไปช่วยเหลือ พื้นที่ที่น้ำยังท่วมขังแม้หลังปีใหม่ พ.ศ.
2555 แล้ว รวมข้าวของที่รับบริจาคมีทั้งถุงยังชีพและอาหารสด มูลค่ากว่าสามล้านบาท
นี้ยังไม่รวมที่ได้ส่งมอบให้รัฐบาลร่วมสิบล้านบาท และยังมี นปช. ในภาคส่วนอื่น ๆ
ที่ช่วยกันรับบริจาคและนำไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในที่ต่าง ๆ โดยไม่ได้ผ่าน นปช.
ส่วนกลางอีกเป็นจำนวนมาก ในเวลาจากตุลาคมจนถึงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2554 จึงเป็น
เวลาที่ใช้บำบัดทุกข์ประชาชนไม่ใช่เวลารุกทางการเมือง จนน้ำแห้งต้นปีใหม่เราจึงประกาศ
เดินทางทางการเมือง ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ใหม่ คือ ยกเลิกรัฐธรรมนูญ 2550 รื้อหน้า
ทางเป้าหมายการเมืองให้มีรัฐธรรมนูญของประชาชน จึงประกาศณรังค์ขอรวบรวม
ประชาชนเข้าชื่อเรียกร้องให้แก้รัฐธรรมนูญ 2550 มาตรา 291 เพื่อให้มี สสร. 100 คน
ที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามสัดส่วนประชากร เพื่อความชอบธรรม
ในสายตาสังคมไทย นี่จึงเป็นร่างที่แตกต่างจากร่างฉบับอื่นที่เอาแบบอย่างจาก สสร. ปี
40 และ สว. จากรัฐธรรมนูญปี 50 ที่ใช้ตัวแทนจากการเลือกตั้งจังหวัดละ 1 คน ไม่ว่าจะ
จะมีประชาชนผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมากน้อยเพียงไรก็ตาม

กล่าวได้ว่า การทำงานในระยะปลายปี พ.ศ. 2553 จนถึงตลอดปี พ.ศ. 2554 และต้นปี พ.ศ. 2555 ควรจะเป็นการส่งมอบภารกิจให้กับการต่อสู้ในเป้าหมายยุทธศาสตร์ใหม่ เป็นการต่อสู้ด้วยเหตุผล หลักการ และปัญญา โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยายกำลังในชนชั้นกลาง และปัญญาชนให้มาก ปรับปรุงองค์กรที่จะกลับมาเป็นแนวร่วมหลวม ๆ หรือจะเป็นแนวร่วมที่มั่นคง ใช้หลักนโยบายเดียวกัน ขับเคลื่อนพร้อมกันเป็นแนวร่วมที่มีรูปการ องค์กรการจัดตั้งหนึ่งเดียวหรือไม่

โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย

เนื้อร้อง-ทำนองโดย วิสา คัญทัพ

โรงเรียน นปช. โรงเรียนแดงทั่วไทย โรงเรียนประชาธิปไตย

เปิดรับทั่วไปทุกเพศวัยไม่จำกัด

โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย เป้าหมายสำคัญยิ่งใหญ่

จะสู้อย่างไรก้าวไปให้ถูกทาง ถกเถียงกันให้กระจ่าง กำหนดแนวทางและวางท่าที

จุดร่วมจุดแตกต่างมี จัดการให้ดีเราย่อมมีชัย

โรงเรียนไม่มีนกหวีด เป่าปรี๊ด ๆ ปลุกใคร ไม่มีระฆังแขวนไว้ ให้ครูใหญ่คน

ไหนมาดี

มีแต่نافิกาใจ นัคเมื่อไรทันที รู้ผิดชอบชั่วดี ไม่มีใครสั่งทำจำใจ

โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย ยุทธศาสตร์ใกล้ไกลอย่างไร

นโยบายขยายคำความ ยุทธวิธีชี้หน้า เคียวกราดจ่าชำนาญ

ปรับปรุงพัฒนาแผนงาน สำนัคดีวิจารณ์สืบสานสร้างพลัง

(ซ้ำ) โรงเรียน นปช. โรงเรียนประชาธิปไตย.....

ยกระดับปรับขนบมวลไทย ยึดเอื้อยาวไกล สู้ต่อไปตลอดกาล

สัญญาใจเราไม่ทิ้งกัน

เนื้อร้อง-ทำนองโดย ไพจิตร อักษรณรงค์
 จับมือกันไว้ เป็นสื่อความหมายเราไม่ทิ้งกัน ด้วยรักผูกพัน เชื่อมมั่นในอุดมการณ์
 หักยัดยื่นทำทลายอำมาตยาพวกรัฐประหาร
 หลอมรวมใจกัน หมายมั่นประชาธิปไตย
 ผู้สุดชีวิต พี่น้องเพื่อนมิตรขออย่าได้ท้อ แค่เราเฝ้ารอเวลาวันฟ้าสดใส
 ต้องมีสักวัน ที่พวกเรานั้นไปถึงเส้นชัย
 เพียงเราร่วมใจ ร้อยใจให้เป็นหนึ่งเดียว
 จับมือกันไว้ เป็นสื่อความหมายเราไม่ทิ้งกัน สัญญาผูกพัน มุ่งมั่นประชาธิปไตย
 ตราบนานเท่านาน ทุกคนยังมีลมหายใจ
 สัญญาได้ไหม จะสู้ต่อไป เราไม่ทิ้งกัน สัญญาจากใจ จนกว่าได้ชัย เราไม่ทิ้งกัน

เพลง ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

เนื้อร้อง-ทำนองโดย วิสา ทัศนัทพ์

เดินทางไกลไปด้วยกัน

ไปให้ถึงฝั่งฝันของวันชัย

ฟ้าคำรณ ฝนกระหน่ำ

ร้อนตัวคำแดดเปรี้ยงคังเผาไฟ

मारครองเมือง เรืองอำนาจ

ประเทศชาติย่อยยับและบรลัย

ปวงประชา น่านาถ

ได้อำมาตยาธิปไตย

พร้อมไหมพร้อม...พร้อมไหมคนไทย

พร้อมก้าวไป

ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

เดินทางไกลกันเถิด ฟ้าโกล้งจะเปิดเรืองแสงสีทอง

ดินคนไทยจะตบจะเดินสมทบร่วมรบลำพอง

ใจจะแฉงคังเลือดที่ดาลและเดือดด้วยแก่นคะนอง

สู้กับไพร่บังอาจทำเป็นอำมาตย์ผู้หลงลำพอง

ทนจนเกินจะอดมันขี้มันกคจนน้ำตานอง

คุณคนไทยส่วนใหญ่จึงลุกขึ้นไล่ไอ้ผู้ปกครอง

ทรยศอำมาตย์จะสักกัชาติไม่ถอยรับรอง

พร้อมไหมพร้อม...พร้อมไหมคนไทย...พร้อมก้าวไป

ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง...ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

เดินทางไกลกันเถิด ฟ้าโกล้งจะเปิดเรืองแสงสีทอง

ดินคนไทยจะตบจะเดินสมทบร่วมรบลำพอง

ใจจะแฉงคังเลือดที่ดาลและเดือดด้วยแก่นคะนอง

สู้กับไพร่บังอาจทำเป็นอำมาตย์ผู้หลงลำพอง

ทนจนเกินจะอดมันขี้มันกคจนน้ำตานอง

คุณคนไทยส่วนใหญ่จึงลุกขึ้นไล่ไอ้ผู้ปกครอง

ทรยศอำมาตย์จะสักกัชาติไม่ถอยรับรอง

พร้อมไหมพร้อม...พร้อมไหมคนไทย...พร้อมก้าวไป

ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง...ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

เดินทางไกลไปด้วยกัน
 ฟ้าคำรณ ฝนกระหน่ำ
 มารครองเมือง เรื่องอำนาจ
 ปวงประชา น่านาถ
 พร้อมไหมพร้อม...พร้อมไหมคนไทย
 ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

ไปให้ถึงฝั่งฝันของวันชัย
 ร้อนตัวดำแดดเปรี้ยงดังเผาไฟ
 ประเทศชาติข่อยยับและบรณชัย
 ได้อำมาตยาธิปไตย
 พร้อมก้าวไป
 ผู้ศีกอย่างคึกคะนอง

มาจากเอกสารประกอบการศึกษา

บรรณานุกรม

- กรกช เพียงใจ. (2555). *วีรชน 10 เมษา คนที่ตายมีใบหน้า คนที่ถูกฆ่ามีชีวิต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- กิริศักดิ์ จันทจรวิวัฒน์. (2546). *ผู้นำทางการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยในทศวรรษหน้า*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- เกษียร เตชะพีระ. (2553). *สงครามระหว่างสี*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเพ่นบุ๊ก.
- คณิน บุญสุวรรณ. (2554). *รัฐธรรมนูญ 2550 ทำไมต้องแก้*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เอมีเอ็นเตอร์ไพรส์.
- คณิน บุญสุวรรณ. (2556). *ศาลาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธาดา.
- คณิน บุญสุวรรณ. (2556). *ศาลาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธาดา.
- คริส เบเคอร์ และผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2557). *ประวัติศาสตร์ไทยร่วมสมัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- จรัส สุวรรณมาลา. (2558). *ประชาธิปไตยทางการคลัง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เจริญขวัญ แพรทอง. (ม.ป.ป.). *ประชาธิปไตยอันขมขื่น*. กรุงเทพมหานคร: รุ่งเรืองสารการพิมพ์.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2555). *ทรัพยากรทางการเมือง*. ค้นเมื่อ 10 สิงหาคม 2558, จาก <http://www.manager.co.th/daily/ViewNews.aspx?NewsID=9550000019557>
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (ม.ป.ป.). *รัฐกับสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ พี เพรส.
- ณัฐวุฒิ วัชรเรืองชัย. (2547). *เลือกตั้ง 2548 ยุทธการยึดเมือง Power play ของ ทักษิณ ชินวัตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เฟริสต์.
- ทักษ์ เฉลิมเตียรณ. (2548). *การเมืองระบบพ่อขุนอุปถัมภ์แบบเผด็จการ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เทพมนตรี ลิมปพยอม. (2555). *ย้อนรอยอารยธรรม*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2559, จาก <https://mgronline.com/daily/1509/1597/start=0>

ไทยรัฐออนไลน์. (2550). *จะพลาดที่ชั้นห้านี้แหละ*. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559, จาก <https://www.thairath.co.th/>

ไทยรัฐออนไลน์. (2553). *นปช. จัดเส้น 24 ชม. ยุบสภา*. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559, จาก <https://www.thairath.co.th/content/70739>

ไทยรัฐออนไลน์. (2560). *นปช. แดงจุดยืนสันติวิธี ขอทุกฝ่ายยึดพระราชดำรัสในหลวง ความยุติธรรม*. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559, จาก <https://www.thairath.co.th/content/1048224>

ธิดา ถาวรเศรษฐ. (2555). *รวมบทความ ประธาน นปช. แดงทั้งแผ่นดิน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ นปช.

นรนิติ เศรษฐบุตร. (2553). *รัฐธรรมนูญกับการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

นรนิติ เศรษฐบุตร. (2559). *ภาพรวมเหตุและผลของการเลือกตั้ง พ.ศ. 2548*. ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2557, จาก <http://kpi.ac.th/media/pdf/m7-72.pdf>

นิเทศ ดินณะกุล. (2547). *สังคมและวัฒนธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และถวิลวดี บุรีกุล. (2548). *Participatory democracy*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

ประจักษ์ ก้องกีรติ. (2559). *ระบบเลือกตั้ง “จัดสรรปันส่วนผสม” ปัญหาและทางออก*. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2559, จาก <https://news.thaipbs.or.th/content/250110>

ประชาไทย. (2550). *ครบรอบปี คลี่จดหมายลายมือ “สุนวมทอง” มาอ่านอีกครั้ง “ชาติหน้าเกิดมา คงไม่พบเจอการปฏิวัติอีก.”* ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558, จาก <https://prachatai.com/node/14666/talk>

ประเวศ วะสี. (2543). *เศรษฐกิจพอเพียงและประชาสังคม แนวทางพลิกฟื้นเศรษฐกิจสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์หมอชาวบ้าน.

ปวิน ชัชวาลพงศ์พันธุ์. (2559). *การทูตทักษิณ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อ่าน.

- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2550). *ย้อนรอยปฏิวัติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นิเมทกรู๊ป.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2554). *ปาฐกถาเสาสถักของแผ่นดิน ชุดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงทรัพยากรและบริการพื้นฐานของประเทศไทย*. ค้นเมื่อ 19 มีนาคม 2558, จาก http://www.cca.chula.ac.th/lecture_series/images/stories/pdf/inequality-injustice01.pdf
- มติชนออนไลน์. (2550). *สื่อวิเคราะห์ 4 ขั้นตอน “สนธิ บัง.”* ค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2558, จาก <https://konthaiuk.wordpress.com/2007/06/20/สื่อวิเคราะห์-4-ขั้นตอน>
- ลิจิต ชีรเวทิน. (2543). *วิวัฒนาการการเมืองการปกครองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ลิจิต ชีรเวทิน. (2552). *อำมาตยาธิปไตย*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, จาก <https://mgronline.com/daily/detail/9520000042506>
- วรเจตน์ ภาคีรัตน์. (2558). *ด้วยกฎหมายและอุดมการณ์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ Shine Publishing House.
- วิชัย ใจภักดี. (2550). *เปิดหน้ากาของผู้มีบารมีนอกรัฐธรรมนูญ: ความจริงวิกฤตการเมือง*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยทรสน์.
- วิทยา นาสิริกุลกิจ และสุรพล ราชกันฑารักษ์. (2520). *พรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิรพา อังกูรทัสน์รัตน. (2549). รัฐประหารทางออกสุดท้ายของการเมืองไทยยุคทักษิณ? *วารสารสารคดี*, 22(260), 124-133.
- วิษณุ เครืองาม. (2554). *เล่าเรื่องผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- วิสุทธิ์ โพธิ์แท่น. (2534). *แนวความคิดและตัวแบบประชาธิปไตยในอุดมคติ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมชาย ปรีชาศิลปกุล. (2552). *บทความ: รัฐบาลประชานิยม VS. ระบอบอำมาตยาธิปไตยใหม่*. ค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, จาก <https://prachatai.com/journal/2008/03/16095>
- สมลักษณ์ ส่งสัมพันธ์. (2551). *รัฐบาลหยอถึงรัฐบาลปู*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2548). *ผลการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจระดับรากหญ้า: โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค*. ค้นเมื่อ 14 เมษายน 2559, จาก <http://www.ryt9.com/s/nesd/30859>
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2547). *การปฏิรูประบบราชการ*. ค้นเมื่อ 24 มกราคม 2559, จาก http://www.opdc.go.th/oldweb/Mission/File_download/22_12_47/Thai_PSR.pdf
- สำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง. (2544). *การแก้ไขปัญหานี้สินเกษตรกรรมตามโครงการปรับโครงสร้างและระบบการผลิตการเกษตรและโครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร*. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2559, จาก <http://www.ryt9.com/s/cabt/13124>
- สำนักบุญคุณแผ่นดิน. (2557). *ระบอบทักษิณ: จุดเริ่มและจุดจบ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สามสหาย.
- สุรชาติ บำรุงสุข. (2558). *เสนาริปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- สุวินัย ภรณวลัย. (2547). *แกะรอยทักษิณมิดัส*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไอเฟ่นบุ๊ก.
- อภิชาติ สถิตนิรามัย, ยุกติ มุกดาวิจิตร และนิติ ภัทรพันธุ์. (2556). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์: โครงการวิจัยบทบัญญัติการเมืองไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, แผนงานสร้างเสริมนโยบายสาธารณะที่ดี.
- อภิชาติ สถิตนิรามัย. (2556). *รัฐไทยกับการปฏิรูปเศรษฐกิจ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- อารงค์ สุทธาสาตร์. (2543). *รวบรวมบทความสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2549). *ทักษิณ-ประชานิยม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน.
- Britannica Concise Encyclopedia* (revise and expanded edition) (2007). Chicago: Encyclopaedia Britannica.
- Dhiravegin, L. (1973). *Political attitude of the bureaucratic elite and modernization in Thailand*. Bangkok: Thai Wattanapanich.

Fromm, E. (1941). *Escape from freedom*. New York: Farrar & Rinehart.

McAdam, D. (1982). *Political process and the development of black insurgency, 1930-1970*. Chicago: University of Chicago Press.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นายปรีดา เพ็ชราวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	31 ตุลาคม 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดพิจิตร
วุฒิการศึกษา	ระดับมัธยมโรงเรียนบางมูลนากวิท्याคม อ.บางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ปีการศึกษา 2528 สำเร็จปริญญาตรีรัฐศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2552 สำเร็จปริญญาโทรัฐศาสตรมหาบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2554
ตำแหน่งหน้าที่	
การงานปัจจุบัน	กรรมการผู้จัดการ บริษัท แกรนด์ไดมอนด์ พร็อพเพอร์ตี้ส์ จำกัด